

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק ט"ו

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹכַע
מִקּוּר חֲכָמָה יִסְדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
בְּנֵאֵל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנְּחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פֶּתַח דְּבָר

הִנֵּה חִלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וְיֵמָּה גַם שְׁאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהֵנָּה סְפָרִים אֱלֹה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסִדֵּר אֶת כָּל חִלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנֹדֶפֶס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתְּכָם בִּיּוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מִכְּתָבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֹדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְּתָבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲר־כַּף מִכְּתָב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכַמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תנ"ך וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנֻנָּיִם עַל

פְּתַח דְּבַר

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וּיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּסִים עִתָּה אֶת כָּרֶךְ
טו, וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אֶחָדָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכָּרְכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרֶךְ אַחַר כָּרֶךְ, וּבְלַבְנוּ תִקְוָה, שְׂכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזֵה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ תְּדַשָּׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגַלְוַיִּים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֹקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכֹמֶה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הַיְרֹוד וְהַנְּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּאִפְּן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׂכַּל עֲלִיּוֹן
לְשַׂכַּל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרַגִּיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בָּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמְתִי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בָּלִים נִפְלוּ לִינוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִיתָהּ
אֲלֵקִים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָ'ה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס"א: עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֻכְמִים יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר. הֵינּוּ מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁאֵדָם לּוֹמַד, צָרִיךְ שִׁיקְבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת, שְׁלֹא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, שִׁיקְבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁלוֹמַד מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת, שְׂיִדַּע אִיךָ לְהַתְנַהֵג – הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים, שְׂמַתְנַהֲגִים לְפִי דַעְתּוֹ כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בַחֲיִנְתּוֹ, וְכִפִּי הַמְּמַשְׁלָה וְהַרְבְּנוֹת שְׂיִשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמַעַט, וְכֹל זֶה זּוֹכִים עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֻכְמִים וְכוּ'.

וְהִנֵּה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת אַמוּנַת חֻכְמִים הוּא, כְּשִׁיזְכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְיִדַּע וְיִבִּין בְּאֱמֶת בְּאִיזָה מַעֲמַד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל-כֵּן עָלִי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכֹל מֵה שְׂאוֹמֵר לִי הַחֻכְמִים הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כֹּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה – דְּבַר קָטָן וְדְבַר גָּדוֹל, וְלְבָלִי לְנִטּוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יִמִּין וּשְׂמֵאל, וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי, שׁוֹפְטִים יא): אִפְלוֹ אֹמֵר לָךְ עַל יִמִּין שֶׁהוּא שְׂמֵאל וְכוּ'; וְלִהְשָׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כֹּל הַחֻכְמוֹת, וְלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כִּי אֵינוֹ לֹא שׁוֹם שְׁכָל בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מִהַצְדִּיק וְהָרַב שְׂבִדוֹר. וְכֹל זֶמֶן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שְׁכָל עַצְמוֹ, הוּא אֵינוֹ בְּשְׁלֵמוֹת וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר וּמְקַרֵּב לְצַדִּיק, אֲבָל כְּשׁוֹזְכֶה לְבִטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הַצְדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אָז יְכוּל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצוֹת עַל כֹּל דְּבַר, הֵן לוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים – הַחֲפָצִים לְשִׂמְעַת בְּקוּלוֹ (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לְצִאָת מִשְׁגֵּעוֹנוֹ

ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרוטות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרח אֶת השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו' וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו

מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכך נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחומר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארך וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרךנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים,

לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, פי תורת ה' תמימה, פי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריו"ל, פי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו', וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוצה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), פי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, פי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו

העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפיה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בענה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות פאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-פן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי

הקדמה

י

הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקנת כל הדורות ותקנת כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתני ונצחתי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאלה שלמה, אמן בן יהי רצון!

סֵפֶר אֲשֶׁר בַּנַּחַל חֵלֶק טו

ב' י.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַחֶמֶן, גֵּר לְהַצַּדִּיק
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהוּא אֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא
מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכו' ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי. מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר, רְאוּי
לָנוּ לַחֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה
עִמָּנוּ, שֶׁטוֹב גְּמָלָנוּ, וְזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי
חֵלְקָנוּ וּמָה נַעִים גּוֹרְלָנוּ, אִי אֶפְשָׁר לְצִיר בְּשֹׁכֵל וּמְכַל שֶׁכֵּן לְרִשְׁמוֹ
עַל פְּנֵי הַכֶּתֵב אֶת גְּדֹל הַנְּעִימוֹת שֶׁמְרַגִּישִׁים, כְּשִׁזְזוּכִים לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ
ז"ל, מִמַּשׁ חֵיוֹת חֲדָשָׁה נִכְנָסֶת בְּאָדָם, עַל-כֵּן רָאָה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ
רַק מִרְבֵּנוּ ז"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְאִזּוֹ יִהְיֶה טוֹב לְךָ וְלָהֶם. וּמִקֶּדֶם
דִּבַּרְתִּי בְּבֵיתִי הַרְבֵּה עִם כַּמָּה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים מִרְבֵּנוּ ז"ל,
וְהַחֲיִינוּ אֶת עֲצָמָנוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמָנוּ יֵשׁ נִקְדָּה מָה שְׁאִין בְּחִבְרוֹ, וַיְכֻלִּים לְקַבֵּל מִכָּל אֶחָד טוֹב
נִצְחִי, עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת, וְאִם הָיוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים יוֹדְעִים
אֶת גְּדֹל הַתּוֹעֵלֶת שֶׁיֵּשׁ בְּדַבְּרָךְ זֶה, לְהַתְּחַבֵּר מִפְּעַם אֶל פְּעַם, וּלְדַבֵּר
יְחַד מִהַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְכָל אֶחָד יִגְלֶה אֶת הַנִּפְלְאוֹת כְּפִי שְׁעוֹר

השגתו ודעתו, כפי מה שהוא זכה להשיג ולטעם מהאור הגנוז, אז היו מתועדים תמיד יחד; ועל-כן ראה וגם ראה להנהיג דבר זה בשיבה שלכם, להתועד יחד, ולדבר רק מהעצות וההתחזקות שיש בדברינו. ולמען השם, לטובתכם הנצחית, תברחו מלצים, אפלו מאלו שמסתובבים בין אנשי שלומנו, כי בא יבוא היום והשעה והרגע שנוצטרף להשיב פקדוננו אליו ותברך, ועל-כן יותר טוב שנבלה בין כך ובין כך את הימים והלילות בדבורי תורה ויראת שמים, ממה שנבלה, חס ושלום, בדבורי ליצנות ומחלקת ולשון-הרע וכו' וכו'. ולמען השם, תדין את הכל לכף זכות, ואל תפגס עם פתויך בטוען ונטען. ורואים שאלו מאנשי שלומנו הקרים, שמבלים ימיהם בתורה והתבודדות ושיחה עם חברים ביראת שמים, הם גדלים ומצליחים. ותהלה לאל, לא אלמן ישראל, יש אצלנו בין המקרבים החדשים תכשיטים נפלאים, שכל עסקם הוא רק עבודת השם ותברך ועצות רבנו ז"ל — אשריהם ואשרי חלקם, היא חלקנו עמם. וצריך לבקש תמיד את השם ותברך, שייצילו מלשון-הרע ורכילות, מלדבר זה על זה וכדומה, כי באמת הכל דמיון גדול, "אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל", ועל-כן צריכים רק לברח אליו ותברך, ולא להחניף את שום בריה שבעולם, יהיה לכל אחד מה שיש, ונאנחנו נתדבק רק עמו ותברך. וצריך שתחקק בדעתך היטב היטב, כי מה ששייך לך, ממילא יבוא אליך, ומה שלא שייך לך ממילא לא יבוא אליך, ועל-כן למה תהיה תמיד שבור — אולי יש לחברך איזה דבר... ממון או כבוד... יותר ממך, הלא הכל ממנו ותברך בחשבון צדק ומדק, למה צריך זה לסבל עניות, ולמה צריך שיהיה לזה עשירות, ולמה צריך זה להתפרסם, ולמה צריך זה להתבזות, ולמה צריך זה להיות גנוז וסתום מהעולם וכו' וכו'?! ועל-כן למה תפל כל-כך בדעתך, חזק ונאמץ להיות תמיד רק בשמחה עצומה, כי ימי חיינו הבל, הבל הכלים, עוד מעט ממילא נפשיט את הגוף, ונזכה להתלבש בגוף קדוש מגן-עדן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), עוד מעט נזכה להיות למעלה בהיכל רבנו ז"ל ובהיכל התנאים והאמוראים, שזכינו להגות במאמריהם

הַקְדוּשִׁים, אֵיזָה נַעַם וְאֵיזָה זִיו? הֲיֵהָ שָׁם וְכוּ' וְכוּ', וְאִיךָ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף עָצוּב וּבַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, אוֹלֵי יֵשׁ לְחַבְרֶךָ יוֹתֵר כְּבוֹד מִמֶּךָ, אוֹלֵי יֵשׁ לְחַבְרֶךָ יוֹתֵר פְּרוֹסוֹם מִמֶּךָ, אוֹלֵי יֵשׁ לְחַבְרֶךָ יוֹתֵר מְמוֹן מִמֶּךָ, הֲלֹא הַכֹּל לְכֹל דְּמִיּוֹן גָּדוֹל. זְכוּר תִּזְכֹּר, כִּי תִצְטָרֶךָ לְשֹׁכֵב בַּעֲצָמֶיךָ בְּקִבְרֶךָ, וְיֵהְיֶה שָׁם שְׁקֵט... מַה תַּעֲשֶׂה אָז? תִּהְיֶה מְכֻסָּה עִם עֶפֶר, תִּחְשַׁב מִחֲשָׁבוֹת אֵיפֹה הוֹלְכִים עִכְשָׁו? הֲיִתְכַּן שְׂאִין מִשְׁפָּחָתִי... אֲשֵׁתִי אוֹ בְנֵי וּבָנוֹתִי מִרְחֻמִּים עָלַי?! ... זְכוּר, זְכוּר אֵילֹו מִחֲשָׁבוֹת יַעֲבֹרוּ עָלֶיךָ אָז, וְעַל-כֵּן בָּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב עִכְשָׁו אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תִּדְאָג דְּאֵגַת מִחֶרֶת, תִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֻלְקֶךָ, שְׁנִבְרָאתָ מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְתִהְלֶה לְאֵל, אַתָּה "שׁוֹמֵר שְׁבֹת", בְּזֶה בַּעֲצָמוֹ רְאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה כָּל הַשְּׁבוּעָה, מִכָּל שָׁכֵן שֵׁיֵשׁ בָּךְ עוֹד נִקְדוּת טוֹבוֹת, שְׂאֵתָה מִתְלַבֵּשׁ בְּכָל יוֹם עִם צִיצִית וְתַפְלִין וְכוּ' וְכוּ' וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְלַמַּד בְּסִדֵּר הַדָּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּכָל הַמְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הֵאֵם יֵשׁ דְּבוּרִים בְּשִׁכְלֵךְ אֲנוּשֵׁי לְהִסְבִּיר אֶת גְּדֻלַּת תְּפִאֲרַת הָעוֹלָמוֹת וְהַרוּחָנוּת שֶׁיִּזְכֶּה הָאָדָם בַּעֲבוּרָם? הֵאֵם יְכוּלִים לְהִסְבִּיר לְחַבְרֹו אֶת נְעִימוֹת הַזִּיו וְהַתַּעֲנוּג שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בַּעֲבוּר זֶה שָׁם?! וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְהִכְנִים אֶת עֲצָמֶיךָ תָּמִיד בְּקִנְיָה וּשְׁנֵי חֲדָשִׁים, כְּכֹר אָמַר הַתַּנְאֵה הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת ו): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנִים שֶׁל שָׂרִים, כִּי שִׁלְחָנֶיךָ גָּדוֹל מִשִׁלְחָנִים וְכִתְרֶיךָ גָּדוֹל מִכִּתְרֵם וְנִאֲמָן הוּא בַּעַל מְלֹאכְתְּךָ, שִׁישְׁלֵם לָךְ אֶת שְׂכָר פְּעֻלָּתְךָ". אֵיזָה רִוַח יִהְיֶה לָךְ אִם תִּהְיֶה עֹז פָּנִים?! מַה תִּרְוִיחַ בְּזֶה שֶׁתִּצְאָ לְרִיב עִם תַּלְמִיד חֶכֶם וְעוֹבֵד הַשָּׁם?! מַה יִּשְׂאָר מִמֶּךָ אִם תַּעֲזֹר לְשֹׁכֵר אוֹ לְהִכְנִיעַ אֶת הָאֲבִיר... גֵּרוֹ יֵאִיר?! הֵאֵם יֵשׁ בְּכַחְכְּכֵם דְּבַר זֶה?! הֵאֵינְכֶם יוֹדְעִים, כִּי (וַיִּקְרָא רַבָּה כו, ה) אֶפְלוּ צַדִּיק רוּדֵף אֶת הַרְשָׁע הָאֱלֹקִים יִבְקֹשׁ אֶת גִּרְדֵּף (קִהְלַת ג, טו), וּמִכָּל שָׁכֵן מִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי הוּא הַצַּדִּיק וְאֵתֵם הַרְשָׁעִים, חַס וְשְׁלוֹם, הֵאֵם יוֹדֵעַ אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם מַה בָּלְבוּ שֶׁל חֲבֵרוֹ, מִי יוֹדֵעַ מִי הוּא?! הֵאֵם כָּךְ לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל שֶׁנִּחְזִיק בְּמַחֲלָקָת?! כִּלְךָ מִדְּרֶךְ זוֹ, אֶפְלוּ שְׁנִסְכֶם בְּדַעְתֶּם שֶׁהִיא מַחֲלָקָת דְּקִדְשָׁה, כִּלְךָ מִמְצוֹת כְּאֵלוֹ, מַה תַּעֲשֶׂה לְאַחֲרִיתְךָ שֶׁבְּאֲמֻצַּע הַמַּחֲלָקָת בֹּא יְבוֹא מְלֹאךְ הַמָּוֶת, וַיִּקְרָא

יָד אֲשֶׁר ב' יא בְּנַחֵל

אֲתֶכֶם, מַה תְּשִׁיבוּ לוֹ — חֲפָה לָנוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְגַמֵּר אֶת
הַמַּחְלָקֶת?! ... הֲלֹא יִלְעַג מִכֶּם וְכוּ' וְכוּ'.

על-פֶּן, אֶהוּבִי, אַחִי! בָּרַח לְךָ מִמְּחִבּוּרֹת פְּאֵלוֹ, לֹא כָּף לְמַד
אוֹתָנוּ מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׁאַנְחָנוּ נִהְיָה הַרְוֹדְפִים, חֵס
וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם; אֲדַרְבָּה מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל הִנֵּה רָגִיל תְּמִיד לְהִזְהִירָנוּ
מְאֹד מְאֹד לְבָרַח מִמַּחְלָקֶת, וְלִהְיוֹת נִרְדָּף וְלֹא רוֹדֵף, וְכֹדַאי לְךָ לְלַמֵּד
בְּלִקוּטֵי-הֶלְכוֹת מֵהֶלְכוֹת רַבִּית (הֶלְכָה ה'), וְשֵׁם תִּמְצָא עֲנִינִים
נִפְלְאִים, וּמִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשֶׁתִּחִיל לְהִתְיַשֵּׁב הֵיכֵן הַיֵּשֶׁר בְּעוֹלָם
— הֲלֹא זֶה הָאֲבֵרָךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ כָּל-כָּף בְּעַבּוּרֵי,
וְנָתַן לִי מִזְמִנּוֹ הִקְרָר כָּל-כָּף, וְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֵלַי, וְדַבֵּר עִמִּי וְנַחֵם
אוֹתִי וְחֻזַּק, וְאַמֵּץ אֶת לִבִּי בְּתוֹרָה וּבְחַפְלָה, וּמִמָּשׁ כָּל הַהִתְקַרְבוֹת
אֶל רַבְּנוּ ו"ל בָּאָה לִי עַל יְדוֹ, הֵיטֵכֵן שְׁאַתְהֵפֵף לְרֹדֵף אוֹתוֹ בְּשִׁבִיל
שְׂפָמָה בְּעֵלֵי רִיב וּמַחְלָקֶת בְּלָבָלוֹ אֶת מַחִי וְדַעְתִּי?! הֵיכֵן הָיוּ הֵם
כְּשֶׁעָבַר עֲלֶיךָ מַה שְּׁעָבַר בְּפָגַם הַבְּרִית וְכוּ' וְכוּ', מִדּוּעַ לֹא חֻזְקוּ הֵם
אוֹתָךְ?! וְאִזּוֹ כְּשִׁיחִיָּה לְךָ יֵשׁוּב הַדְּעַת הַזֶּה, אֲקַנְהָ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
שֶׁתִּמְצָא אֶת הָאֲמֶת.

יְדִידֶךָ...!

ב' יא .

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְיַחֲסִי הִתְשַׁל"ו.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי, יִנִּיק
וְחֻכִּים, גֵּר הַרוֹצֵה לְהֵאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הַצְּדִיק הָאֲמֶת, נַחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאַף שְׂאִינִי מִכִּיֶּךָ פָּנִים אֶל פָּנִים,
על-כָּל-פָּנִים מְנַחֲיָצוֹת הָעֲנִיָּן אֲמַרְתִּי לְהַשִּׁיבְךָ, וּבִכְפֻרְטִיּוֹת שְׂאִינִי רוֹאֶה
שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, טְעַמְתָּ מִצּוּף נַעַם אֲמֵרוֹתָיו שֶׁל הַנַּחֵל, שְׂאֵמַר עַל
עֲצָמוֹ (חֵי-מוֹהֲרָן, סִימָן שֶׁלֹּב): "אֲנִי נִהְרָה מִמְּטָהָר מִכָּל הַכְּתָמִים",

לָךְ, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ שְׂזָכִיתָ לְהַתְּנוּדָע מֵרַבְּנוּ ו"ל, כְּכֹר רְאוּי לָךְ לְשִׁמְחָה
 כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְפִּים, יֵשׁ הִרְבֵּה פְּגוּמִים וּמְלַכְלָכִים
 בְּתַאוּתֵיהֶם וְכוּ', וְאִף־עַל־פִּי־כֵן הֵם מִתְּנַגְּדִים עֲלֵיו וְעַל אֲנָשָׁיו,
 וְאַתָּה תִּהְיֶה לְאֵל, וְזָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וּבְיָדָי אִם תֵּאָחַז אֶת עֲצָמְךָ
 בּוֹ ו"ל וּבְאֲנָשָׁיו הַקְּדוּשִׁים, וְתִקְּיִם עֲצוֹתָיו הַקְּלוֹת וְהַנְּעִימוֹת, בְּלִי
 שׁוּם סִפְּק שְׂתִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל, וְעוֹד תִּזְכֶּה לְהַתְּעַלּוֹת מֵעֲלֶה מֵעֲלֶה
 וְכוּ' וְכוּ', כַּאֲשֶׁר הִבְטִיחַ רַבְּנוּ ו"ל וְאָמַר בְּפִרוּשׁ (עֵין תִּי־מִוֵּהֲר"ן, סִימָן
 רל): "אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת צְדִיקִים כְּמוֹנֵי מֹשֶׁה"; אִךְ אֵל זֶה צְרִיכִים
 לְסַלֵּק אֶת הַחֲכָמָה וְהַשֶּׁכֶל לְגַמְרֵי, וּלְקַבֵּל אֶת דְּבָרוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר
 יֹאמַר כִּי הוּא זֶה (עֵין לְקוּטִי־מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג). וְרַאֲיֵנוּ בְּחוּשׁ,
 שְׁכָל אֱלוֹ שֶׁסִּלְקוּ דַּעְתָּם וְחֲכָמָתָם וְקִיְמוּ עֲצוֹת רַבְּנוּ ו"ל, גְּדֹלוֹ
 וְהִצְלִיחוֹ מְאֹד מְאֹד, וּבְפִרְטוּת בְּחִוּרִים שֶׁרַחֲמָנָא לְצִלָּן, נִפְגְּמוּ בַּפְּגָם
 הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ', וְעֵבֶר עֲלֵיהֶם מִה שֶׁעֵבֶר וְכוּ',
 וּמִצָּאוּ אֵיזָה סֵפֶר מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְהַתְּחִילוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו"ל,
 הֵן בְּאֲמִירַת תְּקוּן הַכְּלָלִי בְּכָל יוֹם וְהֵן בְּהַתְּבוּדוֹת, שֶׁהִרְגִּילוּ אֶת
 עֲצָמָם לְדַבֵּר עִמוֹ יְתִבְרַךְ, וְאִף שֶׁהִדְבֵּר בָּא לָהֶם בְּתַחֲלָה בְּכַבְדוֹת
 עֲצוּמָה, עַל־כָּל־פְּנִים עָשׂוּ דְבָר זֶה בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָּה, וְכֵן הַתְּחִילוּ
 לְלַמֵּד שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסִדְרָן דִּיקָא וְכוּ' (בְּנִדְפֵס
 עֲכָשׁוּ בְּקוֹנְטְרַס סִדְר דְּרַף הַלְמוּד), אֲזַ בְּרַבּוֹת הַזְּמַן זָכוּ לְתַקֵּן הַכֹּל וְנִתְהַפְּכוּ
 לְגַמְרֵי.

אַהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי עֲדִין הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ
 אֲתָךְ, עֲמָךְ וְאַצְלָךְ כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", כִּי הוּא יְתִבְרַךְ מְמַלֵּא
 כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם
 וּמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה — "דּוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר", כִּי הַכֹּל
 לְכָל אֲלֻקוֹת גְּמוּר שְׁנִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל בְּלְבוּשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר לְמֵרְאָה
 עֵינֵינוּ; וְעַל־כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, מִדּוּעַ תִּתְיַאֲשׁ, פֶּתַח פִּיךָ וְיֵאִירוּ דְבָרֶיךָ,
 רוּץ וּבְרַח לָךְ עֲכָשׁוּ לְמָקוֹם מֵיחָד שְׂאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו
 יְתִבְרַךְ אֶת כָּל לְבָב וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטוּת, וְתִהְיֶה
 עֲקָשָׁן בְּדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד, אֲפִלוּ שִׁדְמָה לָךְ שְׂאִין מִי שִׁישְׁמַע אוֹתָךְ

וכו'. ובאמת הוא דמיון, כי השם יתברך אוהב אותך מאד, ושומע ומאזין ומקשיב כל דבור שאתה מדבר עמו, ועל-כן אל תהיה בטלן, ותספור לו יתברך כל לבך. וצריך שתדע, שכל דבור ודבור שמדברים עמו יתברך, הוא הצלחה נצחית, מלבד מה שמועיל שימחלו לו כל עוונותיו. כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פו): בא וראה שלא כמדת הקדוש-ברוך-הוא מדת בשר נדם, מדת בשר נדם מקניט את חברו בדברים, ספק מתפייס הימנו ספק אין מתפייס הימנו, ואם תאמר מתפייס הימנו, ספק מתפייס בדברים ספק אין מתפייס בדברים, אבל הקדוש-ברוך-הוא, אדם עובר עברה בסתר — מתפייס ממנו בדברים, שנאמר (הושע יד): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", ולא עוד אלא שמחזיק לו טובה, שנאמר (שם): "וקח טוב", ולא עוד אלא שמעלה עליו הכתוב כאלו הקריב פרים, שנאמר (שם): "ונשלמה פרים שפתינו", עין שם; ובאמת אהובי אחי היקר, צריך שתחקק בדעתך היטב, שישועתך ברוחניות ובגשמיות תלויה רק בידו יתברך, ורק הוא יתברך יכול לעזור לך ולא אחר כי הכל דמיון גדול, ועל-כן כל מה שתכניס ידיעה זו בדעתך, שישועתך תלויה רק בו יתברך, ואין לך עצה אחרת רק לדבר עמו יתברך, בזה בעצמו יתרחב לבך להיות תמיד בשמחה עצומה, כי כל זמן שגדמה לאדם שאחד יכול לעזור לו... או ישועתו והתחזקותו תלויה בזולתו... עדין הוא בעצבון גדול, ולבו שבור ומשבר מרובי הרפתקאות שעוברות עליו... ותכף-ומיד שיכניס ידיעה זו בלבבו ובדעתו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, תכף-ומיד תכנס שמחה עצומה בלבבו.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד, כי השם יתברך אוהב אותך מאד מאד, ואף שנפלת במקום שנפלת, עדין השם יתברך רוצה להושיעך ולהוציאך ולהיטיב אחריתך, רק מבקש ממך דבר אחד, שתדבר עמו יתברך, ותספור לפניו את כל לבך, כי תפלה יקרה מאד מאד בעיניו יתברך, וזו היתה תכלית פונת כל הבריאה, שיעבר על כל אחד ואחד מה שיעבר וכו' — הסתרות וכסויים וכו', והוא

יח אָשֶׁר ב' יב בַּנְחָל

לא יִיָּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ, רַק יִבְרַח לְמָקוֹם מֵיַחַד שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּסְפֹּר לוֹ יִתְבַּרְךָ הַכֹּל, כֹּל לְבוֹ בַּפְּרִטִי פְּרִטִיּוֹת... תִּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר, אֵינְךָ עוֹד שֹׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלּוֹ בְּעוֹלָם מִשְׁעֲשׂוּעֵי תַּפְלַת הַשֶּׁפֶל וְהַנְּבִזָּה וְכוּ' וְכוּ', כַּמוֹכָא בְּאַרְיִכוֹת בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ פְּרִשְׁתָּ בְּלֶק (דף קצה.), עֵינַי שָׁם.

חֲזַק וְחֲזַק, וּבְיָדַי תִּהְיֶה אַחֲרֵיכֶּךָ לְטוֹב, אִם תֵּאָחַז אֶת עֲצָמְךָ בְּרַבְנוּ ז"ל.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

מִשְׁבּוּעַ זֶה מִתְחִילִים יָמֵי הַשׁוֹכְבִּים הַמְּסֻגָּלִים לְתַקֵּן פְּגָמֵי הַבְּרִית כַּמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאַרְיִז"ל, לְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לֵילֶךְ בְּכָל יוֹם לְמַקְוֶה בְּיָמִים אֵלּוֹ, וְכֵן תִּזְהַר לֹאמַר בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּקוּן הַכִּלְלִי, וְתַתֵּן כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצַדָּקָה.

ב' יב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת הַיְתִשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הָאַבְרָהָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאַרְךָ.

וְהִנֵּה עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי יַעַן שְׂאֵתָה נּוֹסַע בְּכָל יוֹם בְּרַבְכָּת שְׁעָה הַלּוֹךְ וְשְׁעָה חֲזוֹר, חָבַל שְׁתַּבְּלָה אֶת הַזְּמַן לְהַבִּיל וְלָרִיק, אֲמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לְךָ מִסְפֵּר "אוֹצֵר הַמְּדַרְשִׁים" שֶׁנִּקְרָא "מְדַרְשׁ לְעוֹלָם", וְהוּא לְדַעַתִּי קִבְּץ מְאֻמְרִים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים הַמִּתְחִילִים בְּמַלְת "לְעוֹלָם", וְנַחֲלֶק לְעֲשָׂרִים פְּרָקִים, וְטוֹב שֶׁתִּחְזַר בָּהֶם וַיְהִי לְךָ לְטוֹבָה גְּדוּלָּה.

אָנִי מְקוּנָה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שָׁנָה יוֹעִיל לָךְ בַּעֲבוּר ...
שְׁכַתְּכָה לִי.

פָּרָק רִאשׁוֹן, מְדַבֵּר בְּעֵינֵי הַצְּדָקָה:

לְעוֹלָם אֵל תִּמְנַע יָדְךָ מִלְחַן צְדָקָה בְּכָל עֵת, שֵׁנְאָמַר: "בְּבִקְרֵי
זָרַע אֶת זֶרְעֶךָ וְלָעֶרְב׃ וְגו' (קֹהֶלֶת יא, ו). לְעוֹלָם יִבְקֹשׂ אָדָם רַחֲמִים
עַל מִדַּת עֲנִיּוֹת, שָׂאֵם הוּא לֹא בָּא בָּא בְּנוֹ אוֹ בֶן בְּנוֹ, שֵׁנְאָמַר: "כִּי
בְגַלְל הַדְּבָר הַזֶּה" (דְּבָרִים טו, י), גִּלְגַּל הוּא שְׁחוּזָר בְּעוֹלָם. לְעוֹלָם לֹא
יִמְנַע אָדָם עֲצָמוֹ מִשְׁלִישִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה, שֵׁנְאָמַר: "וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ
מִצּוֹת לְחַת שְׁלִישִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה" (נְחֻמָּה י, ג). לְעוֹלָם הָיִי שְׂמִיחַ
בַּמִּתְנָה שְׂנֵתָת לְעֲנִיִּים מִתּוֹךְ בֵּיתְךָ, כְּדִי שִׁיכְפֶּה מִמֶּךָ מִלְּאֶף הַמְּוֹת,
שֵׁנְאָמַר: "מִתֵּן בְּסִתֵּר יִכְפֶּה אֶף" (מִשְׁלֵי כא, יד), וְאִין אֶף אֶלֶּא מִלְּאֶף
הַמְּוֹת, שֵׁנְאָמַר: "כִּי יִגְרָתִי מִפְּנֵי הָאֶף" (דְּבָרִים ט, יט). לְעוֹלָם אֵל יִתֵּן
אָדָם מְעוֹתָיו לְתוֹךְ קֶפֶה שֶׁל צְדָקָה, אֶלֶּא אִם-כֵּן מְמַנָּה עָלֶיהָ תִּלְמִיד
חָכָם כִּרְ' חֲנִינָא בֶן תְּרַדְיוֹן. לְעוֹלָם הָיִי שְׂמִיחַ עַל שְׁלַחְנָךְ בַּשְּׂעָה
שֶׁהֲרַעְבִּים נִהְיִין מִמֶּנּוּ, כְּדִי שִׁתְאַרֶיךָ יָמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק שֵׁנִי, בְּעֵינֵי הַתְּפִלָּה:

לְעוֹלָם יִשְׁפִּים אָדָם לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, כְּדִי שִׁימְנָה עִם עֲשָׂרָה
רִאשׁוֹנִים, שְׂאֶפְלוּ מֵאָה בְּאִין אַחֲרֵיו הוּא נוֹטֵל שְׂכָר כְּלָם, שְׂכָר כְּלָם
סְלָקָא דְעֵתְךָ, אֶלֶּא נוֹטֵל שְׂכָר כְּנֶגֶד כְּלָם. לְעוֹלָם יִכְנֹס אָדָם שְׁעוּר
שְׁנֵי פְתָחִים וְאַחֲרֵיכֶּךָ יִתְפַּלֵּל, שֵׁנְאָמַר: "אֲשָׁרֵי אָדָם שׁוֹמֵעַ וְגו',
לְשֹׁמֵר מְזוֹזוֹת פְּתָחֵי" (מִשְׁלֵי ח, לד), פְּתַח לֹא נֶאמַר אֶלֶּא פְתָחֵי —
שְׁנֵי פְתָחִים. לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בַּתְּפִלָּתוֹ, וְיִתְפַּלֵּל תְּמִיד עִם
הַצְּבוּר, כְּדִי שִׁתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ, שֵׁנְאָמַר: "וְאִנִּי תְפִלָּתִי לָךְ הַיְיָ" עֵת
רְצוֹן" (תְּהִלִּים פט, יד), אִימְתִי עֵת רְצוֹן? בַּשְּׂעָה שֶׁהַצְּבוּר מִתְפַּלְלִין.
לְעוֹלָם יֵשֵׁב אָדָם בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת וְאַחֲרֵיכֶּךָ יִתְפַּלֵּל, שֵׁנְאָמַר (תְּהִלִּים פד,
ה): "אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ" וְגו', וְאַחַר הַתְּפִלָּה יֵשֵׁב, שֵׁנְאָמַר: "יֵשְׁבוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ" (תְּהִלִּים קח, יד). לְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל אָדָם בְּמָקוֹם קְבוּעַ,
שֵׁנְאָמַר: "אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם" (בְּרֵאשִׁית יט, כו), וְאִין עֲמִידָה
אֶלֶּא תְפִלָּה, שֵׁנְאָמַר: "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלֵל" (תְּהִלִּים קו, ל). לְעוֹלָם

כ אֲשֶׁר ב' יב בַּנְחָל

ישתדל אדם להתפלל שלש פעמים בכל יום: ערבית, שחרית ומנחה, שגאמר: "ערב ובקר וצהרים אשיחה" וגו' (תהלים נה, יח). לעולם יסדר אדם תפלתו ואחר-כך יתפלל, והני מלי תפלת ראש השנה ויום כפור ושל מועדים ושל פרקים, שהם לשלשים יום ולהלן. לעולם יסדר אדם שבחו של הקדוש-ברוך-הוא ואחר-כך יתפלל לבקש צרכיו, שגאמר: "ואתחנן אל ה'" וגו', וכתיב: "אתה החילות", הרי שבחו של הקדוש-ברוך-הוא, ואחר-כך "אעברה נא" (דברים ג, כג), הרי בקשת צרכיו. לעולם יכון אדם את עצמו, אם יוכל לכון את לבו — יתפלל, ואם לאו — אל יתפלל. לעולם לא ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות ולא בשלש אחרונות אלא באמצעיות. לעולם לא ישאל אדם צרכיו בלשון ארמית, שאין מלאכי השרת נזקקין לו לפי שאין מלאכי השרת מכירין לדבר ארמית. לעולם לא יעמד אדם במקום גבה ויתפלל אלא במקום נמוך. שגאמר: "ממעמקים קראתיך הוה" (תהלים קל, א). לעולם יתפלל אדם במקום שיש בו חלונות, שגאמר: "וכוין פתיחן לה בעליתה נגד ירושלים" (דניאל ו, יא). לעולם לא יתפלל אדם לא כנגד רבו ולא אחורי רבו, תניא רבי אלעזר בן חסמא אומר: כל המתפלל כנגד רבו או אחורי רבו, גורם לשכינה שתסתלק מישראל. לעולם יקדים אדם תפלה לצרה, שאלמלא לא הקדים אברהם אבינו, עליו השלום, תפלה לצרה בין בית אל ובין העי לא נשתיר משונאייהם של ישראל שריד ופליט. לעולם יבקש אדם שיהיו הכל מאמצין אותו מלמטה ולא יהיו לו צרים מלמעלה. לעולם אל ימנע אדם עצמו מן הרחמים, ואפלו חרב פשוטה ומנחת לו על צנארו, שגאמר: "הן יקטלני לו איחל" (איוב יג, טו). לעולם ליבעי אדם רחמי עד זיבולא בתריתא דלהוי ליה שלמא^א.

פרק שלישי, בענין התשובה:

לעולם יראה אדם עצמו כאלו חציו זכאי וחציו חייב, עשה

(א) לעולם יבקש אדם רחמים עד הקמץ עפר האחרון שישומו על קברו, שער אז יהיה לו שלום.

אֲשֶׁר ב' יב בַּנְחָל כא

מַצְנָה אַחַת — אֲשֶׁרֵינוּ, שֶׁהַכְרִיעַ עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, עָשָׂה עֲבָרָה אַחַת — וַיִּלּוֹ שֶׁהַכְרִיעַ עֲצָמוֹ לְכַף חוֹבָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַחֲוִטָא אֶחָד יֵאָבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה" (קֹהֶלֶת ט, יח). לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ נוֹטָה לְמוֹת, שְׂאֵם יַעֲשֶׂה מַצְנָה אַחַת כָּל עוֹנוֹתָיו נִמְחָלִין, וְאִם יַעֲשֶׂה עֲבָרָה אַחַת אֵין כָּל זְכוּתָיו נִחְשָׁבִין לְמָאוּמָה. לְעוֹלָם אַל יִדוֹן עֲצָמוֹ שֶׁהוּא חוֹטָא, שְׂאֵם יִחְשַׁב בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא חוֹטָא לֹא יִקְשֶׁה בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת עֲבָרָה, כִּי יֹאמֶר, הוֹאִיל וְהוּא חוֹטָא מֵה תוֹסִיף עֲבָרָה זוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו, וְשֵׁנוֹ חֲכָמִים: אַל תְּהִי רָשָׁע בְּפָנָי עֲצָמָךְ. לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם מִפְּחָד וַיִּרָא מִחֲטָאָיו, וַיִּחְזַר לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, וַיִּבְקַשׁ סְלִיחָה וְכִפְרָה מֵאֵתוֹ. לְעוֹלָם יִרְגִּיז אָדָם יֵצֵר טוֹב עַל יֵצֵר רָע, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּגְזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ" (תְּהִלִּים ד), אֵי אֲזִיל מוֹטָבִי וְאִם לְאוֹ יִקְרָא קְרִיאַת שְׂמַע, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֲמָרוּ בְּלִבְבְּכֶם" וְגו', אֵי אֲזִיל מוֹטָב, וְאִם לְאוֹ יִזְכֹּר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְדַמּוּ סְלָה" (שֵׁם). לְעוֹלָם יֵצֵר אִשָּׁה וְתִינּוֹק שְׂמָאל דּוֹחָה וְיָמִין מְקַרְבֶּת. לְעוֹלָם אַל יִטִּיחַ אָדָם דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה, שֶׁהָרִי אָדָם גְּדוֹל הַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה וְאֵטְלַעֵי. לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ קְדוֹשׁ שְׂרוּי בְּמַעְוֵי, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ" (הוֹשַׁע יא, ט). לְעוֹלָם לֹא יָבִיא אָדָם אֶת עֲצָמוֹ לְיַדֵי נְסִיוֹן, שֶׁהָרִי דְּוֹד הִבִּיא עֲצָמוֹ לְיַדֵי נְסִיוֹן וְנִכְשָׁל. לְעוֹלָם לֹא יִהְיֶה אָדָם בְּמִקּוֹם סְכָנָה, וַיֹּאמֶר אוֹלֵי עוֹשִׂין לִי גַם, שְׂמָא אֵין עוֹשִׂין לוֹ, וְאִם עוֹשִׂין לוֹ מְנַכִּין לוֹ מְזַכִּיּוֹתָיו. לְעוֹלָם אַל יִפְתַּח אָדָם פִּיו לְשִׁטָּן, אָמַר רַב יוֹסֵף מֵאֵי קְרָאָה? "כְּמַעַט כְּסֻדּוֹם הֵינּוּ", מֵה כְּתִיב בְּתַרְיָה "שְׂמַעוּ דְּבַר הַיְיָ" הַקְּצִינֵי סְדוּם" וְגו' (יִשְׁעִיָּה א, ט). לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם שְׂמַח בְּיִסּוּרֵין בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: כָּל הַשְּׂמַח בְּיִסּוּרֵין בְּעוֹלָם הַזֶּה מְבִיא יְשׁוּעָה לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "פְּגַעְתָּ וְגו' קִצְפְּתָ וְגו' וַנְּיָשַׁע" (שֵׁם סד, ד).

פָּרָק רְבִיעִי, בְּעֵנִין הַעֲנוּהָ:

לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם מִן הַנְּרַדְפִים וְלֹא מִן הַרוֹדְפִים, שְׂאֵין לָךְ

(ב) אִם הוֹלֵךְ — מוֹטָב.

(ג) נִהְיֶה צוֹלַע.

נרדפים בעולם הזה מתורים ובני יונה, והכשירן הכתוב לגבי המזבח ולא שאר עופות. לעולם יהא אדם ענו כהלל ולא קפדן כשמאי. לעולם יהא אדם רך כקנה ולא קשה כארוז, לפיכך זכה קולמוס לכתב בו ספר תורה ותפלין ומזוזות. לעולם יהא אדם רגיל לומר: כל מה דעבדין מן שמאי לטב. לעולם כשתרצה להשתתף בדרך ארץ השתתף עם צדיק עני ולא עם רשע עשיר, ויפה תלמוד תורה עם דרך ארץ. לעולם ישתדל אדם להיות צנוע וענו, וירגיל תמיד את עצמו ללכת בדרך החכמים ובצניעות ובענוה. לעולם לא יהלך אדם בקומה זקופה, שגאמר: "יען פי גבהו בנות ציון" וגו' (ישעיה ג, טז). לעולם ילבש אדם מלבוש ענו ונקי כתלמיד חכם. לעולם ילמד אדם מדת קונו, שהרי הקדוש-ברוך-הוא הניח כל הרים וגבעות והשרה שכנתו על הר סיני, מפני שאינו גבוה והוא נמוך, שגאמר: "הר אלהים הר בשן הר גבנונים" וגו', וכתוב: "ההר חמד אלהים לשבתו" (תהלים סח, יז).

פרק חמישי בענין תלמוד תורה:

לעולם ימעט אדם בעסק ובסחורה ויקבע עתים לתורה, לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לא כסף ולא זהב אלא תורה ומעשים טובים. לעולם ישתדל אדם ללמד תורה ודרך ארץ, כדי שיהיה אהוב ונחמד למעלה ולמטה. לעולם ישם אדם את עצמו כשור לעל וכחמור למשאו. לעולם ישב אדם בעיר ששיבתה קרובה, שמתוך ששיבתה קרובה עונותיה מועטין, אמר רבי חנן מאי קרא "אמלטה נא שמה" וגו' (בראשית יט, כ). לעולם ישתדל אדם ללמד תורה, ואם אין לו בעיר רב שילמד ממנו, ילך לעיר אחרת, שרב מצוי בה, וילמד ממנו ולא יחוש לטלטולו. לעולם אל יפטר אדם מחברו אלא מתוך הלכה, שמתוך כך זוכרהו. לעולם ישתדל אדם לעשות לו רב ללמד תורה ממנו דתנן "עשה לך רב וקנה לך חבר". לעולם יקבע אדם מקום לתלמודו. אמר רבי שמעון בן יוחאי: כל הקובע מקום לתורתו אויביו נופלין תחתיו,

(ד) כל מה שעושים משמים, זה לטובה.

אָשֶׁר ב' יב בְּנַחֵל כג

דְּכַתִּיב: "וְשִׁמְתִי מְקוֹם לְעַם יִשְׂרָאֵל וְנִטְעַתִּיו" וְגו' (שְׁמוּאֵל ב, ז).
 לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלֹא יַחֹשׁ לְעַשְׂרוֹ. לְעוֹלָם יַעֲסֹק
 אָדָם בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת קִדְּם שְׂיָמוּת, שְׁנַאֲמַר: "וְזֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי
 יָמוּת בְּאַהֲל" וְגו' (בַּמִּדְבָּר יט, יד), אֶפְלוּ בְּשַׁעַת מִיתָה תּוֹרָה. לְעוֹלָם
 אֵל יִמְנַע אָדָם מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת וְאֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם
 תּוֹרָה מֵה שְׁחַפֵּץ, שְׁנַאֲמַר: "כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ" (תְּהִלִּים א, ב).
 לְעוֹלָם הָיִי כּוֹנֵס דְּבָרֵי תּוֹרָה כְּלָלִים כְּלָלִים, שְׂאִם אִתָּה כּוֹנֵסִים פְּרָטִים
 פְּרָטִים — מִיִּגְעִין אוֹתָךְ. מְשַׁל לְאָדָם שֶׁהֵלֵךְ לְקַסְרִי, אִם נוֹטֵל
 מְעוֹתָיו פְּרוּטוֹת פְּרוּטוֹת — מִיִּגְעִין אוֹתוֹ, אֶלָּא מְצַרְפֵּן וְעוֹשֶׂה אוֹתָן
 סְלָעִים, וּפּוֹרֵט וּמוֹצֵא בְּכֹל מְקוֹם שִׁירְצָה. לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְלַמֵּד
 תּוֹרָה בַּיּוֹם וּלְשִׁנוֹתָהּ בַּלַּיְלָה, וְכֹל הַקּוֹרֵא תּוֹרָה בַּיּוֹם וּשְׁוֹנֶה אוֹתָהּ
 בַּלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹטֵה עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד, שְׁנַאֲמַר: "יּוֹמָם
 יִצְוֶה הַיּוֹנֵ"ה חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי" (תְּהִלִּים מֵב, ט). לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ
 אָדָם שְׁנוֹתָיו: שְׁלִישׁ בְּמִקְרָא, שְׁלִישׁ בְּמִשְׁנָה, שְׁלִישׁ בְּגִמְרָא. אָמַר
 רִישׁ לְקִישׁ: דְּבַר זֶה כְּתוּב בְּתוֹרָה וְשְׁנוֹי בְּנִבְיָאִים וּמְשַׁלֵּשׁ בְּכַתוּבִים,
 שְׁכֹל הַעוֹסֵק בְּתוֹרָה נִכְסֵיו מְצַלִּיחִין. כְּתוּב בְּתוֹרָה: "וְעַשִּׂיתֶם אוֹתָם
 לְמַעַן תִּשְׁכִּילוּ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן" (דְּבָרִים כט, ח): שְׁנוֹי בְּנִבְיָאִים: "לֹא
 יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה" וְגו', "כִּי אַז תִּצְלִיחַ" (יְהוֹשֻׁעַ א, ח), מְשַׁלֵּשׁ
 בְּכַתוּבִים: "כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ" וְגו' "וְהָיָה כְּעֵץ שְׂתוּל" וְגו'
 (תְּהִלִּים א, כג). לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרָשְׁיוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, שְׁנִים מְקַרָּא
 וְאַחַד תַּרְגוּם וְאֶפְלוּ עֲטָרוֹת וְדִיבּוֹן, וְכֵן הַמְשַׁלֵּים פְּרָשְׁיוֹתָיו עִם
 הַצְּבוּר מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו.

פָּרַק שְׁשִׁי, בְּעֵינֵן הַמִּצְוֹת:

לְעוֹלָם יְרוּץ אָדָם לְדַבֵּר מִצְוָה וְאֶפְלוּ בְּשִׁבְתָּ, שְׁנַאֲמַר: "אַחֲרֵי
 ה' יִלְכוּ כְּפִאֲרִיָּה" וְגו' (הוֹשֻׁעַ יא, י). לְעוֹלָם יִקְדִּים אָדָם לְדַבֵּר מִצְוָה,
 שְׁבִשְׁבִיל לַיְלָה אַחַת שְׁקַדְמָה בַּת לוֹט הַבְּכִירָה לְצַעֲרִיהָ קִדְמָה אוֹתָהּ
 אַרְבָּעָה דוֹרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֵלוּ הֵן: עוֹבֵד, יִשִׁי, דוֹד, שְׁלֵמָה. וְהַצְּעִירָה
 מֵרַחֲבָעִם וְאֵילָךְ, שְׁנַאֲמַר (דְּבָרֵי־הַיָּמִים ב, יב, יג): "וְשֵׁם אָמוֹ נִעְמָה
 הַעֲמִנִית". לְעוֹלָם אֵל יַחֲשׁב אָדָם בְּדַעְתּוֹ, וַיֹּאמֶר: חוּטָא אֲנִי וְעוֹנוֹת

רבות עשיתי, ומה יועיל לי עשית המצוות, אלא אם עשה עברות הרבה יעשה מצוות הרבה, שֵׁנָאֲמַר: "כי בתחבולות תעשה לך מלחמה" (משלי כד, ו), אם עשית חבילות חבילות של עברות עשה כנגדן חבילות של מצוות. לעולם אל תהי מצנת העמר קלה בעיניך. לעולם תיב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, וכן דוד אמר (תהלים קטז, יג): "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא" — הרי על הטובה, "צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא" (שם, פסוקים ג-ד) — הרי על הרעה. לעולם ישתדל אדם לעשות המצוות במבחר נכסיו, שֵׁנָאֲמַר: "זה אלי ואנוהו" (שמות טו, ב), התנאה לפניו במצוות — בטלית נאה בלולב נאה, ממה שחננדך התנאה לפניו.

פָּרַק שְׁבִיעִי, בְּעִנְיַן גְּמִילוֹת חֲסָדִים:

לעולם יגמל אדם חסד אפלו עם מי שהרע לו, ולא יהיה נוקם ונוטר, שֵׁנָאֲמַר: "לא תקם ולא תטר" (ויקרא יח, יח). וזה דרכן של ישראל הקדושים, אבל הגויים האכזריים וערלי לב נוקמין ונוטרין "ועברתם שמורה לנצח" (עין עמוס א, יא). וכן הוא אומר על הגבעונים שלא מחלו לשאול ולבניו (שמואל-ב כא, ב), "והגבעונים לא מבני ישראל המה". לעולם ישתדל אדם להיות גומל חסד עם החיים והמתים, כְּדִי שִׁיעֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ חֲסֵד, שֵׁנָאֲמַר: "יעש ה' עמכם חסד" וגו' (רות א', ח), וגדולה גמילות חסדים שאדם עושה מן הצדקה, שהצדקה בממונו וגמילות חסדים בגופו ובממונו, וצדקה עם החיים, וגמילות חסדים עם החיים ועם המתים, הצדקה עם העניים בלבד, וגמילות חסדים עם העניים והעשירים. לעולם יהא אדם ערום ביראה ומשיב חמה ומרבה שלום עם אחיו וקרוביו עם כל אדם, כְּדִי שִׁיְהִי אָהוּב לְמַעַלָּה וְנַחֲמָד לְמַטָּה, ומקדים שלום על הבריות, ואפלו על נכרי בשוק. לעולם ידבק אדם בשלשה דברים, ואלו הן: הבאת שלום בין אדם לחברו, והבאת שלום לאנשי ביתו ובאהבתו של הקדוש-ברוך-הוא. לעולם יתרחק אדם משלשה דברים, ואלו הן: המאונין והפקדונות והערבות.

אֲשֶׁר ב' יב בַּנְחָל כה

פָּרַק שְׁמִינִי, בְּכָבוֹד שְׁבֻתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים:

לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְעַנֵּג שְׁבֻתוֹת וְהַמוֹעֲדִים, וְאִם הוּא עֲנִי,
יִחַסֵּר מִמְּזוֹנוֹתָיו כָּל יָמוֹת הַשָּׁבוּעַ, וַיִּשְׁמַר לְהוֹצֵאת שְׁבֻת כְּפִי כַחוֹ
וְכִפִּי הַשָּׂגַת יָדוֹ. לְעוֹלָם יִשְׁכִּים אָדָם לְהוֹצֵאת שְׁבֻת, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְהָיָה
בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי" וְגו' (שְׁמוֹת טז, ה). לְעוֹלָם אֵל תִּהְיֶה שְׁבֻת קְלָה בְּעֵינֶיךָ,
שֶׁהָרִי סְמִיכָה אֵינָה אֶלָּא מִשׁוּם שְׁבוּת, וְנִחְלָקוּ בָּהּ גְּדוּלֵי הַדּוֹר.
לְעוֹלָם יִסְדֵּר אָדָם שְׁלַחְנוֹ בְּעָרֵב שְׁבֻת, וְאֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ צָרִיךְ אֶלָּא
לְכוּזִית. לְעוֹלָם יַחְלִיף אָדָם שְׁמֵלוֹתָיו בְּשְׁבֻת, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְרַחֲצֵת וְסִכֵּת
וְשִׁמְתָּ שְׁמֵלוֹתֶיךָ עָלֶיךָ" (רוּת ג, ג), וְכִי עָרְמָה הֵיטָה? אֶלָּא שְׁמֵלוֹתֶיךָ
— אֵלוֹ בְּגָדֵי שְׁבֻת, וְכָתִיב: "וְכִבְדֹתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ" (יִשְׁעִיָּה נח, יג)
שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְלַבּוֹשֶׁךָ שֶׁל שְׁבֻת כְּמְלַבּוֹשֶׁךָ שֶׁל חֵל. אָמַר רַב הוֹנָא יֵשׁ
לוֹ לְהַחֲלִיף — מִחֲלִיף, אֵין לוֹ לְהַחֲלִיף — יִשְׁלַשְׁל בְּגָדוֹ.

פָּרַק תְּשִׁיעִי, בְּעֵנִין כְּבוֹד אָב וְאִם:

רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי אוֹמֵר: לְעוֹלָם יִזְהַר אָדָם בְּכָבוֹד אָבִיו
וְאִמּוֹ, כִּי גְּדוּל כְּבוֹד אָב וְאִם, שֶׁהַחֲמִיר בּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר
מִכְּבוֹדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "כְּבֹד אֶת הַנְּיָ"ה מִהוֹנֵךְ" (מִשְׁלֵי ג, ט), בְּלֶקֶט
וְשִׁכְחָה וּפָאָה תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, אִם יֵשׁ לָךְ — אַתָּה חַיֵּב, וְאִם אֵין
לָךְ — אֵין אַתָּה חַיֵּב, וְנֶאֱמַר: "כְּבֹד אֶת אָבִיךָ" (שְׁמוֹת כ, יב), בֵּין יֵשׁ
לָךְ בֵּין אֵין לָךְ אֶפְלוּ אַתָּה מְחַזֵּר עַל הַפְּתִיחִים. לְעוֹלָם תִּהְיֶה עַל
הָאָדָם יִרְאֵת אָבִיו וְאִמּוֹ, וְגְּדוּלָּה יִרְאֵת אָב וְאִם, שֶׁהַשְּׁנָה הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לְמוֹרְאוֹ, בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּתִיב: "אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ
תִּירָא" (דְּבָרִים י, כ), וּבָאָב וְאִם כְּתִיב: "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ" (וַיִּקְרָא
יט, כ). לְעוֹלָם יִקְדִּים הַבֵּן בְּהוֹצֵאת אָבִיו וְאִמּוֹ וּבְכָבוֹדָם, וְעַקֵּר הַכְּבוֹד
הֵם חֲמִשָּׁה דְּבָרִים, וְאֵלוֹ הֵם: מֵאֲכִילָן וּמִשְׁקָן וּמִלְּבִישָׁן וּמִכְּנִיסָן
וּמוֹצֵיאָן מִשְׁלוֹ, אִם הֵם עֲנִיִּים.

פָּרַק עֲשִׂירִי, בְּעֵנִין נְשׁוּאֵי אִשָּׁה:

לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְשֹׂא אִשָּׁה בֵּת טוֹבִים צְנוּעָה וְכִשְׂרָה
מִמִּשְׁפַּחַה הַגּוֹנָה, שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלֶיהָ עֲרֵעוֹר מֵעוֹלָם, וְלֹא יִתְכַּוֵּן לִיְפִיָּהּ
אֶלָּא לְכִשְׂרוֹן מַעֲשֵׂיהָ, שֶׁנֶּאֱמַר: "שִׁקֵּר הַחֵן" וְגו' (מִשְׁלֵי לא, ל), כִּי

כְּשֶׁרוֹן מַעֲשֵׂיהָ שֶׁל הָאִשָּׁה הוּא מְהַלְלָה וְלֹא יִפְיֶיהָ. וְשָׁנוּ חֻכְמַיִם: אֵל תִּתֵּן עֵינֶיךָ בְּנוֹי, אֲלֵא תֵּן עֵינֶיךָ בְּמִשְׁפָּחָה. לְעוֹלָם יִמְכַר אָדָם כָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ וַיֵּשֶׂא בַת תַּלְמִיד חֻכָּם, שָׂאֵם מֵת אוֹ גוֹלָה מִבְּטָח לוֹ שֵׁיהִיו בְּנוֹי תַּלְמִידֵי חֻכְמַיִם. לְעוֹלָם יִדְבַק אָדָם בְּטוֹבִים, שְׁהָרִי מִשֶּׂה רַבְּנוֹ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, נָשָׂא בַת יִתְרוֹ, וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ כֹהֵן לְעִבּוּדָה זָרָה, וְאַהֲרֹן, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, נָשָׂא אֶת אֱלִישָׁבַע בַּת עַמִּינַדָב, וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ פִינְחָס. לְעוֹלָם אֵל יִמְנֶה אָדָם אֶפְסוֹטְרוֹפּוֹס בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׁמִתוֹךְ כֶּף בְּאֵין לִידֵי עֲבָרָה, וּמִנְגֵּן? מִיוֹסֵף, עָלָיו הַשְּׁלוֹם. לְעוֹלָם אֵל יִטִּיל אָדָם אִימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׁהָרִי פִילְגֶשׁ בְּגִבְעָה הַטִּיל עָלֶיהָ בַּעֲלָהּ אִימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְהַפִּילָה כְּמָה רַבּוֹת מִיִּשְׂרָאֵל. וּמַעֲשֵׂה ר' חֲנִינָא בֶּן גַּמְלִיאֵל יוֹכִיחַ שֶׁהַטִּיל אִימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּבִקְשׁוֹ לְהֶאֱכִילוֹ אֲבָר מִן הַחֵי. לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זְהִיר בְּאוֹנָאֵת אֲשֶׁתּוֹ, שְׁמִתוֹךְ שְׂדַמְעָתָהּ מְצוּיָה אוֹנָאֵתָה קְרוּבָה, דְּאָמַר ר' אֶלְעָזָר מִיּוֹם שְׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ נִנְעָלוּ שְׁעָרֵי תְּפִלָּה, שְׁנֹאֲמַר: "שְׂתֵם תְּפִלְתִּי" (אִיכָה ג, ח), וְאֶף-עַל-פִּי שְׁשַׁעְרֵי תְּפִלָּה נִנְעָלוּ, שְׁעָרֵי דְמַעְוָה לֹא נִנְעָלוּ, שְׁנֹאֲמַר: "אֵל דְּמַעְתִּי אֵל תְּחַרְשׁ" (תְּהִלִּים לט, יג). לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זְהִיר בְּכַבּוּד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאֵין בְּרַכָּה מְצוּיָה עַל אָדָם אֲלֵא בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, שְׁנֹאֲמַר: "וְלֹאֲבָרָם הֵיטִיב בְּעִבּוּרָה" (בְּרֵאשִׁית יב, טז). לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זְהִיר בְּתַבּוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׂאֵין מְרִיבָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא עַל עֶסְקֵי תַבּוּאָה, שְׁנֹאֲמַר: "הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם, חֲלָב חֲטִיִּים יִשְׁבִּיעֶךָ" (תְּהִלִּים קמז), אָמַר רַב פֶּפְא הֵינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי כְּמִשְׁלָם שְׁעָרֵי מִפְּדָא נְקִישׁ וְאֶתָּא תַגְרָא, פְּרוּשׁ: כְּשֶׁתְּכַלָּה הַתַּבּוּאָה מִן הַבֵּית, הַשְּׁלוֹם יוֹצֵא וְהַמְרִיבָה נִכְנָסָת. לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זְהִיר בְּתַבּוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׁלֵא נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל דְּלִים אֲלֵא עַל עֶסְקֵי תַבּוּאָה, שְׁנֹאֲמַר: "וְהָיָה אִם זָרַע יִשְׂרָאֵל" וְגו', וּכְתִיב: "וַיִּגְדֵּל יִשְׂרָאֵל מְאֹד" (שׁוֹפְטִים ו, ג). לְעוֹלָם יֵאֲכַל אָדָם פְּחוֹת מִמָּה שֵׁישׁ לוֹ, וַיִּלְבֵּשׁ כְּפִי מָה שֵׁישׁ לוֹ, וַיְכַבֵּד אֲשֶׁתּוֹ וּבְנוֹי יוֹתֵר מִמָּה שֵׁישׁ לוֹ, שְׁהֵם תְּלוּיִין בּוֹ, וְהוּא תְּלוּי בְּמִי שְׂאֵמֵר וְהָיָה הָעוֹלָם. לְעוֹלָם תְּשַׁתְּדֵל אִשָּׁה לְעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ וְלֹא תֵשֵׁב בְּטִלָּה, כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי שְׁעָמוּם, וְהַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי הִרְהוּר לְאִישׁ, כָּל שֶׁפֶן לְאִשָּׁה שְׂדַעָתָה קָלָה.

ועל-כל-פנים תעשה מלאכה בעצמה, ואפלו היו לה כמה שפחות, שנאמר: "דרשה צמר ופשטים ותעש" וגו' (משלי לא, יג) בידיה ולא על-ידי אחרים.

פֶּרֶק אַחַד-עֶשֶׂר בְּעֵינַיִן גְּדוּל בָּנִים:

לעולם ישתדל אדם לרדות את בנו בקטנותו, שמתוך כך נמצא מזרזו בגדלותו. לעולם אל ישנה אדם את בנו בין בנים, שבשביל שני סלעים מלת שהוסיף יעקב ליוסף נתגלגל הדבר, וירדו אבותינו למצרים. לעולם ילמד אדם את בנו אמונות נקיה וקלה, מה היא מחטא דתלמיותא. לעולם ילמד אדם את בנו אמונות נקיה, ויבקש רחמים ממי שהעשר שלו, שאין לה אמונות שאין בה עניים ועשירים, ואין העשר אלא ממי שאמר והיה העולם, שנאמר: "לי הכסף ולי הזהב" (חגי ב, ח). לעולם ילמד אדם את בנו תורה ומלאכה שיתפרנס בה, ולא יחוש לעשר, שאין לה עשר בעולם כעשרה של תורה, שנאמר: "אך ימים בימינה ובשמאלה עשר וכבוד" (משלי ג, טז). וכתוב: "יקרה היא מפנינים" (שם פסוק טו). לעולם ישתדל אדם ללמד את בנו תורה ולהדריכו על הדרך הישרה, ואף-על-פי שטרח גדול בנים קשה עד מאד, אפלו הכי אל יתרושל בו, ואם עשה כן — אשריו וטוב לו, שכרו הרבה מאד.

פֶּרֶק שְׁנַיִם-עֶשֶׂר, בְּעֵינַיִן מִשָּׂא וּמִתָּן:

לעולם ישתדל אדם בכל יכלתו להיות זהיר וזריז במשאא ומתנו באמונה, שכל הנושא ונותן באמונה, כאלו קים תרי"ג מצוות. לעולם ידבק אדם באמונות חשוכה ונקיה ויתרחק מאמונות פחותה ונבולה, כגון: בורסקי, חמר, גמל וספן וכיוצא בהן. לעולם ישפיר אדם עצמו לעבודה שאינה שלו (לפי כבודו) ואל יצטרף לבריות. לעולם ימכר אדם קורות ביתו ויקח מנעלים לרגליו. הקיז דם ואין לו מה לאכל ימכר מנעלים שברגליו, ויסתפק מהם לצרכי סעדה. לעולם ימכר אדם שדה ויקח עתודים, ואל ימכר עתודים ויקח שדה. לעולם ישלש אדם מעותיו: שליש בקרקע, שליש בפרקמטיה, שליש תחת ידו. לעולם אל ישנה אדם מפנהג המדינה,

כח אשר ב' יב בנחל

שְׁהָרִי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, עָלָה לְמָרוֹם וְלֹא אָכַל, וּמִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת יָרְדוּ לְמִטָּה וְאָכְלוּ, אָכְלוּ סִלְקָא דְעֵתְךָ, אֲלֵא נִרְאִין כְּמוֹ שְׂאֲכָלוּ. לְעוֹלָם אֵל יֵאמֶר אָדָם לַעֲשׂוֹת דְּבָר אֲלֵא בְּגִזְרַת הַמָּקוֹם (אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם) שְׁנֹאֲמַר: "רַבּוֹת מִחֲשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ" וְגו' (מְשָׁלֵי יֵט, כֵּא). לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יֵרָא שְׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדָה עַל הָאֱמֶת וְדוֹכֵר אֱמֶת בְּלִבּוֹ.

פֶּרֶק שְׁלֹשֶׁה-עָשָׂר, בְּעֵינֵי הַדִּין:

לְעוֹלָם יְהֵא הַדִּין זְהִיר בְּדִין שְׁבִשְׁכַר הַדִּין נִתֵּן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תוֹרָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר: "וְעַז מִלֶּךְ מִשְׁפָּט אֶהְיֶה" (תְּהִלִּים טו, ד), וְעַז זֶה תוֹרָה, שְׁנֹאֲמַר "הַיְי"ה עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן" (שָׁם כט, יא). לְעוֹלָם יִרְאֶה הַדִּין עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ חֶרֶב מִנְחַת בֵּין יִרְכּוּתָיו וְגִיּהֲנוּם פְּתוּחָה לֹא תַחְתּוּי, שְׁנֹאֲמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, ז): "הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלֹשְׁלֵמָה" וְגו' "מִפְּתַח בְּלִילוֹת", מִפְּתַחַה שֶׁל גִּיּהֲנוּם שְׁדוּמָה לְלִילָה. לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל הַדִּין לְהִיּוֹת זְהִיר בְּדִין, דְּאֵמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּמָקוֹם שֵׁישׁ דִּין אֵין דִּין, כֹּל זְמַן שֶׁהַתַּחְתּוּנִים אֵין עוֹשִׂין דִּין, הָעֲלִיוּנִין עוֹשִׂין דִּין, וְכֹל זְמַן שֶׁהַתַּחְתּוּנִים עוֹשִׂים דִּין, אֵין הָעֲלִיוּנִים עוֹשִׂין דִּין. לְעוֹלָם לֹא יְדוּר אָדָם אֲלֵא בְּעִיר שֵׁישׁ בְּהַ עֲשָׂרָה דְּבָרִים, וְאֵלוֹ הֵן: רוֹפֵא, אָמֵן, בֵּית הַכֶּסֶּא, בֵּית הַמֶּרְחָץ, מֵים מְצוּיִים כְּגוֹן נְהָר וּמַעְיָן, בֵּית-כְּנֶסֶת, מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, לְבָלָר, גְּבֵאֵי צְדָקָה וּבֵית דִּין מְכִיִן וְחוֹבְשִׁין. לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְרוּץ לְקִרְאָת מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְקִרְאָת מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל בְּלִבָּד אֲלֵא אֶפְלוֹ לְקִרְאָת מַלְכֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם, שְׂאֵם יִזְכֶּה יִבְחִין בֵּין מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְמַלְכֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם.

פֶּרֶק אַרְבָּעָה-עָשָׂר, בְּעֵינֵי הַשְּׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ:

לְעוֹלָם יְהֵיה אָדָם שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ, וְאִז יְהֵיה נְאֻה וּמַעֲשִׂיו נְאִים, וּבְנֵי אָדָם מְשַׁבְּחִין אוֹתוֹ, וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֵמָה, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, בְּחֻכְמָתוֹ: "וְשִׁבְּחֵתִי אֲנִי אֶת הַשְּׂמִחָה" (קִהְלֵת ת, טו), פְּרוּשׁ: שֶׁהַשְּׂמִחָה בְּחֻלְקוֹ. לְעוֹלָם יִסְלַק אָדָם אֶת בְּטַחוּנוֹ מִבְּשָׂר וְדָם וַיֵּשִׁים בְּטַחוּנוֹ בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל הַבוּטִחַ עַל בְּשָׂר וְדָם — בְּטַחוּנוֹ הֶבֶל וָרִיק, שְׁנֹאֲמַר: "אֵל תִּבְטְחוּ בְּגַדִּיבִים" וְגו', "אֲשָׁרֵי

אֲשֶׁר ב' יב בַּנְחַל כט

שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ וְגו' (תהלים קמו, ה), וְכַתִּיב: "תְּדַלּוּ לָכֶם מִן הָאָדָם" וְגו' (ישעיה כ, ז), "בְּטַחֲוֹ בַּהֲנִי"ה" וְגו' "בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יְבַטַח בַּהֲנִי"ה" (ירמיה יז, ז). לְעוֹלָם יְבַטַח אָדָם בַּהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמִזְוֹנֹתָיו וּבְפִרְנָסָתוֹ וּבְכָל עֲסָקָיו וּבְכָל עֲנִינָיו וַיִּשְׁמַח בְּחֻלְקוֹ, וַיְהִי עֵינָיו תְּלוּיֹת לַהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָּמִיד לְהִטְרִיפוֹ לְחֵם חֻקּוֹ בְּכָל יוֹם יוֹם, וַיַּעֲשֶׂה קָל וְחֹמֶר מֵעוֹרֵב, וַיֹּאמֶר: מִה עוֹרֵב שְׁלֵא נִבְרָא לְשִׁמְשׁ קוֹנּוֹ, הַקִּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַמֵּן לוֹ פִּרְנָסָתוֹ, דְּכַתִּיב: "מִי יִכִּין לְעוֹרֵב צִדּוֹ" (איוב לח, מא), אֲנִי שֶׁבְּרָאֲנִי הַקִּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַבְדּוֹ לֹא כָּל שֶׁפֶן. רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אֹמֵר, כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּת בְּסִלּוֹ, וְאֹמֵר: מִה אֲנִי אוֹכֵל לְמַחַר, הֲרֵי זֶה מְקַטְנֵי אַמְנָה, שְׁנֹאֲמֵר: "כִּי מִי בּוֹ לְיוֹם קִטְנוֹת" (זכריה ד, י), מִי גָרַם לָהֶם לְצַדִּיקִים שִׁיתְּבוֹבּוּ שְׁלַחְנָם לְעֵתִיד לְבֹא? קִטְנוֹת שֶׁהֵיטָה בְּיָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלֵא הֶאֱמִינוּ בַּהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לְעוֹלָם לֹא תִהְיֶה בְּרַפְתְּ הַדְּיוּט קֵלָה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁהֲרֵי שְׁנֵי גְדוּלֵי הַדּוֹר בְּרַכּוּם שְׁנֵי הַדְּיוּטוֹת, וְאֵלּוּ הֵן: אַרְוֵנָה וְדַרְיֹנֶשׁ, אַרְוֵנָה בְּרַךְ לְדוֹד וְאָמֵר: "ה' אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָ" (שְׁמוּאֵל-ב כד, כג) וְנִרְצָה לוֹ, שְׁנֹאֲמֵר (שֵׁם פְּסוּק כה): "וַיַּעֲתֶר הַנָּיִ"ה לְאַרְצִי". וְדַרְיֹנֶשׁ בְּרַךְ לְדַנְיָאֵל, שְׁנֹאֲמֵר: "אֱלֹהֶיךָ דִּי אַנְתָּ פִּלַח לִיָּה בַּתְּדִירָא הוּא יִשְׁיֹבֵינֶךָ" (דַּנְיָאֵל ו, יז), וְנִמְלֵט מִן הָאֲרִיֹּת, שְׁנֹאֲמֵר: אֱלֹהֵי שְׁלַח מִלְּאֲכָה וּסְגַר פֶּס אַרְיֹתָא וְלֹא חִבְלוּנִי" (שֵׁם, פְּסוּק כג), לְעוֹלָם אֵל תִּהְיֶה קֵלֶלֶת הַדְּיוּט קֵלָה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁהֲרֵי אַבִּימֶלֶךְ קֵלֶל שָׂרָה וְנִתְקַיַּם בְּזַרְעָהּ. לְעוֹלָם אֵל תִּהְיֶה אֶצֶל כֹּהֵן עִם הָאֲרֶץ, שְׁמָא יֵאָכִילֶךָ בְּתַרוּמָה, וְאֵל תִּרְבֶּה שִׁיחָה עִם הָאִשָּׁה שְׁסוּפָךָ תְּבֹא לִידֵי נְאוּף. אָמֵר רַב אַחָא: כָּל הַצּוֹפֵה בְּנָשִׁים, סוּף בָּא לִידֵי עֲבָרָה.

פֶּרֶק חֲמִשָּׁה-עָשָׂר, בְּעִנְיַן הַפְּעֵס וְהַחֲמָה:

לְעוֹלָם יְהִי דְבָרֶיךָ שֶׁל אָדָם מוּעָטִין לְפָנֵי הַקִּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹאֲמֵר "וְלִבְךָ אֵל יִמְהַר לְהוֹצִיא דְבָר לְפָנֵי הָאֱלֹהִים" וְגו', עַל-כֵּן יְהִי דְבָרֶיךָ מְעֻטִים" (קִהֲלַת ה, א). לְעוֹלָם יְהִי אָדָם קָשָׁה לְכַעַס וְנִחַ לְרַצּוֹת, וְכָל מִי שֶׁאִינוּ כּוֹעֵס נִצַּל מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֵנוּם. אָמֵר רַבִּי יוֹנָתָן בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי: כָּל הַכּוֹעֵס כָּל מִינֵי פּוֹרְעָנוֹת שֶׁל

ל אֲשֶׁר ב' יב בַּנְחָל

גִּיהֲנוּם שׁוֹלְטִין בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְהָסַר כַּעַם מִלִּבָּךְ וְהֵעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרְךָ" (שם יא, י), וְאִין רָעָה אֵלָא גִיהֲנוּם, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשָׁלִי טו, ד): "וְגַם רָשָׁע לְיוֹם רָעָה". לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְפָרֵשׁ מִן הַחֲמָה וּמִן הַכַּעַס, שֶׁכָּל הַכּוֹעֵס כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁכָּךְ הִיא אֲמָנוּתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע, הַיּוֹם אוֹמֵר לָךְ עֲשֵׂה כָךְ, וּלְמָחָר יֹאמֵר לָךְ עֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה.

פָּרֵק שִׁשָּׁה-עָשָׂר, בְּעִנְיַן הַחֲנֻפָּה וְהַלִּיצְנוּת:

לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם תּוֹכוֹ כְּכֹרוֹ, וְלֹא יִדְבַר אֶחָד בְּפִהּ וְאֶחָד בְּלִבּוֹ, וַיִּתְרַחֵק מִהַלִּיצְנוּת וְלֹא יִחְנִיף לְאָדָם בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ: מֵאֵי דְכָתִיב "וְחֲנֻפֵי לֵב" וְגו' (אִיּוֹב לו, יג), בְּשִׁבִיל חֲנֻפָּה שֶׁחֲנָפוּ לְקַרְח עַל עֶסְקֵי מַחֲלֶקֶת, חָרַק עֲלֵיהֶם שׁוֹר שֶׁל גִּיהֲנוּם שְׁנִיּוֹ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: כָּל אָדָם שֵׁישׁ חֲנֻפָּה נוֹפֵל בְּגִיהֲנוּם, שֶׁנֶּאֱמַר: "הוּא הָאוֹמְרִים לְרַע טוֹב" וְגו', וְכָתִיב בְּתַרְיָה "לִכְן כָּאֵכֶל קֵשׁ לְשׁוֹן אִשׁ" וְגו' (יִשְׁעִיָּה ה, כד). לְעוֹלָם יִפְרֹשׁ אָדָם מִן הַחֲנֻפָּה, לְפִי שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד עֲבוּדָה זָרָה וְגַלּוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיֻכוֹת דְּמִים. לְעוֹלָם יִפְרֹשׁ אָדָם עֲצָמוֹ מִן הַלִּיצְנוּת, שֶׁכָּל הַמְתַּלְוֶצֵץ עֲנָשׁוֹ גְּדוֹל, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְעַתָּה אֵל תִּתְּלוּצְצוּ פֶּן יִחְזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם" וְגו' (יִשְׁעִיָּה כח, כב). לְעוֹלָם יִפְרֹשׁ אָדָם מִן הַלִּיצְנוּת, שֶׁכָּל הַמְתַּלְוֶצֵץ אֵין לוֹ רְפוּאָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיְהִיּוּ מִלְּעֵבִים בְּמִלְּאֲכֵי הָאֱלֹהִים" וְגו' (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב' לו, טז).

פָּרֵק שִׁבְעָה-עָשָׂר, בְּעִנְיַן אֲהַבַת הַחֲבֵרִים:

לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם אוֹהֵב אֶת הַחֲבֵרִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְאֲהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ" (וַיִּקְרָא יט, יח), וּמֵה שֶׁאָמַר לְרֵעֶךָ וְלֹא אָמַר אֶת רֵעֶךָ, בָּא לְלַמֵּד, שֶׁחֲבִיבָה תּוֹרָה לְאֹהֵב וְלִחְמֵד לְחֲבֵרוֹ כֹּל מֵה שֶׁהוּא אוֹהֵב וְחוֹמֵד לְנַפְשׁוֹ. לְעוֹלָם יִקְרַב אָדָם אֶת אֲהָבָיו שֶׁכָּל הָאוֹהֵב שֶׁכִּנְיֹו וּמְקַרֵּב אֶת קְרוֹבָיו וְנוֹשֵׂא אֶת בַּת אַחֻתּוֹ, וְהַמְלִיךָ סֹלַע לְעֵנִי בְּשַׁעַת דִּחְקוֹ, עָלָיו נֶאֱמַר: "אִזּוֹ תִקְרָא וְהִנֵּי"ה יַעֲנֶה" (יִשְׁעִיָּה כח, ט). לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְהִתְחַבֵּר לְטוֹבִים וַיִּתְרַחֵק מִחֲבֵרַת הַרְשָׁעִים וּבְנֵי הַבְּלִיעַל. לְעוֹלָם לֹא יִרְבֶּה אָדָם רַעִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "אִישׁ רַעִים לְהִתְרוֹעֵעַ" (מְשָׁלִי

אֲשֶׁר ב' יב בְּנַחֵל לא

יה, כד). לעולם אל יספר אדם בטובתו של חֵבְרוֹ, שְׁמַתוֹךְ טוֹבְתוֹ בֵּא לְיָדִי גְנוּתוֹ. לעולם אל תִּכְבֵּד אֶת הַרְשָׁעִים, מִנְּלֶן? מֵאֲחָאָב שֶׁהֲחִיָּה אֶת בֶּן הַדָּד, וּלְכִסּוֹף הַרְגוֹ. לעולם הֲוֵי מְכַבֵּד הַזְּקֵנִים וְקַח עֲצָתָם, מִנְּלֶן? מִרְחֻבְעָם בֶּן שְׁלֹמֹה, וְאָמַר בֶּן סִירָא סָבֵא בְּבֵיתָא טָבֵא בְּבֵיתָא^ה. לעולם יהיו כָּל בְּנֵי-אָדָם בְּעֵינֵיךָ כְּלִיסְטִים, וְהֲוֵי מְכַבְּדֵן כְּרַבֵּן גַּמְלִיאֵל. לעולם תִּהְיֶה אֵימַת הַצְּבוּר עָלֶיךָ, שֶׁהָרִי כֹהֲנִים אַחֲרֵיהֶם כְּלָפִי שְׂכִינָה וּפְנִיָהם כְּלָפִי הָעָם. לעולם אל יוֹצִיא אָדָם עֲצָמוֹ מִן הַכֶּלֶל. לעולם לִישְׁתַּתֵּף אִינְשׁ גַּפְשִׁיהַּ בְּהָרִי צְבוּרָא^א. לעולם חֵיב אָדָם לְצַעַר עֲצָמוֹ עִם הַצְּבוּר. לעולם אל יִמְהַר אָדָם אֶת רִגְלוֹ לְבֵית חֵבְרוֹ. לעולם אל יִכְנַס אָדָם לְבֵית חֵבְרוֹ פְּתָאוּם, אֶלָּא אִם-כֶּן קוּרְאוֹ קָדָם, וְלִמְדָנוּ מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁעָמַד עַל פֶּתַח הַגֶּזֶן וְקָרָא קָדָם לְאָדָם, שְׁנֹאֲמַר: "וַיִּקְרָא הַנְּזִ"ה אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם" וְגו' (בְּרֵאשִׁית ג, ט). לעולם יִכְנַס אָדָם בְּכִי טוֹב וַיֵּצֵא בְּכִי טוֹב. לעולם יִדַע אָדָם אֶצֶל מִי יַעֲמַד וְאֶצֶל מִי יֵשֵׁב וְאֶצֶל מִי מְסִיחַ וְאֶצֶל מִי חוֹתֵם שְׁטֵרוֹתָיו.

פָּרָק שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר, בְּעֵינֵי לְשׁוֹן הָרַע:

לעולם אל יוֹצִיא אָדָם דְּבַר מְגִנָּה מִפִּיו, שֶׁהָרִי עֵקָם הַכְּתוּב שְׁמוֹנֶה אוֹתִיּוֹת וְלֹא הוֹצִיא דְּבַר מְגִנָּה, שְׁנֹאֲמַר: "וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינְנָה טְהוֹרָה" (בְּרֵאשִׁית ו, ח). לעולם יִסְפַּר אָדָם בְּלְשׁוֹן כְּבוֹד, שֶׁהָרִי בְּזָב קָרָאוּ מְרַכֵּב וּבְאִשָּׁה קָרָאוּ מוֹשֵׁב, וּכְתִיב: "וְתִבְחַר לְשׁוֹן עֲרוּמִים" (איוב טו, ח). וְאֹמַר "וְדַעַת שְׁפָתַי כְּרוּר מִלְּלוֹ". לעולם אל יִסְפַּר אָדָם לְשׁוֹן-הָרַע, דְּאָמַר רַבִּי פְּדָת: בְּרִית כְּרוּתָה נִתֵּן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע יִלְקֶה בְּצַרְעַת, שְׁנֹאֲמַר: "זֹאת תִּהְיֶה תוֹרַת הַמְצַרְע" וְגו' (וַיִּקְרָא יד, ב). לעולם יִשְׁמַר אָדָם פִּיו וְלִשׁוֹנוֹ וְאֵל יִסְפַּר לְשׁוֹן-הָרַע, שֶׁכָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע גּוֹרֵם לְעֲצָמוֹ פְּשָׁעִים וְעוֹנוֹת לְאִין תְּכַלִּית. אָמַר ר' לִוִּי: כָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע מְגַדִּיל עוֹנוֹת עַד לְשָׁמַיִם, שְׁנֹאֲמַר: "שְׁתוּ בְּשָׁמַיִם פִּיהֶם"

(ה) יִקַּן כְּבִית טוֹב כְּבִית.
(ו) יִשְׁתַּף אָדָם עֲצָמוֹ עִם הַצְּבוּר.

לב אָשֶׁר ב' יב בְּנַחֵל

וְגו' (תהלים עג, ט). אָמַר רַב חֲסֵדָא אָמַר מַר עוֹקְבָא: כָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְגִיּהֲנוּם אֲנִי מְלַמֵּעָלָה וְאַתָּה מְלַמְטָה לְדוֹנוֹ, שְׁנֵאמַר: "חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים" וְגו' (תהלים קכ, ד), גְבוּר זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵאמַר: "הַנְי"ה כְּגִבוּר יֵצֵא" וְגו' (ישעיה מב, יג).

פָּרָק תְּשֻׁעָה-עֶשֶׂר, בְּעֵנִין כְּסוּי הַסּוּד:

לְעוֹלָם הָיָה זֶהִיר בְּסוּד חֲבֵרָךְ וְאֵל תִּגְלָהּ, וְחִרְפָּה גְדוּלָּה הִיא הַמְגַלָּה סוּד חֲבֵרוֹ אֶפְלוּ בְּשַׁעַת מְרִיבָה, שְׁנֵאמַר: "וְסוּד אַחֵר אֵל תִּגְל" (משלי כה, ט) וְכֹתִיב: "פֶּן יִחְסְדֶךָ שְׁמַע" (שם פסוק י). לְעוֹלָם יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לְכַסּוֹת סוּד חֲבֵרוֹ וְאֵל יִגְלָהּ, שְׁכַל הַמְגַלָּה סוּד, כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים, שְׁנֵאמַר: "לֹא תִלְךָ רְכִיל בְּעַמֶּךָ" וְגו' (ויקרא יט, טז). לְעוֹלָם יִכְסֶה אָדָם עַל סוּד חֲבֵרוֹ, וְאֵל יִגְלָהּ, שְׁכַל הַמְגַלָּה הַסּוּד נִקְרָא רְכִיל, וְהַמְכַסֶּה עָלָיו נִקְרָא נֶאֱמָן, שְׁנֵאמַר: "וְנֶאֱמָן רוּחַ מְכַסֶּה דְבַר" וְגו' (משלי יא, יג).

פָּרָק עֶשְׂרִים, בְּעֵנִין דֶּרֶךְ אֶרֶץ:

לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם נָאֵה בְּמִשְׁאוֹ וּמִתְנוֹ וּבְכַסּוֹתוֹ וּמֵאֲכָלוֹ וּמִשְׁתֵּהוּ וּבְכָל עֲנִיּוֹ. לְעוֹלָם יִזְהַר אָדָם מִמַּקַּק סוֹפְרִים (אֲבָק שְׁמִשִּׁימִין הַסּוֹפְרִים עַל כְּתָבְתָן כְּדִי שְׁלֹא יִמְחַק, וַיֵּשׁ גּוֹרְסִין מִמַּקַּק סְפָרִים פְּרוּשׁ תּוֹלְעִים שְׁנַמְצָאִים בְּסְפָרִים שְׁנוּקְבִים אוֹתָם), מְסַפֵּף דְּשִׂיאָדִי (הַסֵּט שֶׁעַל הַמֶּלַח) וּמִפְתָּח דְּתֵאֵינִי (עַפּוּשׁ הַתֵּאֵנִים) מֵאִילָא דְּעֵינְבִיא (כְּמוֹ עֶפְכִישׁ שֶׁעַל הָעֵנְבִים), מִפְּנֵי שְׁדֵבְרִים אֵלוֹ מְזִיקִין כְּסַם הַמּוֹת. לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּתִשׁוּבוֹתָיו. לְעוֹלָם אֵל יִפְתַּח אָדָם פִּיו לְשִׁטּוֹן, שְׁמָא יִגְרַם הַחֲטָא וַיִּתְקַיְמוּ דְבָרָיו לְרַעָה, שְׁנֵאמַר: "גַּם אֲנִי אֲבַחֵר בְּתַעֲלוּלֵיהֶם וּמַגּוּרוֹתָם" וְגו', וְכֹתִיב: "כִּי פָחַד פָּחַדְתִּי וַיֵּאֲתִינִי" (איוב ג, כה). לְעוֹלָם יִתְרַחַק אָדָם מִן הַפְּעוּר וּמִן הַדּוּמָה לוֹ. לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם אֶת עֲצָמוֹ לְהַפְנוֹת שְׁחִרִית וְעַרְבִית, כְּדִי שְׁלֹא יִסְתַּכֵּן, לְעוֹלָם תְּהֵא דַעְתּוֹ שֶׁל אָדָם מְעוֹרְבַת עִם הַבְּרִיּוֹת, לְעוֹלָם יִצְפֶּה אָדָם עַל חֲלוּמוֹ עַד כ"ב שָׁנָה. לְעוֹלָם יִבְקֵשׁ אָדָם

אֲשֶׁר ב' יג בַּנְחָל לַג

רחמים שלא יחלה, שאם חלה אומרין לו הבא זכות והפטר. לעולם ידור אדם במקום רבו, והוא דפיניף ליה. לעולם ידור אדם בארץ ישראל, ואפלו בעיר שכלה גויים, ולא בחוצה לארץ אפלו בעיר שכלה ישראל. לעולם הצדיקים מספרים בכבודם של הקדושי ברוך הוא, שנאמר: "ספרו בגוים כבודו" (תהלים צו, ג). לעולם יהא אדם זהיר ברוחו כשיזקין, ויתקן מעשיו וירבה בתפלה ובצדקות ובמצוות ובגמילות חסדים, שכל מעשיו של אדם אינן חשובין, אלא כפי שהן באחרונה, אם היה כל ימיו צדיק גמור, ובאחרונה הרשיע, הרי זה רשע ונדהוץ בגיהנום, ואם היה רשע גמור, ובאחרונה עשה תשובה, הרי זה צדיק וזוכה לגן עדן. לעולם תשתדל האשה להיות צנועה צדקת וכשרה ונאה במעשיה, חסידה עם בעלה ועם בניה. לעולם אל יהלך אדם אחר אשה בנהר, כי לא ינקה מדינה של גיהנום. לעולם יהא אדם אוהב שלום ורודף שלום, הלל אומר: "הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

לדעתי, אם תחזור בזה בכל יום, תהיה לך לתועלת גדולה ברוחניות ובגשמיות, אבל כל זה תחזור רק ברפכת, למען יהיה מחף דבוק במדות טובות, אבל בשעה שאתה הולך בדרך, אז תדבר עמו ותברך בלשון שאתה רגיל בה, שזה נקרא התבודדות ועל-ידי-זה תנצל מהכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' יג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות א' דשוכבי"ם ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך החשוב, ירא שמים מרפים, הרוצה להתנדע מהאי נהורא עלאה דנפיק משלש ראשונות דעתיק וכו', שהוא נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביה מקורא דחכמתא עלאה וכו' ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה מאד מאד אני מצטער, כי קבל כבודו לשון-הרע על אנשי שלומנו היקרים, שהם צדיקי דורנו, עד שעולה על דעתו, שאצל אנשי שלומנו האמתיים מדברים על צדיקים וכו', היעלה על דעת נכון שטות כזו?! הלא אחי ספר ונחזה מה שמגלה לנו רבנו ו"ל ממעלת הצדיקים הקדושים, ואיך בפרוש אמר לנו רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), שפמה וכמה צדיקים גדולים ומפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על-ידי הנהגת ההתבודדות וכו', עין שם; וכן הפליג מאד מאד בגדלת הצדיקים הקדושים, תלמידי הבעל-שם-טוב ותלמידי המגיד, ואמר עליהם שבחים נוראים ונפלאים על כל אחד בפרטי פרטיות, עין שם באריכות בתיי-מוהר"ן (אות עבודת ה', סימן קה).

וראוי לך לעיין שם ולדקדק בפרטי פרטיות את השבחים שהיו לו על כל אחד מהצדיקים הקדושים, ולך נא וראה מה שגלה לנו נפלאות מוהרנ"ת ו"ל, בסוד מאמרם ו"ל (שבת סט): המהלך במדבר ואינו יודע מתי שבת, מונה ששת ימים ומקדש שביעי. ואמרו שם, שגם בכל הששה ימים אסור לעשות מלאכה, כי אם כדי חיינו לבד, וגם ביום השביעי שלו עושה מלאכה כדי חיינו, ולמאי נפקא מינה? מקדש שביעי לקדושי ואבדלתא; כי הצדיק האמת הוא בחינת שבת פנ"ל, כי עקר שם ה' נתגלה על-ידי שם הצדיק האמת, וכל מה שיגדל שם הצדיק האמת ויותר, יגדל שם ה' ויותר; כי שמו יתברך בשם הצדיקים פנ"ל, בחינת שבת, שהוא שמה דקדשא בריה הוא (זהר ח"ב פח:). וכמו שאמרו החברים לרבי שמעון בר יוחאי: אנת שבת דכלהי יומי. בעוונותינו הרבים, נתבלבל העולם מאד ונתרבה מחלקת בעולם, ונעשתה קטגוריה גדולה בין התלמידי חכמים בעצמם, עד שאין האחד יודע האמת מי הוא הצדיק שיוכל לתקן אותו בשלמות, ומחמת זה מתגברים המתנגדים החולקים לגמרי על כל החסידים שהיו מימות הבעל-שם-טוב, רבן של כל בני הגולה, וזכר צדיק וקדוש לברכה, כי מתלוצצים ואומרים שהם מאמינים לכל דבריהם של כל החולקים זה על זה, וממילא לא נשאר אצלם

אֲשֶׁר ב' יג בְּנַחֵל לֵה

גם אחד מהצדיקים שיאמינו בו, בידוע ליצנות זאת בעולם. אבל באמת לא כך המדה ולא כך יפה להם, והשם יתברך יסלח להם על זה, וישיב לבם אל האמת והאמונה; כי אדרבה, אנו צריכים להאמין בכלם, בכל מי שמנהיג ישראל על-פי דת תורת משה בכתב ובעל-פה על-פי הספרים המיסדים על אדני פז של הגמרא הקדושה, מדרשים וספרי הזהר הקדוש וכתבי הארז"ל וכו', בנדאי אנו צריכים להאמין בכלם, כי רק מפת העוסקים בחכמות חיצוניות, שעוסקים בגמרא לבד, ופונים ערך מהגמרא הקדושה, והם כמו הקראים ממש, למי שבקי בהם ובדרכיהם, וכל למודם הרע ופרושיהם הרעים הם על-פי יסודות האפיקורסים המפרסמים, כמו אריסטו ונחבריו, ימח שמם ונמח זכרם, מכתות כאלו ומספריהם צריכים להרחיק בתכלית הרחוק יותר מהרחקת בעלי ראתן, כי עליהם נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישוכן, ולא ישיגו ארחות חיים", בידוע לכל בעל דת ישראל גדל עצם רשעותם וארסם הרע והנמרה, רחמנא לישזבן, מהם וממהמנם; אבל כל הצדיקים והכשרים המתנהגים על-פי דברי רבותינו ז"ל בגמרא וזהר וכתבי הארז"ל והבעל-שם-טוב ותלמידיו, זכותם תגן עלינו, בנדאי אסור לחלק על שום אחד מהם, ופמובא בדברי רבנו ז"ל בהתורה "בחצוצרות" בלקוטי הראשון (בסימן ה'), על פסוק (שם טו, לא): "אזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין", שמי שרוצה לחוס על נפשו, אסור לו לשמע פלל המחלקת שבין הצדיקים השלמים, רק להאמין בכלם.

וזהו המהלך במדבר, ואינו יודע מתי שבת, דהינו שהוא מספק מי הוא הצדיק האמת, שהוא שבת דכולהי יומי, הדין הוא, שצריך לקדש את כל הימים בקדשת שבת, דהינו שצריך להאמין בכלם, ויחזיקם כלם בבחינת קדשת שבת, שהם שם ה', שהוא בחינת שם הצדיקים, כי הימים הם בחינת המדות, שהם בחינת הצדיקים, שכלולים מכל הימים והמדות, בבחינת: "גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יפתבו ימים יצרו" וכו', ולא יעשה מלאכה כי אם כדי

חֲזִיוֹ לְבַד, הֵינּוּ מֵאַחַר שְׂאִינוֹ זוֹכָה לְדַעַת מִי הוּא הַצַּדִּיק הָאֵמֶת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וּלְתַקֵּן נַפְשׁוֹ, הוּא צָרִיף לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ מִמְּלָאכּוֹת וְטְרָדוֹת וְעֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יַעֲשֶׂה מְלָאכָה וְעֵסְק פְּרָנְסָה כִּי אִם זְמַן מוֹעֵט כְּדֵי חֲזִינוֹ בְּצַמְצוּמִים, וְשָׂאֵר כָּל הַיּוֹם יִבְלֶה עַל הַבְּקֻשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ שְׂיַחֲפֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ הַרְבֵּה אֶת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, כַּמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ ג'" (בְּלֻקוּטֵי תַּנְיָנָא, סִימָן ח'), שְׂצָרִיכִים לְחַפְּשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֶת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שְׂיֵשׁ לוֹ בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שְׂעַקֵּר הַמְּשַׁכֵּת הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂהִיא כָּלֵל הַכֹּל, הִיא עַל יָדוֹ, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק כְּזֶה, עַל-כֵּן אֲסוּר לוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה, כִּי אִם כְּדֵי חֲזִיוֹ, הֵינּוּ שְׂלֹא יַעֲסֹק בְּעֵסְקֵי הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה כִּי אִם כְּדֵי חֲזִינוֹ בְּצַמְצוּמִים, וְשָׂאֵר הַזְּמַן יַעֲסֹק רַק לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה לְמַצֵּא צַדִּיק אֵמֶת כְּזֶה, שְׂיֵשׁ לוֹ בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שְׂעַל יָדוֹ עֵקֶר תְּקוּנוֹ כַּנ"ל. וְזֶה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּעֵנְיָן הַנ"ל שְׂמַקְדֵּשׁ שְׂבִיעֵי, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂמַקְדֵּשׁ כָּל הַיָּמִים, דְּהֵינּוּ שְׂמַאֲמִין בְּכָל הַצַּדִּיקִים כַּנ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא צָרִיף לְבַרֵּר לוֹ אֶחָד שְׂיִהְיֶה אֲצִלוֹ בְּבְחִינַת שְׂבַת לְגַמְרֵי, לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּיוֹתֵר, עַד שְׂיִזְכֶּה לְמַצֵּא בְּאֵמֶת אֶת הַצַּדִּיק הַשְּׁלֵם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְכוּ' כַּנ"ל, שְׂעַל יָדוֹ עֵקֶר תְּקוּנוֹ, אֲבָל כָּל זְמַן שְׂאִינוֹ זוֹכָה לָזֶה, וְהוּא כְּמוֹ מְהַלֵּךְ בְּמַדְבָּר, וְאִינוֹ יוֹדֵעַ מַתִּי הוּא שְׂבַת, שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ מִי הוּא הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַשְּׁלֵם כַּנ"ל, הוּא צָרִיף לְהַחֲזִיק כָּלֵם בְּקִדְשַׁת שְׂבַת, וּלְהֵאֲמִין בְּכָלֵם כַּנ"ל.

עַל-כֵּן-פָּנִים אֵיף שֶׂהוּא בּוֹדֵאֵי קַבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע בְּחֻנָּם, הֵיֵשׁ עוֹד בְּעוֹלָם חֲסִידִים שְׂיֵשׁ לָהֶם אֵמוּנַת חֲכָמִים כְּאֲנָשֵׁי שְׂלוֹמֵנוּ הָאֵמֶתִיִּים? עַל-כֵּן כָּלֵךְ מִבְּלוּלֵי חֻנָּם. וְצָרִיף שְׂתַדַּע, שְׂעֵנְיָן רַבְּנוֹ ז"ל הוּא מַתְּנָה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְדַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה הוֹלֵכֶת וְסוֹבְבַת בְּכָל הָעוֹלָם וּבֵינֵן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְאִינָה מְבַחֲנַת בֵּינֵן שׁוֹם שְׂיִטוֹת אוֹ מַפְלָגוֹת אוֹ עֲדוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מוֹצֵא בְּדַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה אֶת שְׂלוֹ. וְכִבְּרָ אָמַר הַנְּבִיא (הוֹשַׁע יד, י'): "כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה', צַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם, וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם" וְכוּ', וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה שׁוֹמֵעַ מֵאֶחָד דְּבָרִים

אֲשֶׁר ב' יג בַּנְחַל לז

שְׁלֹא כַהֲגֹן, מִכָּל שָׁכֵן שֶׁמְקַלֵּל וּמְזַלְזֵל בִּירְאִים וּכְשָׁרִים, וּמִכָּל שָׁכֵן עַל צְדִיקִים מִהַדְּרוֹת הַקּוֹדְמִים וְכוּ' וְכוּ', תִּדְעַ שְׁזֶה עוֹשֶׂה מִדַּעַת עֲצָמוֹ, וְלֹא כִּי שָׁמַע אֲצִלְנוּ, וְכִי מֵאַחַר שֵׁישׁ בּוֹ כָּל הַמַּדּוֹת רַעוֹת, וְהוּא עוֹ פָּנִים גְּדוֹל כָּל-כָּף, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, צְרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים?! כָּלֵל זֶה תִּנְקֹט בְּיָדְךָ, וּמִצְוָה לְפָרְסֵם בְּרַבִּים, כִּי כָּל עֲנִין רַבְנוּ ז"ל הוּא רַק עֲצוֹת וְדַרְכִים אֵיךְ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְהוּא מְקַרֵב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, וּמִכְנִיס בָּהֶם יְדִיעָה בְּרוּרָה, שֶׁתִּהְיֶה מֵת וּגּוֹסֵס, וְאֵין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרַת בְּעוֹלָם, רַק לְעַבֵּד אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ב.): אִיזוֹ עֲבוּדָה שְׁבָלֵב? הִנֵּי אוֹמֵר זֶה תְּפִלָּה, הִנֵּנוּ שֹׁצְרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְפָרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּלְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גָּמוּר, וְכָל מֵה שִׁיתְנַהֵג בְּהִנְהָגָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, לוֹ אֵין כָּבֵר זְמַן לְדַבֵּר מֵאַחַר, וְחֹשֶׁב כָּבֵר עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִית בְּאֶפֶן אַחֵר לְגַמְרִי, וּמִכָּל שָׁכֵן שֶׁאֵין לוֹ כָּבֵר זְמַן לְבָלוֹת בְּמַחְלָקַת וּלְשׁוֹן-הָרַע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן; וְעַל-כֵּן זֹאת תִּדְעַ, כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם, אֵינוֹ 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד' כָּלֵל, וְאֶפְלוּ שִׁיאֵמַר לָךְ שֶׁהוּא נִכְנָס לְבֵית מְדַרְשָׁנוּ וּמִתְקַרָּא 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד', כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ מִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ אֵינוֹ 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד', וְהוּא שְׂרוּי בְּדַמְיוֹן גְּדוֹל, וְרַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עֲלָיו. וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא כָּבֵר 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד'; כִּי עֲנִין רַבְנוּ ז"ל הוּא רַק תְּפִלָּה, כִּי גְלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צג), וְעַל-כֵּן תַּכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאֶחָד מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, לוֹ כָּבֵר אֵין זְמַן לְכָל הַשְׁטִיּוֹת וְהַהֲבָלִים וְכוּ', מִחְלָקַת וְכוּ' וְכוּ', כִּי הוּא כָּבֵר עֲסוּק בְּשַׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסִדְרֹן, בְּמַקְרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, זֶהר הַקְּדוֹשׁ וְתַקּוּנִים, שְׁלַחַן עָרוּף וְסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל.

וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְכָבִי, רְאֵה מֵה לְפָנֶיךָ ... וְאֵל תְּדִין תַּכְף-וּמְיָד אֶת כָּל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, בְּשִׁבִיל שְׂמִצָּאתָ אֵילוּ שׁוֹטִים וּכְבוֹרִים וְעוֹזֵי פָּנִים וּבְעֵלֵי מַחְלָקַת וְכוּ', לֹא לָהֶם פְּגוֹן רַבְנוּ ז"ל וְכוּ'. וְצְרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שֵׁישׁ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ אֶפְלוּ עוֹד הַיּוֹם חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, בְּעֵלֵי

לה אשר ב' יג בנחל

עבודה ובעלי תורה ובעלי רוח־הקדש ובעלי מופתים ממש. ורואים בחוש, שדבור אחד מדברי רבנו ז"ל אינו שב ריקם, כי הוא הבטיח, מי שילך בדרך הקדושה, ויקים עצותיו הקדושות, אז אפלו שיהיה מי שיהיה וכו' וכו', אם רק יהיה עקשן גדול, ולא יטעה את עצמו, אז אין שום מדרגה בעולם שלא יביא אותו אליה. כן אמר בפרוש, ולא עוד אלא שבפרוש אמר, כשאדם ישכב עם רגליו אל הדלת (הינו בפשימות), אז דיקא יראה אם היה מקרב אליו באמת או לא, כי אם היה מקרב אליו באמת, אין שום מדרגה בעולם, שלא הייתי מביאו אליה (עין בתיימורה"ן, מעלת המתקרבים אליו); על־כן, חמדת לבבי, כלך מבלבולי חנם, הלא גם פונתך היא לשוב אליו יתברך, יותר טוב תראה להתחבר עם היראים והכשרים שבין אנשי שלומנו, וברח לך מלצים ומבעלי ריב ומחלקת, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאפה רגיל בה, ותהיה עקשן גדול על דבר זה, ואז בודאי בוא תבוא אל תכליתך הנצחית, ובפרט פשטצית את רבנו ז"ל, ותתחיל ללמד בשקידה נפלאה התורה הקדושה על־פי דרכו, פמובא באריכות בקונטרס סדר דרך הלמוד על־פי דעת רבנו ז"ל — קחהו משם; ויש להאריך בכל זה, אף אין הפנאי. ובפרטיות ימים אלו נקראים ימי שובבי"ם, וראוי להרבות בהם בתורה ובתפלה, ולהזהר ביותר לילך בכל יום למקוה, ולתן כמה פרוטות לצדקה, אם אפשר שלא יפחת מח"י פרוטות בכל יום — אשרי לו. ולומר ה'תקון הפללי' בכל יום, ועוד הנהגות טובות שראוי לקבל על עצמו כי רק זה ישאר מאתנו.

אשרינו ואשרי חלקנו, ששם נפשנו בחיים, בין ברסלבר חסידים' אמתיים, אשר אומרים בכל לילה תקון חצות, ומתבודדים עמו יתברך בכל יום כמה שעות, ועוסקים רק בתורה; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירושתנו.

אודות ענייניך אל תפחד כלל, כי גדול השם ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר, והוא יתברך יודע תעלומות פונתך וכו', ועל־כן בודאי לא יעזב אותך, רק יעשה עמך נסים ונפלאות, ותשלם את

אֲשֶׁר ב' יד בְּנַחֵל לט

כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי בְּיָדַי יָבֹוא לְךָ שְׁפֵעַ, וּבִפְרָטִי
פְּרָטִיּוֹת כְּשֶׁתִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָה וּבִרְחֻמִּים
וּבְתַחֲנוּנִים.

יְדִידְךָ הַמְצַפֶּה לְרֵאוֹתְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְחֹפֵץ לְדַבֵּר עִמָּךָ מַעֲצוֹת
רַבְּנוּ ז"ל.

יְדִידְךָ...

ב' יד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ו.

שֵׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִירְךָ הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נִרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי
אֲמַת וְהִתְחַזְקוֹת — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. וְהֵלֵא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ,
חֲטָף אִיזוֹ תוֹרָה עֲכָשׁוּ, וְתֹאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", וְאִז
חַיִּים חֲדָשִׁים תִּרְגִּישׁ. וּמְכַל שְׁכֵן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְחַדֵּשׁ אִיזָה דְּבָר, אִז
שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הִבָּא תִּשְׁיֵג, כִּי תוֹרוֹת רַבְּנוּ ז"ל הֵן מְאוּרִיתָא דְּעֵתִיקָא
סְתִימָאָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אִוְדוֹת הָעֵסֶק שְׁנֹכְנִסְתָּ, וְעַכְשָׁו ... אֵל תִּדְאָג כָּלֵל,
כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ כֹּל יָכוֹל, וְאֶצְלוּ יִתְבַּרְךָ יְכוּלִים לִפְעַל כָּל מָה
שְׁצָרִיכִים, וּמְכַל שְׁכֵן כְּשֶׁנֹּכְנֵס כְּבָר בְּעֵסֶק מְסַבֵּךְ כְּזֶה... בְּיָדַי אֵין
עֲצָה אַחֲרֵת, רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֵת כָּל לְבוֹ בְּפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְלִהְתַּחַנֵּן בְּתַחֲנוּנוֹת וּבְקִשׁוֹת
וּטְעָנוֹת נְכוֹנוֹת, וְלִרְצוֹתוֹ וּלְפִיִּסּוֹ יִתְבַּרְךָ וְכוּ' וְכוּ'. וּבְאֲמַת אֵין עֲצָה
אַחֲרֵת לְתֵן לְךָ, כִּי אֵין מִי שְׁיִוְשִׁיעֶךָ בְּעֵסֶק מְסַבֵּךְ כְּזֶה, כִּי אִם הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ בְּעֲצָמוֹ. וְצָרִיךָ שְׁתַּדַּע, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ אֶב הַרְחֻמָּן וְטוֹב לְכָל,

מ אֲשֶׁר ב' טו בַּנְחָל

כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: (תהלים קמה, ט): "טוב ה' לכל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו".
וְכִמּוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד): כִּי "טוב ה'
לְכָל" — הֵן לְרַפּוּאָה, הֵן לְפִרְנֶסֶה, הֵן לְכָל הַדְּבָרִים, כְּשֶׁמֵּאֲמִין בָּךְ,
בְּיָדָי תִּהְיֶה עֶקֶר הַשְּׁתַדְּלוּתוֹ בְּתֵר קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא יִרְדֶּף אַחַר
תַּחְבּוּלוֹת רַבּוֹת, כִּי מִי שֶׁאֵינּוּ מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צָרִיךְ
לְהַשְׁתַּדֵּל אַחַר תַּחְבּוּלוֹת רַבּוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וּבְקִאֲמַת צְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ הַיָּטִב בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה
הַקְדוּשָׁה, לִידַע כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וְהַכֵּל נַעֲשֶׂה רַק מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חלין ז):
אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלֶּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה;
וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִיּוֹת עֶקֶר הַשְּׁתַדְּלוּתְךָ רַק בְּתַפְלָה, וְאִז מִמִּילָא יָבוֹא
אֵלֶיךָ שִׁפְעַ, וְתִזְכֶּה לְשֵׁלֶם אֶת חוֹבוֹתֶיךָ, וְתִצֵּא מִהַצָּרָה וְהַהֲסָתְרָה
שֶׁלְךָ, יָבוֹאוּ קוֹנִים וְיִקְנּוּ אֶת זֶה. אֵךְ הָעֶקֶר אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, וּבִטַח בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, כִּי חֶפֶץ חֶסֶד הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' טו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִז לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת הַיְתַשְׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מֵאֵד, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עָלֵינוּ ... גַּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמֵרַב עֲגַמַת נַפְשׁ וְצַעַר בְּכִיתִי
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁיִרְחַם עָלֶיךָ וְתִמְשֵׁךְ לְךָ יְשׁוּעָה. וְהִנֵּה בְּיָדָי צָרְתְךָ
הִיא צָרָה מְרָה, שְׁיַעֲבֹר עַל בְּחוּר צְעִיר מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ... רַחֲמָנָא
לְצַלּוּ, אֲבָל תְּהִלָּה לְאֵל זְכִינוּ לְהַתְנוּדַע מֵרַבֵּי הָאֲמַת, אֲשֶׁר הוּא מְגַלָּה
לָנוּ אֶת רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִיר בָּנוּ דַעַת, שֶׁנִּדַּע שֶׁהַכֵּל לְטוֹבָתָנוּ

אֲשֶׁר ב' טו בְּנַחֵל מֵא

(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: ד', רנ), וְאִם אָמַנְסָם כְּשֶׁאָדָם בְּצַעַר וְקִטְנוּת וּמְרִירוּת, קָשָׁה וְכָבֵד עָלָיו לְקַבֵּל וְלִשְׁמַע דְּבוּרִים אֵלָיו וְכוּ' וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא אַתָּה צָרִיךְ לְרַחֵם עַל עֲצֻמָּךְ, כִּי אִם לֹא תִרְחַם עַל עֲצֻמָּךְ וְתִקְבֵּל אֶת דְּבָרֵי רַבְנוּ ז"ל כְּפִשְׁוֹטָן, מִי יִרְחַם עָלֶיךָ?! וּבִאֲמַת אִם מְרַגְלִים אֶת עֲצֻמְךָ בְּדַרְךָ הַנּוֹרְאָה שֶׁגֵּלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהִיא לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְיִתְחַיֵּל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, וְיִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְאִף שֶׁבְּתַחֲלָה יָבוֹא אֵלֶיךָ כָּל הָעֲנָנִים בְּכִבְדוֹת עֲצוּמָה, אִף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁתְּרַגְּלֵי עֲצֻמָּךְ בְּזֶה, תְּרַגֵּשׁ כָּל מִינֵי נְעִימוֹת שְׂבָעוּלָם, כִּי עַל-יְדֵי הַדְּבוּרִים שֶׁתְּדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפָּר לוֹ הַכֹּל, תִּתְפַּשֵּׁט הַעֲקוּמוּמִיּוֹת שֶׁבְּלִבְךָ, וְתִכְנַס שְׂמִיחָה עֲצוּמָה וְהִרְגַּשְׁתָּ נֵעַם עָלֶיךָ בְּלִבְךָ וּבְדַעְתְּךָ (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'). וְהִנֵּה בְּיַדֵּי אֲנִי מוֹכֵן לִשְׁמַע מִמֶּךָ, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹצֵה לְסַפֵּר לִי, וְאַתָּה מְחַכֶּה לְהִתְנוּעַד עִמִּי, אִךְ תֵּאֱמִין לִי, חֲמֻדַּת לְבָבִי, מֵהָ יִהְיֶה כְּבֹד כְּשֶׁתִּסְפָּר לִי, הֲלֹא אֲנִי בְּשֶׁר נָדָם כְּמוֹךָ, וְהַיּוֹם אֲנִי כָּאֵן, וְלִמְחָר... וְעַל-כֵּן מֵהָ יַעֲזוֹר לְךָ כְּשֶׁאֲשַׁמְעֶה מִמֶּךָ, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּיחַד לְעֲצֻמָּךְ מְקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְתִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ, וְלוֹ יִתְבָּרַךְ תְּגַלֶּה עֲנָנִים כְּאֵלוֹ מֵהָ שְׂעוּבָר עָלֶיךָ, מֵהָ שֶׁאֵינְךָ יְכוּל לְסַפֵּר לְחֻבְרָךְ, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מֵהָ שְׂנֵעֵשֶׂה מְזֵה לְמַעֲלָה, אִזּוֹ הֵייתָ מְתַמֵּיד בְּזֶה מְאֹד. וּבִאֲמַת הֵיךָ רְאוּי לִי לְהֵאָרִיךְ מִמֵּאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשִׁים וְזֶהר הַקְּדוּשׁ מִמַּעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, אִךְ אִפְסֵי הַפְּנָאִי. אֲקוּהָ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ לְחֻבֵּר סִפָּר מִיחַד עַל זֶה, וְשֵׁם תְּרַאֶה מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַבְּקָשָׁה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עוֹבְרִים בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד דְּמִיוֹנוֹת וּמְרִירוֹת, שְׂחוּשָׁב בְּכָל פַּעַם אוֹלֵי לְחֻבְרוֹ יֵשׁ עֲנָנִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן תְּמִיד חֲפִץ מֵהָ שֵׁישׁ אֲצֵל חֻבְרוֹ וְכוּ'. וּבִאֲמַת טְעוֹת גְּדוֹלָה הִיא זוֹ, כִּי (בִּיצֵה לב): הַמְּצַפֶּה עַל שְׁלִחַן חֻבְרוֹ, עוֹלָם חֲשׂוֹךְ בְּעֵדוֹ. וְאָמְרוּ (בְּאֵבוֹת דְּרַבִּי נֶתָן, פָּרָק לא): בְּזִמָּן שֶׁאָדָם אוֹכֵל מִשְׁלוֹ, דַּעְתּוֹ מִשְׁבֵּת עָלָיו, וְאִפְלוֹ אוֹכֵל אָדָם מִשְׁלֵי אָבִיו וּמִשְׁלֵי אִמּוֹ וּמִשְׁלֵי בְּנָיו

מב אשר ב' טז בנחל

אין דעתו מישבת עליו, ואין צריך לומר משל אחרים, עין שם; והוא עגן הנצרך לה עכשו, לידע מאד מאד כי למה תצפה על שלחן אחרים, יותר טוב לה לחשב תכנית אחרת ולהיות עצמאי לגמרי וכו'. ויש להצריך בנקדה זו, אף אין הפנאי מספיק עכשו, מי יתן שנוזפה להתועד יחד ואז נדבר באריכות.

הדורש שלומך...

ב' טז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות ד' דשוכבי"ם ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה אם אמנם לבי נשבר בקרבך לגמרי ממה שעובר עליך בכל יום ויום, רחמנא לעלן, אף-על-פי-כן אני מתנחם מאד מאד עם הנקודות הטובות שאתה חוטף בהתקרבות אל רבנו ז"ל.

מה אמר לה, ידידי היקר, הלא אור רבנו ז"ל הוא אור נפלא ונורא, אור גנוז וסתום מכל העולם, אורו של משיח, והוא מתגלה ומתפסה וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סג), בתחלה חושבים שמקרבם אליו, ומרגישים את הגלוי וכו' וכו', ואחר-כך רואים שרחוקים ממנו, ונתחשף ונתפסה אורו וכו', והוא עגן נורא ונפלא; ועל-כן עלינו לרדף אחריו, ולשקד מאד בתורתו, ששם גנוז שכלו וחקמתו, פניו ודעתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: קצב, קעג, יב). וכל מה שמסלסלין בתורתו, יותר מוצאין את הרוח-הקדש שלו (עין לקוטי-הלכות, שלוהין, הלכה ה'); אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירושתנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, אור מפלא ומכסה כזה, וראוי לנו לשמח בזה תמיד. והיום למדתי

אֲשֶׁר ב' יז בַּנְחָל מַג

בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר־ן, חֶלֶק א', סִימָן ה', הַתּוֹרָה "בְּחֻצוֹצְרוֹת", וּמִמָּשׁ
חַיִּים חֲדָשִׁים נִכְנָסוּ בִּי. וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁלֹּא
נִחְמֵץ אֶת מַחְנוֹ בְּחֻמֵץ שֶׁהוּא מַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת, בְּאִפְּן שֶׁנִּזְכָּה לְמִשְׁמַע
קָלִין מְלֻעֵלָא, שֶׁהוּא סוּד הַכְּרוּזִין הַיּוֹצְאִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה
וּבְכָל רִגַע מְלַמְעָלָה, לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְקַרֵּא לְאָדָם שֶׁיָּשׁוּב אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! תֵּאֱמִין לִי שֶׁלֹּא יָפָה מֶה שֶׁפְּתַבַּתְתָּ לִּי... כִּי לְכָל
אֶחָד יֵשׁ מְקוֹם אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְצָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
בְּכָל־לִיּוֹת, וְאֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ בַּפְּרָטִיּוֹת, וּמָה אַתָּה מְפַחַד
שֶׁגַם חֲבָרֶךָ יִתְפָּרֵס — מַה בְּכֶךָ? הֲלֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן
לֹא טוֹב מֶה שֶׁאַתָּם רוֹצִים לְהִתְקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁר עַל... רַחֲמָנָא לְצַלְן,
רַחֲמָנָא לְצַלְן, חֵס מְלַהֲזִכִּיר, לְבַל יִהְיֶה קֶשֶׁר רְשָׁעִים, חֵס וְשְׁלוֹם...
צָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת כָּל אֶחָד אֲפִלוֹ שׁוֹנְאָיו... מִכָּל שָׁפֵן שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן,
אִין שׁוֹם שׁוֹנְאִים, וְכָל הַמְּרִיבוֹת וְהַמְּחַלְקֹת הֵם דְּמִיּוֹנוֹת גְּדוּלִים,
שֶׁכָּל אֶחָד מְדַמֶּה בְּדַעְתּוֹ מַה שֶׁמְדַמֶּה, וּמִזֶּה בָּאָה מְחַלְקֹת, רַחֲמָנָא
לְצַלְן, צָרִיכִים לְהִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ רַק אֲמוּנָה, שְׂאִין בַּלְעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל,
וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין,
וְהוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻשְׁבוֹן מְדִיק וּבְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית,
וְעַל-כֵּן לָמָּה תִּדְאָג כָּל-כֶּף שֶׁחֲבָרֶךָ מִתְפָּרֵס יוֹתֵר מִמֶּךָ, לָמָּה לָךְ
לְקַנָּא בְּחֲבָרֶךָ, תְּכַנִּיס יוֹתֵר טוֹב כָּל עֵיוֶנְךָ בְּסַפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וְאִז
תִּוְשַׁע.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב' יז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אִזֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבָבִי אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּרִים הַיְקָרִים, לוֹמְדֵי יְשִׁיבַת...
הַחֲפָצִים לְטַעַם מֵאֵילָנָא דְחַיִּי הַגָּדֵל עַל שְׁפַת הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר

חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרכם יאיר ויזרח לנצח.

מכתבכם הארוך לנכון קבלתי, והנה להשיב על כל השאלות
 הקצרו המון יריעות, ובפרטיות פי אין קץ לדברי ריח, וההכרח
 לחשב בכל יום על התכלית הנצחית, פי מי יודע מה ילד יום, ועד
 שנפנס באיזה ופוח יותר טוב להתישב על מה באנו אל זה העולם,
 ומה תפקידנו כאן, בעוד שנשמתנו קשורה בגופנו, ואז נגיע יחד
 אל מחוז חפצינו, להתחיל לחפש ולבקש אחריו יתברך: "איה
 מקום פבודך" — איה המקום שנוכל למצא אותך, ועל-ידי החפוש
 והבקשה אחריו יתברך, יתגלה לנו, שמלא כל הארץ כבודו, והוא
 יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואין
 שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות
 אלקותו יתברך, ואז נפתח פינו ונשיר לפניו שירות ותשבחות,
 ונדבר עמו יתברך בלשון שאנו רגילים בה, ועל-ידי-זה נזכה
 שיזדכך מחנו ודעתנו, ונזכה להיות יחד באהבה, אחנה ורעות,
 ונזכה לדון את כל חברינו ומידעינו לכף זכות תמיד, ונחקק היטב
 בדעתנו, אשר אין דרך הטבע כלל, והכל כפי שמתנהג עם האדם
 — בין ברוחני ובין בגשמי, הכל בהשגחה נפלאה ברצון המאציל
 העליון יתברך, ועל-כן אין לאדם לפל בדעתו מכל מה שעובר עליו,
 ואל יחניף שום ברעה, כי הכל ממנו יתברך ואיך שהוא יתברך
 רוצה, כן יהיה, ואף שיש בני-אדם שהם חותרים במחותרת להפך
 את הבגין שזכינו לבנות כפר בגלוי שכינת עזו יתברך, על-ידי
 הדפסת ספרינו, שנבנה על-פי יסוד מוסד דברי רבנו ז"ל, שהוא
 רישא דלא אתידע, אורייתא דעתיקא סתימאה, לא יעלה בידם כלל,
 וישובו המה אלינו, ואנחנו לא נשוב אליהם, כי כל פונתנו בזה היא
 רק לגלות שם שמים בעולם, וידע כל פעול פי אתה פעלתו, ויבין
 כל יצור פי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי
 ישראל מלך ומלכותו בכל משלה, ויבדאי כל הנוגע בזה בנוגע
 בכבת עיניו, והשם יתברך השומר אמת לעולם ישמר אותנו מכל
 מיני קלקולים וערמומיות היצר, ויעשה פרוז גדול בין החותרים

אֲשֶׁר ב' יז בְּנַחֵל מֵה

במחֲתָרָת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא תִתְבַטֵּל מִחֲשַׁבְתֶּם הַרְעָה, וַיִּשׁוּבוּ
בְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

אַהוּבֵי הַיְקָרִים! יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהַאַרְיָךְ בְּנִקְדָּה זֹו הַרְבֵּה, אַף אֵין
הַפְּנָאֵי עֲכָשׁוּ בְּאִישׁוֹן לִילָה אַחַר חֲצוֹת, וְהִנֵּה כְּכַר הַתְּפָאָר רַבְּנוּ ז"ל:
נִצְחָתִי וְאַנְצָח, אֵיךְ הָאֵב אוֹיֵס גְּעַפִּירֵט אֹון אֵיךְ וְוֵעַל אוֹיֵס פִּירְעָן;
וְעַל-כֵּן אוֹי לוֹ לְמִי שִׁיעֲמִיד עֲצָמוּ עַל הַדְּרָךְ, וְלֹא יַעֲזֹר לַעֲבֹר, וַיִּרְצֶה
לְבַלְבֵּל אֶת הַנִּצְחָ... וּבְוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹבֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַתְּכֵנִית
שָׂרְצוּ לַעֲשׂוֹת... וְהַתְּדַבְּרוּ בֵּינֵיהֶם... תִּתְבַטֵּל לְגַמְרִי, בְּאִפְּן שְׁלֹא יִהְיֶה
חַס וְשְׁלוֹם, שׁוּם עֲכֹוב בְּהַפְּצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה... וּבַפֶּרֶט מַעֲכָשׁוּ,
צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת חֲדָשׁוֹת בְּתוֹסֶפֶת גְּלוּי אֹורוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּדִי
שְׁנֻזָּכָה לְהַכְּנִיעַ וְלִשְׁבֹּר וְלִבְטֵל אֶת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהֵם הַסְטֵרָא
אַחֲרָא, וְכָל מַה שְׁנֻזָּכָה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵי,
כְּמוֹ-כֵן תִּכְנַע קְלַפְתֶּם הַרְעָה. וּבְאַמַּת רְאוּי לָנוּ לְקוּם בְּכָל לִילָה
בְּחֲצוֹת, וְלִבְכוֹת עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְעַל גְּדֹל הַהִסְתָּרָה שְׁבַתוֹךְ
הַהִסְתָּרָה וְעַל הַעֲלַמַת הַצְּדִיק הָאֲמֵת. וְתַדְעוּ, שְׁעַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל,
אֵין עֲנִיָן הַנִּקְרָא בְּפִי הָעוֹלָם "נִיטֵל", אֲדַרְבָּה, צְרִיכִים אֲזִי לְהַתְּבוּדָד
מְאֹד לְבִטֵּל ט'מַאת יֵשׁוּ נִי'צְרִי (רְאִשֵׁי תְבוֹת נִי'ט'ל'), וּבַפֶּרֶט לוֹמַר
בְּלִילָה זֶה חֲצוֹת, וְלִבְקֵשׁ הַרְבֵּה שְׁיִפֹּל הַצֵּלָם וְתִתְבַטֵּל טְמַאתֶם מִן
הָאָרֶץ לְגַמְרִי, וְלִלְמַד תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְנֵי הַגְּמָרָא הַקְּדוּשָׁה, שְׁיֵשׁ בְּכַחַה
לְבִטֵּל קְלַפְתֶּם.

יְדִידֵי הַיְקָרִים! דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק אַחַדוֹת וְאַהֲבַת חֲבָרִיכֶם,
וְלַעֲזֹר אֶחָד אֶת חֲבָרוֹ, וְלַחֲזֹק אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ; וְעַל-כֵּן תַּעֲשׂוּ
עַל-כָּל-פָּנִים מְרַגַע זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאַל תִּפְּנְסוּ בּוֹפוּחִים שֶׁל הַבֵּל
הַמְּבַלְבְּלִים אֶת הַדַּעַת וְהַמַּחַ וּמַעֲקָמִים אֶת הַלֵּב, וְחַס וְשְׁלוֹם, חַס
וְשְׁלוֹם, לֹא לְבִטֵּל חֲסִידוֹת אוֹ דְרָךְ אַחֲרָת. מַה וְלָמָּה לְהַרְבוֹת
בְּמַחֲלָקַת הַנוֹחֲנֵת כַּח לְטְמַאת הַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי בְּמִקוּם שְׁיֵשׁ
מַחֲלָקַת שָׁם הַסְטֵרָא אַחֲרָא?! יוֹתֵר טוֹב לְדוֹן אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל לְכַף
זְכוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִתְרַבֶּה הַקְּדָשָׁה. אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁזָכִינוּ
לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אַמַּת הַזֶּה, וְרְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, חֲבָלִים

מו אֲשֶׁר ב' יח בְּנַחֵל

נָפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ.

הדורש שלומך...

הכפל הדבר, לא לצאת לריב, חס ושלום, כי הקשר שנתקשרו יחד... ממילא יתבטל בן לילה, והכל יחזור כמקדם, שיעזור להפיץ את מעינות החכמה חוצה, אשר מאד מאד הזהיר על זה מוהרנ"ת ז"ל, סמוך מאד להסתלקותו, וראוי לנו לקיים את צוואתו שצוה והזהירנו אותנו.

הנ"ל...

ואודות המחלקת והפרודים שנתהנה מבפנים... צריכים גם-כן להזהר מאד מאד לא להרבות במחלקת, חס ושלום, רק לדון את כל אחד לכף זכות, ובנדאי כל אחד חושב ומכון לשמים, אך רק השם יתברך האמת יודע — היכן הפונה לשמים יותר ודו"ק.

הנ"ל...

ב' יח.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר שמות ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך השוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ופליאה נשגבה בעיני כל דבריד, מדוע תכתב לי דברים פאלו, הלא כבר אמרו חכמינו הקדושים: כל צדיק יש לו עולם בפני עצמו, עין שם; ואמרו (יומא לח:): בשמך יקראוהו ובמקומך יושבוהו, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא, עין שם; ועל-כן למה

אָשֶׁר ב' יח בְּנַחֵל מִז

תִּקְנָא בְּחִבְרָךְ. כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אבות ו): "אל תתאנה
לְשִׁלְחָנָם שֶׁל שָׂרִים, כִּי שִׁלְחָנְךָ גָדוֹל מִשִּׁלְחָנָם, וְכִתְרְךָ גָדוֹל מִכִּתְרָם,
וְנֶאֱמָן הוּא בַעַל מְלֹאכְתְּךָ שִׁישְׁלָם לְךָ שֶׁכָּר פְּעֻלְתְּךָ. לָמָּה לְךָ
לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, בָּרַח לְךָ רַק אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, בְּלִי שׁוּם
חֲכָמוֹת, וְהִתְמַד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. תֵּאֱמִין לִי, שְׂרָאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד
מְאֹד, שְׂזוּכֵינוּ לְהִתְוַדַּע מִרַבִּי אֱמֶת בְּזֶה. וְלִמְעַן הַשֵּׁם תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ
רַק אֱמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם פְּנִיּוֹת, וְאִזּוּ וְנוֹעַט דִּיר הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ אוֹיֵךְ אוֹיִם פִּירְעַן לְטוֹבָה. חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי גָדוֹל
אֲדוּגֵינוּ וְרַב כַּחוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְהִיּוֹת טוֹב עֵין, וְלִידַע שְׂדָבֵר רַבְּנוּ ז"ל
אֵינוֹ מְצַמֵּץ אֶצֶל פְּרָטִי, אֲדַרְבָּה, מִי יִתֵּן שְׁכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַקְדוּשִׁים יִתְחִילוּ לְפָרְסָם וּלְגַדֵּל שֵׁם הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הַחֵן וְהִפִּי שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סו). וְאֲדַרְבָּה, צָרִיכִים לְקָרֵב
מְקָרְבִים כְּאֵלוּ, אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּכַחַם גַּם-כֵּן לְקָרֵב אַחֲרִים, כִּי בְּפִרוּשׁ
אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵלוּ הַתְּלַמִּידִים יַעֲשׂוּ תְּלַמִּידִים אַחֲרִים, וְתִהְיֶה
לְאֵל בְּזִכְיוֹת חָנָם זַכְּוֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַעֲמִיד חֲבָרִים יְקָרִים כְּאֵלוּ,
כְּמוֹ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְ... גֵּרוֹ יְאִיר וְכוּ', יוֹסִיף הַשֵּׁם עֲלֵיהֶם,
וְיִתֵּן כַּח בָּהֶם, שְׂיִגְלוּ וַיִּפְרָסְמוּ אֶת שֵׁם הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה
תְּקוּנָתוֹ וְתִקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת. וּבְאֱמֶת יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ מְאֹד בְּנִקְדָּה זו,
אֵךְ אֵין הַפְּנָאִי.

הַנִּ"ל...

וְהִנֵּה מְבֹאֵר בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת (עֲרוּבֵי-תְּחוּמִין, הַלְכָה ו', אוֹת יח), שְׁכָל
פְּרִשְׁת שְׁמוֹת שְׂמִדְבָּרֵת מִתְקַף גְּלוֹת מְצָרִים וּמְגַאֲלָתָם עַל-יְדֵי מִשָּׁה,
כָּל הָעֲנִין סוֹבֵב בְּעֲנִין קָרוֹב רְחוּקִים, כִּי פְרָעָה מְלֶךְ מְצָרִים, שֶׁהוּא
עֵצָם הַסְטֵרָא אַחְרָא, מִתְגַּבֵּר לְהַעֲלִים אֶת הַטוֹב שְׁבָכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי הָרַע הַחוּפָּה עָלָיו, וְרוֹצֵה לְהַפִּילוֹ תָּמִיד בְּעַצְבוֹת

ובמרה שחורה, ועל-ידי-זה ילכד אותם, רחמנא לצלן. ועקר הגאולה היא כְּשֶׁהָשֵׁם יתְּבַרַךְ נֹתֵן בְּלֵב הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שְׂיִסְתַּכַּל רַק עַל הַטּוֹב שְׂבִישְׂרָאֵל, וְיִשְׁתַּדַּל בְּתַקוּנָם, לְהַחְזִירָם לְהָשֵׁם יתְּבַרַךְ. כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הוּא הַחַזֵּן שְׂיִכּוֹל לְמַצֵּא הַטּוֹב שְׂבִכָּל אֶחָד וְאֶחָד (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר״ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְזוֹ בְּחִינַת כָּל פְּרִשְׁת שְׁמוֹת, שְׂמַדְבַּרְת מִתְקַף גְּלוּת מְצָרִים וּמְגַאֲלָתָם עַל-יְדֵי מִשְׁהָ, וְהַפֵּל הוּא בְּבִחִינַת הַנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת א, ח): "וַיִּקָּם מִלֶּךְ חֹדֶשׁ עַל מְצָרִים, אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף", יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת כָּל הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂיִשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שְׂכֻלָם נִמְשָׁכִים מִהַצַּדִּיק, בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא נִקְדָּה הַכְּלִיט, שְׂמִמְנָה נִמְשָׁכוֹת כָּל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׂבִכָּל אֶחָד, וּבְכָל יְמֵי הַגְּלוּיּוֹת, שְׂכֻלָם מְכַנְּיִם בְּשֵׁם מְצָרִים, בְּכָל פַּעַם הוּא בְּחִינַת "וַיִּקָּם מִלֶּךְ חֹדֶשׁ", כִּי בְּכָל פַּעַם יֵצְרוּ שָׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו מִחֹדֶשׁ, וְהוּא נִקְרָא מִלֶּךְ, בְּחִינַת: "מִלֶּךְ זָקֵן וְכֹסִיל", וּמִמְנוּ נִמְשָׁכוֹת כָּל הַהִתְגַּדּוּת וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁל הַמוֹנְעִים וְהַחוֹלְקִים הָעוֹמְדִים בְּכָל פַּעַם, כִּי לֹא אֶחָד בְּלִבָּד עוֹמֵד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲלֵא שְׂבִכָּל דוֹר וָדוֹר, וּבְכָל פַּעַם עוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּבִחִינַת "וַיִּקָּם מִלֶּךְ חֹדֶשׁ" — חַד אֹמֵר חֹדֶשׁ מִמֶּשׁ וְחַד אֹמֵר שְׂנֵת־חֹדֶשׁוֹ גְּזוֹרֹתָיו, וְשְׂנֵיָהֶם אֵמֶת, שְׂעוֹמְדִים בְּכָל פַּעַם חוֹלְקִים וּמוֹנְעִים חֹדָשִׁים מִמֶּשׁ, וְגַם גִּתְחֹדָשִׁין גְּזוֹרֹתֵיהֶם, שְׂבִכָּל פַּעַם גּוֹזְרִים וְאוֹמְרִים דְּבוּרִים רְעִים חֹדָשִׁים, שֶׁהֵם כְּנֹגֵד הָאֵמֶת, שְׂרוֹצִים לְמַנַּע וּלְהַפִּיל אֶת הָאָדָם עַל-יְדֵי-זֶה מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה.

וְזֶהוּ "אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף" — עֲשֵׂה אֶת עֲצֻמוֹ כְּלֹא יוֹדַע, שְׂעוֹשִׂים אֶת עֲצָמָם כְּאֵלוֹ לֹא יָדְעוּ כְּלָל אֶת מַעֲלוֹת הַצַּדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא כְּלָל הַטּוֹב, שֶׁהַכְּנִיס כְּלֶכֶף טוֹב בְּיִשְׂרָאֵל, וְהֵם רוֹצִים לְהִתְגַּבֵּר בְּבִלְבוּלִים חֹדָשִׁים לְהַפִּיל אֶת כָּל אֶחָד, חַס וְשָׁלוֹם, לְהִסְתַּכַּל רַק עַל הָרַע, לֹא עַל הַטּוֹב, מֵה שְׂבִבָּאֵת צְרִיכִים לְהַפְּךְ. וְזֶהוּ "וַיַּעֲבִידוּ מְצָרִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֹךְ" — שֶׁהִסְטָרָא אֶחָרָא בְּחִינַת מְצָרִים, מַעֲבִידִים בְּכַבְדוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַמְרָה שְׂחוֹרָה וְהַעֲצָבוֹת.

וְזוּהִי בַחֲיִנַת "בְּעִבּוּדָה קָשָׁה" — בְּקִשְׁיָא בַחֲמָרָא בְּהַלְכְתָּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בַּזְהַר הַקְדוּשׁ; כִּי הַכֹּל מִחֲמַת הַמָּרָה שְׁחוּרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין יְכוּלִים — לֹא לְלַמַּד וְלֹא לְהַתְפַּלֵּל, וְכֹל מֵה שְׁרוּצִים לַעֲשׂוֹת אֵינָה דְבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, קָשָׁה וְכִבֵּד וְחֲמוֹר עָלָיו מְאֹד, כִּי הֵם מְמַרְרִים אֶת הַחַיִּית מִמֶּשׁ, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כֹּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ. וְזֶהוּ (שְׁמוֹת א, טו): "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמַלְאֲכֵי הָעֶבְרִית, אֲשֶׁר שָׁם הָאֲחֵת שְׁפָרָה וְשֵׁם הַשְּׁנִית פּוּעָה", מְלֻדוֹת הָעֶבְרִית זֶה בַחֲיִנַת צְדִיקֵי הַדּוֹר, שְׁעוֹסְקִים לְהוֹלִיד בְּיִשְׂרָאֵל תּוֹלְדוֹת קְדוּשׁוֹת, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים; כִּי עֵקֶר תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים הוּא מַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְזֶהוּ "אֲשֶׁר שָׁם הָאֲחֵת שְׁפָרָה וְשֵׁם הַשְּׁנִית פּוּעָה". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין בְּרִש"י שָׁם): שְׁפָרָה — שְׁמִשְׁפָּרַת הַיֶּלֶד, פּוּעָה — שְׁפּוּעָה וּמְדַבֶּרֶת וְהוֹגָה לְיֶלֶד, כְּדֶרֶךְ הַנְּשִׂים הַמְּפִיסוֹת תֵּינוּק הַבּוֹכָה, הֵינּוּ מֵה שֶׁהַצְּדִיקִים מְחַזְּקִים אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַדְּרָכִים הַקְדוּשׁוֹת, וּמְשַׁפְּרִין אוֹתָם עַל-יְדֵי שְׁמוֹצְאִים בָּהֶם גַּם עֵתָה נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁזֶּהוּ בַחֲיִנַת "הַנֶּךְ יָפָה רַעֲיָתִי", וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. וְזֶהוּ בַחֲיִנַת פּוּעָה — שְׁפּוּעָה וְהוֹגָה וּמְדַבֶּרֶת לְיֶלֶד, כְּדֶרֶךְ שְׁמִפְּיָסִים תֵּינוּק, כִּי כֵן הוּא מִמֶּשׁ עֲסָקֵי הַצְּדִיקִים עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁפּוּעֵין וְהוֹגֵין וּמְדַבְּרִים עִמָּהֶם, וְשׁוֹרְקִין וּמְצַפְּצְפִין וּמְרַמְזִין אֲלֵיהֶם, לְחַזְּקֵם לְעוֹרְרֵם וּלְהַגְבִּיחֵם וּלְהַרְיָמֵם מִכָּל מִינֵי נְפִילוֹת וִירִידוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת שְׁלָהֶם, שֶׁיִּזְדָּרוּ בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת לְהַתְעוֹרֵר מִחֲדָשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּכֹל מֵה שִׁיּוּכְלוּ לְחַטֵּף, וְהוּא מִמֶּשׁ כְּדֶרֶךְ שְׁמִפְּיָסִין תֵּינוּק הַבּוֹכָה, שֶׁזֶּהוּ בַחֲיִנַת פּוּעָה. וְהַדְּבָרִים מוּבְנִים לְכֹל אֶחָד, לְמִי שֶׁיּוֹדֵעַ רַחֲמָנוּת צְדִיקֵי הָאֲמֵת עָלֵינוּ, אֲשֶׁר עַל יָדָם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחַזֵּק וּמְנַחֵם אוֹתָנוּ, בְּבַחֲיִנַת (יְשַׁעְיָה סו, יג): "כֹּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תְנַחֲמֵנוּ בֵּן אָנֹכִי אֲנַחֲמֵכֶם". וּפְרַעְיָה הַרְשָׁע, שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחְרָא, הוּא הַהֶפֶךְ מִכָּל זֶה, שְׁרוּצָה רַק לְהַגְבִּיר הַרַע, חַס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן אָמַר לְמַלְאֲכֵי הָעֶבְרִית אֲשֶׁר שָׁם וְכוּ', שֶׁגּוֹזֵר עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת בְּהִיפּוּף מְזֵה, חַס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ "בֵּן הוּא וְהַמִּיתָן אוֹתוֹ, וְאִם בֵּת הִיא וְחִיָּה", כִּי בֵּן הוּא בַחֲיִנַת יְשׁוּב הַדַּעַת, סְטֵרָא דְדְכוּרָא, שְׁמִשָּׁם כֹּל הַטוֹב, וְהוּא רוּצָה לְהַמִּית וּלְהַשְׁפִּיל הַטוֹב בַּחֲיִנַת בֵּן, וּלְהַחֲיוֹת סְטֵרָא

דְּנוּקָבָא, שְׁמֵשׁ עֵקֶר אַחֲזֵת הָרַע וְהַדִּינִים, כִּי הוּא בְּחִינַת דַּעַת שְׂאִינוּ מִיֵּשֶׁב, בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, שְׂרוּצָה לְהַגְבִּיר הָרַע עַל הַטּוֹב, לְהַפִּיל עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה עַל כָּל אֶחָד, שְׁלֵא יִהְיֶה נֶפֶר הַטּוֹב שָׁבוּ, וּלְהַמִּית אוֹתוֹ עַל־יְדֵי־זֶה, חֵס וְשְׁלוֹם. אִךְ הַמְּיֻלָּדוֹת לֹא שָׁמְעוּ אֵלָיו, וְלֹא עָשׂוּ כְּדַבַּר פְּרַעֲהַ, "וַתַּחֲיִין אֶת הַיְלָדִים" — שְׁעִסְקוּ רַק לְהַחְיֹת וּלְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים, שֶׁהֵם בְּנֵי הַנְּעוּרִים הַרוּצִים לְגִשְׁתׁ אֶל הַקֹּדֶשׁ, שְׁצָרִיכִים רַק לְהַחְיֹתָם וּלְחַזְקָם בְּכָל מִינֵי חַיּוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת עַל־פִּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל וְעַל־פִּי שְׂאָר הַדְּרָכִים הַקְּדוּשׁוֹת שְׁשִׁמְעֵנוּ מִרְבֵּנוּ וְלֵ, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת "וַתַּחֲיִין אֶת הַיְלָדִים".

וְעֵקֶר הַגְּאֻלָּה הוּא עַל־יְדֵי־זֶה שְׁנַתְּעוֹרְרוּ רַחֲמָיו יִתְבַּרַךְ לְהַסְתַּכַּל רַק עַל הַטּוֹב, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת ג, ז): "רָאָה רְאִיתִי אֶת עֲנֵי עַמִּי", וְכִמוֹ שְׁדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: רָאָה רְאִיתִי שְׁתֵּי רְאִיוֹת — רוֹאָה אֲנִי שְׁסוּפֵן לַחֲטָא, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן רְאִיתִי אֶת עֲנֵי עַמִּי, שְׂאֵף־עַל־פִּי־כֵן אֵינִי מִסְתַּכַּל אֲלֵא עַל הַטּוֹב שְׁבָהֶן, וְאֵינִי מִסְתַּכַּל כָּלָל עַל הָרַע שְׁבָהֶן, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם רְאוּיִים לְגְאֻלָּה. וְכָל הַוּכּוֹחַ שֶׁהֵיָה בֵּין הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וּבֵין מֹשֶׁה בְּמִרְאֵה הַסִּנֵּה, הַכָּל הֵיָה בְּעֵנָן זֶה, כִּי עֵנָן זֶה לְחַפְּשׁ תָּמִיד טוֹב שְׁבִישְׂרָאֵל, וּלְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוֹת תָּמִיד, הוּא עֵנָן גְּבוּהָ וְעִמָּק מְאֹד מְאֹד, וְיֵשׁ בְּעֵנָן זֶה מְדַרְגּוֹת רַבּוֹת בֵּין הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים, וְעַל־כֵּן גַּם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֵף־עַל־פִּי שֶׁהֵיָה כָּלוֹ טוֹב, לֹא הֵיָה יוֹדֵעַ מִתְּחִלָּה עַד הֵיָכֵן מַגִּיעָה רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, עַל־כֵּן לֹא הֵיָה רוּצָה לִילָף בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, כִּי רָאָה שִׂישְׂרָאֵל יִקְלָקְלוּ הַרְבֵּה, אֲכָל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ טָעַן עִמּוֹ הַרְבֵּה, שְׂאֵף־עַל־פִּי־כֵן הוּא רוּצָה לְגְאֻלָּם, כִּי הוּא מִסְתַּכַּל רַק עַל הַטּוֹב. וְזֶהוּ בְּחִינַת אוֹת הַמַּטֶּה שֶׁהָרָאָה לוֹ, שְׁרָמְזוּ לוֹ שְׁלֵא יִדְבַר עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְכִמוּבָא בְּפֵרוּשׁ רִש"י, כִּי הָרָאָה לוֹ שְׁבָנְקַל חוֹזֵר וְנִתְהַפֵּף הַנֶּחֱשׁ לְמַטֶּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ד, ג): "שְׁלַח יָדְךָ וְאַחֲזוּ בְּזַנְבּוֹ, וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ", שְׁרָמְזוּ לוֹ, שְׁגַם בְּתַקְףָּהּ זִהְמַת הַנֶּחֱשׁ יְכוּלִים לְאַחֲזוּ בְּאִיזָה קֶצֶה, לְמַצֵּא שֵׁם אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְהַפֵּף לְטוֹבָה מִנֶּחֱשׁ לְמַטֶּה, בְּבְחִינַת "וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ".

הַנִּי"ל...

אֲשֶׁר ב' יט בַּנְחָל נא
ב' יט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר
הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת הַיוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק
וְכוֹ', שֶׁהוּא נֶחְלָא עֲמִיקָא וְטַמִּירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֻכְמָתָא
עֲלָאָה וְגו'... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגַם אֶת כָּל הָעֲמוּדִים שֶׁרְשַׁמְתָּ לְעֲצֻמְךָ
סֵדֶר הַיּוֹם וְכוֹ'. מָה אִמַּר לְךָ, אֱהוֹבֵי, אַחֵי! הָעוֹלָם אֵינּוּ עוֹמֵד אֶפְלוּ
רְגַע אֶחָד, הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה (אֵט אִיז טָאג, אֵט אִיז נָאכְט), שְׁבוּעַ
נִכְנָס שְׁבוּעַ יוֹצֵא וְכוֹ' וְכוֹ', וְאֵי אֶפְשָׁר לְתַפֵּס אֶת הַזְּמַן כָּלֵל, כִּי אִם
עַל-יַדֵי מַעַט הַדְּבוּרִים שְׁזוֹכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וּמַעַט הַשְּׁעוּרִים
קְבוּעִים וְקִיּוּם הַמְצוּוֹת וְכוֹ' וְכוֹ'.

וְהֵנָּה לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמוֹ קְבִיעוֹת, זֶה דְּבַר קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי הָאָדָם
נִשְׁתַּנָּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רְגַע וְכוֹ', וְעַל-כֵּן כְּשֶׁקוֹבֵעַ לְעֲצֻמוֹ
אִיזוֹ קְבִיעוֹת עַל שָׁעָה זוֹ אוֹ עַל זוֹ, וְעַל-פִּי-רֹב מְרַבּוּי הַשְּׁנוּיִים
מִהֶמְאוֹרְעוֹת שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וְכוֹ',
וּכְשֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְמַלֵּא אֶת הַסֵּדֶר שֶׁסֵּדֶר לְעֲצֻמוֹ, אִז נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי.
וּבְאֻמַּת זֶהוּ עֵקֶר יִרִידַת וּנְפִילַת הָאָדָם, כִּי אֲסוּר לִפְלֵ מִשׁוּם דְּבַר
שְׁבַעֲוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, אֶפְלוּ אִם לֹא עָשָׂה כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
שֶׁאֲסוּר לְקַבֵּעַ אֶת עֲצֻמוֹ וְכוֹ', שְׂאֵז כְּשֶׁלֹּא יַעֲלֶה לוֹ כְּמוֹ שֶׁרְצָה, יִפְלֵ
וְיִתְרַחֵק לְגַמְרֵי וְכוֹ', רַק כָּל עֲנִיְנוֹ צְרִיף לְהִיּוֹת לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמוֹ קְבִיעוֹת,
שְׁבָכֵל יוֹם אֲנִי צְרִיף לְלַמֵּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ וְכוֹ' וְכוֹ',
כָּל מָה שִׁיְבַחַר, וְיִלְמְדוּ כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְעַל-כֵּן פַּעַם יֵשׁ לוֹ פְּנָאֵי יִלְמַד
מִכָּל שְׁעוֹר הַרְבֵּה דְפִים, וּפַעַם אֵין לוֹ פְּנָאֵי וְכוֹ', אוֹ שֶׁהוּא מְבַלְבֵּל,
אִז יִלְמַד רַק מַעַט כַּמָּה שׁוֹרוֹת וְכוֹ', וְלִפְעָמִים שְׁעוֹבֵר עָלָיו מָה
שְׁעוֹבֵר, וְאֵינּוּ יָכוֹל כָּלֵל וְכוֹ', אֵל יִפְלֵ מְזַה בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל וְכוֹ', וְאִז
כְּשִׁילְךָ בְּדַרְךָ זוֹ תִּהְיֶה לוֹ הַצְּלָחָה רַבָּה, אַבָּל לְעֲשׂוֹת סֵדֶר כְּמוֹ
שֶׁסֵּדַרְתָּ, שְׁבַשְׁעָה זוֹ תַעֲשֶׂה דְבַר זֶה וּבְשַׁעָה זוֹ תַעֲשֶׂה דְבַר זֶה וְכוֹ'

וכו', אין זו עצה כָּלֵל, אֲדַרְבֵּהּ, כְּשֶׁלֹּא יֵלֶךְ לָךְ תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ לְגַמְרֵי וְכו'.

הַכָּלֵל, אֶהוּבֵי, אָחִי! עָקַר עֲבוּדְתֵנוּ צְרִיף לֵהִיּוֹת בְּקַבִּיעוֹת, לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵינוּ יִתְבַּרְךָ, וְלֵהִיּוֹת אַף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי "עוֹ וְחֻדוּהָ בְּמִקוּמוֹ" (דְּבָרֵי־הַיָּמִים א טו, כו), וְאַצְלוּ יִתְבַּרְךָ אֵין שׁוּם עֲצוּבוֹת כָּלֵל, וְצְרִיף לְמֵלֵא אֶת כָּל הַיּוֹם עִם שִׂמְחָה וְרַקוּדִים וְעַם דְּבוּרִים לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְיִתְמִיד בְּשַׁעוּרִים קְבוּעִים בְּש"ס וּבְשִׁלְחָן עָרוּף וְכו' וְכו', וְהַכֵּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאִם בָּא מִיֶּשְׁהוּ לְדַבֵּר עִמוֹ, יְדַבֵּר עִמוֹ מִנְקֻדַּת הָאֱמֶת שְׁבִלְכָבוֹ, וְיִגְלֶה לוֹ אֶת הָאֱמֶת: "דַּע לָךְ אָחִי, שְׂאֵין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרֵת בְּעוֹלָם רַק לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלֵהֲפִירוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאֵין לָךְ לְהִסְתַּפֵּל אִם יִהְיֶה לָךְ מָמוֹן אוֹ כְּבוֹד אוֹ פְּרָסוּם בְּעוֹלָם, אוֹ לֹא, כִּי הַכֵּל הַכָּלֵי הַכָּלִים, כִּי הִתְכַּרַח לְמוֹת, וְתָכַל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, וְיִוְתֵר טוֹב לְכַרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלֵהִיּוֹת רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְיִמָּה שְׂאֵתָה צְרִיף תִּבְקַשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל".

וּבְאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם חוֹקֵק בְּדַעְתּוֹ תְּמִיד רַק אֲמַתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזִ לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, אִם נוֹתְנִים לוֹ כְּבוֹד, אוֹ לְהַפְּיָהּ, שְׂמֵדְבָרִים עָלָיו וְצוֹחֲקִין מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ בְּפָנָיו... שׁוּם דְּבָר אֵינוֹ עוֹשֶׂה רָשָׁם אֶצְלוֹ כָּלֵל, מֵאַחַר שֶׁהוּא מִתְחַבֵּא בְּסִתֵּר צֶל כְּנָפָיו יִתְבַּרְךָ.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה אוֹתֵנוּ. וְנָא וְנָא תִרְאֶה לְהִתְחִיל לְהִתְמִיד בְּסַפְרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּמְשִׁיף עַל עֲצָמָךְ קִדְשָׁתוֹ וְדַעְתּוֹ (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן קצב; וּבְלִקוּטֵי־חֵלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), וְאַפְלוּ שְׂהִיָּה לָךְ אֵינִיָּה בְּלִבּוֹל וּבִטּוֹל, תִּרְאֶה תִּכְתֵּף־וּמְיָד לְהִעֲבִירוֹ מִדַּעְתְּךָ וְלֵהֲסִיחַ לְגַמְרֵי מְזֶה, וְתִבְרַח בְּדַעְתְּךָ וּבְמַחְשַׁבְתְּךָ רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כְּאֵלוֹ שְׁנוּלְדָתָ בְּרַגַע זֶה מִחֻדָּשׁ, וְתַדַּע כִּי הַכֵּל הִיָּה בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה, וְכֵן לְהִבָּא אֶל תַּפְחָד כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְעַט דִּין אוֹיִם

אֲשֶׁר ב' כ בְּנַחֵל נג

פִּרְעוֹן, וְתַצְלִיחַ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, רַק לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים כָּלֵל. וְתִאֲמִין לִי, אֶהוּבִי, אַחִי, כְּשִׁתְּלַךְ עִכְשָׁו לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וּתְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מֵהַ שְׂאֵתָה צְרִיף, אֲזִי תִהְיֶה אָדָם אַחֵר לְגַמְרִי, וְלֹא תִצְטָרֵךְ שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְכֵן תִּתְחִיל לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמְךָ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּשׂוֹס כְּסֻדְרָן, תִּתְחִיל מִסִּכַּת בְּרִכּוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְאִם תּוּכַל לְחַטֹּף בְּכֹל לִילָה תִקּוּן חֲצוֹת — אִין לְמַעְלָה מְזֵה, וְהוּא הַמְתַקֵּת הַדִּינִים, וּמְסַגֵּל כְּמוֹ פְּדִיוֹן (לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן קמט), וְעַל-יְדֵי שְׂתֵאמַר חֲצוֹת, יִפֹּל פֶּתַח עַל שׁוֹנְאֵיךָ, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְהִרְעֵ לָךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמְרֶךָ וַיִּצִילֶךָ.

יְדִידֶךָ לְנִצְחַת הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב' כ.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאֵרָא ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַאֲבִרְךָ הַיִּקָּר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים בְּאַמְתָּ, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ גִּגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד בְּזֵה שְׁזַכִּיתָ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּעֶסֶק הַכָּלֵל, וְאַתָּה עוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה. מֵה אִמַר לָךְ, יְדִידִי הַיִּקָּר, אִין לְמַעְלָה מְזֵה, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר יִנִּיחַ אֶת כָּל הָעֲנִיָּן הָעוֹלָם, הָעֵקֶר לֹא לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי כָל הָעֲנִיָּן עֲצָם בְּגֵרוֹנוֹ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לְהָאִיר בּוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְכַנִּיס בְּלֵב שִׁמְחָה וְתִשׁוּקָה עֲצוּמָה לְחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל אֵלוֹ הַנִּפְשׁוֹת שְׁזָכוּ כְּבָר לְטַעַם מִצּוּרָה

(ז) יוֹצִיא עֲנִיָּנֶךָ מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל.

אֲמַרִי נַעַם תּוֹרוֹתַי הַקְּדוֹשׁוֹת, שֶׁהֵן אֲוִרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֶקֶר עֶסְקֵנוּ כָּל יָמֵי חַיֵּינוּ צָרִיף לֵהִיּוֹת רַק בְּעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם וְתוֹרָתוֹ וְדַעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְאֲסוּר לָנוּ לְהִסְתַּפֵּל בְּזֶה עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב "מִבֵּית וּמִבְּחוּץ", וְצָרִיכִים לְחַשֵּׁב בְּכָל יוֹם מִחֻשְׁבוֹת חֲדָשׁוֹת, אִיף לְהִרְחִיב אֶת הָעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, וּבְכָל יוֹם צָרִיכִים לְשָׂאֵל אֶת עַצְמָנוּ: "בְּמָה אָנוּ יְכוּלִים לְשַׁמֵּשׁ הַיּוֹם אֶת רַבְּנוּ ז"ל? בְּאִיזָה עֶסֶק נִמְלֵא רְצוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ?" וְדַבֵּר זֶה צָרִיף לֵהִיּוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ. וְדַעַת לְנִבּוֹן כִּי הָעֶקֶר וְהַיְסוּד שֶׁהֵכֵל תְּלוּי בּוֹ, וְעַל זֶה הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּכַמָּה וּכְמָה מִיָּנִי לְשׁוֹנוֹת הוּא — לֵהִיּוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַף, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְרַף אֶת כָּל לְבַבְנוּ, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְכֵן נִתְמִיד בְּלִמּוּד שְׁלַחַן עֲרוּף. וְעַל כָּלֵם, שְׁנַעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לֵהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּבְפִרוּשׁ אָמַר: אִם הֵייתֶם בְּשִׁמְחָה, הֵייתָ טוֹבָה גְדוֹלָה לְכָל הָעוֹלָם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְנַדַּע מִרַבֵּי אַמַּת כְּזֶה; הַמְּנַפֵּחַ בָּנוּ בְּכָל פַּעַם חַיּוֹת חֲדָשָׁה.

לְמַעַן הַשֵּׁם, לְבָרַח מִלְּצִים אֲפֵלוּ מֵאֵלוּ הַמְּסִתּוֹכְבִּים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי בְּנֻדָּאֵי וְנֻעַט דִּיר הַשֵּׁם יְתַבְרַף אוּיִס פִּירְעוֹן, כִּי אַתָּה לְקַחְתָּ לְעֲצָמְךָ עֶסֶק קְדוֹשׁ וְנּוֹרָא כְּזֶה, לְמַכּוֹר לְהַפְיִץ סִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם חוֹבוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: "פּוֹן וְנֻעַמְעֵן אִיף נַעַם גִּיב אִיף"י, וּבְנֻדָּאֵי יִשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע עֲלִיוֹן, וְתִזְכֶּה לְשֵׁלֵם אֶת הַכֹּל, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְרַף לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יַעֲזוֹבְךָ; אֲשֶׁרֵינוּ שְׂאָנוּ זוֹכִים לֵהִיּוֹת מְשַׁמְשִׁים אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל.

וְדַע לָךְ, חֲמַדַּת לְבָבִי, כִּי אֶתְמוּל עוֹרְרֵתִי מֵאֵד אֶת הָאֲבָרָךְ ... נִרוּ יָאִיר שְׂרִיָּאָה שְׂיִהְיֶה עֶקֶר דְּבוּרוֹ בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲבוֹרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַף תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדָּוֹת וְשְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וְאַהֲבָה,

אֲשֶׁר ב' כּא בַּנְחַל נה

אחונה ורעות, ולדון את הכל לכף זכות.

ידידך לנצח...

ב' כּא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו לבחור היקר הרוצה להאיר נפשו באור האורות של הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ומחמת טרדוטי הרבות, נתעכב עד עכשו. שמחתי מאד לראות תשוקת לבך אל האמת, והנה במה שאתה כותב שיש לך מניעות, כבר גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפה), שכל מי שיש לו יגיעות וטרחות יותר בתחלת ההתקרבות להשם יתברך, דהינו שיש לו מניעות רבות וגדולות, כגון: מאביו ואשתו וחותרו או משאר בני-אדם שמונעים ומעכבים אותו מאד, ומניעות מחמת ממון ושאר מניעות ועכובים ובלבולים שמונעים אותו מאד, והוא צריך להתיגע ולטרח מאד לשברן, כל אלו היגיעות והטרחות שיש לו בתחילת ההתקרבות, הן טובה גדולה לאדם, כי על-ידי-זה זוכה אחר-כך לקבל הרבה קדשה וטהרה, כי על-ידי היגיעות שבתחלה נעשה הכלי, וכל מה שיש לו יותר יגיעות וטרחות וכו', יש לו כלי גדול ביותר לקבל אחר-כך בתוכו שפע קדשה וטהרה להתקרב להשם יתברך, עיין שם.

על-כן אהובי, בני, יקירי ואחי הטוב, אל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, ונא ונא לקיים מצות כבוד אב ואם, אשר חכמינו הקדושים הפליגו מאד מאד במעלתה, והתמד בתורה הקדושה שעורים כסדרן כרצונו של רבנו ז"ל (עיין שיחות-הר"ן, סימן עו). ועל כלם — תרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, וכל אשר עם לבבך תשיח ותספר לפניו יתברך בתמימות

נו אֲשֶׁר ב' כב בְּנַחֵל

ובכפשיטות גדולה. וצריך שתדע שזהו השער והפתח להכנס אליו בתורה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), וככל שתתמיד בזה, יותר יודרך מחד, ותזכה לצאת מהרע והחשך שנלפדת בהם, כי השיחה בינו לבין קונו מזככת את האדם לגמרי, ומקשרת אליו בתורה, ויותר מהכל תראה להיות תמיד בשמחה עצומה, שזכית להתודע מרבי אמת בזה, ושלא עשני גוי, ואנחנו זוכים לקיים מצוותיו בתורה בכל יום: ציצית ותפלין, צדקה, תורה ותפלה, שבת וכו' וכו', זהו חלקנו לנצח; ועל-כן למה להמשיך את עצמו כל-כף אל המרירות והעצבון, וצריך שתדע, שהבעל-דבר יעשה כל מיני פעולות שבעולם לשבר ולהחליש את איש הישראלי, והצדיק האמת לוחם עמו, ומכניס שמחה בישראל, כי הוא בן השמחה העוסק לקשרנו במקור השמחה.

ידידה לנצח...

ב' כב.

בעזרת השם ותורה, אור ליום רביעי לסדר וארא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, האברהם השותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד נשבר לבי בקרבי ממה שעובר עליך, ובפרטיות שאינך בקו הבריאות, וכואב לך הראש כל-כף, והנה ראוי לך לקום פעם קדם אור היום, ולומר אז שיר השירים, כאשר צנה רבנו ז"ל לאחד שהנה אצלו חולה בתוך ביתו, שיקום קדם אור היום, ויאמר שיר השירים כלו (עין שיחות-הר"ן, סימן רמג), ואמר, שכל הרפואות שבעולם כלם כלולים בשיר השירים, וכן הנה, שתכף הנה שנוי לחולה, וחרז לאיתנו, עין שם; ואני יודע מהרבה אנשי שלומנו שקימו זאת, וברוך השם, המשיכו רפואות,

אֲשֶׁר ב' כב בַּנְחָל נו

וְכֵן הָיָה אֶצְלִי כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁלֹּא הָיִיתִי לֹא עֲלִינוּ בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת,
וְקָמְתִי וְאָמַרְתִּי שִׁיר הַשִּׁירִים, וְתִהְיֶה לָּאֵל, הִיָּתָה לִי רְפוּאָה. וְזוֹכֵר
אֲנִי כִּי פַעַם אַחַת הָיִיתִי חוֹלָה מְאֹד מְאֹד, לֹא עֲלִינוּ, וְכַמְעַט
שָׁגוּעָתִי לְגַמְרִי, חֵס וְשָׁלוֹם, וְהָיִיתִי בְּסַכְּנָה גְדוֹלָה, וּמְרַב כְּאֲבִים,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לֹא יָכַלְתִּי לִישֵׁן, וְקָמְתִי בְּלִילָה אַחֵר חֲצוֹת, וְהִתְחַלְתִּי
לֵאמֹר שִׁיר הַשִּׁירִים, וְזָכִיתִי לְגַמְרוֹ, וְהָשֵׁם יִתְבַּרֵךְ הַמְּשִׁיךְ לִי רְפוּאָה
שְׁלֵמָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! כָּל שִׁיחָה וְכָל דְּבוּר מְרַבְּנוּ ו'ל, צְרִיכִים לְקַיֵּם
כַּפְּשׁוּטוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְּשִׁיטוֹת גְּדוֹלָה וּבְאַמוּנַת חֲכָמִים, וְאֵז יִזְכֶּה
שִׁימְשָׁכוּ עֲלָיו הַסְּגֻלוֹת וְהַתְּקוּנִים וְהַיְחֻדִּים שְׁבָהֵם, וּבְפִרְטוּיֹת עֲנִיָּן
זֶה, בְּוֹדָאֵי נַח וְקַל מְאֹד לְקִימוֹ, וְרוּאִים כְּשֶׁאֲדָם נוֹפֵל לְמִשְׁכָּב,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְנַעֲשֶׂה חוֹלָה, לֹא עֲלִינוּ, מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל מִינֵי פְּעֻלוֹת
וּרְפוּאוֹת וְכוּ', מִדּוּעַ לֹא יֵצֵאת אֶת רַבְּנוּ ו'ל, וּמִכָּל שֶׁפֶן אֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בְּוֹדָאֵי צְרִיכִים לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ו'ל, וְלְקַיֵּם דְּבָרָיו
הַקְּדוּשִׁים. וְהִנֵּה מְבַאֵר בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשַׁת בַּא לט) שִׁיר הַשִּׁירִים
לְקַבֵּל דְּחֻסָּד וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וַיֵּשׁ לֵאמֹר הַכּוֹנֵה בְּפְּשִׁיטוֹת, כִּי עַל-יַדֵּי
אֲמִירַת שִׁיר הַשִּׁירִים מְמַשִּׁיכִים עַל עֲצָמָם חֻסָּד, וּכְתִיב (תְּהִלִּים נב,
ג): "חֻסָּד אֵל כָּל הַיּוֹם", הִינּוּ כִּי הַחֻסָּד נִמְשָׁךְ עַל כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,
עַל-כֵּן רְאוּי לֵאמֹר בְּכָל יוֹם שְׁאִינוּ בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת קָדָם אוֹר הַיּוֹם
שִׁיר הַשִּׁירִים, וַיִּמְשָׁךְ עַל עֲצָמוֹ חֻסָּד כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהָשֵׁם יִתְבַּרֵךְ
יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם [וְעֵינֵי בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
נו), שֶׁכָּל הַרְפוּאוֹת הֵן רַק עַל-יַדֵּי אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם,
וְדו"ק].

וְהִנֵּה כָּל הַחוֹלָאוֹת נִמְשָׁכוֹת מִזְהַמַּת הַנְּחָשׁ, כִּי מֵאֵז נִמְשָׁכוֹת
כָּל הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת בְּעוֹלָם, וּבְפִרְטוּיֹת הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאוֹת וְכוּ'.
וְאָמְרוּ בְּזִהַר חֲדָשׁ (רוֹת): בְּהֵוָה זִמְנָא דְּהַפְּלֵךְ שְׁלֵמָה גְּלִי שִׁיר
הַשִּׁירִים זְהֵמָא דְּהָאֵי נַחֵשׁ קַדְמָאָה דְּאֵטִיל בְּאָדָם וְחָוָה אֶתְפָּסִיק

(ט) שִׁיר הַשִּׁירִים זֶה כְּנֶגֶד חֻסָּד.

מַעֲלָמָא' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וּבְזֶה יוֹבֵן אֵיזָה רְמֵז מִסְגֵּלֶת אַמִּירַת שִׁיר
הַשִּׁירִים לַחֹלָה, כְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל, כִּי תִכְףּ-וּמִיד בְּאַמִּירַת שִׁיר
הַשִּׁירִים, נִפְסְקַת זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, שְׁמַמְנוּ בָּאִים הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים.
וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּי שִׁיר הַשִּׁירִים הוּא קִדְשׁ קִדְשִׁים, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (נִדִּים ג), שְׁאִין הָעוֹלָם כָּלוּ כְּדָאֵי כִּיּוֹם שְׁנַתָּן בּוֹ שִׁיר
הַשִּׁירִים לְיִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם; וְאַמְרוּ בַּזְהַר הַקְּדוּשׁ (תְּרוּמָה קמד): וּבְגִין
כִּךְ כָּל תּוֹשְׁבֵיחֵין דְּעֵלְמָא לֹא סִלְקָא רְעוּתָא לְגַבֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כְּתִשְׁבְּחָתָא דָּא, עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּשִׁיר הַשִּׁירִים כָּלוּלִים כָּל סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, וּמְרָמֵז בּוֹ מַעֲמַד יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ. וּכְפִי
הַנ"ל, שְׁכָּל הַחֲלָאוֹת בָּאוֹת מִהַנְּחָשׁ, יֵשׁ לְהַסְבִּיר מֵאַמְרֵם ז"ל (שְׁבַת
קמו): בְּשַׁעֲהָ שְׁבָא נִחַשׁ עַל חֲנוּהָ, הִטִּיל בָּהּ זְהַמָּה, יִשְׂרָאֵל שְׁעָמְדוּ
עַל הַר סִינַי פְּסָקָה זְהַמְתָּן, עֵינֵי שָׁם; עַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים אַמִּירַת
שִׁיר הַשִּׁירִים לַחֹלָה, כִּי כָּל הַחֲלוּלָאֵת בָּאָה מִהַנְּחָשׁ, וּבְאַמִּירַת שִׁיר
הַשִּׁירִים מְעוֹרָר מַעֲמַד הַר סִינַי, וְתַתְּבַטֵּל זְהַמְתּוֹ, וַיִּזְכֶּה לְרַפּוּאָה
שְׁלֵמָה, וּמָה גַם שְׁאַמִּירַת שִׁיר הַשִּׁירִים הִיא בְּכָלֵל לַמּוֹד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲרוּבֵין נד): חָשׁ בְּגוּפּוֹ — יַעֲסֹק
בַּתּוֹרָה; וְעַל-כֵּן בְּזִכּוֹת אַמִּירַת שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּכָלֵל
לַמּוֹד, תִּמְשֹׁף עָלֶיךָ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה, וּבְזִכּוֹת רַבְּנֵי ז"ל שְׁאַנּוּ חוּסִים
בְּצִלוֹ וּמְצִיִּתִים אוֹתוֹ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וְרֵאוּ
לָנוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלָקְנוּ, וְלִרְקַד בְּכָל יוֹם עַל גְּדֵל
הַשְּׂמִיחָה וְהִישׁוּעָה הַזֶּה, שְׁזָכִינוּ לִהְיוֹת בְּחֲלָקוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, וְאַנּוּ
מֵאַמְיָנִים בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּמִשְׁתַּדְּלִים לְקִיָּמָם. אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ,
וְרֵאוּ לְאַהֲבָא אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֶצֶל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ מֵאִיר אֹר רַבְּנֵי ז"ל, אִם הוּא מִתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּמִכָּל
שְׁכָּן אִם כֶּבֶר זָכָה לִהְיוֹת פְּעַם בְּצִיּוּנוֹ הַקְּדוּשׁ, וְאַמַּר שָׁם אֶת הַתְּקוּן
הַכְּלָלִי, שְׁאֵז בּוֹדָאֵי מַעֲלָתוֹ גְּבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד, כִּי חֲקוּקָה בּוֹ הַבְּטָחַת
רַבְּנֵי ז"ל שִׁיעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה.

(י) בָּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ גָּלָה שִׁיר הַשִּׁירִים, הַזְהַמָּה שֶׁל הַנְּחָשׁ הַקְּדוּמוֹנִי הַזֶּה שֶׁהִטִּיל
בְּאָדָם וְחֲנוּהָ, נִפְסָק מִהָעוֹלָם.

אֲשֶׁר ב' כב בְּנַחֵל נט

אהובי, אחי היקר! אל תדאג כלל, כי בנדאי תזכה לרפואה שלמה, העקר תשתדל להיות בשמחה, כי בפרוש אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שכל החלואות הבאים על האדם הם מחמת קלקול השמחה וכו', עין שם; ואף שקשה וכבד עליך עכשו לשמח מרב כאבים, אף-על-פי-כן תעשה זאת למען קיום דברי רבנו ז"ל, שהשמחה היא רפואה גמורה; ועל-כן תשתדל בכל מיני אפנים לשמח את עצמך אפלו במלי דשטותא, כמוכא שם בפרוש, עין שם; וזכור מאמרם ז"ל (מדרש רבה, פרשת האזינו י, א): מבקש אתה שלא לחוש באזניך, ולא באחד מאיבריך, הטה אזניך לתורה ואתה נוחל חיים; ועל-כן שמע בקול רבנו ז"ל, שבפרוש אמר, שהשמחה היא רפואה, והשם יתברך ימשיך עליך רחמים שהם רפואה, כמוכא בקהלת יעקב: ר'פוי'א'ה' עם ה' אותיותיה ועם הכולל עולה ר'ח'מ'י'ם, עין שם; ויש לומר בדרך צחות בפרשה זו: בני מררי מחלי ומושי, שהתולדות של המרירות הוא מחלי — מחלות, רחמנא לצלן, ומושי לשון ממשות וחשך, כמו שפיתוב (שמות י, כא): "וימש חשך" (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קי). ובאמת כבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא צב:): מחלה זו מרה, ולמה נקרא שמה מחלה, שפ"ג חלאים יש בה, עין שם; וכן אמרו בזהר הקדוש (פנחס רלד): לית שרפה וחמימות בכל מרעין דאיברין דגופא אלא ממרה, עין שם; הרי לך שכל החלאים נמשכים רק על-ידי מרה שחורה, רחמנא לצלן; על-כן צריכים להיות בריה לשמח את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם ולא להסתפל על אחרים כלל, כי אם לא תרחם על עצמך מי ירחם עליך?! וראוי לנו לחזור ולומר: אשרינו ומה טוב חלקנו, מה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, שיש לנו רבי כנה, אשר אנו מוצאים בדבריו הקדושים פל מיני נעם וכל מיני אור; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

(ב) אין שרפה וחמימות בכל כאבי האיברים של הגוף אלא ממרה.

ב' כג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאָרָא הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבֵרָךְ הַשּׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחֵל
נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי
לְקִרְאָתָם, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְצִיֵּר בְּמַחְשָׁבָה וְכוּ' מְעַלֵּת הָאָדָם הַזּוֹכֶה
לְהִכְנִיס מַחוּ בְּהֵאֵי אֹרִיטָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
וּלְחַדֵּשׁ בָּהֶם אֶפְלוּ רַק דְּבוּר אֶחָד, כִּי הִיא זְכוּת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה
לְנִשְׁמָה וְכוּ' (פְּמוּבָא בְּחֵי־מוֹהֲר"ן אַחַר הַמְּרָאָה שֶׁל הַעֲגוּל, עִין שָׁם).

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ שְׁזָכִינוּ לְהִתְנַדֵּעַ מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְעַל־כֵּן עֲלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן
הַכֹּל עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְרְאוּי לָנוּ לְחַזֵּר הַרְבֵּה הַרְבֵּה
בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן", עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּינוּ בְּעַל־פִּה,
כִּי כָּבֵר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תֵּי־מוֹהֲר"ן, סִימָן שְׁמוּ), שֶׁסִּפְרוֹ הוּא אֶתְחַלְתָּא
דְּגֵאֲלָה.

וְהִנֵּה קַבְּלָתִי מִכְתָּב מְגִיֶסֶךְ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְכוּתֵב לִי שְׁרוּצָה
לְהִדְפִּיס אֶת הַ"לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן" מִחֲדָשׁ, תִּרְאֶה לְסִיעוֹ בְּסִיעוֹעַ שְׁיֵשׁ בּוֹ
מִמֶּשׁ, הֵן בְּרִצּוֹן — לְחֻזַּק רִצּוֹנוֹ מְאֹד לְבַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וּלְחֻזְקוֹ
וּלְאַמְצוֹ עַל זֶה, וְהֵן בְּמִמּוֹן — לְעֹזֵר לוֹ לְאַסֵּף מִמּוֹן וּלְהַלּוֹת לוֹ
בְּאִפְן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ עֲכוּב מִחֲמַת מִמּוֹן, וְהֵן בְּטִרְחָה, לְטִרַח עִמּוֹ
לִילָךְ בְּכָל פַּעַם אֶל הַמְּדַפִּיס וְאֶל הַכּוֹרֵךְ, וְלִמְכּוֹר וּלְהַפִּיץ הַסִּפְרִים.
כִּי כָל עֲנִיָּן בְּפָנָי עֲצָמוּ הוּא תְּקוּן מִיַּחַד, הֵינּוּ "הַרִצּוֹן" וְ"הַמִּמּוֹן"
וְ"הַטִּרְחָה". וּבְאֱמֶת רְאוּי לְכָל אֶחָד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל
עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיּוֹ לְהִדְפִּיס אֶת הַ"לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן",
מֵאַחַר שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר שֶׁהוּא "אֶתְחַלְתָּא דְּגֵאֲלָה", וְרְאוּי לְהַפִּיצוֹ
בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהִדְפִּיסוֹ וּלְחַזֵּר לְהִדְפִּיסוֹ. וְצָרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל
לְגַדֵּב בְּכָל בֵּית־מִדְרָשׁ שֶׁבְּעוֹלָם כַּמָּה סִּפְרֵי "לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן", וְהִיא

אָשֶׁר ב' כד בַּנְחָל סא

זכות הרבים גדולה מאוד מאוד, ועל-כל-פנים מי שאי אפשר לו להדפיס, יראה לעזור להפיצם; ועל-כן כל אחד ואחד מאנשי שלומנו, מי שרבנו ז"ל חשוב אצלו, יראה על-כל-פנים להפיץ את ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן" בין משפחתו וקרוביו, כי בזה מקרבים את הגאולה.

ומחמת טרדות שבת-קדש, ההכרח לקצר, ומה גם שאני רוצה לכתב התחזקות לגיטה, על-כן אקצר.

ידידה לנצח...

ב' כד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וארא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, האברך השותה ממי הנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את מר לבבך לנכון קבלתי, והנה בודאי ספרי רבנו ז"ל בידך — הפך בהם, ובפרטיות ב"לקוטי-הלכות", ראוי לך להתמיד בהם מאוד, ושם תמצא מרגוע לנפשך. ואודות מה שאתה כותב, שעדין וכו', כי בכל יום ובכל פעם עוברת עליך מרירות חדשה, וכמעט שאתה משתגע מרב צער ויסורים ובפרטיות... וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, בודאי אין אנו יודעים תעלומות דרכיו יתברך, ואת שרש הנשמות וכו', אך זאת אזכיר לך מה שגלה לנו מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ה', אות כו), אשר יש צדיקים אשר שרשם הוא במחשבה עלאה מסוד הכתר, והם כלולים בנשמות רבי עקיבא וחסריו, ועל-כן כל ההתנהגות שמתנהגים עמהם מלמעלה היא רק על-ידי מדת הדין, אשר עליהם נאמר

(מנחות כט:): שתק, כָּךְ עָלָה בַּמַּחֲשָׁבָה; הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁהֵם בָּאִים מִסּוּד הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁהִיא הַפֶּתֶר, עַל-כֵּן שֵׁם צְרִיכִים דּוֹקָא שְׂתִיקָה, וְלֹא לְהַקְשׁוֹת שׁוּם קִשְׁיוֹת, וְלִידַע שֶׁהֵנָּה הַצְדִּיק, וְלֹא לְשָׂאֵל בְּמָה נִשְׁתַּנִּיתִי מִחֲבָרִי... וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים בַּמְדָּרָשׁ (בְּרֵאשִׁית וַבֵּה לֵב, ג) כְּתִיב (תְּהִלִּים יא, ה): "הֵנָּה צְדִיק יִבְחֶן וְרָשָׁע וְאוֹהֵב חָמָס שֶׁנֶּאֱמָר נִפְשׁוֹ", אָמַר ר' יוֹנָתָן, הַיּוֹצֵר הֵזֶה אֵינוֹ בּוֹדֵק קְנָקְנִים מְרֻעָעִים שֶׁאֵינוֹ מִסְפִּיק לְקוֹשׁ עֲלֵיהֶם אַחַת עַד שֶׁהוּא שׁוֹכֵרֵם, וּבְמִי הוּא בּוֹדֵק? בְּקְנָקְנִים יָפִים, שֶׁאֶפְלוּ מִקִּישׁ עֲלֵיהֶם כְּמָה פְּעָמִים אֵינִם נִשְׁבָּרִים, כָּךְ אֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אֶת הַרְשָׁעִים אֲלֵא אֶת הַצְדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמָר: "ה' צְדִיק יִבְחֶן", וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כב, א): "וְהֶאֱלָקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם", אָמַר ר' יוֹסִי בֶן חֲנִינָא, הַפֶּשְׁתָּנִי הֵזֶה בִּשְׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַפֶּשְׁתָּן שְׁלוֹ יָפֶה, כָּל שֶׁהוּא כּוֹתֵשֶׁה הִיא מִשְׁתַּבַּחַת, וְכָל זְמַן שֶׁמִּקִּישׁ עֲלֶיהָ הִיא מִשְׁתַּמְנֶת, וּבִשְׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַפֶּשְׁתָּן שְׁלוֹ רַע, אֵינוֹ מִסְפִּיק לְקוֹשׁ עֲלֵיהָ אַחַת עַד שֶׁהִיא פּוֹקַעַת, כָּךְ אֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אֶת הַרְשָׁעִים אֲלֵא אֶת הַצְדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמָר: "ה' צְדִיק יִבְחֶן", אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, מִשָּׁל לְבַעַל הַבַּיִת שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי פְרוֹת, אַחַת כְּתוּה יָפֶה וְאַחַת כְּתוּה רַע, עַל מִי הוּא נוֹתֵן אֶת הָעֵל, לֹא עַל זוֹ שְׂכַתָּה יָפֶה? כָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אֶת הַצְדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמָר: "ה' צְדִיק יִבְחֶן" וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְלִדְעוּתִי, כִּשְׁתַּעֲזִין שָׁם בְּ"לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת" וּבַמְדָּרָשׁ, תִּמְצָא תְרוּץ מִסְפִּיק עַל כָּל קִשְׁיוֹתֶיךָ. וּבִגְמַת תִּאֲמִין לִי, שֵׁישׁ נִסְתָּרוֹת כָּאֵלוֹ בְּעוֹלָם, מֵה שֶׁאֵין בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים וְכוּ', וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת בְּעֵנִין שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְגִלְגוּלֵיהֶם וְכוּ', מִי יוֹדֵעַ וּמִי יָכוֹל לְשַׁעַר וְכוּ', כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַגִּלְגוּלִים וּבַזֶּהרֵר הַקְדוּשׁ פָּרַשְׁתַּ מִשְׁפָּטִים, עֵינַי שָׁם; כִּי בְּנֻדָּא אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתַבְרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וּמִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְכָל הַסְּבוּבִים וְהַדְרָכִים וְכוּ', הַמְרִיבֹת וְהִיסוּרִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְכוּ', הַכֹּל בְּחֶשְׁבוֹן מְדִיק כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עֲלָיו מִלְמַעְלָה (מִסְכַּת חֵלִין ז:), וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרֵגִיתָא מִן שְׁמַיָּא מְנוּ לִיהַ (בְּרֵאשִׁית נח:), וְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁל

הָאָדָם מִשְׁגַּחַת בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עָלָיו
 בַּפְּרָטִיּוֹת וּמִנְהִיגוֹ וּמוֹלִיכּוֹ כְּפִי הַבְּרוּרִים וְהַשְׁעִשׁוּעִים וְהַתְּקוּנִים
 שֶׁתְּלוּיִים בְּנִשְׁמָתוֹ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה לֹא יִכְלֶהוּ הַרְעִיּוֹן,
 וּבְשִׂידַע יְדִיעָה זֹה, זֶה נִקְרָאת יְדִיעָה שְׁלֵמָה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן ד'), שִׂיּוּדַע, שְׁחָסֵד וְדִין הֵם אַחַדוֹת אַחַת, בְּסוּד (מִשְׁלִי ג, יב):
 "אֵת אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ", וְיוּדַע שֶׁהַכֹּל מֵאַהֲבָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ
 אוֹהֵב אוֹתוֹ, וְיְדִיעָה זֹה נִקְרָאת דַּעַת דְּמִשְׁה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן נו), לִידַע שֶׁהַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהַדַּעַת הַזֶּה הִיא מֵעֲלָמָא דְאַתִּי,
 מִקְּנֵה הָעֲלִיּוֹנָה. וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שְׁעַל-כֵּן מ'ש'ה' רָאשֵׁי תְבוּת (תְּהֵלִים לג,
 יד): "מ'מְכוֹן שְׁבֵתוֹ ה'שְׁגִיחַ", כִּי זֶהוּ עֵקֶר דַּעַת דְּמִשְׁה, לִידַע כִּי
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עָלָיו בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וַיֵּשׁ סוּדוֹת וְרוּזֵי דְרוּזֵי
 בְּכָל הַלִּיכָתוֹ וּבְכָל עֲנִינָיו בַּפְּרָטִיּוֹת, הֵיכָן שְׁיֵהִיָּה בְּיוֹם זֶה וּבְשִׁעָה
 זֹה וּבְרִגְעָה זֶה, וְאֵת מִי יִפְגַּשׁ וּמֵה יַעֲבֹר עָלָיו וְכוּ' וְכוּ'; וְעַל-כֵּן לָמָּה
 תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ?! הֵן אָמַת שְׁבָכְל פֶּעַם
 מִתְּחִדְשִׁים עָלֶיךָ צְרוֹת וְיִסוּרִים חֲדָשִׁים, אַךְ בְּנִקְל לְאָדָם לְקַבְּלָם,
 כְּשִׂיּוּדַע שֶׁהַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ).

וְהִנֵּה אוֹדוֹת שְׁנַתַּת סְטִירַת לְחֵי בְּבֵית-הַפְּנִסָּת לְאַבְרָהָם שְׁצַעַר
 אוֹתָךְ וּבִזְהָ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, בְּוֹדָאֵי הַסְּפִלְתָּ, כִּי דִיקָא אֲזִי הִיָּתָה לְךָ
 שְׁעַת הַכֹּשֶׁר לְבַטֵּל אֵת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵךְ בְּלֵב אָמַת,
 וּלְהַתְּחַבֵּא בְּמִקּוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ וְכוּ',
 אַךְ הָעֵבֶר אִין, וְאִין כְּדָאֵי לְבַלְבַּל אֵת עֲצָמְךָ בְּזֵה, וּמְכַל שְׁכַן לְפַל
 בְּדַעְתָּךְ בַּעֲבוּר זֶה, כִּי בְּוֹדָאֵי גְבָרָא קְטִילָא קְטִילִיתָ ל ("עַר הָאֵט פֶּאָר
 דִּינִט דַּעַם פֶּאָטְש"מ). פֶּעַם אַחַת אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל: אוּן אַ מְאֵל גִּיט
 מְעַן אַ פֶּאָטְשִׁי, וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל אֲשֶׁר מִחֲמַת שְׁכָל דְּבוּר שְׁיִצָּא מִפִּי
 רַבְּנּוּ ז"ל הָיָה אֲצִלוֹ יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְשָׁמַר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, עַל-כֵּן
 קִיְמוּ פֶּעַם. שְׁפַעַם אַחַת הָיָה בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, וְהָיָה שָׁם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי

ל) אָדָם הָרוּג הַרְגָּת.
 מ) הוּא הָרוּיחַ אֵת הַסְּטִירָה.
 נ) ו'פֶּעַם' נוֹתְנִים גַּם סְטִירָה.

שְׁלוֹמְנוּ, וְאָמַר תְּהִלִּים בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וְגַם הָיָה שָׁם אֶחָד שֶׁלְּמַד אֶז גְּמָרָא, וְצִעַק לְזֶה שֶׁאָמַר הַתְּהִלִּים: "תַּפְּסִיק, כִּי אַתָּה מְבַלְבֵּל אוֹתִי", וְהֵלָּה לֹא הַפְּסִיק, וְהֵלֶךְ וַחֲטַף אֶת הַתְּהִלִּים מִיָּדוֹ, וְאָז בְּרָגַע הָיוּא נִכְנַס בְּמַחְשְׁבָתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל הַדְּבוּר מִרְבְּנוּ וְ"ל — "אוֹן אִי מְאָהֵל גִּיט מְעַן אִי פִּאטְשׁ", וְנִגַּשׁ אֶל זֶה שֶׁחֲטַף הַתְּהִלִּים, וְנָתַן לוֹ סְטִירַת לְחִי (פִּאטְשׁ), וְהֵלָּה נִבְהַל, וְהִחֲזִיר לוֹ אֶת הַתְּהִלִּים. רוֹאִים מִזֶּה עֲנִין נִפְלֵא. וְעַל-כֵּן מָה שֶׁעָבַר — עָבַר, וּמִכָּאן לְהִבָּא תִּשְׁמֹר אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד וְאֵל תָּרִים יָד עַל חֲבֵרְךָ אֲפִלּוֹ שֶׁמְצַעֵר אוֹתְךָ עַד מְאֹד. וּבִבְאֻמַּת צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ גַּם בְּבֵית לֹא לְהַכּוֹת אֶת הַיְלָדִים, אִף שֶׁהַדְּבָר בָּא בְּקִשְׁי וּבְכַבְדוֹת רַבָּה, כִּי הֵם מְצַעְרִים אֶת אֲבֵיהֶם וּמְהַפְּכִים אֶת הַבֵּית וְכוּ', וּמְמַרְרִים אֶת הַחַיִּים וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן כָּבֵר אָמַר רַבְּנוּ וְ"ל לְמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל: "אִי קִינֵד שֶׁלְּאֵגִט מְעַן?!" וְכִשְׁיִשׁ לְאָדָם צַעַר, הֵעֱקַר לְבָרַח אֶל הַתּוֹרָה וְאֵל חֲדוּשִׁים דְּאוֹרִיטָא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה), וְזֶה יָדוּעַ שֶׁעַל כָּל מִי שֶׁעוֹבְרַת מְרִירוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה וְכוּ', וּמִבְטֵל אֶת עֲצֻמוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא דִּיקָא זוֹכֵה לְחֲדוּשִׁים רַבִּים. וְרוֹאִים מִמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל בְּעֲצֻמוֹ, שֶׁעָבְרוּ עָלָיו יְסוּרִים מְרורִים כָּל יְמֵי חַיָּיו — הֵן בְּבֵיתוֹ וְהֵן מִהַמְתַּנַּגְּדִים עָלָיו מִבְּחוּץ וּמִבְּפָנָיִם, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ נָתַן לוֹ כַּח בְּרִזְל, וּבְרַח תְּמִיד אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן זָכָה לְחֲבַר כָּל-כָּף רַבּוּי סְפָרִים, וְכֵן צְדִיקִים אַחֲרָיִם שְׂרוּאִים שֶׁהִשְׁאִירוּ הַרְבֵּה סְפָרִים, זֶה הָיָה מִהַסְּבָה הַנַּ"ל הַמוּבָאֵת בְּהַתּוֹרָה: "וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֵל רוּחַ", כִּי עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי דְאוֹרִיטָא מְקַרְרִין צְמֹאוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְכָל מָה שֶׁאָדָם זוֹכֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן מִמְשִׁיף יוֹתֵר חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, "וְזֶה סִימָן שֶׁפִּעַל עַל-יְדֵי הַיְסוּרִים וְקַבְּלָם כְּרָאוּי — כְּשִׁזּוֹכָה אַחֲרֵי-כֵן לְחֲדוּשֵׁי דְאוֹרִיטָא וְכוּ', עֵין שָׁם".

וּבִבְאֻמַּת רָאוּי לְבָרַח מִכָּל הָעוֹלָם, וְלְהִיּוֹת רַגִּיל לְהַחֲבִיא אֶת עֲצֻמוֹ בְּסִתֵּר צֵל כְּנִפְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מָה

אֲשֶׁר ב' כד בְּנַחֵל סה

שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו יוֹתֵר מְרִירוֹת מְבַנֵּי-אָדָם, אֵל יִתְנוּעַד עִמָּהֶם כָּלֵל, רַק יִחְבִּיא אֶת עֲצָמוֹ אֲצֵלוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עֶסֶק עִם אַחֲרִים כָּלֵל, מֵאַחַר שְׁמִפְלִים אוֹתוֹ וּמַחְלִישִׁים דַּעְתּוֹ וְשׁוֹבְרִים רוּחוֹ וְכוּ'. וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בּוֹשָׁה, סִימָן כֵּא): כְּשֶׁהִכַּל מְבַזֵּין אוֹתָךְ, וְעוֹשִׂין לְךָ צַעַר — תִּדָּם, וְלֹא תֵצֵא מִפֶּתַח בֵּיתְךָ, כִּי רַק זוֹהִי הָעֲצָה לְהִחְבִּיא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וַיִּשְׁקַד בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת וּבְשִׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְאִם תֹּאמַר לָמָּה מִגִּיעַ לִי כָּל זֹאת, צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע מַה שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (שָׁם, סִימָן יח): כְּשֶׁאָדָם מִתְרַף וּמְבִישׁ אוֹתָךְ, וְהוּא אֵינוֹ אוֹיֵב לְךָ, תִּשָּׂא וְתִסְבַּל אֶת הַבוֹשָׁה, כִּי זֶה מִן הַשְּׂמִים בְּוֹדָאֵי — שִׁיִּתְרַף אוֹתָךְ, וּבְזֶה הַבְּזִיּוֹן תִּהְיֶה נֹסֶתֶר וְנִחְבָּא מִן הַשְּׁטָן שֶׁהוּא שׁוֹנֵא אוֹתָךְ, וְהוּא מְגַדִּיל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד עָלֶיךָ, וְעַל-יְדֵי זֹאת הַבוֹשָׁה שֶׁתִּסְבַּל מִמִּי שֶׁאֵינוֹ אוֹיֵב לְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יִגְדִיל עָלֶיךָ הַשׁוֹנֵא הַשְּׁטָן. וּבְאֵמַת יֵשׁ בְּכָל אֱלוֹ הָעֲנִינִים נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, וְאֵין אֲתֵנּוּ יוֹדֵעַ עַד מָה, רַק רְאוּי לָנוּ לַחֲזוֹר בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל, וּלְקַיֵּם מַה שֶׁהוּא מְזַהֵיר אוֹתֵנוּ, וְאָנוּ צָרִיכִים לִילֵךְ בְּדַרְכּוֹ (עֵין הֵיטֵב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן יח): כְּשֵׁישׁ לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְהוּא מִחַפֵּשׁ בְּכָל מִינֵי חַפּוּשׁ לְמַצֵּא לָהֶם אֲהָבָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה כְּאֶפֶס וּכְאֵין (עוֹד שָׁם, סִימָן ט): כְּשֵׁישׁ לְאָדָם אוֹיֵבִים, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁב אֵיךְ לִנְקָם בָּהֶם, אֲלֵא הוּא דְּבוֹק בְּשִׂמְחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ כַּח לִנְקָם מֵהֶם, (עוֹד שָׁם, סִימָן כט): מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק — נִקְרָא חֲסִיד, וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ, (עוֹד שָׁם, סִימָן לג): עַל-יְדֵי וְדוּי יִתְבַּטְּלוּ מֵעָלֶיךָ מַחְשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵיךָ, (עוֹד שָׁם, סִימָן לט): מִי שֵׁישׁ לוֹ שׁוֹנְאִים, יֹאמֵר כָּל הַיּוֹם תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְאֵל יִפְסֹק פִּיו מִתְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹשִׁיעַ לוֹ הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹיְבָיו יִבְשׁוּ, (עוֹד שָׁם, סִימָן מו): מִי שֶׁמְתַפְּלֵל כָּל הַיּוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאָה בּוֹשָׁה עַל אוֹיְבָיו, (עוֹד שָׁם, סִימָן פו): מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְּבַטְּלוֹת מִמֶּנּוּ רַבּוֹת רְעוֹת שֶׁהִיוּ רְאוּיוֹת לְבוֹא עָלָיו.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאֱרִיךְ בְּכָל זֶה, וְרְאוּי לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה,

וּלְהִרְאוֹת לְךָ כִּי הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוּלָּה, וְמָה אַתָּה יוֹדֵעַ אֵילֹו דֵינִים
 וּמְקַטְרָגִים יֵשׁ עֲלֶיךָ לְמַעַלְהָ ... וְעַל-יְדֵי אֱלוֹ הַרְדִּיפוֹת וְהַחֲלִישוֹת
 הַדַּעַת אַתָּה נִצּוֹל מִהַכֹּל. הָעֵקֶר לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל תּוֹךְ
 הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ
 ו"ל (שם, סימן נד): מִי שֵׁיִשׁ לוֹ אֲמוּנָה, אֵינּוּ יֵרָא מְאוּיָבִים. וּבִסְפָר
 הַמִּדּוֹת (אות בּוּשָׁה, סימן ט') אֵיִתָּא: תִּצְיֵר לְפָנֶיךָ אוֹתִיּוֹת אֲמוּנָה, וּבְזֶה
 לֹא תָבוֹא עֲלֶיךָ שׁוּם בּוּשָׁה; כִּי כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
 בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה, אִזּוֹ הוּא בְּכַחֲנִיַת שְׁנָה וְנִיחָא (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סימן לה), וְשׁוּם בְּרָיָה לֹא יִכּוּלָּה לִיגַע בּוֹ לְרַעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, מֵאֲחֵר
 שְׁמִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי הָאָדָם בְּסִפְנֵה גְּדוּלָּה
 בְּכָל עַת וְרַגַע, וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּשֵׁיִשׁ עָלָיו דֵינִים וְשׁוֹנְאִים וְכוּ' וְכוּ', שְׁלֹא
 יִפֹּל בְּנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּה מְרַב חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְכוּ'; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת
 לְבָבִי, הַחֲזַק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ יִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה, וְתִהְיֶה רְגִיל רַק
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵל יִפְנֹסוּ בְּךָ שׁוּם קְשִׁיוֹת וּסְפָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וְתִהְיֶה כָּל-כֶּף רְגִיל בְּתַפְלָה, עַד שֶׁלֹּא תוּכַל כָּבֵר לְהִיוֹת בְּלִי תַפְלָה
 אֲפִלּוֹ שְׁעָה אַחַת, תְּמִיד תֵּאֲחַז אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּבַפְּרָט כְּשֵׁיִהְיֶה
 לְךָ הֶכְרַח לְהִתּוֹעֵד עִם שׁוֹנְאֵיךָ, אִזּוֹ תִרְבֶּה בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְלֹא
 תִפְסִיק לְרַגַע, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ כָּלֵל מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים, כִּי חֵיִיךָ קוֹדְמִים
 לְחַיֵּיהֶם, וְכֹל מֵה שֵׁיִצְעֵרוּ וַיִּבְזּוּ אוֹתְךָ, תִּבְקֶשׁ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ:

"רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנִי שְׁאֲזַכֶּה לְדוֹם וְלִשְׁתַּק לְכֹל מִבְּזֵי
 וּמְחַרְפֵי, וְלֹא אֶעֱנֶה לָהֶם שׁוּם דְּבַר, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְהַכְנִיעַ אֶת
 הַדְּמִים הַרְעִים שֵׁיִשׁ אֲצִלִי. אָבִי שְׁבַשְׁמִים, מְחַל לִי עַל חֲטָאִי
 וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי, שְׁחַטְאִתִּי, עוֹיִתִי וּפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ מְנַעֲרֵי עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה, וּבִזְכוּת אֱלוֹ הַבְּזִיווֹת וְהַשְׁפִּיכוֹת דְּמִים שְׁעוֹבְרִים עָלַי, אֲזַכֶּה
 לְהַנְצִל מִעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים הַמְּגִיעִים לִי, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, עַל מַעֲשֵׂי
 הַרְעִים. זַכְּנִי שְׁאֲזַכֶּה לְבֹא אֶל בְּטוֹל אֲמַת, עַד שֶׁלֹּא יִפְנֹס בְּאֲזֵנֵי שׁוּם
 קוֹל מְחַרְף וּמְגַדֵּף, רַק אֲזַכֶּה לְשַׁמֵּעַ אִזּוֹ אֶת קוֹלְךָ הַקּוֹרֵא אוֹתִי לְשׁוּב
 אֲלֶיךָ; אָבִי, אָבִי, רְאֵה בְּעֵנָי וְשֵׂא לְכֹל חֲטָאִי, זַכְּנִי שְׁיֵאִיר כִּי אוֹרְךָ
 הָאֵינִי סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹר רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ, וְאוֹר תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,

וְאִזְכָּה לַחַזוֹת בְּנַעַם זִיו כְּבוֹדָךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן בֶּן יְהִי רַצוֹן”.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין כְּדַאי לִפְלֵ כָּל כֶּף בְּדַעְתּוֹ, אֲדַרְבָּה, אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַלֵּב נִשְׁבַּר לְמַעֲלָה, אִזְ הָיִיתָ שָׁשׁ וְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, וְהָיִיתָ סוֹבֵל עַל הַכֹּל; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְנוּדַע מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה הַמְלַמֵּד אוֹתָנוּ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ. תְּצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ מָה הָיִיתָ עוֹשֶׂה בְּלַעֲדֵי עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, רְאֵה גַם רְאֵה כַּמָּה בְּנֵי אָדָם עֹדִין חוֹלְקִים עָלָיו וּמְזוֹלְזָלִים בְּדַבְּרָיו, וְאַתָּה זָכִיתָ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ, כְּזֶה לְבַד כְּדַאי וְרְאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה עַד מְאֹד, וְאִפְלוּ אִם עֹדִין עוֹבְרֵת עָלֶיךָ מְרִירוֹת גַּם מִבְּפָנַיִם, צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע שְׂבוּדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאֵין אֲתָנוּ יוֹדֵעַ עַד מָה. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ הַבוֹרַח בְּכָל יוֹם רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאֵל הַתּוֹנֶה הַקְּדוֹשָׁה, וְאִזְ אֵין לוֹ מִמִּי לִפְחַד כָּלֵל, וְכָל אֵלוֹ הַדְּבוּרִים שְׂמוּבָא... שְׂאֵין לְאָדָם שְׂיִכוּת לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְכַדוּמָה פְּתוּיִים וּשְׂטוּיִים כְּאֵלוֹ הַמְּפַחֲיָדִים אֶת הָאָדָם, הַכֹּל הֶבֶל, הֶבֶל הֶבֶלִים שְׂאֵין בּוֹ מִמֶּשׁ, אִפְלוּ שְׂנַדְפֵּס כְּכֹר בַּסֶּפֶר, כִּי לֹא מֵרַב רַב אֲשִׁי חֲתִים עָלֶיהָ, וְאָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא דְבָרֵי בֶּ”ן שְׂמַח”ה הַנִּכְלָל בְּמִקוּ”ר הַשְּׂמַח”ה, הַעוֹסֵק לְקִשְׁרָנוּ אֶל שֶׁר”ש הַשְּׂמַח”ה; וְעַל-כֵּן מָה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִמָּה שֶׁכְּתוּב בַּסֶּפָּרִים שֶׁלֹּא נִכְתְּבוּ בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ כָּלֵל, כְּאֲשֶׁר הַיּוֹדֵעַ תְּעַלּוּמוֹת בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת וְכוּ’, וְאֵין לְהֶאָרִיךְ בְּעֵנֵינוּ דַּקִּים וְרוּחָנִיִּים כְּאֵלוֹ, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁסֶפֶר שֶׁלֹּא נִכְתַּב בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ, לֹא יָבֵא לְיָדֵי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְלַקֵּל אוֹתִי...

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאֵה גַם רְאֵה אֶת גְּדֹל הַשְּׂנוּיִים הַנִּנְעָשִׁים אֲצֶל כָּל אָדָם, מִי הָיָה מֵאֲמִין לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים עַל ... גְּרוֹ יְאִיר, שְׂיַעֲבֹר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו עֲכָשׁוּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲבִד אֶת כָּל עֲשִׂירוֹתָו בְּאִפְן רַע מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שְׂיִהִיו עָלָיו מִשְׂפָּטִים מִהַמְלוּכָה וְכוּ’, נֶאֱבָדוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁתּוֹ וּבְנוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּשָׁנָה אַחַת, וְעֲכָשׁוּ הוּא מִיֵּאֵשׁ לְגַמְרִי, וְאִף שְׂאִינִי מִכִּירוֹ כָּל-כֶּף, אַף-עַל-פִּי-כֵן סַבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְדַבְּרָתִי עִמּוֹ הַרְבֵּה, וְלֹא הוֹעִיל כְּלוּם, כִּי נִפְּל בְּעֵינָיו מְאֹד מְאֹד, וְאִזְ הַתְּחִילָה לְהֵאִיר לִפְנֵי עֵינַי אֲמַתַּת עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז”ל, וְאִיךָ הֵן שְׂיִכוּת לְכָל אָדָם, אֲדַרְבָּה עַל מִי שֶׁעוֹבֵר בִּיּוֹתֵר וְכוּ’, הוּא

מִכְרַח וְצָרִיף לְהַדְבִּירִים בְּיוֹתֵר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן רוֹאִים אִיךָ שְׁטַחֲוֹת עֵינֵיהֶם מִלְרְאוֹת נֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, הֵיִשׁ עוֹד סִפְרִים הַמְחַזְקִים וּמְאֲמִצִּים אֶת הָאָדָם וּמְקַרְבִּים אֶת לְבָנוּ לְאֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים כִּסְפָרִי רַבְנוּ ו'ל? ! הֵיִשׁ עוֹד רַחֲמָן נִפְלֵא בְּעוֹלָם כְּרַבְנוּ ו'ל? ! אֲשֶׁר הוּא מִבֵּין כָּל-כֶּף אֶת כָּל אָדָם שְׁבַעוֹלָם, וַיֵּשׁ אֶצְלוֹ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ', אִךְ מַה נַּעֲשֶׂה, כִּי הַבַּעַל-דָּבָר עָרַב מְאֹד מְאֹד אֶת הָעוֹלָם, וַיִּדְבְּרוּ מִהַכֵּל רַק לֹא מִרַבְנוּ ו'ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְתִהְיֶה הַעֲלָמָה גְדוּלָה כָּל-כֶּף, עַד שֶׁלֹּא יִדְעוּ הֵיכֵן מִשֶּׁה וְהֵיכֵן אֶהְרֵן, וּבֵן הַמֶּלֶךְ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה הָעֶבֶד, וּבֵן הַשִּׁפְחָה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ וְכוּ' וְכוּ'. מַה נֹּאמֵר וּמַה נִּדְבָר, עַל-כָּל-פָּנִים מֵאֲחַר שְׁחַמַּל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּזִכְיוֹת חֲנֻם וּפְתַח אֶת עֵינֵינוּ, רְאוּי לָנוּ לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמְנוּ בָהֶם, וּלְקַיֵּם עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת, לְשַׁמַּח אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת וְאִפְנִים שְׁבַעוֹלָם, וְאִם אָמַנְסָם גַּם בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַתְּחִיל הַשְּׁטָן לְרַקֵּד — מַה לַּעֲשׂוֹת, צָרִיכִים לְהִתְנוַעַד רַק עִם תְּמִימִים, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם רַק מִרַבְנוּ ו'ל, וּבְנוֹדָאֵי עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיֵאִיר אֶצְלָנוּ אֹרֶךְ רַבְנוּ ו'ל, שֶׁהוּא אֹרֶךְ שְׁבַעַת הַיָּמִים, וְאֲשֶׁר עַל יְדוֹ יִכּוֹלִים לְהִתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים. וְנֹא וְנֹא לְבָרַח מִכָּל מִינֵי מַחְלָקַת וְסִכְסוּכִים וּפּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׂקָר וְכוּ' וְכוּ', כִּי דִי לָנוּ מְצֻרוֹת נַפְשָׁנוּ, וְלָמָּה לְהַכְנִיס אֶת עֲצֻמְנוּ בְּצֻרוֹת חֲדָשׁוֹת, אֲשֶׁר עוֹקְרוֹת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, כִּי כִּבֵּר אָמַר רַבְנוּ ו'ל (סִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן ב'): מִי שֶׁרוֹדֵף אֶת חֲבֵרוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבִּיא עָלָיו רָעָה, כְּדִי שִׁישְׁכַח אֶת חֲבֵרוֹ מִלְרֵדֵף אוֹתוֹ; וְעַל-כֵּן הָאֵם חֲסֻרוֹת לָנוּ צָרוֹת, שְׁנַחֲפֵשׂ אַחַר צָרוֹת חֲדָשׁוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן? ! וְאִךְ שְׁחַדָּשִׁים מְקֻרָב בָּאוּ, וְאָמְרוּ שְׁמַצְנָה לְרֵדֵף... וְכוּ', כְּדָאֵי לְבָרַח מִמְצוֹת כְּאֵלוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָךְ שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְכָל שׁוֹנְאֵיךָ יִפְלוּ תַחְתֶּיךָ, וְתִזְכָּה לְחַזוֹת בְּנַעַם הַיְיָ"ה, וְכָל חֲבֵרֶיךָ יַעֲזִירֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אָשֶׁר ב' כה בַּנְחָל סט
ב' כה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ו.

שָׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבִירָה
הַרוֹצֶה לְהָאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק
וְכוֹ', נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה וְכוֹ' ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנֶכֶן קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ עַל פְּנֵי הַפֶּתַח כְּמַעַט שְׂאֵי
אֲפָשֶׁר, וּבִפְרֵט שְׂפָכְר נִסְתַּבְּכָת בְּסִבּוּף כְּזֶה... וְכוֹ', הִיָּה רְאוּי לְךָ
לְעִשׂוֹת אִיזָה דְרָךְ לְהִתְעַד עִמִּי, וּבְיַחַד פְּנִים אֶל פְּנִים גְּדַבֵּר מִזֶּה
בְּאֵרִיכוֹת גְּדוּלָּה, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, תִּצָּא מֵהַפֶּל. אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי
זֶה כָּלֵל, אֲשֶׁר אֵין צָרָה בְּעוֹלָם שְׁלֵא יוּכַל הָאָדָם לְצִאת מִמְּנָה,
וּבִפְרֵט שְׂפָכְר הַקְּדִים לְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה קָדָם לַמָּכָה, וְשִׁלַּח
לְנוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת יְכוּלִים
לְצִאת מִכָּל מִינֵי סִבּוּכִים רְעִים שֶׁנִּסְתַּבְּךָ הָאָדָם יְהִיָּה אִיף שְׂיִהְיֶה
וְכוֹ', כִּי הַצְּדִיק הוּא הַרְחֵמֶן הָאֲמִתִּי (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'),
וְהוּא מִמְּשִׁיךְ אֶת רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵלֵינוּ, וּמִוִּרְיָה לְנוּ אֶת הַדְּרָךְ לִילֵךְ
בָּהּ, כִּי הוּא נִקְרָא "אֲבוּקָה" שֶׁל אוֹר, כִּי הוּא אָבִיק בְּאוֹר הַתּוֹרָה
(עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'); וְעַל-כֵּן מִי שְׁזוֹכָה לְהָאִיר נַפְשׁוֹ
בְּאוֹרוֹ הַגָּנוּז, אִזּוֹכָה לְבִטּוֹל מִמְּנוּ מִדַּת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת הַמְּכַלָּה
אֶת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנוּיּוֹת. כִּי עֵקֶר נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ הוּא עֲצָבוֹת
וְעֲצָלוֹת (עֵין שָׁם, סִימָן קפ"ט), וּכְשֶׁאָדָם עֲצָב וְעֲצָל, כְּמַעַט שְׂיִשְׁתַּגַּע
לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וּמָה גַם שְׁנִכְנָסוֹת בּוֹ בְּכָל פַּעַם מִחֲשָׁבוֹת רְעוֹת
וּסְפָקוֹת מְגַנִּים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, עַד שְׁרוּצָה לְאָבֵד אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְכֵן אֵלוֹ שְׁנִשְׁתַּגְּעוּ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְכֵן אֵלוֹ שְׂהִמִּיתוּ
אֶת עֲצָמָם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הִיָּה רַק מֵרֵב הָעֲצָבוֹן שְׁנִתְפַּשֵּׁט עֲלֵיהֶם,
עַד שְׁנִתְמַרְרוּ חִיֵּיהֶם כָּל-כָּף וְאָבְדוּ עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן,
וְאִפְלוּ אֵלוֹ שְׁלֵא הִמִּיתוּ אֶת עֲצָמָם, עַל-כָּל-פְּנִים הֵם מִתִּים חִיִּים
(לְעִבְדֵיגָע טוֹיטֶע), כִּי מֵר לָהֶם מְאֹד מְאֹד, וְיִוָּשְׁבִים בַּחֲשׂוֹךְ
וְצִלְמוֹת, עוֹלָם הַפּוֹף לְפָנֵיהֶם, הֵם תְּמִיד בְּכַעַס וּבְקִפְיוֹת, וְשְׁרוּיִים

בפחד ויראות חיצוניות תמיד, כי (ספר המדות, אות עצבות, סימן ד'): על-ידי דאגה בלב, נופלת על האדם אימת מות; ועל-פן עקר עבודתנו בזה העולם היא לקרב את עצמנו אל הצדיק האמת, שהוא נקרא "אבוקה" של אור, ועל ידו נזכה שתאיר בנו השמחה האמתית, כי (שם סימן כו): קרבת הצדיקים משמחת את הלב; ויש לומר, כי לכן אנו מבדילים במוצאי-שבת קדש באבוקה דיקא, כי בשבת מאיר אור הצדיק האמת, שהוא גלוי שכונה, ואנו צריכים להמשיך קדשת השבת, שהיא קדשת הצדיק על ששת ימי החל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), על-פן אנו מבדילים באבוקה דיקא, שהוא אור הצדיק, שאביק באור התורה, להמשיך על עצמנו האור הזה כל השבוע. והנה איתא, שתבת "אבוקה" עולה בק"י, ויש לומר על-פי דברי רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ו'), שצריך לכל אדם, שיהיו לו שתי בקיאות: בק"י ברוח ובק"י בשוב; הינו שיראה להתחזק בכל מיני מצבים שבעולם, הן שפבר זכה לאיזו מדרגה בקדשה, אל יעמד שם, רק ישתדל תמיד לעלות מעלה מעלה, ומכל שפן כשעדין מנח בעמק הרע והחשף, ואפלו עדין עובר עליו מה שעובר, גם שם יחזק את עצמו מאד מאד. וכשיש לו שתי בקיאות אלו, אז דיקא יכול לילך בדרך התשובה, עין שם; כי באמת בזה העולם האדם בסכנה גדולה בכל פעם, מרב מרירות והרפתקאות שעוברים על כל אחד ואחד בפּרטי פרטיות, ועל-פן צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם (נישט פאלין ביי זיד), לא לפל בדעתו ולא לשבר רוחו. ואת הבקיאות האלו מקבלים רק על-ידי הצדיק האמת; ודבר זה רואים בחוש, כי רק מי שאוחז את עצמו ברבנו ז"ל באמת, אז אפלו אם הוא היה מנח בעמק החשף וכו', סוף כל סוף יצא משם, וחזר בתשובה, ונתעלה בתכלית העליה (כמובא אצלנו ספורים רבים מאנשים שהיו קדם בנוקבא דתהומא רבא, ואחר-כך על-ידי רבנו ז"ל נתעלו בתכלית העליה וכו'); ועל-פן "אבוקה" עולה בק"י ב' וכנ"ל; שעל-ידי הצדיק האמת שהוא אביק באור התורה, מקבלים שתי הבקיאות. וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות מג:): אבוקה"ה כשנים לענין בטול

אֲשֶׁר ב' כה בַּנְחָל עא

הַשָּׂדִים, עֵינַן שָׁם; וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מִוֶּהֲרָ"ן (חֶלֶק א', סִימָן נד), כִּי הַשָּׂדִים הֵן הַן הַדְּמִיוֹנוֹת הַמְּסַבְּבִים אֶת הַמַּחַ, וְאֵינן מְנַיְחִים לְזִכּוֹת בְּעֵלְמָא דְאַתִּי; וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי אַבּוּק"ה, שֶׁהוּא אֹרֹז שֶׁל הַצַּדִּיק הַקָּאֵמֵת, שֶׁהוּא כְּשָׂנִים, סוּד שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטְּלִים לְגַמְרִי, וְהֵבֵן.

וּבְקָאֵמֵת תְּדַע, אַחֵי הַיָּקָר, שְׁכָל אֱלוֹ הַדְּבוּרִים אֵינָם רְמִזִּים וְחִדּוּשֵׁי תוֹרָה, רַק צָרִיכִים לִילָךְ עִמָּהֶם, וְאִף שְׁמַצְבֵּךְ נִרְאָה, חֵס וְשְׁלוֹם, נוֹאֵשׁ בְּעֵינֶיךָ וְכוּ', עַל-כָּל-פְּנִיִם תְּדַע שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁעֶבֶר עֲלֵיהֶם פִּי אֶלְךָ וְיֹתֵר מִמֶּךָ, וְעַדִּין הֵם מִתְקַיְמִים בְּעוֹלָם, וְאֵינָם רֹצִים לְאָבֵד אֶת עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; וּבִפְרָט בְּדוֹרְנוּ זֶה, רַבָּם שֶׁהָיוּ בְּמִלְחַמַּת הָעוֹלָם הַשְּׁנֵיָה, עָבְרוּ עֲנוּיִים וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר לֹא עָבְרוּ עַל שׁוּם בֶּן אָדָם מִיּוֹם בְּרָא אֱלֹקִים אָדָם עַל הָאֲדָמָה, כִּי בְּעֵינֵיהֶם רָאוּ אֵיךְ שֶׁטְּבַחוּ וְחִנְקוּ וְשָׂרְפוּ וְסָקְלוּ אֶת אֲבֵיהֶם וְאִמָּם, אַחֵיהֶם וְאֶחָיוֹתֵיהֶם, בְּגִיָּה וּבְנִוְתֵיהֶם וְכָל מִשְׁפַּחְתָּם בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר לֹא תוּכַל מִחֲשֶׁבֶת הָאָנוּשׁ אֲפֹלוּ לְצִיר, וְגַם עִמָּם עָבְדוּ עֲבוֹדַת פְּרָךְ בְּקוֹר וְחֵם, בְּלִי אֲכָל וּבְלִי מַיִם וְכוּ', וְשָׂאֵר מִיְּנֵי יִסּוּרֵי הַגּוֹף וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁעָבְרוּ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת, כְּאֲשֶׁר כָּבֵד מִפְּרָסָם קִצָּת דְקִצָּת בְּעוֹלָם וְכוּ', וְאִף-עַל-פִּי-כֵן רֹאִים סוּף כָּל סוּף כְּשֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עֶזֶר לָהֶם לְצִיאַת מִגְדָּא צְלָמֹת וְכוּ', עַדִּין עוֹמְדִים בְּתַמָּתָם, וּבְנוֹ בֵּית שְׁנִית, וְהַקִּימוּ דוֹרוֹת חֲדָשִׁים, וּמִתְנַהֲגִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא עוֹלָה עַל דַּעַת שׁוּם בְּרִיָּה מִחֲשֻׁבוֹת כְּאֱלוֹ שְׁעוֹכְרוֹת עֲלֶיךָ וְכוּ', וְהַדְּבַר מִנְּפִלְאוֹת תְּמִים דְּעֵים, בְּנֵי-אָדָם שֶׁעֶבֶר עֲלֵיהֶם כְּבֹד בְּחֵייהֶם כָּל-כָּף כָּל-כָּף וְכוּ', מִתְחִילִים עוֹד פְּעַם, וְלֹא נוֹפְלִים בְּדַעַתָּם כָּלָל. וְצָרִיךְ שֶׁתְּדַע, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר חֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, יוֹתֵר עַל כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן, וְזֶה בְּעֲצָמוֹ מוֹרָה עַל קְשִׁירוֹת נִשְׁמוֹתֵיהֶם בְּשָׂרְשָׁם הָעֲלִיוֹן, וְאִיךְ שֶׁיִּשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה הֵם בְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹקֵיכֶם" וְגו', וְהֵבֵן הוּא מִחֲשֻׁבְתּוֹ שֶׁל הָאָב וְדו"ק. וְעַל-פִּי כָּל הָאָמֹר, יוֹבֵן הֵיטֵב דְּבָרֵי הָאוֹר הַחַיִּים

עב אֲשֶׁר ב' כה בַּנְחָל

הַקְדוּשׁ, שֶׁהַקָּשָׁה מֵהִי הַסְּמִיכוֹת שֶׁל הַפְּסוּק: "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֲלֵקִיכֶם", אֶל "לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא תִשְׁמְרוּ קִרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לַמֶּת", וּפְרַשׁ, שֶׁבְּמִיתַת אִישׁ אֵין אַבְדָּה לַמֶּת, אֲלֵא הָרִי הוּא דוֹמָה לְאָדָם שֶׁשָּׁלַח בְּנוֹ לְסַחֲרָה לְעִיר אַחֲרָת, וּלְיָמִים שֶׁלַח הָאֵב אַחַר בְּנוֹ, וְאֵין הָעֵדֶר הַבֵּן אֲלֵא מִן הַמָּקוֹם שֶׁהֵלֵךְ מִשָּׁם, אֲבָל עַל-כָּל-פָּנִים יִשְׁנוּ, וְאֲדַרְבֵּה לְטוֹב לוֹ, שֶׁחֲזָר הַבֵּן אֲצֵל אָבִיו שֶׁהוּא מְקוֹר הַחַיִּים, וְעַל זֶה אֵין לָנוּ לְהִתְגַּדְּדַד וְלִשְׁמֵי קִרְחָה, מֵה שֶׁאֵין בֵּן הָעֶכוּרִים, שֶׁלֹּא נִקְרָאוּ בְּנִים לַה', וְעַל-כֵּן עָלִיהֶם יָדוּוּ כָּל הַדְּוִיִּים בְּיוֹם מִיתָתָם, עֵינַי שָׁם; הֵינּוּ כִּי כִשְׁאָדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי אֶפְלוּ שְׁמַת, הוּא כְּאֶחָד שֶׁחֲזָר אֶל אָבִיו, וְעַל-כֵּן אֵין מֵה לְכַפּוֹת עָלָיו, מֵאַחַר שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ בְּקָרוֹב נִחְזָר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלַעֲתָ עֵתָה אָנוּ עוֹסְקִים בְּמִסְחָר שְׁנִצְלִיחַ עַל יָדוֹ לְנִצָּח, וְהֵם תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּתְפִלָּה, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְהִתְבּוֹדְדוֹת, מֵה שֶׁאֵין בֵּן עֶכוּרִים, הֵם בְּתַכְלִית הַפְּרוּד, מֵה שֶׁיָּד אֵינָה עוֹנֵן שֶׁל לְחֲזָר אֶל הָאֵב, כִּי הֵם תַּכְלִית הַגֶּשֶׁם, וַיֵּשׁ לְהֶאֱרִיף בְּזֶה אִף אֵין הַפְּנָאִי.

עַל-כָּל-פָּנִים אִיף שֶׁהוּא, חֲמִדַת לְבָבִי, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת רַגִּיל לְשִׁכַח הָעֶבֶר, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְזֶה שֶׁכָּתוּב (אִיכָה ג, כג): "ח'דָּשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אָמוֹנַתְךָ", וְאִיתָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז'ל (שַׁעַר הַפְּסוּקִים אִיכָה): "ח'דָּשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה" רֵאשִׁי תְבוֹת רַח'ל', כִּי הַשְׁכִּינָה הַנִּקְרָאת רַח'ל' מִתְעַבְּרַת בְּכָל לַיְלָה מִן נִשְׁמַת הַצַּדִּיקִים, וּבְבָקָר יוֹלְדָתָם חֲדָשִׁים, עֵינַי שָׁם; וְהָעֵנָן, כִּי בּוֹדָאֵי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם מֵה שֶׁעוֹבֵר, וּבְפֶרְטִיּוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, עָלִיהֶם עוֹבֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ צַדִּיק גְּדוֹל, צָרִיף שִׁיחָהּ לוֹ אֵינָה צַעַר בְּכָל יוֹם, וְגַם מִי שֶׁדַּעַתוֹ יוֹתֵר גְּדוֹלָה, צַעַרוֹ גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, בְּכַחֲנִינַת (קִהְלַת א, יח): "יוֹסִיף דַּעַת — יוֹסִיף מְכָאוֹב" וְכוּ' (עֵינַי לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עז), אִף הַחֲלוּק הוּא, כִּי כִשְׁעוֹבְכֶרֶת אֵיזוֹ מְרִירוֹת עַל אָדָם פְּשׁוּט, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחַק יוֹתֵר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְנוֹפֵל לְקִשְׁיוֹת וְלַסְּפָקוֹת, וְלָבוּ נִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת גְּדוֹלָה וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שֶׁאֵינּוּ רוֹאֶה עֲצָה לְעַצְמוֹ, רַק לְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲבָל

אֲשֶׁר ב' כה בַּנְחָל עג

לא-כן הצדיקים הגדולים, שכל מה שעובר עליהם מרירות יותר גדולה, הם בורחים יותר אליו ותברך — הן בשיחה זו תפלה ובקשה והן ביחודי שמות וכו', והן בלמוד התורה הקדושה, והן בחדושין דאורייתא, וכל מה שעובר עליהם יסורים וצרות והרפתקאות ביותר, הם בורחים אליו ותברך יותר, עד שהם מוכנים למסור נפשם אליו ותברך בכל עת ורגע ממש (אשריהם ואשרי חלקם, זה חלקנו עמהם תמיד); ועל-כן נשמות קדושות כאלו, הם מעלין מיין נוקבין להשכינה, והיא מתעברת מהם, הינו שעל-ידי עבודתם הם גורמים לאורות חדשים ועולמות ויחודים חדשים, ועל-ידי-זה בבקר ילדתם מחדש, שהם קמים בכל פעם במחין חדשים, והם זוכים לעבדו ותברך בכל יום ויום בתוספת קדושה ונדעת ומחין וחיות חדשים, מה שאין בן אלו שאין בורחים אליו ותברך, להם מר מאד מאד, כי נתמרר הלב ונתעקם הדעת בכל פעם יותר ויותר, רחמנא לצלן, ואצלם נתהפכת השכינה שהיא ר'ח'ל' אל (בראשית ד, ז): "ל'פתח ח'טאת ר'ובץ", כי לא די שאינם מתחדשים בכל בקר לעבד אותו ותברך, כמו שכתוב (איכה ג'): "ח'דשים לב'קרים ר'בה אמונתך", אלא הם קמים בכל יום ויום, ומדברים כל העולה על רוחם, אשר מזה עקר הצער, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות עצבות, סימן ב'): לרב בא הצער לאדם על-ידי דבורו, ודבר זה רואים בחוש, כי מה שעובר על כל אדם מה שעובר הוא מסבת הדבור, כמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח): "רוח סערה עשה דברו" (תהלים קמח, ח), עקר הרוח סערה שנתהנה במח האדם הוא רק על-ידי הדבור, עין שם; ובפרט המרירות והעצבון באים רק מיאוש, עד שאינו מאמין, שעוד יש לו תקנה, ועל-כן מתגבר לדבר כל מה שעולה בדעתו, ומה נתהנה עליו? המרירות ביותר ויותר, מה שאין בן, מי שמקרב אל רבנו ז"ל באמת, והוא מכניס בו בכל פעם תשוקה חדשה, ואפלו שנפל כבר לעמקא דתהומא רבא ממש, ואפלו וכו' וכו', כי הצדיק עומד בין שמד לרצון (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רטו), אפלו אותן הנשמות שנפלו כבר בירידה כזו וכו', אף-על-פי-כן מגדל נפלאות

עד אשר ב' כה בנחל

כח הצדיק האמת, הוא מעלם עד תכלית המדרגה העליונה, שהוא סוד רצון. ועל-פי זה יש לומר מה שמוכא בכתבי האריז"ל בכוננת "אשרי", ל'כל ח'י ר'צון, ראשי תבות: ר'ח'ל' וכנ"ל; פי זהו עקר שלמות הצדיק האמת, שמכניס רצון חדש לכל ח'י, ובונה מזה קומת השכינה הנקראת ר'ח'ל', והבן.

על-פן, אהובי, אחי, כלך ממחשבתך... וחזר אל רבנו ז"ל, שהוא הוא האבוקה של אור, ועל-ידי-זה תתבטל ממך קלפת העצבות והעצלות (עין שם, סימן ד'), ותתחיל להיות חיים חדשים לגמרי; ועקר ההתקרבות אליו צריך להיות בתמימות ובפשיטות גמורה, וצריכים לשמשו בתמימות ובפשיטות גמורה, ולהיות אצלו בכל פעם, ולשמע תורה ממנו. ואיך זוכים לזה? כשאדם מסלק ידעו וחקמתו לגמרי, זו נקראת שלמות ההתקרבות (עין שם, סימן קכג), אז פותח את ספרו בכל פעם מחדש, ושומע תורה ממנו, ומקיים מה שאמר בלי שום חכמות, וכן פשוטים להפיץ ספריו הקדושים בעולם, ולעזר בבית-המדרש הנקרא על שמו (לסדר את הספרים ולנקות ולתקן וכו'), כל זה בכלל שמוש הצדיק, אז ברבות הזמן יאיר עליך אור נפלא מרבנו ז"ל ממש, אשר לא טעמת ממיה, וכן יוסיף אצלך האור בכל פעם, ומדי יום ביומו תפתח את ספרו של רבנו ז"ל, ותלמד בקביעות, ותאמר לעצמך: "אני רוצה לשמע מה שרבנו ז"ל אומר לי עכשו" וכו', וכן לשאל לעצמו בכל יום מחדש: "במה אני יכול לשמש היום את רבנו ז"ל? איזה שמוש יש היום? האם בית-המדרש הנקרא על שמו נקי? האם הספרים מסדרים? האם אין לתקן את הספסלים? האם יכולים היום לדבר עם מישהו מתורתו הקדושה? האם אפשר היום להפיץ ספריו הקדושים?" וכו' וכו'.

חמדת לבכי! גיב זיך אין גאנצען איבער צום הייליגען רבי'ן, ואל תסתכל על שום מונע ולץ, מה לך עמיהם, ותראה לדבר עמו

ע) תמסר עצמך לגמרי אל הרבי הקדוש.

אָשֶׁר ב' כו בְּנַחַל עה

יִתְבַּרְךָ בְּכֹל יוֹם מִיּוֹם מִתְחַדֵּשׁ, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּגִמְרָא כְּסִדְרָן
וּבְשִׁלְחָן עָרוּךְ כְּסִדְרָן, וְעוֹד בְּמָה שֶׁתִּרְצֶה, וְאִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תִּצְאָא
מִצְרוֹתֶיךָ וְכוּ'. וְכֹל זֶה כְּתִבְתִּי לְךָ רַק בְּקִצּוֹר, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם,
כְּשֶׁנִּתְוַעַד יַחַד פְּנִים אֶל פְּנִים נִדְבָר בְּאַרְיִכוֹת, הָעֵקֶר לֹא לְהִתְפַּחַד
מִשׁוֹם דְּבָר וּמִשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי בְּיָדָי יִתְקַן הַכֹּל בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר הִבְטִיחַ לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְתַקְּנֵנוּ בְּתַקּוֹן נִפְלָא, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי
חָלְקָנוּ וּמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנֻעִימִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ב' כו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִזּוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדְרָא בֵּא הִתְשַׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי
הַיָּקָר, הָאֲבִירָךְ הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ...
גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ עַל-יְדֵי הַבְּחֹר ... גֵּרוֹ יֵאִיר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי עֲכָשׁוּ. וְהִנֵּה
אִם אֲמַנֵּם כְּבָר כְּתִבְתִּי הַיּוֹם מִכְּתָב ל' ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְתִאֲמִין לִי
שְׂרַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עָלָיו, כִּי כְּתִב לִי בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָה, וּבְכֹל פְּעַם
מְזַכִּיר שְׂאִין לוֹ כְּדָאֵי הַחַיִּים... וְכַדּוּמָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל שְׁטוֹת כְּאֵלוֹ,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאַף שֶׁהִתְקַרַח לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין אָדָם
נִתְפָּס עַל צִעְרוֹ (כְּבֵא בְּתָרָא טו:), אִךְ לֹא כֶּךָ קִבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל כִּיִּדּוּעַ
לְךָ, "מֵעַן טָאֵר זִיךְ נִישְׁט פֶּאֶרְלִירֵעֵן אֶפְלוֹ אֵין דִּי עֲרַגְסְטֵעַ מִצְבִּים
שְׁבַעוּלָם^ב, רַחֲמָנָא לְצִלָּן", אֲדַרְבֵּה, לְמִצָּא אֶת הַהִתְרַחְבוּת בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת. וְכַמּוּבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּסִפֵּר "מְקוֹר הַשְּׁמִחָה", הַבְּנוֹי עַל
עֲנִינִים אֵלוֹ, אִיךְ שְׁבַמְצָב הִכִּי גְרוּעַ אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ, רַק לְעִשׂוֹת

(ב) אֲסוּר לְאֵבֵד אֶת עֲצָמוֹ אֶפְלוֹ בְּמִצְבִּים הִכִּי גְרוּעִים שְׁבַעוּלָם.

כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ, וּלְשַׁמַּח אֶת נַפְשׁוֹ
 לְהִיּוֹת אֶדְוֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי לֹא לְעוֹלָם יִטַּשׁ ה', וְסוֹף כָּל
 סוֹף בְּיָדָיו יִתְקַן הַכֹּל, וְאֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא בְטְרוּנְיָה עִם
 בְּרִיּוֹתָיו (עֲבוּדָה זָרָה ג). יְהִי אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אֲפִלּוּ אֵין לְאָדָם רַק נִקְדָּה
 אַחַת מִנִּקְדוֹת יְהוּדוּתוֹ, גַּם-כֵּן רְאוּי לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, וּלְשַׁמַּח
 בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, מִכָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן, שְׂאֵפִלּוּ הַרְיָקָנִים שְׂבָב מְלֵאִים
 מִצְּוֹת כְּרָמוֹן (בְּרֻכּוֹת נז.), וּבִפְרָט עַל-יְדֵי הַעֲצָה הַקְדוּשָׁה שְׂגִלָּה לְנוּ
 רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ, וְהִיא דֶרֶךְ הַתְּפִלָּה
 וְהַהֲתַבּוּדוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, בְּזֶה הָאָדָם יָכוֹל לַעֲבֹר
 כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ
 בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת בֵּין בְּרוּחָנִי
 וּבֵין בְּגִשְׁמִי הוּא מְסַפֵּר וּמְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, אָדָם כְּזֶה כִּכָּר אֵינוֹ
 צָרִיךְ לְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, דִּי לוֹ בּוֹ יְתִבְרַךְ, אֶדְוֶה יְרִידַת וּנְפִילַת
 הָאָדָם עַל-יְדֵי שְׂמִדְבָר דְּבוּרִים שֶׁל מָה בְּכָהּ, כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ,
 וּמִכָּל שָׂכָן כְּשֶׁנִּכְשַׁל בְּדְבוּרִים אֲסוּרִים, כְּגוֹן: לְשׁוֹן-הֶרַע וּקְלָלוֹת,
 רְחֻמָּנָא לְצִלְזָן, אִז עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מְמַנּוּ יְתִבְרַךְ. וְאָמַר רַבְּנוּ
 ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן ב'): לְרַב בָּא הַצַּעַר לְאָדָם עַל-יְדֵי
 דְּבוּרוֹ. וְעֵינִן בְּמִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשָׁה זֹ (בא) עַל פְּסוּק (יִשְׁעִיָּה מ, כח): "לֹא
 יִיעַף וְלֹא יִיגַע" — בְּמָה אָנִי יִגַּע? בְּמִי שֶׁהוּא מְכַעֵס לְפָנָי בְּדְבָרִים
 בְּטָלִים, עֵינִן שָׁם; אֲשֶׁר מְזַה יּוֹצְאוֹת כָּל הַרְעוֹת וְהַיְסוּרִים. וּבְאִמַּת
 כְּתִיב (קֹהֶלֶת ו, ז): "כָּל עֲמַל' אָדָם לְפִיָּהּ". וְאָמְרוּ בְּזִהַר הַקְדוּשׁ
 (וַיִּקְרָא מֵב): בְּגִין פִּיָּהּ דְּלֹא נָטִיר לִיָּהּ. וַיֵּשׁ לֹמַר עֲמַל' רְאֵשֵׁי תְבוֹת:
 מְאָבֵד עֲצָמוֹ לְיָדָהּ, רְחֻמָּנָא לְצִלְזָן; כִּי אֵין עוֹד יְסוּרִים כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם
 גּוֹרֵם לְעֲצָמוֹ עַל-יְדֵי דְבוּר פִּיּוֹ, שְׂמִדְבָר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְרַבְּנוּ
 ז"ל אוֹמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לה): מִי שֶׁהוּא עֹצוֹר בְּמַלְיָן,
 לֹא יוֹכֵל אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל צָרִיכִים
 לִילָף עִמָּהֶם, וְלֹא שְׂיִהְיוּ אֲצִלּוֹ כְּמוֹ מְאָמְרִים וְחִדוּשִׁים זְפִים וּכְדוּמָה,
 הָעֵקֶר לִילָף בָּהֶם וּלְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל בְּזֶה
 עַל שׁוּם לֶץ (אֲפִלּוּ שְׂיִהְיֶה בֵּין אֵלוֹ הַמְּסֻתוֹכְבִּים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ).
 וּבְאִמַּת תַּדַּע, כִּי זְכַנֵּי הַשָּׁם יְתִבְרַךְ לְשַׁמֵּשׁ כְּמָה מְגֹדוּלֵי אַנְשֵׁי

שְׁלוֹמֵנוּ, וְרֵאִיתִי וְהִשְׁגַּחְתִּי עֲלֵיהֶם, אִיךְ שֶׁכָּל תְּנוּעָה שְׁלֵהֶם וְכָל הַנְּהַגְתָּם — הַכֹּל עַל-פִּי דְבָרַי רַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם! לְזֹאת רָאוּי גַם לָנוּ לְהִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו, לְשִׁקֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְהַעֲקֹר לְקִימָם כִּפְשׁוּטָם, וְכָל קִטְב מִכְתָּבֵינוּ וְחִדוּשֵׁינוּ צָרִיךְ לִהְיוֹת רַק בְּאִפְן הַזֶּה — לְחַתֵּר וּלְסַלֵּס בְּדְבָרַי רַבְּנוּ וְ"ל וְתַלְמִידֵינוּ, וּלְהַזְכִּיר לְעֲצִמָנוּ שְׁנוּזָה לְקִימָם כִּפְשׁוּטוֹ.

וְאוֹדוֹת קִדְשֵׁת הַדְּבֹר, יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ בְּזֶה, כִּי הוּא עֲקֹר גְּדוֹל בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּבִפְרֹט מִי שְׁנִתְמַרְרוּ כְּכֹר חַיִּיו, עַד שֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרִים כָּאֵלוּ, שֶׁהוּא מוֹכֵן לִהְיוֹת מֵאֲבָד עֲצָמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, שְׁזֵהוּ בְּעֲצָמוֹ בָּא מִסִּבַּת עֲמִ'ל' פִּיהוּ כַּ"ל. וּכְכֹר אָמַר הַחֶכֶם: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — אֶתְחַרֵּט, וּכְשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — לֹא אֶתְחַרֵּט", וְאָמַר: מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד הַלְשׁוֹן; וְכָל זֶה בְּדְבוּרִים שֶׁל מַה בְּכֹף, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בַּלְשׁוֹן-הָרַע וּמִחֲלָקָת, אֲבָל לְדַבֵּר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאָת שָׁמַיִם, בְּזֶה מְצוּה רַבָּה, וּכְמַעֲט שֶׁכָּל דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל תְּלוּיָהּ בְּזֶה, לְדַבֵּר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, וּלְקַבֵּל נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן. חֲלָק א', סִימָן ל"ד). וְהִנֵּה גְלוּת מְצָרִים הִיָּתָה רַק עַל-יַדֵּי פְרַעֲה (פ"ה ר"ע) מְלֶךְ מְצָרִים (מִיִּצְ"ר וְ"ם), עַל-יַדֵּי קַלְקוּל הַדְּבֹר בְּאִים כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים. וַיֵּשׁ לוֹמַר לְפִי הַנ"ל, שְׁזֵה (שְׁמוֹת א, יא): "וַיִּכֶן עֲרֵי מִסְכָּנוֹת לְפְרַעֲה", רָאשֵׁי תְבוֹת עֲמִ'ל', כִּי זֶה הִיָּה קִשֵׁי הַשְּׁעָבוֹד וְהָעֲמָל וְכַ"ל, וּמִשָּׁה שֶׁהוּא סוּד הַדַּעַת הָאִיר בְּיִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה פֶסַח (פ"ה ס"ח) לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהִפְכוּ אֶת הָעֲמָל אֶל עֲמָל דְּקִדְשָׁה, לֶךְ מִיַּחֲלוֹת עֵינֵינוּ. וְזֶה שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "ב'א' אֶל פְּרַעֲה" וְגו', שֶׁהוּא רָאשֵׁי תְבוֹת: ב'טְחוֹן אֲמוּנָה, כִּי אֵי אֲפָשֶׁר לְהַכְנִיעַ אֶת קַלְפָּתוֹ רַק עַל-יַדֵּי תִקְוָה הָאֲמוּנָה וְהַבִּטְחוֹן, וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הַמְּצָבִים, שֶׁאִיךְ שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲב' הַרְחֵמֵן, "וּבְיַדֵּי לֹא יַעֲזֹבֵנִי, וְכֹאשֶׁר עֶזֶר לִי עַד עַכְשָׁו, כְּמוֹ-כֵן יַעֲזֹר לִי תָמִיד, אֲפִי שְׁאִינִי כְּדָאֵי וְהַגּוֹן". וּבְזֶה רַבִּים טוֹעִים, שֶׁחוֹשְׁבִים מֵאַחַר שֶׁעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה, עַל-כֵּן אִיךְ יִבְטַח בּוֹ

עַח אֲשֶׁר ב' כו בַּנְּחָל

יִתְבַּרֵךְ שְׂיִקְבֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ מֵה שְׁצָרִיף, וּבְאֵמַת טְעוֹת גְּדוֹלָה הִיא זו, כִּי אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן תְּלוּיּוֹת זו בְּזוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּטַחֲוֹן, סִימָן ד'): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה יָבֵא לְבִטְחוֹן. וְהוּא מְאֹמֵר הֶחֱכֵם מֵהוּ גִּדְר הַבִּטְחוֹן? עֲנֵה וְאָמַר: הָאֲמוּנָה. וּמֵהוּ גִּדְר הָאֲמוּנָה? אָמַר: הַבִּטְחוֹן בְּאֱלֹקִים, וְלִרְצוֹת בְּגִזְרוֹתָיו וְהִמָּסֵר אֵלָיו, כִּי כִשְׁאֲדָם מִכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּוֹדַע בִּידְיָעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל: "דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר", עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ מִמָּשׁ, וְשׁוּם דְּבָר לֹא נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, רַק הַכֵּל מִשְׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית, אֲזִי אָדָם כְּזֶה אֵינוֹ מִתְפַּחֵד מִשׁוּם דְּבָר, רַק מוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמֵה שְׁצָרִיף הוּא מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'), הוּא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וְאִף שְׂבִקְשׁ כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים, אֵינוֹ מִתְיָאֵשׁ, רַק מִתְחִיל לְבַקֵּשׁ עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם וְכוּ', וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְאֵזוֹ סוּף כָּל סוּף רוֹאֵה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים נְגָלִים, וְזֶה אֲשֶׁר אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְאִי אֲפֹשֶׁר שְׂיִפְרְדוּ, כִּי מֵאַחַר שְׂמֵאָמִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא בּוֹטַח בּוֹ, וַיִּוֹדַע שְׂיִפְעֵל סוּף כָּל סוּף מֵה שְׁצָרִיף, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּטַחֲוֹן, סִימָן ח'): עַל-יְדֵי בִטְחוֹן אֵין אָדָם צָרִיף לְחַבְרוֹ, גַּם אֵין אָדָם מְכַלִּימוֹ; כִּי כִשְׁאֲדָם רְגִיל לְבִטָּל אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְכֹל מֵה שְׁצָרִיף הוּא מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אָדָם כְּזֶה אֵין צָרִיף לְחַבְרוֹ, כִּי יוֹדַע שְׂמָה יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם, הֲלֹא הַכֵּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן אֵין אָדָם מְכַלִּימוֹ, כִּי יוֹדַע בְּרוּר שְׁאָדָם זֶה הוּא רַק שְׁלִיחַ הַבּוֹרָא, וְאִיף זוֹכִים לְכֹל זֶה? (מוֹבָא שָׁם, סִימָן יד): עַל-יְדֵי שְׂתִיקָה יִזְכֶּה לְבִטְחוֹן; הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכֶּנוּ לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ אֶת כָּל הַנַּ"ל, וַיּוֹתֵר מְזֶה כְּפִי נִקְדַּתְךָ בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְחִזְקוּ וְאִמְצוּ מְאֹד מְאֹד, וּכְבֹר אֲמַרוּ תְּכַמִּינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין לז): כָּל הַמְּקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיֵּים עוֹלָם מְלֵא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אָשֶׁר ב' כז בַּנְחָל עט
ב' כז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל הָרַב הַחֲסִיד ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח, שֶׁהוּא גֵר לְהַצְדִּיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲכָמָה
הַקְדוּמָה, מְסוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ'.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וְגַם הַמְּעוֹת לְפִדְיוֹן נַפְשׁ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יְהִיָּה בְּעֶזְרוֹ שְׂמִימְתְּקוֹ הַדִּינִים מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן בְּזָכוֹת רַבֵּנוּ
ו"ל. וְהִיָּה רְאוּי לָכֶם לְלַמֵּד הַתּוֹרָה בְּלִקְוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן (סִימָן רטו),
הַמְדַבֵּר מִהַמְתַּקֵּת הַדִּינִים, וְלוֹמֵר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מְלִקְוּטֵי-תְּפִלוֹת
(תְּפִלָּה קד) הַמְתַּחֲלֵת: "פּוֹדֶה ה' נַפְשׁ עֲבָדָיו". וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים
בְּשַׁעַת צָרָה, חַס וְשְׁלוֹם, לַתֵּן צְדָקָה, וְאַחֲר־כֵּן אֲוֹמְרִים אֶת הַתּוֹרָה
וְהַתְּפִלָּה, וְהִיא סִגְלָה נִפְלְאָה בְּדוּקָה וּמְנַסָּה לְהַמְתַּקֵּת הַדִּינִים. גַּם
רְאוּי לָכֶם לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ כָּל אוֹת הַמְתַּקֵּת הַדִּינִים מְסַפֵּר הַמְּדוּת,
וְלִקְיָם כָּל הָאָמּוֹר שֶׁם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל.
וְעַל כָּלֵם — יִשְׁתַּדֵּל לְרַקֵּד הַרְבֵּה בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוּ, וַיִּשְׁיֵר לְעֲצָמוּ
נְגוּנִים שֶׁל שְׂמִחָה בְּהַמְחָאת כֶּף אֶל כֶּף, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל
(לִקְוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'): כְּשֵׁיִשׁ דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי
רְקוּדִים וְהַמְחָאת כֶּף אֶל כֶּף נַעֲשֶׂה הַמְתַּקֵּת הַדִּינִים, עֵינֵי שָׁם; וְלִמְעַן
הַשֵּׁם, אֵל תְּפִלוּ בְּדַעַתְכֶם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְנוֹדָאֵי
יִמְתַּק הַכֹּל. הָעֵקֶר לֹא לְהַתְּפַחַד כָּלָל, וַיִּקְיָם (תְּהִלִּים נה, כג): "הַשִּׁלְךָ
עַל ה' יְהִבֵּךְ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ", "זִיף אֵין גְּאֻנְצֵעַן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵיבְעֵר
גְּעֵבָן"^ז, וַיִּרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם
רֵעֵהוּ, וַיִּסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וְכֹל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי
פְּרִטְיוֹת, וְהַשׁוּמֵעַ תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע תְּפִלַּתְכֶם, וַיּוֹשִׁיעַ וַיִּמְלֵא
מִשְׁאָלוֹת לְבַבְכֶם לְטוֹבָה, וְתִזְכְּרוּ לְצִאת מִהַצָּרוֹת וְהַחֻבוֹת, וְהַסְתוֹרָה
שְׁלָכֶם תְּהִיָּה שְׁוֶה כְּפֹל כְּפֹלִים, וַיְבֹאוּ קוֹנִים רַבִּים לְקָנוֹת סְחוֹרְתְכֶם,

צ) לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְאַתֶּם לֹא תִצְטָרְכוּ לְצֵאת מִפֶּתַח הַחַנוּת. וְנָא וְנָא לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבוּר, לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ קִבְלָה חֲזָקָה לֹא לְדַבֵּר — הֵן לְטוֹב, וּמִכָּל שָׂכָן לְהַפְדָּה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמִרְבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם וְכוּ', כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַח גְּדוֹל, וּבִפְרָט שֶׁדְּבוּרוֹ שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל לְמַעֲלָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ב' כח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבָךְ הַמְּלֵא מְרִירוֹת לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּבְאַמַּת אֲנִי מִתְפַּלֵּא עָלֶיךָ מְאֹד, אַחֲרֵי שֶׁזְּכִינוּ בְּזִכְיוֹת חַנּוּם לְהַתְנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְהוּא מְגַלֶּה לָנוּ נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, מְדוּעַ עֲדִין תִּפְּל כָּל־כָּף בְּדַעְתָּךְ בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁתִּחַשֵּׁב כִּי אֲבֹד מְנוּס מִמָּךְ, הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר, אִךְ כִּבְרַ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל הַגְּלוֹי עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצִר הִרְחַבְתָּ לִּי" (לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה), שֶׁגַּם בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת צָרִיךְ לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן גְּלָה לָנוּ הַגְּלוֹי עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים קמו, ב): "אֲזַמְּרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ"ב): לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ אֲפֵלוֹ עִם נִקְדָּה אַחַת מִקְדָּשֵׁת יְהוּדוֹתוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבְּגַשְׁמִיּוֹת צָרִיכִים לִילֵךְ עִם הַמְּאָמֵר: "בְּצִר הִרְחַבְתָּ לִּי", וּבְרוּחַנִּיּוֹת צָרִיכִים לִילֵךְ עִם הַמְּאָמֵר: "אֲזַמְּרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי". וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁהַדְּבָרִים אֵינָם כִּפְשׁוּטִים אִיזָה דְרוֹשׁ נִפְלֵא, רַק הַהֶכְרַח לִילֵךְ בָּהֶם, אִם לֹא יִרְצֶה לְהִיּוֹת אֲבוּד מִשְׁנֵי הַעוֹלָמוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּנוֹדָי צָרְתָּךְ צָרָה גְּדוֹלָה, אֲבָל אֲסוּר לְפַל כָּל־כָּף בְּדַעְתּוֹ

אֲשֶׁר ב' כט בְּנַחֵל פא

בְּכָל פַּעַם בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, "מ'טאר זיך נישט פארלירען, חס ושלום"^ק, בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכִמּוֹ שְׁעֲשֵׂה עִמָּךְ נְסִים וְנִפְלְאוֹת עַד עַכְשָׁו, כְּמוֹ-כֵן יַעֲשֵׂה עִמָּךְ עוֹד נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְיָבֵא אֵלֶיךָ שְׁפַע, וּתְשַׁלֵּם אֶת כָּל חֻבוֹתֶיךָ, רַק לְמַעַן הַשֵּׁם, רְאֵה לְבָרַח מֵעֲצָבוֹת וּמַכְעָס, הָעוֹקֵר אֶת הָאָדָם וּמְשַׁבֵּר אֶת הַחֹמֶה (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן סח), כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּחֹמֶה, וְעַל-יְדֵי כַּעַס וּקְפִידוֹת מְשַׁבְּרִים אֶת הַחֹמֶה.

נָא וְנָא הַשְׁלִיךְ מִמָּךְ הַקְטָנוֹת וְהַיְלָדוֹת, וּתְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ לֹא לְכַעַס וּלְהַקְפִּיד בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם בְּשׁוּם דְּבָר יִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה, וְאִזּוֹ וְעוּט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹיִם פִּירְעָן.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הָעֵקֶר מִכָּל הָעֵקֶרִים רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל, וְלִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּפִרְטֵי פִרְטוּיֹת אֶת כָּל תְּלֵאוֹתָיו, כְּאֲשֶׁר מְסַפְּרִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וְאֵל תַּעֲלִים דְּבָר אֶחָד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ שְׁנֵרָאִים בְּעֵינֶיךָ הַדְּבָרִים פְּשׁוּטִים, אֲתָה רְאֵה לְסַפֵּר הַכֹּל לְפָנָיו בְּפִרְטֵי פִרְטוּיֹת, וְאִזּוֹ תִרְאֶה נִפְלְאוֹת. אֵל תִּדְאָג כָּל כֵּן בְּעִזְרוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ תֵּצֵא מִמַּצְוֻקְתְּךָ, וְתִזְכֶּה לִישׁוּעָה נִפְלְאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' כט.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ אֲשֶׁר בּוֹ אֲתָה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכָּל

ק) אָסוּר לְאָבֵד עֲצָמוֹ, חס ושלום.

ר) וְאִזּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹצֵיאַ עֲגִינְךָ.

מה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, עָלִינוּ לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד. כִּי מָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל, וְזוֹ צָרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל שִׂמְחָתֵנוּ, כִּי הִנֵּה רוֹאִים שְׁפָל־כָּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים מְתוֹלָצְצִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ', וּמִכָּל עֲנִינֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, אֲנוּ הַעֲנִיִּים וְהַשְּׁבוּרִים וְהַרְצוּצִים, כֵּן זָכִינוּ לְהֵאֱמִין בְּגִדְלָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים בְּעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, בְּזֶה עָלִינוּ לְשִׂמְחַת מְאֹד, וְלוֹמַר תְּמִיד: "מָה רַבּוֹ מַעֲשֶׂיךָ ה'". וּבְאֵמַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים דִּרְשׁוּ (חֲלִין קְכוּ). מִפְּסוּק זֶה (תְּהִלִּים קד): "מָה רַבּוֹ מַעֲשֶׂיךָ ה'", יֵשׁ לָךְ בְּרִיּוֹת גְּדוֹלוֹת בָּיָם, וְיֵשׁ לָךְ בְּרִיּוֹת גְּדוֹלוֹת בַּיַּבָּשָׁה, שְׁבָיִם אֱלֹמֵי עוֹלוֹת בַּיַּבָּשָׁה מִיַּד מֵתוֹת, שְׁבַיַּבָּשָׁה אֱלֹמֵי יוֹרְדוֹת לָיִם מִיַּד מֵתוֹת, יֵשׁ לָךְ בְּרִיּוֹת גְּדוֹלוֹת בְּאוֹר, וְיֵשׁ לָךְ בְּרִיּוֹת גְּדוֹלוֹת בְּאֹיִר שְׁבָאוֹר אֱלֹמֵי עוֹלוֹת לְאֹיִר מִיַּד מֵתוֹת, שְׁבַבְאֹיִר אֱלֹמֵי יוֹרְדוֹת לְאֹר מִיַּד מֵתוֹת, מָה רַבּוֹ מַעֲשֶׂיךָ ה'. הֲרִי שְׁאַנְחֵנוּ רוֹאִים, שֵׁיִשׁ נִפְלְאוֹת רַבּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִין הָאָדָם יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיף אֶת גְּדֻלָּתוֹ יְתִבְרַךְ, וְאוֹתוֹ דָּבַר בְּקִדְשׁוֹת רַבְּנוּ ז"ל אִין הָעוֹלָם יְכוֹלִים לְהַעֲרִיף אֶת גְּדֻלַּת קִדְשָׁתוֹ, כִּי סוּף כָּל סוּף אֹר הַגְּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, וְאֵף שֶׁנִּרְאָה עֲכָשׁוּ כְּלִיצְנוֹת, אָבֵל יִגִּיעַ הַיּוֹם שְׁדַבְּר רַבְּנוּ ז"ל יְתַפְּרָסֵם בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה רַק אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאִיךָ שְׂאִין לְאָדָם שׁוֹם דָּבַר רַק אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְדִיקָא דָּבַר זֶה יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, שְׂאָדָם יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, כִּי בְּאֵמַת מִי שֵׁיִשׁ לוֹ יֵשׁוּב הַדַּעַת רוֹאֶה שְׂאִין שׁוֹם תְּכִלִּית אַחֲרַת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ; וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל זֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

מוֹהַרְנ"ת ז"ל דָּבַר פַּעַם עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּבֵית־הַמְדֻרָשׁ מִגְּדֻלָּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ כְּדַרְכּוֹ, וְנִכְנָס גִּיסוֹ שְׁהִיָּה מְתַנַּגֵּד עַל דָּבַר רַבְּנוּ ז"ל, וְהִתְחִיל לְהִתְחַצֵּף וְכוּ', וְאָמַר בְּפָנָי כְּלָם: מָה אַתָּם עוֹשִׂים רַעַשׁ כָּל־כָּף מִרַבְּנוּ ז"ל?! עֲנֵה וְאָמַר

אָשֶׁר ב' ל בְּנַחֵל פג

מוֹהַרְנָת ז"ל בְּהַתְּלֵהבוֹת עֲצוּמָה "זֶה נִקְרָא רַעַשׁ"? ! וְהַתְּחִיל לְשִׁיר
בְּנֶסֶח שֶׁל "כֶּתֶר", "אֲז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אֲדִיר וְחֲזָק", עוֹד יָבֵא יוֹם
שֶׁיַעֲשׂוּ רַעַשׁ גָּדוֹל מִדְּבַר רַבְּנוֹ ז"ל, וְכֵן אֲנִי אוֹמֵר שֶׁעוֹד תִּרְאֶה אִיךָ
שֶׁדְּבַר רַבְּנוֹ ז"ל יִכְבֵּשׁ לְאֵט לְאֵט אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי הַלְמוּד שֶׁל
רַבְּנוֹ ז"ל הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְעִמְקוֹת עִמְק עִמְק מִי יִמְצְאוּנוּ, כִּי
רַבְּנוֹ ז"ל לֹא מְגַלֵּה שׁוֹם דְּבַר רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִיךָ שֶׁאָדָם
צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּטֵל וּמְבֹטֵל לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִדְבַר אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְשִׁתּוֹת מִמִּי הַנַּחֵל, וְאֲז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' ל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַבְּחוּר
הַשׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְּתָבְךָ לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב לְךָ, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה
בְּעֶצְמֶךָ כּוֹתֵב שֶׁאַתָּה מִתְּרַשֵּׁל מִלְמוּד סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְאִם-כֵּן מֵהֵיכָן
תִּהְיֶה לְךָ הַתְּחִיזָקוֹת?! וְדַבֵּר זֶה בְּרוּר, כִּי כָּל מִי שֶׁמְכַנֵּס דַּעְתּוֹ
בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, הוּא כָּבֵר אֵינּוֹ צָרִיךְ לְשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי תִהְלֶה לְאֵל,
יֵשׁ וַיֵּשׁ בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים דִּי לְהַחְיֹת אֶת הָאָדָם מִלְּדוּתוֹ וּבְכַחְרוּתוֹ
בִּימֵי הַנְּעוּרִים וּבִימֵי הַזְּקֵנָה וְכוּ', כִּי הַעֲצוֹת וְהַתְּחִיזָקוֹת הַמּוֹכְרוֹת
בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, אֵין בְּשׁוֹם מְקוֹם, וְעַל-כֵּן לְמָה לְךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מְזֶה
וְכוּ' אוֹ מְזֶה וְכוּ', טוֹב יוֹתֵר לְבָרַח לְסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא
מִרְגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ.

לְמַעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לְךָ מִלְּצִים, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא יִהְיֶה
נִשְׂאָר לָנוּ כִּי אִם הַטּוֹב שֶׁנִּחְטַף בְּכָל יוֹם — תּוֹרָה וְתַפְּלָה, וַיּוֹתֵר
מְזֶה הַכֵּל הַכֵּל, הַכֵּל הַכֵּלִים, הַכֵּל נִדְּף.

ובענין שדוכים, שאתה מתפלל דיקא על שדוף זה... צריך שתדע, חמדת לבבי, כי על-פי חכמינו הקדושים, אסור לעשות זאת, כמו שאמרו (מועד קטן יח:): רבא שמעיה לההוא גברא דבעי רחמי, ואמר תזדמן לי פלגיתא, אמר ליה לא תיבעי רחמי הכי אי תזיא לך לא אזלא מינה, ואי לא כפרת בהשם וכו', עין שם; ובכלל בענין שדוכים, כל הענין הוא נפלאות תמים דעים, ועל-כן אסור לפל בדעתו משום דבר כלל, ואמרו חכמינו הקדושים (שם): "מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש, מן התורה דכתיב (בראשית כד, ו): "ויצען לכן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר", מן הנביאים דכתיב (שופטים יד, ד): "ואביו ואמו לא ידעו כי מה' היא", ומן הכתובים דכתיב (משלי יט, יד): "בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת", עין שם; ובאמת גם על זה יש בספרי רבנו ז"ל תלי תלים של דבורים והתחזקות ועצות וסגלות נוראות ויקרות — קחם משם; אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלינו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל ומעצותיו הקדושות. ולמען השם אל תחלש דעתך מזה וכו' או מזה וכו', פאשר אתה כותב, לא כן אהובי, אחי, "חסידות ברסלב" אינה נמדדת כפי הישות והגאות שיש באחד וכו', אדרבה כל מי שבורח יותר אליו יתברך בתפלה והתבודדות ושעורים קבועים, וזוכה לסים ש"ס ושלחן ערוך וכו' וכו' — זוהי מעלתו הגבוהה מאד מאד, מה שאין כן, מי שהוא עז פנים יותר או עושה פראות וכו', מתנהג בדרךים נבוכות וכו', כל זה אינו חשיבות כלל שם למעלה, ואדם כזה אין לו שום שיכות אל "חסידות ברסלב", כי דבר רבנו ז"ל הוא רק תורה ותפלה ועבודת השם יתברך, "דעם רבינס ואף איז נאר תורה ותפלה ועבודת השם", ואצל מי שיש דבר זה ביותר, כמו-כן הוא 'ברסלב' חסיד' ביותר.

הדורש שלומך...

(ש) רבא' האמורא, שמע את אדם מסים שמבקש רחמים, ואמר בתפלתו: תזדמן לי פלוגית, אמר לו: אל תבקש כך, אם ראייה לך — אינה הולכת ממך. ולא — כפרת בהשם.

אֲשֶׁר ב' לא בַּנְחֹל פה
ב' לא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא התשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר
לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ושמתתי מאוד לקראת הבשורה
הטובה שבשרתני... והנה מה אמר לך, כשמכניסים את עצמו בתוך
דברי רבנו ז"ל, אז מתחילים לחיות חיים חדשים ממש, אשרי
שיאחו בהם, וראוי לחזר הרבה מאד את ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש
והנורא, כאשר הזהירנו על זה רבנו ז"ל (עין בחיי-מוהר"ן, אות מעלת
תורתו וספריו), עד שבפרוש אמר, שרצונו שנהיה בקיאים בהם
בעל-פה ממש, מלבד מה שצריכים להכניס עינינו בהם, וללמד
ולהגות בתורתו בעיון רב, ואז ימצא ויגלה גם את הפנימיות שיש
בהם, מה שאין נראה בחוץ. ותהלה לאל, זפני השם יתברך לחבר
ספר "שפת הנחל", שהוא על קטב זה, להוציא סתום מן המפרש,
והוא רק לפי קצור דעתי וצמצום השגתי, ובנדאי אם אחר יכניס את
עצמו בכגון זה, ימצא יותר ויותר וכו' ענינים נפלאים, כי דברי
רבנו ז"ל הם עמקים מאד, מים שאין להם סוף וכו'.

והנה האספה שהיתה ביניכם עד שיצא שדברתם לשון-הרע,
רחמנא לצלן, ההכרח לשוב בתשובה על זה, ולקיים מאמרים ז"ל
(ערכין טו): מה תקנתו של מספר לשון-הרע, אם תלמיד חכם הוא
— יעסק בתורה, עין שם; ועל-כן ראוי לך לקבל על עצמך לסיים
מסכת אחת בשביל לתקן הפגם הזה, וראוי לך לברח מהיום והלאה
מאספות כאלו, ולעולם לא לדבר מאחר, יהיה איך שיהיה. ואתמול
בלילה דברנו הרבה על-פי לקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ה') על מה
שאמר רבנו ז"ל שם: 'ותדע שצריך לשתף הגבורות בהחסדים
שמאלא בימינא'; הינו שעל כל אחד עובר בכל יום כמה מיני
מרירות והרפתקאות, שהם בכלל הגבורות, ואף-על-פי-כן

אסור להשאיר שם, רק צריכים לשתף הגבורות בהחסדים, שימצא גם את החסדים שכבר עשה עמו השם יתברך. וכעין שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה) על פסוק: "בצר הרחבת לי", שגם בתוך הצרה צריכים למצא הרחבות, עין שם; וכן דברנו הרבה על-פי מה שכתוב שם; כי עקר ההתגלות על-ידי החסדים, כמו שכתוב (תהלים קי, א): "שב לימיני", שהיא מדתו של אברהם, הינו לאחז תמיד במדת החסד, ולדון את הכל לכף זכות, שגם זה בכלל שתוף הגבורות עם החסדים; כי כשאתה רואה שחברך מתנהג במדת הגבורה, אתה תראה להתנהג עמו במדת החסד, והוי דן אותו לכף זכות יהיה איה שיהיה, וכן להפוך כשעוברות עליך אילו גבורות, אף-על-פי-כן תשתדל לעשות חסד עם חברך, כי מה הוא אשם שעובר עליך מה שעובר, אדרבה, בזה שעובר עליך מה שעובר, ואף-על-פי-כן אין אתה מוציא פֶּעֶסֶף על חברך, על-ידי-זה תראה שחברך יהיה בעזרך, כי העקר הוא להמשיך את עצמו תמיד רק במדת החסד יהיה איה שיהיה. ולמען השם, לטובתך הנצחית, ברח לך עכשו מכל מיני שטיות והבלים וחשבונות פֶּרֶטִיִּים, כי מה יעשה לך אדם... וברח אליו יתברך בשיחה — זו תפלה, ואל תבלבל את עצמך משום ברירה, ותעשה לעצמך שעור בש"ס, ותראה לסיים מסכת אחר מסכת, כי רק זה חלקך לגיזח נצחים.

ואודות עסקיך, אל תדאג, כי השם יתברך יעשה עמך נסי נסים, אתה תתחבא אצלו יתברך, ותמסר את עצמך אליו יתברך לגמרי, ויבוא לך שפע, ותשלם את כל חובותיך.

חַמֶּדֶת לְבָבִי! יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהַאֲרִיךְ בְּזֶה, אִף זְמַן הַמְּנַחֵה הַגִּיעַ וְהַהֲכָרֵחַ לְקֶצֶר.

הדורש שלומך...

וראוי לך להראות את מכתבי זה לשני הבחורים... גרם יאיר, שהיו גם-כן בשעת האספה. ובאמת, ידידי היקרים, ימינו כצל

פז בנחל ב' לב אָשֶׁר

עובר, ועוד מעט יהיה ההכרח לעזוב את זה העולם, ולא ישאר מאתנו רק התורה והתפלה שזכינו לחטף בזה העולם, ועל-כן איך יש זמן להתאסף על דברים של מה בכך, ואף שהבעל-דבר מתלבש את עצמו במצוות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'), כבר גלה לנו שם רבנו ז"ל עצה על זה — ללמד התורה הקדושה; ועל-כן ראוי ונכון שתתחילו ללמד שעור בש"ס כסדרן דוקא להתחיל מברכות וכו'. ואודותי אין לךם לדאג, כי מה יעשה לי אדם, והשם לי בעזרי, ומי שצריך אותי ממילא יבוא אלי, ומי שאינו צריך אותי, ממילא לא יבוא, ושלום על ישראל.

ידידכם הנ"ל...

ב' לב.

בעזרת השם ותברך, בין השמשות יום ראשון לסדר בשלח ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך המלא מרירות לנכון קבלתי. והנה להשיבך יקצרו המון יריעות. ואודות מה שאתה כותב, כי רב היום עובר עליך בלי שום דבר, וכמעט שאתה משתגע ממש, רחמנא לצלן, כבר אמרו חכמינו הקדושים (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי זמה, הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון) וכו', עין שם; וכן איתא באבות דרבי נתן (פרק י"א): אין אדם מת אלא מתוך הבטלה וכו', עין שם; כי כשאדם בטל, ואינו עושה שום דבר, אז הוא מועד לכל הנזקים והרעות בעולם, רחמנא לצלן, ומזה באים לכל העברות שבעולם, ובפרטיות פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן וכו'; כי באמת צריך כל אחד לזרוז את עצמו מאד מאד בכל דבר, ולהיות זריז ולא עצל, חס ושלום, אשר היא מדה מגנה מאד מאד, ועוקרת

את האדם משני העולמות, ובפרטיות מי שזכה להתודע מרבנו ז"ל, עליו להיות זריז בכל ענין וענין, כי הבעל-דבר אורב מאד מאד על כל נפש בפרטי פרטיות הרוצה להיות מקשרת אל רבנו ז"ל, ועל-כן על-פירוב מפיל עליו עצלות ועצבות וכו', ומכביד עליו כל ההתקרבות, כאלו קשה לקיים עצותיו הקדושות: "שמחה" — איך אוכל להיות בשמחה, מאחר שעבר עלי כבר מה שעבר וכו', "התבודדות" — איך אוכל לדבר עמו ותברך, הלא אני מבבל ורחוק ממנו ותברך מאד וכו', "שעורים בתורה הקדושה בסדרן" — הלא אומרים שאין זה למוד וכו', ויש על זה מתנגדים גם-כן מאנשי שלומנו וכו', "חצות" — זה ענין השיף לגדולים ולא בשביל נמף ונבזה וכו', "מקנה" — הלא כבר מאד מאד לילך בכל יום דיקא למקנה וכו', על כל פרט ופרט השיף לרבנו ז"ל, מפיל הסמ"ך-מ"ם עצלות וכבודות, ובפרטי פרטיות לפתח ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן, על זה מניח את עצמו לארכו ולרחבו, שיעבר יום אחר יום ולא ילמד בספרי רבנו ז"ל, וכן שלא יתועד יחד עם אנשי שלומנו האמתיים, לשיח ולדבר עמהם מהתכלית הנצחית, שהיא עקר ויסוד גדול בהתקרבות אל רבנו ז"ל, והעצלות הזו מורידה אותך לשאול תחתית, עד שתכתב מכתב מלא מרירות דמרירות כזו.

וכבר אמרו חכמינו הקדושים במדרש (דברים רבה ח, ז): ז' דברים אמר שלמה על העצל, ומה שאמר משה היה גדול מכלם, כיצד? אמרו לעצל: "רבה בעיר, לך ולמד תורה ממנו", והוא משיב אותן ואומר להן: "מתירא אני מן הארי שבדרך", מנין? שנאמר (משלי כו, יג): "אמר עצל שחל בדרך"; אמרו לו: "הרי רבה בתוך המדינה, עמד ולך אצלו", אמר להן: "מתירא אני שלא יהא ארי בתוך הרחובות", שנאמר (שם): "ארי בין הרחובות"; אמרו לו: "הרי הוא דר אצלך בביתך", אמר להן: "והארי בחוץ", שנאמר (שם): "אמר עצל ארי בחוץ"; אמרו ליה: "בתוך הבית", השיב להן: "ואם הולך אני ומוצא את הדלת נעולה, אני מתור", וכאו

אָמְרוּ לוֹ "פְּתוּחָהּ הִיא", מִנֵּינִי? שְׁנַאֲמַר (שם): "הַדִּלְתָּ תִסּוּב עַל צִירָה וְעֶצֶל עַל מִטָּתוֹ"; לְבִסּוּף שְׁלֹא הָיָה יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב, אוֹמֵר לְהֵן: "אוֹ הַדִּלְתָּ פְתוּחָהּ אוֹ נְעוּלָהּ, מִבְּקֶשׁ אֲנִי לִישֵׁן עוֹד מְעַט, מִנֵּינִי? שְׁנַאֲמַר (שם ו, ט): "עַד מָתִי עֶצֶל תִּשְׁכַּב" וְגוֹ'; עָמַד מִשְׁנָתוֹ בְּבִקְרָה, נִתְּנוּ לְפָנָיו לְאָכֵל, הוּא מִתְעַצֵּל לְתַת לְתוֹף פִּיּוֹ, מִנֵּינִי? שְׁנַאֲמַר (שם יט, כד): "טָמֵן עֶצֶל יָדוֹ בְּצַלְחַת, נִלְאָה לְהַשִּׁיבָה אֶל פִּיּוֹ" וְכוּ'; וּמָה שְׁאָמַר מֹשֶׁה הָיָה גָדוֹל מִכֶּלֶן, מִנֵּינִי? (דְּבָרִים ל, יד) "כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" — הוֹצֵא דְבָר מִפִּיךָ, עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ כִי בְּאֵמֶת הַעֲצָלוֹת מְכַנְיִסָה בְּאֵדָם דְּמִיוֹנוֹת גְּדוֹלִים, עַד שְׁכַבְד וְקִשָּׁה עָלָיו כָּל דְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, וְנִדְמָה לוֹ שְׁלַעוּלָם כְּכֹר לֹא יֵצֵא מִהַשְּׂאוֹל תַּחְתִּית שֶׁנִּפְּל לְשָׁם וְכוּ', וְאֶפְלוּ שֶׁהַתַּחֲחִיל כְּכֹר כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן נִפְּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן וְכוּ', אֲשֶׁר זֶה סִבָּה גְדוֹלָה שֶׁנּוֹפְלֵת עַל בְּחוּר צָעִיר בְּכָל פְּעַם עֲצָלוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה וְכוּ', אֲבָל בְּאֵמֶת מֹשֶׁה רַבְּנוּ אָמַר אַחֲרָת: "כִּי קָרוֹב הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" — הוֹצֵא דְבָר מִפִּיךָ; הֵינּוּ שֶׁהַעֲקָר לְפַתַח פִּיּוֹ וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאִיזוֹ מְדַרְגָּה שֶׁהוּא, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל בְּלִבוּלָיו וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ יִזְכֶּה לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ הַעֲצָלוֹת. וַיֵּשׁ לוֹמֵר: עֵצֶל רְאִשֵׁי תִבּוֹת (תְּהִלִּים קיא, ג): "וַיְצַדְקָתוֹ עוֹמֵד לְעַד", וְכֵן בְּטִ'ל' רְאִשֵׁי תִבּוֹת (שָׁם קיח, ט): "טוֹב לְחִסּוֹת בְּהִוְיָהּ", כִּי בְּאֵמֶת מֵדַת הַבְּטָלָה וְהַעֲצָלוֹת הֵן מְדוֹת מְגֻנוֹת מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁרַב הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד, הֵן רַק מִחֲמַת בְּטָלָה וְעֲצָלוֹת, אִף אִם זוֹכֶה לְהַרְגִּיל אֵת עֲצָמוֹ לִילֵךְ לְמָקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אֵדָם, וּמִתַּחֲחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בְּהַ, וַיִּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לִבּוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וּמֵאֲרִיף בְּדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוֹלָה, אִזּוֹכֶה לְהַתְּהַפֵּךְ אֶל תַּכְלִית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, וּמֵאוֹתִיוֹת עֵצֶל, נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ: צִדְקָתוֹ עוֹמֵד לְעַד, וּמֵאוֹתִיוֹת בְּטִ'ל', נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ: טוֹב לְחִסּוֹת בְּהִוְיָהּ; כִּי זֶה יְדוּעַ, שְׁמִי שֶׁהָיוּ בּוֹ קִדְּם מְדוֹת מְגֻנוֹת, וְזוֹכֶה לְהַפְּךָ הַכֹּל אֶל הַקְּדָשָׁה, אִזּוֹכֶה לְהַתְּעַלּוֹת בְּעֲלִיָּהּ יוֹתֵר גְּדוֹלָה וְכוּ', שְׁזֶה

צ אֲשֶׁר ב' לב בַּנְחָל

מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): במקום שבעלי תשובה עומדים, שם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד; כי הם כבר היו במקום חשף ומגנה כזה, ואף-על-פי-כן התגברו והתחזקו לשוב ולחזר אליו יתברך, זהו עקר מעלתם ושבחם.

ועל-כן, חמדת לבבי, כלך מדבורים כאלו... אדרבה, אם תשפח ותעביר מדעתך את כל מה שעבר עליך עד עכשו, ותעשה התחלה חדשה מרגע זה וקא, אז תזכה שתתהפכה אצלך המדות הרעות: ע'צ'ל' ב'ט'ל', אל תכלית המדרגה העליונה: צ'דקתו ע'ומדת ל'עד, טוב ל'חסות ב'הנ"ה. ויש להאריך בזה, אף אין הפנאי, ועל-כן ראוי לך להרגיל את עצמך להיות זריז גדול בענייך, ולא לילך ביטל אפלו רגע, או שתתבודד עמו יתברך, או שתלמד שעורים קבועים כאשר הארכנו בזה בקונטרס סדר דרך הלמוד, או שתלך לאסף צדקה, או למכר ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל, או לדבר עם בני-אדם, או לחדש חדושים דאורייתא ולרשם על פני הכתב (ואפלו שאין בדעתך להדפיסם), כי חדושין דאורייתא הם ענין ותקון נפלא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה), ותראה להרגיל את עצמך לחדש בכל יום אילו חדושים ודבורים, כי הם ינחמו אותך ויקררו את ההתלהבות שבלבך (עין שם, חלק א', סימן סה).

ומה שכתבת אודות ההרהורים רעים שמסבבים אותך, רחמנא לצלן, כבר אמר החכם: "אין חוצץ בפני התאונה בעצימת העינים"; על-כן הזהר על נפשך, על-כל-פנים מעכשו לא להסתפל במקום שאסור להסתפל... ובפרטיות בתמונות וכו', רחמנא לצלן, שהרגלת בהם, רחמנא לצלן, ברח לך מהם כמו מאש, והחזק ביראת השם כל הימים, ועל-כל-פנים מעכשו, כי אין שום יאוש בעולם פלל, ובפרט שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, נחל נובע בו מקור החכמה העליונה. ואם היית יודע ומאמין מרחוק מיהו רבנו ז"ל, היית רוקד כל היום בשמחה עצומה, שעל-כל-פנים אינך מתנגד עליו, חס ושלום, ומכל שפן וכל שפן שתהלה לאל, אפה נמנה בין אנשיו היקרים.

אָשֶׁר ב' לֵב בְּנֵחֶל צֵא

הַעֲקָר הוּא הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה (עֵינַן לְקוּטֵי-מוֹהַרִין, חֵלֶק ב', סִימָן ה'),
לְחַפֵּשׁ בְּעֵצְמוֹ הֵיכֵן אוֹחֵז בְּאָמוּנָה, וְאֵז כְּשֶׁתְּמִיד יִהְיֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
לְפָנָי עֵינִיד, תִּנְצֵל מִכָּל רַע. וְכַמֵּאֵמֶר הַחֲכָם: מִי שִׁידַע שְׂאֵלְקִים
רוֹאֵהוּ וְשׁוֹמְעוֹ, זֶה יִמְנַעֲנֵנוּ מִן הַמַּעֲשִׂים הָרָעִים; וְכַאֲמַת צְרִיד
לְהַכְנִיס אֶת עֵצְמוֹ כָּל-כֶּף בְּאָמוּנָה, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע מְשׁוֹם
דְּבָר, רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִדַע שְׂאֵין בְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל,
וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ; וְעַל-כֵּן לְמָה לְדַאֵג
עַל עוֹלָם שְׂאֵינוֹ שָׁלוֹ, וּבּוֹדָאֵי וְעֵט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹיִס פִּירַעַן צוֹ
קוֹמְעַן צוֹ דִּיין וְאֵף אוֹיֵף דִּי וְעֵלְט וְוַאֵס דוֹ דַּאֲרַפְסֵט דַּא אוֹיֵף
טְהוּתִי, אִם תִּמְשִׁיף וְתִבְטֵל אֶת עֵצְמָךְ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף עוֹד עַל הַנִּל, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְהַפֵּךְ פָּנָיו רַק אֱלֹו
יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא עֵצְלֵי מְעַנֵּנִים שֶׁהֵם נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵז דִּיקָא נֶאֱמַר
עָלָיו: צִדְקָתוֹ עֵוֹמְדַת לְעַד, וְכֵן כְּשֶׁהוּא בְּטֵל מְעַנֵּנִים שֶׁהֵם נִגְדוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְרַק בּוֹרַח אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, אֵז דִּיקָא נֶאֱמַר עָלָיו: טוֹב לְחִסּוֹת
בְּהַנְיִיָה, מֵאֲחַר שְׂאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוֹם דְּבָר רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכַנִּל;
בְּאֲמַת צְרִיכִים לְרֹאוֹת שֶׁלֹּא יֵלֶךְ לוֹ לְבִטְלָה אֶפְלוֹ שְׁעָה אַחַת, וְיִרְגִּיל
אֶת עֵצְמוֹ תְּמִיד בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְהַתְּבוּדוֹת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
כִּי כִּפִּי הַמְרִירוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת הַעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
מִחֲדָשׁ, עָלִיל הָאָדָם מֵאֵד (אֵיז דְּעַר מְעַנֵּטֵשׁ זַיִיעַר אֵיין גִּישְׁטְעֵלֵט),
שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּאֵיזוֹ גְּאוֹת אוֹ יִשׁוֹת, אוֹ שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּאֵיזוֹ קִנְאָה וְשִׁנְאָה
וְחִלְיִשוֹת הַדַּעַת, וְעַל-כֵּן רְאוּי לוֹ לְהִתְחַבֵּא תְּמִיד אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַנִּל...

ת) הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹצִיא עֵינֶיךָ מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל לְהַגִּיעַ אֶל עֵינֶיךָ, שְׂאֵתָה צְרִיד לְפַעַל בְּנֵה
הַעוֹלָם.

צב אֲשֶׁר ב' לג בַּנַּחַל
ב' לג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲחִים הַיְקָרִים...
נָרַם וַיֵּאִיר וַיִּזְרַח, הַשּׁוֹתִים יַחַד מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבְעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עָלֵינוּ.

מִכְתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי וְגַם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה, וְזִכּוֹת הַמְּצוּהָ
הַנוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁל זְכוּת הַרְבִּים, תִּגַּן עָלֵיכֶם תָּמִיד. וַיֵּשׁ לֹאמֹר עַל-פִּי
מֵאֲמָרִים ו"ל (ירוּשְׁלָמִי שְׁקָלִים פ"ה, הַלָּכָה ד'): "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל
דָּל" — זֶה שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּמְצוּהָ הַיֵּאֶף לַעֲשׂוֹתָהּ; כִּי בְּאֲמַת מְצוֹת צְדָקָה
גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא בְּתָרָא י):
גְּדוּלָה צְדָקָה, שֶׁמְקַרְבֵּת אֶת הַגְּאֻלָּה. וְדָבָר זֶה נֹאמַר עַל צְדָקָה
גְּשָׁמִית שְׁנוֹתָנִין לְעָנִי, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁעוֹזְרִים לְעָנִי
בְּרוּחָנִיּוֹת, הוּא שְׁבוּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר... הוֹלֵךְ בְּמַחְשְׁבוֹת שְׁטוֹב מוֹתוֹ
מִחַיּוֹ... מְסַבֵּב בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת... וּפְתָאוֹם בָּא אַחַד וְנוֹתֵן לוֹ
סֵפֶר אַחַד אֲשֶׁר הָאִיר עֵינָיו, וְתַחַת שֶׁהִיָּה עַד עַכְשָׁו שְׁבוּר כְּחֶרֶס
הַנִּשְׁבֵּר... נִתְמַלֵּא שְׁמִחָה וְתִקְוָה, וְתַחַת שֶׁהִיָּה עַד עַכְשָׁו בְּמַחְשְׁבוֹת
שֶׁל מוֹת וְכו'. ... כֹּל שְׁעָה וְרַגַע אֲצִלוֹ חַיִּים חֲדָשִׁים, וְתַחַת שֶׁהִיָּה עַד
עַכְשָׁו בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת... הוּא נִמְשָׁךְ עַכְשָׁו אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ
בְּתוֹשִׁיבָה עֲצוּמָה, כִּידוּעַ וּמְפָרֶסֶם דָּבָר זֶה לְכֹל מִי שֶׁמְצָא אֵיזָה סֵפֶר
מִסְפָּרֵי רִבְנוּ ו"ל, וְעַל-כֵּן הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָנִים עַל הַדְּפֻסֶת סֵפֶרֵי רִבְנוּ
ו"ל, עוֹלָה עַל כָּל הַצְּדָקוֹת שְׁבַע-עוֹלָם, כִּי אֵין עֲנִיּוֹת אֲלָא מִן הַדַּעַת
(נְדָרִים מֵא.), וְכֹל הַצְּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אַחַד וְאַחַד, עַד שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל
וְנִעְשָׂה עָנִי כְּפִשׁוּטוֹ, שֶׁאֵין לוֹ מָה לְאָכַל וְכו', וְאֵין לוֹ שׁוֹם עֲצָה
לִתֵּן לְעֲצָמוֹ וְכו', כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִחֲמַת חֶסֶד וְהַדַּעַת, אֲבָל כְּשֶׁמֵּאִירִים
בוֹ דַעַת הָאֲמִת, אֲזַי מִמִּילָא יוֹשַׁע בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, כִּי בְּאֵיזָה
מַצָּב שָׂרָק יִהְיֶה יוֹדַע שְׁצָרִיכִים לְבָרַח אֲלֵינוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לוֹ הַכֹּל
וְכו', וְרַק אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ תְּלוּיָהּ יִשׁוּעָתוֹ וְהַצְּלָתוֹ. וְזֶה מָה שֶׁאֲמָרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל" — זֶה שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּמְצוּהָ

אֲשֶׁר ב' לַג בְּנַחֵל צַג

היאך לעשותה, והוא על דרך שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו): אשרי משכיל (מלשון שכל) אל דל, שמכניס שכל ודעת בדל, ואיך? על-ידי דעת רבנו ז"ל; ועל-פן כשיש אצלו מצות צדקה, צריך להשכיל היטב איך לעשותה, באפן שיקים על-ידי הצדקה שלו "אשרי משכיל אל דל" — שיקניס שכל אל הדל וכנ"ל והבן; כי בעוונותינו הרבים, עובר על בני העולם מה שעובר, ובפרטיות על בני הנעורים, ואין מי שיסתפל עליהם כלל, ועקר רפואתם מנחת בספרי רבנו ז"ל, ועל-פן כשעוזרים להדפיס ולהפיץ את הספרים, זוהי מצות צדקה במדרגה הכי עליונה, ועל צדקה זו נאמר (תהלים קיט, מב): "צדקתך צדק לעולם" — איזו צדקה נשארת לאדם לעולם? "ותורתך אמת" — אם נוהגים להדפיס ספרי הצדיק האמת (עין לקוטי-הלכות, ברכות השחר, הלכה ה'), ועל צדקה זו דיקא אמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה א): כל הנותן צדקה, לא לעצמו בלבד הוא מיטיב, אלא לכל הבריות מסוף העולם ועד סופו, עין שם; וכשנותנים להדפיס ספרי רבנו ז"ל, אז מקיים בשלמות את המאמר הזה, כי הספרים מסבכים מסוף העולם ועד סופו, ועוזרים לכל הבריות; אשרי מי שינדב בכל יום להדפיס ספרי רבנו ז"ל.

והנה, ידידי היקרים, הנה ראוי להאריך לכם בדברי אמת המתחדשים אצלנו בכל יום, כי אי אפשר לבית-המדרש בלא חדוש (חגיגה ג.), ובפרטיות בית-המדרש של רבנו ז"ל, שם מתחדשים בכל יום חדושים חדשים, כי אורו ודעתו של רבנו ז"ל זורח בכל פעם בגנין חדשים; אשרי מי שיאחז את עצמו בו, ואז טוב לו לנצח נצחים.

הכלל, אחי ורעי, ראוי לנו לשמח מאד מאד בשמחה שאין לה סוף וקץ, על נעם גורלנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, ועל-פן נא ונא נתחיל יחד לקיים עצותיו הקדושות, לשמח מאד מאד על נקדת יהדותנו, שאנו חוטפים בכל יום יום: ציצית, תפלין, תורה ותפלה, צדקה וכו' וכו'. והעולה על הכל — להיות רגיל ביותר

צד אֲשֶׁר ב' לַד בַּנְחָל

בְּשִׁיחָה — זו תְּפִלָּה, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְנִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן, וְלֹא נִתְבַּלְבַּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה, כִּי יִמִּינּוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְלֹא יִשְׁאַר מֵאֲתָנוּ, כִּי אִם מַה שְּׁנִחַטְף טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁנִּזְכָּה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, זֶה חֲלָקְנוּ מִכָּל עַמְלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ב' לַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נֶחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי עִם הַמְּעוֹת לְפָדְיוֹן נֶפֶשׁ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּהוּ, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים הַקָּשִׁים עַל-יְדֵי פְּלֵא עָלְיוֹן בְּזְכוּת רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֲנִי נוֹתֵן אֶת הַמְּעוֹת שְׁשִׁלַּחְתָּ לִּי עַל פְּדְיוֹן נֶפֶשׁ לְהַדְּפָסָה, וּכְשֶׁנּוֹתְנִים לְהַדְּפָסָה, הֵרִי הוּא כְּמוֹ שְׁנוֹתֵן לְרַבְּנוּ ז"ל בְּעַצְמוֹ, כִּי דָבַר רַבְּנוּ ז"ל מְכָרַח לְצֵאת מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל עַל-יְדֵי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת שְׁכַתְּבָתְךָ לִי שְׂאֲתָה מְבַלְבֵּל מְאֹד, שְׂאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ בְּזֶה אוֹתְךָ וְדַקָּר אוֹתְךָ בְּחֶרֶב לְשׁוֹנוֹ, גַּם זֶה מֵאֵת הַשֵּׁם צְבָאוֹת יִצְאָ. וּמִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר מַה שְּׂאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן נג): כְּשִׂישׁ לְאָדָם שׁוֹנָאִים, וְאַחֲרֵי-כֵן קָם עָלָיו אִישׁ אֶחָד מֵרַעֲיוֹ וְאֲנָשָׁיו גַּם הוּא לְחַלֵּק עָלָיו, הוּא סִימָן שְׁהַבְּעֵלִי מִחֲלָקֶת שְׁלוֹ יִהְיוּ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים.

וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, זֶה בְּנוֹדָאֵי גַם אֶצְלָךָ, עַל-כֵּן אֵל תְּדַאֵג

אֲשֶׁר ב' לה בַּנְחֹל צה

כָּלֵל, וְתִדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי בְּיָדַי יֵשׁ בְּזָה כְּזָה עֲמֻקָּה. וְכַעֲיֵן
שְׁאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמ"א): כְּשֵׁיִשׁ דִּינִים, חֵס
וְשְׁלוֹם, אֲזִי מִדַּת הַדִּין הֵיטָה מְכַלָּה אֶת הָאָדָם, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכוּ';
וְעַל-כֵּן כְּשֵׁיִשׁ דִּינִים עַל אָדָם אַחַד, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכֹא אָדָם אַחֵר,
וְעוֹמֵד וְחוֹלֵק עָלָיו, אֲזִי מִדַּת הַדִּין מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם
וְתִבִּין נִפְלְאוֹת. (וְעֵינֵי בַמָּה שֶׁזִּכְנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְחַדֵּשׁ בְּזָה בְּסִפְרֵי "שְׁפַת הַנְּחֹל"
עֲנִינִים נִפְלְאִים, עֵינֵי שָׁם); עַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל
מִשׁוֹם דְּבַר יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיְהִיָּה, וְתִדוֹן אֶת כָּל מַחְרָפִיךָ וּמִבְזִיךָ לְכַף
זְכוּת. וְאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַמִּתְקַת דִּין, סִימָן יז): כְּשֶׁרוֹאֶה
אָדָם שֶׁדִּינֵי שׁוֹרֵין עָלָיו, יִסְפֹּר מִשׁוֹנְאָיו וְיִצְדִּיק אוֹתָם, עֵינֵי שָׁם;
וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלִהְיוֹת
מִעֲבָדָיו הַנְּאֻמָּנִים, וְלִהְפָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' לה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר בְּשֵׁלַח ה'תשל"ו.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֹבִי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַבְּחֹר נֵר
לְהַצְדִּיק, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח
לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מֵאֵד עַל שְׁאֵתָה מְדַבֵּר
עִם חֲבֵרְךָ מִרַבְּנוּ ז"ל, אֵךְ בַּמָּה שֶׁכְּתִבְתָּ שְׁאֵתָה מְבַטֵּל הַרְבֵּה מִתּוֹרָה
וְתִפְלָה, צָרִיךְ שֶׁיְהִי לְנֶגֶד עֵינֶיךָ דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן א'), שֶׁהַבְּעַל-דְּבַר מְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת, עֵינֵי שָׁם; כִּי
בְּיָדַי מִצְוָה רַבָּה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בְּכָל יוֹם בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, וְאִישׁ אֶת
רֵעֵהוּ יֹאמֵר חֲזוּק, אֵךְ צָרִיכִים גַּם לְחַשֵּׁב עַל אַחֲרִיתוֹ וְתִכְלִיתוֹ
הַנְּצַחִית, מַה יִּשְׁאַר גַּם מִמֶּנּוּ, כִּי דֶרֶךְ הָעוֹלָם לְזַכֵּר רַק אֶת הַחֲבֵר,
וּבְתוֹךְ כֵּךְ שׁוֹכַח אֶת עֲצָמוֹ. וְצָרִיךְ לִהְיוֹת זָהִיר בְּזָה מֵאֵד מֵאֵד, כִּי

צו אָשֶׁר ב' לו בְּנַחֵל

יְמִינוּ אֵלֶּה כְּצֵל פּוֹרַח וְכוּ', וּמָה יִשְׁאַר מֵאַתָּנוּ?! וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
לְהַחֲכִים בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֵאחֹז אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁלוֹ לְבַל יַחֲלִיף וּלְבַל
יִמִּיר בְּשׁוּם דָּבָר, רַק בְּזִמְן שְׁפָנוּי לוֹ יַעֲסֹק בְּזֶה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, אֲקַוֶּה שֶׁתִּבִּין כְּמָה רְמִזִּים לְעֲצָמָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' לו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח ה'תשל"ו.

שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת מְרִירוֹת נִפְשֶׁךָ לְנִכּוֹן
קְבִלְתִּי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי אֱמֶת יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, כְּפִי מָה
שְׁנֹצְרָךְ לְכָל אָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ, כִּי הָעוֹלָם הוּא
כְּמוֹ רוּחַ סְעָרָה, וְהוּא מְסַעֵר גּוֹפִיָּה דְּבַר נֵשׁ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן לח), וְהַכֵּל נִמְשָׁף עַל-יַדֵּי שְׂאִין שׁוֹמְרִים אֶת הַדְּבֹר, שְׁזֶה בְּחִינַת
(תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשֵׂה דְּבָרוֹ", אֲשֶׁר עָקַר הָרוּחַ סְעָרָה
שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, הַכֵּל נִמְשָׁף עַל-יַדֵּי פָגַם הַדְּבֹר, שְׁמִדְּבַר כָּל
הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, שְׂאֵז נִתְבַּלְבַּל מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וּבָא לִיַּדֵּי נְפִילָה
בְּרוּחַנִּיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), וְזֶה הַדְּבָר
הַכִּי קָשָׁה לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ, לְבָלִי לְדַבֵּר רַק מָה שְׁמִכְרַח לוֹ. וּכְבָר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֶלֶין פט): מָה אֲמָנוּתוֹ שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם
הַזֶּה? יַעֲשֵׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלִם, עֵינִי שָׁם; וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת
מְרִיבָה, סִימָן לה): מִי שֶׁהוּא עֹצוֹר בְּמַלְאִים, לֹא יוּכַל אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם;
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים קיג): הַפֶּךָ בְּנִבְלִיתָא וְלֹא תִהְפֹּךְ

אָשֶׁר ב' לו בְּנַחַל צו

בְּמִלִּיא, עֵינַי שָׁם; וְתֹאמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, כִּי כָל מִי שְׁבוּלָם פִּיּוֹ, וְאֵין לוֹ עֶסֶק עִם אַחֵר, יֵשׁ לוֹ הַצְּלָחָה גְּדוּלָה בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֵף שְׁמַצְעָרִים אוֹתוֹ וּמְבִיזִין אוֹתוֹ, עַל-כָּל-פָּנִים הוּא שׁוֹתֵק. וְאָמַר הַחֶכֶם: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — הַדְּבֹר שׁוֹלֵט בִּי, וּכְשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר — אֲנִי שׁוֹלֵט בּוֹ"; כִּי כְּשֶׁשׁוֹתְקִים לְמַחְרָפוֹ וּלְמַבְזוֹ, אָז מִמִּילָא נִמְתַּק הַכֹּל, וְכָל שׁוֹנְאָיו נּוֹפְלִים תַּחְתּוֹ, וְנִנְעָשִׁים כְּלֵא מִמֶּשׁ, וְהוּא גֵר בְּעוֹלָם הַחַרּוֹת מִמֶּשׁ, כִּי כָל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַדְּחָקוֹת וְהַמְרִירוֹת שֶׁל הָאָדָם, עַד שֶׁמֵּאֲבֵד אֶת סְבָלְנוֹתוֹ, הוּא רַק כְּשֶׁמִּפְטָט כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּמִזֶּה נִתְהַנֶּה לוֹ הַרוּחַ סְעָרָה בְּמַחוֹ, עֵינַי שָׁם.

וְהִנֵּה, חֲמֻדַת לְבָבִי, הָעֶבֶר אֵין, וְאֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל הָעֵקֶר הוּא מַעֲשָׂו... לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה תְּדַשָּׁה מְרַגַע זֶה דִּיקָא... אֵף שֶׁכָּבֵר הַתְּחִלָּתָא אֲלֵפֵי וּרְבִיבוֹת פְּעָמִים — מַה בְּכֹךָ, עַל-כָּל-פָּנִים רְאֵה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה תְּדַשָּׁה, לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַשְּׂתִיקָה, וְאָז דִּיקָא תִּזְכֶּה לְחִיּוֹת בְּנַחַת וּבְשִׁלּוֹה, שֶׁהוּא סוּד שׁ'בִּית', שְׂאֵז שְׁבִיתָה וְנִיחָא. וַיֵּשׁ לוֹמַר: שׁ'לִי'יָה', רֵאשִׁי תְבוֹת (וַיִּקְרָא כה, ב): "וְשִׁבְתָה הָאָרֶץ שְׁבִית לְהַוִּי"ה", כִּי דִיקָא כְּשׁוֹזֹכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַשְּׂתִיקָה, אָז הוּא בְּבַחֲיַנַת שׁ'בִּית', וְזוֹכֶה לְחִיּוֹת חַיִּים שֶׁל שׁ'לִי'יָה', כִּי בְּשִׁבְתָּ: שׁ'כִּינְתָךְ תִּשְׁכֵּן בְּתוֹכִינוּ, וּמִזֶּה בָּא שְׂתִיהֵיה לָךְ סְבָלְנוֹת גְּדוּלָה, וְתִסְבַּל עַל כָּל הָעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּאַרְיִכוֹת אֲפִים מְאֹד.

חֲמֻדַת לְבָבִי! בְּאַמַּת אַחֵר יֵשׁוּב הַדְּעַת אַמְתִּי, רוֹאִים וּמְרַגִּישִׁים אֵיךְ שְׂיַמִּינוּ הַבָּל, וְהַיָּמִים פּוֹרְחִים וְכוּ', וְהַהֲכָרַח סוּף כָּל סוּף לְהִיּוֹת מֵת וּגוֹסֵס, עַל-כֵּן לָמָּה לְהַתְּבַלְבֵּל וּלְהַתְּעַצֵּב כָּל-כָּף מִכָּל דְּבָר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַפְגִּס בְּמַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו. וְעֵינַי בְּבַעַל הַטּוֹרִים (פְּרֹשֶׁת וַיְחִי): אַמְתִּי רֵאשִׁי תְבוֹת: אַרְוֹן, מִשָּׂה, תִּכְרִיכִין; וַיֵּשׁ לוֹמַר, כִּי (קִהְלַת ז, ב): "הַחִי יִתֵּן אֶל לְבוֹ", אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה קִהְלַת ז): אֵלוֹ הַצְּדִיקִים, שְׁנוֹתָנִים מִיתְּתָן פִּגְגָד לְבָן; שְׁנֵהוּ בְּעֲצָמוֹ שְׁלֵמוֹת הָאֲמַת, שְׂיַדַע שְׂיִהְיָה מְכָרַח לְהַתְּלַבֵּשׁ עִם תִּכְרִיכִין,

(א) תְּהַפֵּךְ בְּנִבְלָה וְלֹא תְהַפֵּךְ בְּמִלִּים.

צח אָשֶׁר ב' לז בַּנְחָל

וַיִּשְׂאוּ אוֹתוֹ עִם מִטָּה, וַיִּכְנִסוּ אוֹתוֹ בְּתוֹךְ אֲרוֹן. וַכְּשֵׁישׁ לְאָדָם יָשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, אִז כָּבַר לֹא יַחְזִיק בְּמַחְלַקַת עִם וּכְפוּחִים, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ זְמַן לִישֵׁב בְּמַסְבַּת מוֹשֵׁב לְצִיִּים וְכוּ', כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם.

חֲמֻדַת לְבָבִי! חֲזוּק וְאַמֵּץ לְשִׁכַח הָעֶבֶר עֲלֶיךָ, וּתְתַחֵל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְהַשְׁתַּוְּקֶק אֵלָיו יְתִבְרֶךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרֶךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל לִבְךָ בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת בְּלִי שׁוּם מַחְשְׁבוֹת יְתֵרוֹת (שְׁקוֹרִין אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן), וּבִרְחַ לְךָ מִבְּנֵי-אָדָם כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ, וְהַדְּבֵק עֲצָמְךָ בּוֹ יְתִבְרֶךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְתִכְנִיֵּס כָּל עֵיּוֹנְךָ בָּהּ, וּתְחַדֵּשׁ לְעֲצָמְךָ חֲדוּשִׁים דְּאוֹרֵי־תֵא, וְאִז דִּיקָא תְתַחֵל לַחֲיוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנֹעִימִים. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּמִדְרָשׁ (רוֹת רַבָּה ב, ז): הַכֹּל לְמוֹת וְהַכֹּל לְמִיתָה, וְאֲשֶׁרִיו לְאָדָם שֵׁיִצָּא בְּשֵׁם טוֹב מִן הָעוֹלָם, עַיִן שָׁם; הֵינּוּ שְׂמֵאֲחַר שְׁבִין כָּף וּבֵין כָּף יִהְיֶה מְכָרַח לְמוֹת וּלְהַסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם, בֵּין שְׁיִהְיֶה לוֹ מְמוֹן אוֹ כְּבוֹד אוֹ פְּרָסוּם וְכוּ' וְכוּ', וּבֵין שְׁיִהְיֶה הַהַפּוּךְ וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן לָמָּה לוֹ לְהַסְתַּבֵּךְ בְּסִבּוּכִים וּבְמַחְלַקַת וּבְמִרְרוֹת, שֵׁיִשְׂאֵר זְכָרוֹ שְׁהֵי אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל וּבְעֵל מַחְלַקַת, יוֹתֵר טוֹב לְדוּם וְלִשְׁתַּק, וְלִסְבֵּל בְּעַל חֲבֵרוֹ, וַיִּצָּא בְּשֵׁם טוֹב מִן הָעוֹלָם.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אֵל תְּדַאֵג דְּאֵגַת חֲנָם, רַק "הַשְּׁלֵךְ עַל ה' יְהִבְךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ, כִּי לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק" (תְּהִלִּים נה, כג), וְכִמוֹ שְׁעֶזֶר לְךָ כְּבָר עַד עַכְשָׁו בְּנִסִּים וְנִפְלְאוֹת, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ גַּם עַכְשָׁו בְּנִסִּים וְנִפְלְאוֹת, רַק תִּרְאֶה לְקַיֵּם אֵת כָּל הַנֶּאֱמָר בְּמִכְתָּב זֶה, שֶׁהוּא בְּנוֹי עַל דַּעַת רַבְּנוֹ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' לז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדֵּר יְתֵרוֹ הַיְתִשְׁלִי"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,

אֲשֶׁר ב' לו בַּנְחַל צט

האברך היקר לי מאד, שותה ממִי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך קבלתי לנכון, וההכרח לי לקצור, כי בעתים הללו אני טרוד מאד להגיה כמה ספרים חדשים שנמצאו באמצע הדפוס, כמו: "מקור השמחה" ו"אשר בנחל" חלק ב' וג' (מהדורות ישנות), וגם אני מסדר לדפוס את "השפת הנחל", השם יתברך יזכנו לראות בהדפסתם, ויתפשטו בכל תפוצות ישראל.

אודות להפוז ילדים, ידוע אצלנו, כי רבנו ז"ל הקפיד על זה מאד, ופעם אחת כשספר לו מוהרנ"ת ז"ל, שהכה את בנו, שאלו רבנו ז"ל בלשון תמיהה: "א קינד שלאגט מען?" וצריכים לבקש הרבה הרבה ממנו יתברך, שתהיה לו סבלנות לבניו ולבנותיו ולא יכה אותם. ובאמת מה שתפלה עושה, שום דבר לא יעשה.

ואודות שנתחדשו בלבולים חדשים אצל אנשי שלומנו על-ידי אחד זקן שוטה, שהוא מתרחק ריב כל ימיו וכו', פלך ממנו, כי עסק רבנו ז"ל הוא רק תורה ותפלה וזכרון בעלמא דאתי, ועל-כן במקום שתמצא דבר זה — ברח לך לשם, ובמקום שלא תמצא דבר זה — ברח לך משם, כי המתלקת היא השער ופתח הגיהנום. וצריכים לבקש בכל יום ממנו יתברך בכונה גדולה את תפלת "יהי רצון, שתצילני היום ובכל יום מעזי פנים, ומעזות פנים, מאדם רע וכו', משנאת הבריות" וכו' וכו', והאריז"ל הזהיר לבנו מאד בתפלה זו, עין בפונות; כי באמת היא קלפה חזקה עד מאד להיות מתרחק ריב, ולשנא את הבריות, שזה עוקר את האדם מן העולם הזה ומן העולם הבא, וכל זה נמשך מקנאה רעה, אשר ממית את האדם ומרקיב עצמותיו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קנב): כל מי שיש לו קנאה בלבו — עצמותיו מרקיבים, עין שם.

חמדת לבבי! העקר להכניס את עצמו באמונה הקדושה, וצריך שתדע כי מה שמיעד לך, לא תוכל שום ברירה לקחת ממך.

הדורש שלומך...

ק אֲשֶׁר ב' לח – ב' לט בְּנַחֵל
ב' לח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר יִתְרוֹ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרֵב הַגָּאוֹן ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבוֹ הַנְּחָמָד עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְפָּסֶת סִפְרֵי מוֹהֲרָ"ן ז"ל לְנִכּוֹן
קַבְּלָתִי, וְיִשָּׁר כַּחֲכָם עַל זֶה, כִּי הִיא זְכוּת גְּדוּלָה וְנִפְלְאוֹת עַד מְאֹד.

וְאוֹדוֹת שְׁאַלְתּוֹ, אִם מִתֵּר לְקִנּוּת בֵּית עֲבוּדָה זָרָה וְלַעֲשׂוֹת מִזֶּה
בֵּית־הַכְּנֻסֶת, כְּכֹר דְּשׁוֹ בְּזֶה רַבִּים, וְרֵאוּי וְנִכּוֹן לְמַעְלָתוֹ, שְׁיִשְׁאַל לְרַב
מִבְּהֶק בְּזֶה. אִךְ זְכוּר אֲזַכֵּר מֵה שְׁמוּבָא בִירוּשָׁלַיִם (שְׁקָלִים פָּרָק ב',
הַלְכָה ז'): מַעֲשֵׂה בְּבֵית־הַכְּנֻסֶת שֶׁל טְרַסִיִּים וְכוּ', שְׁנַחֲלֵקוּ רַבֵּי אֶלְעָזָר
וְרַבֵּי יוֹסִי, עַד שֶׁקָּרְעוּ סֵפֶר תּוֹרָה בַּחֲמָתָן, קָרְעוּ סֵלְקָא דְעֵתָךְ, אֶלֶּא
שְׁנַקְרַע סֵפֶר תּוֹרָה. וְהָיָה שֵׁם זֶקֶן אֶחָד, וְרַבֵּי יוֹסִי בֶן קֶסְמָא שְׁמוֹ,
וְאָמַר: תְּמִיּהֲנִי, אִם לֹא הָיָה בֵּית־הַכְּנֻסֶת זֶה עֲבוּדַת אֱלִילִים. וְכָתַב
הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְקַאֲמֵרְנָא עַל זֶה בְּפִירוּשׁוֹ פְּנֵי זֶקֶן: הַגִּירְסָא בְּכָאן, אִם
לֹא הָיָה בֵּית־הַכְּנֻסֶת זֶה בֵּית עֲבוּדָה זָרָה, דְּהֵינּוּ שְׁהֵיָה מִתְמִיָּה עַל
צַדִּיקִים כְּמוֹתָם, הֵיאֵךְ יִכְשְׁלוּ בְכַעֲס, שֶׁהוּא כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה.
וְאָמַר, שְׁאַפְשֹׁר בֵּית־הַכְּנֻסֶת הַזֶּה הָיָה בֵּית עֲבוּדָה זָרָה. וְהַקְּלָפָה עַדִּין
לֹא נִתְבַּטְּלָה לְגַמְרִי, וְגוֹרְמֵת לְצַדִּיקִים כְּעֵס, עֵינֵי שָׁם; הָרִי שְׁנִשְׁאַר
אֵיזָה חֵלֶק לְקַלְפָּה, אִךְ אֵין לְדוֹן מֵאַגְדָּה לְהַלְכָה, עַל־כֵּן יִמְחַל נָא
כְּבוֹדוֹ לְשֵׁאל לְרַב מִבְּהֶק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' לט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ו.

שִׁשּׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, גֵר הַרוּצָה לְהֵאִיר
נַפְשׁוֹ בְּהֵאֲרַת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן

עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

הנה אם אמנם לבי נשָׁפֵר בְּקִרְבִי מְאֹד מְאֹד מִכָּל מַה שְּׁעָבַר וְעוֹבֵר עָלַי, אֲךָ זֹאת הִיְתָה גְחֻמִּי בְּכָל פֶּעַם, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ לְנוּ רַבִּי אֲמַתִּי כְּזֶה, רַחֲמָן נִפְלָא כְּזֶה, הַיְכוּל לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ גַם בְּמִקוּמָנוּ וְכוּ', וְלִהְרִים וְלִהְגְבִיחַ אוֹתָנוּ וְכוּ', לְטַהֵר וְלַנְּקוּת וְלִקְשֹׁט אוֹתָנוּ וְכוּ', אֲבָל עֲכָשׁוּ שֶׁהִתְחַלַּת לִסַּג אַחוּרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲנִי שְׁבוּר עוֹד יוֹתֵר, כִּי הֲלֹא רָאֵה לְאֵילוֹ טוֹבוֹת הִבִּיא אוֹתָךְ כְּכֹר רַבְּנוּ ז"ל, זְכִיתָ לְהִנָּצֵל עַל יְדוֹ כֹּל-כֶּף וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, קְנִיתָ לְעֲצָמְךָ עַל יְדוֹ כְּמָה אוֹצְרוֹת, שְׁזָכִיתָ לְסִיִּים עַל יְדוֹ כְּמָה מְסַכְתוֹת, וְעוֹד מַה שְׁזָכִיתָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְלָחָה נְצִיחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹ אֲשֶׁר אֵי אֲפֹשֶׁר לְשַׁעַר וְלִסְפֵּר כָּלֵל, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן, שְׁזָכִיתָ לְמַצֵּא אֶת זְוִיגְךָ, אֲשֶׁר אִתָּה בְּעֲצָמְךָ אִמְרַתְּ לִי, שְׁאַתָּה עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּא עַל עֵצִים גְּדֹל רַחֲמָנוֹתוֹ יְתַבְּרָךְ שְׂרַחֵם גַּם עָלַיךָ וְכוּ', וְלִבְסוּף אַחַר כָּל הַטּוֹבוֹת וְהִישׁוּעוֹת שְׁכַבְּרַתְּ הַתְּחִיל הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ לְהִרְאוֹת לְךָ, הַתְּחַלַּת לִסַּג לְאַחוּר. וּכְכֹר יְדוּעַ מְאֹמֵר מוֹהֲרֵנִי ז"ל: "אֵייעֵר גְּרוֹיִסְקִיט זָאל נִישְׁט פֶּאַרשְׁטעלִין דַּעַם רַבִּינִים שִׁינְקִייט"^ב, וְהַסְבִּיר ר' לוי יִצְחָק: עַל-פִּי-רַב כְּשֶׁאָדָם בְּקִטְנוּת, אִז דִּיקָא הוּא מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהִתְגַּדֵּל, כְּמוֹ-כֵן הוּא מְכַסֶּה אֶת הַחֵן וְהִיפִי שֶׁל הַצְדִּיק, עַד שֶׁנִּתְרַחַק מִמֶּנּוּ. וּבְאִמַּת דְּבוּרִים אֵלֶּה מְרַמְזִים בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵן (חֶלֶק ב', סִימָן פב): "בְּגַשְׁמִיּוֹת — אָנוּ רוֹאִים שֵׁישׁ אָדָם שֶׁהוּא לְמַטָּה בְּדַחְקוֹת, אִזִּי הוּא עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, וּמְכִיר אוֹתוֹ, וּכְשֶׁהוּא נִתְעַלָּה לְמַעְלָה — שֶׁנִּתְעַשֵּׂר, אִזִּי הוּא שׁוֹכַח מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ'. וְכֵן הוּא בְּרוּחָנוּת, כְּשֶׁהוּא בְּמַצַּב גְּרוּעַ וּמְגֻשָּׁם, אִז הוּא בּוֹרַח אֶל הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁהַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ מְרַחֵב לוֹ, הוּא מִתְחִיל לִסַּג אַחוּר, כִּי הוּא בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וּתְכַהֵין עֵינָיו מִרְאֵת", מַחֲמַת שֶׁנִּתְקַרַב בְּיוֹתֵר אֶל הָאוֹר אֱלֹקוֹת, אִזִּי הָאוֹר מְכַהֵה עֵינָיו וּמְדִיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מְסַתְּפֵל בְּעֵצִים הַשְּׁמֶשׁ,

(ב) שְׁגָדוּתְכֶם לֹא תִחַפֶּה עַל הִיפִי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

קב אשר ב' לט בנחל

אור השמש מזיק לעיניו וכו', עיני שם; ובאמת כבר אמר פעם רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קכג), מענין קצת אנשים שמתקנים לעבודת השם יתברך, ואחר-כך מתרחקים. ענה ואמר: אף-על-פי-כן יקר אצל השם יתברך ההתקרות בעצמו אף לפי שעה, אף-על-פי שאחר-כך נעשה מה שנעשה, חס ושלום. ואמר: הלא על שעת מתן תורה נאמר (שיר השירים ד, ט): "לבבתי באחת מעיניך", ואי-תא במדרש מהו באחת מעיניך? אלא שבני השנית כבר היו מסתכלין על העגל; נמצא, שבשעת מתן תורה, כבר היתה דעתם לפרש, חס ושלום, ואף-על-פי-כן היה יקר בעיני השם יתברך מאד ההתקרות בעצמה, אף שהיתה רק לפי שעה.

אהובי, אחי! אני יודע ומרגיש מרחוק מכאובי נפשך ממה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ואיך שנסוגות ונפלת אחורה... אבל כבר גלה לנו רבנו ז"ל, שאין שום יאוש בעולם כלל, אפלו שיהיה כן אלפי ורכבות פעמים.

אחי היקר! חזר בך... חזר בך... פי עדין יש תקנה לאחריהך, האם אינך יודע פי להתרחק מרבנו ז"ל הוא התרחקות ממנו יתברך, פי הלא רבנו ז"ל מאיר בנו גדל עצם רחמנותו וחסדו יתברך, עד שעל-ידי-זה נפתח פינו לדבר עמו יתברך, על-כל-פנים איך שהוא מי יתן והיה שנופה להתועד יחד, הלא אתה לבד יודע איזה אוהב אני לך, וכמה כבר בליתי עמך, ומסרתי את נפשי ואת זמני בשבילך, על-כל-פנים איך שהוא, חמדת לבבי, אל תפל בדעתך כלל, כי יש תקנה לאחריהך, תעשה התחלה חדשה — הן בשעורים בגמרא כסדרן במקום שאתה אוהב, והן בצדקה כפי אשר היית רגיל לתן מעשר להדפסה, אשר הוא דבר נורא ונפלא מאד וזכוי הרבים לדורי דורות, והן בשיחה בינך לבין קונך. ולמען השם, שלכל תפנס בך אפלו לרגע אחד מחשבה של חלישות הדעת, פי איך שהוא עדין יש בכחך לשוב אליו יתברך. ועל-כל-פנים, אהובי, אחי, ראה גם ראה להרבות בצדקה, פי אמרו חכמינו הקדושים (מדרש זוטא שיר השירים א): הדורון של הקדוש-ברוך-הוא צדקה, הנותן צדקה אפלו

אָשׁר ב' מ בְּנַחֵל קג

הִיְתָה עֲבָרָה, וְנַחֲתָם דִּינּוּ לְאַבְד, יְכוּל לְהִיּוֹת מְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה בְּכָל יוֹם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְמִלְאָךְ שֶׁל פּוּרְעָנוּת — אֵל תִּגַּע בּוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְכֵן הוּא בְּמַכִּילֶתָא (פְּרֻשַׁת מְשֻׁפְטִים): בֵּא וּרְאֵה רַחֲמֵי שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל בֶּשֶׁר וְדָם, שְׂאֵדָם קוֹנֶה אֶת עֲצָמוֹ בְּמִמּוֹן מִיַּדֵי שָׁמַיִם, שְׁנֵאמַר (דְּנִינְאֵל ד, כד): "וְנַחֲטָאָךְ בְּצַדִּיקָה פְּרַק" וְכוּ', עֵינַי שָׁם.

אַהוּבֵי, אַחֵי! תַּכְנִיִּים בְּעֲצָמְךָ יְדִיעָה זֹה, "שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל", הֵינּוּ אָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ בְּזֶה הָעוֹלָם הֵיכָן אוֹחֲזוּ, וּמִי הוּא, וּמָה שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ' וְכוּ', אָסוּר לוֹ לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, כִּי לְפַעֲמִים נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא הַגְּרוּעַ שְׁבַכְל הַגְּרוּעִים... וּלְבִסוּף הוּא דִּיקָא סְמוּךְ אֶז אֱלִיּוֹ יִתְבְּרָךְ, וְכֵן לְהַפּוּךְ (עֵינַי לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן חֶלֶק א', סִימָן סג), וְעַל-כֵּן בִּידְעָה זֹה תוֹכֵל תְּמִיד לְחַזֵּר אֱלִיּוֹ יִתְבְּרָךְ, וְתַהֲיֶה אַךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה. וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ אַךְ מֵרַב טְרַדוֹתֵי עֲכָשׁוּ — אֶקְצֹר, אֶקְנֶה לְהֵשֵׁם יִתְבְּרָךְ שְׁנַתּוּעַד אוֹ עַל כָּל פְּנִיִּים תְּדַבֵּר עִמִּי בְּטֻלְפוֹן, כִּי נִפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשָׁךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבְּרָךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר מְשֻׁפְטִים הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיִגּוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחֵל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שֵׁנִי לְסֵדֵר בְּשִׁלַּח לְנִכּוֹן קַבְּלֶתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְשִׂמְעַ הַטּוֹב מִמְּךָ. וְעַקֵּר שִׂמְחָתִי שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי רוֹאֶה שְׂיֵשׁ לְךָ שְׂיִכוּת אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, הַמְּפִיְצִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

מה אמר לך, אהובי, אחי, אין דבורים בפה מכל שפן בכתב
 לפרט ולספר את גדל מעלת זכות הרבים הזו, שהיא זכות נוראה
 ונפלאה מאד מאד, וכל הגאולה תלויה בזה, כי כל הלמוד של רבנו
 ו"ל הוא גלוי אלקותו יתברך במדרגה נוראה ונשגבה עד מאד מאד,
 יחוד הפנימי של עתי"ק וכו' (עין לקוטי־הלכות, ערוכי־תחומין, הלכה ה',
 אותיות כב, לה, עין שם), ועל־ידי הפצת דעתו בעולם, יתקרבו בני
 ישראל אליו יתברך, ויתחילו לדבר עמו יתברך, אשר זוהי הגאולה
 ממש, אשר אז יקיים בשלמות (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים
 שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכס אחד"; ועל־כן, תמדת
 לכבי, חזק והתחזק בעבודה הקדושה הזו ביתר עז וביתר מרץ, כי
 היא לנו זכות גדולה ונוראה ונפלאה מאד מאד, שאנו זוכים לשמש
 את רבנו ו"ל, וראוי לך להתחזק להיות תמיד בשמחה עצומה, אשר
 הוא היסוד והעקר בדעת רבנו ו"ל, כי המאמין באמונה אמיתית
 שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל תלוי רק בידו יתברך,
 אז לא יירא ולא יפחד משום ברירה שבעולם, ויהיה חזק ואמיץ עד
 אין סוף ועד אין תכלית.

וילמען השם, אל תניח אצלך את העצבות אפלו רגע, רק להיות
 תמיד בשמחה עצומה, ואז תצליח דרכך בכל אשר תפנה, כמו
 שאמר רבנו ו"ל (ספר המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): מי שהוא
 שמח תמיד, על־ידי־זה מצליח; וכבר אמרו חכמינו הקדושים
 במדרש תנחומא (פרשת שמיני, סימן ב'): אין השמחה ממתנת לאדם,
 לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר
 למחר וכו', עין שם; ועל־כן צריכים להיות ברירה, לחטף תכף־ומיד
 את היגון ואנחה בתוך השמחה (עין לקוטי־מותר"ן, חלק ב', סימנים: כג,
 כד), ולא להמתין ולדחף אפלו לרגע, ובפרטיות אותם שעוסקים
 בצרכי צבור באמונה, ראוי להם לשמח כל היום, ובפרטיות לגדל
 ולפרסם דעת רבנו ו"ל בעולם, אין לך עוד צרכי צבור גדולים מזה,
 וצריך להיות זריז בזה מאד מאד, וכמוכא במדרש תנחומא פרשת
 משפטים, על פסוק (משלי כט, ד): "ואיש תרומות יתרוסנה" — אם

אֲשֶׁר ב' מ בְּנַחֵל קה

מִשִּׁים אָדָם עֲצָמוּ כְּתֻמָּה הַזֶּה שֶׁמִּשְׁלַכְתָּ בְּזוּיַת הַבַּיִת, וְאוֹמֵר: מַה לִּי בְּטֶרַח הַצְּבוּר, מַה לִּי בְּדִינֵיהֶם, מַה לִּי לְשִׁמְעַע קוֹלָם, שְׁלוֹם עָלַי נִפְשִׁי, הֲרִי זֶה מִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, עֵינַי שָׁם; וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, מֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ בְּזִכּוּיֹת חֲנָם לְהַתְּנֹדַע מֵרַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, אָנוּ מִכְּרַחֵץ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ, כָּל עוֹד אָנוּ בַּחַיִּים, לְגַלוּת וּלְפָרְסָם דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וְלִהְיוֹת נִפְשׁ כָּל חַי, וְלֹא לְהִסְתַּפֵּל בְּזֶה עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ לֹא מִבַּיִת וְלֹא מִבַּחוּץ, וּבְנוֹדָא צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַפְּנוּנָה רַק לְשֵׁם שְׁמַיִם, לְקָרֵב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלֹא תִהְיֶה לוֹ שׁוֹם כְּפִנְיָה וּמִחֻשְׁבָּה פְּרָטִית, וּכְמֵאֹמֵר הַתְּנַא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת ב): "וְכָל הָעַמְּלִים עִם הַצְּבוּר יִהְיוּ עַמְּלִים לְשֵׁם שְׁמַיִם"; וְאֵיתָא בִּירוּשְׁלַמִּי (בְּרִכּוֹת ה', א'): הָעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר כְּעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן חֲזַק, חֲזַק, לְהַפְּיִץ דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנֵינוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וּבֹא תְּבוֹא עַל שְׁכַרְךָ.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת שֶׁבִקְשַׁת סֵפֶר, בְּנוֹדָא אֲשַׁלַּח לָךְ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, עוֹד בְּשִׁבוּעַ זֶה, וְאֵל תִּדְאָג כָּלֵל, אִךְ מַה שֶׁכְּתִבְתָּ אוֹלֵי יֵשׁ לִי כְּפִנְיָה שְׂאִין אֲנִי שׁוֹלַח לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל סְפָרִים, תִּאֲמִין לִי, כִּי תִהְלֶה לְאֵל אֵין לָנוּ מַה לְהַתְּבַיֵּשׁ עִם הַסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", "וְאֹדְבָרָה בְּעוֹדֶיךָ נִגְדַּ מְלָכִים וְלֹא אֲבוּשׁ" (תְּהִלִּים קיט, מו), כִּי כָּל הַשִּׁיחוֹת שְׁרֻשׁוֹמוֹת "שְׁמַעְתִּי" "וְאֹמֵר לִי" וְ"סֵפֶר לִי", כָּל זֶה שְׁמַעְתִּי וְקִבַּלְתִּי פָּנִים אֶל פָּנִים מֵר' לױי יִצְחָק (גְּרוֹ זְאִיר) [ו'ל]. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת כו:): הַיֵּאֵךְ יָכוֹל הַחַי לְהַכְחִישׁ אֶת הַחַי, עֵינַי שָׁם; וְיִתֵּר הַשִּׁיחוֹת הֵלֵא יִשְׁנֵם עַל טִיפ, בְּנוֹדָא אִי אֲפָשֶׁר לְהַכְחִישׁם, אִךְ הַסֵּפֶה שֶׁלֹּא שְׁלַחְתִּי, כִּי פִּה נִמְכָּר בְּמַרְץ כְּזֶה, אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ צְרִיכִים כָּל סֵפֶר (עַד עַכְשָׁו כָּבֵר מְכַרְנוּ אַרְבַּעַת אֲלָפִים סְפָרִים, תִּהְלֶה לְאֵל). וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ מְדַפְּיִסִים אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנֵינוּ ו'ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן", וְ"סֵפֶר הַמִּדּוֹת", וְהַ"קְּצוּר־לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן", וְהַ"לְקוּטֵי-עֲצוֹת"; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, רַק חֲזַק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נֵעַם חֲלָקֶךָ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, כִּי אֵין מִי שִׁיּוּשִׁיעַ

לך, כי אם השם יתברך.

ידידך לנצח...

ב' מא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ושיגור וירדפו אל אהובי, אחי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ולא היה לי הפנאי להשיבך תכף-ומיד. חמדת לבבי! אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, וראוי לנו להיות תמיד רק בשמחה עצומה על נעם חלקנו, אשר בנחל שם גורלנו, ואנו שותים מימיו. ואודות בריאותך צריך שתזכר מאמרם ז"ל במדרש תנחומא פרשת יתרו: אמר הקדוש-ברוך-הוא, אין מפה שאין לה רפואה, ונפרת רפואתה וסמה של כל מפה ומפה, אם מבקש את שלא תגיע לגופך צרה, עסק בתורה, שהיא רפואה לכל הגוף וכו', עין שם; ותהלה לאל, יש לנו דרך למוד נפלאה מרבנו ז"ל; אשרי שיאחז בזה בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, כי בא יבוא היום האחרון שהכל יחפש, אז וועט זיך אלעס אפ זוכין, ומי שהתלוצץ מזה מה יאמר אז?!

חמדת לבבי! אל תכניס את עצמך בשום מחלקת וקשיות על שום בר ישראל, ובפרט על תלמיד חכם, אפלו שיש ראיות ונדמה שהצדק עם החולקים עליו, כי יש הרבה דברים נסתרים מהעולם... ובין כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיט:): כל המבזה תלמיד חכם, אין לו רפואה למכתו, ועל-כן העקר מהיום בלך מקשיות וספקות שיש לך על האברך ... גרו יאיר, פי בודאי פונתו רצויה לשמים, ואף שנדמה ההפוך וכו', ואתה יכול לומר (איוב יט, כו): "מבשרי אחזה אלוה", ראה גם ראה מה שזכית על ידו באלו

אָשֶׁר ב' מֵא בְּנַחֵל קו

השנים... ראה לברח רק אליו יתברך בשיחה ותפלה, ולבקש כל צרכיך הרוחניים והגשמיים רק ממנו יתברך, כי רק הוא יכול להושיע לך ולא אחר, ותבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, כי הכל לכל – דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ומה שנדמה שרואים איזה עולם, הוא רק דמיון גדול בשביל הבחירה והנסיון, ועל-כן נקרא "עולם", לשון "העלם", שנעלם בו אלקותו יתברך, וכל עבודתנו בתורה ובמצוות, וביותר בשיחה זו תפלה, צריכה להיות בחפוש אחריו יתברך, ובזה שתזכה לשעבד את לך אליו יתברך, תזכה לרפואה בין ברוחני ובין בגשמי, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה כט:): בזמן שישאל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתרפאים, עין שם; ובאמת מי שמרגיל את עצמו לא להסתכל על אחרים, הוא דיקא זוכה לחיות חיים טובים ונעימים כמו התם הקדוש.

ואודות השיחות שנדפסו בספר "אילן החיים", תדע אהובי, אחי היקר לי מאד, כל מקום שנרשם "שמעתי", "ספר לי", "אמר לי", זה שמעתי מפיו הקדוש של ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ו"ל] פנים אל פנים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות כז:): היאך יכול החי להכחיש את החי, עין שם; ומה שנדפס סתם הלא הנם על טיפ, בודאי אי אפשר להכחישם, ויותר מזה אין להתבלבל, כי יש הרבה ענינים געלמים... אשר בהכרח שיאמר כן... כדי להציל עשוק מפני עשוקו, ואי אפשר לי להאריך בזה בפרטיות, ודי לחכימא.

וצריכים לחזר ולומר: אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו. וראה לרקד עכשו, כי השמחה היא רפואה גדולה לכל החלאים, כמו שהזכירנו רבנו ו"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד).

ואודות הספרים שכתבת, דע לך כי... גרו יאיר, בתחלה נתן לי כמאה ושלשים דולר לצדקה בעבורך ובעבור החתן, שאשלח

קח אֲשֶׁר ב' מב בַּנְּחָל

לך בעבורם ספרים, ושלחתי לך שמונים ספרי ארץ אפים, אשר עולים לי יותר מהסכום, על-כל-פנים אחר-כך שכתבת שאתה רוצה יותר טוב מעות, אמרתי לו שישלח לך מעות ולא ספרים כרצונך, אך מה שעבר כבר אי אפשר לשנות, כי גשלח לך, ואני חייב לך שבעים דולר, בקרוב אשלח לך.

חמדת לבבי! אל תבלבל את עצמך כלל, וראה לכתב לי תכף-ומיד.

ידידך לנצח...

ב' מב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר משפטים ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל הרב החסיד, האברך המפלא והמפלא, העוסק בצרכי צבור באמונה, להפיץ ספרי ודעת הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו בעולם... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

הנה מכתבך הארץ לנכון קבלתי, וכן את כל התכנית... אשריך ואשרי חלקך שזכית לזה, כי כל זמן שאנו מלבשים בלבוש גשמי, אין אנו יודעים גדל מעלת העסק הקדוש והנורא הזה של הפצת המענינות חוצה, כי הלא מי שזוכה להתנדע מרבנו ז"ל באמת, ואינו מטעה את עצמו, הוא פותח פיו לדבר עמו יתברך, וכבר עוסק בשירות ותשבחות כל ימי חייו, ובכל מקום שבא, הוא מדבר עמו יתברך, שעל-ידי-זה ממשיך ומוריד את השכינה לשם, ועל-פן אין למעלה מזכות הרבים כזו — להפיץ דעת האמת בעולם, ובטוחני שתצליח דרכך, אם אמנם עדין אתה מסתובב בחובות, אבל סוף כל סוף נועט זיך דעם הייליגען רבי'נס ואך זייער שיין אויס

אָשׁוּר ב' מֵב בְּנַחֵל קֵט

פִּירְעוּגִי; וְעַל-כֵּן אֵין עֲלֶיךָ לְהִסְתַּכֵּל עֲכָשׁוּ עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכָּב, יְהִי מִי שְׂיִהְיֶה, אֲפֹלוּ הוּא מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי עֲלִינוּ נִפְלוּ חוֹבוֹת הַיּוֹם, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וּלְהַפְיִץ סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְרוֹאִים שְׁמוֹהֵרְנִית וְ"ל הִיָּה בְּמִצְרַיִם, וּמְכַר שָׁם לְקוּטֵי-מוֹהֵרִין אֶחָד וּשְׁנֵי סִפְרֵי הַמִּדּוֹת, וְהִתְחִיל לְרַקֵּד מְרַב שְׂמִיחָה, וְנִתַּן תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂבָמְקוֹם רְחוּק כְּזֶה, זָכָה לְהַשְׂאִיר סִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וְזֶה הִיָּה עֵקֶר חַיּוּתוֹ, עַל-כֵּן גַּם עֲלִינוּ מִנַּח עֲכָשׁוּ הַחוֹב לְהַשְׂאִיר בְּכָל מְקוֹם שְׂנֵבּוֹא לְשֵׁם סִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וְהַעֲקֵר אֲצֵל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, אֲשֶׁר אָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֵרִין, חֵלֵק א', סִימָן רו'), שֶׁהֵם עֲרִין מִפִּירִין אֶת הַקּוֹל הָעֲלִיּוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאַל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל לְמָה אֵין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עוֹזְרִים לָךְ, כִּי לְעֵסֶק בְּהַפְצַת הַמַּעֲיָנוֹת צָרִיכִים זָכִיָּה גְדוּלָּה, כִּי הָעֵסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הִזֶּה הוּא מְסוּד גְּאֻלְתָּנוּ, וְעַל-כֵּן לֹא כָּל אֶחָד זֹכָה לָזֶה, כִּי אֲפֹלוּ מִי שְׁנוֹתָן כְּבָר צָדָקָה, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַדַּע לְמִי לִתֵּן, כִּי הַצְּדָקָה הָאֲמִתִּית קָשָׁה לְמַצָּא, וְלֹא כָּל אֶחָד זֹכָה שְׂיִהְיֶה נֹעֵשֶׂה מִכִּסְפוֹ וּמִמָּמוֹנוֹ קְרוֹב הַגְּאֻלָּה, כִּי רוֹאִים שְׂעַל כָּל עֲנִין צְדָקָה, יֵשׁ לְאָדָם הַשְּׂגָה — זֶה עֲנִי... זֶה חוֹלָה... זֶה צָרִיךְ בְּגָד... זֶה צָרִיךְ הַכְּנָסֶת כְּלָה... וְכוּדוּמָה, אֲבָל לְהַצִּיל עֲשׂוֹק מִיַּד עוֹשֵׁקוֹ, שֶׁהֵם אֵלוֹ הַנִּפְשׁוֹת אֲשֶׁר עֲלִיהֶם נֹאמַר (קִהְלַת ד'): "וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאֶרְאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נֹעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, וְהִנֵּה דִמְעַת הָעֲשׂוּקִים, וְאֵין לָהֶם מִנְחָם, וּמִיַּד עוֹשְׂקֵיהֶם כַּח וְאֵין לָהֶם מִנְחָם", שְׂזֶה סוֹכֵב עַל אוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת שְׂנִפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בַּפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה... וְנִפְלוּ לְעַמֵּק הָרַע וְהַחֲשָׁף, וְאֵין לָהֶם שׁוּם עֲצָה וְתַחֲבוּלָה אִיךָ לְצֵאת... וְאֵין מִי שְׂיָבִין אוֹתָם... וּמִכָּל שְׂפָן שְׂאֵין לָהֶם מִי שְׂיִרְחַם עֲלֵיהֶם, עֲלֵיהֶם הַרְחַמְנוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, וְלָהֶם הַמְצָוָה הַכִּי גְדוּלָּה לְעוֹר, כִּי הֵם הֵם הָעֲנִיִּים בֵּין בְּרוּחָנִיּוֹת וּבֵין בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי נִפְגְּמָה דַּעְתָּם, אֲשֶׁר מִשָּׁם בָּאָה הָעֲנִיּוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת גַּם-כֵּן, וְעַל-כֵּן מִי שְׂזוֹכָה לִתֵּן צְדָקָה לְמַצָּוָה זֹו — אֵין לְמַעַלָּה מְזֶה, כִּי כְּבִיכּוֹל אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עוֹזֵר,

ג) דְּבַר רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ יֵצֵא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל יָפָה מְאֹד.

קי אָשׁר ב' מג בנחל

כי נשמות ישראל הן אחדות אחת עמו יתברך ובכל צרתם לו צר (ישעיה סג, ט), על-כל-פנים איך שהוא אל תניח את מקומך, ואל תסתכל על שום ברִיָּה שבעולם, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ואל תתפעל מה שזוה אומר, או מה שזוה לועג, או מה שזוה חולק, כי כן הִיָּה על מוהרנ"ת ז"ל, כמו ששמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], שפעם אחת בא לעיר טשעערין, והתחיל לומר חדושי שחדש אז, וצעקו אחדים בפניו: נאר דעם רביניס ספר, כאומרים שיפסיק; ועל-כן, חמדת לבבי, כלך מחלישות הדעת, כי סוף כל סוף וועט זיין זייער זייער שיין, כי כל הגאֵלה תלויה רק בהפצת דעתו של רבנו ז"ל בעולם.

ידידך לנצח...

ב' מג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תרומה ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות ללבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מצטער אני בצערך הקשה, אף באמת לא כף קבלנו מרבנו ז"ל, להמשיך את עצמו אל הצער, חס ושלום, אדרבה רבנו ז"ל למד אותנו את הגלוי של "בצר הרחבת לי" — שגם בתקף המרירות צריכים למצא הרחבות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), ולהחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), ולחטף את היגון ואנחה אל תקף הששון והשמחה (עין שם, חלק ב', סימן כג), כי השמחה היא העקרית בקיום האדם ברוחניות ובגשמיות, ועל-כן צריכים לעשות כל מיני פעלות שבעולם להיות רק בשמחה עצומה, ובפרט אחרי שזכינו בזכיות חנם להתודע מרבי אמת כזה המלמד

אֲשֶׁר ב' מג בַּנְחֹל קיא

אֹתָנוּ עֲצוֹת נֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ לְחִזֵּק אֶת שְׁכֻרוֹן לְבַנוּ וּלְתַקֵּן אֶת קַלְקוּלָנוּ, וּלְרַפְּאוֹת אֶת מַחְלוֹתֵינוּ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד. וְעַקֵּר הַשְּׂמִיחָה זֹכִים עַל-יְדֵי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׁצָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ בְּכָל פַּעַם מַחְדָּשׁ אִיךָ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִי פְּרִטִית, וּמָה שֶׁתְּצַטְרֵף לְפָרְנִסְתָּךְ יָבֵא אֵלֶיךָ, וְעַל-כֵּן לְמָה לָךְ לְרוֹץ כְּקוֹרָא בְּהָרִים וּתְקַנֵּא בְּזָה... אוּ בְּזָה... כִּי הֲלֹא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יִזְמָא לַח.): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֻבְרָתָהּ אֶפְלוּ כַּמְּלֵא גִימָא, וּכְשֶׁתַּחֲקֹק דְּבַר זֶה בְּדַעְתָּךְ, לֹא תִפְתָּחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה וּמִשׁוֹם דְּבַר, רַק תִּמְשִׁיךְ עֲצָמְךָ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּתְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל הַמְּצָבִים, וּמָה גַם שֶׁתִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ סוּף כָּל סוּף תִּנְצַל בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, כִּי עַקֵּר הַמְּרִירוֹת שְׂמַעְקָמַת וּמְמַרְרַת אֶת חַיֵּי הָאָדָם הוּא רַק, כְּשֶׁמִּנְחָה הַכֹּאֵב וְהַצָּרָה בְּלָבוֹ וְדַעְתּוֹ, אִיךָ כְּשׁוֹזֹכָה לְסַפְּרָה לְמַשְׁהוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא מִלְּבוֹ וְדַעְתּוֹ, וְנוֹעֵשָׂה לוֹ נֶקֶל, וְעַל כֵּן טוֹב יוֹתֵר שֶׁהַמִּישָׁהוּ הַזֶּה יִהְיֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי לְפָנָי בְּשֶׁר וְדָם קָשָׁה וְכִבֵּד לְסַפֵּר הַכֵּל, וּבְכַפְרִיּוֹת כְּשֶׁעֵבֵר עָלָיו מָה שֶׁעֵבֵר וְכוּ', וְכֵן בְּשֶׁר וְדָם יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא עֹכְשׁוֹ בְּעֲצָמוֹ שָׁבוּר, וְעוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר וְכוּ', וְעַל-כֵּן מָה לָךְ לְסַפֵּר לוֹ, אֲשֶׁר סָפַק סָפַק אִם יַעֲזֹר לָךְ, יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמַדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא הַצְּלָחָה נֹרְאָה וְנִפְלְאָה, הַצְּלָחָה נִצְחִית וּמָה גַם שֶׁבְּנֻדָּאֵי אִם יִהְיֶה עַקְשָׁן, סוּף כָּל סוּף יִפְעַל לִישׁוּעָתוֹ בְּלִי שׁוֹם סָפַק, כִּי "קָרוֹב ה' לְנִשְׁבָּרֵי לֵב וְאֶת דְּכֹאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ" (תְּהִלִּים לַד, יט), אִיךָ כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁחֲרִיב הַתְּפִלָּה שְׂמַצְלַחַת בְּהַמְּלַחְמָה הִיא חֲרִיב כְּזוֹ, שֶׁיֵּשׁ לָהּ שְׂתֵי פִיּוֹת, מִצַּד אֶחָד תּוֹרָה וְהוֹדָאָה, וּמִצַּד אֶחָד שְׂאֵלַת צְרָכָיו, שְׂאֵז דִּיקָא עַל-יְדֵי חֲרִיב כְּזוֹ יִבְטַל אֶת שְׂתֵי הַקְּלָפוֹת — עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'; וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוּת, נַחֲלוֹת, הַלְכָה ד'), כִּי עֲשׂוֹ הוּא רַע גְּמוּר שְׂכוּפֵר בְּכָל — לִית דִּין וְלִית דִּין, וְלֹא כְּדָאֵי לְהַתְּפַלֵּל חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן כְּנֻגְדוֹ צְרִיכִים אֶת צַד הַחֲרִיב שֶׁל "תּוֹדָה וְהוֹדָאָה": "מָה אַתָּה אוֹמֵר לִי,

קִיב אֲשֶׁר ב' מַג בְּנַחֵל

שָׁאִין לִי תִקְנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִין מִי שִׁישְׁמַע לִי, הֲלֵא בְרוּךְ הוּא
וּמְבָרֵךְ, רְאִיתִי כְּבֹר עַד עַכְשָׁו יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים וְנִפְלְאוֹת", וּכְנִגְד קִלְפַת
יִשְׁמַעְאֵל, שֶׁהוּא אוֹמֵר: "שְׁמַע ה' יִתְבָּרֵךְ צְלוֹתֶיךָ, כְּכֹר שְׁמַעוּ אוֹתְךָ,
עַל-כֵּן מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עוֹד", כְּנִגְדוּ צָרִיכִים אֶת צַד הַחֶרֶב
שֶׁל שְׂאֵלַת צָרְכֶיךָ וּבִקְשָׁה לְהִבָּא, כִּי מַעֲקָר הַיְשׁוּעָה עֲדִין אָנוּ
רְחוּקִים, וְהִבֵּן; וּבְאֵמַת חֲמֻדַת לְבָבִי, בְּלִי עֲצוֹת רַבְּנֵנוּ ז"ל לֹא הָיָה
לָנוּ קִיוּם בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, כִּי אֶלְמָלֵא מִלְחָא לֹא הוּי עֲלֵמָא יְכוּל
לְסַבֵּל מְרִירוּתָא, וּמִלַח הוּא הַצְדִיק יְסוּד עוֹלָם, שֶׁהוּא בְרִית מְלַח
עוֹלָם (עֵינן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כג); וְעַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְהִתְנוּעַד
תָּמִיד יַחַד, וְלִדְבַר רַק מַעֲצוֹתֶיךָ הַקְדוֹשׁוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת, וְלִחְזֵק אִישׁ אֶת
רֵעֵהוּ. וְצָרִיךְ לְבָרַח מִדְּבוּרִים אַחֲרֵים הָעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי
עוֹלְמוֹת.

יְדִידֵי הַיָּקָר! יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל וְעוֹד מַעֲט בְּהִכָּרַח נַעֲזוּב אֶת זֶה
הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׁאִינוּ שְׁלָךְ תְּסִיחַ דְּעַתְּךָ
מִכָּל הַצָּרוֹת שְׁלָךְ, וְתִכְרַח לָךְ אֶל תוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וְתִחַדְדֵשׁ
חֲדוּשִׁים דְּאוֹרֵיטָא חֲדוּשִׁים, אוֹלֵי רַק בְּשִׁבִיל זֶה עוֹבֵר עֲלֶיךָ מָה
שְׁעוֹבֵר וְכוּ', כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה שְׁתַּחַדְדֵשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, כִּי יֵשׁ
בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר דּוֹקָא כְּשֹׂאִין לָהֶם פְּרִנְסָה וְיֵשׁ לָהֶם בְּלִבּוּלִים, אֹז
יוֹצְאִים מֵהֶם דְּבוּרִים יָפִים (עֵינן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יג), כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְהִתְנַחֵם מִהִיסוּרִים, כִּי אִם עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה (עֵינן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן סה), וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל, שְׁלַפְעָמִים בָּאָה מִחֻלְקַת עַל הָאָדָם,
מִפְּנֵי שְׁאִין לוֹ אֲמוּנָה בְּחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ (עֵינן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
סא), כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחֲיִים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם
עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָתְךָ, וְהֵם לוֹמְדִים וּמִתְפַּלְלִים עַל-יְדֵי-זֶה וְכוּ';
וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, מֵהִיוֹם וְהִלָּאָה אֵל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ, רַק חֲזוּק וְאֶמֶץ
מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁהִיא הַכְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ
חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, וְהִיא שְׁלֵמוֹת הָאָדָם כִּי בְּכָל אַחַד יֵשׁ שִׁכְל
בְּכַח, וְצָרִיךְ לְהוֹצִיאֹ מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וּכְשׁוֹזְכָה לְחַדְדֵשׁ חֲדוּשִׁים,
אֹז נַעֲשֶׂה שִׁכְל הַנִּקְנָה (עֵינן שֵׁם, סִימָן כה). וּכְכֹר כְּתִבְתִּי לָךְ פַּעַם, כִּי

אֲשֶׁר ב' מד בַּנְחַל קיג

אֶפְלוּ אִם לֹא יִדְפְּסוּ חֲדוּשֵׁי תוֹרָתְךָ, אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת רִגִיל לְרֹשֶׁם
עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב, וְהוּא עֲנִיָן נִפְלֵא, וְגַם מִמְשִׁיף אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ו"ל (עֲיֵן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ס') עַל
פְּסוּק (שְׁמוֹת כה, ב): "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" — עַל־יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה
שֶׁמִּגְלִין, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשַׁכֶּת אֲלֵקוֹת כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּקְחוּ
לִי תְרוּמָה", הֵינּוּ כְּשֶׁתְּרָצוּ לְקַח וּלְהִמְשִׁיף אוֹתֵי אֵי אֶפְשֶׁר, כִּי אִם
עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה מִמְשִׁיכִים אוֹתוֹ כְּבִיכּוֹל, עֲיֵן שָׁם;
וְעַל־כֵּן הוּא עֲנִיָן נִפְלֵא, וּבּוֹדָאֵי הַחֲדוּשִׁים צָרִיכִים לִהְיוֹת בְּנוּיִים עַל
יְסוּדוֹת חֲזָקִים, כִּי אִם, חֵס וְשְׁלוֹם לֹא, אִזּוּ נַעֲשֶׂה וְגוֹרֵם מֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה
וְגוֹרֵם, כְּמוֹכָא בְּהַקְדַּמַת הַזֶּהר הַקְדוּשׁ (דף ה.), עֲיֵן שָׁם; אַבָּל אִם הֵם
בְּנוּיִים עַל אֲדָנֵי הָאֵמֶת בְּפִסּוּקֵי תַנ"ךְ וּבְמֵאמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְדוּשׁ וְסִפְרֵי הַצְּדִיקִים, עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹנֵה
שְׁמִים חֲדָשִׁים; אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ. וְעַל־כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, אֵל
תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְרֵאָה גַם רֵאָה עַל־כָּל־פְּנִים מֵעַכְשָׁו, לִהְיוֹת מְחַדָּשׁ
תְּמִיד בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תְּנוּחַ דַּעְתְּךָ, וְתוֹכָה לִהְיוֹת מְיֻשָּׁב,
וּכְבֹר יִהְיֶה לְךָ מֶה לַעֲשׂוֹת עִם הַזְּמַן הַיְקָר. וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, שֶׁחֲדוּשֵׁי
תוֹרָה וּבְפִרְטוּיֹת כְּשֶׁתּוֹכָה שִׁידְפְּסוּ, הֵם לְמוֹד תּוֹרָה דְרַבִּים, שֶׁעוֹלָה
עַל הַכֹּל.

הַהֶכְרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' מד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבָבִי, אַחֵי וְרַעֲי,
הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד שֶׁאַתָּה מְזַכֶּה אֶת

קיד אָשׁר ב' מד בַּנְּחָל

הַרְבֵּים עִם דַּעַת הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבֵּנוּ ז"ל. מָה אָמַר לָךְ, תְּמַדַּת לְבָבִי, אֵינן לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְרֵאוּי לָךְ לְרַקֵּד וּלְשִׁמוּחַ בְּשִׂמְחָה וְרִקְוִידִים עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, כִּי רֵאָה כַּמָּה אֲנָשִׁים כָּבֵר מִתְבוֹדְדִים וּמִדְּבָרִים עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל יָדֶךָ, עַל-כֵּן לָמָּה אִתָּה שָׁבוּר כָּל-כָּךְ, אִם הֵייתָ רוֹאֶה אֶת הַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁגֹּרְמִים אֱלוֹ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁעוֹרְרָתָם לְהִתְבוֹדְדוּת, אֵילוֹ צְרוּפִים וְיַחֲוִידִים חֲדָשִׁים גֹּרְמִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, בְּשַׁעַה שֶׁמִּתְבוֹדְדִים וּמִתְחַנְנִים לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ הֵייתָ רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם, כִּי זְכוּת הַרְבִּים עוֹלָה עַל הַכֹּל.

לְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית חֲזַק וְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זוֹ, לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת חֲבֵרֶיךָ שִׁירְגִילוּ אֶת עֲצָמָם לְהִתְבוֹדֵד בְּכָל יוֹם נְיוֹם עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַלְעִיג, כִּי מָה יִשְׁאַר מִמֶּךָ... וּמָה יִשְׁאַר מֵהֶם... וְדַע לָךְ שֶׁאֵינְךָ יַחֲדֵי בְּדָבָר זֶה שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִמֶּךָ וְכוּ', כִּי כֵּן הָיָה אֲצֵל הַרְבֵּי הַחֲסִיד ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטְעֵר הַיִּי"ד (אֶחָד מִגְּדוּלֵי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפוֹלִין), שֶׁהוּא הָיָה מְהֵרָא שׁוֹנֵינִים וְהִיחִידִים שֶׁעוֹרְרוּ אֶת הַרְבִּים עַל עֲנִין תְּפִלָּה וְהִתְבוֹדְדוּת, עַד שֶׁזָּכָה לְהַעֲמִיד עֲדָה שְׁלָמָה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁלֹּא חָסְרוּ יוֹם אֶחָד בְּלִי הִתְבוֹדְדוּת כִּידוּעַ וּמִפְרָסָם דְּבָר זֶה, וְהִזְקִינִים וְכוּ' צָחֲקוּ מִמֶּנּוּ עַל שִׁמְדָפִיס עֲנִינִים חֲדָשִׁים, כְּמוֹ "הִתְעוֹרְרוּת לְהִתְבוֹדְדוּת" וְכִדּוּמָה, וְאָמְרוּ עָלָיו מָה שֶׁאָמְרוּ וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה הוּא שֶׁבָּנָה אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל בְּפוֹלִין וְלֹא הִזְקִינִים, וּמָה נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ... וּמָה נִשְׁאַר מִהִזְקִינִים... בְּוַדָּאִי צְרִיכִים לְשִׁמְעַת חוֹת דַּעַתָּם שֶׁל זְקֵנֵי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם דִּיקָא, וּבְוַדָּאִי מְסַפִּימִים כְּמוֹ שֶׁדְּבַרְתִּי פָּנִים אֶל פָּנִים עִם ר' לױי יִצְחָק (נְרוֹ זְאִיר) [ז"ל], אֲבָל אֲסוּר לַעֲשׂוֹת 'כָּלְלֵי' "זְקֵנִים זְקֵנִים", כִּי 'לֹא בְּסִבֵּי טַעֲמָא' (שַׁבַּת פּוּט:), וְלֹא כָּל הִזְקֵנִים זְכוּ לְהִתְמַיֵּד בְּסַפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר רַק שָׁם דַּעַתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל. וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִינוּ לְבַחּוּרִים וְאַבְרָכִים, אֲשֶׁר מִתְמַיֵּדִים יוֹם וְלַיְלָה בְּסַפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְיִוָּדְעִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֵלוֹ הִזְקֵנִים הַחוֹלְקִים עָלֶיךָ,

אֲשֶׁר ב' מד בַּנְחָל קטו

וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קדוּשֵׁין לב:): "מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם" (ויקרא יט, לב) — יְכוּל אֶפְלוּ מִפְּנֵי זֶקֶן 'אֲשָׁמַאִי"? תִּלְמוּד לומר זֶקֶן, וְאִין זֶקֶן אֶלָּא חֲכָם וְכוּ', אִין זֶקֶן אֶלָּא מִי שֶׁקָּנָה חֲכָמָה, עֵין שָׁם; וּמָה נִקְרָא זֶקֶן אֲשָׁמַאִי? זֶה שֶׁמְרַבֵּה בְּמַחְלָקַת וְכוּ'; וְעַל-כֵּן לָמָּה תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ, מָה שֶׁכַּמָּה זֶקְנִים טַפְּשִׁים, אֲשֶׁר לֹא קָרְאוּ, וְלֹא שָׁנוּ וְלֹא שִׁמְשׁוּ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹצְאִים נִגְדָּךְ וְכוּ', תִּדַע שֶׁרַב אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ עוֹמְדִים עַל יְמִינְךָ וְרוֹצִים בְּחִדּוּשֵׁיךָ וּבַכְּפָרְטוּת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁדְּבוּרֶיךָ הֵם כְּמִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ מֵאֲמָרָם ו"ל (קִינִים, פָּרָק ג'): זֶקְנֵי עַמִּי הָאָרֶץ כָּל זְמַן שֶׁמְזַקְנִים — דַּעְתָּן מִטְּרַפְתָּ עֲלֵיהֶם, אֲבָל זֶקְנֵי תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, אֵינָן כֵּן, אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁהֵם מְזַקְנִים — דַּעְתָּם מִתְּיַשְׁבֵּת עֲלֵיהֶם; אֵלּוּ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְזָקִים שֶׁהִתְחִילוּ מִבְּחִרוּתָם בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעֶסְקוּ כָּל יְמֵיהֶם בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה בְּתַמִּימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְהִתְמִירוּ מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כְּשֶׁהֵם בָּאִים לַעֲת זֶקְנָתָם דַּעְתָּם מִתְּיַשְׁבֵּת עֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן הֵם רוֹאִים שֶׁכּוֹנֵתָךְ לְשָׁמַיִם, וְעַל-כֵּן הֵם מַחְזִיקִים מִמָּךְ וּמִחִדּוּשֵׁיךָ, אֲבָל אֵלּוּ הַיְזָקִים שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), כָּל הַתְּקַרְבוּתָם הֵיטָה כָּל יְמֵיהֶם מִן הַשְּׁפָה וְלַחוּץ, וְלֹא הִתְבוּדְדוּ כָּלֵל, וְהָיוּ מְתַרְחָרֵי רִיב כָּל יְמֵיהֶם בְּיָדוּעַ וּמְפָרְסֵם בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ מִי הֵם... וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָּאִים לַעֲת זֶקְנָה, דַּעְתָּם נִטְרַפְתָּ עֲלֵיהֶם; וְעַל-כֵּן רַק הֵם חוֹלְקִים עֲלֶיךָ. וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, חֲזוֹק, חֲזוֹק, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁזְכוּ אֶת הַרְבִּים, הֵיטָה עֲלֵיהֶם מַחְלָקַת, וּבַכְּפָרְט עַל רֵאשִׁי מְבַחְרֵי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ חֲלָקוּ מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁיְדוּעַ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֵילּוּ צְרוּת עֲבָרוּ עַל מוֹהַרְנ"ת ו"ל מְבַפְּנִים, וְכֵן עַל ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְעַל בְּנוֹ ר' אַבְרָהָם ו"ל, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם דְּבָר זֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ עַל פְּנֵי הַכֶּתֵב, וְכֵן בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן, הָרַב הַחֲסִיד ר' אַבְרָהָם שְׁטַעַרִּינְהָאֲרִיץ ו"ל, שֶׁהָיָה חִדּוּשׁ נִפְלָא בְּיַדֵּיעָתוֹ

(ה) אָשֵׁם, רָשַׁע וְעַם הָאָרֶץ (רש"י).

(ו) "וְהִדְרַת פְּנֵי זֶקֶן".

קטז אֲשֶׁר ב' מד בַּנְחָל

ובקיאותו בספרי רבנו ז"ל, והיה מפלג בתורה ובחכמה, והיה מלא וגדוש בדעת רבנו ז"ל, וקרוב הרבה אנשים אל דעת רבנו ז"ל, אף-על-פי-כן נמצאו ריקים ופוחזים וכו', שחלקו עליו מאד, וצערו אותו מאד, עד שהכרח לילך להתפלל בראש השנה וכו', ואחד ממתנגדיו הוא המתנגד גם עליך וכו'; ועל-כן למה לך לפל בדתך כל-כך, כי הכל הכל, הכל הכלים, הוא מיוחד מצל עצמו, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (במדרש רבה קהלת יב): הדין סבא כד שמע צפרין מציצין אמר לסטין באין!... והבן; ותדע שגם על ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל] יש הרבה חולקים, כֹּאֲשֶׁר הוא בעצמו ספר לי ענינים נוראים מה שעבר עליו וכו'. ולבסוף סיים: אין ברסלב קען מען נישט האבן קיין קיום אן בזיונות", ועל-כן חמדת לכבי, כפי שלקחת את עצמך להפיץ דעתו של רבנו ז"ל בעולם, ואתה נוסע ממקום למקום להפיץ ספריו הקדושים, חזק ואמץ מאד מאד, ואל תירא ואל תחת, כי בודאי רבנו ז"ל עמך.

הדורש שלומך...

למען השם אל תפגס בוכוחים עם שום ברִיָּה שבעולם, ואל תענה למבזיך ולמחרפיך דבר, כי אלו הבזיונות והחרופים יציבו אותך, ויצילו אותך מכל המקטרגים וכו', כי כפי גדלת העסק הקדוש והנורא שלקחת על עצמך, בודאי יש עליך למעלה מקטרגים, היתכן ברִיָּה שפלה... יעסק בקרוב הגאולה ולהפיץ מעינות החכמה חוצה וכו', אבל על-ידי שיש לך בזיונות וחרופין בזה העולם, הם מבטלים את הקטרוגים שם בעולם העליון, על-כן חזק, חזק ושתק ובלם פיה בשעת מריבה.

הנ"ל...

ז) הזקן הזה, כששומע צפריים מציצות אומר הוא: לסטים באים.
ח) בברסלב אי אפשר שיהיה קיום בלי בזיונות.

אֲשֶׁר ב' מה בַּנַּחַל קיז
ב' מה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נֵרוֹ זָאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת,
אֵךְ מֵהַ יֵשׁ לְהוֹסִיף עַל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, תִּאֲמִין לִי, אִם הֵייתָ עוֹשֶׂה
לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר פְּסֻדוֹן בְּלִקְוִיטֵי-הַלְכוֹת, כְּכֹר לֹא הֵייתָ צָרִיךְ הַתְּחִינּוֹת
מִשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי הַחַיּוֹת וְהַמְּשִׁיבֵת נִפְשׁ שְׁתִּמְצָא שָׁם, לֹא תִמְצָא
בְּשׁוֹם מְקוֹם.

הִנֵּה הַיּוֹם זְכַנִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁגַמְרָתִי אֶת הַסֵּפֶר "מְקוֹר
הַשִּׁמְחָה", וְאֶקְוֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁיִצָּא בְּקִרְוֹב מְאֹד מִבֵּית הַדְּפוּס,
וְתִכְלִית נִקְדַּת הַסֵּפֶר הַיָּא אֵיךְ לְהַחַיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הַמְּצַבִּים, וְאֵיךְ
לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְהַיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה יִהְיֶה אֵיךְ שְׁיִהְיֶה.

חֲמִדַּת לְבָבִי! רְאוּ לֵךְ לְלַמֵּד אֶת הַמְּאָמֵר בְּלִקְוִיטֵי-מוֹהֵר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן מ"ד, וְלוֹמֵר עָלָיו הַתְּפִלָּה בְּלִקְוִיטֵי-תְּפִלוֹת, חֶלֶק ב',
תְּפִלָּה נ"א, וְשֵׁם תִּמְצָא תְּרוּץ מִסְפִּיק עַל בְּלִבּוֹלֵיךְ שְׁיֵשׁ לֵךְ מִחֲמִרוֹת
יְתָרוֹת, אֲשֶׁר מְעַקֵּם אֶת מַחֲךָ וְדַעְתְּךָ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְתִדַּע
שְׁשִׁמְעֵתִי פַעַם אַחַת מֵאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מֵהֵן חֲמִרוֹת יְתָרוֹת?
תְּכַף-וּמִיד כְּשֶׁאֲדָם מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ סִפְקוֹת, אִם יוֹצֵא יָדֵי חוֹבְתוֹ אוֹ
לֹא, זֶה כְּכֹר בְּכָלֵל חֲמִרוֹת יְתָרוֹת, וְדַבְּרֵי פִי חֲכָם חֵן, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ
לְהַיּוֹת תְּמִיד בֶּן חוֹרִין, וְאֶסוּר לְשַׁעֲבֵד אֶת מַחוֹ בְּגָלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם,
וּמֵהָאֵי טַעְמָא הַזֶּהִיר רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל חוֹבוֹת (עַן שִׁיחוֹת-הַר"ן,
סִימָן קכב), וְכֵן אֵיטָא בְּסִפְרֵי הַמְּדוּת (אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן מו): מִי שְׁרוּצָה
לְשׁוּב — יִזְהַר מִלְּהַיּוֹת בְּעַל חוֹב, כִּי כְּתִיב (מִשְׁלֵי כב, ז): "וְעָבַד
לְזָה" וְגו', עַל-יְדֵי הַלְּאֹת הָאָדָם נַעֲשֶׂה בְּכַחֲנִית עָבַד, שֶׁהוּא קִטְנוֹת
הַדַּעַת, וְהוּא מְשַׁעֲבֵד לְאַחֲרִים, וְהוּא תְּמִיד חַי בְּפִחַד — אוֹי מֵה

קיח אֲשֶׁר ב' מה בַּנְחָל

יַעֲשֶׂה לִי הַלְוָה וְכוּ' וְכוּ' ? כִּי עָקַר עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ לִהְיוֹת בֶּן חוֹרֵין לְגַמְרִי, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם שְׁעֵבּוּדִים אֶל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ לְשַׁעֲבֹד אֶת לְבוֹ וְדַעְתּוֹ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ וְאִזְ דִּיקָא יִגְדֵּל וְיִצְמַח בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְיִצְיִץ צִיץ וְיַעֲשֶׂה פֶּרַח ; וּבִאֲמַת יֵשׁ לְהֶאָרִיךְ הַרְבֵּה עַל נִקְדָּה זוֹ, כִּי רַב בְּגִי-אָדָם נִפְלוּ בְּדַעְתָּם וְנַעֲשׂוּ מְשַׁעֲבָדִים לְאַחֵרִים — זֶה לְתַאֲנוּתוֹ וְזֶה לְבְגִי-אָדָם וְזֶה לְאֲשֵׁתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן מִפְּחַד תְּמִיד, אֲבָל מִי שְׁזוּכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי יוֹדֵעַ בְּרוּר, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְיִשׁוּעָתוֹ תְלוּיָהּ רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּבִיכּוֹל וְלֹא בְּיַד בְּשָׂר וְדָם, בִּידִיעָה זוֹ נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו, וְנִתְרַחֲבַת דַּעְתּוֹ, וְאֵינוֹ מִפְּחַד מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וְהִנֵּה רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן ד'): סִגְלָה לְבַטֵּל אֶת הַפְּחַד — לְזַכֵּר אֶת אֲבָרְהָם אָבִינוּ. וְצִיָּן הַרְבֵּה מְטַשְׁהָרִין, כִּי הוּא הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ אֵל תִּירָא, עֵינֵי שָׁם; וְיֵשׁ לוֹמַר כִּי הִנֵּה אֲבָרְהָם אָבִינוּ הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה רַחֲקוּהוּ כָּל בְּגִי מְשַׁפְּחָתוֹ וְכָל שְׁכֵנָיו וְכָל הָעִיר וְכָל הָעוֹלָם, עַד שֶׁנִּשְׁאַר יְחִידִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִחְזַקְאֵל לֵג, כד): "אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם", וְעַכְשָׁו תִּצְיִיר בְּעֲצָמָךְ אָדָם אֶחָד שְׁכָל הָעוֹלָם רוֹדְפִים אוֹתוֹ, לְהִיכֵן יֵשׁ לוֹ לְבָרַח? הֲלֹא בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-כֵּן תִּכְף-וּמִיד בְּשִׁבּוּרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, מִיד נוֹשֵׁעַ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ הַבַּעַל-הַבֵּית שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן כְּשֵׁישׁ לָךְ פַּחַד מִזֶּה... אוֹ מִזֶּה... הַסִּגְלָה לְזַכֵּר בְּאֲבָרְהָם אָבִינוּ וְלִילָךְ בְּעֵקֶב־תּוֹי, שֶׁתִּרְאֶה לְיַחַד לְעֲצָמָךְ מְקוּם מִיַּחַד, שְׁאֵין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וְתִפְרַשׁ שִׁיתַּחֲךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ כֹּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ וְהִבֵּן עִם אָבִיו, וְהִכַּל לְכָל הַמִּנְחָ עַל לְבָבְךָ תְּשִׁיחַ וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִדְבֵּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִזְ אֲדַרְבֶּה יִפְחַדוֹ מִמֶּךָ, וְלֹא אֲתָה תִפְחַד מֵאַחֵרִים, כִּי כְּפִי שְׁאָדָם זוֹכָה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּחֵי הַחַיִּים, כְּמוֹ-כֵן נִתְבַּטְּלוֹת מִמֶּנּוּ כָּל הִירָאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְיֵשׁ לוֹמַר מֵאֲמָרָם ז"ל (שְׁבַת קנא:): כָּל זְמַן שְׁאָדָם חֵי — אֵימָתוֹ מְטַלֵּת עַל הַבְּרִיּוֹת, כִּיּוֹן שְׁמַת — בְּטֵלָה אֵימָתוֹ וְכַנְ"ל, שְׁכָל זְמַן שְׁחֵי, וְאוֹחֵז עֲצָמוֹ בְּחֵי הַחַיִּים, אִזְ אֵימָתוֹ מְטַלֵּת עַל הַבְּרִיּוֹת, אֲבָל כִּיּוֹן שְׁמַת,

אֲשֶׁר ב' מה בַּנְחָל קיט

חס וְשָׁלוֹם, שְׁעוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי רָשָׁעִים בְּתַיִיהֶם נִקְרָאִים מֵתִים, אִזּוּ בְּטִלָּה אֵימָתוֹ, וְהַכֹּל שׁוֹלֵטִים עָלָיו, וְכֵן הוּא בְּמִדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, יד), תָּנָא... כִּינֵן שְׁהוּא חוּטָא נוֹתְנִין עָלָיו אֵימָה וְיִרְאָה, וּמִתְפַּחַד הוּא מֵאַחֲרִים, עֵינֵי שָׁם.

תְּאֵמִין לִי, יְדִידֵי הַיְקָר, שְׁיֵשׁ לְהַאֲרִיף, אִף הַהֶכְרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ בְּאִישׁוֹן לִילָה אַחַר חֲצוֹת. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה עַל נֵעַם חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבָּנוּ ז"ל; אֲשֶׁרִינוּ וּמָה נֵעַם גּוֹרְלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עֵתָה נִתְעוֹרְרָתִי בְּעֲצָמֵי אַחַר מִכְתָּבִי זֶה לְחֹזֵר וְלִלְמַד תּוֹרָה הַנִּלְלָה, וְלוֹמֵר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה, וּמִצָּאֵתִי שָׁם בְּפִרוּשׁ שְׁחִמְרוֹת יִתְרוֹת נִקְרָא 'אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן', עֵינֵי שָׁם בְּאַמְצַע הַתְּפִלָּה: "וּזְכִנֵי לִילָךְ וְלִהְתַּנְהֵג בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם כָּלֵל, וְלֹא אֲדַקְדֵּק יוֹתֵר מִדְּאֵי בְּחִמְרוֹת יִתְרוֹת (שְׁקוֹרִין 'אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן')". וְכַנִּל; כִּי בְּכָל עֵנִין שְׁמִתְחִיל לְחַשֵּׁב אִם יוּצֵא יָדִי חוֹבְתוֹ אוֹ לֹא, זֶה כְּבָר נִקְרָא חִמְרוֹת יִתְרוֹת. וּבְאַמְתָּ כְּשִׁתְּקַשֵּׁר תְּחִלַּת הַתּוֹרָה הַמְדַבֵּרַת מִתְקַף הָאִמוּנָה, שְׁצָרִיף הָאָדָם לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶת הָאִמוּנָה בְּפִיו, עִם סוּף הַתּוֹרָה הַמְדַבֵּרַת לְהַזְהִיר מִחִמְרוֹת יִתְרוֹת, אִזּוּ תִרְאָה שְׁהֵם עֵנִין אֶחָד עַל-פִּי מָה דְּאִיתָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵין (חֶלֶק ב', סִימָן פו), שְׁעַל-יָדֵי שְׁהָעוֹלָם הֵם מִקְטָנֵי אִמוּנָה עַל-יְדֵי-זֶה צָרִיכִים לְעִבּוּדוֹת קָשׁוֹת, עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ כְּשִׁאָדָם מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתוֹף הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אִזּוּ יָכוֹל לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִכָּל דְּבָר, וְאֵינוֹ צָרִיף לְהַחְמִיר עַל עֲצָמוֹ חִמְרוֹת וְעִבּוּדוֹת וְכוּ' וְדו"ק; כִּי הוּא עֵנִין הַנְּצָרָךְ מְאֹד מְאֹד, בְּפָרֵט לְמִתְחִילִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שְׁמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ הַנְּהַגוֹת וְעִבּוּדוֹת קָשׁוֹת, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁרְוָאָה שְׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ לוֹ, אִזּוּ הוּא בּוֹרַח וּמִתְרַחֵק לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, עֵינֵי הַיֵּטֵב בְּשִׁתֵּי הַתּוֹרוֹת הַנִּלְלָה, סִימָן מ"ד וְסִימָן פ"ו, וְתַבִּין הַתְּחִיבָה לְעֲצָמָךְ עַל כָּל חֲטִיף. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אַל תְּחַלֵּשׁ דְּעִתָּךְ מִשׁוּם

קב אָשֶׁר ב' מה בַּנְחָל

בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְכֵן אֵל תִּפְחַד שׁוּם פְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל מֵה שְׁזָה...
אוֹמֵר אוֹ מֵה שְׁזָה... אוֹמֵר, כִּי הֶבֶל הֶבֶל, הֶבֶל הֶבֶלִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
שֶׁהִפְחַד הוּא מְקוּל וְכוּ', וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד,
סִימָן ט'): בַּר דַּעַת אֵינן לוֹ לְהִתְפַּחַד מִפְּנֵי קוֹל בְּעֵלְמָא, וּבִפְרֻטֵי
פְּרֻטִיּוֹת שְׂאֵתָה צְרִיף לְחַקֵּק בְּדַעְתָּהּ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּעַל הַבַּיִת שֶׁל
הָעוֹלָם וְלֹא... וְעַל־כֵּן מֵה לָךְ לִפְחַד מִמֶּנּוּ.

לִפְנֵי כַּמָּה שָׁעוֹת הָיָה אֶצְלֵי אַבְרָהָא אָחֵד, שְׂיֵשׁ לוֹ מוֹסֵד שֶׁל גְּרֵי
צָדֵק, וְדַבְּרָנוּ הִרְבָּה מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאָמַרְתִּי לוֹ, שֶׁהַעֲקָר לְהֵאִיר
בָּהֶם יִדְעָה הַזֶּה, כִּי עֲכָשׁוּ שְׁנִתְקַרְבוּ אֶל כְּנַפֵּי הַשְּׂכִינָה, צְרִיכִים לִידַע
שְׂאֵינן לָהֶם אַחַר רַק הוּא יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אַבִּיָּהֶם, וְהוּא יִתְבָּרַךְ
מִשְׁפַּחְתָּם וְכוּ', וְעַל־כֵּן יִרְגִּילוּ אֶת עֲצָמָם לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְאֲשֶׁר זֶה הֵיְתָה עֲבוֹדַת אַבְרָהָם אַבִּינוּ, שֶׁהָיָה בְּבַחֲיַנַּת אָחֵד מֵאַחַר
שְׁנִתְגַּיֵר, כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְכָל שְׂכֵנָיו וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּדָלוּ מִמֶּנּוּ, וּכְמוֹ
שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּמִדְרַשׁ לָךְ־לָךְ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה מַב, סִימָן
ח'): לָמָּה נִקְרָא אַבְרָהָם הָעֵבֶרִי? שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ מֵעֵבֶר אָחֵד וְהוּא
מֵעֵבֶר אָחֵד, עֵינן שָׁם; וְהִתְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא עוֹד
אֵלָא שֶׁהִקְרִיא אַבְרָהָם שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּפָה כָּל עוֹבֵר
וְשָׁב (סוֹטָה י'); וַיֵּשׁ לוֹמֵר רִמְזוּ, בְּשִׁבִיל זֶה נּוֹתְנִים שָׁם לְכָל גֵּר —
אַבְרָהָם, עֵינן שָׁם; אַבְרָהָם אַבִּינוּ — לְרִמְזוֹ לוֹ הַתְּחִזְקוֹת, אֵתָה יְחִידֵי
כְּמוֹ אַבְרָהָם, כִּי עֲזַבְתָּ אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתָּךְ וְכוּ', וְעַל־כֵּן "אֵל תִּירָא
אַבְרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ" (בְּרֵאשִׁית טו, א), כִּי הִגֵּר הוּא קְרוֹב וְסָמוּךְ מְאֹד
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שְׂאֵינן לוֹ שׁוּם בְּרִיָּה, וְכֵן יָכוֹל לְהִתְחַדֵּשׁ
לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבֻמוֹת כב'): "גֵּר שְׁנִתְגַּיֵר כְּקַטָּן
שְׁנוּלֵד דְּמִי". וַיֵּשׁ לְהֵאֲרִיף פֶּה דְרוֹשׁ נִפְלָא מֵעַנִּין גְּרִים שְׂאֵמַרְתִּי לוֹ.
אֵךְ הִתְקַרַח לְקַצֵּר, וְאִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ — אֶכְתָּב אֶת זֶה. וְעֵינן
בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן יז), שְׂמִבְאָר שָׁם מִמָּה בְּאִים גְּרִים וְכוּ',
עֵינן שָׁם.

יְדִידָךְ הַנִּלְ...ל

אָשֶׁר ב' מו בַּנְחָל קבא
ב' מו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּרוּמַה הִתְשַׁל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחֹר
הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרו
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, אַף מְרַב טְרַדוּתִי בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, לֹא
הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! חֲזַק חֲזַק לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּבִפְרָט בְּסִפֵּר
"עֲלִים לְתִרוּפָה", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ, וְתִרְאֶה לְהִתְחַבֵּר עִם
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב הַתְּמִימִים דִּיקָא, וְהִטָּה אֲזִנְיָךְ
אֶל דְּבַרְיָהֶם וּבְסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאִזּוּ כָּבֵר לֹא תִצְטָרֵךְ הִתְחַזְקוֹת מְשׁוּם
בְּרָיָה שְׁבַע־עוֹלָם, וְכֹל מָה שֶׁתִּטָּה אֲזִנְיָךְ לְשִׁמְעַע יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה
שְׂאִירוֹ עֵינֶיךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְכַעֲיִן שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (הוֹבָא
בְּיַלְקוּט בְּשַׁלַּח, רַמְזוֹ רנז): "וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע" (שְׁמוֹת טו, כו) אָמַר
רַבִּי זִירָא וְאִיתִימָא רַבִּי חֲנִינְא בַר פִּפְא, בּוֹא וְרֵאָה שְׁלֹא כְּמֻדַת
הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַת בְּשֵׁר וְדָם, מְדַת בְּשֵׁר וְדָם כְּלִי רִיקָן מִחֲזִיק,
כְּלִי מְלֵא אֵינוֹ מִחֲזִיק, אֲבָל מְדַת הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ כֵּן אֲלֵא
מְלֵא מִחֲזִיק, רִיקָן אֵינוֹ מִחֲזִיק, שְׁנֵאמַר: "וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע",
אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע, וְאִם לֹא תִשְׁמַע; הֵינּוּ אִם תִּטָּה הֵיטֵב אֲזִנְיָךְ
וְלִבְךָ אֶל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל לְשַׁקֵּד בְּהֵם הַרְבֵּה, וְכֵן לְשִׁמְעַע בְּקוֹל אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּים הַתְּמִימִים דִּיקָא, אִזּוּ תִזְכֶּה שְׁתִּשְׁמַע עוֹד וְעוֹד וְכוּ'
וְכוּ', כִּי הַחֲדוּשִׁים שְׁבַסִּפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל מִתְחַדְּשִׁים בְּכֹל פְּעַם בְּגוֹנִין
אַחֲרִים בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת וְכֵן בְּבֵית מְדֻרָּשׁוֹ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (חֲגִיגָה ג): 'אִי אֶפְשָׁר לְבֵית-הַמְּדֻרָּשׁ בְּלֹא חֲדוּשׁ; וְעַל-כֵּן,
חֲמֻדַת לְבָבִי! מָה יִהְיֶה כָּבֵר שְׂאֲכָתֵב לְךָ מִכְתָּבִים, הָעֶקֶר צְרִיכִים
לְעַסֵּק הַרְבֵּה בְּשִׁקְיָדָה נִפְלְאָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא כָּבֵר
הַכֹּל.

קכב אָשֶׁר ב' מו בַּנְחַל

וְהַעֲקָר — תְּהִיָּה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּישִׁיטוֹת
גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְחֲסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לַבָּף וְכָל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיָה, וְתִגְלֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל כְּסוּפִיף וּרְצוֹנָה, אֲשֶׁר הוּא
עֲנֵן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), כִּי
"הַרְצוֹן" הוּא "הַצְנוּר" לְהַמְשַׁכֵּת כָּל הַשְּׁפָעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, "וְאֵין לָךְ
דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכַל הָאָדָם לְהַגִּיעַ אֵלָיו עַל־יְדֵי תַקְף הַרְצוֹן", כִּי
הַרְצוֹן יֵשׁ לוֹ כַח חֲזַק מְאֹד מְאֹד, כַּמּוּבָא בְּאַרְיכוֹת בְּלְקוּטִי־הַלְכוֹת
(עֵרַב, הַלְכָה ג'), עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן רָאָה גַם לְהַתְחִיל לְכַסֵּף אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
בְּרְצוֹנוֹת וְכְסוּפִים גְּדוּלִים, וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ בִימֵי נְעוּרָיָה שֶׁאֵין עָלָיָה
עֲדִין שׁוּם עַל, אִם תְּרַגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְכַרֵּחַ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבֵר
עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר תִּדְבֵר עִם חֲבֵרָךְ, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים
קְבוּעִים כְּסֻדְרָן "בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ", כַּמּוּבָא בְּאַרְיכוֹת
בְּקוּנְטָרַס סֻדְרָה הַלְמוּד, אֲזִי תִצְלִיחַ דְּרַבְךָ.

וְתִהְיֶה לְאֵל, פֹּה יֵשׁ בַּחֲוָרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמְנוֹ מִתְמַיְדִים מְאֹד
מְאֹד, וְאֵינָם מְבַטְלִים אֶת הַזְמַן כָּלֵל, וְעַל־כֵּן הֵם מְצַלִּיחִים מְאֹד מְאֹד
בְּלְמוּד, כִּי, תִהְיֶה לְאֵל, מְסִימִים מְסַכֵּת אַחַר מְסַכֵּת, הֵן בְּמִשְׁנֵיזוֹת
וְהֵן בְּגְמָרָא וְכֵן לּוּמְדִים אֶת הַמְדֻרָשׁ מִפְּרִשְׁתַּי הַשְּׁבוּעַ בְּכָל שְׁבוּעַ,
וְכֵן שׁוֹקְדִים בְּלְמוּד שְׁלִחַן עֲרוּף — אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם, יֵהֵא
חֶלְקָנוֹ עִמָּהֶם. וְעַקֵּר הַכֹּל — תְּהִיָּה רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזַכִּינוּ
לְהַתְנוּדַע מִרְבֵּי אֲמַת כְּזֶה הַמְעוּרָר וּמְחֻזָּר אוֹתָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' מו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְרַת תְּצוּהַ הַיְתַשְׁלִ"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָה הַיְקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל
נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֲשֶׁר ב' מז בַּנְחָל קכג

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְגַם כְּבָר שְׁמַעְתִּי מֵאֵת ... גֵּרוֹ יְאִיר, מֵהַ
שְׁעָבֵר עָלַיְךָ, וּבִפְרֹט מִהֶעֶסֶק...

חֲמַדַּת לְכָבִי! נָא וְנָא אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג
אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִיטִי פְּרִטִית, וְרַק הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּעַל הַבַּיִת שֶׁל
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. וּכְבָר יְדוּעַ פִּתְגָם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ: "אֵי אִיד
גֵּיִיט נִישְׁט אַ אִיד פִּירט מֵעַן"^ט, כִּי אֲנַחְנוּ פִּתְחָר בִּינֵי הַיּוֹצֵר, וְעַל-כֵּן
אֵין עָלַיְךָ לִפְלַ בְּדַעְתָּךְ, בְּזֶה שְׁעָבֵר עָלַיְךָ כָּל הַיּוֹם בְּבִטְלָה, כִּי חֲשַׁבְתָּ
שְׁשֵׁם יִהְיֶה טוֹבָתְךָ וְיִשׁוּעָתְךָ וְכוּ', גַּם זֶה "מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת"
(תְּהִלִּים קיח, כג), לְהִרְאוֹת לְךָ בַּחוּשׁ, כִּי אֵין מֵה לְקוֹוֹת אֶצֶל בִּשְׂרָר וְדָם,
כִּי "שׂוֹא תִשׁוּעַת אָדָם" (שֵׁם ס, יג), וְהַכֵּל הַכֵּל הַבָּלִים וְכוּ'. וְרַבְּנוּ
ז"ל גָּלָה לָנוּ אֲשֶׁר "אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל", וְכָל אֶחָד יָכוֹל
לִפְעַל עֲנִינּוֹ וְעֶסְקוֹ אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְכָבִי, רְאֵה לְסַפֵּר
הַכֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר אֶתָּה רְגִיל לְסַפֵּר
לְחִבֵּר טוֹב בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת מֵה שְׁנֵאָרַע עִמָּךְ וְכוּ'. וְאוֹדוֹת כָּל הֶעֶסֶק
קוֹה לֵה' וְיִוָּשִׁיעַ לְךָ בְּנִסִּים נִגְלִים, כַּאֲשֶׁר רְאִיתָ כְּבָר עַד עַכְשָׁו נִסִּים;
וְעַל-כֵּן לְמָה תִּפְלַ כָּל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(יְרוּשְׁלַמִי בְּרִכּוֹת): לְעוֹלָם אֵל יִהְיֶה הַפְּסוּק הַזֶּה זֶן מִפִּיךָ — "אֲשֶׁרִי
אָדָם בִּטְחַ בְּךָ" (תְּהִלִּים פד, יג), כִּי הַבְּטָחוֹן הוּא יְסוֹד הָאֱמוּנָה; כִּי
תִּכְף-וּמִיד כִּשְׁתַּכְּנִים בְּעִצְמָךְ מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם
מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֵּל לִפְלַ
מִשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִיטִי פְּרִטִית, (חֲלִין ז:): אֵין אָדָם נוֹקֵף
אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מִכְּרִיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וְכֵן (יוֹמָא לח):
אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכֵן לְחִבְרוֹ, וְכֵן (יְרוּשְׁלַמִי שְׁבִיעִית ט, א): אֶפְלוּ
צִפְרָא כְּלִילָא מִבְּלַעֲדֵי שְׁמַיָא לֹא מִתְצַדָּא; וְאִז כִּשְׁתַּחֲקַק יְדִיעוֹת אֱלוֹ
הַיִּטֵּב הַיִּטֵּב בְּלַבָּךְ, אִז תִּרְאֶה שְׂאִין לְךָ עַל מִי לְסַמֵּךְ לְקוֹוֹת לִישׁוּעָה,
רַק עָלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּכְבָר שְׂאֵלוֹ אֵת הַחֲכָם: "מֵהוּ גָּדַר הַבְּטָחוֹן?"
וְהַשִּׁיב: "הָאֱמוּנָה הִיא גָּדַר הַבְּטָחוֹן", וְשְׂאֵלוֹהוּ: "מֵהוּ גָּדַר

ט) יְהוּדִי אֵינוֹ הוֹלֵךְ, יְהוּדִי — מוֹלִיכִים אוֹתוֹ.

קכד אָשׁר ב' מח בנחל

הָאָמוּנָה? וְהַשִּׁיב: "שְׁלֵא תִירָא דְבַר", כִּי גָדַר הָאָמוּנָה הוּא הַבְּשָׁחוֹן בְּאֱלָקִים, וְרָצִיתָ בְּגִזְרוֹתָיו וְהִמָּסַר אֵלָיו, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂהָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי בְּיָדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲזֹר לְךָ לְצֵאת מִמְּרִירוֹת חוֹבְתָךְ, "הַשְּׁלֵךְ עַל ה' יִהְיֶה וְהוּא יִכְלֹכְלֶךָ, כִּי לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק" (תהלים נה, כג). וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי, כִּי עַל-יְדֵי הָעֲצָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת, יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת כָּל הַחַיִּים בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים, כִּי צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ כָּל-כָּף בְּתְּפִלָּה, שִׁיחָה וְהִתְבּוּדוֹת, עַד שְׁלֵא יוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, בְּלִי שְׂיִסְפָּר קֹדֶם אֶת כָּל הָעֶסֶק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן אִם כָּבַר עָבַר אֵיזָה מְאוּרַע וְכו', צָרִיכִים גַּם-כֵּן לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הָעֶסֶק בְּפִרְטֵי פִּרְטוּיֹת, וְעַל-כֵּן הִרְגַּל עַצְמְךָ בְּהִנְהָגָה קְדוּשָׁה זו, וְתִבְרַח בְּרַגַע זֶה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַקִּים אֶת הָעֲצָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, לְמַעַן תַּצִּיל אֶת עַצְמְךָ. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' מח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר תְּצוּהָ הִתְשַׁלְּוּ.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְּפָסָה, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִי חֻלְקָנוּ, שְׁאֵנוּ זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל וּלְהַפְּיֵץ מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת עֲנִינֶיךָ אֵינן שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת — רַק תְּפִלָּה, תְּרָאָה לְהִרְגִיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְזֶה נִקְרָא אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל "הִתְבּוּדוֹת", אֲשֶׁר הִיא תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ, הֵינּוּ חוּץ מִמָּה שֶׁצָּרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם:

אָשֶׁר ב' מַט בְּנַחַל קַכָּה

”שְׁחִירִית, מְנַחָה, מְעָרִיב, חֲצוֹת”, צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּדוּלָּה. וְכֵן תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט מִעֲנִינֶיךָ, וְאִז תִּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' מַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצַנֶּה ה'תשל"ו.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשִּׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוֹר בְּאִמּוּנָה, לְהַפְיֵץ דַּעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, בְּעוֹלָם ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מְכַתְּבֵךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהַתּוֹעֵד עִמִּי, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהֶאֱרִיךְ עַל פְּנֵי הַכְּתָב. מָה אֵמַר לָךְ, לְחִזְקֵךְ וּלְנַחֲמֵךְ — אֵי אֶפְשֶׁר בְּפֶה וּמִכָּל שִׁפְן בְּכַתָּב, כִּי הַעֲסֵק הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שְׁלִקְחָתָּה עַל עֲצָמְךָ הוּא עֲנִיָּן שֶׁל קְרוֹב הַגְּאֻלָּה, וְעַל־כֵּן אֵיךְ אוֹכַל אֶפְלוֹ לְדַבֵּר מְזֵה וּמִכָּל שִׁפְן לְכַתֵּב מְזֵה, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מְרַחוֹק בְּמָה אַתָּה עוֹסֵק, אִז הֵייתָ רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה וְלֹא הֵייתָ נוֹפֵל כָּל־כָּף בְּדַעְתְּךָ. אֲמַת שְׁנֹכְנִסְתָּ בְּמִשְׁעוֹל צַר מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר לוֹחֲצִים אוֹתְךָ הַחֹבוֹת מִכָּל הַצְּדָדִים, וְהַמְחַלְקֵת וְהַקְטְרוּגִים וְהַקְנָאָה וְהַשְׁנָאָה עָלֶיךָ רַבִּים מְאֹד מְאֹד, אֲבָל כְּפִי הַעֲסֵק וְאוֹס פִּירֵט זֶיךָ אוֹיֵס דוֹרְךָ דִּיר אִיזוֹ אֶלְעַס כְּדָאִי.

וְעַל־כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, אֵל תְּהִיָּה בְטָלָן, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֵל תִּפַּל

(י) כְּפִי הַעֲסֵק שְׁנֹגְמַר עַל יָדְךָ — הַכֵּל כְּדָאִי.

קבו אָשׁר ב' נ בנחל

בדעתך כָּלֵל, אל תירא ואל תחת משום בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כי בְּנֹדָאי לא יעזב אותך הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ, רק בְּמִים רַבִּים (החובות) יחתר לך שְׁכִיל, ויבא אֵלֶיךָ שְׁפַע גָּדוֹל, ואם ירצה הַשֵּׁם יִהְיֶה לך מֵהֵיכָן לְשָׁלֵם. אך לְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית עֲתָה בְּרַח לך רק אֵלֶיךָ יתְּבַרְךָ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יתְּבַרְךָ אֵת כָּל לְבָבְךָ, וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְשֹׁמֵר אֵת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד לא לְהַכְנִס בְּכּוֹחַיִם עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה, גָּאֹט וְעֵט דִּיר בְּנֹדָאי אוֹיִם פִּירְעָן צוֹם גּוֹטְעֵן, וְאוֹיְבֶיךָ יִפְלוּ וְיִתְבַּטְּלוּ תַּחְתֶּיךָ לְגַמְרִי, וְכִבֵּר הִנֵּה לְעוֹלָמִים דְּבָר כְּזֶה, גַּם אֵת מוֹהֲרֵי ו"ל רָדְפוּ הֶרְבֵּה מְאֹנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ תְּלִמְיָדֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְכֵן אֵת ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֵר ו"ל רָדְפוּ כַּמָּה צְדִיקִים מִמָּשׁ כְּמוֹ ר' סְנֵדֵר ו"ל וְכו', וְכֵן אֵת בְּנוֹ ר' אַבְרָהָם ו"ל רָדְפוּ, אֲבָל מַה הֵם עָשׂוּ? קִיְמוּ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן יג): כְּשִׁחֻלְקִים עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׂרוּדְפִים אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פַּעַם לְהִשָּׁם יתְּבַרְךָ, וּמַה שְּׁחֻלְקִים עָלָיו יוֹתֵר, מְקַרְבִּין אוֹתוֹ יוֹתֵר לְהִשָּׁם יתְּבַרְךָ וְכו', עֵינֵי שָׁם; עַל-כֵּן גַּם אֲתָה תִּרְאֶה לְקַיֵּם זֹאת, וְסוּף הַכְּבוֹד אֵלֶיךָ לְבוֹא. וְכָתִיב (קֹהֶלֶת ז): "טוֹב שָׁם מִשָּׁמָן טוֹב".

הדורש שלומך...

ב' נ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר תְּצַוֶּה ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהֲבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח נְצַחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ בְּצִרוּף הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי

(כ) אֵלֶיךָ בְּנֹדָאי יוֹצֵא עֲנִיבָה מִהַכֹּחַ אֶל הַפַּעַל לְטוֹבָה.

אָשֶׁר ב' נ בְּנַחֵל קְצוּ

מָאד מָאד לְקְרֹאתֶם, כִּי רַבְנוּ ו"ל שֶׁבַח מָאד מָאד אֶת מִי שְׂיִזְכֶּה לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה (עֵין לְקוּשְׁטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), וְאָמַר: אִם תִּזְכֶּה לְכוּן אֶל תִּכְן פּוֹנְתִי בְּתוֹרָה — מַה טוֹב, וְאֶפְלוּ אִם לֹא תוּכַל לְכוּן פּוֹנְתִי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מָאד כְּשֶׁזּוֹכִין לְחַדֵּשׁ אֵיזָה דָּבָר בְּתוֹרָה, כִּי הוּא תְּקוּן גְּדוֹל לְהַרְהוּרִים, עֵין שָׁם.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, כְּכָר מְבֹאֵר בְּדִבְרֵי רַבְנוּ ו"ל (לְקוּשְׁטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): וְעַל-יַדֵּי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חִירִיק, הֵינּוּ כְּשֶׁמְבִיזִין אֶת אֶחָד, וְהוּא דוֹמֵם וְשׁוֹתֵק, אִזּוּ נַעֲשֶׂה בְּסוּד נִקְדָּה זְעִירָתָא, וְזוֹכָה לְהַפְלִיל בּוֹ יְתַבְרֵךְ, וְנִתְלַבֵּשׁ בְּכֹתֵר מַלְכוּת, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא, שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה נִכְנַעַת תַּחְתָּיו, וְהוּא מִמְּשִׁיךְ לָהֶם חַיּוֹת. וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יַדֵּי בְּזִיוּנוֹת וְשִׁפְכוֹת דָּמִים.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! שְׂתַק, שְׂתַק, וְאַל תַּעֲנֶה לְמַחְרָפֶיךָ וְלְמַבְזִיךְ דָּבָר, וְאִזּוּ תִהְיֶה לָהֶם מַפְלָה גְּדוֹלָה, וְיִפֹּל עֲלֵיהֶם פַּחַד, וְלֹא יָבֹאוּ לְבַלְבֵּלְךָ לְגַמְרִי, כִּי צָרִיךְ שְׂתַחַקֵּךְ בְּדַעְתְּךָ, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית, וְעַל-כֵּן מַה לָּךְ לְהַתְפַּחֵד מֵאֵיזָה בַּעַל בְּחִירָה הַמְּאַיִם עֲלֶיךָ... הַאִם הוּא בְּיָדוֹ? הַאִם הוּא יָכוֹל לְהַרְעֵ לָךְ? ! הֲלֹא הוּא יְתַבְרֵךְ מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וְכִמּוֹ שֶׁהוּא יְתַבְרֵךְ רוּצָה — כֵּן יִהְיֶה, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, נִגְזַר עֲלֶיךָ אֵיזָה צַעַר וְעֲגַמַת נַפֶּשׁ, לֹא תוּכַל לְהִתְחַבֵּא מִזֶּה, כִּי יָבֹא לְבֵיתְךָ. וּבְאַמַּת כְּכָר אָמַר רַבְנוּ ו"ל (בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַחֲגָר בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ג'), שְׁעַל-יַדֵּי תַפְלָה עֲשֶׂה עֲנָן וְרַעְמִים, וְהַשְׂדִּים שֶׁהֵם הַלְּצִים מִתְּפַחְדִּים מָאד מָאד מִזֶּה, עַל-כֵּן גַּם אֶתָּה עֲשֶׂה עֲנָן וְרַעְמִים, וְתִתְחַיֵּל לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יְתַבְרֵךְ בְּקוֹל גְּדוֹל, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים, אֶתָּה קָשֶׁר וְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ רַק אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, וְאִם יָבֹא וַיִּבְזֶה אוֹתְךָ, תִּדְבֹר אִזּוּ לְפָנָיו יְתַבְרֵךְ בְּקוֹל רֶם, וְתַתֵּן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה, שְׂתִהְלֶה לְאֵל, אֵינְךָ בַּעַל מַחְלָקָת, וְאֵינְךָ מִתְּקוּטָט עִם שׁוּם בְּרִיָּה, וְאֵינְךָ מְגַרֵשׁ אֲנָשִׁים וְכוּ', וּבִקְשׁ אִזּוּ מִמֶּנּוּ יְתַבְרֵךְ שְׂיִצִּיל אוֹתְךָ מִלְּצִים וּמֵאֲנָשִׁי מַחְלָקָת וְתִרְבֶּה בְּדַבּוּרִים, וְאִזּוּ תִרְאֶה שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עֲנָן וְעַרְפֵּל וְרַעְמִים סְבִיבוֹתֶיךָ, וְהוּא יְתַבַּיֵּשׁ וְיִתְבַטֵּל נִגְדֶּךָ וְכוּ'. אֶף קוּיָה קוּיָתִי לָה',

קכח אֲשֶׁר ב' נא בַּנְחַל

שְׁלֵא יָבוֹא וְתַתְּבַטֵּל עֲצָתוֹ. וּכְכֹר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל: נִצַּחְתִּי וְאַנְצַחְתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' נא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר הַצִּוּוֹת הַיְתוּשְׁלִ"ו.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר
יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד.

וְהִנֵּה, אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, אַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמָּךְ חֲשָׁבוֹן,
מָה הֵייתָ עוֹשֶׂה אִם הָיָה לְךָ אֵיזָה מִשָּׂא וּמִתָּן, כְּגוֹן: בֵּית חֲרָשׁת
גְּדוֹל עִם הַרְבֵּה פּוֹעֲלִים וְכוּ', וּבּוֹדֵאֵי גַם אֲזוּ הָיוּ הַבְּלָבוּלִים שְׁלֶךְ
גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַפּוֹעֲלִים וְכוּ', לְסִדֵּר אֶת הַסְּחוּרָה
שְׁתַּלְּךָ אֶל מְקוֹם הַצָּרִיךְ וְכוּ', לְשֵׁלֵם לַפּוֹעֲלִים וְכוּ', וּבְכַלְבוּלִים אֱלוֹ
אֵין לְךָ שׁוֹם שְׂכָר, וְהַלּוֹאֵי שְׁלֵא יְהִיָּה אֵיזָה עֲנֹשׁ — אִם עוֹשֶׂה עוֹל
וְכוּ', אוּ מְצַעֵר פּוֹעֵל אַחַד שֶׁמַּעֲכָב שְׁכִירוֹתוֹ וְכוּ', אֲבָל אַתָּה, תְּהַלֵּה
לְאֵל, כָּל בְּלָבוּלִיךָ הוּא מַעֲסָק הַגְּאֻלָּה, שְׁבִנִי יִשְׂרָאֵל מַחֲפִים עַל זֶה
כָּל-כָּף, אַתָּה עוֹסֵק לְקַרְבַּ אַנְשִׁים אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וְאַתָּה מְאִיר בָּהֶם אֶת
הַדְּעִת הָאֲמֵת, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאֵין שׁוֹם
תְּכֵלִית אַחֲרֵת בְּעוֹלָם, רַק לְשׁוֹב אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וְאַתָּה עוֹסֵק בְּהַפְּצַת
הַמַּעֲיִנוֹת חוּצָה, לְהַפְּיֵץ סִפְרֵי וְדַעַת רַבֵּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, עַל-כֵּן לָמָּה
תַּפֵּל כָּף בְּדַעְתָּךְ?! אֲמַת שְׁהַחֹבֹוֹת מְעִיקִים וּמְצַעֵרִים אוֹתָךְ,
וּבִכְפֹּרֵט רַב הַבְּלָבוּלִים וְכוּ', אֲךָ עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה יְהִיָּה לְךָ שְׂכָר
גְּדוֹל עַד מְאֹד, וְיִהְיֶה לְךָ חֵלֶק בַּגְּאֻלָּה, וְעַל-כֵּן רְאוּי לְךָ לְשַׁמַּח מְאֹד
מְאֹד, וְתִרְאֶה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנַס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם,

אֲשֶׁר ב' נא בְּנִחַל קַכְט

ובפֿרטיִות על המתנגדים עֲלִיךְ, כִּי הדבורים והפֿטפּוּטִים עִמָּהֶם לא יועִילוּ כָּלֵל, אֲדַרְבָּה יִקְלָקְלוּ, כִּי יַחְלִישׁוּ אֶת דְּעַתְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְכִדְאִי לְהִיֹּת נִרְדָּף מִלְּהִיֹּת רוֹדֵף, וְאַף שְׁטָבַע הָאָדָם לְהַחְזִיק עִם הָרוֹדֵף, וְנוֹתְנִים לוֹ הַצֵּדֵק, מִכֹּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמְלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּלְבוּשׁ יְרֵא שָׁמַיִם, וְכֵאלוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה לְקַנֵּא קִנְאָת ה' וְכוּ', אֲכַל אֲצִלוֹ יִתְבַּרַךְ הוּא הַהַפּוֹף לְגַמְרִי, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבַּרַךְ חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד נִרְדָּף (כִּאֲשֶׁר הֶאֱרַכְתִּי בְּזֶה בְּמָקוֹם אַחֵר). וּבְאֵמֶת רוֹאִים עַל-יְדֵי מַעַט יִשׁוּב הַדַּעַת, שֶׁכָּל אֵלוֹ הַחוֹלְקִים עֲלֶיךָ, הוּא רַק מִחֲמַת קִנְאָה וְלֹא יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עִמָּךְ. וְרַבְּנוּ ז"ל מְסַיֵּעַ לְךָ בְּכָל עֲנִיָּן וְעֹסֵק שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּשִׁבְלֹו, כִּי בְּדַרְךָ הַטָּבֵעַ אֵי אֶפְשָׁר לְאָדָם אֶחָד לְסַבֵּל עַל כְּבֹד כְּזֶה, וּבְיִדְאֵי יֵשׁ פֶּה יָד רַבְּנוּ ז"ל בְּאִמְצַע, אֲשֶׁר כָּבֵד הַבְּטִיחַ: אֵיךְ הָאֵב אוֹיִם גִּעְפִּירְט אֹנֵן אֵיךְ נוֹעַל אוֹיִם פִּירְעוֹן, נִצְחָתִי וְאִנְצַח, אֹנֵן בְּרוּךְ הַשֵּׁם יַעֲצֹט פִּירְט זֵיף אוֹיִם דַּעַם רַבִּינִס וְאֵף, נָאֵר דוֹרֵף דִּיר^מ, וְעַל-כֵּן לָמָּה תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, מֶה שְׁזָה מְדַבֵּר עֲלֶיךָ... אוֹ מֶה שְׁזָה צוֹעֵק עֲלֶיךָ... אוֹ מֶה שְׁזָה מְפִטְפֹט עֲלֶיךָ... גַּם עַל מוֹהֲרֵנֵי ת"ל עֲבָרוּ כְּאֵלוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי שָׁבְרוּ לוֹ אֶת הַחֲלוּנוֹת, וְאָסְרוּ אוֹתוֹ בְּבֵית הַסֵּהֵר וְכוּ'. וּפְעַם אַחַת כְּשֶׁלֹּא הָיָה בְּבֵיתוֹ רְשָׁמוֹ צְלָמִים עַל חֲלוּנוֹתָיו וְכוּ' וְכוּ'. וּבְפֿרְט מֶה שֶׁעָבַר עֲלָיו מִבֵּית, מֵאֵלוֹ הַנִּקְרָאִים אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, זֶה אֵינֵן לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל. וְהַכָּלֵל — שֶׁכָּל דוֹר נְדוּר נִמְצָאִים נִצְוִצֵי קֶרַח (כֵּן מוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל), אֲשֶׁר חוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה; וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאִם תִּבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְתִסְפֹר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ, תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים, שְׁיָבֹוא אֵלֶיךָ שְׁפַע גְּדוֹל, וְיִהְיֶה לְךָ מִהִיכָן לְשֵׁלֵם אֶת כָּל חוּבוֹתֶיךָ, הָעֵקֶר לֹא לְקוֹוֹת וּלְסַמֵּךְ עַל בְּשָׂר וָדָם, כִּי "שׂוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם" וְ"אֵל תִּבְטָחוּ בַּנְּדִיבִים בְּכֵן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה", בְּטַח בֵּה' וְהוּא יַעֲזֹר לְךָ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ל) גַּמְרִיתִי וְאִגְמֵר.

מ) וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, עֲכָשׁוּ נִגְמֵר דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל רַק עַל יְדֶךָ.

ב' נב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר תצוה ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. והנה להשיבך דברי אמת יקצרון המון יריעות, ולכתב לך סתם חדושים ופלפולים בדברי רבנו ז"ל — אין המקום על פני המכתב, ובפרטיות כי תהלה לאל, זפני השם יתברך לספר "שפת הנחל", והוא חדושים ובאורים בדברי רבנו ז"ל, יזפני השם יתברך להדפיסם ולהפיצם בכל קצוי תבל.

חמדת לבבי! רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מח):
 "העולם הזה הוא גשר צר, והעקר שלא להתפחד כלל", הינו גשר המגשר שני עבריו, כי מיום שהאדם נולד, הוא כבר צריך לחשב להיכן הוא הולך ומה תפקידו בחיים, וכשיחזק בדעתו היטב, כי "סוף אדם למות" (ברכות יז.), ואי אפשר להנצל מזה בשום אופן שבעולם, אפלו אם ירבה הון ועשירות גדולה וכו', לא יועיל ביום האחרון, ועל-כן כשזוכה לישוב עצמו בישוב הדעת הזה, אז ממילא יזכה להבין מרחוק וכו', כי תפקידו בחיים הוא להפיר אותו יתברך, ומכל שכן וכל שכן כשאינו בטלן, רק עוסק להכניס אורו יתברך בעולם, ומגלה גם לאחרים, שאין בלעדיו יתברך כלל, ואין שום תכלית אחרת בעולם, רק לשוב אליו יתברך, אז אשרי לו ואשרי חלקו. והנה צריכים להזדרז מאד מאד בכל ענין וענין, כמו שאמר רבנו ז"ל לאנשי שלומנו: "איהר דארפט זיך זייער יאגען איהר זאלט נאך קענען עפעס כאפען"¹ (עין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מן מן

ג) אתם צריכים מאד להזדרז, כדי שתוכלו לחטף משהו.

אֲשֶׁר ב' נב בְּנַחֵל קלא

בסופו); ועל-פן צריכים לשמור מאד מאד את הזמן היקר, אשר אי אפשר לקנותו בשום מומן שבעולם, וצריכים לשמור מאד מאד לא להכניס במחור שטיות והבלים המצויים עכשו שהם העתונות, קדם — הם בכלל דברים בטלים, אשר אמרו חכמינו הקדושים (יומא יט:), שעוברים בעשה "ודברת בם" — ולא בדברים בטלים, ויש אומרים שעוברים גם בלאו, עין שם; וכן הוא עון בטול תורה, שזהו עון חמור מאד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פרכות ה:): כל שאפשר לו לעסק בתורה ואינו עוסק, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו יסורים מכערים ועוברים אותו, ורחמנא לצלן. וכן מובא בדברי רבנו ז"ל, כי כשמיכניס במחור ודעתו מחשבות וחכמות חיצוניות על מקום זה נבנה כל המדות הרעות, עין שם; ועל-פן העבר אין — מכאן ולהבא תהיה נזהר בזה מאד מאד לא לקרא שום עתונים אפלו של חרדים, והדבק מחשבתך רק בו יתברך, ואל תסתפל על שום בריה שבעולם, יהיה איך שיהיה, אפה צריך רק לדבר ולבקש ענייך בפרטי פרטיות אותו יתברך, אז וועט דיר השם יתברך אויס פירען, ולא יהיו לך שום הפסדים, חס ושלום, אדרבה הסחורה שלך תלך ותצלית, רק העקר אל תפחד כלל, בטח בו יתברך, ותתחיל להמשיך על-כל-פנים מעכשו אליו יתברך.

חמדת לבבי! "ימינו כצל עובר" (תהלים קמד, ד), ועוד מעט יהיה ההכרח למות, ועל-פן חטף ואכל בכל יום תורה ותפלה, כי רק זה חלקך לנצח נצחים (אבות ה), ואם למדת תורה הרבה, יש שכר הרבה לתן לך; אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו זוכים לידע מרבי אמת בזה. למען השם, אל תפחד כלל, כי לא יעזב אותך השם יתברך לפל, ובפרטיות שזכית לעשות דבר של מסירות נפש בשבילו יתברך, בודאי לא יעזבך ולא יטשך, חס ושלום, רק חזק ואמץ להיות בשמחה עצומה, ותבטח בכטחון חזק בו יתברך.

הדורש שלומך...

ב' נג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תצוה ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב פל הימים, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, וגם גיסף ככר ספר לי מה שארע עמך, ובאיזה עסק ביש נכנסת. והנה יש לנו קבלה ממוהרנ"ת ז"ל, אם יש לאדם חרטה באמת בכל לבו, אז בודאי יעזר לו השם יתברך לצאת מהעסק ביש (ויש בזה ספור שלם, שכבר נדפס בספר "אילן החיים", בשיחות השיחות למשא ומתן, סימן מט, עין שם), "כי כלל גדול הוא שאין לה עוד צרה וצוקה בעולם, שלא יהיו יכולים לצאת ממנה, אם יתחרט באמת ויברח אליו יתברך, ויספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו בפּרטי פּרטי", וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (תגינה ה'): העושה דבר ומתחרט בו, מוחלין לו מיד, עין שם.

ועל-כן חמדת לבבי, מה דהנה הנה, בודאי עשית עולה גדולה, כאשר אתה בעצמך מודה לזה וכו', אבל אסור לה לפל בדעתך בשביל זה כלל, כי לא יעזב אותך השם יתברך, אם תברח עכשו אליו יתברך, ויתספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפּרטי פּרטי ובפּרטי פּרטי העסק והעולה וכו' וכו', כי אצלו יתברך חשוב מאד מאד כשמתודים לפניו באמת ומתחרטים, ואז אינו זו משם עד שמוחלים לו. והנה בעצם העולה היתה פונתך לשמים, וזה יודע השם יתברך, על-פל-פנים איך שהוא צריכים להזהר מאד מאד על-פל-פנים מעכשו, לא לעשות אילו עולות, חס ושלום, לחברו, ובפּרט פּדאי יותר לברח מכל מיני בני-אדם שבעולם, כי רבנו ז"ל גלה לנו יסוד גדול על פסוק (יחזקאל לג, כד):

אֲשֶׁר ב' נג בַּנְחַל קלג

"אָחַד הָיָה אֲבָרְהָם", שְׁאֲבָרְהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת 'אָחַד' — וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב שְׁבַע עוֹלָם. וְכֵן גָּלָה לָנוּ נִפְלְאוֹת עַל-פִּי הַמַּעֲשֵׂה הַנּוֹרָא שֶׁל הַתָּם הַקְּדוֹשׁ, שְׁזָכָה לְמָה שְׁזָכָה רַק עַל-יְדֵי גִדְל תְּמִימוֹתוֹ וְשִׁמְחָתוֹ. וְהַעֲקָר שֶׁלֹּא רָצָה לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וְהוּא דִּבֶּר הַנִּצְרָךְ מְאֹד מְאֹד בְּחַיֵּי הָאָדָם, כִּי יִסּוּד וְעֲקָר גְּדוֹל בְּחַיִּים הוּא לְבָרַח מִבְּנֵי-אָדָם, וּיְכַבֵּר אֶמֶר הַחֶכֶם: אֵינֶהוּ הַיֵּקָר מִבְּנֵי-אָדָם — מִי שְׁאִינוֹ מִשְׁגִּיחַ הָעוֹלָם בְּיַד מִי שְׁיִהְיֶה, כִּי הוּא דְבוּק רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִינוֹ מִשְׁגִּיחַ מִהַ שְׁנַעֲשֵׂה בְּעוֹלָם, רַק הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂע בְּשַׁעֲשׂוּעַ דְּמִלְכָּא. אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ!

וְתִאֲמִין לִי, אֶהוּבִי, אָחִי, כִּי יְכוּלִים לְחַיּוֹת חַיִּים נְעִימִים עִם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם כָּל יְמֵי חַיָּו, וְלֹא יִצְטָרֵךְ שׁוּם בְּרִיָּה, וְיִהְיֶה גְּנוּז וְנִנְעָלִים מִכָּל הָעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר יֵשׁ בֵּינָם אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵינוּ הַיֵּקָרִים חַדוּשִׁים נִפְלְאִים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר עוֹסְקִים בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתִמְיּוּת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינֶה יוֹדַעַת מֵהֶם, וּבְפַעַם אַחֲרַת אֲכַתֵּב לָךְ בְּאַרְיִכוֹת מְנַקְדָּה זֹה.

עַל-כֵּל-פָּנִים אוֹדוֹת הָעֶסֶק הַבִּישׁ שְׁנִפְלֵת בּוֹ, אֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ, כִּי בְּיָדָי אִם אַתָּה מִתְחַרֵּט בְּאַמֶּת, יוֹשִׁיעַךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיַעֲשֵׂה עִמָּךְ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְתִצָּא מִהַצָּרָה, וְכָל אֵלוֹ אֲשֶׁר רוֹצִים לְהַרְע לָךְ — יִפְלוּ בְּתַרְדֵּמָה, וַיִּסְבְּבוּ אוֹתָם עֲנָנִים דְּמְכֹסִים עַל עֵינַיִךְ, וְלָךְ תִּהְיֶה יְשׁוּעָה בְּזָכוֹת רַבְּנוּ ז"ל, וּכְשֶׁתִּצָּא מִהַצָּרָה — תַּעֲשֵׂה סְעֻדַת הַוּדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לְעוֹלָם לֹא לְהַתְעַרֵּב עִם עֲסָקִים כְּאֵלוֹ, הֵינּוּ שְׁתַּפִּים שְׁאִינָם הַגּוֹנִים, תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל עֶסֶק לְקַחַת לְעֲצָמְךָ שְׂתָף אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ לְהַתִּיעֵץ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט, וְכָל דְּבָר שֶׁיִּצָּא מִזֶּה כְּבוֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — תַּעֲשֵׂה אוֹתוֹ, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם לֹא — אִזִּי הַשְּׁמֵר וְהִזְהָר לֹא לַעֲשׂוֹתוֹ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פו.): כְּשֶׁאָדָם קוֹרָא וְשׁוֹנֶה וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, מִהַ הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עָלָיו? אֲשֶׁרֵי אָבִיו שְׁלֵמְדוֹ תוֹרָה, וְאֲשֶׁרֵי רַבּוֹ שְׁלֵמְדוֹ תוֹרָה, וְשֵׁם שְׁמִים נִתְקַדַּשׁ עַל יְדוֹ. הַעֲקָר אֵל תִּפְחַד, כִּי בְּיָדָי בְּלִי שׁוּם סִפְק תִּצָּא

קלד אָשֶׁר ב' נד בנחל

מהצרה, וְכָל הַקָּמִים עָלֶיךָ יִכּוּ בְּסַנּוּרִים, וְלֶךָ תִּהְיֶה יְשׁוּעָה. מַה טוֹב וּמַה נָּעִים אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרַת הַתַּפְּלָה מְסַפֵּר "לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת", אֲשֶׁר הוּא סֵגְלָה גְדוֹלָה וְזִכּוֹן הַנֶּפֶשׁ מְאֹד, וְכֵן תִּמְשִׁיךְ אֶת רַבְּנוּ וְ"ל אֶלֶיךָ, וְלֹא תִצְטַרֵּךְ שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

הדורש שלומך...

נָא לוֹמַר בְּכָל יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים", בְּאַפֵּן שְׁתַּסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל הַתְּהִלִּים, כִּי רַבְּנוּ וְ"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג): מִי שְׂרוּצָה לְזִכּוֹת לְתַשׁוּבָה, יִהְיֶה רְגִיל בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּלֶת לְתַשׁוּבָה, עֵינַן שָׁם; חִזֵּק וְאַמֵּץ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ, אֶז תִּרְאֶה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת.

שָׁמַר אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה אֲצַלְךָ לְמַעַן תִּחַפְּסֵם לְאַחֲרִיתְךָ, וְתִמְיֵד תִּזְכֹּר אֶת הַחֲסָדִים שְׁגָמַל עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהֵיטָה בְּצִרָה גְדוֹלָה וְהוֹצִיאָךְ מִשָּׁם.

ב' נד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תשא ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד מְאֹד עַל גְּדֹל נִפְלְאוֹת הַחֲסָד חַנּוּם שְׁעָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, רְאִיתָ יְשׁוּעָה, כֵּן אֶקְוֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר הִתְחִיל לְהוֹשִׁיעַ לְךָ, כֵּן יִמְשִׁיךְ לְהוֹשִׁיעַ לְךָ יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה וְיְשׁוּעָה גְּמוּרָה, וּמִכָּל הַצָּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֶׁהֵיטָה לְךָ, יִתְהַפֵּךְ לְיְשׁוּעוֹת וְחֲסָדִים רַבִּים בְּזִכּוֹת רַבְּנוּ וְ"ל,

אֲשֶׁר ב' נד בַּנְחַל קלה

שָׁאנו חוֹסִים בְּצִלוֹ, הָעֵקֶר לְהִתְחַרֵּט עַל הָעֵבֶר, וְלִבֵּל יַעֲשֶׂה עוֹד מֵה שְׁעֵשֶׂה וְכוּ'.

וְהִנֵּה אֹדוֹת חֻכְמָה בִּינָה וְדַעַת, עַיִן בְּפִרוּשׁ רִשׁ"י בְּפִרְשָׁה זוֹ, עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת לֵא, א): "וַאֲמַלֵּא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחֻכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה", בְּחֻכְמָה — מֵה שְׁאָדָם שׁוֹמֵעַ דְּבָרִים מֵאַחֲרִים וְלָמַד, וּבִתְבוּנָה — מִבֵּין דְּבָר מִלְּבוֹ מֵתוֹךְ דְּבָרִים שְׁלָמַד, וּבְדַעַת — רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וּבְדַרְךְ רָמַז בְּעֵבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לוֹמֵר, כִּי קֹדֶם צְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה וְלִשְׁמַע מֵאַחֲרִים, שְׂזוּהִי נִקְדַּת הַחֵבֶר שְׂזוּהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, בְּחִינַת "וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין", שְׂזוּהוּ בְּחֻכְמָה, כִּי צְרִיכִים חֻכְמָה גְּדוּלָה אִיךָ לְקַבֵּל מִחֵבֶרוֹ, הַטּוֹב יְקַבֵּל וְהָרַע יִזְרַק, וְאַחֲר־כֵּן וּבִתְבוּנָה, שֶׁהוּא נִקְדַּת עֲצָמוֹ, לְהִיּוֹת מִבֵּין דְּבָר מִלְּבוֹ, מֵתוֹךְ דְּבָרִים שְׁלָמַד, וְאַחֲר־כֵּן יִזְכֶּה לְדַעַת שֶׁהוּא רוּח־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁפַּע אֱלֹקִי שֶׁהוּא נִקְדַּת הַרַב (עַיִן לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לֵד), וּבְאֲמַת כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד מִכָּל אָדָם, זֶהוּ עֵקֶר הַחֻכְמָה, כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא (אֲבוֹת ד, א): "אִיִּזְהוּ חֻכָּם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם", וְאַחֲר־כֵּן צְרִיךְ לְהִבִּין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר, וְאַחֲר־כֵּן יִזְכֶּה שִׁישְׁפַּע עָלָיו שֶׁפַּע רוּח־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁפַּע אֱלֹקִי.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֻלְקָנוּ, שָׁאנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה וּמִתּוֹרוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, וְעַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה בְּלִקוּטֵי־מוֹהֲר"ן יְכוּלִים לוֹמֵר: אֲשֶׁרִינוּ, שְׂזִכְיִנו לְשִׁמְעַת תּוֹרָה זוֹ, וְצְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם עִם הַתּוֹרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

תִּרְאֶה לְבִשָּׁר לִי בְּקֶרוֹב עוֹד בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת מֵהִישׁוּעוֹת שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קלו אֲשֶׁר ב' נה בַּנְחַל
ב' נה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּשֵׁא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד שִׂאֲתָה זֹכָה לְשִׁמְעַ
עֲרֻבוֹת מְתִיקוֹת דְּבוּרֵי ר' לֹוִי יִצְחָק (גֵּרוּ יְאִיר) [ז"ל]. מָה אִמַּר לָךְ,
אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שִׁשָּׁם נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים, וְאָנוּ אוֹחֲזִים אֶת עֲצָמָנוּ
בְּרַבְּנוּ ז"ל וּבִתְלִמִּידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, בְּוִדְאֵי תִהְיֶה אַחֲרֵיתָנוּ לְטוֹב. וּכְבָר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק יח): בְּכֹל מְקוֹם
שִׁמְחָדָשִׁים בּוֹ תוֹרָה, שִׁמְחָה מִתְחַדָּשֶׁת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֹל יוֹם
תָּמִיד; וְעַל-כֵּן הִתְמַד מְאֹד לִילָךְ וְלִשְׁמַעַ תוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ, וְכֵן
תִּתְאַבֵּק אֲצֵל שְׂאֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, כִּי הוּא יְסוּד גְּדוֹל בְּהַשְׂאֵרֶת רַבְּנוּ
ז"ל. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִהְלַת רַבָּה ב, כ): אִם אֵין הַתְּלָמִיד
צָרִיף לֹאמַר שְׁמוּעָה מִשֵּׁם רַבּוֹ, לְמַחַר תּוֹרָתָנוּ מִשְׁתַּכַּחַת, עֵינֵי שָׁם;
וְכֵן אָמְרוּ (בְּרֻכּוֹת ז): גְּדוֹלָה שְׁמוּשָׁה שֶׁל תוֹרָה יוֹתֵר מִלְּמוּדָה; וְאָמְרוּ
(אֲבוֹת ו): בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה דְּבָרִים הִתּוֹרָה נִקְנִית, וְחָשְׁבוּ אֶחָד מֵהֶם
שְׁמוּשׁ חֲכָמִים, עֵינֵי שָׁם; וְצָרִיכִים לְקַבֵּל נִקְדָּה טוֹבָה מִכָּל אֶחָד, כִּי
בְּכֹל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מֵה שֶׁאֵין בְּחִבְרוֹ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
לד) וְאֶסוּר לֹאמַר: תְּלָמִיד חָכֵם זֶה נָאָה וְזֶה נָאָה, כִּי זֶה בָּא
מִהַשְׂאוֹר שֶׁהוּא הַיָּצָר הָרַע (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג); וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין סד): כָּל הָאוֹמֵר שְׁמוּעָה זוֹ נָאָה וְזוֹ אֵינָה
נָאָה, מְאַבֵּד הוֹנָה שֶׁל תוֹרָה, וְעַל-כֵּן רְאוּי לְקַבֵּל מִכָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ,
וְהַעֲקֹר לְכַרֵּחַ מְלָצִים שֶׁהֵם אַבֵּי אֲבוֹת הַטְּמָאָה, וְעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם
לְגַמְרֵי, וְהֵם תְּכָלִית הַהַפּוּךְ מִרַבְּנוּ ז"ל.

חֲמִדַת לְכַבֵּי! הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַת הַתְּמִימוֹת, לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם
עִמוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכֹל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְשִׁמַּח אֶת נַפְשְׁךָ,

אָשֶׁר ב' נו בַּנְחֹל קלז

וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי בֹא יָבֹא גַם יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וְתִמְצָא אֶת בַּת זִיגָדָה, וְתִהְיֶה אָדָם הַשָּׁלֵם, וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל. רַק חֲזַק וְאַמֵץ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' נו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תִּשְׂא ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבַּלְתִּי כְּכֹר לְפָנַי כְּמָה שְׁבֻעוֹת, אַף גָּדַל טְרִדוֹתַי וּבִכְרֵט בְּעֵתִים הַלְלוּ, הַשֵּׁם הַאֲמֵת יוֹדֵעַ, עַל-כֵּן לֹא הָיָה הַפְּנֹאֵי לְהַשִּׁיבְךָ, וְזֹאת נִחְמַתִּי, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, הַטְּרִדוֹת הֵם צָרְכֵי הַרְבִּים בְּעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, לְהַפִּיץ מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלַי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ה', הַלְכָה א'): הַעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר כְּעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וּבִכְרֵטִי פְּרִטִיּוֹת הַעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל לְקַרֵּב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ בַעֲצֻמוֹ תּוֹרָה, וְרֵאוּי לָנוּ לְמָסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּזֶה, וּלְהַרְבּוֹת גְּבוּלֵי הַקְּדוּשָׁה, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם תּוֹרַת רַבֵּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם, כִּי עָלֵינוּ נִפְּלָה חוֹבַת הַיּוֹם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מָה אָמַר לָכֶם, וּמָה אֶסְפֵּר לָכֶם אֶת גָּדַל נִפְּלָאוֹת הַיְשׁוּעָה וְהַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵתֶם זוֹכִים לְהַתְקַבֵּץ יַחַד בְּכָל לַיַּל-שִׁבְת-קֹדֶשׁ, וְאַתֶּם לוֹמְדִים בְּצִוְתָא דְּרַבֵּנוּ ז"ל, אֵין דְּבוּרִים בְּפִה וּמִכָּל שְׂפֵן בְּכַתֵּב לְהַסְבִּיר גָּדַל הָעֲנָנִין הַנִּפְּלָא הַזֶּה, כִּי הַלְמוּד בְּלִקוּטֵי-מִוְהָר"ן הַקְּדוֹשׁ הוּא זְכוּף וְטְהוֹר הַנֶּפֶשׁ מְאֹד מְאֹד, וּמְכַנִּים הַתְּעוֹרוֹרוֹת וְתִשׁוּקָה נִפְּלָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שְׂפֵן בְּשׁוֹזוּכִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פְּנִיִם תּוֹרָה אַחַת, וְלוֹמַר עָלֶיהָ

קלח אָשֶׁר ב' נו בַּנְחַל

הַתְּפִלָּה — אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפֵּר מַעֲלַת הָעֲנָנִין, וְעַל-כֵּן חִזְקוּ וְאַמְצוּ
מְאֹד מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׁעוֹר, וְתִצְלִיחוּ הַצְּלַחָה נְצָחִית.

וַהֲנֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! עֵקֶר הַכָּלִי לְקַבֵּל וּלְשַׁתּוֹת מִמִּי הַנְּחַל
הוּא רַק עַל-יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁצַר־יָכִים לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ
לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ
אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וְכָל מַה שִׁיתְמִיד
בְּדַבְּרֵי זֶה, כְּמוֹ-כֵן יִזְדַּכֵּךְ מִחוּ לְקַבֵּל מִרְבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא אוֹר נוֹרָא
וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּרְגְּלוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּמִדַּת אֶהְבָּה,
לְאַהֲבֵי אִישׁ אֶת אַחִיו, כִּי בְיֹתֵר הַזֵּהִיר הָאֲרִיז"ל עַל אֶהְבַּת הַחֲבֵרִים,
וּבְפִרְט בְּחִדְרוֹ שֶׁל רְבֵנוּ ז"ל, צָרִיכָה לְהִיּוֹת אֶהְבָּה גְדוֹלָה בֵּין
הַחֲבֵרִים, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֵר חֲזַק. וְהַיּוֹם סָעַד אֲצִלִי אֶחָד מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִהְיֶה לָּאֵל, דְּבִרְנֵנוּ הַרְבֵּה מִתּוֹרַת רְבֵנוּ ז"ל, וְהַחֲיִינוּ אֶת
עֲצֻמֵנוּ מְאֹד מְאֹד, וְאַמְרָתִי לוֹ, שְׁבֹאֲמַת כְּשֶׁנִּתְבּוֹנֵן — נִרְאֶה וְנִשְׁפִּיל
מִרְחוּק, כִּי עֲנָנֵן רְבֵנוּ ז"ל הוּא אוֹר וְאֵשׁ גְּדוֹלָה, כִּי כָל עֲנָנֵנוּ הוּא
רוֹחַנִיּוֹת וְכוּ', וּבְגִשְׁמִיּוֹת אָנוּ רוֹאִים כִּי מְאוֹר וְאֵשׁ יְכוּלִים לִיְהַנּוֹת
מְאֹד מְאֹד, הֵינּוּ לְהִתְחַמֵּם וּלְהֵאִיר לְעֲצֻמוֹ, וְכֵן לְהַפּוֹף יְכוּלִים
לְהַשְׁרִיף גַּם-כֵּן, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הֵינּוּ אִם מִשְׁתַּמְשִׁים בְּאוֹר רְבֵנוּ ז"ל
עִם נִקְדַּת הָאֲמַת, אִזּוּ מִתְחַמְּמִים וּמְאִירִים אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, וְאִם חֵס
וְשְׁלוֹם, יֵשׁ אֵילֹו פְּנִיּוֹת וַיִּשׁוֹת וְכוּ', אִזּוּ שׁוֹרְפִים אֶת עֲצֻמָּם אֶחָד עִם
חֲבֵרוֹ, וְעַל-כֵּן לְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְאוּ שְׁכָל הַתּוֹעֲדוֹתְכֶם תִּהְיֶה רַק לְשֵׁם
שְׁמַיִם, לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְאוּ לְצִאת אַחַר הַלְמוּד לְשִׁדָּה
לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִמְסַפֵּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי זֶה הִיָּה
הַחֲלוּק וְהַפְּרֵשׁ בֵּין מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְבֵין שְׂאֵר הַתְּלַמִּידִים, כָּל
הַתְּלַמִּידִים כְּשֶׁהָיוּ אֲצֵל רְבֵנוּ ז"ל וְשָׁמְעוּ מַה שְּׁשָׁמְעוּ, הִלְכוּ אַחֲרֵ-כֵן
לִישׁוֹן, אֲבָל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אַחַר הַדְּבוּרִים שֶׁל רְבֵנוּ ז"ל יָצָא לְשִׁדָּה
וְהִתְבּוֹדֵד כָּל הַלַּיְלָה: "רְבֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵין בְּרִסְלָב בְּרַעֲנֵט אֶ פִּייעַר
פִּייעַר מִיר דָּאס פִּייעַר אֵין הָאַרְצֵעֵן אַרִיז"ן"; וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא זָכָה

ע) רְבֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּכִרְסֻלָּב בּוֹעֲרַת אֵשׁ, תְּכַעִיר אֶת הָאֵשׁ הַזֶּה בְּתוֹךְ לְבִי.

אֲשֶׁר ב' נז בַּנְחַל קלט

למה שזכה; כי עקר למוד רבנו ז"ל הוא למעשה.

ועל כלם, חמדת לבבי, חזק, חזק, להיות אף ורק בשמחה עצומה על נעם חלקנו אשר בנחל. ולמען השם, אל תניח אצלך את העצבות כרגע, כי בא יבוא גם יום ישועתך, ותמצא את בת זוגך ההגונה לך, ותבנה בית נאמן בישראל.

ולעת עתה התמד מאד מאד בלמוד התורה הקדושה שעוירים קבועים בסדרן — במקרא, משנה, גמרא, מדרש וכו' וכו', באשר דברנו כבר, ונדפס באריכות בקונטרס סדר-הדרך-הלמוד — קחה משם. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

ההכרח לקצר. תראה לכתב לי, למען תחיה את נפשי ושלום לכל החברים.

הדורש שלומך...

ב' נז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגהל ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי. מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר, ראוי לנו לתן תודה והודאה בכל יום מחדש אליו יתברך, על נעם חלקנו וגורלנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת פנה, וראוי לנו להתחיל להתמיד מאד בספריו הקדושים, אשר מעוררים ומחזקים ומאמצים מאד לשוב אליו יתברך.

ואודות שאלתך בענין אמונה, כבר ידוע לנו כי רבנו ז"ל ירד אל זה העולם, העקר בשביל האמונה, להכניס שלמות האמונה

קמ אָשֶׁר ב' נח בַּנְחָל

בְּעוֹלָם, וְזֶה כָּל עֲנֵן הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁהַזְהִיר וּבִקֵּשׁ עַל זֶה כָּל-כָּךְ, כִּי הַמְּאֲמִין בְּאֵמֶת, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֲזִי לְעוֹלָם יִהְיֶה רָגִיל רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְסַפֵּר רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל עֲנִינוֹ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְאָדָם שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּחָה כְּזוֹ, לִידַע, שֶׁכָּל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵינוֹ מִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם נִכְנָס בְּאִיזָה עֶסֶק וְזִכּוּת הַרְבִּים, לְעֹזֵר לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָאֲמוּנָה בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא שְׁלִיחַ הָעוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ, וְנִסְתַּבֵּךְ בְּחֻבּוֹת וּמְרִירוֹת וְכוּ', אֵינוֹ מִתְפַּחַד כָּלֵל, כִּי הוּא בּוֹטֵחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ.

כֵּן הַדְּבָר עִמָּךְ, חֲמֻדַת לְבָבִי, נִכְנָסְתָּ וְנִסְתַּבַּכְתָּ בְּחֻבּוֹת וְצָרוֹת, אַךְ כָּל כּוֹנֵתְךָ הֵיטָה רַק לְשָׁמַיִם, כְּדִי לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא גְלוּי הָאֲמוּנָה, בְּנֻדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא שַׁעֲרַת מִיָּמֶיךָ. הֶעֱקָר אֵל תִּתְפַּחַד כָּלֵל, כִּי בְּנֻדְאֵי תִרְאֶה יְשׁוּעוֹת וְחֲסָדִים.

יְדִידְךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּכְנָס בְּזִכְרוֹתֶיךָ עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, הַתְּמַד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבַפְּרָטִיּוֹת גְּמָרָא וְשְׁלִחַן עָרוּךְ, וְיִוְתָר מִזֶּה אֵל תִּסְתַּכַּל מֵהַ שְׁאוּמְרִים וּמְדַבְּרִים עֲלֶיךָ, כִּי הַכֹּל הֵבֵל, וְכָל שׁוֹנְאֵיךָ יִפְלוּ תַחְתֶּיךָ וַיִּתְבַּטְּלוּ מִלְּפָנֶיךָ לְגַמְרִי, רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ.

ב' נח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת וּבִקְהַל הַיְתָשְׁלִ"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲבֹבִי, יְדִידִי, הָאֲבָרְךָ הַיִּקָּר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נֶחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֲשֶׁר ב' נח בַּנְחָל קמא

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי אָמֶת פְּרָצוֹנֶךָ
יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, נָא לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּקִבְעוֹת
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מְלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא תִצְטָרֵךְ
לְשׁוֹם דְּבוּרִים מִשׁוֹם אָדָם.

וְאוֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי הִדְאָגוֹת מְכֻלוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ
וּמִשְׁבְּרוֹת אֶת הַלֵּב וּמִחֲלִישׁוֹת אֶת הַדַּעַת וּמְפִילוֹת אֶת רוּחַ הָאָדָם.
וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין ק:): לֹא תַעֲלֵל דּוּיָא בְּלִבְךָ
דְּגַבְרֵי גִיבְרִין קָטַל דּוּיָא^ב, וְתִכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ תָּמִיד רַק בְּמַדַּת
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְכָל מָה שֶׁלִּפְנֵי מְרֵאָה
עֵינֶיךָ, הַכֹּל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַתְּפַחַד
וְלְהַתְּבַלְבֵּל, בְּטַח בַּה' כִּי בּוֹדָאֵי יַעֲזוֹר לָךְ לְצִאֲת מִצְרוּתֶיךָ, בְּפִרְטוּיֹת
כְּשֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל
לְבָבְךָ, וּבְפִרְטוּי פְּרִטוּיֹת אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲזִי בּוֹדָאֵי בְּלִי שׁוֹם
סָפֵק שֶׁתּוֹכָה לְצִאֲת מִהַמִּיצָר.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא נִשְׁאַר לְהָאָדָם רַק מָה
שֶׁחוֹטֵף בְּכָל יוֹם, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַתְּמִיד מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּתוֹרָה
וּבַתְּפִלָּה, כִּי זֶה חֲלָקְךָ לְנִצָּח נִצָּחִים, וְאִף שְׁבִין כָּף אֶתָּה נוֹפֵל וְכוּ',
אִף-עַל-פִּי-כֵן תִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבְיֹתֵר
תְּתַמִּיד בְּלַמוּד גְּמָרָא, שֶׁהוּא לְחֻמָּא דְּאוּרִיָּתָא. וְהַבְּעַל-דְּכָר אוֹרַב
מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד לֹא לְהַנִּיחוֹ לְפִתְחַ גְּמָרָא, וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע
שֶׁאֶפְלוּ הָאֱמִירָה בְּעֵלְמָא בְּלַמוּד גְּמָרָא, מְעַלְתָּה גְּבוּהָה מְאֹד מְאֹד.
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא ל.ג.): גְּמָרָא אֵין לָךְ מְדָה גְּדוּלָּה
מְזוּ, וְזֶהוּ עֵקֶר בֵּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּעֵלְמָא דְּאֶתִי, וּכְעִין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (סוּטָה מ.ד.): "וּבְנִית בֵּיתְךָ" (מְשַׁלִּי כ.ד, כ.ז) — זוֹ גְּמָרָא;
וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן ג'), שֶׁעַל-יְדֵי לַמוּד גְּמָרָא
בְּפִרְט בְּלִילָה, מְעַלָּה אֶת הַמְּלָכוֹת לְשֶׁרֶשָׁה, וְנִצּוֹל מִקּוֹלוֹת דְּסִטְרָא

(ב) אֵל תִּכְנִיס בְּלִבְךָ דְּאָגָה, כִּי הִדְאָגָה הַמִּיתָה כְּכָר אֲנָשִׁים גְּבוּרִים.

קמב אָשֶׁר ב' נט בַּנְחֵל

אַחַרְא, עֵינֵי שָׁם; וַיִּצְרִיכֵם לְהִיּוֹת קְבוּעִים מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד גְּמָרָא
בְּקַבְיֵעוֹת גְּדוּלָּה, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְעֵשׂוֹת לְעִצְמָךְ עֲכָשׁוּ שְׁעוֹר בִּשְׁׁׁס,
לְהִתְחִיל מִמְּסַכְת בְּרִכּוֹת, וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם הִרְבָּה דְּפִים, עַד שֶׁתִּזְכֶּה
לְסִיִּים מִסְּכַת אַחַר מִסְּכַת, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַשְׁׁׁס, תִּתְחִיל
עוֹד פַּעַם, וְאַל תִּסְתַּכַּל בְּזֶה עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי זֶהוּ חֵלְקֶךָ לְנִצְחָ
נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

וְהִנֵּה אֹדוֹת הַתְּחִיָּקוֹת בְּסִדְרֵי הַדֶּרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵינוּ ז"ל, כְּבָר
נְדַפֵּס קוֹנְטֵרַס מִיַּחַד עַל זֶה, וּמְכַרְךָ יַחַד עִם הַסֵּפֶר שְׁמִירַת הַזְּמַן,
וְעַלֵּיו אֵין מַה לְהוֹסִיף, וּבִאֲמַת אַחַר יָשׁוּב הַדַּעַת מְעַט רוֹאִים, שֶׁדֶּרֶךְ
זוֹ הִיא דֶּרֶךְ נְעִימָה וְקִלָּה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, וּמִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ
בְּדֶרֶךְ זוֹ מְצַלִּיחַ מְאֹד, כְּאֲשֶׁר בְּעֵינֵינוּ כְּבָר רְאִינוּ בַּחֲוָרִים צְעִירִים
מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ, שֶׁזָּכּוּ לְחֹזֵר כְּמָה פְּעָמִים עַל כָּל הַשְׁׁׁס.

ב' נט.

בְּעֹזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיִּקְהַל ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרְךָ הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ גִּגֵּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבַרֵי אֲמַת יִקְצְרוּ
הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבְפִרְט עֲכָשׁוּ קָשָׁה וְכָבֵד מְאֹד לְכַתֵּב דְּבַרֵי אֲמַת
הַנוֹבְעִים מִהַמְעֵינֵן הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַשָּׁם, כִּי נִתְגַּבְּרוּ וְנִתְפָּשְׁטוּ הַחֲכָמוֹת
וְהַלִּיצָנוֹת בְּפִרְט מִבְּפָנִים וְכו'. וּבִאֲמַת עֲכָשׁוּ זֶה הַזְּמַן לְאִישׁ כָּשׁוּר
לְהַצְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְלִישָׁב בְּאַרְבַּע אַמּוּתָיו, וְלְהִתְמַיֵּד בְּתַשׁוּקָה נִפְלְאָה
בְּהַתְּבוֹדָדוֹת וְחִדּוּשֵׁינֵי דְאֹרִיָּתָא וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי הַדֶּרֶךְ

אֲשֶׁר ב' נט בַּנְחָל קמג

הַפְּשׁוּט וְהַקֵּל שֶׁגֵּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (פְּאֲשֶׁר נִדְפַס כָּבֵר בְּקוֹנְטְרָס סוּדֵר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד — קָחָהּ מִשָּׁם).

וְהִנֵּה, אֲהוּבִי, יִדְעָתִי וְכִכְר שְׁמַעְתִּי מֵה שְׁעָבֵר עָלֶיךָ מִבְּנֵי-אָדָם יוֹשְׁבֵי קַרְנוֹת וְכוּ', שֶׁדִּבְרוּ עָלֶיךָ סָרָה וְכוּ', בְּרַח לְךָ עֲכָשׁוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִקְבַּע לְעֲצָמְךָ חֵדֶר מֵיְחָד, וְשָׁם תִּתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבַחֲדוּשֵׁינָא דְאוּרִיתָא וְיַחְוּדִים וְהַתְּבוּדוֹת. וְכִכְר הַפְּלִיג רַבְּנוּ ז"ל בְּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לְחֵדֶשׁ חֲדוּשֵׁינָא דְאוּרִיתָא וְאִפְלוּ אִם לֹא תִזְכָּה שִׁדְפָסוּ וְיִתְפָּשְׁטוּ בַּתְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-כָּל-פְּנִיִם תִּרְאֶה שְׂיֵהִיו סְפָרִים מְסוּדְרִים תַּחַת יְדֶיךָ בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר, וּבְזֶה תִּבְלֶה אֶת הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, וְאִזּוּ לֹא תִצְטָרֵךְ שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַעוּלָם.

נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ, תַּעֲשֶׂה קְצוּרֵי הַלְכוֹת בְּנִגְלָה וְכֵן בְּנִסְתָּר, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ תִּהְיֶה לְאֵל, מְקוּם לְחֵדֶשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא נֶחַל נוֹבֵעַ בּוֹ מְקוּר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה מְסוּד שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ'. וְרֵאוּי לְךָ לְחַבֵּר חֲבוּר עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמוֹעֲדִים עַל-פִּי הַהַקְּדָמוֹת הַנּוֹרְאוֹת שֶׁקְּבָלְנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל וּמִתְלָמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְתִרְאֶה לְחֵדֶשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֵיזָה דְּבוּר מְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, אִפְלוּ אִם לֹא תִזְכָּה לְהַדְפִּיסָם בְּחֵיף — מֵה בְּכָךְ, בֵּינָן כֶּךָ חֲדָשָׁת וְכַתְּבָת עַל פְּנֵי הַכְּתָב, וּבְזֶה יַעֲבֹרוּ לְךָ הַשְּׁעוֹת בְּנַעֲיָמִים; כִּי מַעֲלַת הַמְּרָגִיל עֲצָמוּ בְּחֲדוּשֵׁינָא דְאוּרִיתָא — זֶה אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלֵל. וְכֵן תִּרְאֶה לְחַבֵּר עוֹד סְפָרִים רַבִּים, אֲשֶׁר הוּא עֹנֵן נִפְלָא, וְכַשְׁתְּרָגִיל אֶת עֲצָמְךָ בְּדָבָר זֶה, לֹא תִצְטָרֵךְ לְהִסְתּוֹכֵב בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וּבַפְּרָטִיּוֹת אֲצַל לְצִים וְיוֹשְׁבֵי קַרְנוֹת, אִם אֶחָד יָבֹא אֵלֶיךָ, תִּרְאֶה לְלַמֵּד עִמּוֹ אֵיזָה מְאָמֵר מִרַבְּנוּ ז"ל, וְלוֹמֵר הַתְּפִלָּה עָלֶיךָ, וּבְיַחַד תִּחְזְקוּ אֶת עֲצָמְכֶם. וְאִם לֹא בָּאִים זֶהוּ סִימָן שְׂאִין זֶה עֲנִינִיךָ, "וְאִתָּה שְׁלוֹם וּבִיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם" (שְׁמוּאֵל-א' כה, ו); וּמֵה וְלָמָּה לְךָ לְהַתְּבַלְבֵּל מְאַחֲרִים, הָאִם עֲדִין אֵינְךָ יוֹדֵעַ בִּידְעָה בְּרוּרָה וּמְזַכָּכָת, שֶׁהַכֹּל מְשַׁנָּח בְּהַשְּׁגָחָה פְּרָטִי פְּרָטִית — מִי צְרִיךְ לְבֹא אֵלֶיךָ וּמִי לֹא, בְּאִיזוֹ שְׁעָה וּבְאֵיזָה רִגַע וְדָקָה וְכוּ', הַכֹּל מְשַׁנָּח בְּהַשְּׁגָחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְעַל-כֵּן מְדוּעַ תִּלְךָ לְהַחֲנִיף אֶת

קמד אָשֶׁר ב' נט בַּנְחָל

זֶה... אוֹ אֵת זֶה... אֲשֶׁר הוּא דָּבָר שְׁאִינוֹ מוֹעִיל, וְהַלְנָאֵי שְׁלֵא יִקְלָקֵל, וְלֹא בְחִנָּם הַזֶּהִיר וְהַקְפִּיד רַבְּנֵנוּ וְ"ל כָּל־כֶּף עַל מִדַּת הַחֲנֻפָּה (עֵין בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת חֲנֻפָּה): עַל־יַדֵי חֲנֻפָּה בָּא לִידֵי כְּפִירָה; כִּי בְּאַמַּת כְּשֶׁאָדָם מֵאַמִּין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִוָּדַע וְעַד שֶׁהַכֹּל לְכָל מְשַׁנָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵית, מִי יִהְיֶה הַשְּׁלִיחַ שְׁלוֹ לְעֹזֵר לוֹ וְכוּ', אֲזַּי אֵינוֹ חוֹנֵף לְשׁוֹם בְּרִיָּה, אֲבָל תְּכַף־וּמִיד כְּשֶׁנוֹפֵל מִהֶאֱמוּנָה, הוּא מִתְחִיל לְחַנֵּף אֵת זֶה... אוֹ אֵת זֶה... כִּי נִדְמָה לוֹ שְׁתִּלּוּי בְיָדוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְזוֹ כְּנֻנַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל: עַל־יַדֵי חֲנֻפָּה בָּא לִידֵי כְּפִירָה; כִּי זֶה תִּלּוּי בְּזֵה, וְכֵן מֵה שְׁאָמַר שָׁם: עַל־יַדֵי חֲנֻפָּה בָּא פֶּחַד, כִּי תְּמִיד מִתְּפַחַד אוּלַי חֲבָרוֹ לֹא יִתְרַצֶּה אֵלָיו, וְכֵן מֵה שְׁאָמַר שָׁם: מִי שֶׁבִטְחוֹנוֹ עַל אַחֲרִים — בָּא לִידֵי חֲנֻפָּה, וְהַכֹּל כְּנ"ל, כִּי הַמְּאַמִּין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲזַי אֵינוֹ מִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה, רַק שָׁם מְבִטְחוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּבְגִמְרָא (סוּטָה מֵא:) הִחְמִירוּ מְאֹד מְאֹד עַל עוֹן הַחֲנֻפָּה, עַד שְׁאָמְרוּ: כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ חֲנֻפָּה מְבִיא חֲרוֹן אַף לְעוֹלָם, (כִּי הוּא מְסַלֵּק שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ), וְאֵין תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן כָּל־כֶּף מְכַל אֵלוֹ הַדְּמִינוֹת, תְּחַבֵּיא אֵת עֲצָמָךְ אֲצִלּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְמִיד בְּהַתְּבוֹדָדוֹת וְיַחְוּדִים וְחִדּוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא, וְוַעֲט דִּיר הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ אוּסִי פִירְעוֹן^צ.

וְלַמְעַן הַשָּׁם, אֵל תְּפַחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף תְּבַלֶּה יְמִיד בְּשׁוּהָ (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נֵא), תְּאַמִּין לִי שְׁרָאוּי לָנוּ לְרַקֵּד וְלִשְׁמַח, שֵׁישׁ לָנוּ רַבֵּי אֶמֶת כְּזֵה וְעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיַעֲשֶׂה עִמָּךְ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, רַק הַחֲזֵק אֵת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת, וְאֲזַי טוֹב לָךְ לְנִצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

צ) הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ יִגְמַר עֲנִיָּבָךְ.

אָשֶׁר ב' ס בַּנְּחָל קָמָה
ב' ס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּקְהַל ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, הָאֲבֵרָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהִנֵּה אֹדוֹת כָּל הָעֵסֶק וְכוּ', לְדַעֲתִי הוּא דְמִיּוֹן גְּדוֹל, וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה), שְׂצָרִיף לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מִן הַמְדַמָּה, וְלִבָּא אֶל הַשֶּׁכֶל, וְאִיף זֹכִים לָזֶה? עַל-יְדֵי שִׂמְחָה, עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּאַמַּת עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת וְהַשֶּׁכֶל הוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע בִּידְעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בַּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאֵין אָדָם יָכוֹל לְהִיטִיב לָךְ, וּמִכָּל שֶׁכֶּן לְהִרַע לָךְ מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ כְּשִׂיּוֹדַע יְדִיעָה הַזֹּה, אֵינוֹ יָרָא וּמִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם?! וְאֵל יְדִיעָה זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמֻחָה; וְעַל-כֵּן, אַהוּבֵי, אַחֵי, כָּלֶךְ מִלְּדָאג דְּאֲגוֹת חֲנָם, מָה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, לְהַשֵּׁם הַיְשׁוּעָה, שְׂיִתְקַן הַכֵּל, וְתִצֵּא מִצְרוּתֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' סא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר וַיִּקְהַל ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ הָאֲרֵף לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשְׂיבָךְ עַל מְרִירוֹת לְבָבְךָ וְעַל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְרֵאוּי לָךְ לְחֹזֵר הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה אֶתְמוּל לְמִדְתֵּי עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּבֵיתֵי הַתּוֹרָה
בְּסִימָן רט"ו, הַמְדַבְּרֵת מִפְדִּיוֹנוֹת, וְעֹבֶדֶת הַצַּדִּיק, בְּחִינַת מִשֶּׁה, הוּא
לְהַמְתִּיק תָּמִיד אֶת הַדִּינִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלָה מִשְׁמַד לְרָצוֹן, עֵינָן
שָׁם; כִּי הוּא מְמַתִּיק אֶת הַחֲרוֹן אֶף מִהָעוֹלָם; כִּי כָל זְמַן שֵׁשׁ עֹבֶדֶה
זָרָה בְּעוֹלָם — חֲרוֹן אֶף בְּעוֹלָם, וְעֹבֶדֶתוֹ הִיא לְהַמְתִּיק אֶת הַחֲרוֹן
אֶף. וְדַבְּרָנוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, מִזֶּה הַרְבֵּה, אֲשֶׁר הֵעֱקָר צָרִיף לְהַכְנִיס אֶת
עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אִזּוֹ אוֹחֵז בְּתַכְלִית מְדַרְגַּת הַרָצוֹן, כִּי יוֹדֵעַ,
אֲשֶׁר הַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, מֵה שְׂאִין בֶּן כְּשֵׁנוּפֵל, חֵס וְשֵׁלוֹם,
מִהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אִזּוֹ הוּא בְּחִינַת שְׁמַד מִמֶּשׁ. וְכַעֲיֵן שְׁפָרַשׁ
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ אֶת פְּסוּק (דְּבָרִים יא, טו): "וְסִרְתָּם וְעֹבְדֵתָם
אֱלֹהִים אֲחֵרִים", תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁרַק סָרִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אִזּוֹ עוֹבְדִים
אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְיִכּוּלִים לִפְלֵ לְגַמְרֵי מִהֵיְהוּדוֹת עַד בְּחִינַת שְׁמַד,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַחֲלוּק בֵּין שְׁמַד שֶׁהוּא עֹבֶדֶה זָרָה לְרָצוֹן, שֶׁהוּא
גְלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, הוּא הַחֲרוֹן אֶף
וְהַדִּינִים, כְּשֵׁשׁ בְּחִינַת שְׁמַד שֶׁהוּא קִלְקוּל הָאֲמוּנָה, אִזּוֹ, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, יֵשׁ דִּינִים וְחֲרוֹן אֶף, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת — הֵן
בְּבֵיתוֹ וְהֵן עַל חֲבָרָיו וְהֵן בְּמִשְׁא וּמִתָּן וְכוּ', וְכִשְׁשֵׁשׁ בְּחִינַת רָצוֹן
שֶׁהוּא גְלוּי הָאֲמוּנָה, אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ נִיחָא וְסִבְלָנוֹת, וּמְקַבֵּל כָּל אָדָם בְּסֶבֶר
פָּנִים יְפוֹת, וּמוֹחֵל עַל עֲלָבוֹנוֹ וְכוּ'. וְזוֹהִי כָּל עֹבֶדֶת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת
רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא מִשֶּׁה, שְׁעוֹמֵד תָּמִיד בֵּין שְׁמַד לְרָצוֹן, שְׁמַכְנִיס
בְּמִקְרָבָיו יְדִיעַת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּגְלוּי נִפְלָא כְּזֶה, עַד אֲשֶׁר
אֲפִלוּ הָיוּ עַד עֲכָשׁוּ בְּשְׁמַד, שֶׁהוּא קִלְקוּל הָאֲמוּנָה, חֲרוֹן אֶף וְדִינִים
וְכַעַס, עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוּ יִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּמְשִׁיכוּ
עַל עֲצָמָם נַעֲם, עֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיְהִי סִבְלָנִים
גְּדוּלִים עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, וַיִּדְעוּ כִּי הַכֹּל
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ בְּהַשְׁגָּחָה פָרְטֵי פָרְטִית.

אֶהוּבִי, אַחִי! הַתּוֹרָה הַזֹּאת הִיא יְסוּד גְּדוּל בְּהִתְקַרְבוֹת אֵל רַבְּנוּ
ז"ל, וּבְזֶה יוֹדְעִים מִרְחוֹק מֵה שְׁרוּצָה רַבְּנוּ ז"ל לַעֲשׂוֹת מֵאֲתָנוּ. וְאֵל
אִיזוֹ מְדַרְגָּה הוּא רוּצָה לְהִבִּיא אוֹתָנוּ, הֵלֵא עַל-יְדֵי קִלְקוּל הָאֲמוּנָה

שְׁנַתְקַלְקַל אֶצְלָנוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֲנַחְנוּ בְּבַחֲיִינַת שְׁמַד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ תַמִּיד בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת — הֵן בְּבִיתָנוּ וְהֵן בְּמִשְׁאֵא וּמִתָּן, וְתַמִּיד אָנוּ נוֹפְלִים בְּדַעַתָנוּ, עַד שְׁנַדְמָה לָנוּ כְּאֵלוּ אֲבָדָה תִקְוָה וְכוּ'. וְכֵּן רַבְּנוּ ז"ל, וּמְכַנִּיס בְּנוּ יְדִיעַת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁנַדַּע כִּי אֵין שׁוּם טָבַע כָּלָל, רַק הַכֹּל בְּרַצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלָה אוֹתָנוּ אֶל תְּכֵלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה וְכוּ'.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, חֲזַק וְאַמֵץ עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוּ, וְהַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, וְתַדַּע שְׁרַבְנוּ ז"ל עוֹסֵק בְּתַקוּנָךְ. וְעַקֵר תַקוּנוֹ הוּא, שְׁמַאִיר בְּךָ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִמַּתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים וְהַחֲרוֹן אַף, וּמִבְקָשׁ אוֹתְךָ מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא שְׁתַּשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מִכַּעַס וּמִקְפִידוֹת — הֵן בְּבִיתְךָ עַל אֲשֶׁתְךָ וְעַל בְּנֵיךָ, וְהֵן בְּמִשְׁאֵא וּמִתָּן וְכוּ', רַק הַרְגֵל עֲצָמְךָ לִהְיוֹת מַעֲבִיר עַל מְדוּתֶיךָ, וְתִסְבַּל כָּל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ, אַתָּה בְּרוּחַ לֵךְ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתַדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִסְפֹר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יִסְפֹר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאֶל תַּתָּן דְּמֵי לוֹ, אַף שְׁיִהְיֶה כֵּן מֵאֵה פְּעָמִים, אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלֹךְ, לְבוֹא בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִסְפֹר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת הַכֹּל, וְאִזּוּ בְּנוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה יִשׁוּעוֹת וְהַמַּתְקוֹת הַדֵּינִים, אַף לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבַתְךָ הַנּוֹצְחִית, קַבֵּל עַל עֲצָמְךָ לֹא לְכַעַס וְלֹא לְהַקְפִיד עַל שׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם יִהְיֶה אִיף שְׁיִהְיֶה אֶפְלוּ שְׁתַּדַּע שְׁאִתְךָ הַצָּדֵק וְכוּ', וְרַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ, שְׁזָכָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְהַגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּה כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין בּוֹ שׁוּם כַּעַס וּקְפִידָה אֶפְלוּ בְּלֵב עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אֶפְלוּ עַל אוֹתָם שְׁמַדְבָּרִים עָלָיו. וְהַעֲנִין הוּא, כִּי אַרְץ יִשְׂרָאֵל הוּא שְׂרֵשׁ הָאֲמוּנָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: ז, קנ"ה); וְעַל-כֵּן בְּגִלּוֹי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלָל, אִזּוּ הָאָדָם מְאַרִיף אַף עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְסוֹבֵל הַכֹּל בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה (תִּרְאֶה לַעֲזִין בְּסִפְרֵי אֲרֵץ אִפִּים, שׁוֹכְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְחַבֵּר, וְהוּא מִיִּסַּד עַל מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, עֵין שָׁם). וְאוֹדוֹת חוֹבוֹתֶיךָ, בְּנוֹדָאֵי עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה וְהַתְּפִלָּה עַל זֶה, תִּזְכָּה לְצִאת מִזֶּה, כִּי

קמח אֲשֶׁר ב' סב בַּנְחָל

התפלה והאמונה מועילות תמיד, העקר תהיה רק בשמחה, ואל תדאג כלל, כי בודאי יושיע אותך השם יתברך.

הדורש שלומך...

אחד מאנשי שלומנו שמע פעם, איך שר' געצי ור' שמשון מפלפלים ביניהם — האם פשאין לו לאכל והוא רעב מאד, ואם נגש לאחד לבקש שיתן לו משהו לאכל, האם זה נקרא קלקול האמונה או לא? ! צמוד וראה והשתומם לאיזו מדרגה של האמונה הקדושה רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, וכן ראה מעלת אנשי הקרים, אל איזה דרגה של אמונה זכו בכחו של רבנו ז"ל.

ב' סב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקהל ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך הזקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

ראה לחזק את עצמך במדת הסבלנות. ועליך לדעת, שעל כל אדם בזה העולם עוברים צרות ויסורים, קטנות ומכאובים וחלישות הדעת בכל יום, ואי אפשר לעבר את זה העולם, אלא על-ידי התחזקות, ועקר החזק שאדם צריך להתחזק הוא במדת הסבלנות, כי תכף-ומיד שאדם נופל בדעתו ונכנס בעצבים הינו שמתעצבן וכו' וכו', על-ידי-זה מאבד את דעתו לגמרי, ואז הוא עלול לבא לכל מיני מכשולות שבעולם, ועל-כן תעשה מה שתעשה העקר להיות סבלן על כל מה שעובר עליך.

אודות שאלת בענין תקון חצות, הנה מוכא בדברי רבנו ז"ל

אֲשֶׁר ב' סב בַּנְחַל קמט

לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קנט): חצות הוא מְסַגֵּל כְּמוֹ פְּדִיּוֹן, כִּי הוּא הַמְתַקֵּת הַדִּינִים; וְעַקֵּר חֲצוֹת הוּא תָּמִיד אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת מִתְחַלֵּת הַלַּיְלָה — הֵן בְּקִיץ וְהֵן בַּחֲרֹף, וְאִזּוֹ מִתְחִיל זְמַן חֲצוֹת, עַיִן שָׁם; וְהֵנָּה בְּמָה שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל בְּתַחֲלַת הַלַּיְלָה, שֶׁמַּעֲתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְדוּר דוֹר, שֶׁהַפְּנֵה הִיא מְזַמֵּן הָרֵאשׁוֹן שֶׁל צֵאת כּוֹכְבִים, כְּדַעַת רַבְּנּוּ יוֹנָה. וְלִכֵּן הִרְבֵּה פְּעָמִים יוֹצֵא זְמַן חֲצוֹת בְּשָׁעָה אַחַת עֲשָׂרָה בְּלַיְלָה, בַּחֲרֹף כְּשֶׁהַיָּמִים קְצָרִים מְאֹד, מָה שֶׁאֵין כֵּן בְּקִיץ זֶה יוֹצֵא בְּשָׁעָה שְׁלֹשׁ, וְלִכֵּן הַכֹּל כְּפִי הַמָּקוֹם וְהַזְּמַן.

מָה שֶׁכָּתַבְתָּ שֶׁכְּשֶׁמְזִיזִים אֶת הַשָּׁעוֹן שָׁעָה קְדִימָה אוֹ שָׁעָה אַחֲרָנִית וְכוּ', אֵין זֶה נוֹגֵעַ כָּלֵל, כִּי אִזּוֹ הַיּוֹם יוֹתֵר אָרְךָ אוֹ יוֹתֵר קָצֵר, וְעַל־כֵּן זֶה לֹא מַעֲלָה וְלֹא מוֹרִיד, הָעַקֵּר רַק לְהַסְתַּבֵּל מִתִּי הוּא תַּחֲלַת הַזְּמַן שֶׁל צֵאת הַכּוֹכְבִים, וְאִזּוֹ הוּא זְמַן חֲצוֹת.

אוֹדוֹת אֲמִירַת סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, הוּא תְּקוּן גְּדוֹל לְנִשְׁמָה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְאָמְרוֹ, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְהָרִי צְרִיכִים הִרְבֵּה יְשׁוּעוֹת. וְאִזּוֹ בַּעַת חֲצוֹת הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל וּמְקַבֵּל בְּשָׁמַיִם; וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לוֹמַר אִזּוֹ אֶת סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, אֲזִי יַצְלִיחַ דְּרָכּוֹ.

וּמָה שֶׁכָּתַבְתָּ שֶׁיֵּשׁ מְקַבְּלִים שְׁאוּמְרִים, שְׁזֵה לֹא שִׁיף בְּלַיִל שַׁבָּת אוֹ בְּלַיִל רֵאשׁ חֲדָשׁ אוֹ בַּחֵל הַמוֹעֵד אוֹ בִּימֵי הַסְּפִירָה וְכוּ' וְכוּ'. מָה אָמַר לָךְ, יֵשׁ בְּזֶה מַחְלֶקֶת גְּדוֹלָה, וּמִנְהַג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבְּיָמִים שְׁאוּמְרִים בְּהֵם תַּחֲנוּן, אוֹמְרִים תְּקוּן רַחֵל וְתְּקוּן לְאָה, וּבְיָמִים שֶׁאֵין אוֹמְרִים תַּחֲנוּן, אוֹמְרִים רַק תְּקוּן לְאָה, וְזֶה סֵף הַכֹּל כְּמָה מְזַמְּרֵי תְּהִלִּים, וְעַל־כֵּן אֵינִי רוֹאֶה לָמָּה לֹא נֹאמְרָם, כִּי הוּא אִזּוֹ עֵת רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁבַּעַת חֲצוֹת אִזּוֹ הוּא הַזְּמַן הַטּוֹב בְּיוֹתֵר לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וְתַפְּלָה לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁעַר בְּזְמַן חֲצוֹת, וְשׁוֹפֵף אֶת לְבוֹ אֱלֹיו יְתַבְּרָךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' סג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר וַיִּקְהַל ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי נְרַעִי, הָאֲבִירָה הַיְקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וַחֲשָׁתִי וְלֹא הִתְמַמְהֵתִי לְהַשִּׁיבָךְ, אִף שֶׁלְדַעְתִּי אִם תִּכְנִיס עֵינֶיךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אִז לֹא תִצְטָרֶךְ הִתְחַזְקוֹת וְדַבּוּרִים מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְעוֹלָם. וְהִנֵּה מְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן לה): כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתוֹ אִיזוֹ חֲכָמָה חִיצוֹנִית אוֹ מִחֲשָׁבָה רָעָה, עַל הַמְקוֹם הַהוּא נִבְנוֹת הַמַּדּוֹת הָרְעוּת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר בְּדַעְתֵּי רַבְּנוּ ז"ל לְקַדֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת הַמִּחֲשָׁבָה, כְּאֲשֶׁר הִרְבָּה רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר עִמָּנוּ מִזֶּה (עֵינֵי הַיֵּטֵב בְּלִקוּטֵי-עֲצוֹת, אוֹת מִחֲשָׁבָה), וְאִז כְּשֶׁתִּזְכָּה לְשִׁמּוֹר אֶת מִחֲשַׁבְתְּךָ, יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, כִּי כֹלָא בְּמִחֲשָׁבָה אֶתְבָּרִירוּ (עֵינֵי זֶהר פְּקוּדֵי רַנְד:). וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (עֵינֵי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא): בְּמִקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם, עַל-כֵּן טוֹב מְאֹד לְהִזְהַר לֹא לְהִסְתַּפֵּל וְלַעֲיֵן בְּאִיזָה עֵתוֹן וְכַדוּמָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהִפְסִיד אֶת הַמִּחֲשָׁבוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁכָּבֵר זָכָה עַד עַכְשָׁיו וְכוּ'. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֱהוֹבֵי, כִּי צָרִיךְ לְהִכְנִיס תְּמִיד בְּמִחַ מִחֲשַׁבְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִחְשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אִיךְ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה, שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם מְמַשׁ, וְאִיךְ שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹת כְּבִית. וּבְאֲמַת רְאוּי שִׁיחָה עֵקֶר קְבִיעוֹת מִחֲשַׁבְתּוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּצְפֶּה וַיִּיחַל וַיִּקְנֶה רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל הָעוֹלָם מְלֹא עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאֲפִלוּ כְּשִׁיעֲשֶׂה דְבָרִים גְּשָׁמִיִּים יִכּוֹן רַק אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבְתְךָ הַנְּצָחִית, הַחֲזוּק בִּירְאַת הַשֵּׁם כָּל הַיָּמִים, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל. וְהָעֵקֶר לְקַדֵּשׁ אֶת הַשְּׂבָעָה נְרוֹת, שֶׁבָּהֶם מְנַחֵת הַמִּחֲשָׁבָה (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא), וְאִז וַיִּקְא

אֲשֶׁר ב' סד בַּנְחָל קנא

פתחיל לחיות חיים נצחיים, ותכלל בו יתברך.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

למען השם, ברח לך מלצים, וקשר ודבק מחשבתך רק בו יתברך, והתורה והמצוות יהיו לך סלם להגיע אל דבקות אמת וגלוי אלקותו יתברך בהתגלות גלויה.

ב' סד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פקודי התשל"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות המחלה וכי, ראה לבדק את התפלין שלך, ותניח בכל יום תפלין, ואם לא הנחת עדין תפלין, פתחיל להניח תפלין, כי כך אמרו חכמינו הקדושים: (מנחות מד.) 'כל המניח תפלין — זוכה לידי חיים'; ועל-כן מאחר שאינך מניח תפלין או אתה מניח תפלין שאינך פשרות, בעבור זה אתה סובל מה שסובל. ועל-כן אם אתה רוצה להגיע לרפואה שלמה ולזכות לחיים — תניח תפלין, ואל תזלזל במצות תפלין, ואם היית יודע את מעלת מצוה זו, היית מקימה בשלמות.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך שכל שתניח תפלין, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

קנב אֲשֶׁר ב' סה בַּנְחַל
ב' סה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי לסדר פְּקוּדֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יָאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה,
אֲךָ כִּבֵּר הַקָּדִים לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט,
מְקַדְּשֵׁת הַדְּבֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָר
הַמַּחַ; כִּי לְהַפּוֹךְ כְּשֶׁמְדַבְּרִים, חֵס וְשְׁלוֹם, לְשׁוֹן-הֶרֶע אוֹ דְּבָרִים
בְּטָלִים וְכוּ' וְכוּ', אֲזוֹ נִתְקַלְקַל הַמַּחַ, כִּי הַדְּמִים לוֹחֲצִים אֶת הַמַּחֲזִין,
וּבָאִים לִיְדֵי נְפִילָה בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

עַל-כֵּן, אֱהוּבֵי, אַחֵי! מַה דְּהִנֵּה הִנֵּה, כִּלְךָ מְדַרְךָ זוֹ... קִבַּל עַל
עֲצָמְךָ לֹא לְדַבֵּר מְאֻחָרִים כָּלֵל, וּלְעוֹלָם תִּרְאֶה אֶת עֲצָמְךָ פְּחוּת וְנִמְךָ
מִכָּל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֲזוֹ מִמִּילָא לֹא תִדְבֵּר כִּבֵּר עַל אַחֲרִים, כִּי תִמִּיד
תִּחְשַׁב בְּעֲצָמְךָ, וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל לומר: בְּעֶסֶר פּוֹן מִיר אִיז עָרְק,
וְעַל-כֵּן לָמָּה לִי לְדַבֵּר עָלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִהַעֲוֹן הַחֲמוּר
לְשׁוֹן-הֶרֶע וְהַלְבַּנַּת פָּנִים, וּמִלְשִׁמַּח בְּתַקְלַת חֲבֵרוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

אוֹדוֹת הָעֶסֶק תִּדַּע, מֵאַחַר שֶׁעֲשִׂיתָ דְּבַר שֶׁל מְסִירוֹת נֶפֶשׁ כְּזֶה
בְּעֵבוּר רַבְּנוּ ז"ל, אֲזִי אֲנִי בְּטוֹחַ, שְׁבוּדָאֵי לֹא יַעֲזֹבְךָ, וְתִזְכֶּה לְצֵאת
מִמְצוּקְתְךָ, רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לֹא לִפְלִ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, יִהְיֶה אִיךָ
שִׁיחָה. תִּאֲמִין לִי שְׁכָדָאֵי יוֹתֵר לְהַתְחַבֵּא אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲמֹד עַל
עֲמָדוֹ בְּשִׁיחָה זֹה תִפְלָה, לְבַקֵּשׁ וּלְהַפְצִיר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מֵאֲשֶׁר
תִּתְחַבֵּא וְתִחַנֵּף אֶת זֶה... אוֹ אֶת זֶה... אֲשֶׁר מְאוּמָה לֹא יִהְיֶה לָךְ
מֵהֶם, כִּי "שְׁוֹא תְשׁוּעַת אָדָם" (תְּהִלִּים סו, יג), וּכְתִיב (שֵׁם קמו, ג): "אֵל
תִּבְטְחוּ בְּנִדְיָבִים, בְּכֵן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְשׁוּעָה", סוּף כָּל סוּף תִּצָּא

ק) מִמֵּי הוּא יוֹתֵר טוֹב...

אֲשֶׁר ב' סה בַּנְחָל קִנְג

מְצֻרֹתֶיךָ וְחֻבּוֹתֶיךָ, וְעַל-כֵּן אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, וּמִכָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן לֹא
לְפָחוּד, רַק חֲזַק וְאַמֵץ לְבָבְךָ, וַתִּטְהַר אֶת מַחְשַׁבְתְּךָ מִכָּל רַע, לְהִיּוֹת
רְגִיל רַק לְחֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

וְאוֹדוֹת מֵה שְׁשׁוֹאֲלִין עָלַי, מֵהֵיכָן לִי לְכַתֵּב עֲנִינֵי יְחֻדִים אֲשֶׁר
לֹא נִמְצָא כָּלֵל בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. אָחִי, אָחִי! אִם תִּסְתַּפֵּל בְּהִתְחַלֵּת
שְׁבַח־הַר"ן, סִימָן ב', תִּמְצָא תִּכְף-וּמִיד אִיךָ שְׁרַבְנוּ ז"ל בְּהִיּוֹתוֹ עוֹד
בֶּן שֵׁשׁ שָׁנִים, כִּכָּר הִתְחִיל לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ, שֵׁשׁ הַיָּמִים הַבְּרוּךְ
הוּא יִהְיֶה מְצִיר לְפָנָי עֵינָיו, וְהִלְוֵאִי שְׁנוֹזְכָה עֲכָשׁוּ בִימֵי הָעֲמִידָה
בְּאֲמֻצֵּעַ שְׁנוֹתֵינוּ לְהִתְחִיל לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמֵנוּ בְּהִנְהָגָה קְדוּשָׁה זו,
לְצִיר לְפָנָי עֵינָינוּ אֶת שֵׁם הַיָּמִים, וּמִכָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן אִם נִתְמִיד
בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, שֶׁהִיא חֲרָבוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, אִזּוֹת שֶׁהַשְּׁמוֹת שֶׁל
הָאֲרָבֵעָה עוֹלָמוֹת יִהְיוּ מְצִירִים תְּמִיד לְפָנָי עֵינָיו (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן ב'). וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שֶׁכָּל מֵה שֶׁסִּפֵּר וְדִבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, הִיְתָה
כּוֹנֵנָתוֹ שְׁנַעֲשֶׂה כְּמוֹהוּ, וְעַל-כֵּן לְמָה תִּשְׁאַל עָלַי שְׁאֵלוֹת כְּאֵלוֹ.

חֲמִדַת לְבָבִי! תִּאֲמִין לִי, אִם תִּשְׁתַּדֵּל תְּמִיד לְצִיר אֶת שֵׁם הַיָּמִים
בְּרוּךְ הוּא לְפָנָי עֵינֶיךָ, אִזּוֹ מִיד תִּגִּיעַ אֵלֶיךָ הַיָּרְאָה (עֵין בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ,
אַרְח חַיִּים, סִימָן א'), וְכִכָּר לֹא יִהְיֶה לְךָ פְּנָאִי לְחֹשֵׁב מְאַחֲרִים, מִכָּל שָׂכָן
וְכָל שָׂכָן לְחֹשֵׁב אֵיזָה רַע עַל אַחֲרִים, מֵאַחַר שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ עוֹמֵד
לְנִגְדַּ עֵינֶיךָ. וְכִכָּר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִינְהֵרִין כב.): הַמְתַּפְּלֵל
— צָרִיךְ שֶׁיִּרְאֶה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ שְׁכִינָה כְּנִגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים טז, ח):
"שׁוֹיִתִּי הַיָּמִים לְנִגְדֵי תְּמִיד" וְכַנ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי תַּפְלָה יִזְכֶּה לְזֻכָּר מַחוּ,
וְאִזּוֹ מִמִּילָא תְּאִיר בּוֹ אַחֲר־כֵּף הַשְּׁכִינָה, וְזֶה תְּלוּי זֶה בְּזֶה, כְּפִי
שֶׁמְצִיר שֵׁם הַיָּמִים לְנִגְדַּ עֵינָיו בְּשַׁעַת תַּפְלָה, כֵּן מְאִירָה בּוֹ הַשְּׁכִינָה,
וְלִהְיוֹת — כְּפִי שֶׁמְתַפְּלֵל וּמְתַבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן מְצִטִּיר שֵׁם
הַיָּמִים לְנִגְדַּ עֵינָיו, וְהַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה בּוֹ.

מֵה אֲמַר לְךָ, אִם הִיִּיתָ יוֹדֵעַ וּמְאֲמִין מִרְחוּק אֵל אֵיזָה נַעַם
וְעִרְבוּת רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהַבְיָאֵךְ, אִזּוֹ הִיִּיתָ רוֹקֵד מְרַב שְׁמֻחָה, וְאִף
שְׁעָדִין מֵר וּמְרוּר לְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאַתָּה מְסַבֵּב בְּחֻשָּׁךְ וְאֶפְלוֹ וְכוּ'

קנר אָשֶׁר ב' סה בַּנְחָל

וכו', אַדְרָבָה, אִם הָיִיתָ מְצִיִּית אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וְהָיִיתָ בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְהָיִיתָ רָגִיל לְהִתְחַבֵּא בְּמִקּוֹם פְּנוּי מִבְּנֵי-אָדָם, וְהָיִיתָ מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ בְּרִבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים וְנוֹעֲסֵטוּ זֹכָה זַיִן צוֹ זַעֲהֵן גּוֹטְסֵר וְכוּ', מַה שָּׁאִין כֵּן, שֶׁהִתְחַלַּתְּ לְהִתְחַבֵּר עִם לְצִים וּמְחַרְחָרֵי רִיב וְכוּ', וְאִינְךָ מְצִיִּית אֶת רַבְּנוּ ו"ל, בְּוֹדָאֵי מְאוּמָה לֹא תִשָּׂא בְּעַמְלֶךָ. וַיֵּשׁ לְהָאֲרִיף בְּנִקְדָּה זוֹ, אִף הִתְחַרַּח לְקַצֵּר מְרַב טְרִדוֹתֵי הַרְבּוֹת; אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי הַמְשָׁלִיף אֶת חֲכָמָתוֹ הַמְדַמָּה, וּמְצִיִּית אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וּמְכַנְּסֵי אֶת עַצְמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, לֹא לְדַאֵג וְדַאֲגַת חַנּוּם, כִּי גְדוֹל אֲדוּנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְשְׁלוֹם לְגִיסְךָ... גֵּרוֹ יָאִיר, גַּם אֵלָיו וּלְכַלְנוּ נֶאֱמָרוּ אֵלּוֹ הַדְּבוּרִים, תְּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי, כִּי יֵשׁ לָנוּ רַבִּי אֲמִתִּי, רַבִּי רַחֲמָן, רַבִּי נִפְלָא, וְהוּא נִחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה מְסוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', וּבְזָה רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח וְלִרְקַד כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, וּלְדַבֵּר מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה עִם כָּל חֲבֵרֵינוּ וְעִם כָּל אֲנָשֵׁי מְשַׁפְּחָתָנוּ, וְצָרִיכִים לְקַיֵּם "וְאֲדַבְּרָה בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ" (תְּהִלִּים קִיט, מו). וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל: "וּוֹאֵס הָאֲבָן מִיר זִיף צוֹ שְׁעַמִּין", כִּי תִהְיֶה לְאֵל, עִם דְּבוּרָיו הַקְּדוּשִׁים יְכוּלִים לְהַחֲיוֹת עִם רַב וּלְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. עֲסָקְנוּ צָרִיף לְהַיּוֹת רַק לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה. וְצָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁחַסִּידוֹת בְּרִסְלָב שְׁטִיִּיט נִישְׁט אִיִּין בִּי קִיִּין יְחִידִי, רַק הִיא מִתְּנָה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ מְחַיֵּב לְתַן יָד וְכַתְּף שְׁתַּתְּפִּשְׁט בְּעוֹלָם. וְכִבֵּר אָמַר פִּיעֵם מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְנִכְד רַבְּנוּ ו"ל ר' אַבְרָהָם בְּעֶרְנֵיו ו"ל: דַּעַם רַבִּינֵי'ס זַאֵךְ וְוַעֲט זִיף אוֹיִס פִּירְעֵן אֵן דִּיר אוֹיף, אָבְעֵר שְׁעַנְעֵר אוֹן

(ר) תְּנִיחָה לְרֵאוֹת טוֹב.

(ש) מַה יֵּשׁ לָנוּ לְהַתְּבַיֵּשׁ.

(ת) חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב אִינָה 'מִתְּאֲכַסְנֵת' אֲצֵל יְחִיד.

אָשֶׁר ב' סו בַּנְחַל קְנָה

בְּעֶסְעֶר, אַז דו וועסט צו לייגען איין האַנד^א, וְדו"ק; וְצָרִיךְ לְחַזֵּר וְלוֹמַר: אַשְׁרֵינוּ מַה טוֹב חָלַקְנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים. וְזָכַר מַה שָּׁאָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶל מֹשֶׁה רַבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל (בַּמִּדְבָּר י"א): "הִיָּד הַזֹּאת תִּקְצַר" וְגו'.

על-פֶּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אַל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי תִרְאֶה נְסִים נְגָלִים מַה שְּׂעוֹד יַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּתְשַׁלֵּם אֶת חוֹבוֹתֶיךָ, וְתִצָּא מִצָּרוֹתֶיךָ, אַךְ אַתָּה עֲשֵׂה רַק דְּבַר אֶחָד — לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אַמְתִּית וּלְהִתְחַרֵּט עַל הָעֵבֶר, וּלְקַבֵּל קַבְלָה חֲזָקָה, שְׁלֹא תִשׁוּב אֶל אוֹלְתֶיךָ וְכו', וְתִהְיֶה רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַנ"ל...

ב' סו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זִי"ע... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

אַת מַכְתִּיבָךְ עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי וְגַם אֶת הַמַּעֲוֹת לְפָדְיוֹן, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לֹאמַר הַתְּפִלָּה עַל פְּדִיוֹן הַמּוֹכָא אֲצִלָּנוּ, וְיִמְתְּקוּ מִמָּךְ כָּל הַדִּינִים בְּזָכוֹת רַבָּנוּ ו"ל, אָמֵן בֵּן יְהִי רַצוֹן.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיבָךְ, כִּי בְּיָדַי סְפָרֵי רַבָּנוּ ו"ל בְּיָדֶךָ, רָאוּי לָךְ לְהִתְמַיֵּד בָּהֶם מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְשֵׁם תִּמְצָא עֲצוֹת וְחִיּוֹת לְנַפְשֶׁךָ.

וְעַל כָּלֵם — רָאוּי לָךְ לְחַזֵּר הַרְבֵּה אֶת הַתּוֹרָה "אַזְמִרָה לְאֵלֶיךָ בְּעוֹדֵי" (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן רפב), אֲשֶׁר הִיא הַיְסוּד וְהַעֲקָר

(א) דְּבַר רַבָּנוּ ו"ל יֵצֵא מֵהַכַּחַת אֶל הַפַּעַל בְּלִעְרֵיךְ גַּם, אַךְ יָפָה וְטוֹב יוֹתֵר שְׂאֵתָה תַתֵּן יָד.

בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל כַּאֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְאֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ אָמְרוּ, שְׁזֵהוּ הִיָּה הַחֲלוּק וְהַהֲפָרֵשׁ בֵּין שְׂאָר תַּלְמִידֵי רַבְּנוּ ו"ל לְבֵין מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, ר' שְׁמוּאֵל אֵיזִיק אָמַר: אִם יוֹדֵעַ שְׂיֵאמַר הַקְּרִיאַת שְׁמַע שֶׁל הַיּוֹם כְּמוֹ שֶׁל אֶתְמוֹל, הוּא מוּכָן שְׂיִתְחַבֵּר אֶת רֵאשׁוֹ. אָמְנָם מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל לְמַד אוֹתָנוּ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, וְאֶפְלוּ הַקְּרִיאַת שְׁמַע שְׁלוֹ מְלֵאָה בְּלִבּוֹלִים וּמַחְשָׁבוֹת וְכוּ', גַּם-בֶּן אֶסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ, רַק יִשְׁתַּדֵּל לְאֵט לְאֵט לְחַטֵּף כַּמָּה תְּבוֹת בְּכוֹנֵה עַל-כָּל-פְּנִים. וְהַכֵּלֵל — שְׂאֶסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֶפְלוּ לֹא יָכוֹל לְלַמַּד כָּלֵל — אֶסוּר לְהַתְיַאֵשׁ, רַק יַעֲשֶׂה מַה שְׂבִכְחוֹ לְחֻזַּק וּלְאַמֵּץ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנֵי שְׂיִדְפֵס הַסֵּפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמִחָה", וְשֵׁם תִּמְצָא בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה "אֲזַמְרָה".

וְאוֹדוֹת צְרוּתֶיךָ מִהַשְׁכֵּן שְׁלֶךָ, שְׂאִין לְךָ לְשַׁלֵּם דְּמֵי דִירָה, עַקֵּר הַעֲצָה לְתַלוֹת עֵינֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן וּלְסַפֵּר צְרוּתֶיךָ רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ב' סז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

הִנֵּה שְׁלַחְתִּי לְךָ טְשָׁעַק עַל הוֹצָאוֹת הַדָּאָר שֶׁתִּשְׁלַח לִי... וְעֵדִין לֹא שְׂמַעְתִּי מִמֶּךָ, נָא לְהַזְדַּרֵּז בְּדַבָּר, כִּי הוּא זְכוּת הַרְבִּים. וּבְעֵנִין שֶׁל זְכוּת הַרְבִּים, הַזְרִיז — הִרִיז זֶה מְשַׁבַּח, וְאִם לֹא תוּכַל לְשַׁלַּח תִּמְסֹר תִּכְף-וּיִמִּיד אֶת הַמְּעוֹת לְר' ... גֵּרוּ יֵאִיר, וְהוּא יִשְׁלַח לִי כַּאֲשֶׁר עֲשֶׂה עַד עַכְשָׁיו. הַכֵּפֵל הַדַּבָּר, נָא לְהַזְדַּרֵּז בְּדַבָּר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְתִצָּא גַם לְךָ טוֹבָה גְּדוֹלָה מְזָה.

אֲשֶׁר ב' סז בַּנְחַל קנז

אָהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח תָּמִיד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ אֲשֶׁר
בַּנְחַל, שְׂזוּכֵינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּבְפָרֵט עֲנִיָּן הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת,
תְּרָאָה לְהַתְּמִיד בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָב וְכָל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵל תְּסַתְּפֵל
בְּדַבָּר זֶה עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֶתָּה טִיל לְעֶצְמְךָ בְּכָל יוֹם בְּמַקּוֹם
שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשְׁיַח וְתִדְבֹר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם
רֵעֵהוּ, וּבְרַח לָךְ מְלָצִים כְּמוֹ שְׁבוּרָחִים מְאֹשׁ, כִּי הַלִּיצָנוּת הִיא שְׁחוּק
הַכְּסִיל, וּמוֹלִיכָה אֶת הָאָדָם יֵשֶׁר אֶל הַגִּיהֶנוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְעַל-כֵּן כָּלֶךְ מֵהֵם, כִּי הִיסוּד בְּדַעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא תַּמִּימוֹת
וּפִשְׁיטוֹת, וְכָל מִי שֶׁהוּא אִישׁ תָּם יוֹתֵר, הֵינּוּ שְׁמַסְלֵק חֻכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ,
כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה יוֹתֵר לְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ז"ל (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
קכג), כִּי תִ'ם הוּא בְּרוּר מִת', כִּי רְשָׁעִים בְּחִיָּיהֶם נִקְרְאוּ מֵתִים (בְּרֻכּוֹת
יח:), מֵאַחַר שֶׁהוֹלְכִים בְּחֻכְמָתָם הַמְּדַמָּה, וְעַל-כֵּן עוֹקְרִים אֶת עֶצְמָם,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל צְדִיקִים הוֹלְכִים רַק בְּדַרְוֹ
הַתַּמִּימוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַשְּׂרִים וְנִדְבָקִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

חֻמַּת לְבָבִי! חוּס וְחַמַּל עַל נַפְשֶׁךָ, וְהַתְּמַד מְאֹד בְּלְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר שָׁם גְּנוּזִים פָּנָיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל
(עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), וְכֵן תַּתְּמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד מִקְרָא,
מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ בְּכָל יוֹם חַק וְלֹא יַעֲבֹר, וּבְפָרֵטִיּוֹת שְׁלַחַן עָרוּף,
אֲזוּ דִיקָא תַתְּחִיל לַחֲיוֹת חַיִּים עֲרָבִים וְנִעִימִים וְעוֹלְמָךְ תְּרָאָה בְּחִיָּיךָ.

רְאָה וְגַם רְאָה אָהוּבִי, בְּנֵי, אַחֵי וְרַעֲי, יְמֵי הַבְּחָרוֹת עוֹבְרִים,
וַיְכוּלִים לַחֲטֹף בָּהֶם טוֹב אֲמַתִּי וְנֹצְחִי, וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, כְּמוֹ שְׁמַרְגְּלִים
אֶת עֶצְמָם בִּימֵי הַבְּחָרוֹת, כְּמוֹ-כֵן יִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, עַל-כֵּן
אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, חַס וְשְׁלוֹם, וּבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאֵל הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵל תַּתְּבַלְבֵּל מְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכָה
לְהַכְנִיס אֶת עֶצְמוֹ בְּאִמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לִידַע אֲשֶׁר דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן
אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מִעֶצְמוֹ, רַק הַכֹּל מְשַׁנָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, אֲזוּ אֵינוֹ

קנח אָשֶׁר ב' סח בְּנַחֵל

מִתְבַּלְבֵּל וּמִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה, וּמִכֵּל שֶׁפֶן שֶׁכֶּבֶר אֵינוֹ צָרִיף אֶת
שׁוּם בְּרִיָּה. וְכֹאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל עַל הַפְּסוּק יִחְזָקָא לֵג, (כד):
"אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם". אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי מִיָּד אִם שְׁלַחְתָּ לִּי.

ב' סח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, הָאֲבָרָךְ
הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, אִף מְרַב טְרִדוֹתֵי בְּעֶסֶק הַרְבִּים לֹא הָיָה
הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

וְהִנֵּה, אֶהוּבִי, אַחֵי, בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרָךְ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, הַשְּׁלִים הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ אֶת פְּסוּפֵיךָ וְרִצּוֹנוֹתֶיךָ, וּבֹא יְבוֹא אֵלֶיךָ חֵבֶר טוֹב שְׂרָצִיתָ, כִּי
... גֵּרוֹ יֵאִיר נִסֵּעַ מִכָּאֵן הַלֵּילָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבּוֹדָאִי תִקְבְּלוּ בְּאֶהְבָּה
וּבְחֻבָּה יִתְרָה. וּכְבֹר הַפְּלִיגוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִמַּעַלֵּת הַזּוֹכָה
לְחֻבְרִים טוֹבִים, וְאָמְרוּ (דָּרָךְ אֶרֶץ זִוְטָא א'): הַקָּשָׁב לְדַבְרֵי חֲבָרָךְ, אִם
חִפְץ אַתָּה לְהַדְבִּק בְּאֶהְבַּת חֲבָרָךְ, הֲוִי נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּטוֹבָתוֹ, עֵינֵי שָׁם;
וְהַפְּנָא הַקְּדוֹשׁ רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי (אָבוֹת ב, ט) אָמַר לְתַלְמִידָיו: צֵאוּ
וּרְאוּ אֵיזוֹהֵי דְרָךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם וְכוּ', רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר
חֵבֶר טוֹב, עֵינֵי שָׁם; וְיֵשׁ לֹאמֵר, לָמָּה דְוָקָא הַפְּנָא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר,
שֶׁהַדְּרָךְ הַיִּשְׂרָאֵל שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם הִיא חֵבֶר טוֹב? כִּי אֵיתָא בְּדַבְרֵי
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁיְהוֹשֻׁעַ רָאִשֵׁי תִבּוֹת:
'קוּמוּן הַקִּיצוֹ וְרַבֵּנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה, כִּי הוּא הַלּוֹמֵד עִם דְּרֵי מִטָּה,

ועל-כן הוא דִּינָקא יודע, אִיךְ שֶׁהִדְרִךְ יִשְׂרָה שֶׁל אֱלוֹ הַדְרִי מִטָּה וְעַקֵּר הַתְחַזְקוּתָם הוּא רַק עַל-יְדֵי נְקֻדַּת הַחֶבֶר (עֵינֵי שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן לד); וּבִאֲמַת זֶהוּ יְסוּד גְּדוֹל בְּדַבַּר רַבְּנּוּ ו"ל, לְקִנּוּת לְעֲצָמוֹ חֶבֶר טוֹב, כְּאֲשֶׁר ר' לִוִי יִצְחָק רִגִּיל לְסַפֵּר, אֲשֶׁר רָאָה כָּל אֱלוֹ מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהָיוּ רִגִּילִים לִילֵךְ אֶחָד אֶל הַשְּׂנִי, וּלְדַבֵּר מִרַבְּנּוּ ו"ל, כְּמוֹ-כֵן גְּדֻלוֹ וְהִצְלִיחוֹ. עַל-כֵּן חֲזַק וְאִמְץ מְאֹד מְאֹד בְּאַהֲבָתוֹ וְתַתְּחִיב עִמּוֹ.

אהובי, אַחִי! יְדַעְתִּי וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ אֶת מִכְאוּבֵי נִפְשֶׁךָ מִמָּה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ מִצַּד הָעֲנִיּוֹת וְכוּ'. וּמָה אָמַר לְךָ, הֵיטֵב לְךָ עֲצָה אַחֲרַת מַלְבָּרַח אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וּבִכְרִטִיּוֹת כְּשֶׁאָדָם בָּא לְמַצֵּב כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין לוֹ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם מִי שְׂיַעְזוּר לוֹ, לֹא אָבָא וְאָמַא וְלֹא שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק בּוֹרַח אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, אֲזוֹ זוֹכָה שֶׁנִּתְגַּלָּה אֱלֹו מִלֶּךְ הַכְּבוֹד, וּמֵאִיר לוֹ בְּהֶאֱרָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשַׁת וַיִּקְהַל קִצְח.): "אֲשֶׁרִי שְׂאֵל יַעֲקֹב בְּעִזְרוֹ, שְׁבֵרוּ עַל ה' אֱלֹקֵינוּ" (תְּהִלִּים קמ"ו, ה), (וְהִקְשֵׁה בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ): וְכִי אֵל יַעֲקֹב וְלֹא אֵל אַבְרָהָם וְלֹא אֵל יִצְחָק אֵלָּא אֵל יַעֲקֹב? (וּמְתַרְץ): בְּגִין דִּי־יַעֲקֹב לֹא אֶתְרַחֵץ בְּאַבּוּהִי וְלֹא בְּאִמִּיהָ כַּד עָרַק קָמִי אַחֲוֵי וְאֲזַל יַחֲדָאֵי בְּלֹא מְמוּנָא כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית ל"ב, י'): "כִּי בְּמִקְלֵי עֲבָרְתֵי אֶת הַיַּרְדֵּן הִזָּה", וְאִיהוּ אֶתְרַחֵץ בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָתִיב (שָׁם כ"ח, כ'): "אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וְשִׁמְרָנִי" וְגו', וְכֹלָא שְׂאִיל מִקְמִיהָ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְזֶהֱב לִיָּה "שְׁבֵרוּ עַל ה' אֱלֹקֵינוּ", וְלֹא אָמַר 'תִּקְנֹתוּ' וְלֹא 'בְּטַחֲוֹנוּ' אֵלָּא 'שְׁבֵרוּ', אֵל תִּקְרִי שְׁבֵרוּ אֵלָּא שְׁבֵרוּ דְּנִיחָא לְהוּ לְצַדִּיקָא לְתַבְרָא גְרַמִּיָּהוּ וְלֹא־תַבְרָא תְּבִירוֹ עַל תְּבִירוֹ וְכֹלָא "עַל ה' אֱלֹקֵינוּ" כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (תְּהִלִּים מ"ד, כ"ג): "כִּי עָלֶיךָ הִרְגַּנוּ כָּל הַיּוֹם" — "כִּי עָלֶיךָ נִשְׂאָנוּ חֲרָפָה"^ב (עֵינֵי שָׁם ס"ט, ח), עֵינֵי שָׁם; הֵרִי שְׂעַקֵּר שְׁבַחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, עַד

(ב) וְהַזִּהַר מְתַרְץ: בִּינּוֹן שְׂיַעֲקֹב לֹא בְּטַח בְּאֲבִיו וְלֹא בְּאִמּוֹ כְּשֶׁבְּרַח מִלְּפָנֵי אַחֲוֵי, וְהִלֵּךְ יַחֲדָאֵי בְּלֵי מְמוּנָא, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "כִּי בְּמִקְלֵי עֲבָרְתֵי אֶת הַיַּרְדֵּן הִזָּה", וְהוּא בְּטַח בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוֹב: "אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וְשִׁמְרָנִי" וְגו', וְהַכֵּל בְּקִשׁ מִלְּפָנֵי יִתְבָּרַךְ וְנָתַן לוֹ, "שְׁבֵרוּ עַל ה' אֱלֹקֵינוּ", שְׁבֵרוּ נְאֻמַר דְּוָקָא, אֵל תִּקְרֵא שְׁבֵרוּ (בְּשִׁין שְׂמֵאלִית) אֵלָּא

שְׁזָכָה שְׁנֹכְלָל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְנִקְרָא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֶל יַעֲקֹב, הִזְהָ דִּיקָא
עַל-יָדַי שְׂלֵא הִזְהָ לּוֹ שׁוּם בְּרִיָּה אֶל מִי לְפָנוֹת בְּשַׁעַת צָרְתּוֹ וְדַחְקוֹתוֹ,
כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְשִׁכַּר אֶת עֲצָמוֹ עֲבוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן זָכָה לְמָה
שְׁזָכָה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה, כִּי בְּוֹדָאֵי
לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וּמִכָּל שְׂכַן כְּשִׁתְּרָגִיל עֲצָמְךָ לְסַפֵּר לְפָנָיו
אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ
עִם רֵעֵהוּ, וּבְוֹדָאֵי בֹא תְּבוֹא יִשׁוּעָתְךָ בְּרוּחָנִיּוֹת — שְׁתִּזְכָּה לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּבְגִשְׁמִיּוֹת — שְׁתִּהְיֶה לְךָ בְּרִיאּוֹת וּפְרִנָּסָה וּבָנִים וְכוּ'
וְכוּ', וַיִּמְלֵא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה, רַק חֲזַק
וְאַמֵץ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֲלֻקְנוֹ אֲשֶׁר בַּנְחָל הַנּוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה שֶׁם גּוֹרְלָנוּ וְנַחֲלָתָנוּ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, בָּרַח לְךָ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה שְׁעוּרִים
קְבוּעִים כְּסִדְרָן, כִּי יִמְנֹנוּ הַבָּל וְעוֹד מְעַט נָשׁוּב לְעִלְמָא דְאֲתִי, וּמַה
שְׁנֹזְכָה לְחֻטָּף בְּצֵל הַעוֹבֵר הִזְהָ יִהְיֶה לָנוּ לְרוּחַ עֲצוּם בְּעִלְמָא דְאֲתִי.
וְאָמְרוּ בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ (שֵׁם ה'): וְכָל מֵאֵן דְּאֲשַׁתְּדֵל בְּאוּרִיתָא, כְּאֵלוֹ
אֲשַׁתְּדֵל בְּהִיכְלִיָּה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְהִיכְלָא עֲלָאָה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אוּרִיתָא אִיהִי, וְכַד בַּר נִשׁ עֲסִיק בְּאוּרִיתָא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
קָאִים תְּמָן וְאַצִּית לְקַלִּיָּה, כְּמָה דְכַתִּיב (מְלָאכִי ג, טו): "וַיִּקְשָׁב ה'
וַיִּשְׁמַע" וְגו', וְאַשְׁתַּזִּיב בַּר נִשׁ מִתְּלַת דִּינִין, מְדִינָא דְהֵאֵי עֲלְמָא
וּמְדִינָא דְמְלָאךָ הַמְּנוֹת דְלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ, וּמְדִינָא דְגִיְהֵנוּם,
עֵין שֵׁם; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלֻקְנוּ וּמַה נַּעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה,

שְׁבָרוּ (בְּשִׁין יְמִנִית) לְשׁוֹן שְׁבִירָה, שְׁנַח לָהֶם לְצַדִּיקִים לְשִׁכַּר עֲצָמָם וּלְהַשְׁבֵּר שְׁבָר עַל
שְׁבָר, וְהַכֵּל: עַל ה' אֱלֹקָיו, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר: "כִּי עָלֶיךָ הוֹרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם", "כִּי עָלֶיךָ נִשְׁאָנוּ
חֲרָפָה".

ג) כָּל מִי שְׁעוֹסַק בַּתּוֹרָה כְּאֵלוֹ עוֹסַק בְּהִיכְלוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִיכֵל הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֹהִי הַתּוֹרָה, וְכִשְׁאָדָם עוֹסַק בַּתּוֹרָה — הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד שָׁם
וּמֵאֲזִין לְקוּלוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "וַיִּקְשָׁב ה' וַיִּשְׁמַע" וְנִצּוֹל הָאָדָם מְשַׁלְשָׁה דִּינִים, מִהֲדִין
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִהֲדִין שֶׁל מְלָאךָ הַמְּנוֹת שֶׁלֹּא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו, וּמִדִּין הַגִּיְהֵנוּם.

אֲשֶׁר ב' סט בַּנְחַל קסא

וְרֹאיוּ לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ עִמוֹ, וְלְהַתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר פּוֹתַח גִּידֵי קִשְׁיוֹת לְבָנוּ.

וְהַעֲקֹר בְּרַח לָךְ מַלְצִים, אֲשֶׁר עוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְחַבֵּר אֶת עֲצָמָךְ עִם תְּמִימִים, אֲשֶׁר מְקַשְׂרִים אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הִנֵּה שְׁלַחְתִּי עִם... חֲבִילָה אוֹתִיּוֹת, וְתִרְאֶה לְמַסְרָה תְּכַף-וּמִיד לְהַמְדִּפִּים.

ב' סט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אור ליום חמישי לסדר פקודי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי, וְלְהַשִּׁיבֶךָ יִקְצְרוֹן הַמּוֹן יִרְעוֹת, וּמִי יִתֵּן שְׁנוֹזָפָה לְהַתּוֹעַד פָּנִים אֶל פָּנִים, וּבְיַחַד נִדְבָר וּנְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵנוּ, כִּי עַל עֲנִיְנִיָּה צְרִיכִים אֲרִיכּוֹת גְּדוּלָּה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר עַל פָּנֵי הַכֶּתֶב. וְהִנֵּה הִיסוּד וְעַקֵּר הַכֹּל צְרִיכִים לְבָרַח מִמֶּדָּה רַעָה שֶׁל קִנְאָה, אֲשֶׁר עוֹקְרַת וְהוֹרְגַת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְצָרִיךְ שֶׁתַּחֲקֵק בְּדַעְתָּךְ, כִּי מִה שֶׁשִּׁיךְ לָךְ, שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא תוּכַל לְקַחַת מִמֶּךָ, כִּי (חֲלִין ז): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמִטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה, וְכֵן (יּוֹמָא לח:): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שֶׁמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ כַּמְּלֵא נִימָא, וְכֵן (בְּרִכּוֹת נח:): אֶפְלוּ רִישׁ גְּרִיטָא מִן שְׁמֵיָא מִנּוּ לִיה, וְכֵן (ירוּשְׁלָמִי שְׁבִיעִית ט, א): אֶפְלוּ צִפְרָא קְלִילָא מִבְּלַעְדֵי שְׁמֵיָא לֹא מִתְצַדָּא, וְכֹל שֶׁכֵּן בַּר אֵינְשׁ; וְעַל-כֵּן לְמָה תַּפַּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ, הִיעֲלָה עַל דַּעְתָּךְ, שֶׁהַכְּבוֹד

קסב אֲשֶׁר ב' סט בְּנַחֵל

שְׁחַבְרָךְ מִקְבֵּל יוֹתֵר מִמֶּךָ, הוּא עֲנִיָּן שֶׁל מִמָּשׁ, מִי יוֹדֵעַ מָה יִהְיֶה שָׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן? הָאֵם אֵינְךָ זוֹכֵר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (בְּלִקְוֹטֵי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'): מִי שֶׁמְמַעֵט בְּכַבּוּד עֲצָמוֹ, זוֹכֵה לְכַבּוּד אֱלֹקִים, וּבִזְזָה שְׂסוּבֵל בְּזִיוּנוֹת וַחֲרָפוֹת, הוּא מְכַנִּיעַ אֶת הָרַע שֶׁבְּדַמּוֹ, וְזוֹכֵה לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶא, הֵינּוּ שְׂנֹכְנֵעַ חֲמָרוֹ הָעֵב, וּמְאִירָה בּוֹ הַצּוּרָה (הֵינּוּ הַנְּשֻׁמָּה), הָאֵם אֵין כְּדָאֵי לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת וַחֲרָפוֹת בְּשִׁבִיל שְׂיִזְכֶּה לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא הַכַּבּוּד הָאֲמִתִּי, מֵאֲשֶׁר יִקְבֵּל כְּבוֹד מִבְּנֵי-אָדָם, שֶׁהוּא כְּבוֹד הַמְדַמָּה, וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בְּעַמְלוֹ? ! אֵינִי מִבִּין אוֹתְךָ, לְמָה אַתָּה נוֹפֵל כָּל-כָּף בְּדַעְתְּךָ, שֶׁאַתָּה רוֹאֶה כִּי אֶת חֲבֵרְךָ מְכַבְּדִים, וְעֲלִיךָ אֵין מִי שְׂיִסְתַּכֵּל.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! עֵתָה אַתָּה יְכוֹל לְזַכּוֹת לְכֹל הַמְדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְתוֹכָה שְׂיִפְתַּח לְבָבְךָ בְּהַשְׁגַּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹתָו יִתְבָּרַךְ, וְיֵאִיר לְךָ מְלֶכֶךְ הַכְּבוֹד בְּהֶאֱרָה וּבִנְעָם וּבִזְיוֹ כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְצִיר בְּשִׁכְלֵךְ אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, כִּי דִּיקָא כְּשֶׁאָדָם נִשְׁכַּח מִבְּנֵי-אָדָם, וְאֵין מִי שְׂיִסְתַּכֵּל עֲלָיו, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן כְּשֶׁזוֹכֵה לִהְיוֹת נִרְדָּף, וּמִבְזִים אוֹתוֹ וְרוֹדְפִים אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח אֶז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבִין קוֹנּוֹ, (וּמִיַּחַד שְׂמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ — אֵם זוֹכֵה לְזֶה), אֶז עוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! שְׁמַע בְּקוֹל רַבְּנוּ ז"ל הַמְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעֶבֶר (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְתִסִּיחַ דַּעְתְּךָ מִכָּל הָעוֹלָם, וְתַחֲבִיא אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וְתִהְיֶה עֹקֵשׁן גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאֶז דִּיקָא תִרְאֶה נִפְלְאוֹת, וְתוֹכָה לְגַלּוּיִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים בְּגַלּוּי אֱלֹקוֹתָו יִתְבָּרַךְ.

לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִפְּנֵי שְׂטִיּוֹת כְּאֵלוֹ... בְּרַח לְךָ אֵל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְקִים דְּבָרָיו, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אֵם תוֹכָה לְחַזֵּר אֶת הַתּוֹרָה "קִרְא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (בְּלִקְוֹטֵי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'), וְתֹאמֵר אַחֲרֶיהָ הַתּוֹרָה, וְתִלְמַד אֶת כָּל הַחֲדוּשִׁים מִלְּקוֹטֵי-הַלְכוּת, אֲשֶׁר יֵשׁ עַל תּוֹרָה זוֹ, וְאֶז תִּתְחִיל לְהַרְגִישׁ נְעִימוֹת בְּחַיִּים, וְתִרְאֶה כִּי כָּל

אֲשֶׁר ב' סט בְּנַחֵל קסג

הַעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא דְמִינוּת וְכְבוֹד, הַעוֹלָם הַזֶּה הוּא דְמִיּוֹן גְּדוֹל, וְלֹא כְדַאי אֶפְלוּ לְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב מִזֶּה, כִּי הַכֹּל הֶבֶל, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּתַדְרוּ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁם הַכְּבוֹד מְגִנָּה מְאֹד מְאֹד, כְּמֵאמֶר מוֹהַרְ"ת ז"ל: כְּשֵׁישׁ לְאָדָם קִנְיָא, תְּאֻנָּה, הֶרְבֵּי עוֹד יִקַּח אוֹתוֹ אֵלָיו, אֲבָל כְּבוֹד עֲמוּד בְּצַד! וְעוֹט דִּיר דְּעַר רַבִּי נֶאֱדָף צוֹ נְעֻמִין צוֹ זִיף, אֲבָעַר כְּבוֹד שְׂטִי זַע אֵין א זִיט; כִּי רְדִיפַת הַכְּבוֹד עוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי רַבְּנוּ ז"ל מֵאִיר אֶת גְּדֹל הָאֱמֶת בְּאָדָם, שְׂיִזְכֶּה לְהַפִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, כִּי לְפַעְמִים הָאָדָם עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה זְמָרִי, וּמִבְּקֵשׁ שָׂכָר כְּפִנְחָס (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עט), וְהַצְדִּיק מֵאִיר בּוֹ שְׂיִזְכֶּה לֵישֵׁב תַּחַת מְקוֹמוֹ, בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹת טז): "שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ", עֵינִי שָׁם; וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַּיִם שְׁבִיעִית פ"י): רוֹצֵחַ שְׂגֵלָה לְעִיר מְקַלֵּט, וְרָצוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ, יֹאמֶר לָהֶם: רוֹצֵחַ אָנִי; וּכְבָר מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי מוֹהַרְ"ת ז"ל (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, שְׁבַת, הַלְכָה ו'), כִּי אֲצֵל הַצְדִּיק, שָׁם הִיא הָעִיר מְקַלֵּט, שְׂצָרִיף לְבִרְחַת כָּל מִי שְׂרָצַח אֶת נַשְׁמָתוֹ וְכוּ', עֵינִי שָׁם; וְעַל-כֵּן צָרִיף לְזַכֵּר, אִם רוֹצִים לְתֵן לוֹ כְּבוֹד, שְׂיֹאמֶר: "רוֹצֵחַ אָנִי", הֵינּוּ שְׂיִהְיֶה מִפִּיר אֶת מַעֲשָׂיו מֵהַ שְׂעָשֶׂה עַד עֲכָשׁוּ, וְלֹא יַחֲפֹץ בְּגְדוּלוֹת, וּמְכַל שְׂכֵן כְּבוֹד הַמְדַמָּה. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר מֵאֲמָרָם ז"ל (תַּעֲנִית כ"א): לֹא מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם מְכַבְּדוֹ, אֲלֵא אָדָם מְכַבֵּד אֶת מְקוֹמוֹ, הֵינּוּ הָעֶקֶר לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתָמִיד יִהְיֶה רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפְךָ רַק לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ עֲצוּמָה, וְלִהְשָׁרֵף עַל קְדוּשַׁת הַשָּׁם, וְלַעוֹלָם אֵל תַּחֲשֹׁב מֵאַחַר, וְשֵׁב בְּמְקוֹמְךָ, אֲזַי אִם יִרְצֶה הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִכְבְּדוּךָ, אֲזַי בּוֹאוּ אֵל מְקוֹמְךָ וְיִקְרְבוּךָ וְיִכְבְּדוּךָ, וְזֶה אֵינּוּ תְלוּי בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁתֵּשֵׁב, כִּי לֹא מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם מְכַבְּדוֹ, אֲלֵא אָדָם מְכַבֵּד אֶת מְקוֹמוֹ; וּכְבָר אָמַר עֲקֵבִיא לְבָנוֹ (עֲדִיּוֹת פ"ד): מַעֲשֵׂיךָ יִקְרְבוּךָ וּמַעֲשֵׂיךָ יִרְחֲקוּךָ, עַל-כֵּן עֲשֵׂה זֹאת, אִיפּוֹא, בְּנִי, מִיָּד בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי דְמִינוּת וּמְכַל בְּנֵי-אָדָם, וְתִבְטֵל אֶת עֲצָמְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַעוֹלָם אֵל תַּתְּחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק אִם מְדַבֵּר עִמָּךְ — תַּעֲנֶנּה לוֹ, וְאַל תִּכְנַס בְּשׁוֹם וְכוּחִים, וְכֵן אֵל תְּדַבֵּר מֵאַחֲרֵים כָּלֵל, כִּי הֵמְתַפְכֵּד בְּקִלּוֹן חֲבָרוֹ, אֵין לוֹ חֶלֶק לַעוֹלָם הַבֵּא (יְרוּשָׁלַּיִם חֲגִיגָה פ"ב), וְאִם אַתָּה

קסד אָשֶׁר ב' ע בַּנְחָל

רוֹצֵה בְּאֵמַת כְּבוֹד, תִּקְיָם מֵאִמֵּר הַתְּנָא הַקְדוּשׁ (אָבוֹת ד): "אֵינְהוּ מְכַבֵּד הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת", שֶׁתִּקַּח לְעֲצֻמָּךְ דְּרִיךְ לְאַהֲבָא אֶת כָּל בְּרִיָּה (אֶפְלוּ שְׁשׁוֹנְאָךְ), וּתְכַבֵּד אֶת כָּלֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה כַּמִּים הַפְּנִים וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן יְכַבְּדוּ אוֹתָךְ תְּמִיד, תְּהִיָּה אַתָּה הַמִּתְחִיל, וּתְכַבֵּד אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּלִי יוֹצֵא מִהַכֶּלֶל, אֲזִי הַכֹּל יֵאָהְבוּךְ וְהַכֹּל יְכַבְּדוּךְ. וְעַיִן בְּאָבוֹת דְּרַבִּי נִתָּן (פֶּרֶק טו): כְּשֶׁם שְׂרוּאָה אֶת כְּבוֹדוֹ, כִּף יְהֵא אָדָם רוֹאֶה אֶת כְּבוֹד חֲבֵרוֹ, וְכִשֶׁם שְׂאִין אָדָם רוֹצֵה שְׂיִצֵּא שֵׁם רַע עַל כְּבוֹדוֹ, כִּף יְהֵא אָדָם רוֹצֵה שְׂלֵא לְהוֹצִיא שֵׁם רַע עַל כְּבוֹדוֹ שְׂל חֲבֵרוֹ, עַיִן שֵׁם; וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ בְּכָל זֶה, וְהִתְכַרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' ע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום חמישי לסדר פקודי התשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲבוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי אֵמַת יִקְצְרוּ הַמּוֹן רִיעוֹת, וּבְכַפְרֵט כִּי סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם, וְתַחֲזִיָּה אֶת עֲצֻמָּךְ עִמָּהֶם.

אודות עסק ההדפסה שאתה תמה איך הכנסתי את עצמי בעל כבוד כזה, להדפיס פל-כף הרבה ספרים בפעם אחת, אשר עולה למאות ולאלפים וכו'. תדע, אהובי, אחי, הכל בכת רבנו ז"ל. אנחנו רק מסייעין ונותנין יד, אף רבנו ז"ל עושה הכל, כי עצם נפלאות ההשגחה הפרטי פרטית שאני רואה בהדפסת הספרים החדשים, זה אין לשער ולספר פלל, הן מצד המדפיס, והן מצד הכורך, והן מצד המעות, והן מצד ההפצה, בהכל אני רואה רק יד השם. והנה רש"י הקדוש מביא על פסוק (שמות לט, לג): "ויביאו את המשפן אל משה"

אָשֶׁר ב' ע בְּנַחֵל קס"ה

וְגו', שְׁלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהַקְיֵמוּ, וּלְפִי שְׁלֹא עָשָׂה מִשֶּׁה שׁוּם מְלֹאכָה בְּמִשְׁכָּן, הַנִּיחַ לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַקְמָתוֹ, שְׁלֹא הָיָה יְכוּל לְהַקְיֵמוֹ שׁוּם אָדָם, מִחֲמַת כְּבֹד הַקְנָשִׁים, שְׁאִין כַּח בְּאָדָם לְזַקֵּן, וּמִשֶּׁה הַעֲמִידוֹ. אָמַר מִשֶּׁה לְפָנָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "אֵיךְ אֶפְשֶׁר הַקְמָתוֹ עַל-יְדֵי אָדָם?" אָמַר לוֹ: "עֵסֶק אֶתָּה בְּיַדְךָ, נִרְאָה כְּמַקְיֵמוֹ, וְהוּא נִזְקָף וְקָם מֵאֲלֵיוֹ".

אָחִי, אָחִי! כֵּן הוּא בְּהַדְפָּסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּשֶׁאֶחָד מִכֵּנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵינָי הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל הַדְפָּסֶת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הוּא רוֹאֵה בְּעֵינָיו עֵנָיִן זֶה: "עֵסֶק אֶתָּה בְּיַדְךָ נִרְאָה כְּמַקְיֵמוֹ, וְהוּא נִזְקָף וְקָם מֵאֲלֵיוֹ"; כִּי הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים.

וְהִנֵּה, אֶהוּבִי, אָחִי, מִקֵּדָם דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'): אֵי אֶפְשֶׁר לָבוֹא לְאִמּוֹנָה, אֵלֶּה עַל-יְדֵי אָמֶת, וְאֵי אֶפְשֶׁר לָבוֹא לְאָמֶת אֵלֶּה עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים, "וַיִּלְךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם", "עַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים הוּא עַל-יְדֵי וַיִּלְךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם", כִּי בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ תְּלוּיָהּ שְׁלֵמוֹת הַתְּקַרְבוֹתוֹ אֶל הַצַּדִּיק — כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתוֹ, וּמְקַיֵּם עֲצוּתוֹ הַקְדוּשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִחְקַקֶת בּוֹ אָמֶת.

חֲמִדַת לְבָבִי! רְאוּי לָנוּ לְבַטֵּל חֲכָמֵתָנוּ הַמְדַמָּה, וּלְסַלֵּק דְּעַתָּנוּ לְגַמְרֵי, וּלְקַבֵּל דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּבְכַפְרֵט עֵנָיִן שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר זֶהוּ הַיְסוּד וְהַעֲקָרִי בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יְתָבְרָךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכַפְרֵטִי פְּרִטִיּוֹת, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן רַק מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ כָּל מֵה שְׁצָרִיךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעַתְךָ, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יְתָבְרָךְ, וְרֹאֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ רַק אֲלֵיו יְתָבְרָךְ, וְאַז בּוֹדָאֵי תִרְאֶה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים נְגִלִים מִמֶּשׁ, הַעֲקֵר אֶל תִּפְחָד מִשׁוּם דְּבָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' עא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבָי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבֵרָף הַיָּקָר
 לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל
 נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

הַיּוֹם שְׁלַחְתִּי לָךְ שְׁנֵי סִפְרֵי "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְסִפֵּר "אֲשֶׁר בַּנְחַל"
 חֶלֶק א' בְּדָאָר אֲוִיר, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּיוֹם מִחָר אוֹ בְּיוֹם שְׁנֵי,
 אֲשַׁלַּח לָךְ עֲשֶׂרָה "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְעֲשֶׂרָה "אֲשֶׁר בַּנְחַל" בְּדָאָר רְגִיל.
 וְתִמְחַל לִי שְׁנַתְעַכֵּב, כִּי טְרִדוֹתַי בְּעֶסֶק הַרְבִּים עֲכָבוּנִי עַד מְאֹד.

חֲמֻדַת לְבָבִי! רְאוּנִי לָנוּ לַתָּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל
 נִפְלְאוֹת הַחֶסֶד חֲנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁזָכֵינוּ לְהַתְּנוּעַ מִרְבִּי
 אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, הַמְלַמְדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ
 לְשׁוֹב וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרֵינוּ וּמָה טוֹב חֶלְקֵנוּ, מָה נְעִים
 גּוֹרְלֵנוּ וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ; וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ רַק לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד
 בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבֵּנוּ
 ז"ל, שֶׁסִּפֵּר זֶה הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ מִי שְׁמַרְגִיל אֶת
 עֲצָמוֹ בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, נִפְתָּחִין לוֹ קִשְׁיוֹת הַגִּידִים,
 כִּי הֵם אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה דְעֵתִידָה לְאַתְגְּלִיא עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ
 צְדָקָנוּ שְׂיֵהָא מִיּוֹצְאֵי חֶלְצִיו. וְהָיוּ מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁהָיוּ רְגִילִים
 לְעֲשׂוֹת סִיּוֹם עַל כָּל הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן בְּכָל סְעֻדַת רֵאשׁ חֹדֶשׁ, הֵינּוּ
 שְׁגָמְרוּ בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וּכְבָר נְדַפְסַ בְּחֵי-מוֹהַר"ן
 שִׁיחֹת וּשְׁבָחִים מְרַבֵּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, אֵיךְ שְׁשָׁבַח אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ,
 וְאָמַר: מֵאֲחַר שְׁכָבֶר נְדַפְסַ, אֲנִי חֲפִץ שְׁיִלְמְדוּ בּוֹ הַרְבֵּה, עַד שְׂיֵהִיָּה
 שְׁגוּר עַל פִּה; וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְקַיֵּם רְצוֹנוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
 גְּמוּרָה, וְלֹא רַק אֲנַחְנוּ בְּעֲצָמֵנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד וּלְהַגִּיתָ בָּהֶם, כִּי עָלֵינוּ
 מִנַּח חוֹב גַּם לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל בָּאֵי עוֹלָם אֶת כָּל

אֲשֶׁר ב' עא בַּנְחַל קסז

מַעֲשֵׂה ה', כִּי נֹרָא הוּא, אֶת אֲשֶׁר זָכָה אוֹתָנוּ בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה, רַבִּי פְּלָאִי כְּזֶה הֵיכּוֹל לְקַרֵּב אֶת כָּל הַחֲפִיץ בְּאַמַּת אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, וְלִהְרֹאוֹת גַּם לוֹ דֶּרֶךְ וּשְׁבִיל אֵיךְ לְצֵאת מִגְרִיעוֹת מַעֲשָׂיו וּמִדוֹתָיו הִרְעוֹת, וְאֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִךְ כִּכָּר יְדוּעַ וְרָאוּ בְּחוּשׁ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כִּי אוֹר רַבְּנוּ ז"ל הוּא אוֹר נֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, כַּמַּעֲט שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַפְסוֹ כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֱלוֹ הַיְרֹודִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְּלַכְלָכִים בְּרַבּוּי זְהֻמַּת מַעֲשֵׂיהֶם הִרְעִים וְכוּ' וְכוּ', לָהֶם דְּבַרֵּי רַבְּנוּ ז"ל כִּסְפָּר הַחֲתוּם, וְכֹאֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו'), הַזֶּה הוּא כָּלֵל גָּדוֹל, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַשִּׁיג וְלְתַפֵּס בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, אִם לֹא שֶׁתִּקַּן תְּחִלָּה אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כְּרֵאוּי, וְאֲזַי יִכּוֹל לְהִבִּין וְלְתַפֵּס דְּבַר שֶׁל הַצַּדִּיק וְכוּ', עַיֵן שָׁם. וּמִזֶּה נִתְעוֹרְרוּ יְחִידִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְחִדְּשׁוּ וְקָצְרוּ סִפְרִים חֲדָשִׁים, וְהִלְבִּישׁוּ אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּכָלִים מְכֻלָּים שׁוֹנִים, בְּאִפְּן שִׁיְהִי דְּבַר הַשְּׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה תְּפִיסָה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל גַּם לְהַקְטִינִים וְלְהַפְחוּתִים וְהַיְרֹודִים וְכוּ', וְהַחוּשׁ הָרָאָה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כִּי רַב אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שָׁזְכוּ לְהִתְקַרֵּב וְלְהִתְדַעַע מִרַבְּנוּ ז"ל, הִיָּה דִּיקָא עַל-יְדֵי הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, וְזֶה הַכְּנִיסָם אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה, וְנַעֲשׂוּ בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה גְּמוּרִים, וְהָיוּ מְפָרְסָמִים לְחַדוּשִׁים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁנִּתְקַרְבוּ רַק עַל-יְדֵי כַּמָּה עֲלִים [דְּפִים] שֶׁמְצָאוּ, כְּמוֹ ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֻדוֹנְעֵר, שֶׁמְצָא בְּהַגְנִיזָה בֵּין הַשְּׁמוֹת כַּמָּה עַמּוּדִים מִהַקְדָּמַת הַ"תְּקוּן הַכָּלְלִי", וְזֶה עוֹרְרוֹ כָּל-כָּף, עַד שֶׁזָּכָה לְהוֹצִיא רְצוֹנוֹ מִהַפֶּחַ אֶל הַפַּעַל, וְנָסַע בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאוּמָן, וְהָיָה שָׁם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, וְנָסַע אַחֲרֵי-כֵן אֶל הָרַב מִטְשֶׁהֲרִין ז"ל שֶׁדְּבַר עֲמוֹ קֶצֶת, וּמִחֲמַת שֶׁהָרַב מִטְשֶׁהֲרִין הִיָּתָה דְּרַכּוֹ לְהִיּוֹת סְגוּר וּמְסֻגָּר מִגְּדֹל הַתְּמַדְתּוֹ בַּתּוֹרָה וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם, עַל-כֵּן אָמַר לוֹ: "לֵךְ אֶל ר' מִשֶּׁה בְּרֶסְלָבֶר (מִתְּלִמְיָדוֹ הַמְּבַהֲקִים שֶׁל מוֹהֲרַ"ת ז"ל) וְאֶצְלוֹ תִּקְבַּל כְּפִי רְצוֹנְךָ"; וְכֵן הָיָה, וְהִתְחַבֵּר אֶל ר' מִשֶּׁה בְּחַבּוּר וּבְדַבְּקוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֵּר, עַד שֶׁקָּרָאוּ "אָבִי". וְכִשְׁנִסְתַּלַּק ר' מִשֶּׁה בְּרֶסְלָבֶר, אָמַר ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֻדוֹנְעֵר אַחֲרָיו קֹדֵישׁ, כָּל-כָּף הַחֲשִׁיבוּ. וְר' יִשְׂרָאֵל

קסח אֲשֶׁר ב' עא בַּנְחָל

קארדונער נתעלה אחר-כך מאד מאד על-ידי שקידתו בעבודת השם
 יתברך והתבודדות, שהיה מתמיד בזה מאד מאד, עד שנעשה חדוש
 שבחדושים. ויש הרבה ספורים ממנו, איך שהיה בעל מופת ממש,
 וכל זה התחיל על-ידי שמצא כמה דפים בין השמות בהיותו בחור
 צעיר כבן שש עשרה, והשם יתברך עזרו שאחר-כך נתחבר עם ר'
 צבי ווייסלייב מחתנו של ר' נחמן טולטשינער, ושניהם התחילו
 להדפיס ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל, והם היו הראשונים בין אנשי
 שלומנו, שמסרו נפשם על הפצת ספרי ודעת רבנו ז"ל בעולם,
 ובפרט ר' צבי ווייסלייב, הוא הכניס את עצמו ראשו ורבו בהדפסה
 והפצה, ומספר עליו ספורים רבים, כי גם הוא היה חדוש נפלא,
 וקרוב מאות אנשים לדעת רבנו ז"ל, הוא היה מחתנו של ר' נחמן
 טולטשינער, בנו ר' יחיאל לקח את רחל, אחות ר' אברהם בר' נחמן
 ז"ל, ור' אברהם בר' נחמן ז"ל הפליג מאד מאד במעלת ר' צבי
 ווייסלייב, כי ראה את גדל מסירות נפשו בשביל כל דבר התלוי
 בהפצת וגלוי אור רבנו ז"ל בעולם. היה לו גם בן ושמו עזריאל,
 והוא היה הצעיר בין בניו, ולקח אשה את בת אחיו של ר' יחיאל,
 והיה לו כסף, ונגש אליו אביו ר' צבי ואמר לו: "תן לי את כל
 הכסף", והתחיל לבכות ולהתחנן לאביו: "הלא אני צריך לפרנס
 את אשתי ובני ובנותי, ואיך אוכל לתן לך". ואביו באחת: "תן לי
 את כל הכסף", ומחמת שהחשיב מאד מאד את אביו, על-כן באין
 בררה נתן לו את כל הכסף. והלך אביו ר' צבי, והדפיס מהכסף
 ספרי רבנו ז"ל, והפיץ כמעט בחנם בכל תפוצות ישראל, והוא
 בעצמו השפיר את עצמו להיות מלמד, ואת משפרתו היה שולח
 לבנו עזריאל, שיהיה לו במה לפרנס את בני ביתו; ראה גם ראה,
 אהובי, אחי, מה נקראת מסירות נפש (ר' צבי נסתלק בי"ג ניסן
 ומנוחתו פכוד בחדר הזיתים, ור' אברהם בר' נחמן ז"ל השתדל
 לפרסמו אחר מותו, ולכן הייתה לו לונה גדולה). והנה ר' אלטער
 טעפליקער גיסו של ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, הוא זכה לחבר כמה
 ספרים יקרים, כמו: "השתפכות הנפש" ו"משיבת נפש", שנדפסו
 בראשונה על-ידי ר' ישראל קארדונער ור' צבי ווייסלייב ונתפשטו

אֲשֶׁר ב' עא בַּנְחַל קסט

אחר־כֵּן בְּכֹל קִצּוֹי תִּבְל מִמֶּשׁ מִמֶּשׁ בַּיּוֹעַ, וְנִתְפָּרְסְמוּ מְאֹד מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁרַב בְּנֵי הַנְּעוּרִים מָאֵז וְעַד עַתָּה נִתְקַרְבוּ עַל יְדֵיהֶם. וְסֵפֶר לִי ר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ו"ל], שֶׁבְּחִיּוֹ שֶׁל ר' אֶלְטֶעֶר טֵעַפְּלִיקֶעֶר עָשׂוּ מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי לִיצְנוּת עֲבוּר סִפְרֵי שְׁחָבֵר, וְהִיָּתָה דְרָכָם שֶׁל הַלְצִים לְכַנּוֹת לוֹ שְׁמוֹת: ר' אֶלְטֶעֶר בְּעַל הַשְּׂתַפְּכוֹת... אָט גֵּיט דְּעֵר מְשִׁיבַת גַּפְּשׁ... וְכַדּוּמָה, וּמָה הָיָה הַסּוּף שֶׁל אֵלוֹ הַלְצִים? נִשְׁפַּח זְכָרָם, וְאִין יוֹדְעִים לְהִיכֵן עֲצֻמוֹתֵיהֶם נְעֻלְמוּ, וְר' אֶלְטֶעֶר זָכָה, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, סִפְרֵי נִשְׁאָרוּ לְדוֹרוֹת, וְהִחִיו וְחִזְקוּ אֶת כָּל הַהוֹגִים בָּהֶם, וְנִדְפַס כְּבָר יוֹתֵר מִחֲמַשׁ עֲשָׂרָה פְּעָמִים. (תְּהִלָּה לְאֵל זְכָרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּשָּׁנָה תִּשְׁכ"ה לְהַדְפִּיס יוֹתֵר מִעֲשָׂרַת אֲלָפִים סִפְרֵי "הַשְּׂתַפְּכוֹת הַגַּפְּשׁ" וּמְשִׁיבַת גַּפְּשׁ", וְהַפְּצָתִים בְּזוּל מְאֹד בְּכַמָּה פְּרוֹטוֹת, וְלֹא נִשְׁאָר לִי אֶחָד זֶה כַּמָּה שָׁנִים). וְכֵן סֵפֶר לִי ר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ו"ל], שֶׁגָּר שְׁתֵּי שָׁנִים בְּטֵעַפְּלִיק בְּדִירְתּוֹ שֶׁל ר' אֶלְטֶעֶר שֶׁנִּהְרַג עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם עַל־יְדֵי הַבְּאֲנָדְעַס' (חֲבוּרוֹת רוֹצְחִים שֶׁהִתְלַקְטוּ יַחַד וְהִרְגוּ וְחָמְסוּ וְגָזְלוּ כָּל אֲשֶׁר בָּא תַּחַת יָדָם). וְכִשְׁהִלָּךְ בֶּן ר' אֶלְטֶעֶר בְּרַחוּב, הִרְאוּ אַחֲרָיו: הִנֵּה הוֹלֵךְ בְּנוֹ שֶׁל הַהַשְּׂתַפְּכוֹת, אָט גֵּיט דְּעַם הַשְּׂתַפְּכוֹת אַ זוּהֵן... וְכֹל זֶה אָמְרוּ בְּדֶרֶךְ לִיצְנוּת, וְסֵפֶר לִי זֹאת ר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ו"ל] לְמַעַן אֲדַע שְׂאִין לְהַתְּפַעֵל מִבְּנֵי־אָדָם הָעוֹשִׂים לִיצְנוּת מִסִּפְרִים חֲדָשִׁים, כִּי כֵן הוּא בְּכֹל הַדּוֹרוֹת. וְעַיִן בְּהַקְדָּמַת הַלְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שֶׁכָּתַב שֵׁם מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: מַה הַמְּכַנֶּה שֵׁם לְחֲבָרוֹ אִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וּמִכָּל שְׂפָן וְקַל וְחֹמֶר כְּשֶׁמְכַנֶּה שֵׁם לְסֵפֶר, בְּיֻדְאֵי אִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, עַיִן שֵׁם. וְכֵן מוּבָא בְּלְקוּטֵי מוֹהֲרַנ"ן (חֵלֶק א', סִימָן סא): יֵשׁ כַּמָּה סִפְרִים וְעַתִּידִים לְהִיוֹת כַּמָּה סִפְרִים וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהַעוֹלָם, וְאֲסוּר לְלַעַג עַל שׁוּם סֵפֶר וְכוּ', עַיִן שֵׁם; וְהִנֵּה מִי שֶׁעַיִן אָמַת לוֹ, וּמִכָּל שְׂפָן מִי שֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּעַנֵּן בְּבְנֵי הַנְּעוּרִים בְּדוֹר הַזֶּה, יִרְאֶה וְרַעַד יֵאָחֲזוּ אוֹתוֹ מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם וְכוּ', בְּפָרֹט בְּעַנֵּין שְׁמִירַת הַבְּרִית וְכוּ', שֶׁהִרְחוּבוֹת מְלֵאִים שְׁחִץ וְנֶאֱוָף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְנִתְקַיֵּם (אִיכָּה ד'): "תִּשְׂתַּפְּכֶנָּה אֲבֵנֵי קִדְשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", שֶׁהֵם נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְשְׁלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּמָה שֶׁנִּכְשְׁלִים וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר רַק הַיּוֹדְעַ

תעלומות יודע זאת וכו', גם הם לאחר יאוש, רחמנא לצלן, ואפלו אלו שרוצים לצאת מהרגלם הרע, אין להם לפני מי לספר שברון רוחם ונפשם המבלבלת, רחמנא לצלן, ומחפשים בחפוש אחר חפוש אחר ספרים המדברים בפרוש מעניניהם ומעשיהם וכו', וכו', להורות להם איזו עצה אידך לצאת וכו', ובעבור זה עורני השם יתברך בזכיות חנם ממש לחבר כמה ספרים יקרים, תהלה לאל, אשר רבם עוד בכתב יד, וכן תהלה לאל, זכני השם יתברך, שבאו אלי כל השיחות והספורים שעוברות בקבלה מפה אל פה כל הדורות, ועוד כמה אלפי שיחות יקרות מכל אנשי שלומנו שבכל הדורות, וחבל מאד מאד שיאבד, ועל-כן נתעוררתי יהיה מה שיהיה — אדפיסם, כדי להחיות עם רב. גם יש תחת ידי ספר נפלא "פעלת הצדיק", והוא יקר מאד, בו מספר תולדות רבנו ז"ל, ואת אשר פעל בעולם, ומסדר בסדר נפלא עד מאד, דבר דבר על מקומו מיום הולדת רבנו ז"ל עד היום שנסתלק לעילא ולעילא, ספורים וידיעות וגלויים יפים כל-כך, אשר אין לשער, זכני השם יתברך להדפיסם בקרוב, ומלבד מה שיש תחת ידי חבור גדול על כל הלקוטי-מוהר"ן, ועל כל הספורי מעשיות, וכן חבור יקר ערך, זכני השם יתברך לגמרו על כל תרי"ג מצוות, וכן סדור תפלה נפלא הנלא כל פונות הארץ ל מפרשים על-פי ספרי רבנו ז"ל, וכל זה אני כותב לה כדי לגלות לה מה שיש עוד לעשות ולפעל בדעת רבנו ז"ל, מלבד שההכרח להדפיס עוד פעם כל הספרים מרבנו ז"ל וממוהרנ"ת ז"ל, אשר כמעט אינם בנמצא, ופה בארצות-הברית ההדפסה והכריכה יפה מאד יותר מארץ ישראל, ועל-כן צריכים להשתדל מאד מאד להדפיסם כאן, ואנחנו נזכה להפיצם בכל קצוי תבל, אשר מאד מאד הזהירנו על זה מוהרנ"ת ז"ל לפני הסתלקותו ואמר, שדף אחד מספרי רבנו ז"ל וועט זיין א תקון אויף אלדינגט, הינו אף שמתפשטים בכל יום ברחובות כל מיני ספרי מינות ונאוף, רחמנא לצלן, אשר מכשילים מאד מאד, רחמנא לצלן, את נפשות ישראל, אף-על-פי-כן אנו מצוים ועומדים

אֲשֶׁר ב' עא בַּנְחָל קעא

לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֹנוּ — לַגְלוֹת וּלְפָרְסָם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, "אִין מְעַן קָעַן נִישְׁט וויסען וועמען עס וועט אָן כאַפֿן אַ הֲרֵהוּר תְּשׁוּבָה"^ה. וְסָפֵר אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שָׁבָא לְאוּמָן עוֹד מִלְּפָנֵי שְׁשִׁים שָׁנָה, וְאָז סִפְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ סִפּוּר זֶה: בְּעִיר טַעֲפְלִיק הִתְחִילָה לְהַפְגִּס הַהִשְׁכָּלָה הָאֲרוּרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עַל-יְדֵי אֶפְטֵייקֶערי אֶחָד, וְכִךָ לְאֵט לְאֵט לְכַד עוֹד נַפְשׁוֹת בְּכַפְיוֹ רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְהָיָה שֵׁם אֶפְיִקוֹרְס אֶחָד, שֶׁהִיָּתָה לוֹ חֲנוּת קִטְנָה, וְהָיוּ הַיְרָאִים וְהַכְּשָׁרִים נִזְהָרִים לֹא לְהַפְגִּס לְחֲנוּתוֹ. פֶּעַם אַחַת מָצָא אֵיזָה עֲלָה [דף] מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעָמַד עַל פֶּתַח חֲנוּתוֹ וְהִבִּיט בּוֹ, וּפְתָאוּם עָבַר אִישׁ יָרָא (שְׁקוֹרִין פְּרוּמְעֶר) מְלַבֵּשׁ בְּלָבוּשׁ חֲסִידִי, וְרָאָה אִיךָ שֶׁהָאֶפְיִקוֹרְס הִזָּה עוֹמֵד עַל פֶּתַח הַחֲנוּת בְּלִי כּוֹבַע, וּמְעִין בְּאֵיזָה עֲלָה שֶׁל סֵפֶר, וּמֵרֵב סִקְרָנוּתוֹ רָצָה לִידַע מֵאֵיזָה סֵפֶר הָעֲלָה, וְעַל-כֵּן נִגַּשׁ אֵלָיו וְהִבִּיט בּוֹ, וְתַכְף-וּמְיָד רָאָה שֶׁזֶה מִסְפָּרֵי בְּרֶסֶלֶב, וְהִתְחִיל לְצַעֵק עַל הָאֶפְיִקוֹרְס: "מְעַן טָאָר אֵין דֵּי סְפָרִים נִישְׁט לְעֶרְנֶען"^א (כִּי הוּא הָיָה מִכַּת הַמִּתְנַגְּדִים), וְשָׂאָלוּ הָאֶפְיִקוֹרְס: "פֶּאָרְוּאָס?"^ב וְהִשִּׁיב לוֹ: "ווייל דָּאָס אֵיז אַ בְּרֶסֶלְבֶר סֵפֶר, אֵין עֵס שְׁטֵייט דָּאָרט, רַחֲמָנָא לְצַלָן, רַחֲמָנָא לְצַלָן"^ט... וְהִשִּׁיב לוֹ הָאֶפְיִקוֹרְס: "אִיךָ זױף דָּאָךְ אַזְעַלְכֶע סְפָרִים וואָס שְׁטֵייט דָּאָרט, רַחֲמָנָא לְצַלָן, רַחֲמָנָא לְצַלָן"... וְהָלַךְ וְחִפְשׁ אַחַר בְּרֶסֶלְבֶר חֲסִיד, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁיָּבִיא לוֹ בְּרֶסֶלְבֶר סְפָרִים. הַכֵּלָל הוּא, שְׁנַעֲשֶׂה בַעַל תְּשׁוּבָה כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר, שָׁבַר אֶת כָּל כְּלָיו, וּבְעֵר מִבֵּיתוֹ כָּל רַע וְכוּ'. וְדָרְכוּ הִיָּתָה לְשַׁבַּת יָמִים שְׁלָמִים עַל צִיוֹן רַבְּנוּ ז"ל עִם סֵפֶר "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְהָיָה יוֹשֵׁב וּבּוֹכָה וְאוֹמֵר שְׁעוֹת שְׁעוֹת בְּלִי שׁוּם הַפֶּסֶק, וְאִם אִמְרָתִי לְרִשָּׁם לְךָ עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב, מַה שְׁעֲשׂוּ בְּעוֹלָם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲזִי יִקְצְרוּ הַמּוֹן

(ה) וְאִי אֶפְשֶׁר לְדַעַת אֶת מִי "יִתְפַּס" הֲרֵהוּר תְּשׁוּבָה.

(ו) רוֹקַח.

(ז) אָסוּר לְלַמֵּד בְּסִפְרִים הָאֵלוּ.

(ח) מֵדוּעַ?

(ט) כִּי זֶהוּ סֵפֶר בְּרֶסֶלֶב, וְכָתוּב שָׁם... רַחֲמָנָא לְצַלָן...

(י) אֲנִי הָרִי מִחִפְשׁ כְּאֵלוֹ סְפָרִים שְׁכָתוּב שָׁם, רַחֲמָנָא לְצַלָן...

קעב אָשׁר ב' עא בַּנְחָל

יריעות (וקצת תבין מעצמך...) ובאמת ראוי לחקק בכתב ספורים כאלו, כי ברבות הימים הכל נשכח, וקם, תהלה לאל, דור חדש, אשר כמעט לא הכירו את זקני אנשי שלומנו האמתיים, אשר כל עסקם הוא רק תורה ותפלה ועבודת השם יתברך, והספורים האלו יהיה להם לשלל רב, ואני זוכר לפני כעשר שנים הלכתי עם כמה מאנשי שלומנו בכל בתי המדרשות למכר ספרי רבנו ז"ל, ובבית-מדרש אחד נגש אלי זקן מפלג אחד כבן שמונים, ואמר לי בקול רעדה: "ווען איך האב די ספרים פאר פופציג זעכציג יאהר צוריק וואלט אויף מיר נישט איבער גיגאנגען וואס עס איז איבער גיגאנגען"^כ (ולעולם לא אשכח את המראה הזה, איך שאיש זקן נתעורר על-ידי ספרי רבנו ז"ל). והארכתי לך פה למען לעורר ולחזק אותך מרחוק, שתבין מעלת הזוכה להדפיס ספרי רבנו ז"ל ולהפיץ דעתו, ואם יהיה ברצונו יתברך, אז אכתב באריכות גדולה ממעלת זכוי הרבים בהדפסת ספרי רבנו ז"ל בעולם. על-כל-פנים, חמדת לבבי, מאחר שעזר השם יתברך בממון, ראוי לך למסר את נפשך על הדפסת ספרי רבנו ז"ל, שאתה בעצמך תשתדל להדפיס את כל ספרי רבנו ז"ל, כי היא זכות נוראה ונפלאה מאד מאד, ואני מוכן לעזר ולשרת אותך בזה כמה שתרצה, כי פה בארצות-הברית יוצאת ההדפסה והפריכה יפה יותר מבארץ ישראל.

אהובי, אחי הנקר! ימי חיינו הקל, ולא ישאר מאתנו שום דבר, רק מה שזוכה לחטף בכל יום איזה טוב — תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו, ובפרטיות אם נזכה לשמש את רבנו ז"ל, זה עולה על הכל, כי נגרם שעוד אלפי אלפים ורבי רבבות נפשות יתקרבו אליו יתברך, ראה גם ראה איזו זכות ואיזו הזדמנות יש תחת ידך, אני יודע שאתה מפזר מעותיך לצדקה, ובודאי הוא דבר גדול מאד מאד, אך צדקה ברוחניות לעזר לירודים ולאמללים, להאיר בהם הדעת האמת, זה עולה על כל הצדקות שבועולם, וכמו שפרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, ברכות השחר, הלכה ה'), על פסוק (תהלים

כ) אם היו לי ספרים אלו לפני חמשים ששים שנה לא היה עובר עלי מה שעובר.

אָשׁר ב' עב בְּנַחֵל קעג

קיט, קמב): "צִדְקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם" — (איזו צִדְקָה נִשְׁאַרֶת לְעוֹלָם?)
"וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת" — (אם נוֹתְנִים לְהַדְפֹּסֶת סִפְרֵי אֱמֶת שֶׁל הַצְּדִיק
הָאֱמֶת).

יְדִידֵי הַיָּקָר! עֲשֵׂה מָה שֶׁתַּעֲשֶׂה, וְתִרְאֶה אֶתָּה בְּעֶצְמְךָ לְהַדְפִּיס
פֶּה אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתִקְדֹּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּרַבִּים, וְיִתְגַּלֶּה
וְיִתְגַּדֵּל עַל יַדְּךָ דַעַת הָאֱמֶת, וְאַנְחֵנוּ מִצְדָּנוּ נִרְאֶה כְּכֹר שֶׁהַסִּפְרִים
יִתְפָּשְׁטוּ וְיִפּוּצוּ בְּכָל קְצוֹי תֵּבֵל.

מֵרַב אֶהְבְּתִי אֵלֶיךָ, אֶהְבֶּה שְׂאִינָה תְלוּיָהּ בְּשׁוּם דְּבָר בְּטֵל, רַק
שְׂאֵנוּ שׁוֹתִים מִמַּעַן אֶחָד, הִיא בְּרִצּוֹנִי לְהַאַרִיךְ לָךְ עוֹד, אִךְ הַהִכְרַח
לְקַצֵּר מֵרַב עֵיפוֹתֵי עֶכְשׁוֹ בְּאִישׁוֹן לִילָה, וְאַנִּי כּוֹתֵב אֶת כָּל זֹאת
רְחוּק מִיָּשׁוּב הַדַּעַת.

יְדִידְךָ...

ב' עב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֵדֵר פְּקוּדֵי ה'תשל"ו.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַאֲבִירָךְ הַיָּקָר
לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְּדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. מָה אִמַּר לָךְ, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר,
רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה וְלִרְקֹד יַחַד עַל נַעַם גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְנוּדַע מֵרַבִּי
אֱמֶת כְּזֶה, וְתִהְיֶה לְאֵל, אֵינְ אָנוּ חוֹלְקִים עָלָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַסִּפְרִים
הַקְדוּשִׁים שֶׁלוֹ חֲשׁוּבִים מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵינוּ, וּמָה גַם שְׂאֵנוּ לוֹמְדִים
בָּהֶם, וְכֵן מְשַׁתְּדָלִים לְהַפִּיצֵם בְּעוֹלָם.

חֲמֻדַת לְכַבִּי! בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית הַיִּיטִי בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ "חֲסִידֵי
בְּרִסְלָב", וּזְכַנִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה "אַזְמִרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי"
(לְקוּשֵׁי־מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן רפב), וְתִהְיֶה לְאֵל, הִיוּ דְבוּרִים יָפִים

קעד אָשר ב' עב בנחל

המחיים נפש כל חי, וראוי לה שתחזור עכשו לעצמך על התורה הנעימה הזו, ותאמר התפלה עליה מלקוטי־תפלות התפלה צ', ותרגיש חיות חדשה. ובאמת העיד ר' נחמן טולטשינער ז"ל, שמוהרנ"ת ז"ל היה רגיל מאד מאד לומר לו ולכל אנשי שלומנו המסתופפים בצל קורתו: "נאהר אומרה, נאהר אומרה"^ל, כאומר שצריכים לילך רק עם המאמר הזה. ובאמת, ידידי היקר, המאמר הזה הוא יסוד גדול ביהדות, כי צריכים לדון את כל אחד לכף זכות וכן את עצמו, ולהמשיך את עצמו תמיד במדת האהבה, ותמיד יכניס במחשבתו מדת אהבה לאהב את כל אחד באמת, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן פד) מסטרא דאהבה מחא חורא ככספא (מתקוני־זהר, דף קיח), ונפתחו לו כל הפתחים בהשגות אלקות, וזוכה שנתארך לו היום וכו', עין שם; ועקר האהבה צריך להיות באמת למען שמו יתברך. והנה היום אחר סעדת שבת־קדש הנחתית את עצמי לישן, וראיתי בחלום שבא אלי אחד מאנשי שלומנו עם חמש פתוח, והראה לי את הפסוק: "ואהבת לרעך כמוך", ואמר לי: "דער רבי זאגט די אהבה צום חבר דארף זיין מיט איין אמת, וועגן השם יתברך'ס וועגן, און דאס איז מרמז אין סופי תבות פון "ואהבת לרעך כמוך"^מ, ותכף־ומיד נתעוררתי מהשנה ונתפלאתי מאד מאד כי זה האחד שאמר לי זאת חולק עלי, ואני משתדל ומבקש תמיד ממנו יתברך שאזכה לאהב אותו ולדון אותו לכף זכות, ועכשו הוא דיקא אומר לי כזאת בשם רבנו ז"ל, שהאהבה צריכה להיות לחברו עם אמת, למען שמו יתברך, וזה מרמז בסופי תבות של "ואהבת לרעך כמוך", והתחלתי לחשב, ונפל ברעיוני, כי הסופי תבות עולה מ'ת, וצריכים לצרף אות א' אלופו של עולם, ואז נעשה א'מ'ת, הינו שהאהבה לחברו צריכה להיות באמת למען שמו יתברך, ואם אינה למען שמו יתברך, ונחסר האלף אלופו של

ל) רק אומרה, רק אומרה.

מ) הרבי אומר, שהאהבה לחבר צריכה להיות עם אמת בשביל רצון השם יתברך, וזה מרמז בסופי תבות של "ואהבת לרעך כמוך"...

אָשֶׁר ב' עג בַּנְחָל קעה

עולם, אז נשאר מ'ת', ונתעוררתי מזה מאד מאד.

חֲמִדַת לְבָבִי! מוֹבָא בְתָנָא דְבִי אֵלֶיהוּ פֶּרֶק י"ד, שְׁהָרִי אֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִין לֹא מִתּוֹךְ הַצֵּעֵר, וְלֹא מִתּוֹךְ הַשְּׁעָבוּד, וְלֹא מִתּוֹךְ הַטְּלָטוּל, וְלֹא מִתּוֹךְ הַטְּרוּף, וְלֹא מִתּוֹךְ הַדְּחָק, וְלֹא מִתּוֹךְ שְׂאִין לָהֶם מְזוֹנוֹת, אֲלֵא מִתּוֹךְ עֲשָׂרָה בְּנֵי-אָדָם, שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים זֶה אֶצֶל זֶה, וְהֵיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן קוֹרֵא וְשׁוֹנֵה עִם חֲבֵרוֹ וְקוֹלֵן נִשְׁמַע וְכוּ', עֵינַי שָׁם; עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, עָשָׂה מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה, לְהִתְעַד בְּכָל פַּעַם עִם מַגִּין עֲשָׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וּבִיחַד תִּלְמְדוּ וּתְדַבְּרוּ מִתּוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי בְּזֶה תְלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, שְׂיִהְיֶה רַק בְּדֶרֶךְ אֲהָבָה וְנִעַם וְלִמּוּד זְכוּת אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, וְאִז תִּצְלִיחוּ דְרַכְיְכֶם, כִּי אֲהַבֵת חֲבֵרִים וְאֲהַבֵת יִשְׂרָאֵל הִיא יְסוּד וְעֵקֶר גְּדוּל מְאֹד מְאֹד — אֲשֶׁרִי שְׂיֵאֲחֻז בְּזֶה.

הדורש שלומך...

נָא לְכַתֵּב לִי מֵה נַעֲשֶׂה עִם שְׁנֵי הַבְּחוּרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁנִּתְקַרְבוּ זֶה בְּסֻמוֹךְ, נָא וְנָא לְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּכָל יוֹם מִמְעַלֵּת רַבְּנוּ וְ"ל וּמִנְפְּלָאוֹת עֲצוּמָיו הַקְּדוּשׁוֹת הַמְּחִיּוֹת וּמְחִזְקוֹת אֶת כָּל הַהוֹגָה בָּהֶם, וְכֵן לְעוֹרְרָם עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, לַעֲשׂוֹת שְׁעוֹר בִּש"ס מֵהַתְּחִלָּה וְכֵן בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף וְכֵן בְּמִשְׁנֵיּוֹת, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חַיִּינוּ וְאֶרֶךְ יְמֵינוּ.

ב' עג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִיר לְיוֹם שְׁלִישִׁי ז' אָדָר ב' לְסִדְר וַיִּקְרָא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל אֲהוּבֵי, יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד, גַּר הַרוּצָה לְהָאִיר נַפְשׁוֹ בְּאִוֵר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', הֵלֵא הוּא נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

קעו אָשר ב' עג בנחל

באתי לקיים הבטחתי אליך לכתב לך, ואף שטרדותי רבו מאד, אך על-פל-פנים איך שהוא הוא בכלל תורה דרבים, ואמרו חכמינו הקדושים (מגלה ג): תלמוד תורה דרבים עדיף מעבודה ומתקרבת תמידים, עין שם; וכן אמרו (ספה מט): תורת חסד — זהו הלומד תורה על מנת ללמודה, עין שם; ובפרטיות ללמד עם שבורים ונדפאים וכו', היא מצנה רבה עד מאד, כי היא הצלת נפשות ממש, "וכדאי לבטל הרבה ברוחניות ובגשמיות, למען להציל נפש אחת מישראל".

והנה אודות ענייניך, בודאי צר ומר לי מאד מאד, איך שאתה נופל בכל פעם בטיט הינון, רחמנא לצלן, עד שנדמה לך בכל פעם כאלו אבד מנוס ממך, ואתה חושב מחשבות איך לאבד את עצמך לדעת, ואיך להפטר מהחיים, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן וכו' וכו', כי החטאים והעוונות וכו' ממררים חייך, וכמעט כמעט כאלו נואשת, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן, אך מה אמר לך ובמה אקדים לך.

אהובי, אחי היקר! זה סמוך שלח השם יתברך אלינו רבי, שהוא מלאך המושיע, והוא אשר הוריד את עצמו אל מקומותינו המגנים והמלכלכים שאנו מנחים שם, והוא מרפא ומחיה אותנו, וצעק בקול גדול: "גיוואלד, זייט אייך נישט מייאש", "קיינ יאוש איז גארנישט פאר האנדין", ואפלו מעמק הרע והחשך עדין יכולים לשוב אליו יתברך, יהיה איך שיהיה, כי רחמיו יתברך על כל מעשיו, ובפרטיות על עמו יתברך, ואף שאני יודע ומבין ומרגיש היטב את מכאובי לבך ונפשך מפל מה שעובר עליך, כאשר ספרת לי זה כמה פעמים פנים אל פנים וכו', ואשר על-ידי מעשיך הרעים וכו' נתעקם לך לך פל-פך פל-פך ממנו יתברך, ואתה מסבב בתלאות וקשיות ועקמומיות עליו יתברך, אשר זה בעצמו מעיק לך ומבלבל אותך.

ג) אהה! אל תתנאשו, יאוש אינו בנמצא כלל.

אֲשֶׁר ב' עג בַּנְחָל קעז

חֲמֻדַּת לְבָבִי! גַּם עַל זֶה הַקָּדִים לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְגִלָּה לָנוּ
על-יְדֵי רֹאשׁ צְדִיקָיו אֶת הַגְּלוּי שֶׁל "וְאֵיהֶּ הַשָּׂה לְעוֹלָה" (לקוטי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב); הִינּוּ כִּי יָדוּעַ כִּי עַל הַרְהוּר הַלֵּב צְרִיכִים
לְהֵבִיא קָרְבַּן עוֹלָה, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ רַבָּה, פְּרָשַׁת
וַיִּקְרָא, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ג'): וְהָעֹלָה עַל רוּחְכֶם (יִחְזַקְאֵל כ, לב) — אֵין עוֹלָה
בְּאֵה אֶלָּא עַל הַרְהוּר הַלֵּב; וַיֵּשׁ קִלְפָּה הַמְּסַבֵּכַת וּמַעֲקָמַת אֶת לֵב
הָאָדָם, וּמְכַנִּיסָהּ בּוֹ סְפָקוֹת וְקִטְנוֹת וִירִידוֹת וּבִלְבוּלִים, וּבַפְּרָטִיּוֹת
מִי שְׂכָבֵר נִכְשֵׁל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּמָה שְׂנַכְשֵׁל וְכוּ' וְכוּ', עָלִיו
מִתְגַּבְּרַת וּמִתְפַּשְׁטַת הַקִּלְפָּה הַזֹּאת, וּמְמַרְרַת אֶת חַיָּיו, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, מְאֹד מְאֹד, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת מְזָה, מַהִי הָעֲצָה לְזֶה?
צְרִיכִים לְהֵבִיא קָרְבַּן עוֹלָה. וְהָיִיתָ שְׂעֵכְשׁוֹ חָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וּבִטְלוּ
הַקְּרָבָנוֹת, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת כו): תִּפְלָה בְּמָקוֹם קָרְבָּן
הַיָּא, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לִיחַד לְעֲצָמוֹ מָקוֹם מִיחַד שְׂאֵין שָׁם
בְּגִי-אָדָם, וְלִהְתַּחִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וּלְחַפֵּשׂ
וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד, אֵיהֶּ מָקוֹם כְּבוֹדָךְ, אֵיהֶּ הַמָּקוֹם שְׂאוּכַל
לְמַצֵּא אוֹתָךְ, וְעַל-יְדֵי שְׂיַחֲפֵשׁ וַיִּבְקֵשׁ אֵיהֶּ, זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ קָרְבָּנוֹ, קָרְבָּן
עוֹלָה שְׂיֵבִיא, אֲשֶׁר זֶהוּ סוּד "וְאֵיהֶּ הַשָּׂה לְעוֹלָה" (בְּרַאשִׁית כב, ז), בְּזֶה
שְׂמַחֲפֵשִׁין וּמְבַקְשִׁין אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ — אֵיהֶּ מָקוֹם כְּבוֹדָךְ, זֶה בְּעֲצָמוֹ
קָרְבַּן הָעוֹלָה.

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֶהְבַּת עוֹלָם אֶהְבַּתִּיךְ, אֶהְבָּה
שְׂאֵינָה תְלוּיָה בְּשׁוּם דְּבַר בְּטֵל, כְּפִי מְרִירוֹת לְבָבְךָ וְנִפְשָׁךְ לֹא יִסְפִּיקוּ
כָּל אֵילֵי נְכוּיֹת וְכוּ' לְרִשָּׁם לָךְ דְּבוּרֵי הַתְּחַזְקוֹת, כִּי כְּפִי מַה שְׂעוּבֵר
עָלֶיךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ' רְאוּי לְכַתֵּב אֵלֶיךָ בְּכָל יוֹם סֵפֶר שְׁלִים
עִם דְּבוּרִים, וְהוּא דְבַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר כְּמוֹכֵן, וּבַפְּרָטִיּוֹת כִּי תִהְיֶה לְאֵל,
סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר שָׁם יֵשׁ דְּבוּרִים עַל כָּל יוֹם וְיוֹם וְעַל כָּל
שְׂעָה וְשְׂעָה, אַךְ מֵרַב עֲקֻמוּמִיּוֹת לְבָבְךָ, גַּם זֶה קָשָׁה וְכִבֵּד עָלֶיךָ
לְפַתַּח הַסֵּפֶר. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּוֹדָאֵי כְּבֹר טַעֲמַת וְהַרְגָּזַתָּ
כְּמָה פְּעָמִים אֶת נַעַם עֲרֻבוֹת מְתִיקוֹת עֲנִין הַתְּבוּדוֹת, לֵילֶיךָ לְמָקוֹם
מִיחַד שְׂאֵין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ

קַעַח אֲשֶׁר ב' עַג בַּנְּחָל

בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבָיו, וְלִצְעַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ
בְּקוֹלוֹת וּבְצַעְקוֹת עַד לֵב הַשָּׁמַיִם: מֶר, מֶר, אֶהָה, אֶהָה "בֵּיטָעֵר
בֵּיטָעֵר, גִּיּוּאֵלֵד גִּיּוּאֵלֵד" וְכוּ', וְלִהְתַּמִּיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת לֵב:): גְּדוּלָה תִּפְלָה יוֹתֵר מִן
הַקְּרִבּוֹת, וְאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה ז', ב'): מִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, מְעַלֵּין
עָלָיו כְּאִלוֹ עָלָה לִירוּשָׁלַיִם וּבָנָה אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וּבָנָה אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
וּמְקַרֵּב עָלָיו כָּל הַקְּרִבּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם.

עַל־כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! אִם אַתָּה רוֹצֵה בְּאַמֶּת לְצַאת מַגְרִיעוֹת
מְעֻשָׂיִךְ, וְאַתָּה רוֹצֵה לְהַנְצִיל מִכָּל רַע, תִּהְיֶה רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר
עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִתְמַיֵּד בְּעִנְיָן הַנוֹרָא הַזֶּה מְאֹד
מְאֹד מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁעוֹת, עַד שֶׁתִּזְכָּה שְׂיִזְדַּכְכוּ סוּף כָּל
סוּף דַּעְתָּךְ וּמַחְךָ. וְשִׁמְעֵתִי מֶר' לֹוי יִצְחָק (נִרוֹ יְאִיר) [ו"ל] מֶה
שֶׁצַּעַק דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּשֵׁם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל (תְּהִלִּים סט):
"טְבַעְתִּי בִּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמְד", זוֹהִי מְעַלָּה גְּדוּלָה עַד מְאֹד, הֵינּוּ
שְׂצוּעֵק בְּעִבּוּר הַנְּפֻשׁוֹת שֶׁנִּלְכְּדוּ בַחֲטָאִים וְעוֹנוֹת שֶׁהוּא טֵיט הַיָּנוּן,
אִךְ "וְאִין מְעַמְד", שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְעַמְד שָׁם, כִּי נִשְׁמַתָּם מְעוֹרְרַת אוֹתָם
תְּמִיד, הִיִּתְכֵן מֶה יְהִי מִמֶּךָ וְכוּ', וְעַד מְתִי תִפֵּל כָּל־כָּךְ וְכוּ', וּכְעֵין
שִׁסְפֵר רַבֵּנוּ ו"ל (עֵין סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יֵא), שֶׁהֵבֵן מֶלֶךְ לְקַח אֶת
עַצְמוֹ אֶל הַשְּׁתִיָּה וְהֵלֵךְ לְבֵית הַזּוֹנוֹת, וְרָצָה לְבַלּוֹת בְּזֶה אֶת יָמָיו
לְהַשְׁתַּפֵּר וְלִילֵךְ בְּשִׁרְרוֹת לְבוֹ, אִךְ מַחֲמַת שֶׁנּוֹלַד עִם מִזְג טוֹב,
נִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם, וְהִצְטָעֵר מְאֹד וְאָמַר לְעַצְמוֹ: וְכִי כָךְ רָאוּי לִי
לְהִתְנַהֵג וְכוּ'? וְכֵן בְּכָל פַּעַם נִפֵּל יוֹתֵר וְכוּ', וְהִתְחִיל עוֹד פַּעַם
לְהִצְטָעֵר וְלְהִתְחַרֵּט, וְהָיָה הַמַּחֲשָׁבוֹת מְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, וְכֵן
הָיָה בְּכָל פַּעַם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל זֶה: "טְבַעְתִּי
בִּינוֹן מְצוּלָה", הֵן אָמַת שֶׁנִּטְבַּעְתָּ כְּבָר בִּינוֹן מְצוּלָה, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת
הַחֲטָאִים וְהַעוֹנוֹת שֶׁעֲבַרְתָּ וְכוּ', אֲבָל עַל־כָּל־פָּנִים תִּרְאֶה שְׂיִקְיָם
אֲצִלְךָ "וְאִין מְעַמְד", נִישֵׁט בְּלִיבְעֵן שְׂטִיין דָּאֲרִטֵן, רַק אַ פּוּס אֲרִיין

אֲשֶׁר ב' עג בַּנְחַל קעט

א פוס ארויס^ט, אף ש'יוצא עם רגל אחת מטיט הינון, ואחר-כך נופל עם רגל אחת, על-כל-פנים דארף מען זעהן דער לעצטער פוס זאל ארויס^ט, ודו"ק ודו"ק.

חֲמַדַּת לְבָבִי! כְּאִשׁ דּוּ הָאֵלֶּטְסֵט אִין אִיין פֿאַלן, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מיט א פוס גייסטו אריין אין די טמאה און מיט איין פוס גייסטו ארויס פון די טמאה, זעה נישט מיד צו ווערן, חס ושלום, נאר דער לעצטער פוס זאל ארויס גיין^ט. מָה אִמַּר לָךְ, יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ לָךְ בְּכָל זֶה לְמֵאוֹת וְאַלְפִים עֲמוּדִים, אָךְ טְרַדוֹתֵי רַבּוּ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם מֵעַסֵּק הַרְבִּים, וַיַּעַן שְׁאֵתָה מִבְּקֵשׁ מִמֶּנִּי לְכָתֹב לָךְ עַל-כָּל-פְּנִימֵי כַּמָּה שׁוּרוֹת, כִּי זֶה נִשְׁאַר אַתָּה, עַל-כֵּן אֲמַרְתִּי לְרָשָׁם לָךְ מְעַט דְּבוּרֵי אֱלוֹ, וְאַקְנֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְקַיֵּם זֹאת, לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לִילֶךְ בְּמָקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְשֵׁם תְּדַבֵּר וְתַצַּעַק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שְׂיִרְחַם עָלֶיךָ, וְתִהְיֶה עֲקֻשָׁן גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, וְאַף שְׂאִין בְּךָ עֲכָשׁוּ שׁוּם יֵשׁוּב הַדַּעַת, מַה בְּכָךְ, זֶה בַּעֲצָמוֹ תַצַּעַק וְתִבְקֵשׁ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲקֻשָׁנוֹת גָּדוֹלָה, וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף תִּנְצֵל, וּמִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר אֶת הַיָּמִים וְהַחֲדָשִׁים שְׁעָבְרוּ עָלֶיךָ, שְׁזָכִיתָ לְחֻטֵּף מִפְּעַם אֶל פְּעַם כַּמָּה שְׁעוֹת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְאַף שְׁבִינן בְּךָ וּבִינן בְּךָ הָיִיתָ נוֹפֵל עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם, עַל-כָּל-פְּנִימֵי הָיִיתָ דִּרְכָךְ לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְלֶה לְאֵל עֲזָרָךְ הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּזָכוֹת הַתְּפִלוֹת וְהַצַּעֲקוֹת שְׁמַצַּאתָ אֶת זְוִיגָךְ, בּוֹדָאֵי אִם תִּתְחִיל עֲכָשׁוּ עוֹד פְּעַם, אִזּוּ סוּף כָּל סוּף תִּתְּהַפְּכֶנָה כָּל הַיְרִידוֹת לְעֵלִיּוֹת גָּדוֹלוֹת. וּבְאַמַּת רְאוּי לָךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, נֶפֶשׁ כְּזוֹ שְׁחֻטָּאָה כָּל-כָּךְ וְכוּי, וְעִשְׂתָּה כְּבָר מַה שְׁעִשְׂתָּה, זָכַתָּה לְהַתְּנַדֵּעַ מִרְבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, שְׁהַבְּטִיחַ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִתְקַן אֶת הָעוֹלָם, וְתִהְלֶה לְאֵל אֵינְךָ מִתְּנַגֵּד עָלָיו, בְּזֶה בַּעֲצָמוֹ רְאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, וּבְפִרְט כִּי עַל-יְדֵי

ט) לא להשאיר לעמד שם, רק רגל פנימה רגל החוצה.

ע) צריכים לראות שהרגל האחרונה תהיה פתוח.

ב) אפלו שאפה נופל כל הזמן, רחמנא לצלן, עם רגל אפה נכנס בטמאה וברגל אחת אפה יוצא מהטמאה, ראה לא להתעייף, כי אם לפעל שהרגל האחרונה תצא.

תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת רְאוּי לְאָדָם לְשִׂמְחָה עַד מְאֹד מְאֹד, כִּי אֶפְלוּ אֵין הָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כָּל שְׁבָעִים שְׁנוֹתָיו רַק פְּעַם אַחַת, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ, גַּם-כֵּן כְּדַאי לוֹ שִׁירַד אֶל זֶה הָעוֹלָם, מְכַל שְׁכַן כְּשִׁזְזָה לְדַבֵּר כַּמָּה פְּעָמִים בְּמִשְׁךָ חַיִּיו, וּמְכַל שְׁכַן וְכַל שְׁכַן כְּשִׁזְזָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל נִגְעֵי לְבוֹ וּמְכַאוּבָיו וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, בְּיָדָי רְאוּי לְרַקֵּד וּלְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד; וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, אֵל תִּהְיֶה בְטָלָן, וְאֵל תִּנְיַח אֶת עֲצָמָךְ לִפְלִי, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה וְכוּ'. חֲזַק וְאַמֵּץ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְסוּד וְעִקָּר הַכֹּל, וְכַל מַה שִׁיִּתְגַּבְּרוּ עָלֶיךָ הַמְרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹן, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְחֻדוּהָ, וְתִלְךָ תָּמִיד עִם פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְתִרְקַד הַרְבֵּה בֵּינְךָ לְבִין עֲצָמָךְ, וְאִז סוּף כָּל סוּף תִּנְצַל מְכַל רַע. וְאוֹדוֹת צְרַתְךָ שְׁאָבִיךְ אֵינּוּ מְנִיחַ לְךָ לִתֵּן צְדָקָה (אֲשֶׁר לְדַעֲתִי הִיא שְׁטוּת גְּדוּלָּה, כִּי לְמָה צְרִיךָ שִׁידַע מָה עֲשִׂיתָ עִם הַכֶּסֶף), אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲסוּר לִפְלִי בְּדַעֲתוֹ בְּשִׁבִּיל זֶה, וְתִקְוִים מֵאַמְרָם וְ"ל (תִּנָּא דְבִי אֵלֵיהּ וּבָהּ, פְּרָק כ"ט): יַעֲשֶׂה אָדָם מְצוּוֹתֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה בְּשִׂמְחָה, וְתִחַשְׁבֵּב לוֹ לְצְדָקָה, עֵינֵי שָׁם; וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ שְׁיָמֵי פּוּרִים מִמִּשְׁמָשִׁים וּבָאִים, רְאוּי לְךָ לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וְחֲפֵץ לְהִיטִיב לְךָ. וּכְמוֹ שֶׁעוֹר לְךָ שִׁישׁ לְךָ מְשֻׁרָה בְּפִרְנֶסָה, וְכֵן יֵשׁ לְךָ כָּר זְוִיג, שְׂאֵתָה כָּר חֲתָן, כְּמוֹ-כֵן עוֹד יִיטִיב עִמָּךְ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד. אַךְ נָא וְנָא אֵל תִּפְלֵ בְּדַעֲתְךָ, וּמְכַל שְׁכַן שְׂאֲסוּר לִפְלִי בִּיאוּשׁ, כִּי אֶפְלוּ בְּהַמְצָבִים הֵכִי גְרוּעִים שְׁעוֹבָרִים לְאָדָם בְּחַיָּיו, אֲסוּר לְהִאָבִיד אֶת עֲצָמוֹ (שְׁקוֹרִין זִיךְ פֶּאֶרְלִירֶען, חֵס וְשְׁלוֹם), כִּי זֶהוּ עִקָּר שְׁבָחוֹ שֶׁל הָאָדָם, שְׂאֵף שְׁעוֹבָרִים עָלָיו מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים, אַף-עַל-פִּי-כֵן דְּעַר הָאֵלֶּט עַר זִיךְ, כְּאֲשֶׁר הַרְבִּיתִי לְדַבֵּר עִמָּךְ בְּהִיוֹתְךָ בְּבִיתִי, אַךְ אֵתָה יוֹדַע כְּבָר אִיךָ זֶה הוֹלֵךְ, יְכוּלִים לְדַבֵּר עִם

(צ) הוּא מְחֻזָּק מֵעֵמֶד.

אֲשֶׁר ב' עג בְּנַחֵל קפא

אָחַד שְׁעוֹת שְׁעוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּכְבָר יִתְעוֹרֵר וַיִּתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, אָבֵל אַחֲר־כֶּף יָבֹא אַחַר, וַיִּדְבֵּר עִמּוֹ תְּכָלִית הַהַפּוּף וְכוּ', וַיִּשְׁכַּח כָּל מַה שֶּׁנִּתְעוֹרֵר וַנִּתְחַזֵּק עַל-יְדֵי הָרֵאשׁוֹן, וְהַכֵּל כֹּלֵא הִנֵּה (וְאֶצְלֵי הֵם מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם, שְׁאֲנִי מְדַבֵּר עִם אָחַד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר לוֹ, וַנִּתְעוֹרֵר וַנִּתְחַזֵּק, וּמִתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּשִׁקְיָה עֲצוּמָה, וּכְבָר זָכוּ הִרְבֵּה לְסִיִּם כַּמָּה מִסְּכָתוֹת, וְאַחֲדִים כְּכָר סִימוֹ חֲצִי ש"ס, וַיֵּשׁ גַּם שְׁסִימוֹ כָּל הַש"ס, אַךְ אַחֲר־כֶּף בָּאִים אַחֲרֵים וּמְבַלְבְּלִים לָהֶם אֶת מַחֵם וְדַעְתָּם, וְעוֹקְרִים וּמְרַחֲקִים אוֹתָם לְגַמְרֵי וְכוּ', אַךְ מָה אֶעֱשֶׂה, זֶה מַחְקֵי הַבְּחִירָה, אֲשֶׁר הֵם מְנַפְּלָאוֹת תְּמִים דְּעִים. הִנֵּה אֶצְלֵי בְּחוֹר אָחַד, שְׁזַפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהוֹצִיאֹ מִטְנוּף מַעֲשָׂיו, רַחֲמָנָא לְצַלְן... וְאַחֲר־כֶּף עֲזַרְנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת לוֹ שְׁלִיחַ טוֹב שְׁיִמְצָא זְוֹגוֹ, וְאַחֲר־כֶּף שְׁלָם לִי... שְׁהַדְּבִיק עָלַי מוֹדְעוֹת עִם זְלוּלִים... סָבְבוּ בְּבִיתִי בְּחוֹרִים, וְהִיוּ בְּבִיתִי יוֹתֵר מִיְלָדֵי... מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ יָמִים וְשָׁנִים בְּלֵי שׁוּם גְּזָמָא כָּלֵל, וּלְבַסּוֹף אֵינָם רוֹצִים לַעֲמֹד אֶפְלוּ בְּדֵי אֲמוֹת שְׁלִי... הִנֵּה אֶצְלֵי בְּחוֹר, וְאַחֲר־כֶּף נַעֲשֶׂה אַבְרָהָ, שְׁהִיָּה רְגִיל לְבַלְבֵּל אוֹתִי מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּקַבִּיעוֹת עֲצוּמָה, וְכַמָּה פְּעָמִים בָּא לְפָנַי הַצְּהָרִים, וְחִזֹּר וּבָא אַחַר הַצְּהָרִים, וְאַחֲר־כֶּף חִזֹּר שׁוֹב בְּעַרְב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי כַח וְסִבְלָנוֹת שֶׁל בְּרוּזֵל, וְאַף שֶׁבִטַּל אוֹתִי מִתּוֹרָה וּמִתְפִּלָּה כָּל-כֶּף, אַף-עַל-פִּי-כֵן קִרְבָּתִי אוֹתוֹ, וַדְּבַרְתִּי עַל לְבוֹ וְחִזַּקְתִּי אוֹתוֹ, וּלְבַסּוֹף הוּא חוֹלֵק עָלַי... וּכְרוּף הַשֵּׁם, אֲנִי נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל חֲלָקֵי וְגוֹרְלִי, שְׁזַפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת עִם אֲנָשִׁים חֶסֶד שֶׁל אֲמַת [שֶׁהוּא חֶסֶד שְׁאִין מְקַבְּלִים גָּמוּל מִמֶּנּוּ, וְאַדְרָבָה עַל-פִּי-רַב לְהַפּוּף], וְלָמָּה אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ כָּל זֹאת, פִּי אֶתָּה בְּעֶצְמָךְ יוֹדֵעַ בְּפִרְטֵי פִרְטֵי, מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְאֵין שׁוּם בְּרִיָּה שְׁיִוֹדַעַת מְכַאוֹבֵי נַפְשֶׁךָ וּלְכַבְּךָ... וְאֵין לָךְ אֵף אוֹהֵב נֶאֱמַן אָחַד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זָכָה אוֹתָךְ בְּזִכְיוֹת חֲנֻם שֶׁנִּתְקַרְבַּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהִתְחַלַּת לְהִרְגִיל אֶת עֶצְמָךְ לִילֶךְ בְּדַרְכוֹ הַנְּעִימָה, וְאַף בְּהַמְצָבִים הַכֵּי קָשִׁים שֶׁלָּךְ שְׁהִיִּת מְשַׁקֵּץ וּמִתְעַב מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, בְּרַחֲמֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְצַעֲקָתְךָ בְּכָל לַיְלָה כַּמָּה שְׁעוֹת, וְכֵן עֲזָרְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

קפב אָשֶׁר ב' עג בְּנַחֵל

שְׁסִימַתָּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִסִּכּוֹת מִהִתְחַלֵּת הַשֵּׁס״ס עַד מִסִּכּוֹת סִכָּה, וְכֵן שְׁלַחַן עָרוּךְ וּמִשְׁנֵיּוֹת, וְתִהְיֶה לְאֵל, בְּלִיטִי עִמָּךְ שְׁעוֹת שְׁעוֹת שְׁבוּעוֹת רְצוּפִים, וּלְבִסוּף בָּאוּ אָבִיךָ וְאֶחָיךָ וּמְבַלְבְּלִים אוֹתְךָ, וּמְרַחֲקִים אוֹתְךָ לְגַמְרֵי מַרְבְּנוּ ו״ל וּמֵאַנְשֵׁינוּ... תֵּאֱמִין לִי, שְׂאִין לִי מַה לְהַגִּיד לָךְ... זֶהוּ מַחְקֵי הַבְּחִירָה, וְכִפִּי הַנִּרְאָה שְׁכָף צָרִיךְ לְהִיּוֹת, עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מִשְׁמַיִם, וַיַּחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, וַיֵּאִיר לָנוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז עַל-יַדֵּי מִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ).

אָף-עַל-פִּי-כֵן, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, עַל-יַדֵּי מַעֲט יִשׁוּב הַדַּעַת תּוֹכֵל לַחֲזוֹר, כִּי תִרְאֶה וְתִתְיַשֵּׁב, הָאִם יָכוֹל מִיִּשְׁהוּ לַעֲזוֹר לָךְ מִבְּלַעֲדֵי רַבְּנוּ ו״ל?! הָאִם יָכוֹל מִיִּשְׁהוּ לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מִמְּקוֹמְךָ הַמְּגֻנָּה מִבְּלַעֲדֵי רַבְּנוּ ו״ל?! הַיֵּשׁ לָךְ עוֹד אוֹהֵב נְאֻמָּן הַמְּכִיֵּן אוֹתְךָ, וּמְרַגֵּשׁ בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה כְּרַבְּנוּ ו״ל?! הַיֵּשׁ לָךְ עוֹד אֶחָד שְׂמֵת־עֲנִין בְּמַצְבְּךָ כְּרַבְּנוּ ו״ל?! הֲלֹא יָבוֹא הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה שְׂתִשָּׂאֵר לְבַד בְּלִי אָב וְאִם, וְאֶחָיךָ יִתְרַחֲקוּ מִמָּךְ וְכוּ' וְכוּ', מַה תַּעֲשֶׂה אָז? אֵת מִי יִהְיֶה לָךְ אִם לֹא אֵת רַבְּנוּ ו״ל, אֲשֶׁר אוֹהֵבְךָ בְּאַמֶּת וְרוּצָה וְחַפֵּץ רַק בְּטוֹבָתְךָ הַגִּשְׁמִית וְהַנִּצְחִית?! עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, כַּלֵּךְ מִדְּבוּרֵיהֶם, וַיִּבְרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת תִּהְיֶה רְגִיל לְסַפֵּר רַק לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן תֵּאֲחַז אֵת עֲצָמְךָ כְּרַבְּנוּ ו״ל אֶפְלוּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, מַה בְּכָךְ אִם יִתְוַדַּע אָבִיךָ שְׂיֵשׁ לָךְ שְׂיִכּוֹת אֶל רַבְּנוּ ו״ל?! וּמַה בְּכָךְ אִם יִתְוַדַּע שְׂאֵתָה רוּצָה לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו״ל, הָאִם הֵם יוֹדְעִים בְּאֵילוֹ מְקוֹמוֹת מְגֻנִים הַסְּתוּבְכֶת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְגַם עַכְשָׁו הֲלִכְתָּ לְשָׁם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן?! הָאִם הֵם יוֹדְעִים טְנוּף מַעֲשִׂיךָ, וּמָה אֵתָה עוֹשֶׂה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן?! וְעַל-כֵּן מִדּוּעַ תִּפְּל כָּל-כֶּף בְּקִטְנוֹת הַדַּעַת, הַתְּאֹרֶר בְּעֵזוֹת דְּקֻדְשָׁה, וַיִּבְרַח לָךְ אֶל הַרּוֹפֵא הַנִּצְחִי שְׂיִכּוֹל לְרַפְּאוֹת אוֹתְךָ, וַיִּכּוֹל לְהַחְזִיר אוֹתְךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. בְּנֻדָּאֵי אֵין כְּוִנְתִּי שְׂתִלָּךְ לְהַתְּגַרוֹת בְּהֵם, וּלְגַלוֹת לְהֵם שְׂיֵשׁ לָךְ שְׂיִכּוֹת אֶל אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵתָה חַפֵּץ לְתַחַב רֵאשֶׁף בִּינֵיהֶם, אֵךְ כְּוִנְתִּי הִיא לְגַבִּי עֲצָמְךָ, כִּי לְדַעַתִּי אֵתָה לְבַד, מְלֵא סִפְפוֹת בְּעֲצָמְךָ, וַיֵּשׁ לָךְ מְנִיעוֹת

אָשֶׁר ב' עַד בְּנַחֵל קִפְג

הַמֵּחַ הַרְבֵּה. אַחִי, אַחִי! מִי צָרִיךְ עוֹד אֶת רַבְנוּ ו"ל כְּמוֹדֶךָ?! מִי צָרִיךְ לִישׁוּעָה וְרַחֲמִים רַבִּים כְּמוֹדֶךָ?! כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כו, י): עַל הַכֹּל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאֲרִיךְ אַפּוֹ חוּץ מִן הַזְנוּת, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה ט): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל אֲנִי כּוֹבֵשׁ, וְעַל הַזְמָה אֲנִי כּוֹעֵס, עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרַשְׁת וַיְרֵא ט, ד): עַל הַכֹּל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹתֵר חוּץ מִן הַזְמָה, עֵינֵי שָׁם; עַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ אֶת רַבְנוּ ו"ל יוֹתֵר מִהַכֹּל, כִּי הוּא אֲשֶׁר עָרַב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִתְקַן אֶת הָעוֹלָם, אֲךָ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עָרַב וּבִלְבָּל אֶת הָעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּגִי-אָדָם שְׂלֵא דֵי לְהֵם עִם מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וּמַחֲשָׁבוֹתֵיהֶם הַפְּגוּמוֹת וְכוּ' וְכוּ', עוֹד חוֹלְקִים עַל רַבְנוּ ו"ל; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, רֵאֵה מָה לְפָנֶיךָ, וְחֹזֵר בָּךְ, וְחֹזֵר בָּךְ, וְתִזְכֶּה לְצֵאת מִחֲשָׁף מַעֲשֵׂיךָ וּמַעֲמָק יְרִידוֹתֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', וְתִזְכֶּה לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית וּלְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

ב' עַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשל"ו.

שְׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַכּוֹסֶף בְּכִסּוּפֵינּוּ נוֹרְאִים לְהָאִיר נִפְשׁוֹ מֵהָאִי אֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', הֲלֹא הוּא נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

בְּאֵתֵי לְקִיָּם מָה שֶׁהִבְטַחְתִּיךָ לְכָתֹב לְךָ, וְאֵף כְּתִבְתִּי לְךָ פַּעַם, אֲךָ אָבֵד, וְאַתָּה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי לְכָתֹב לְךָ מִכְּתָב. וְהִנֵּה בְּאַמְת, אֶהוּבִי, אַחִי, הִזֵּה רְאוּי לְךָ לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמֶךָ עִם סֵפֶר "עֲלִים לְתַרוּפָּה" מִכְּתָבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא דְבוֹרִים וְהַתְחַזְּקוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר כְּבָר לֹא תִצְטָרֵךְ אֶל מִכְּתָבִי. וְרְאוּי לְךָ לְעֵינֵי בְּכָל יוֹם בְּשָׁנִים אוּ בְּשָׁלְשָׁה מִכְּתָבִים כְּסִדְרָן, וְאֵז יִהְיֶה לְךָ לְשִׁלָּל רַב.

אהובי, אחי! צריך לחזק את עצמו בכל פעם מחדש באמונה הקדושה, וצריך להכניס בדעתו ידיעה זו, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה, אשר לא יאמן כי יספר, כי כל פסיעה ופסיעה של האדם משגחת בהשגחתו יתברך, היכן שיהיה האדם ביום פלוני ובשעה פלונית וברגע פלוני... ועם מי יפגש ובאיזה מקום... הכל לכל משגח בהשגחתו יתברך הפרטי הפרטיות, ואפלו אם כבר נפלת וכו', תתחיל מחדש בכל רגע, כי הכל מלמעלה, כי על כל אחד עובר ירידות ונפילות אחרות מלמעלה, כי מנסים אותו לראות איך יוכל פלוני לצאת ממקום פלוני... ואת פלוני מנסים איך פלוני יצא ממקום פלוני... כי לכל אחד יש קטנות וירידות ובלבולים אחרים, והכל מלמעלה לראות איך יעמוד ויחזק את עצמו לשוב אליו יתברך, וזהו עקר שעשועיו יתברך, בשרואה שכל אחד מסבב עם חמר אחר, ועוברים עליו הרפתקאות ובלבולים אחרים, ואף-על-פי-כן אינו מתפעל, רק ממשיך את עצמו אליו יתברך... והנה בודאי רב העולם אינם יודעים מזה, על-פן חכף-ומיד כשעובר עליהם מה שעובר פאר לירט ער זיך², ומתחיל לעשות כמה וכמה מיני תחבולות, איך להנצל ואיך לצאת ממצוקתו, אבל לא-כן האישי הפשר והעובד השם הוא יודע אשר אין חכמה ואין עצה נגד השם (עין משלי כא, ל), כל דבר שהוא מנגד ומסתיר את השם יתברך, אין בדבר זה לא חכמה, ומכל שפן שאינו עצה, רק הוא מבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ובורח רק אליו יתברך, ומתחיל לדבר עמו יתברך: "ראה וגם ראה, אבי, מה שעובר עלי". ומרחיב את הדבור בזה מאד מאד בלשון שרגיל בו, שזה נקרא התבודדות, וזוהי עבודת הצדיקים הגדולים במעלה נפלאה מאד מאד, שמכל מה שעובר עליהם, הם בורחים רק אליו יתברך, ומדברים ומספרים צרותיהם וצרות ישראל אליו יתברך, ומבקשים ומתחננים לפניו יתברך, שירחם עליו ועל עמו ישראל, וממליצים ומלמדים זכות על

(ק) הוא מאבד את עצמו.

אֲשֶׁר ב' עַד בְּנַחֵל קֹפֶה

כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְכָל מֵה שֶׁהָאָדָם גְּבוּהָ מְאֹד (עַר אִיזו אִיין הֶעֱכָעְרַעַר סָאָרְט מְעַנְטְשִׁי), כְּמוֹ-כֵן מְרַבֵּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָה, עַד שֶׁגְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים מְבַלִּים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, שֶׁהֵם שָׂרִים וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקְשִׁים וּמִתְחַנְּנִים בְּעִבּוֹר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְהֵם דִּיקָא הַמְּשִׁיכִים שֶׁפַע וְיִשׁוּעוֹת לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְדָבָר זֶה נֶעְלַם מִכָּל הָעוֹלָם, כִּי לְכָל אֶחָד נִדְמָה שֶׁבִשְׂבִּיל מִפְּרָסָם פְּלוּנִי זָכָה לִישׁוּעָה, וְלִזֶּה נִדְמָה כִּי בִשְׂבִּיל מִפְּרָסָם פְּלוּנִי אַחֵר זָכָה לִישׁוּעָה, אֲבָל בְּאַמֶּת הַכָּל הַכָּל הַבָּלִים, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁ רַבְּנוּ ז"ל (עֵינ בְּתִי-מוֹהַר"ן, אוֹת עֲבוּדַת הַשֵּׁם, סִימָן יב), כִּי יֵשׁ צְדִיקִים נִסְתָּרִים, שֶׁהֵם עוֹסְקִים כָּל הַיּוֹם בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וּמְשִׁיכִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וְהֵם מוֹרִידִים שֶׁפַע וְיִשׁוּעוֹת לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא מְנַפְּלָאוֹת תָּמִים דְּעֵים.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית, כָּל אֶחָד שֶׁמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל עֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְחִיל לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לִילָף בְּדַרְךְ הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, גַּם הוּא יְכוּל לְזַכּוֹת שִׁיְהִיָּה חֶלְקוֹ בֵּין הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ, הֶעֱקַר שִׁיְהִיָּה עִם לֵב אָמֵת, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ חֲשׁוֹב מְאֹד מְאֹד אָמֵת (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים ט', קיב).

מֵה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר, יֵשׁ לָנוּ לְשִׂמְחָה כָּל יְמֵינוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּדַע מְרַבֵּי אָמֵת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, אֲשֶׁר יְכוּל לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִטְּנוּף מְעֻשָׂיו, וּמְרַחְצוֹ וּמְלַבִּישׁוֹ וּמְקַשְׁטוֹ בְּלִבוֹשִׁים וְקִשׁוּטִים יְפִים עַד מְאֹד. וְרֵאִינוּ בְּחוּשׁ, שֶׁהַתְּקַרְבוֹ אֶל רַבְּנוּ ז"ל בַּחוּרִים פְּגוּמִים עַד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אִף הַשְּׁלִיכוּ דְעַתָּם וְשַׁכְּלָם לְגַמְרִי, וְצִיְתוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְהַתְּחִילוּ לְהַתְּבוּדַד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִף שֶׁהִיָּה קָשָׁה וְכָבֵד עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד, כִּי הִיָּה נִדְמָה לָהֶם, שֶׁאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתָם, וְכֵן לֹא הִיָּה לָהֶם מִי שִׁיחֲזֹק וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַכְּרִיחוּ אֶת עֲצָמָם בְּכָל הַפְּחוֹת לְהִיּוֹת רְגִילִים כְּזֶה, וְדַבְּרוּ עִמּוֹ

(ר) הוּא סוּג אָדָם מְרוּמָם יוֹתֵר.

קפו אָשֶׁר ב' עד בַּנְחָל

יִתְבַּרְךָ שְׁעוֹת שְׁעוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּהִצְנַע, וְכֵן מֵאַחַר שְׂרַבְנוּ וְ"ל
הַזְהִיר כָּל-כֶּף עַל הַתְּמִדַת הַלְמוּד, לְקַחוּ אֶת עֲצָמָם מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהִתְחִילוּ מִסְכַּת בְּרָכוֹת, וְכֶף חֲזָרוּ דָף אַחַר דָּף, עַד
שְׂסִימוּ בְּרָכוֹת וְהִתְחִילוּ שִׁבְתָּ וְכֵן לְהִלֵּן, עַד שְׁזָכָה אוֹתָם הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ וְסִימוּ אֶת כָּל הַשֵּׁ"ס, הַתְּחִילוּ עוֹד פַּעַם, וְכֵן עָשׂוּ לְעֲצָמָם
שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן עָרוֹף וּבִמְשָׁנִיּוֹת, עַד שְׁעוֹרָם הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּמִשְׁךָ יָמִים
וְשָׁנִים, שְׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם מְרִירוֹת וְנִסְיוֹנוֹת, וְטָעְמוּ אֶלֶף טָעָמֵי מִיתָה
בַּיּוֹם אֶחָד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאֵבֶן זַיִז וְיָד דָּעַר הָאֶלְטוֹן^ש, וְאַחֲזוּ דָרְכָם
בְּעִקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה, סוּף כָּל סוּף הָאֵט זַיִז הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אוֹיֵךְ אוֹיִס
גְּעַפְרִיט^י, וְזָכוּ לְמָה שְׁזָכוּ — אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, יֵהָא חֲלָקָנוּ
עִם חֲלָקָם.

אָהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! עַדִּין אַתָּה בְּחוֹר צָעִיר, וַיֵּשׁ בְּכַחֲךָ גַם כֵּן
לְכַנֵּס אֶל תּוֹף הַקְּדוּשָׁה, אִם רַק תְּבַטֵּל אֶת דַּעַת עֲצָמְךָ, וְתִקְבַּל עֲצַת
רַבֵּנוּ וְ"ל הַמוֹבָאִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים — הַפֶּךָ בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא
מְרוּגוּעַ לְנַפְשְׁךָ, עֵקֶר הַכֹּל לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַזְּמַן, לְבִלּוֹת הַיָּמִים
וְהַלֵּילוֹת רַק בְּתוֹרָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ וּבִתְפִלָּה בְּכּוֹנֵנָה פְּרוּשׁ
הַמְּלוֹת עַל-כָּל-פָּנִים, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְפָרְשִׁים (תְּהִלִּים לֵב, ו): "עַל
זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצוּא' עַר זָאל טְרַעֲפֵן דִּי צִיִּיט"^א,
כִּי לְבַחֲוֹר צָעִיר יְכוֹל לְעַבֵּר הָעֵת בְּהֶבֶל וּבְרִיק, וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא
בְּעַמְלוֹ, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְּבָה מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ לְעֵת
מְצוּא, שְׂיִמְצָא אֶת הָעֵת, וַיִּמְלֵא אוֹתָהּ בְּטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי. וְאָמַר ר'
לִוי יִצְחָק (נְרוֹ יֵאִיר) [ו'ל], שְׁבַעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַנִּפְטָר מִתְּבִישׁ מְאֹד,
כִּי רוּאָה שְׂהִיָּה לוֹ בְּזָה הָעוֹלָם כָּל-כֶּף הַרְּבָה זְמַן, וּבִלָּה אוֹתוֹ בְּהֶבֶל
וּבְרִיק מְאֹד; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, חֲזַק וְאַמְץ מְאֹד מְאֹד עַל-כָּל-
פָּנִים מַעֲכָשׁוּ לְהִתְחִיל לְהַשְׁתַּוְּקֵק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ יִהְיֶה אֵיךְ שְׂהִיָּה,
וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוּ יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְתִהְיֶה

ש) הֵם הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד.
ת) הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ גַם גָּמַר בְּעַדָּם.
א) שְׂיִמְצָא אֶת הַזְּמַן.

אֲשֶׁר ב' עה בַּנְחַל קפז

רק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקֵךָ, אֲשֶׁר בַּנְחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה שָׁם חֶלְקֵךָ וְגוֹרְלֵךָ, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לִילֵךְ תְּמִיד בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְלִקְבֹּל כָּל אָדָם בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת, וְלַעוֹלָם תִּכְרַח מִמַּחְלָקַת וְסִכְסוּכִים, וּמִכָּל שֶׁכֶן שְׁלֹבַל תִּפְגַּס בּוֹכוֹחִים שֶׁל הַבֵּל הַנִּמְצָאִים בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כִּי "יְמִינוּ כְּצֹל עוֹבֵר" (תהלים קמד, ד); וְעַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לַחֲטוֹף כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שְׁנוּכַל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

יְמֵי הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשִׁים מִמְּשֻׁמְשָׁים וּבָאִים, תִּרְאֶה לְקַבֵּץ מְעוֹת בְּעִבּוֹר הַדְּפָסָה, שֶׁהִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת, וְכֵן תַּעוֹרֵר אֶת חֲבֵרֶיךָ לְמַצּוֹה זו.

ב' עה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְתַאֵר אֶת שְׁכֵרוֹן לְבָבְךָ וְאֵת רֵעַ מִצְבָּךְ וְגוֹרְלֵךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה אֵינִי יוֹדֵעַ הֵי אַךְ אֶתְחִיל לְכַתֵּב לְךָ, אִם לְחַזֵּק אוֹתְךָ? אִם לְנַחֵם אוֹתְךָ? אִם לְדַבֵּר עַל לְבָבְךָ? כִּדִּי לְהַפְיֵג צַעֲרֵךְ, וּבִפְרָט כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בִּיָּדְךָ, תִּתְחִיל מִחֲדָשׁ לְדַפְדֹּף בְּדַפִּים (בְּלַעֲטָלְעֵן דִּי בְּלַעֲטָעֵר), וְשֵׁם תִּמְצָא הַתְּחִיבוֹת וְעִצּוֹת יִשְׂרוּת לְכָל עֵגֶן וְעֵגֶן וְלְכָל מְאוֹרַע בְּחַיִּים מֵה שֶׁנֶּאֱרַע עִם הָאָדָם. וּבְאַמַּת יְדִידֵי הַיָּקָר, כְּשֶׁתְּחִיל לְהַסְתַּכֵּל לְאַחֲזִירֶיךָ מֵה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ בְּשָׁנִים שֶׁעָבְרוּ עַד עַכְשָׁו, אֵילוּ מְרִירוֹת וַיְסוּרִים וְצָרוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְחוֹבוֹת עָבְרוּ

קפח אֲשֶׁר ב' עה בנחל

עֲלִיךָ אֲוֶן דֹּו הָאֶסֶט גִּישְׁמַאק גְּעִשְׁרִיגְעֵן צִוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ^ב; וַתְּהִלָּה לְאֵל, רְאִיתִי יְשׁוּעוֹת וְנִפְלְאוֹת, נִסִּים וְשִׁדּוּד הַטֹּבֵעַ מִמֶּשׁ, וְעִכְשׁוֹ אַתָּה נֹפֵל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ, עַד שְׂאֵתָה אוֹמֵר, רַחֲמָנָא לְצַלְן, נוֹאֵשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם; לְדַעְתִּי עַקֵּר הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵרֵת עֲלֶיךָ עִכְשׁוֹ הוּא, שְׁנִפְלֵת מִהָאֲמוּנָה וְהַבְטָחוֹן, וְאַתָּה מִתְחִיל לְהִתְרַשֵּׁל מִתְפַּלָּה, וּבִשְׂבִיל זֶה אַתָּה בְּעֵינֶיךָ נֹאכֵד לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלְן. זָכֹר, זָכֹר! אֵיךְ שְׂמַכְל צָרָה שְׁעִבְרָה עֲלֶיךָ בְּיָמִים וּבִשְׁנַיִם הַקּוֹדְמוֹת, הֵייתָ רָגִיל לְהִתְחַבֵּא בְּמִקּוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וְדַבַּרְתָּ הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְסִפַּרְתָּ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וַתְּהִלָּה לְאֵל, עֲזָרְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְדִיקָא עִכְשׁוֹ אַתָּה מִתְחִיל לְהִתְרַשֵּׁל מִתְפַּלָּה וְשִׂיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, אַדְרָבָה אִם אַתָּה בְּמַצָּב שְׂפֵל כְּזֶה... עִכְשׁוֹ דִּיקָא הוּא הַזְמַן הַכִּי טוֹב לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפָּר לוֹ אֶת כָּל לִבְךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת. וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִירִין מַג): מִי שְׂדַעְתּוֹ שְׂפֵלָה, אֵין תְּפַלְתּוֹ נִמְאָסֶת, שְׁנֹאֲמֵר (תְּהֵלִים נֹא, יט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֻקִּים לֹא תִבְזֶה", עֵינֵן שָׁם; וְכֵן אֲמָרוֹ (מִדְרַשׁ תְּנַחֲוּמָא, פְּרַשְׁתַּת וַיִּשְׁלַח): אֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חִפְזָן לְחִיב בְּרִיָּה, אֲלֹא מִבְּקֵשׁ שְׂשִׁיתְפַּלְלוּ הַבְּרִיּוֹת לְפָנָיו וַיִּקְבְּלֵם, עֵינֵן שָׁם.

על-כֵּן חֲמַדַּת לְבָבִי, אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאֵל תְּפַל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ, וְאֵל תִּתְחַלֵּשׁ וְתַפֵּל בְּרוּחְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, אַדְרָבָה תַּחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ מִתְחַדֵּשׁ, וְתִתְחִיל לְטַעַן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ טְעָנוֹת נְכוֹנוֹת שְׂשִׁיעֵזוֹר לָךְ, וְתִתְמַיֵּד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד בְּכָל מֵינֵי דְבוּרִים וְטְעָנוֹת יְפוֹת, וְתִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ הַרְבֵּה שְׂיִקְרַב אוֹתָךְ, וּבְחִירְתָּךְ תְּהִיָּה תְּמִיד רַק לְבַחֵר בְּטוֹב, וְתְהִיָּה עֲקֵשׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, הֵינּוּ בְּשִׂיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, אַף שְׂיִדְמָה לָךְ שְׂאִין מִי שְׂשׁוֹמֵעַ לָךְ, אַתָּה, אֲהוּבִי, אַחִי, חֲמַדַּת לְבָבִי, אֵל תִּתֵּן דְּמִי לוֹ, וְאֵל תִּנְיַח אֶת מְקוֹמָךְ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׂבַעוּלָם, וְתַעֲשֶׂה בְּעֵצְמָךְ כָּל מֵינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתְהִיָּה רָגִיל בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, עַד שְׂשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תִרְגִּישׁ עֲלֶיךָ

(ב) וְצַעֲקָתָּ בְּנִעִימוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

אָשֶׁר ב' עו בְּנַחֵל קַפְט

שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, שָׁמַר אֶת נַפְשְׁךָ מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת יְהִיָּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, כִּי הַכַּעַס וְהַקְפִּידוֹת עוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזְּ עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, תָּבוֹא אֵלֶיךָ יְשׁוּעָה בְּלִי שׁוּם סַפֵּק, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבֵּנוּ ו'ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן ג'): עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת בָּאָה יְשׁוּעָה, (עוֹד שָׁם, סִימָן כב): מִי שְׂמַתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה — יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ. (עוֹד שָׁם, סִימָן כו): מִי שְׂמַתְפַּלֵּל כָּל הַיּוֹם עַל-יְדֵי-זֵה מְקַבֵּל יְשׁוּעָה; עַל-בֵּן רֵאָה מֵה לְפָנֶיךָ, הַתְּמִד מְאֹד מְאֹד בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וְאִזְּ יֵאִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ דַּעְתְּךָ בְּאוֹר וּבְחִיּוֹת חֲדָשָׁה, וְתִזְכֶּה לִישׁוּעוֹת וּלְנִסִּים גְּדוֹלִים, וְתִצָּא מִצְרוּתֶיךָ וְחֻבוֹתֶיךָ, וּבְנֹדָאֵי יֵשׁ כְּנֻגָה עֲמָקָה אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, לָמָּה נִפְלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ בְּחֹשֶׁךְ צָרָה וְיִגּוֹן כְּזֶה, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עִמָּךְ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (שָׁם סִימָן ט'): קִדְּם שְׂעוּשָׁה הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא נִס לְאָדָם, הָאָדָם הַזֶּה נוֹפֵל לְרַעָה, וְהַכֹּל לְפִי גְדִל הַנֶּס; הַעֲקֵר בְּטַח בְּה', כִּי יְשׁוּעָתְךָ תְּלוּיָה רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא בְּיַד בְּשָׂר וְדָם (עִין שָׁם, סִימָן יד): עַל-יְדֵי בְּטָחוֹן תִּזְכֶּה לְהִבִּין שְׂיִשׁוּעָתְךָ מֵאֵת הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא וְלֹא מֵאָדָם, עַס וְעֵט דִּיר נָאךְ זֵיין זֵייעֶר גוּט פֶּאָרְלִיר זִיךְ נִישְׁט'; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשָׁרִי חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלִינוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי אָמֵת כְּזֶה, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, הַמְּחַזֵּק וּמֵאֲמֵץ אוֹתָנוּ, וּמְמַשִּׁיף לָנוּ יְשׁוּעוֹת וְחֲסָדִים; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שְׂעֵשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' עו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשל"ו.

שְׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה יְשִׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְרוּ

ג) עוֹד יְהִיָּה לָךְ טוֹב מְאֹד, אֵל תֵּאבֵד אֶת עֲצָמְךָ.

יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה אֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ... רְאוּי לך לְלַמֵּד
 הַתּוֹרָה "אֶקְרוּקְתָא" בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג', וְתֹאמַר
 עָלֶיךָ הַתַּפְּלָה מִלִּקוּטֵי-תַפְּלוֹת, וְכֵן לְלַמֵּד עָלֶיךָ הַהֲלָכָה מִלִּקוּטֵי-
 הֲלָכוֹת אֶפּוֹטְרוֹפּוּס (הֲלָכָה ג'), וְהֶאֱרַכְתִּי, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּסֵפֶר "שִׁפְת
 הַנַּחַל" עַל תּוֹרָה זוֹ, דְּבָרִים עֲרָבִים וְנִפְלְאִים — קָחֵהוּ מִשָּׁם, וּבַתּוֹרָה
 זוֹ מְרַמֵּז וּמְתַגַּלֵּה סוּד הַנְּבוּאָה וְהַרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ לְהַזְכִּיר אֵלֶיךָ, וְעַיִן
 בְּפִרוּשׁ רַש"י פָּרָשָׁה זוֹ עַל פְּסוּק: "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" — "הַקּוֹל
 הוֹלֵךְ וּמַגִּיעַ לְאָזְנוֹ וְכָל יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹמְעִין", "קוֹל לוֹ קוֹל אֵלֶיךָ
 מֹשֶׁה שָׁמַע וְכָל יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ", עַיִן שָׁם; וְהוּא בְּכֻלּוֹ הַרְמְזִים
 הַמוֹבָאִים בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן נד), שְׁפָל זֶה הוּא עֲנִין
 הַסֵּתֶפְלוֹת הַשְּׂכָל שֵׁשׁ בְּכָל דְּבַר, הַמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א',
 סִימָן א'), וַיֵּשׁ לְהֶאֱרִיךְ בְּזוֹה, אִךְ אֵי אֶפְשָׁר עַל-פִּי הַכְּתָב, כִּי הֵם דְּבָרִים
 שְׂפָסָה עֲתִיק וַיִּתְגַּלוּ עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שְׂאֵז כָּלֵם יִהְיוּ נְבִיאִים,
 כְּמוֹ שְׂאֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה א', יד): לְפִי שְׂבַעְעוֹלָם הִנֵּה
 שְׂכִינָה נִגְלִית עַל הַיְחִידִים, אֲבָל לְעֵתִיד לְבוֹא (יִשְׁעִיָּה מ'): "וְנִגְלָה
 כְּבוֹד ה', וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו, כִּי פִי ה' דְּבַר", עַיִן שָׁם; כִּי בְּאֵמַת
 אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבַּרְךָ, וְהַפֵּל לְכָל מַה שְׁנִרְאָה לְעֵינֶיךָ
 אֶלְקוֹת גְּמוּרָה הִיא, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם רַק לְבוֹשׁ הַמֶּלֶךְ,
 וּבְפָנִימִיּוֹת שָׁם הַמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְתַכְּף-וַיִּמְיֵד כְּשִׁמְפָשִׁיט אֶת
 הַלְבוּשׁ, רוֹאֵה אֶת הַמֶּלֶךְ, וְעַל-כֵּן מִכָּל הַדְּבָרִים שְׂבַעְעוֹלָם צוּעֵק
 כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְקוֹרָא לְאָדָם אֵלֶיךָ (עַיִן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב), וְאֲשֶׁר
 עַל זֶה מְרַמֵּז: וַיִּקְרָא בְּאֵלֶיךָ זְעִירָא, כִּי בְּכָל מְקָרָה ("וַיִּקְרָ") שָׁם נִסְתַּר
 ("אֵלֶיךָ") אֶלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, רַק הוּא זְעִירָא, כִּי אֵינוֹ נִתְגַּלֵּה רַק עַל
 הַרְאוּיִים אֵלֶיךָ, שֶׁהֵם הַיְחִידִי סְגֻלָּה, שְׂמַקְבְּלִין אֲנִפֵּי שְׂכִינָתָא בְּכָל
 יוֹם (עַיִן סֵפֶה מַה:), וְדִיקָא הֵם שׁוֹמְעִים אֶת כָּל הַפְּרוּזִין שְׂנַכְרָזוּ בְּכָל
 פְּעַם בְּמַתִּיבָתָא דְרַקִּיעָא.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! הַעֲקֵר תְּהִיָּה עֲקָשָׁן גְּדוֹל לְהַתְּמִיד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ
 בְּתַפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלְהַפְּשִׁיט חֲמֻרָה הַגָּס, וְתַבְטֵל אֶת עַצְמְךָ רַק

אשר ב' עו בנחל קצא

אליו יתברך, ולא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, שזה נקרא עלית המלכות אל שרשה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעז), וכן תמיד מאד מאד בלמוד גמרא, שהוא סגלה נפלאה להמשכת הנבואה על האדם (ויש בענין זה סוד נפלא), על-כל-פנים אתה עבד עבודתך כף בתמימות ובפשיטות, לפרש כל שיחתך תמיד אליו יתברך, ותתמיד בגמרא דיקא, אז סוף הכבוד לבוא, שיתגלה אליך מל"ך הכבוד בגלוי נפלא.

הדורש שלומך...

אז מען איז זוכה זיך צו האלטן ביים הייליגען רבי'ן מיט איין אמת אן ליצנות און מען פאלגט איהם בתמימות ובפשיטות קען מען זוכה זיין צו זעהן שיינס אויף דעם עולם⁷.

גם אבקש אותך מאד מאד לבל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם יהיה איך שיהיה, כי מה שמיעד בעבורך, יבוא אל ביתך אפלו כמה פעמים... ומה שאינו מיעד בעבורך תוכל לרדף אחריו, אפלו כמה פעמים, ולא יועיל כלל... ובכלל — יסוד גדול בזכור הדעת והמתח לא להסתכל על אחר כלל — בין ברוחני ובין בגשמי. "ודרך סוס כששיתה מים בנהר, בועט עם רגליו במים, כי רואה עוד סוס שותה מים", ועל-כן כלך מדרך זו, שום בריה לא תוכל לקחת דבר שלך, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (יומא לח.): אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה, אפלו כמלא נימא, ואמרו (ברכות נח): אפלו ריש גרגיתא משמיא מנו ליה (הינו אפלו שררה קטנה ופחותה פזו, גם-כן ממנו יתברך בהשגחה נוראה ונפלאה), ואז פשתופה לחקק דבר זה בודעתך, ידיעה זו בעצמה תביא אותך אל סוד הנבואה והרוח-הקדש, כי תדע שהידיעה והבחירה אחת היא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא).

7) אם זוכים להחזיק עצמו ברבנו הקדוש עם אמת בלי ליצנות, ומצייתים אותו בתמימות ובפשיטות אפשר לזכות לראות דברים יפים בזה העולם.

קצב אָשֶׁר ב' עז בַּנְחַל

שְׁעַל-יְדֵי יְדִיעָה זוֹ נַעֲשֶׂה בְּסוּד מְלֶאֶךְ, עֵינֵי שָׁם; וְעֵינֵי (בַּמְדַּרְשׁ רַבָּה, פְּרָשָׁה וַיִּקְרָא א, א): הַנְּבִיאִים נִקְרְאוּ מְלֶאכִים, עֵינֵי שָׁם; וַיֵּשׁ לֹאמַר שֶׁהַכֹּהֵן הָיָא כַּנְ"ל, כִּי סוּד הַנְּבוּאָה הוּא שְׁמִפְשִׁיט הַכֹּל מֵהַחֲמַר, וְרוּאָה רַק פְּנִימִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁזָה סוּד הַצְּדִיקִים מְדַמִּים צוּרָה לְיוֹצְרָה, שְׂאֵז נִתְגַּלָּה אֲצִלוֹ, כִּי הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה אַחַת הִיא, וְנַעֲשֶׂה בְּסוּד "מְלֶאֶךְ", שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָּה צ"א, שֶׁהוּא יַחֲוֵד הַנְּזִ"ה אֲדַנְ"י, שְׁעוּלָה גַם צ"א, קָשׁוּר הָעוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאֵינִי דוֹאֵג וְאֵינִי מְקַנָּא שׁוּם בְּרִיָּה, רַק דְּבוּק בְּדַבְּקוֹת אֲמַת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' עז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ז' אָדָר ב' הַתְּשַׁלְּוֹ.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַאֲבָרָךְ חֵיקָר, גַּר לְהַצְדִּיק, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרֹּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְתַכְּף-וּמִיד אֲשַׁלַּח לְךָ סֵפֶר כְּרִצּוֹנְךָ, וְתִדִּין אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי לֹא הִיָּתָה לִי הַכְּתָבַת שְׁלָךְ.

אֶהוּבֵי, אַחֵי! אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ, שְׂאֵתָה גַר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְרֵאוּי לְךָ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל גְּדֹל נִפְלְאוֹת הַחֲסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מֵעוֹדְךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, תְּהִלָּה לְאֵל, זְכִיתָ לְהַתּוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אֲמַת כְּזָה, רַבֵּי רַחֲמָן כְּזָה, הַמְּחִיָּה וּמְחִזָּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָנוּ, וּמְגַלָּה לָנוּ אֵת אֲמַתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, וְכֵן עוֹרֵךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ שְׁמִצְאָתָ אֵת בַּת זוּגְתָךְ, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לְךָ יְלָדִים, וְגַם בְּפִרְנִסָּה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עוֹזֵר לְךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּנִסֵּי נִסִּים, וּמְכַל זֶה רְאוּי לְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְלְהַרְגִּיל אֵת עֲצָמְךָ תָּמִיד רַק לֹאמַר (תְּהִלִּים קז, א): "הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ", אִם אֲמַנּוּם שְׁעֲדִין עוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מָה

אֲשֶׁר ב' עז בַּנְחַל קצג

שְׁעוֹבֵר מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל אֶת הַגְּלוּי שֶׁל "בַּצֵּר הִרְחַבְתָּ לִּי" (עֵין לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ו, חֶלֶק א', סִימָן קצג), שְׁצָרִיכִים לְמַצֵּא גַם בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת הִרְחַבּוֹת. וְאוֹדוֹת הָעֲנִיּוֹת שְׁמַעִיקָה לָךְ מְאֹד מְאֹד, זָכֹר מֵאַמְרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה לֵא, ב): לֹא מִי שֶׁהוּא עֹשִׂיר הַיּוֹם עֹשִׂיר לְמָחָר, וּמִי שֶׁהוּא עֲנִי הַיּוֹם — עֲנִי לְמָחָר, אֲלֵא לְזֶה מוֹרִיד וְלְזֶה מַעֲלָה, עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְּל כָּל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, כִּי מִי יוֹדֵעַ שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתְךָ וְאֵת תְּקוּן נַפְשְׁךָ וְכוּ' וְכוּ', שְׁאַתָּה צָרִיךְ לַעֲמֹד עַל יַד הַכֶּתֶל מְעַרְבֵי וְלִקְבֹץ צְדָקָה, וְאַתָּה מְזַכֵּה יִשְׂרָאֵל בְּמַצּוֹת צְדָקָה שְׁנוֹתָנִין לָךְ; וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה לֵא, ב): הָעֹשִׂיר מְנַסֵּהוּ, אִם תִּהְיֶה יָדוֹ פְּתוּחָה לְעֲנִיִּים, וְהָעֲנִי הוּא מְנַסֵּהוּ — אִם יָכוֹל לְקַבֵּל יְסוּרִים וְאִינוֹ כּוֹעֵס, עֵין שָׁם; וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבְתְךָ הַנִּצְחִית אֵל תִּכְעַס עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁאִינָה רוֹצֶה לְתֵן לָךְ, רַק תְּדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, כִּי הִיא אֵינָה הַשְּׁלִיחַ שְׁלָךְ, כַּאֲשֶׁר הִיָּה רַגִּיל ר' מֹשֶׁה טְשֵׁנְסְטְחוֹבֵר ו"ל, לֹמֵר לְמִי שֶׁלֹּא רָצָה לְתֵן לוֹ צְדָקָה, אֵיךְ זֵיט נִישְׁט" ... וְהַשִּׁיב לוֹ: לְעוֹלָם הָאֵב אֵיךְ גַּעֲלֵט נָאֵר וְוֹאס דָּעֵן, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הָאֵט דָּאס צו טֵיילֵט צְווישְׁעֵן מְעַנְטְשֵׁן, און אֵיךְ צוֹלִיב מֵיִנְעַ עוֹנוֹת דֶּאָרף אֵיךְ גֵּיין דָּאס קְלִיבְעֵן פֿון זֵי, אִיז פֿונְקֵט ווי מְעַן קֵעֵן נִישְׁט קֵיין טְעֵנוֹת הָאָבֶן צוּם פֿאַרְטֵער פֿון אֵיין אַנְדֶּערִין גַּעגֵינְט, דָּאס בְּרַעַנְג מִיר אַ בְּרִיעַף, אַזוֹי קֵעֵן מְעַן נִישְׁט הָאָבֶן קֵיין טְעֵנוֹת צו אַ מְעַנְטְשֵׁן וְוֹאס ווִיל מִיר נִישְׁט גַּעבֵן קֵיין צְדָקָה ווִייל מִסְתָּמָא אִיז מֵיין גַּעֲלֵט נִישְׁט בֵּי דִיר'. וְאַנִּי כּוֹתֵב לָךְ זֹאת, כִּי אֵיטָא (בְּזִהַר הַקִּדְּשׁ, פֶּרֶשֶׁת יִתְרוֹ פו): וְוִי לְמֵאן דִּהֵאִי מִסְפֵּנָא יִקְבֵּל עֲלוּהִי לְמֵאֲרִיָּה מְשׁוּם דְּמִסְפֵּנָא קָרִיב לְמִלְפָּא יִתִּיר מִכְּלֵהוּ' וְכוּ', עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן צָרִיכִים רַק לְלַמֵּד זְכוּת עַל בְּנֵי-אָדָם, וְאִז הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹ יַעֲזֹר לָךְ, כִּי

(ה) אַתָּם אֵינְכֶם...

(ו) לְעוֹלָם יֵשׁ לִי כֶסֶף, רַק מַה? הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חֶלֶק אֶת זֶה בֵּין הָאֲנָשִׁים. וְאַנִּי, בְּעֵבֹר עוֹנוֹתִי, עָלִי לְלַכֵּת לְאַסְף מֵהֶם, וּבְדִיוֹק כְּמוֹ שְׂאִי אֶפְשֶׁר שְׁתִּהְיֶינָה טְעֵנוֹת לְדוֹר שֶׁל אֲזוֹר אַחֵר — תְּבִיא לִי מִכְתָּב! כֶּף אֵי אֶפְשֶׁר שְׁתִּהְיֶינָה טְעֵנוֹת לְאָדָם שְׁאִינוֹ רוֹצֶה לְתַת לִי צְדָקָה, כִּי מִסְתָּמָא הַכֶּסֶף שְׁלִי לֹא אֶצְלָךְ.

(ז) אִוִי לְמִי שֶׁהָעֲנִי הִזָּה יִתְלוּגֵן עָלָיו לְאֲדוּנוֹ, מְשׁוּם שֶׁהָעֲנִי קָרוֹב לְמִלְךָ יוֹתֵר מִכֶּלֶם.

קצד אָשֶׁר ב' עז בַּנְחָל

סוף כל סוף תתעשר, ולא תצטרך להיות עוד מקבל, רק תהיה נותן ביד רחבה, אך לעת עתה אל תפל בדיעתך כלל, רק הרגל את עצמך לדבר לפניו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שאתה צריך בפּרטי פרטיות, כי השם יתברך קרוב אליך מאוד מאוד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש רות): העני בשעה שרואה את עצמו בדחק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה, והמחזיק בידו של עני כביכול עם הקדוש-ברוך-הוא עושה שלום, עין שם; ועל-בן צריך כל עני לידע, כי השם יתברך עמו ממש, וכשאחד נותן לו צדקה, תכף-ומיד יתן תודה והודאה להשם יתברך, ויזהר מאוד לא להטיח דברים כלפי מעלה, חס ושלום, אדרבה רק להרגיל את עצמו בתודה והודאה ולעשות שלום עמו יתברך, ולבל תהיה לו עקמומיות עליו יתברך, חס ושלום, וכזה זוכה שתשרה אצלו השכינה תמיד.

חמדת לבכי! אם היית יודע מעלתך למעלה בעולמות העליונים היית תמיד בשמחה עצומה, כי למעלה חשוב מאוד מאוד איש אשר הוא בלב נשבר ונרדף ומקבל בזיונות וכו' וכו', על-בן תהיה חזק מאוד יהיה איה שיהיה, ותראה לדבר עמו יתברך בכל יום ויום כמה שתוכל אפלו מעט דמעט, ובפרט אתה, שאתה בקביעות אצל הכתל מערבי, ששם מקום השראת השכינה יותר מכל המקומות שבְעוֹלָם, ראוי לך לדבר שם עמו יתברך, ולבקש ממנו יתברך בתמימות ובפשיטות כל מה שאתה צריך, ותזהר מאוד מאוד לא להתערב עם לצים העוקרים את האדם לגמרי ממנו יתברך, כי כתיב לצים אינם מקבלים פני שכינה (סוטה מב.), והליצנות ממשיכה על עצמו צרות ויסורים וחסרון הפרנסה, ונופל לגיהנום (עבודה זרה יח.). ומה טוב ומה נעים אם יש לך איזה פנאי שתאמר הרבה דפים גמרא (בלי רש"י ותוספות) אפלו שאין אתה מבין, כי הוא זכוף הנפש מאוד מאוד, ותתחיל מהתחלת מסכת ברכות, וכשתסיים תתחיל שבת, וכן להלן, עד שתזכה לסיים את כל הש"ס, תתחיל עוד פעם, ואז סוף כל סוף יפתח מחך ותבין הכל, וכן תשתדל להתפלל

אָשֶׁר ב' עח בַּנְחַל קצה

על-כָּל-פָּנִים בְּכָל שַׁבַּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְלִהְיוֹת אִזְנָן מֵהַ שְׁלוֹמֵדִים בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּרַבִּים, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

שְׁלַחְתִּי לָךְ סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְסֵפֶר "אָשֶׁר בַּנְחַל" מִהַדּוֹרָה חֲדָשָׁה, וְיִגִּיעוּ אֵלֶיךָ בְּעוֹד שְׁנֵי חֳדָשִׁים בְּעֶרְךָ, כִּי שְׁלַחְתִּים בְּדָאָר רַגִּיל.

ב' עח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִז לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל הָאֲבָרָךְ הַשּׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְבָרִי, הֲלֹא סִפְרֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם הִרְבֵּה, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ.

מָה אִמַּר לָךְ, לֹא טוֹב הַדֶּרֶךְ שֶׁלְקַחְתָּ לְעֶצְמְךָ (כְּאֲשֶׁר כְּתוּבָה לִי) לִילֶךְ בְּיַד חֲזָקָה בְּבִיתְךָ, הֵן לְגַבִּי אֲשַׁתְּךָ וְהֵן לְגַבִּי בְּנִיךָ, לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ, כִּי כְּבָר אָמַר הַחֶכֶם מְפָל אָדָם (קִהְלֵת ט, יז): "דְּבָרֵי חַכְמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים", וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז הוּא תָּמִיד בְּנִיחוּתָא, וְאִינוּ פּוֹעֵס וְאִינוּ מְקַפֵּיד אֲפֵלוּ בְּדָבָר שֶׁבִקְדָשָׁה, וּמְפָל שְׁכֵן בְּעִנְיַי הַעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל הֶבֶל הַבָּלִים.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! צְרִיכִים לִהְיוֹת עֵיל וְנַפִּיק, וְזֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, מִצַּד אֶחָד — לְעֵסֶק בְּצָרְכֵי הַבֵּית, וְלִגְדֵל וְלַחֲנוּךְ אֶת בְּנֵיו, וּמִצַּד אֶחָד — צָרִיךְ לְהִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלָל, כִּי הָעֵבֶר אִז, הָעֵקֶר מִעֲכָשׁוֹ שְׁכוּחַת תְּשׁוּבָה אֶת כָּל הָעֵבֶר, וְהַרְגֵּל עֶצְמְךָ לִהְיוֹת בְּמִזְג טוֹב לְגַבִּי אֲשַׁתְּךָ וְלְגַבִּי בְּנִיךָ, וְהַכֹּל תִּפְעַל יוֹתֵר בְּנִקְלָה בְּדֶרֶךְ גִּיחוּתָא

קצו אֲשֶׁר ב' עה בנחל

מבְּדַרְךָ קפידות, וְרַאוי לך לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יתְבַרְךָ, שִׁיזְדַּכְךָ מִחֶדְךָ מִהַמּוֹתְרוֹת שְׁמִסְבִּיבִים אוֹתְךָ, שְׁמִשֵּׁם בָּאוֹת לְךָ עֲצוֹת עֲקָמוֹת כְּאֵלוֹ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), כִּי יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה עֲצוֹת שֶׁהֵן נִרְאוֹת עֲצוֹת טוֹבוֹת לְפִי שְׁעָה, אֲבָל בְּאַחֲרִית אֵין מְצַלִּיחִין עַל יָדָם, וְעַל-כֵּן בְּיַדָּאֵי אֵינֶן עֲצוֹת טוֹבוֹת כָּלֵל, וְלִזְכוּת בְּאַמֶּת לְעֲצוֹת שְׁלֵמוֹת לְהַצְלִיחַ עַל יָדָם בְּאַחֲרִיתוֹ לְנִצָּחַת, צְרִיכִים יִשׁוּעוֹת רַבּוֹת מְאֹד, וְצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מִהֵשֵׁם יתְבַרְךָ הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַל זֶה מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מְבַקְּשִׁים בְּתַפְלַת עֲרִבִית: "וְתִקְנֵנוּ בַּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ". וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁתַּפְּלָה זֶה צְרִיכִים לוֹמַר בְּכַוְנָה גְּדוּלָּה, כִּי הָעֲצוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם, כִּי אִם יוֹדֵעַ לְתַת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, אִזּוֹ נִצּוֹל מִכָּל צָרוֹתָיו וְהִרְפַּתְקָאוֹתָיו וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה הוּא בְּסוּפָהּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֵל ז, ח): "טוֹב אַחֲרִית דְּבַר מִרְאשִׁיתוֹ", וְאֶפְלוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת יְכוּלִים לְהִבִּין זֹאת, שֶׁעַקֵּר הוּא גָּמַר הָעֲצָה, כִּי לְפַעְמִים יֵשׁ כְּמָה סְבֻרוֹת רַבּוֹת, שֶׁצְרִיכִים לְעֲשׂוֹת כָּךְ, וְהֵם סְבֻרוֹת אֲמִתִּיּוֹת לְכַאוּרָהּ, אֲבָל אַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ סְבֻרָה שְׁסוּתֶרֶת הַכָּל, שֶׁצְרִיכִים לְעֲשׂוֹת הַהַפּוּךְ מִמֶּשׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר כָּל זֶה, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה כְּמָה וְכְמָה חֲלוּקֵי וּבִלְבוּלֵי הָעֲצוֹת, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁנוֹכְנִס בְּהֵם שְׂגֵעוֹן מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהֵם כְּמַעַט מִשְׁתַּגָּעִים לְגַמְרֵי מֵרַב בִּלְבוּל עֲצָתָם וְדַעְתָּם, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִפָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁאִז עוֹלָה עֲשׂוֹן סְרוּחַ בְּמַח וּמְסַבֵּב אוֹתוֹ, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁכַל-כָּךְ מֵר לָהֶם, שֶׁהוֹלְכִים עִם מַחְשָׁבוֹת שֶׁל אֲבוֹד עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; וְכָל זֶה מִפְּנֵי בִלְבוּל דַּעְתָּם, וְחֲסְרוֹן הָעֲצָה שֶׁאֵין לְאֵל יָדָם לְתַת עֲצָה לְנַפְשָׁם, וְזֶה מְבִיא אוֹתָם לְמָה שֶׁמְבִיא, וְעַל-כֵּן הָעַקֵּר לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְיִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, וְיִקְשֶׁר דַּעְתּוֹ אֲלֵיהֶם, וְיִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יתְבַרְךָ הַרְבֵּה עַל תְּקוּן הָעֲצָה, וְצְרִיךְ לִידַע, כִּי עֲצָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דְּבַר הַשֵּׁם הִיא תְּקוּם (עֵינִי לְקוּטִי אֵיּוֹב, רִמּוֹ תַחַצ"ט), הֵינּוּ בְּכָל עֲצָה צְרִיךְ לְרְאוֹת שִׁיְהִיָּה שֵׁם דְּבַר הַשֵּׁם, הֵינּוּ שִׁיְהִיָּה שֵׁם הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, אֲבָל אִם מִזְעִצִים אוֹתוֹ

אָשֶׁר ב' עט בַּנְחַל קצז

לְהַפּוֹךְ מִמָּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי יָדַע כִּי הִיא עֲצָה נִפְסָדָת. וְעֲצַת הַשֵּׁם הִיא הַאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע שְׂאִין בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְלִהְאָרִיךְ אִפּוּ עַל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, בָּרַח לָךְ מֵאַחֲרִים, מַה לָּךְ עִמָּהֶם? תִּהְיֶה תָמִיד סְבֻלָן וּמְאָרִיךְ אַף וְאִינוּ כּוֹעֵס, וּמִקְבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה שְׁלָמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' עט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, וּבּוֹ אֶתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

מַה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, עָלֶיךָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְעַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת הִיא עַל-יְדֵי לְמוּד סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים. וְכֵן עָלֶיךָ לְהִחְזִיק אֶת עֲצָמְךָ בְּיַחַד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים. וְדַעַת לְנִכּוֹן, שְׂצָרִיךְ לְהִחְזִיק עֲצָמוֹ רַק עִם יְרָאֵי הַשֵּׁם הַמְּסֻתָּבְבִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלִבְרַח מִכָּל אֱלוֹ הַלְּצִים הַמְּסֻתָּבְבִים בְּתוֹךְ בְּרִסְלָב, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם עֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וְהִבִּיא לְאַחֲרוֹנָה הַרְּבָה לְצִים, רִיקִים וְקָלִים וְכוּ' וְכוּ', וְהֵם אֱלוֹ אֲשֶׁר מִתְּלוֹצְצִים מִכָּל דְּבַר הַשִּׁיף אֶל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן תִּבְרַח מֵהֵם. הָעַקֵּר תִּחַבֵּר אֶת עֲצָמְךָ עִם יְרָאֵי הַשֵּׁם אֱמִתִּיִּים, וּמִי הֵם יְרָאֵי הַשֵּׁם? אֱלוֹ הַלּוֹמְדִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל; כִּי כָל דְּבוּרָם הוּא רַק מִרַבְּנוּ ז"ל, וְאִין לָהֶם דְּבוּרִים אַחֲרִים כָּלֵל, וְהֵם חִסִּידֵי בְּרִסְלָב הָאֱמִתִּיִּים.

קצח אָשֶׁר ב' פּ בְּנַחֵל

מה אמר לך, ידידי היקר, כל הענין שכתבת לי הוא פלא גדול, אך מצאתי ברוקח מסכת נדה, שאמו של רבי ישמעאל כהן גדול פגשה בהעלותה מהטבילה במט"ט שר הפנים, ושמשה עם בעלה בשמחה, ונתעברה את רבי ישמעאל, והיה דיוקנו דומה לו וכו', עין שם; ולכן נוהגים לשמר מאד שהאשה לא תפגע באיזה דבר טמא, או בחיה או בבן-אדם, והעצה לזה קדם שיוצאת מפתח דלתות הטבילה שתעשה ברכה על איזה ממתק "שהכל נהיה בדברו", וזה מועיל שלא יזיק לה מי שהיא פוגעת, ולכן אין לכם מה לחשש כלל.

רק חזק ואמץ להיות בשמחה, ותשמח את אשתך, ותראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' פ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויקרא ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד שוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ובו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך וכו', עליך לזכר את דברי רבנו ז"ל, שאמר (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מט) עקר התשובה השלמה היא — כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה קדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה לכלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה; וראיתי בירושלמי (סנהדרין, פרק י', הלכה א'): שומר אדם את עצמו מן העברה פעם ראשונה ושנייה ושלישית, מכאן ואילך הקדוש-ברוך-הוא משמרו. הרי שלך לפניך, שעקר התשובה —

אָשֶׁר ב' פא בַּנְחָל קצט

שְׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר אֶת אֵלֹהֵי הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבָּהֶם הָיָה, הַיְנוּ בַּמְּקוֹמוֹת
הַמְּטַנְפִים שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁיו וּמְחֻזָּק מֵעַמֵּד, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִמְחַל
לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; וְלִכֵּן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם
דְּבַר, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַבְרָךְ תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' פא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, פְּרַשְׁת זְכוּר ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אַהֲוֵבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל
נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת,
וּבְפָרְטֵי פְּרִטְיוֹת כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיַדְךָ, הַפֶּךְ בָּהֶם דְּכֵלָא בָּהֶם
עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת וְכוּ', וּכְבָר יְדוּעַ מַה שְּׂאִיתָא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים,
עַל-פִּי (אָבוֹת ב, א): "דַּע מַה לְמַעְלָה מִמֶּךָ, עֵינֵי רוּאָה וְאִינְן שׁוֹמְעִת,
וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפְרֵי נִכְתָּבִים"; אִם רוּאָה הָאָדָם לְדַעַת מַה שְּׁנַעֲשֶׂה
לְמַעְלָה מִהָאָדָם, אִז בְּתַחֲלָה כְּשֶׁהָיוּ "אוֹרִים וְתַמִּים", הָיוּ יְכוּלִים
לְרֹאוֹת בְּזֶה, וְהָיוּ יוֹדְעִים מַה שֶׁהָעֵין הִיָּתֶה רוּאָה, וְאַחֲרֵיכָךְ כְּשֶׁנִּגְנְנוּ
הַשְּׁתַּמְשׁוּ "בְּבַת קוֹל" וְהָיוּ יְכוּלִים לְשִׁמְעַ, וְעַכְשָׁיו שְׁגַם זֶה נִעְלַם
וְנִגְנְנוּ, הַהֲכָרַח לָנוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים מִהַצְדִּיקִים
הַקְּדוּשִׁים, וְלְהַתְמִיד בָּהֶם מְאֹד, וּבְפָרְטֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל הַקְּדוּשִׁים,
הַמְּעוֹרְרִים וּמְחַזְקִים הַרְבֵּה, וּמְלַמְּדִים אֶת הָאָדָם עֲצוֹת אֵיךְ לְהַתְקַרֵּב
וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּוֹדָאֵי מִי שְׁרוּצָה לִידַע מַה שְּׁנַעֲשֶׂה לְמַעְלָה —
יִתְמִיד בָּהֶם. וּכְבָר הַזֵּהִיר וּבְקַשׁ אוֹתְנוּ רַבְּנוּ ו"ל הַרְבֵּה, שְׁנַתְמִיד
בָּהֶם הַרְבֵּה, עַד שֶׁיְהִיוּ שְׁגוּרִים עַל פִּינוּ בְּעַל-פֶּה (עַן בְּחַי מוֹהֲרָן,
מַעֲלַת תּוֹרַתוֹ וּסְפָרִיו), וְכֵן הַזֵּהִיר וּבְקַשׁ אוֹתְנוּ מוֹהֲרָנִי ת"ל הַרְבֵּה,
שְׁנֵאמַר ה' לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וּבְפָרוּשׁ אָמַר, שְׁעַתִּידִים לְתַן אֶת הַדִּין

על כל יום שלא אמרו בהם; ועל-כן ראוי ללמד בכל יום איזה מאמר מ"לקוטי-מוהר"ן". ולומר התפלה עליה מ"לקוטי-תפלות". ובאמת, חמדת לבבי, כשמרגיל את עצמו בזה, אז אין צריכים כבר את שום ברירה שבעולם; כי מבאר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), שפניו, שכלו וחקמתו גנוזים בספר; ועל-כן אם אתה רוצה לקבל מרבנו ז"ל, תראה להתמיד מאד מאד בספרו הקדוש. ותאמין לי, שראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו וגורלנו, שזכינו להתודע מרבי אמת בזה, המאיר בנו את האמת, שנזכה לצאת מכל מיני דמיונות הנמצאים בעולם בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות... כי זהו עקר גדלת הצדיק האמת — כשמאיר דעתו בתלמידיו ומקרביו, ומאיר להם אורו הגדול, שגם הם יוכלו להתעלות ולהגיע למדרגות גדולות בעבודת השם יתברך. וכאשר ראינו בחוש גדל הנפלאות שנעשה בחדרו של רבנו ז"ל, שנתקרבנו אליו אלו שנתקרבנו, ולבסוף על-ידי עצותיו הקדושות עלו ונתעלו מאד מאד.

אהובי, אחי היקר! בלך מכל הדמיונות והשטיות, תראה שכל מגמתך תהיה רק לשוב ולהתקרב אליו יתברך, ולהמשיך על עצמך ערבות נעם זיו האמונה הקדושה המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וגו'. ותמיד תציר בדעתך איך שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל מה שעיניך רואות הם אלקות גמורה, ובודאי יעזר לך השם יתברך, ותצא מצרותיך וממצוקותיך, העקר להכניע את עצמך אליו יתברך, ולשבר את הישות, "לידע שאין בעולם רק השם יתברך". ומה שאתה שואל אודות לנסע למפרסמי הזמן, מה אמר לך, כשתזכה להסתובב בין אנשי שלומנו האמתיים, כבר אינך צריך כל זה, כי תהלה לאל, אנשי שלומנו הנקרים, תלמידי רבנו ז"ל, הם חדושים נוראים ונפלאים, אשרי המתאבק באבק וגליהם בתמימות ובאמת. ובפרוש אמר רבנו ז"ל, שאפלו המקרבים של אנשיו יזכו בזה עולם להגיע אל מה שצריכים להגיע. ופעם אחת שאל איש אחד את הרב החסיד ר' אפרים

אָשֶׁר ב' פא בנחל רא

מפֿשע־דבורז' ו"ל, לָמָּה אֵינּוּ הוֹלֵךְ אֶל מְפָרְסָמֵי הַזְּמַן, וְעֵנָה: וְעוֹר
 זָאגֵט אײך גײ נישט, אײך גײ יא, אײך גײ צו ר' יונה'ן (הרב הַחֲסִיד
 ר' יונה לְעֵבֶל) צו ר' מִשֶּׁה'ן (הרב הַחֲסִיד ר' מִשֶּׁה טְשֵׁנְסְטֶחֻבֶר)
 און צו נאך גוטע אידן" (הם היו מאנשי שלומנו, וְכִנְּנָתוֹ הִיָּתָה
 מאחר שהולך כְּבָר אֲלֵיהֶם, אֵינּוּ צָרִיךְ אֶת אַחֲרֵים). וַיֵּשׁ בְּנִקְדָּה זו
 אַרְיכוֹת גְּדוֹלָה, עֵינַי הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוֹחֵינִי, הַלְכָה ה', וְתִבִּין
 אֶת אֲשֶׁר לְפָנַיךְ; כִּי הָעוֹלָם סוֹבְרִים אִם הוּא נִכְד... הָרִי הוּא כְּבָר
 גוֹטְעֵר אִיד, או אִם הוֹלֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּשִׁמוֹנָה מְלֻבוּשִׁים... הוּא כְּבָר
 גוֹטְעֵר אִיד. צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מְמֻנּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה לְמַצָּא אֶת
 הַצְּדִיקִים שְׁבִדוֹר הַזֶּה, כְּאֲשֶׁר מְרַגְּלֵת תְּפִלָּה זוֹ הַרְבֵּה בְּלִקוּטֵי-
 תְּפִלוֹת.

ואודות מקנה צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לילך
 בכל יום, כי הוא ענין נורא ונפלא מאד מאד, טהרה וזכוה הנפש,
 ומוהרנ"ת ז"ל הבטיח: מי שיהיה חזק לילך בכל יום למקנה, יש
 לו תקנה טובה לתקן הכל, ור' מיכילי ז"ל (נכד מוהרנ"ת ז"ל) הנה
 רגיל לומר: דאס קאפל קלעבט זיך מיר נישט צו צום קאפ אן
 מקנה^ט. והיתה לו מסירות נפש על מקנה, כֵּאֲשֶׁר מְסַפֵּר בֵּין אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, וְכֵן עַל הַרְבֵּה מְגִדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים מְסַפְּרִים
 נְפִלְאוֹת, אײך שְׁמָסְרוּ נְפִשָׁם עַל מְקַנָּה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כְּמוֹ ר' גַּעֲצִי
 ז"ל, שְׁשָׁלַם פַּעַם אַחַת שְׁלֹשָׁה רַבָּל לְהַבְעֵדְעֵר' (שְׁהָיָה אִישׁ מְגַשֵּׁם
 וְעַז פָּנִים גְּדוֹל), שְׂיִנְיַחוֹ לְפָנָם, וְזֶה הָיָה כָּל רְכוּשׁוֹ אֲזוֹ, וְאָף-עַל-פִּי-
 כֵן נָתַן לוֹ אֶת כָּל הַכֶּסֶף, שְׂיִנְיַחוֹ לְפָנָם, וְכֵן עַל ר' אַבְרָהָם
 שְׁטַעַרִינְהָאַרְץ ז"ל מְסַפְּרִים נְפִלְאוֹת, אײך שְׁמָסְרָה נְפִשׁוֹ עַל מְקַנָּה כָּל
 יָמָיו, וּפַעַם אַחַת הִלְכְּתִי עִם אֶחָד מְגִדוּלֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְמְקַנָּה,
 וְכִשְׂצָאנוּ אָמַר לִי בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: וְוַאֲס אִידן פֿאַרְמַעְגֵן אַ מְקַנָּה וְוַעַן

(ח) מי אומר שאני לא הולך, אני בן הולך, אני הולך לר' יונה ולר' משה, ולעוד יהודים טובים.

(ט) הכפה לא נדבקת לי לראש בלי מקנה.

(י) לבלן.

רב אֲשֶׁר ב' פא בַּנְחָל

מִזָּאל וויסען דאס גרויסקייט פון מקנה וואלט מען אין דעם זייער
נזהר גיווען¹. ובאמת, חמדת לבבי, עקר המקנה הוא שנכנסים אל
תוף המים ונעלמים שם בו יתברך זהו עקר הטהרה, כי עקר הטמאה
הוא הרחוק מאחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא), אך בשזוכים
לקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה, לידע כי אין בלעדיו יתברך
כלל, זהו עקר הטהרה וזה המתקת הדינים.

אהובי, אחי היקר! ראה גם ראה לעשות התחלה חדשה, ואל
תפל בדעתך כלל, ברח לך מלצים כמטחוי קשת, הרגל את עצמך
לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש עם
רעהו. ושבת זו נקראת פרשת זכור, שאנו מחיבים לזכור את מעשה
עמלק שהוא הספקות והקרירות שמכניס בנו בכל פעם, וכן פרשה
זו היא ויקרא, אלף זעירא, שהוא יתברך מסתתר ועלינו לחפשו
ולבקשו. ויש לומר, שעל-כן יש כח לעמלק, כי הוא יתברך מסתתר,
הכל בשביל הבחירה והנסיון, ועלינו למסר נפשנו תמיד לגלותו
יתברך ולמצא אותו יתברך, ועל-ידי-זה בעצמו ימחק עמלק. וכעין
שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נח.): "לך ה' המלוכה" (עובדיה א,
כא) — זו מלחמת עמלק, בזה שמגלים שלהשם יתברך המלוכה,
בזה בעצמו לוחמים בעמלק. ועקר בטולו הוא על-ידי השמחה של
פורים, שצריכים להמשיך לכל השנה.

הדורש שלומך...

אודות העסק שלך — אל תדאג, "השליך על ה' יהיך והוא
יכלכלך" (תהלים נה, כג), בקש רק ממנו יתברך, שיוציא אותך
מהצרה, ואז תזכה לצאת, כי הכל רק בידו יתברך.

כ) במה שיהודים חגגו — במקנה! כשרק ידעו גדלת המקנה, היו נזהרים בזה ביותר.

אֲשֶׁר ב' פב בַּנְחַל רג
ב' פב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וּיְקָרָא ה'תשל"ו.

שָׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבָה הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי מִזֶּה שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, אֶךְ מֵרַב טְרָדוֹתֵי
לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבָהּ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי, בְּוִדְאֵי צְרִתָּהּ צְרָה גְדוֹלָה, וְעַל-כֵּן אֵין עֲצָתָהּ עֲצָה
כָּלֵל, כִּי לְבָרַח ... זֶהוּ גְרוּעַ מְהֻצָּרָה בְּעֲצָמָה, אַתָּה בָּרַח לָךְ רַק אֲלִיו
יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא הֶעֱצָה, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (נְחֻמָּה ט, כו): "וַתִּתְּנִם בְּיַד
צָרִיָּהֶם וַיִּצְרוּ לָהֶם וּבָעַת צְרִתָּם יִצְעָקוּ אֵלַיךְ וְאַתָּה מִשְׁמִים תִּשְׁמַע
וּכְרַחֲמֵיךְ הִרְבִּים תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד צָרִיָּהֶם"; כִּי
בְּאֵמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי,
מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיוֹת חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וּמֵה שְׁעוֹבֵר
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרוֹת וַיִּסְוִרִים — הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
חֲפִץ חֶסֶד וְרוּצָה בְּתַפְלַת בְּנָיו, וְעַל-כֵּן מְסַבֵּב סְבוּת כְּאֵלוֹ שֶׁהָאָדָם
יִצְטָרֵף לְצַעֲקַת אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן אִם יֵשׁ לְאֶחָד דַּעַת וְשִׁכְל, אִז
הוּא מְקַדֵּים תַּפְלָה לְצָרָה, וְהוּא מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ תְּמִיד לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים
וְהַצְרוֹת, כִּי (דְּבָרִים רַבָּה ה, ה): כְּשֵׁיִשׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו), מֵה שְׂאֵין כֵּן כְּשֵׂאֵין לוֹ דַּעַת, אִז מְכָרַח
לְעֵבֵר עָלָיו, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן וְכוּ', עַד שְׁבוֹרַח אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז יִזְכֶּה
שִׁיתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן מִמֶּנּוּ (עֵין תְּהִלִּים צב, י), וַיִּמְתָּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל
הַדִּינִים; וְעַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבִי, אַתָּה נִכְנַסְתָּ בְּצָרָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר עַל-פִּי
דִּרְךְ הַטֵּבַע, הַכֹּל מוֹדִים שְׂאֵין לָךְ יִשׁוּעָה; וְעַל-כֵּן בָּרַח לָךְ אֲלִיו
יִתְבָּרַךְ, כִּי זֹהִי מַעְלָה גְדוֹלָה, כְּשֶׁהַכֹּל מוֹדִים פֶּה אֶחָד שֶׁעַל-פִּי דִרְךְ
הַטֵּבַע אֵין לָךְ יִשׁוּעָה; כִּי אִם הָיוּ חוֹשְׁבִים שֵׁיִשׁ לָךְ אִיזוֹ עֲצָה בְּדִרְךְ
הַטֵּבַע, אִז הָיִיתָ בְּצָרָה גְדוֹלָה, מֵאַחַר שְׁעוֹקְרִים אוֹתָךְ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ

יִתְבַּרְךָ, אֲבָל עֲכָשׁוּ שְׂכָלֶם מוֹדִים שְׂבֻדְרָךְ הַטָּבֵעַ אֵין לָךְ שׁוּם עֲצָה, לְדַעְתִּי זֶהוּ עֵקֶר יִשׁוּעָתְךָ; כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם טָבֵעַ כָּלֵל, כִּי הַפֶּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבַּרְךָ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, (חֲלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיְּטָבֵעַ, אַתָּה, חֲמֻדַת לְבָבִי, בְּרַח לָךְ עֲכָשׁוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְחֲסַפְר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֵת כָּל לְבַבְךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, כָּל פְּרִשְׁת הַעֶסֶק וְכוּ', וְיִתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שְׂיַעֲזֹר לָךְ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, לְעַמֵּד לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ כְּעֵנִי בַּפֶּתַח, וְלִבְקֵשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן, וְלֹא תִפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, כִּי שׁוּם דְּבוּר אֵינוֹ נֹאכֵד לְמַעְלָה כָּלֵל, וְכִשְׂיִשְׁלֵם מִנֵּין הַתְּפִלוֹת, תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְפִלֵּא בְּעֵינָי כֹּל. הָעֵקֶר שְׁלֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, עָס אֵין נֹאךְ נִישְׁט עֵק וְוַעֲלֵט, חֶס וְשְׁלוֹם, גָּאט אֵין גְּרוּס גְּרוּס זֵייעֶר גְּרוּס^ל... וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים כ'): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אִם רְאִיתֶם שֶׁהַצְּרוֹת מְכֻסוֹת אֶתְכֶם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, אַתֶּם נִגְאָלִים וְכוּ', מִתּוֹךְ צָרָה רְוָחָה, שְׁנֹאֲמַר (יְרֵמְיָה ל, ז): "וְעַת צָרָה הִיא לִיעֲקֹב וּמִמָּנָה יִישׁוּעַ", עֵינֵי שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלֻקוּט תְּהִלִּים, רַמְזוֹ תר"פ): הַנְּבִיא אוֹמֵר לְיִשְׂרָאֵל, אִם רְאִיתֶם הַצְּרוֹת שְׂיִכְסוּ אֶתְכֶם — מִיָּד אַתֶּם נִגְאָלִים, עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, אַף שְׂמַצְבְּךָ וְצָרְתְךָ כְּבָדִים מְאֹד, וְאַתָּה מְסַבֵּךְ בַּחֻבּוֹת לְאַלְפִים וְכוּ', וְנוֹגְשִׁים אוֹתְךָ... אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרֶת, רַק לְהִסָּב פָּנֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִקְיִם עֲצַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, מֵה שֶׁהוּא עֹשֶׂה בְיוֹם צָרְתוֹ (תְּהִלִּים פו, ז): "בְּיוֹם צָרְתִי אֶקְרָאָךְ, כִּי תַעֲנֵנִי", וְכֵן (שָׁם נ, טו): "וּקְרָאֵנִי בְיוֹם צָרָה אֲחַלְצֶךָ וְתִכְבְּדֵנִי", (שָׁם פא, ח): "בְּצָרָה קְרָאתָ וְאֲחַלְצֶךָ אֶעֱנֶךָ" וְגו'; וְכֵן כָּל הַתְּהִלִּים מְלֵאִים אִיךָ שְׂמֵכָל צָרָה וְצוּקָה שְׁעֵבֵר עַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, תִּכְף-וּמִיָּד בְּרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְעֹשֶׂה מִזֶּה תִפְלֵה יָפֵה, וּבִקֵּשׁ וְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ שְׂיַעֲזָרְהוּ וְיִוצִיאֵהוּ מִצְּרוּתוֹ שְׁנֹפֵל בְּהֶם (שָׁם קמב):

(ל) זֶה לֹא סוּף הָעוֹלָם, חֶס וְשְׁלוֹם, אֱלֻקִּים גְּדוֹל גְּדוֹל, מְאֹד גְּדוֹל.

אֲשֶׁר ב' פב בְּנַחֵל רה

"אֲשַׁפֵּךְ לִפְנֵי שִׁיחֵי צָרְתִי לִפְנֵי אַגִּיד, בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי, וְאַתָּה
 יַדְעָתָּ נְתִיבָתִי בְּאַרְחֵי זֶה אֶהְלֵךְ טְמֵנוּ פֶּחַ לִי, הִבֵּט זְמִין וּרְאֵה וְאִין לִי
 מִכִּיר אָבֵד מְנוּס מִמְּנֵי אִין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי, זַעֲקָתִי אֵלֶיךָ ה', אֲמַרְתִּי
 אַתָּה מַחְסֵי חֲלָקִי בְּאַרְץ הַחַיִּים, הִקְשִׁיבָה אֶל רִנָּתִי כִּי דַלְתִי מְאֹד,
 הִצִּילֵנִי מִרוּדְפֵי כִּי אֲמָצוּ מִמְּנֵי, הוֹצִיאָה מִמִּסְגַּר נַפְשִׁי" וְגו', רְאֵה
 וְגַם רְאֵה אוֹת בָּאוֹת הַדְּבוּרִים שְׁאַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ וּלְדַבֵּר
 אֵלָיו יְתַבְרָךְ. וְאִם תִּעְזֵן בְּסִפֵּר שְׂמוּאֵל, וְתִרְאֶה אֶת חַיֵּי דָוִד הַמֶּלֶךְ,
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם, מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיָּו הַקְּדוּשִׁים, אִז תִּרְאֶה
 וְתִבִּין מִרְחוֹק לְמָה זָכָה הוּא דִּיקָא לְהַעֲשׂוֹת מְשִׁיחַ, כִּי הוּא גְּלָה אֶת
 סוּד הַתְּפִלָּה בְּיִשְׂרָאֵל, וְאִיךְ שְׁאַסוּר לִפְל בְּדַעְתּוֹ, רַק מִכָּל צָרָה
 צָרִיכִים לְבָרַח אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וְעָבְרוּ עָלָיו זְמָנִים, שֶׁהָיָה כֹּפֶשֶׁע בֵּינוֹ
 לְבֵין הַמְּנוֹת, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן תִּפְסֵי בְּאַמְנוּתוֹ, וְשֵׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת
 אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹל בְּכָל פַּעַם. וְעַל-כֵּן, תְּמַדַּת
 לְבָבִי, הִרְגַּל עֲצֻמָּךְ בְּדַרְךְ זֶה, אֲנִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין מִרְחוֹק צַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה,
 וּבִפְרָטִיּוֹת מֵה שֵׁיִשׁ לְךָ מִבְּנֵי-אָדָם, שֶׁכָּל אֶחָד מִבְּלָבֵל אוֹתָךְ עִם
 עֲצוֹת אַחֲרוֹת... עַד שְׁאַתָּה מִבְּלָבֵל מְאֹד מְאֹד, רַחֲמֵנָּא לְצַלֵּן, עֲשֵׂה
 זֹאת, אִיפּוּא, בְּנִי, בְּרַח לְךָ רַק אֵלָיו יְתַבְרָךְ, כִּי אִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת
 כָּלֵל, וְאִז דִּיקָא מֵהַצָּרָה הַזֹּאת שֶׁנִּפְלְתָ בָּהּ, תִּצְמַח לְךָ יְשׁוּעָה נִפְלְאָה,
 פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת. וְכִמוֹ שְׁאַמַּר הַנְּבִיא (יְשַׁעְיָה לֵג, ב): "אֵף יְשׁוּעַתְנוּ בְּעַת
 צָרָה" וְגו'; כִּי דִיקָא כְּשֶׁאָדָם בָּא אֶל מִצֵּב בְּזֶה, אֲשֶׁר אִין לוֹ מְקוֹם
 לְנִטוֹת — לֹא לִזְמִין וְלֹא לְשִׂמְאֵל, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁנֶּאֱבָד לְגַמְרֵי, חֵס
 וְשְׁלוֹם, אִז דִּיקָא אִם יִהְיֶה פְּנֵי אֵלָיו יְתַבְרָךְ, יִזְכֶּה לְרֵאוֹת פְּלֵאֵי
 פְּלֵאוֹת, שְׂדוּד הַטְּבַע וְנִסִּים וְנִפְלְאוֹת וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵי
 ז"ל בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְךָ לְשִׁמְעַ אֶל עֲצַת הָעוֹלָם,
 שֶׁהֵן עֲצוֹת נִבְעָרוֹת, עֲצוֹת הַנְּחָשׁ, יוֹתֵר טוֹב לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַצְּדִיק
 הָאֱמֵת, שֶׁעֲצוֹתוֹ הִיא (יְרֵמְיָה ב, כא) "כֹּלֵה זֶרַע אֱמֵת" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן ז'), שְׂמִבִּיא וּמְכַנִּים בְּאָדָם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וּבְאֱמֵת
 עֲכָשׁוּ בְּעַקְבָּתָא דְּמִשִּׁיחָא, עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן הוּא הָאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, כְּמוֹ
 שֶׁגְּלָה רַבְּנֵי ז"ל, שִׁיְהִיו נְסִיווֹת גְּדוּלִים בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה (עֵין
 שִׁיחַת-הַר"ן, סִימָן רכ), וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִיּוֹת כָּל דְּבוּרֵינוּ וְחִדּוּשֵׁינוּ רַק

מְאָמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת. וְרוֹאִים בְּעוֹלָם שֵׁישׁ הַמְחַפְּשִׁים לְחַדֵּשׁ וְכו', וְהַכֵּל דְּמִיּוֹן הַבָּא מִכַּח הַמְדָּמָה (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), כִּי עֲכָשׁוּ צְרִיכִים רַק לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים וְדְבוּרִים אֲמִתִּיִּים בְּאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה, שְׁנֹזְכָה לְהִיּוֹת חֲזָקִים בְּאָמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן עָלִינוּ לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילִים לְדַבֵּר, וְכָל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מְדַבֵּר וּמְסַפֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כֹּל עֲנִינוּ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, צָרִיךְ לִידַע כִּי עֲדִין רְחוּק הוּא מִהָאָמוּנָה הָאֲמִתִּית, וְעֲדִין מִנְחָ בְּדַמְיוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמִזֶּה נִתְהַוְּתָה כָּל הַגְּלוּת הַמְּרָה אֲצִלוּ — בְּמַדּוֹת רְעוּת וְתַאֲוֹת רְעוּת, וּבִפְרֻט הַמְּדָה הַרְעָה וְהַמְּגָנָה הַעוֹקְרָת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת — "קִנְיָא" "שְׁנֵאת חֲנָם", זֶה נִלְקַח רַק מִפְּגָם הָאָמוּנָה, כִּי מִי שֶׁאֲמוּנָתוֹ חֲזָקָה, לֹא יִקְנָא בְּשׁוּם בְּרָיָה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מָה שֶׁשִּׁיף לוֹ, מִמִּילָא יָבוֹא אֵלָיו אֶפְלוֹ יִתְחַבֵּא, וּמָה שֶׁלֹּא שִׁיף אֵלָיו, מִמִּילָא לֹא יָבוֹא אֵלָיו, אֶפְלוֹ יִרְדֵּף אַחֲרָיו, וְעַל־כֵּן מָה וְלָמָּה לְבַלּוֹת אֶת הַיָּמִים וְהַשָּׁעוֹת הַטּוֹבוֹת בְּמְדָה רְעָה שֶׁל "קִנְיָא" וְ"שְׁנֵאת חֲנָם", יוֹתֵר טוֹב לְהִכְנִיס בְּתוֹכוֹ רַק אָמוּנָה וּבִטְחוֹן, שֶׁאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ, וּבּוֹדָאי יַעֲזֹר לִי וְתַמְשַׁכְנָה לִי הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת וְכו', וְכו', עַד שֶׁאֲזַכֶּה לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתַי וְאֶצֵּא מִצְרוּתַי וְכו' וְכו' (כֹּל אֶחָד כִּפִּי עֲנִינוּ).

חֲמִדַת לְבָבִי! כְּדָאי וּכְדָאי לְבַלּוֹת שָׁעוֹת שָׁעוֹת בְּכָל יוֹם בְּאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה מְלַבְּלוֹת בְּעֲנִינִים אַחֲרִים וְכו', כִּי עֲכָשׁוּ זֶהוּ הַעֲקָר, וְאֵל תַּחֲשַׁב, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁזָהוּ בְּטוֹל זְמַן, כְּאֲשֶׁר רוֹצִים לְבַלְבֵּל אוֹתָךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן וְכו', אֲדַרְבֵּה! בְּזֶה צְרִיכִים לְבַלּוֹת כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת הַלֵּילָה, לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ נַעֲם עֲרֻבוֹת זֵיו הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהַתְּוַדַּע מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, הַמְּעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ כָּל־כַּף, וּמֵאִיר בְּנוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַפֶּךְ בְּסִפְרָיו הַקְדוּשִׁים, וְתִרְאֶה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ רַק דְּבוּרֵי אָמוּנָה, וְאֵל תַּפְחֵד מִשׁוּם דְּבָר, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא יַעֲזֹבְךָ, תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה לְצֵאת מִצְרוּתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְרַפּוּאָה לְהַתְּרַפְּאוֹת מִכָּל מַכְאוּבֶיךָ בְּזָכוֹת

הָאֵשׁל הַגָּדוֹל שְׁאֲנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ, צֵלָא דְמַהִימְנוּתָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' פג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר צוֹ הַיְתִשְׁלִ"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוֹר הַיֵּקָר
 לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק
 נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ
 נְצָחִים.

שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְתַכְּף-וּיִמְדֵּךְ שְׁלַחְתִּי לָךְ
 שְׁלֵשִׁים וְשִׁמוֹנֶה "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְעוֹד עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם "שְׁמִירַת הַזְּמַן"
 לְהַבְּחוֹר ... גֵּרוֹ יְאִיר, סֵךְ הַכָּל שְׁשִׁים סְפָרִים, וְאַבְקֵשׁ אוֹתָךְ, שְׂאֵל
 תִּקַּח מַעֲוֹת בְּעֵבֹר סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׁמִיחָה", כִּי לֹא יִגְמַר רַק עַד אַחֲרֵי
 הַפְּסָח, וְכָל זְמַן שְׂאִינוֹ מְכַרְךָ, אֵינִי רוֹצֵה לְחַיֵּב אֶת עַצְמִי לְשַׁלַּח
 לְשׁוּם בְּרִיָּה, עַל-כֵּן אֵל תִּקַּח כֶּסֶף, וְשַׁלַּחְתִּי לָךְ תְּמוּרַת הַכֶּסֶף
 שְׁשַׁלַּחְתָּ לִּי "שְׁמִירַת הַזְּמַן".

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעֲם חֻלְקָנוּ אֲשֶׁר
 בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ, וּבַכְּפָרְט אַתָּה, יְדִידֵי הַיֵּקָר, שְׁזָכִיתָ לְהוֹצִיא מִהַכַּחַס
 אֶל הַפַּעַל לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּיָדֵי רְאוּי לָךְ לְהִיּוֹת אִיךָ וְרַק
 בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאַסוּר לָךְ לִפְלֵ בְּדַעְתָּךְ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, כִּי,
 תְּהִלָּה לְאֵל, זָכִיתָ וְזָכִיתָ אֶת הַרְבִּים כָּל-כָּף בְּהַפְּצַת הַמַּעֲיִנוֹת, כֵּן
 יִהְיֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִזְרָתְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, לְעֵסֶק בְּצָרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה,
 וּלְהַפְּיֵץ מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה, עַד שְׁתִּזְכֶּה לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וְתַחֲזוֹר הַמְּלוּכָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז
 דִּיקָא יִהְיֶה קְבוּץ גְּלוּת, כִּי בְּהַתְּגַלוּת אוּרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָם, זֶה
 נִקְרָא גְלוּי "מְלִי'וֹכֵה", וְעַל-כֵּן אֵז דִּיקָא יִקְרָא יִקְרָא וְהִבִּיאָנוּ לְשָׁלוֹם
 מְאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ, כִּי אֵז דִּיקָא יִתְגַּלֶּה כִּי הוּא לְבִדּוֹ מִרוּם

וְקָדוֹשׁ, וְכֹל זֶה יִהְיֶה בְּהַתְגַּלּוּת הַצְּדִיק הַנֶּאֱמָת בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ (עֵינִי לְקוּטִי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), אֲשֶׁר הוּא דִּיקָא יַחְזִיר אֶת הַמְּלוּכָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְתִזְכֶּה שְׂיִקְיָם אֶצְלָךְ "וַיְהִי־הַלֵּךְ לְפָנַי מִיְשִׁיחֵי כָּל הַיָּמִים", שֶׁתִּזְכֶּה לְשִׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה, שֶׁבְּזֶה אַתָּה עוֹזֵר שֶׁתִּמְסַר הַמַּלְיוֹכָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וּבְקִאֲמַת כְּשִׁמְתַּחֲלִים לְעֵינֵי הַיָּטֵב מֶה נִקְרָא הַחֲזֵרַת הַמְּלוּכָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ? הוּא רַק עַל-יְדֵי יַחֲוּד יְסוּד עִם מַלְכוּת, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁהוּא יַחֲוּד הַצְּדִיק וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל (עֵינִי לְקוּטִי-מִוְהַרְ"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שֶׁבְּכָל־לַיּוֹת הוּא עֲנִין הַתְגַּלּוּת הַצְּדִיק יְסוּד עוֹלָם (רַבְּנוּ ז"ל), שְׂאֵז דִּיקָא זוֹכִים לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא גְלוּי מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּשֶׁאֲדָם מוֹצֵא אֶת זְוִיגוֹ, שְׂאֵז חֲתָן דְּוִמָּה לְמֶלֶךְ וְכוּ' (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, פְּרָק טו); וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, בְּאוֹתָהּ הָאֵשׁ וְהַחֲמִימוֹת שֶׁהִיָּתָה לָךְ בְּהַפְצַת הַמַּעֲיִנוֹת בְּהִיּוֹתְךָ כָּאֵן, כַּמּוֹ-כֵן אוֹתָהּ הָאֵשׁ וְהַחֲמִימוֹת תִּהְיֶה לָךְ שֶׁם לְהַפִּיץ אֶת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אַתָּה שְׁלִיחַ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁשְּׁלַח אוֹתְךָ לְגַלּוּת וּלְפָרְסָם דַּעְתּוֹ בְּכָל קְצוּי תַבֵּל (כִּי לְמָה שְׂזוֹכִיָּת עַד עַכְשָׁיו לֹא זָכַתָּה שׁוּם בְּרִיָּה), וְעַל-כֵּן אֵל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ כָּל־ל מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם וְתִקְיָם מִקְרָא שְׂכָתוּב (וַיִּקְרָא ו, ו): "אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֵּה", וְאִיתָא בְּקִהְלַת יַעֲקֹב: מִזְבִּיחַ רְאִשֵׁי תְבוֹת: מִלְּכוּת זְעִיר בְּיַד חִבְרוֹ, הֵינּוּ שְׂמִזְבֵּחַ מְרִמָּז עַל יַחֲוּד הַצְּדִיק שֶׁהוּא זְעִיר עִם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיךְ לְעֲנִין זֶה אֵשׁ וְהַתְלַהֲבוֹת דְּקִדְשָׁה תָּמִיד לֹא תִכָּבֵּה, וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלַמִּי יוֹמָא, פְּרָק ד', הֶלְכָה ו'): "לֹא תִכָּבֵּה" — אֵף בְּמַסְעוֹת, וְהוּא רָמָז לְעֲנִינֶיךָ, אֵף שֶׁאַתָּה בְּבַחֲיִנַת מַסָּע, שְׂנִסְעָתָּ מִפָּה, לֹא יִכָּבֵּה אֶצְלָךְ הָאֵשׁ דְּקִדְשָׁה, לְהַפִּיץ אֶת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, רַק בְּיָתֵר שְׂאֵת וְיָתֵר עוֹ. רְאֵה גַם רְאֵה לְהַפִּיץ מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר בְּזֶה תְלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה.

אֶהוּבִי, אַחֵי! חֲזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מֶה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, הַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְהַשְּׂדוּף שְׁלָךְ

אינו תלוי בידי בשר ודם כלל, רק בידו יתברך, ועל-כן מה ולמה תפל כל-כך בדעתך מזה... או מזה... אתה מצדך ברח לך רק אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות כאשר ידבר איש עם רעהו, וצריך שתחקק בדעתך כי אין לך עוד אוהב בעולם כמו השם יתברך, שאוהב אותך מאד מאד, ומשתעשע ממך בכל העולמות, ובפרט כשתזכה לחזק את כל הנפשות העיפות והשבורות וכו', אז תעלה שעשועים כאלו אשר אין לשער, כי אצלו יתברך חשוב דבר זה מאד מאד, לעזר לכל האמללים. ותהלה לאל, זכה אותך השם יתברך בכלים טובים לזה, "ואם קטן אתה בעיניך, ראש שבטי ישראל אתה" (שמואל-א טו, י), חזק ואמץ מאד מאד להיות רק בשמחה, ולשמח את כל הבחורים, ותהיה רגיל לילך במקום שאין שם בני-אדם ותפרש שיתתך אליו יתברך, ומה טוב ומה נעים אם תזכה לעשות התחלה חדשה בלמוד התורה הקדושה — שעורים כסדרן במקרא, משנה, גמרא, מדרש, שלחן ערוך וספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח נצחים.

הדורש שלומך...

ב' פד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר צו ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי, הבחור היקר, נר להצדיק, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי. חמדת לבבי! אסור לפל כל-כך בדעתו מכל מה שעובר וכו', כי אם תהיה רגיל בזה, אז מי יודע מה יהיה נעשה עמך, ומרבנו ז"ל קבלנו להרגיל את עצמו להסתפל רק על החסדים שהשם יתברך עושה עם האדם, כי בודאי אם תחפש גם

בְּתַקְףָּהּ הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים נִקְדוֹת טוֹבוֹת וְחֻסְדִּים, תִּמְצָא כִּי בְּדַרְךְךָ שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ — מוֹלִיכִים אוֹתוֹ, אִם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ רַק בְּמִדַּת הַחֶסֶד, וּמְחַפֵּשׁ תָּמִיד אַחַר חֶסֶד הֵן בְּעֲצָמוֹ וְהֵן אֶצֶל בְּנֵי בֵיתוֹ וּבְנֵי וּבְנוֹתָיו, אֲזוּ עוֹזֵר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁמְסַבֵּב רַק עִם חֶסֶד, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב, שֶׁם כָּל הָאָדָם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא): אִם חוֹשְׁבִים רַק מִחֶסֶד, אֲזוּ הוּא מְסַבֵּב רַק עִם חֶסֶד. וְהַעֲקָר לְבִטּוֹחַ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבְּיָדָיו יַעֲזֹר לוֹ וְיוֹצִיאוֹ מִהַחֲשָׁף שֶׁנִּפְּלַל לְשָׁם, וְעַל-יָדֵי בִטְחוֹן חֲזָק יִזְכֶּה לְחֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לב, י): "וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יִסּוּבְכֶנּוּ". וְצָרִיךְ לְחֲזֹק אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וְלִהְיוֹת רַגִּיל לְדַבֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְנֹעַט מִיר בְּיָדָיו הַעֲלֵפֵן פּוֹן בְּלֹא טַעַם אֲוֵן דִּי צָרוֹת אֲרוּסִים צוֹ גִּיּוּן^מ. וְכֵן צָרִיךְ לִהְיוֹת רַגִּיל לְדַבֵּר דְּבוּרֵי חֶסֶד עִם חֲבֵרוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ כְּאֲשֶׁר הִזְהִיר הַנְּבִיא (זְכַרְיָה ז, ט): "וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עֲשׂוּ אִישׁ אֶת אַחִירוֹ" וְגו', וְצָרִיךְ שֶׁתְּדַע, שֶׁזֶהוּ הַעֲקָר רַק חֶסֶד, וְאִי אֶפְשָׁר לְצִאת מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִהַשְּׂחִית' שֶׁנִּפְּלַל לְשָׁם, כִּי אִם עַל-יָדֵי שִׁירָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ רַק בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קג, ד): "הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיִּיכִי הַמְּעַטְרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים", שֶׁזֶהוּ כָּל הַלְמוּד שֶׁל "אַזְמְרָה לְאֵלֵי בְּעוֹדִי" (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁמְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבְּנֵנוּ וְ"ל וּמוֹהַר"ן ת' ו"ל לִילֵךְ עִם מְאָמֵר זֶה, וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכַרְיָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְחַבֵּר סֵפֶר נִפְלֵא עַל מְאָמֵר זֶה, וְהוּא "מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה", הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנֵי שִׁיֵּצֵא מִבֵּית הַדְּפוּס וְיִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְוַדֵּעַ מִרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(מ) בְּיָדָיו יַעֲזֹר לִי לְצִאת מִהַבּוֹץ וּמִהַצָּרוֹת.

אֲשֶׁר ב' פה בְּנַחַל רִיא
ב' פה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי מַעֲנִית אֶסְתֵּר ה'תשל"ו.

שָׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִירָה הַיָּקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמָה אִמַר לָךְ, אֵין זֶה עֲצָה כָּלֵל
לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ כֹּף אֶל הַצֵּעֵר, בּוֹדֵאי אֶתָּה נִמְצָא עֲכָשׁוּ
בְּמִצְבֵי נוֹרָא, אִךְ עֵס אִיזוּ נָאךְ נִישְׁט עֵק וּוְעֵלְטִי, וּבְקָרוֹב תִּרְאֶה נְסִים
וְנִפְלְאוֹת אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל
(לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מֵח): "הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל גֶּשֶׁר צָר מְאֹד
מְאֹד, וְהַכָּל וְהַעֲקָר שְׁלֵא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל"; כִּי רַחֲמֵי יִתְבָּרַךְ עַל כָּל
מַעֲשָׂיו, וְהַכָּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִי פְּרִטִית, אֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּכְשֶׁתִּכְנִיס יְדִיעָה זֶה, אִז תִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה, וְתִהְפֹּךְ אֶת הַיְגוֹן וְאֲנָחָה
לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבְפֶרֶט שְׁבַלִּילָה יִתְחִיל פּוֹרִים, צְרִיכִים לְרִאוֹת
לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה כָּל הַמַּעַת לַעֲת, וְאֵל תְּנִיחַ אֶצְלָךְ הַעֲצָבוֹת אֶפְלוּ
רַגַע אַחַד, וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע שְׂאֵתָה יָכוֹל לַפְעַל אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ אִז נְסִים
וְנִפְלְאוֹת וְשִׁדּוּד הַטָּבַע מִמֶּשׁ, כִּי בְּפוֹרִים פְּתוּחִים כָּל הַעוֹלָמוֹת, וְכָל
מִי שֶׁהוּא פּוֹשֵׁט יְדוֹ לְטַל — נוֹתַנִּין לוֹ (יְרוּשְׁלָמִי מַגְלָה א, ד); וְעַל-כֵּן
רִאֵה לְנִצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר לְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת מִתּוֹךְ שִׂמְחָה עֲצוּמָה.
לְמַעַן הַשֵּׁם, פֶּאֶרְלִיר זִיךְ נִישְׁט^ס, כִּי הַכָּל מִתְנַהֵג בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ רַק לְהִתְבַּטֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרִאוּי לָךְ עֲכָשׁוּ לְלַמֵּד
הַמְּאָמַר בְּלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן (חֶלֶק א', סִימָן רג), וְלוֹמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה
מִלְּקוּטִי-תְּפִלוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁכוּ עָלֶיךָ יְשׁוּעוֹת וְנְסִים וְיִמְתַּק
מִמָּךְ הַכָּל.

מָה אִמַר לָךְ, רִאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ

ג) זֶה לֹא סוּף הַעוֹלָם.
ס) אֵל תֵּאבֹד אֶת עֲצָמְךָ.

ריב אֲשֶׁר ב' פה בַּנְחָל

וּגְדֻלָּנוּ, שְׁשָׁם נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים, וַיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, שֶׁהוּא מְחֻזָּק וּמְאֻמָּץ
 אוֹתָנוּ, וְאֶלְמָלָא מִלְחָא לֹא הוּי עֲלֵמָא יָכִיל לְמִסְבֵּל מְרִירוּתָא^א (עֵין
 לְקוּטֵי־מִוְהַרְיָן, חֶלֶק א', סִימָן כג). וְאִם אִמְר לְנַחֵם אוֹתָךְ, זְאֵלְסֵט וּוִיִּסְעֵן
 דָּאֵס יַעֲדָעֵר אֵיִינְעֵר הָאֵט זִיךְ זֵיִן פֻּעֲקִיל אוֹן מִיטֵן כַּח פּוֹן הַיִּילִיגְעֵן
 רַבִּיִן דְּעֵר הָאֵלֵט מְעַן זִיךְ^ב. כָּל בְּנוֹתֵי חוֹלוֹת אֶצְלֵי כְּבָר יוֹתֵר
 מִשְׁבוּעַ, לִי יֵשׁ יִסּוּרִים מְרוּרִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּגָרוֹן, אֲנִי מְסַבֵּב
 עֲכָשׁוּ בַּחוּבוֹת גְּדוּלִים, אֲשֶׁר אֵין לִי שׁוּם דְּרָךְ אֵיךְ לְצֵאת וּלְהַפְטֵר
 מְזֵה, וְהַבְּעִלִי חוּבוֹת נוֹגְשִׁים אוֹתִי מְאֹד. מְסַרְתִּי סַחוּרָה לְאַחַד
 מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂיִמְסֵר אֶת זֶה לְאַחַד שְׁקֵנִיתִי בְּעֵבּוּרוֹ (בְּקֵשׁ מִמֶּנִּי
 טוֹבָה וְעֲשִׂיתִי לוֹ), וְהַיּוֹם קִבַּלְתִּי מִכְּתָב שֶׁלְקָחוּ אֶת זֶה בְּמִכְסֵּס,
 וּמִבְקָשִׁים עוֹד לְשַׁלֵּם לָהֶם קָנֵס גְּדוּל, עַל-כָּל-פָּנִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ
 אֲנִי רוֹאֶה בְּזֵה הַפְּסֵד גְּדוּל יוֹתֵר מֵאֶלֶף דוּלָר, וְאֵין בְּיַדִּי לְפִוְרֻטָּה
 אֲפִלוּ שְׁוֵה פְרוּטָה, בְּעוֹד שְׂאֲנִי כוֹתֵב לְךָ מִכְּתָבִי זֶה, הָאֵט זִיךְ פֶּאֶר
 מֵיִין וּוִיִּב אוֹיֵס גִּידְרֵיִיט אֵיִין פּוֹס^ג, וַיֵּשׁ לָהּ יִסּוּרִים נוֹרְאִים מְאֹד,
 וְאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְפַסְעַ עַל הָאָרֶץ אֲפִלוּ פְסִיעָה אַחַת, אוֹן מִיט אַזֵּא
 הַקְּדָמָה גְרֵיִיט אֵיךְ זִיךְ צוּ פּוֹרִים^ק, וְנוֹסֶף לְזֵה מַה שְׂיֵשׁ עָלַי עַל
 הַרְבִּים, וּכְבָר הָיָו אֶצְלֵי הַיּוֹם כְּמָה בַּחוּרִים, וְכָל אַחַד מְסַפֵּר צְרוּתֵיו
 הַעוֹלוֹת עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד,
 וּלְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַשְׁלִיךְ מֵעֲצָמוֹ כָּל הַדְּאָגוֹת וְהַמְרָה
 שְׁחוּרָה, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּלְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם הַנּוֹרָא פּוֹרִים,
 שֶׁהוּא כְּיוֹם כְּפוֹרִים (תְּקוּנַיִת-זֶהֵר, תְּקוּנָן כֵּא, דָּף נו:); וּבּוֹדָאי וְוַעֲט זִיךְ אֶלֶן
 אוֹיֵס לְאֶזֶן צוּ גוּטְעֵן^ק, וְתַתְּהַפֵּךְ כָּל הַמְרִירוֹת לְנַעֲמִימוֹת גְּדוּלָה, וְכָל
 הַיִּסּוּרִים וְהַצָּרוֹת יִתְהַפְּכוּ לִישׁוּעוֹת וּלְהַרְחָבוֹת, כִּי מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא
 תֵצֵא הַרְעוֹת (אֵיכָה ג), וּבּוֹדָאי יֵשׁ אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּנֻנָה עֲמָקָה וְכוּ'
 לְטוֹבָה, שְׂיֵצְאוּ לִי מִכָּל הַבְּלָבוּלִים טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת, וְכֵן אֶצְלָךְ בּוֹדָאי

(ע) לולא המלח לא היו יכולים העולם לסבל המרירות.
 (ב) תדע, שכל אחד יש לו התבילה שלו, ובכח של רבנו הקדוש מתחזקים.
 (צ) התעקמה לזוגתי הרגל.
 (ק) ועם כזו הקדמה אני מתכוון לפורים.
 (ר) הכל יגמר לטובה.

אָשׁר ב' פו בנחל ריג

יש לו יתברך פונות עמקות וכו', שתזכה להישע בישועות, וינעשה עמך נסים ונפלאות, אך ראה גם ראה להיות רק בשמחה עצומה.

הדורש שלומך...

ב' פו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי פורים ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

איך האב דיר שוין געוואלט שרייבען זייער אסאך מאהל נאר מחמת טרדוטי בעסק הרבים האב איך נישט געקענט^ש.

טייערער ברודער! איך ווינטש דיר איין שמחת פורים, השם יתברך זאל דיר העלפן זאלסט טרעפן זיין זווג, און זאלסט געהאלפען ווערין ברוחניות ובגשמיות. דער עקר איז נאר "שמחה", און מדארף זעהן צו טהון אלע פעלות צו זיין נאר פריילעך דען די סטרא אחרא איז עצבות, און די קדשה איז שמחה אויב א מענטש איז שטענדיג פריילעך איז ער שטענדיג מצליח ברוחניות ובגשמיות, און די קדשה האט איין אכסניה ביי איהם^ת.

דער עקר שלמות השמחה איז ווען מקען משפיע זיין אויף אויף א צווייטען אויף שמחה דאס איז א סימן אז ער האלט ביי שלמות השמחה, כי דרך הטוב להיטיב, און בכדי להיטיב דארף

ש) רצייתי כבר לכתב לך הרבה מאד פעמים, אך מחמת טרדוטי בעסק הרבים לא יכלתי. (ת אחי היקר! אני מאחל לך פורים שמח, השם יתברך יעזר לך, שתמצא זיווג, ותושע ברוחניות ובגשמיות, העקר — רק שמחה, וצריך לראות לעשות כל מיני פעלות להיות רק בשמחה, כי העצבות היא סטרא אחרא והקדשה היא שמחה, אם אדם תמיד שמח, אזי תמיד מצליח ברוחניות ובגשמיות, והקדשה מתאכסנת אצלו.

ריד אָשֶׁר ב' פו בַּנְחָל

מֵעַן זַיִן קִדְּם אַלִּיִן טוֹב, וּבְדִרְךָ זֶה אוֹיֵךְ אֵין שְׁמַחָה דַּאֲרָךְ מֵעַן קִדְּם אַלִּיִן זַיִן פֿרִיִלְעֵךְ און נֶאכְדַעִם קֶען מֵעַן מִשְׁפִּיעַ זַיִן אוֹיס אוֹיֵךְ זַיִן חֵבֵר.^א

און, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, מִיר אִידן הָאָבן מִיט וואס פֿרִיִלְעֵךְ צו זַיִן, דַּעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הָאט אונז מְזַכֶּה גִיוּעַן מִיט אַזוֹי פּוּהֵל מְצוּוֹת, פִּי רָצָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכֶךְ הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמְצוּוֹת (אָבוֹת א), וּבְפֶרֶט הַיִּינֵט אִיז דַּער טָאג וואס לִיכֵט דִּי שְׁמַחָה בְּגִלּוּי נְפִלָא און קִיִּנְעֵר שְׁעַמֵּט זִיךְ נִישְׁט מִיט שְׁמַחָה, אַדְרָבָה וואס אַ מְעַנְטֵשׁ מֵאָכֵט זִיךְ מֵעַר פֿרִיִלְעֵךְ אִיז מַעֲלָתוֹ גְּדוּלָה, און מְעַנְטֵשׁן לױפֶּען אִיהֶם מֵעַר נֶאָךְ וְכוּ.^ב

אִיבֵּער דַּעַם דַּאֲרָךְ מֵעַן זַעֲהֵן מִמְשִׁיךְ צו זַיִן דִּי שְׁמַחָה פּוֹן פּוּרִים אוֹיֵךְ אִיִן גֶּאָנְצֵען יֶאֱהֵר מִיט גְרוֹיס עֶקְשָׁנוֹת, און זִיךְ מְחִזֵּק זַיִן אַלֶּע טָאג מִיט וואס מֵעַן קֶען, און ווען מֵעַן הָאט נֶאָר אַ פֿרִיִיעַ מִינוּט דַּאֲרָךְ מֵעַן זִיךְ אוֹיס רַעֲדֵן דַּאס הַאֲרֵץ צו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיֵךְ פֿרָאָסֵט אִיִּדִישׁ און אִיהֶם דַּעֲרִיצִילְעַן אַלֶּעס וואס עַס טוּט זִיךְ מִיט אִיהֶם אִיבֵּער.^ג

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א) וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַשְּׁמַחָה הוּא בְּשִׂאֵפְשֵׁר לְהַשְׁפִּיעַ גַּם עַל הַשָּׂנִי, שְׂתַהֲיָה גַם בּוֹ שְׁמַחָה, זֶהוּ סִימָן שְׂאוּחַז בְּשְׁלֵמוֹת הַשְּׁמַחָה, פִּי דִרְךָ הַטּוֹב לְהִיטִיב, וּכְדִי לְהִיטִיב צָרִיךְ לְהִיֹּת קִדְּם בְּעֶצְמוֹ טוֹב, וְכֵן בְּשְׁמַחָה, צָרִיךְ לְהִיֹּת בְּעֶצְמוֹ שְׂמֵחַ, וְאַחַר-כֵּךְ אֶפְשֵׁר לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַחֵבֵר.

ב) וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, לָנוּ יְהוּדִים יֵשׁ בְּמָה לְשִׂמְחָה, פִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זַפְנוּ בְּכָל-כֶּף הַרְבֵּה מְצוּוֹת, פִּי רָצָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכֶךְ הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמְצוּוֹת. וּבְפֶרֶט הַיּוֹם, שְׁבִיּוֹם זֶה מְאִירָה הַשְּׁמַחָה בְּגִלּוּי נְפִלָא, וְאֵף אַחַד אֵינּוּ מִתְבַּשֵּׁשׁ בְּשְׁמַחָה, אַדְרָבָה כְּמָה שְׂאָדָם עוֹשֶׂה שְׂמֵחַ, מַעֲלָתוֹ גְּדוּלָה, וְאֲנָשִׁים רְצִים אַחֲרָיו וְכוּ.

ג) וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ אֶת שְׂמֵחַת פּוּרִים עַל כָּל הַשָּׁנָה בְּעֶקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה, וּלְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ בְּכָל יוֹם בְּמָה שְׂאֶפְשֵׁר, וְרַק בְּשִׂישׁ אִיזוֹ דַּקָּה פְּנוּיָה, צָרִיךְ לְפָרֵשׁ אֶת כָּל הַלֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאִיִּדִישׁ פְּשוּטָה, וּלְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל מַה שְׁקוֹרָה וְנֶאָרַע עִמּוֹ.

אָשֶׁר ב' פז בְּנַחֵל רטו
ב' פז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צוֹ הַיְתָשְׁל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִרָף הַיָּקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂאֵתָה מִדְּפִיס אֶת הַחֵי"מֹהֶר"ן מִחֲדָשׁ.

מָה אֵמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אַחֵי! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח בְּכָל יוֹם עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְנוּדַע מִרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, הַמְחִזֵּק אוֹתָנוּ
כָּל-כָּף, וְאֵינִי מִבִּין לְמָה תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ בְּכָל פַּעַם, הֲלֹא תִּהְיֶה
לְאֵל, יֵשׁ לָךְ לְשִׁמַּח יוֹתֵר מִכָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים, כִּי זְכִיתָ
לְהַדְפִּיס אֶת הַ"לְקוּיטִי-מוֹהֶר"ן" הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, וְאֵתָה
מִפִּיץ סִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל קֶצֶוֹי תִּבְּל מִמֶּשׁ, וּבְזֶה רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת
אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל פַּעַם, וְאִם אֲמַנָּם מְרִירוֹתָךְ הִיא מִפְּאֵת הַחֻבוֹת, הֲלֹא
כָּבֵר יְדוּעַ לָנוּ דְבוּר מוֹהֶר"ן ת"ו"ל: "כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה דְבָר שֶׁל מְסִירוֹת
נִפְשׁ צָרִיף לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמוֹ מִהֶסֶם"ךְ-מ"ם מְאֹד, שְׁלֹא יִפִּילוּ
בְּעֲצָבוֹת אוֹ בְּכַעַס"; כִּי דִיָּקָא מִי שְׁעוֹסֵק בְּהַפְצַת הַמְעִינּוֹת חוּצָה,
עָלְיו עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר יוֹתֵר מִכָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן רְאוּי
לוֹ לְשִׁמַּח עַל חֻלְקוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַפְצַת דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל רַבְּנֵי
ו"ל בְּעוֹלָם, הִיא הַתְּקַרְבוֹת הַגְּאֵלָה בְּכָל־לִיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת וּבִפְרָטִי
פְּרָטִיּוֹת, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד
אֶף וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל-פִּי הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמוֹבְאֹת בְּסִפְרֵי
רַבְּנֵי ו"ל, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ תִּרְאֶה לְהִתְחַזֵּק עִם ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְ"אִישׁ אֶת
רַעְיוֹ יַעֲזֵרוּ וְלֹאֲחִיו יֵאֵמֵר חֲזַק", כִּי כָּבֵר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(בְּרִכוֹת ג.ס): לְפִי שְׂאִין הַתּוֹרָה נִקְּנִית אֶלָּא בְּחִבּוּרָה, וּבִפְרָט דַּעַת רַבְּנֵי
ו"ל הַהֲכָרַח לְקַבְּלוֹ עַל-יְדֵי הַחֲבָרִים טוֹבִים הַתְּמִימִים דִּיָּקָא בְּלִי שׁוּם
לִיֻצְנוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן רְאוּי לָךְ לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ גַּם כְּשֶׁתִּהְיֶה לְבַד
לְהִתְחַזֵּק, כִּי לֹא בְּכָל פַּעַם מוֹצְאִים חֶבֶר טוֹב, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת

רטז אָשׁר ב' פח בַּנְחָל

לְשִׁמְחָה הוּא רַק עַל-יְדֵי תַפְלָה, לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרָךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ תָּמִיד: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם זַעַה אִיךָ זָאל זַיִן שְׁטַענְדִּיג נֶאֱהָר פֶּרִיילֶעךָ, און אִיךָ זָאל זַיִךְ דָּער האַלְטֶן, און קִיין שׁוּם זאַך און דָּער וועלֶט זָאל מִיר נִישֶׁט קֶענען אַראַפּ וואַרְפֶּן און צוּבְרַעכֶן, חס וְשְׁלוֹם, מִיין גאַנְץ רְצוֹן און פֶּסוּפִים זָאלן זַיִן נֶאֱהָר צו דִיר"ך.

הדורש שלומך...

אודות האותיות, תכתב לי אם יש איזה עצה, או צריך שיגיע אל ... או על-כל-פנים שיחזור אלי, כי זה עולה לי כמעט... מלבד מה שיש בביתי עוד חצי האותיות, ותאמר לי... גרו יאיר, שאל ידאג בעבור זה, אף שזה לי הפסד גדול, אף מה לעשות, הכל בהשגחתו יתברך הפרטית.

ב' פח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וָרַעִי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מכתבך לנכון קבלתי עם הטשעק בתור גמ"ח. מה אמר לך פשוט החזיית אותי, אם כי זה רק מעט, אכל כפי ים החובות שאני מסבב בעוונותינו הרבים, הוא גם-כן הצלה, ועקר חיותי עכשו כי תהלה לאל, החובות הם רק בשביל עסקי ההדפסה והפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, שפזה תלויה כל גאלתנו, לגלות ולפרסם לכל, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ועל-כן אין שום עצה לצאת ממה

(ד) רבנו של עולם, ראה שאהיה תמיד בשמחה ושאתחזיק מעמד ושום דבר שבעולם לא יוכל להפיל אותי ולשברני, חס ושלום, כל הרצון וכסופים שלי שיהיה רק אליך.

שְׁצַרִיכִים לְצֵאת וְכוּ', וְלִהְיוֹת בְּמִקְוֵם שְׁצַרִיכִים לְהִכָּנֵס וְכוּ', רַק
עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהִתְבּוֹדָדוֹת, לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמְנוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל, וּכְשֶׁנִּזְכָּה לְחַקֵּק
יְדִיעָה זֹה הֵיטֵב בְּלִבְנוֹ וּבְדַעְתּוֹ, אֲזִי נִזְכָּה לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמֵחִים עַל
נַעַם חֻלְקָנוֹ שְׂזָכִינוֹ לְהִבְרָאוֹת מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשִׂנִי גּוֹי, אֲשֶׁר
שְׂמַחָה זֹה עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת, וּבְפֶרֶט אֶתָּה שְׂזָכִיתָ כִּכָּר לְנֹדֵב עַל
הַפְּצַת הַמַּעֲיָנוֹת, וְעוֹד בְּרִצּוֹנְךָ לְעֹזֵר לְהַפְיֵץ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה, שֶׁהִיוּ
עֶקֶר שְׂמַחְתּוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבִי אֵלֵיהּ
רַבָּה, פְּרָשָׁה יח): בְּכָל מְקוֹם שְׂמַחְדָּשִׁין בּוֹ תוֹרָה, שְׂמַחָה מִתְחַדָּשֶׁת
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם תָּמִיד, עֵינֵי שָׁם; בְּיִדְאֵי רְאוּי לָךְ לְהַגְדִּיל
הַשְּׁשׁוֹן וְהַשְּׂמָחָה, וְלִשְׂמַח עַל נַעַם חֻלְקָךָ, שְׂעַל-יְדֵי עֲזָרְתְּךָ, בֵּין
בְּצִדְקָה וּבֵין בְּגִמְ"ח, נִתְחַדָּשִׁין דְּבָרֵי תוֹרָה חֲדָשִׁים, וְנִדְפָּסִים סְפָרִים
חֲדָשִׁים, וְנִתְפָּשְׁטִים בְּכָל תְּפִוצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִכְנָסִים הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה
בְּלִבּוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂרָבִים נִתְעוֹרְרִים וְנִתְחַזְּקִים עַל יְדֵיהֶם לְשׁוּב
אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְקוֹבְעִים אֶת עֲצָמָם בְּקִבְעוֹת עֲצוּמוֹת עַל שְׁעוּרִים
כְּסוּדָרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן מְרַגִּילִים אֶת עֲצָמָם לְעַסֵּק
בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדָדוֹת, וְעַל-פֶּן גְּמִילוֹת חֶסֶד הוּא אֶחָד מֵהַדְּבָרִים
שְׂאֲדָם אוֹכֵל פְּרוּתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה (שְׂרוּאָה שְׂעַל-יְדֵי מְמוֹנוֹ
נִתְעוֹרְרִים בְּגִי-אָדָם בְּתְּשׁוּבָה וְכוּ'), וְהַקְּרָן קִיָּמַת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא
(שָׁשׁ יֵרָאֶה אֶת מַעֲלַת זֶה הָעֲנָנִין הַנִּשְׁגָּב), וּבְפֶרֶט מִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב
לְהִבִּין מַה שְּׁנַעֲשֶׂה בְּעֵתֵים הַלְלוֹ בְּיִשְׁכּוֹת בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְאִין
לָהֶם שׁוּם עֲצָה וְכוּ', וּכְשָׁבָאִים וּמְבִיאִים לָהֶם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וּמוֹצָאִים שָׁם אֶת עֲצָמָם, וּמִתְחִילִים לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּמִתְחִילִים
לְהִתְרַפָּא בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת וְכוּ', אֲזִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין שְׂאִין עוֹד צְדָקָה
וּגְמִילוֹת חֶסֶד יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי מִי שְׂנִפֵּל בְּמִקְוֵם שְׂנִפֵּל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
מֵר וּמְרוּר לוֹ, עַד שְׂנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם נִפֵּל עֲלָיו וְכוּ', וְהוּא
שְׂבוּר וְרִצּוֹן בְּעֲצָמוֹ וְכוּ', וּכְשֶׁזָּה בָּא עִם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הוּא מְחִיָּה
וּמְצִיל אוֹתוֹ לְגִמְרֵי. וּבְזֶה יוֹבֵן מְאֻמָּרָם ז"ל (הוּבָא בְּיַלְקוּט יִשְׁעִיָּה, רָמוֹ
חַע"ה): וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ — אֵלוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, וּבְצֵל יְדֵי כְּסִיתְךָ —
אֵלוֹ גְּמִילוֹת חֶסֶדִים, שְׂכָל הָעוֹסֵק בְּגְמִילוֹת חֶסֶדִים זוֹכָה לְחִסּוֹת

בְּצִלוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עֵינַי שָׁם; וְלִכְאוּרָה מֵהַמְּשֹׁךְ בֵּין תּוֹרָה וּגְמִילוֹת חֶסֶד שֶׁנִּדְרָשׁ בְּפִסּוּק אֶחָד: "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצִל יְדֵי כִסִּיתֶךָ"; אֵךְ כְּפִי הַנַּ"ל, הוּא מוּבָן מִמִּילָא, תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ דְּבָרֵי תּוֹרָה וְצָרִיכִים לְהַדְפִּיֶסֶם וּלְקַיֵּם: "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ", אֵךְ אֵין מַעוֹת, וּבָא זֶה וּמְלִוָה — גְּמִילוֹת חֶסְדִּים, וּמְקַיֵּם: "וּבְצִל יְדֵי כִסִּיתֶךָ", אִזּוּ נִשְׁלַם הָעֲנָנִין, וְזוֹכִים לְהוֹצִיאֵם מִהַפֶּח אֶל הַפֶּעַל, וּמוֹזְכִּים אֶת הַרְבִּים. וְעַל-פִּי זֶה יוּבָן גַּם מֵאֲמָרָם ו"ל (הוּבָא בְּיַלְקוּט תְּהִלִּים, רַמְזו תִּשְׁבַּע): כָּל אֲוֵרוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת וְגו', חֶסֶד זֶה גְּמִילוֹת חֶסֶד, אֱמֶת זֶה תּוֹרָה, עֵינַי שָׁם; וְלִכְאוּרָה מֵהַשְּׂיִכּוֹת לְזֶה? אֵלֶּא כַּנַּ"ל. שְׁלֹפְעָמִים יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת גְּמִילוֹת חֶסֶד עִם הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, כִּי הַתּוֹרָה מְנַחֶת בְּקֶרֶן זְוִית, וּבָא זֶה וְנִתֵּן גְּמִילוֹת חֶסֶד, וְעוֹר שֶׁתִּתְּפֹשֵׁט הַתּוֹרָה בַּחוּץ, אִזּוּ נִתְקַיֵּם שְׂנִיָּהֶם יַחַד — חֶסֶד וְאֱמֶת. וּבְאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ רַבָּה פְּרָשַׁת וַיְחִי, פְּרָשָׁה צו): מֵהוּ "חֶסֶד שֶׁל "אֱמֶת"? זֶהוּ הָעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ, עֵינַי שָׁם; וְאֵין לָךְ עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל בְּעוֹלָם שְׁעוֹשִׂין עִם הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ מִזֶּה שְׂמֹזְכִים אוֹתוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל — שְׂנִתְעוֹרֵר עַל יָדָם בְּתִשׁוּבָה, וּמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לִילָךְ בְּדַרְכּוֹ הַנּוֹרָאָה שְׁסוּלָל, וּבִפְרָטִיּוֹת "הַתְּבוּדוֹת", שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂיַחֲטֵף בְּעוֹלָם תְּהִיָּה לוֹ טוֹבָה גְּדוֹלָה לְאַחַר מִיתָתוֹ. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְזַכְּרִים אֶת הָאָדָם בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, זֶהוּ "חֶסֶד שֶׁל "אֱמֶת". וְאוּלַי זֶה כְּוִנַּת מֵאֲמָרָם ו"ל (סְנֵהֲדִין צח): מֵהַ יַעֲשֶׂה אָדָם וַיִּנְצַל מִחֲבָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ? יַעֲסֹק בְּתּוֹרָה וּבְגְמִילוֹת חֶסְדִּים וּכְנַ"ל. וּבִפְרָט עַל-פִּי הַמוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רנ), שְׁעָקֵר חֲבָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ יִהְיֶה כְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת שְׂיִתְּפֹשְׁטוּ בְּעוֹלָם, עֵינַי שָׁם; וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל אָמַר קֵדָם הַסְתַּלְקוּתוֹ: טְרִיף פְּסוּל אִיזוּ זִיף מִתְגַּבֵּר (סִפְרֵי מִינּוֹת) נֶאֱהָר אֵיף הָאֵף דָּאֵס אֵיין בְּלַעֲטָל פּוֹן רַעֲבִינִס סְפָרִים וְעוֹט זֵיין אַ תְּקוּן אוּיָף אֶלְצִדְנִיג", וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂים גְּמִילוֹת חֶסֶד עִם הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, כְּוִדָּאֵי זֶה יִצִּילוּ מִחֲבָלֵי מְשִׁיחַ,

(ה) טְרִיף פְּסוּל' (כְּנֵי לְסִפְרֵי מִינּוֹת וּכְפִירָה) מִתְגַּבְּרִים, וְאֵינִי מְקַנָּה כִּי זֶה אֶחָד מִסִּפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל יִהְיֶה תְּקוּן עַל הַכֹּל.

אֲשֶׁר ב' פח בַּנְחַל ריט

וְזֶה מֵה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ערויבין פו.): רַבִּי מִכְבֵּד עֲשִׂירִים
רַבִּי עֲקִיבָא מִכְבֵּד עֲשִׂירִים, כְּמוֹ שְׁדַרְשׁ רַבָּא בַר מְרִי: "יֵשֵׁב עוֹלָם
לִפְנֵי אֱלֹקִים 'חֶסֶד וְאַמֶּת' מִן יִנְצְרוּהוּ", אֵימְתִי יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי
אֱלֹקִים? בְּזִמְן שְׁחָסַד וְאַמֶּת מִן יִנְצְרוּהוּ. וְלִכְאוּרָה אֵיךְ לוֹמְדִים
מִפְסוּק זֶה, שְׁצָרִיכִים לִכְבֵּד עֲשִׂירִים? אֵךְ עַל-פִּי הַנ"ל יוֹבֵן כְּחֹמֶר,
שְׁעָקֵר חֲשִׁיבוֹת עֲשִׁירוֹת הוּא כְּשֹׁזוּכִים לְחַבֵּר "חֶסֶד וְאַמֶּת" לְעוֹר
לְהַפְצֵת תּוֹרָה בְּעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְקַרְבִּים אֶת כָּל הָעוֹלָם אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹקִים", וְאִזּוֹ דִּיקָא
כְּשֶׁעֲשִׂירִים עוֹסְקִים בְּזֶה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַתּוֹרָה, אִזּוֹ דִּיקָא רְאוּי
לִכְבֵּד אוֹתָם מְאֹד מְאֹד. וְרוֹאִים אֵיךְ שְׂיַמִּינוּ הַבַּל, אֲט אִיזוֹ טָאג און
אֲט אִיזוֹ נַאכְט', וְאִין נִשְׂאָר בְּיַדֵּנוּ רַק מֵה שְׁאָנוּ חוֹטְפִים אִיזֵה טוֹב
בְּזֶה הַיּוֹם, וּבַפְּרָטִיּוֹת מֵה שְׁאָנוּ עוֹשִׂים צְדָקָה וְחֶסֶד, וּמְשַׁמְשִׁים אֶת
רַבְּנוּ ז"ל בְּהַפְצֵת מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה, וְזֶה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(מְדַרְשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים זוטא, פְּרָשָׁה א'): כָּל הַנוֹתֵן צְדָקָה, לֹא לְעַצְמוֹ בִּלְבַד
הוּא מֵיטִיב, אֲלָא לְכָל הַבְּרִיּוֹת מְסוּףָה הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, עֵינן שָׁם;
וְדָבָר זֶה סוֹכֵב בְּיֹתֵר עַל צְדָקָה שְׁנוֹתֵנִין עַל הַדְּפָסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
(וּבַפְּרָט עַל סְפָרִים חֲדָשִׁים מִכְּתַב יָד), שְׁאִזּוֹ לֹא רַק לְעַצְמוֹ בִּלְבַד
הוּא מֵיטִיב, אֲלָא לְכָל הַבְּרִיּוֹת מְסוּףָה הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְהַבֵּן.

חֲמֵדַת לִכְבִּי! יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ בְּזֶה עַד שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה חֶבְרוֹ שְׁלָם,
לְהִרְאוֹת וּלְגַלוֹת מַעֲלַת הַדְּפָסֶת וְהַפְצֵת סְפָרֵי אֱמֶת הַבְּנוּיִים עַל-פִּי
תּוֹרַת אֱמֶת מִהַצְדִּיק הָאֱמֶת. אֵךְ הַהֲכָרַח לְקַצֵּר. הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזוֹר לָךְ
שְׁתִּזְכֶּה לְעוֹר בְּיֹתֵר שְׂאֵת וּבְיֹתֵר עַז הֵן בְּצְדָקָה וְהֵן בְּגִמְלוֹת חֶסֶדִים,
כִּי הַחֻבוֹת חוֹנְקִים אוֹתִי עַכְשָׁו מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

רכ אָשֶׁר ב' פט בַּנְחָל
ב' פט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר צוֹ ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבָךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת,
וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵינַי מְסֻבָּךְ כְּזֹה, אָשֶׁר הוּא עֹסֵק הַרְבִּים... וּבְאַמַּת לְדַעְתִּי
אֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה אַתָּה מְבַלְבֵּל דַּעְתְּךָ בְּחֻנָּם עַל לֹא דְבָר, כִּי אַתָּה צָרִיף
לְחַקֵּק בְּדַעְתְּךָ, כִּי עֵינַי רַבְּנוּ ו"ל הוּא לֹא דְבָר פְּרָטִי... וְשִׁיף לְאִישׁ
פְּרָטִי... וּמִתְאַכְסֵן אֶצֶל אִישׁ פְּרָטִי... דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל הִיא מִתְּנָה לְכָלֵל
יִשְׂרָאֵל, וְרֵאוּי לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְעֵסֵק בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ,
לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, כֹּל אֶחָד כְּפִי עֵינַי
"פֶּאֲרוֹנָאס זְאֻלְסֵט דוּ זֵיין אַזוֹי קְלִיין קַעפִּילִיג", אַדְרָבָה! וּמִי יִתֵּן
כֹּל עִם הַשֵּׁם [כָּלֵם] נְבִיאִים (בְּמִדְבָר יֵא, כֵּט), הֲלֹא זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת
מִטְרַת כֹּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהוּא יִגְלֶה אֶת רַבְּנוּ ו"ל לְחִבְרוֹ
וּחִבְרוֹ לְחִבְרוֹ, וְכֵן לְהִלָּן, עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא הָאָרֶץ בְּבָנֵי דַעָה, כְּמוֹ שֶׁאִמַּר
רַבְּנוּ ו"ל בְּעֵצְמוֹ (עֵין לְקוּטִי מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָנִים ז', סח), וְעַל־כֵּן אֵינִי
מִבִּיֵן מַה שִׁיף כָּאֵן אֵיזוֹ קִנְיָה וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְבֹא לְיַדִּי מִחֲלֻקַּת
וְשִׁנְיָה כְּזוֹ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אָשֶׁר יִפְלֹט מִפִּי קְלָלוֹת הַשִּׁיכוֹת לְעַפְרוֹם
וְלֹא לְיִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן תִּלְמִיד רַבְּנוּ ו"ל... רֵאָה וְגַם רֵאָה אֶל מַה
קִנְיָה וְשִׁנְיָה יְכוּלוֹת לְהִבִּיא אֶת הָאָדָם; עַל־כֵּן אֱהוֹבֵי, אַחֵי, כָּלֵךְ
מְדַרְךָ זוֹ, וְאֵל תְּכַנִּיס אֶת דַּעְתְּךָ בְּשִׁטִּיּוֹת כְּאֵלוֹ... צְרִיכִים לְאַהֲבֵ אֶת
כֹּל בְּרֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵלוֹת וְאֶת כֹּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפְרָטִיּוֹת,
וְצְרִיכִים לְיֹדֵעַ שֶׁדְּבַר רַבְּנוּ ו"ל מְכַרַח לְהַתְּגַלוֹת עַל־יַדִּי כֹל אֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל־כֵּן צָרִיף אֶחָד לְעוֹר לְחִבְרוֹ, וַיִּסְתַּכַּל עָלָיו רַק
בְּעֵינַי טוֹבָה. מַה אֲכַפֵּת לָךְ זָאל עַר הָאֲבֵן מְעַר מְעַנְטֵשֵׁן... זָאל עַר

ז) לְמָה תִּהְיֶה כְּזֹה רֵאָשׁ קִטְנֵטֵן? !

אֲשֶׁר ב' צ בְּנַחֵל רכא

לְעֶרְנָעַן בְּרַבִּים... אֲבִי דָעַם הִיִּלְיָגְעַן רַבִּינִים זַאָךְ פִּירַט זִיךְ אוֹיִס",
אֲתָה עֲשֵׂה מֵה שְׂבֻכְחָךְ, וְתִהְיֶה שְׂמַח עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה כְּהַנְהַגְתָּ
הַתָּם, שְׂהִיָּה רַגִּיל לֹמֵר: דָּאִס אִיז מִיִּין מַעֲשֵׂה אֹן דָּאִס אִיז
יַעֲנַעְמָס", וְהִיָּה רַק שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ, וְעַל־יְדִי־זָה דִיקָא זָכָה לְהִגִּיעַ אֶל
מֵה שְׂזָכָה, עַל־כָּל־פְּנִים אִיךְ שְׁהוּא, אֶהוּבִי, אָחִי! כְּשִׂמְכֻנִּיסִים אֶת
הַמַּח בְּעֵבֹדֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, אָז אִין כְּבָר זְמַן לְחַשֵּׁב בְּשִׂטוּת
וְהַבָּלִים, כִּי "יְמִינוּ כְּצַל עוֹבֵר" (תְּהִלִּים קמ"ד, ד), וּמֵה יְהִיָּה נִשְׂאָר
מֵאֲתָנוּ? רַק הַדְּבוּרִים שְׂזָכִינוּ לְחַטֵּף בְּזָה הָעוֹלָם, דְּבוּרֵי תוֹרָה וְדְבוּרֵי
תְּפִלָּה וְדְבוּרֵי יְרֵאת שְׁמַיִם וְהַתְּחַזְקוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְאוֹדוֹת מְכִירַת הַסְּפָרִים, דַּע לָךְ שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ
פֶּאֶרְלֹאזְט נִישְׁט', וּבְכָל פַּעַם בָּאִים אֶצְלִי בַחֲוָרִים אַחֲרֵים, וְעוֹזְרִים
לִי לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים, וְתִהְלֶה לְאֵל כְּבָר נִמְכְּרוּ כְּמֵה אֶלְפֵי סְפָרִים,
וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנִי לְהַפִּיצֵם בְּכָל קְצוֹי תֵּבֵל.

ב' צ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֵר צו ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְח.

מִכְּתָבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְקִרְאָת
הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, נִתְקַרְבוּ אֶצְלָכֶם עוֹד כְּמֵה בַחֲוָרִים,
אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חָלְקָנוּ, כִּי זוּהִי טוֹבָה לְכַלְנוּ, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מְקַרֵּב

(ח) שִׁיְהִי לִי יוֹתֵר אֲנָשִׁים... שְׁהוּא יִלְמַד בְּרַבִּים... הָעֶקֶר שְׁעָנִין רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ נִמְשָׁךְ.
(ט) זָהוּ מַעֲשֵׂה שְׁלִי, וְזָה מַעֲשֵׂה שְׁל הַהוּא.
(י) הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אִינוּ עוֹזֵב.

חֲדָשׁ כְּשִׁזְזוּהָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל, הוּא בּוֹעֵר מְאֹד בְּהִתְלַהֲבוֹת
עֲצוּמָה, וּמִתְחִיל לְלַמֵּד שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, וְרִץ אֶל הַשָּׂדֶה
וּמִתְבוֹרֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְדַבְּרוּרֵינוּ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו'ל הֵם בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַשִּׁיטוֹת וּבְמִתִּיקוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וְכוּ', וְאִז כְּשֶׁהִמְקַרְּבִים
שְׁנֵתְקַרְּבוּ מִכְּבָר זֶה כְּמָה שְׁנִים רוֹאִים זֹאת, הֵם מִתְחִילִים לְהִתְבַּיֵּשׁ
קֶצֶת, וּמִתְחִילִים בִּיְתֵר שְׂאת וּבִיְתֵר עֵז וְכוּ'; וְעַל-כֵּן עָלִינוּ רַק לְשִׁמּוֹחַ
מְאֹד מְאֹד, כְּשִׁזְזוּכִים לְרֹאוֹת מְקַרְּבִים חֲדָשִׁים, וְצָרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת
עֲצָמֵנוּ בְּטוֹב עֵין, שֶׁהִיא מְדָה יְקָרָה מְאֹד וְגִלּוּי מְשִׁיחַ (עֵין לְקוּטִי-מִוִּהְרֵ"ן,
חֶלֶק א', סִימָן נד), כִּי לְהַפּוּךְ כְּשֶׁעִינוּ צָרָה בְּחִבְרוֹ, אִז מֵת לְבוֹ, שֶׁמִּשָּׁם
נִמְשָׁכֶת הַשִּׁכְחָה, שֶׁשׁוֹכַח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאִז מִתְחִילוֹת אֲצִלוֹ כָּל
הַצְּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן (עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַנִּפְלְאָה הַזֶּה וּמִבֵּין), כִּי
בְּאֵמֶת עֵקֶר הַתְּכִלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְאֲדָבְקָא מִחֻשְׁבָּתוֹ בְּעֵלְמָא
דְּאֵתִי, וַיְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לִידַע הַיֵּטֵב אֲשֶׁר
אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעְדֵּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְכָל מָה שֶׁעִינֵיו רוֹאוֹת, הַכֵּל
אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הִיא, רַק בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן נִחְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ גְּשָׁמֵי
הַזֶּה. וְאִז כְּשֶׁתְּהִיָּה לוֹ עֵין כְּזוֹ, אִז יִסְתַּפֵּל עַל כָּל אֶחָד בְּעֵין טוֹבָה,
כִּי מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, הֲלֹא אֵין בְּלַעְדֵּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ
מִנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְלֹא יַעֲלֶה בְּלְבוֹ שׁוֹם צַד קִנְאָה וְשִׁנְאָה
עַל חִבְרוֹ, כִּי הַכֵּל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה, וְאִז דִּיקָא יִחְיֶה חַיִּים מְתֻקִּים, כִּי
לְבוֹ יִהְיֶה עַר בְּקַרְבוֹ, וַיִּמְשֶׁךְ לוֹ סוּד הַנְּבוּאָה, שֶׁהוּא קְבֻלַּת הָרַמְזִים
מִכָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁקּוֹרְאִין אוֹתוֹ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְגִלִּים לוֹ
נִפְלְאוֹת, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, כִּי כְּשֶׁמְקַשְׂרִים דְּבוּרֵי הָעוֹלָם אֶל הָאֵי אוּרִיתָא
דְּעִתִּיקָא סְתִימָאָה, תּוֹרַת רַבְּנוּ ו'ל, יִמְצָא וַיִּשְׁמַע וַיִּבִּין בְּכָל דְּבוּרֵי
הָעוֹלָם סוּדוֹת וְרִזֵּי דְרִזִּין (עֵין שִׁחוֹת-הֵר"ן, סִימָן רד). וְעַקֵּר הַכֵּל הוּא
תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וּלְהַטּוֹת אֲזוֹן הַיֵּטֵב, אִז יִרְאֶה שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה
מִשְׁבַּחַת וּמִפְאָרַת וּמְגִלִּית אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁכָּל זֶה סוּד הַנְּבוּאָה, שֶׁהֵם
נְצוּצֵי הָרַמְזִים שֶׁמְרַמְזוּ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּהִתְלַבְּשׁוֹת מִחֻשְׁבָּה, דְּבוּר
וּמַעֲשֵׂה חֲדָשִׁים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה וּבְכָל רִגַע מִחֲדָשׁ.

אֶהוּבִי, אַחִי! כְּשֶׁרַק מְגִלִּים לַעֲצָמוֹ אֶת הַמְּדָה הַטּוֹבָה הַזֶּה —

אֲשֶׁר ב' צ בְּנֵחַל רכג

טוב עין, אז זוכים לכל טוב אמתי ונצחי, עולם הבא בעולם הזה מממש, כי דבוק בו יתברך בדבקות אמת — אשרי לו. וראוי להלמד את המאמר הנפלא הזה בסימן נ"ד, ולומר עליו התפלה, ואם אפשר לה להלמד כל ההלכות מלקוטי-הלכות, אז תתהפך לאיש אחר לגמרי ותמצא שם, שמכתב זה הוא תמצית כל התורה, ואם יהיה השם יתברך בעזרי, ארשם לה קונטרס שלם באריכות תמצית התורה וההלכות, מסדר בסדר יפה, באפן שבעצמה תראה אל אילו אורות ורוחניות חיות אלקות יכולים לזכות על-ידי מדת טוב עין, שזהו בעצמו הענין הנורא והנשגב של הלמוד של "אזמרה" — לדון את עצמו לכף זכות ואת אחרים (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב). וההכרח לי לקצר עכשו מרב טרדוטי עתה בערב שבת-קדש.

...הדורש שלומך...

אודות ספרי "לקוטי-תפלות" שבקשת שאשלח, אפע, אם ירצה השם, בשבוע הבא... ואקנה בשבילך, ותכף-ומיד אשלח לה, כי אין אצלי עכשו "לקוטי-תפלות" למכור, כי כל ה"לקוטי-תפלות" שהיו בגדי כבר מכרתים.

ותאמר שלום להבחור ... וכן להאברך... ותראה להם את מכתבי זה, כי הוא שיך לכלנו. השם יתברך יזכנו להיות רק טובי עין.

ואודות עסקיך, צריכים רק אמונה ובטחון חזק, שבוודאי לא יעזב אותך השם יתברך וסוף כל סוף תצא מצרותיך, רק אל תפל בדעתך, ואל יחלש רוחך, כי רבים רחמיו יתברך, ואפלו אתה כמו שאתה וכו', עדין רחמיו יתברך רבים עליך, ובוודאי יעזר לה לצאת מהחובות, ותתרחב פרנסתך.

רכד אָשׁר ב' צא בַּנְחַל
ב' צא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדְרׁ צוֹ הַיְתַשְׁלִׁי.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ אֶל אֱהוּבֵי, יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגַם אֶת הַחֲבִילָה, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד, כִּי
לְבַסּוֹף יֵצֵא מִזֶּה גַם לְךָ טוֹבָה גְדוֹלָה, כִּי הוּא זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרֵי
דוּרוֹת, וְהַהֲכָרַח לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַהַשְׁאָרָה, לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
"אֵייעָרַע קִינְדֵּער זָאָלֵט אִיהֶר מוֹדִיעַ זַיִן וּוַאֵס דָּא הָאָט זײַךְ גִּיטָאָן"^כ,
כִּי תִהְיֶה לְאֵל, קָם עֲכָשׁוּ דוֹר תְּדַשׁ אֲלָפִים וְרַבְּבוֹת רַבְּבוֹת נַעֲרֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם, כֵּן יִרְבוּ, וְאַצְלָם יִהְיוּ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שְׂאֲנִי
מְדַפִּיס לְחִזּוּק גְּדוֹל, וַיּוֹעִיל לָהֶם מְאֹד מְאֹד לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
עַל־פִּי הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְהַדְרָךְ הַנּוֹפְלָאָה שְׁסָלֵל לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל,
וְאַשְׁרֵיךָ וְאַשְׁרֵי חֲלֻקָּךָ, שְׁעַל יְדָךְ נִתְגַּלְגְּלָה הַזְּכוּת, וְעַל־כֵּן תִּרְאֶה
לְשַׁלַּח לִי עוֹד חֲבִילָה, וּבִיחַד אַחֲזִיר לְךָ עַל־יְדֵי אֶחָד שְׁנוֹסֵעַ מִכָּאָן
לְחַג הַפֶּסַח לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאַנִּי שׁוֹלַח לְךָ פֹּה טְשַׁעַק עַל הוֹצָאוֹת
הַדָּאָר אֲוִיר, וְנָא לְשַׁלַּח לִי תִכְף־וּמִיד עוֹד חֲבִילָה, "וְיָבוֹא הַיּוֹם
שְׂתַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁשַׁלַּחְתָּם אֵלַי, כִּי בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, תִּזְכֶּה לְרְאוֹת אֶת הַתּוֹצְאוֹת הַטּוֹבוֹת, זְכוּת הַרְבִּים שְׂתַצֵּא
מִזֶּה".

חֲמִדַת לְכַבִּי! עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם
שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁקָרְבָנוּ אֶל כָּלִּיּוֹת שְׁבַעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁמַת מְשִׁיחַ,
וַתִּהְיֶה לְאֵל, אֵינן אָנוּ חוֹלְקִים עָלָיו, רַק אָנוּ מְשַׁתְּדִלִּים לִילֵךְ בְּדַרְכּוֹ
וּלְלַמַּד סִפְרוֹ, בְּזֶה רְאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ מְאֹד מְאֹד, וּבְכַפְרֵט
אַתָּה שֶׁהִנֵּךְ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּנוֹדָי רְאוּי לְךָ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה
מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּבָר גְּלָה לָנוּ ר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחְמָן ז"ל וְהֵאִיר עֵינֵינוּ,

כ) לְבָנִים שְׁלָכֶם תּוֹדִיעוּ מֵה נַעֲשָׂה כָּאָן.

אֲשֶׁר ב' צב בַּנְחַל רכה

אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל מִרְבֵּנוּ ז"ל, כִּי אִם בְּאִמְצָעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכֹא בַתְּרָא קִנְח:): אֲוִירָא דְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְחִבִּים; וְעַקֵּר הַחֲכָמָה הוּא תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת יז): תְּכַלִּית חֲכָמָה תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֵן הוּא (נְדָרִים לב:): "הַחֲכָמָה תֵּעֹז לְחֻכָּם" (קֹהֵלֶת ז, יט) — זֶה תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְזֶהוּ מֵה שֶׁאָנוּ שׁוֹתִים מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּשִׁלְמוֹת לְשִׁתּוֹת מִמֵּי הַנַּחַל אֵי אֶפְשֶׁר, כִּי אִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁשָּׁם מְקוֹר הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְרַשׁ אֶסְתֵּר, פָּרָשָׁה א'): עֲשֵׂרָה חֲלָקִים חֲכָמָה בְּעוֹלָם, תִּשְׁעָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד בְּכָל הָעוֹלָם, וְאָמְרוּ בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה טז, ז): אֵין חֲכָמָה כְּחֲכַמַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְאִירָה שְׁלֵמוֹת הַחֲכָמָה, עַל-כֵּן שָׁם יְכוּלִים לְקַבֵּל יוֹתֵר מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וּמָה אָנוּ מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ? תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, עַל-כֵּן חֲזַק וְהִתְחַזַּק מְאֹד מְאֹד, וְתִבְקַשׁ תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁלְּעוֹלָם לֹא תִצְטָרֵךְ לְצֵאת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל רַק לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוּשׁ בְּעִיר אֲוִמֵן, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְשׁוֹב בְּאַמַּת בְּתְּשׁוּבָה אֱמֵתִית, וְלִהְיוֹת אֶף וְרַק בְּשִׁמְחָה אֵין סוֹפִית תְּמִיד, שֶׁזְּכִינוּ לְהִבְרָאוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנוּ גּוֹי, וְזָכִינוּ לְהִתְנוּדַע מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְרָאוּי שֶׁתְּהִיָּה אֲהָבָה עֲצוּמָה בֵּין תְּלַמִּידָיו הַקְּדוּשִׁים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' צב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר צוֹ ה'תשל"ו.

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה לְכָל־לֵיּוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָטִיּוֹת לְאַהֲוֵבֵי, אַחֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הָאֲבֵרֵךְ הַשּׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

רכו אָשֶׁר ב' צב בְּנִחַל

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. מָה אִמַּר לְךָ, לֹא טוֹב בְּעֵינַי הַדְּבָר שֶׁבְּרַחֵם מִבֵּית מְדַרְשָׁנוּ, כִּי צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל דִּיקָא בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ, וְלִהְיוֹת בְּיַחַד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְ"אִישׁ אֶת רְעֵהוּ יַעֲזֹרוּ, וְלֹאֲחִיו יֹאמֶר חֲזַק" (ישעיה מ, ו), וְאַפְלוּ שֵׁשׁ צְרוֹת מֵאַחַד... צְרִיכִים לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֶאֱהֹב אוֹתוֹ וְלִשְׂמַח אוֹתוֹ, אֲזוּ מִמִּילָא יִתְבַטֵּל, כִּי עַל-יְדֵי שְׂאוּהֵבִים וּמְשֻׁמְחִים אֶת אֶחָד, מִתְבַטֵּל הָרַע שְׁלוֹ, וְזֶה דְבַר בְּרוּר, כִּי בְּנֻדָּאֵי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מְלֵא טוֹב שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבַרְךָ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תהלים קמה, ט): "טוֹב ה' לְכָל", אֲךָ גְּשָׁמִיּוֹת וְצְרוֹת הָעוֹלָם מְסַבְּבִים אֶת כָּל אֶחָד, וּמִזֶּה נִאֲרַע שֵׁשׁ אָדָם שֶׁהוּא תְּמִיד בְּכַעַס, שְׁקוֹרִין בֵּינֵינוּ, וּמִתְקוּטֵט וּמְצַעֵר אֶת כָּל אֶחָד, אֲךָ צְרִיף לְדוֹנוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצָא גַם בּוֹ אֶת הַטוֹב, וְאֲדַרְבֵּה אִם הוּא מְסַבֵּב בְּכַעַס וּקְטָטוֹת כְּאֵלוֹ, בְּנֻדָּאֵי יֵשׁ אֲצֵלוֹ טוֹב הַרְבֵּה, וְעַל-כֵּן נִאֲחֲזוּ בּוֹ הָרַע כָּל-כָּף, וְעַל-כֵּן נֹאֱהֵב אוֹתוֹ מְאֹד וְנִרְאֶה לוֹ רַק אֶהְבֵּה וּנִשְׂמַח וּנְבַדַּח אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא יִתְבַטֵּל וְיִסוּר הָרַע שְׁלוֹ, וְיִחְזוֹר וְיַעֲשֶׂה טוֹב, וּבְעֵנִין הַזֶּה צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג, הֵן עִם חֲבֵרָיו וְהֵן עִם אֲשֶׁתוֹ וְהֵן עִם בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, כִּי מֵה שֶׁאַחַד רַע הוּא רַק מִחִיצוֹנִיּוֹתוֹ, אֲכַל בְּפְנִימִיּוֹתוֹ הוּא טוֹב גָּמוּר, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִרְאוֹת לָהֶם רַק אֶהְבֵּה גְּדוּלָּה, וְלִשְׂמַחָם בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְפּוֹצֵץ הָרַע שְׁלָהֶם לְגַמְרֵי, וְיִתְהַפְּכוּ לְהִיּוֹת רַק טוֹב. וְעַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, חֲזוֹר בְּךָ וּרְאֵה לְהִתְפַּלֵּל, רַק בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תְּמִיד (וּמֵה שֶׁאֵין אֲנִי זוֹכֵה לָזֶה בְּקִבְיָעוֹת, תִּרְאֶה לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, כִּי הִתְכַרַח לִי מִכְּמָה טְעָמִים לְהִיּוֹת עִם אָבִי וְלַעֲזוֹר לוֹ וְכוּ', וּבְנֻדָּאֵי פְּסוּפֵי וּרְצוֹנֵי חֲזַק לְהִתְפַּלֵּל בְּקִבְיָעוֹת עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר אֲנִי אוֹהֵבָם מְאֹד מְאֹד אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, אֲךָ מִחֲמַת כְּבוֹד אָב הִתְכַרַח לִי לְהִיּוֹת עִמּוֹ וְכוּ').

מָה אִמַּר לְךָ, רְאוּי לְךָ לִשְׂמַח מְאֹד מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֵין לְךָ מְנִיעוֹת, וְעַל-כֵּן לְמָה לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמָּךְ מְנִיעוֹת הַמַּח וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה אִתָּה מִתְרַשֵּׁל מִלְּהִתְפַּלֵּל עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲזוֹר בְּךָ, וּבְנֻדָּאֵי תִמְצָא בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תְּמִימִים אֲמִתִּיִּים, הִתְחַבֵּר רַק עִמָּהֶם, וְאַל

אֲשֶׁר ב' צב בַּנְחַל רכז

תטה אֲזוּנִיךָ אֶל אֵלוֹ הַלְצִים... אֲשֶׁר עוֹשִׂים לַיְצָנוֹת מִכָּלֶם... וְכַל
הַתְקַרְבוֹתֶם אֶל רַבְּנוּ ו"ל הִיא רַק מֵהַשְּׁפָה וְלַחֲוֹץ...

חֲמִדַת לְבָבִי! שֶׁב בְּקֶרֶן זְוִית, וְדַבֵּק עֲצֻמָּךְ רַק בּוֹ יִתְבַרֵךְ בְּשִׂיחָה
זוֹ תִפְלֶה, וְאֵל תִּתְעַרֵב בְּשׁוֹם שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים וְכוּ', וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת
עֲצֻמָּךְ לִישָׁב בְּבֵיתְךָ וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בַּשְּׂקִידָה נוֹרָאָה
וְנִפְלְאָה, וְאִם יָבֵא אֵלֶיךָ אֶחָד לְדַבֵּר עִמּוֹ מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, תִּקְבְּלוּ
בְּסֹבֵר פָּנִים יְפוֹת, וְתִדְבְּרוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְתִהְיֶה טוֹבָה גְּדוּלָּה
לְשִׁנְיָכֶם.

אודות שְׁפַתְכֶם, שֶׁהִיָּתָה לָךְ כָּל הַשְּׁבֶת עֲגָמַת נֶפֶשׁ מִבְּנֶךָ, תִּדַע,
כִּי הִרְבָּה הִרְבָּה מְרִירוֹת עוֹבְרֹת עַל הָאָדָם בְּגִדּוֹל בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, שֶׁהֵם
מְמַרְרִים חַיֵּי אֲבִיהֶם וְאִמָּם, כַּמָּה מִיַּי מְרִירוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְכַמָּה
מִיַּי צַעַר וְיִסּוּרִים עוֹבְרִים עַל הַהוֹרִים, עַד שְׁרוּאִים אִיזוֹ נַחַת
מִבְּנֵיהֶם וּמִבְּנוֹתֵיהֶם, וְדַבֵּר זֶה הוּא אֶצֶל כָּל הָעוֹלָם וְכוּ', וְאִף-עַל-
פִּי-כֵן רָאוּי לָךְ לְזַכֵּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה),
שֶׁפָּרַשׁ (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", שֶׁגַם בַּתּוֹךְ הַצָּרוֹת צְרִיכִים
לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, כִּי אִף שֵׁשׁ לָךְ צָרוֹת, אִף-עַל-פִּי-כֵן הֲלֵא יֵשׁ לָךְ
בֵּן, רֵאָה וְגַם רֵאָה כַּמָּה חֲשׂוּכֵי בָּנִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
יֵשׁ בְּעוֹלָם, וְהָיוּ נוֹתְנִים כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא שֶׁיְהִיָּה לְהֵם בֵּן, וְאַפְלוּ
שֶׁיְהִיָּה כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה וְכוּ', וְאַפְלוּ שֶׁיִּמְרַר אֶת הַחַיִּים וְכוּ'.

ואודות מה שְׁפַתְכֶם, שֵׁשׁ לָךְ צַעַר וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ מֵהַפְּרָנְסָה,
וְהַחֻבּוֹת מְעִיקִים לָךְ. חֲמִדַת לְבָבִי! חֲזַק, חֲזַק מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּפְל
בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי פְּרָנְסָתוֹ שֶׁל הָאָדָם תְּלוּיָה רַק בְּיָדוֹ יִתְבַרֵךְ, וְעַל-כֵּן
עֲלֶיךָ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ אֶת כָּל לְבָב בְּפִרְטֵי
פְּרִטִיּוֹת, וְלִסְפֹּר לוֹ יִתְבַרֵךְ אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁמְסַפְּרִים לְחֹבֵר טוֹב, וְכָל
פְּרִטֵי הַמְּרִירוֹת וּפְרִטֵי הַחֻבּוֹת וְכוּ' וְכוּ', תִּרְחִיב אֶת הַדְּבוּר לְפָנָיו
יִתְבַרֵךְ, וְתִסְפֹּר לוֹ בְּדְבָרֵי חֵן וְתַחֲנוּנִים, וּבִקְשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, כִּי
מֵה שֶׁתִּפְלֶה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִפְעַל וְדַבֵּר זֶה בְּרוּר, כִּי
עַל-פִּי-רַב נִדְמָה לְהָאָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה וְיִשְׁתַּדֵּל בְּעֵסֶק זֶה... או יִקַּח לְעֲצָמוֹ

עסק וְעֵצָה זוּ... וּלְבִסּוֹף לֹא הוֹלֵךְ כְּמוֹ שְׂרָצָה... אָבֵל עַל-יְדֵי עֲצַת
הַתְּפִלָּה, סוֹף כָּל סוֹף פִּירַט זֶיךְ זַיִיעֵר שֵׁיין אוֹיֶסֶל, רַק בַּתְּפִלָּה צְרִיכִים
סְבֻלָּנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד בְּחִינַת חֹטֵם (עֵינן לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, סִימָן ב'),
לְהִיּוֹת מְאָרִיךְ אֶף, לְחַכּוֹת וּלְחַכּוֹת עַד עַת בֹּא יוֹם יִשׁוּעָתוֹ, עַל-כֵּן,
חֲמִדַּת לְבָבִי, בְּרַח לָךְ עֲכָשׁוּ לְמָקוֹם שְׂאִין שָׁם אָדָם, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו
יְתָבֵרְךָ אֵת כָּל לְבָבְךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת וְכוּ', וְכֵן תַּעֲשֶׂה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ
מִחֲדָשׁ, אֶף שְׂכָבְךָ סִפְרָתְךָ אֶתְמוּל וְשִׁלְשׁוּם וְכוּ' וְכוּ' — מֵה בְּכָךְ,
בְּכָל יוֹם נְיוֹם בֹּא תְבוֹא לְפָנָיו יְתָבֵרְךָ מִחֲדָשׁ כְּאִלּוּ עוֹד לֹא בָאתְךָ
בְּשׁוּם פֶּעַם אֵלָיו יְתָבֵרְךָ, וְתִגְלֶה לְפָנָיו יְתָבֵרְךָ אֵת כָּל מִצְפּוֹנֵי לְבָבְךָ,
וְכֵן תִּתְנוּדָה לְפָנָיו יְתָבֵרְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ שְׁעִשִׂית מִיּוֹם
הַיּוֹתֵךְ עַל הָאָדָמָה וְכוּ', וּבְקֶשׁ רַחֲמִים מִלְּפָנָיו יְתָבֵרְךָ שְׂיַרְחֵם עָלֶיךָ
וְיִמְחַל לָךְ, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הוּא מִסְבֵּת
עֲוֹנוֹתֶיךָ הַרְבֵּים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן שׁוּב נֹא אֵלָיו יְתָבֵרְךָ בַּתְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת. וּבְכָלֵל טוֹב וְנָעִים מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת רִגִיל בְּשִׂיחָה זוּ
תְּפִלָּה (בְּרַכּוֹת כו'): אֵלָיו יְתָבֵרְךָ, כִּי אֵינן לָךְ עוֹד דְּבָר הַמְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר
אֵת הָאָדָם אֵלָיו יְתָבֵרְךָ כְּמוֹ תְּפִלָּה וּבְקֶשָׁה, וּמוֹעִיל מְאֹד מְאֹד עוֹד
בְּזֶה הָעוֹלָם, מִכָּל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וּכְבָר אָמַר אֵלֵיהּ
הַנְּבִיא (תְּנֵא דְבִי אֵלֵיהּ רַבָּה, פְּרָשָׁה טז): לְפִי שְׂכָל הַמְרַבָּה שִׂיחוֹת
וְתַפְלוֹת, הֵם מְלוּיִן אוֹתוֹ עַד שְׂמַגִּיעַ אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ. וְרוֹאִים בְּחֹשׁ
מִי שְׂאִין לוֹ יְסוּד מוֹסֵד זֶה, הֲרִי הוּא אָבוּד לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, כִּי
כְּשִׁעוֹבְרַת עָלָיו אִיזוֹ צָרָה, אֵינן לוֹ אֶל מִי לְבַרַח, וְעַל-כֵּן מִתְחִיל
לְהַתְּקוּטֵט עִם אֲשֶׁתוֹ וְעִם בְּנָיו וְעִם חֲבֵרָיו וְכוּ' וְכוּ', וְצָר וּמָר לוֹ
מְאֹד מְאֹד, וְנוֹפֵל בְּעֵצְבוֹן וּמְרִירוֹת, עַד שְׂאוֹמֵר טוֹב מוֹתוֹ מִחֲזִיו
וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל אָדָם שְׂמַרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתָבֵרְךָ בְּלִשׁוֹן
שְׂרָגִיל בָּהּ (בְּאִיִּדִישׁ), וְתַכְף-וּמְדֵי מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּינן בְּרוּחָנִי וּבֵינן
בְּגִשְׁמִי הוּא מִתְחַבֵּא בְּמָקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וּמְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ
וּמְסַפֵּר אֵלָיו יְתָבֵרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה נְגוּלָה מַעְלָיו אָבֵן כְּבֹדָה שְׁהִיתָה
מִנְחַת עַל לְבוֹ, וְנִזְדַּבֵּר מִחוּ וְדַעְתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהֵשֵׁם יְתָבֵרְךָ מְאִיר

(ל) נִגְמַר הַדְּבָר מְאֹד יָפָה מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל.

אָשֶׁר ב' צג בַּנְחַל רכט

בְּדַעְתּוֹ עֲצוֹת נְכוֹנוֹת מַה לַעֲשׂוֹת וְכוּ' וְאִיךָ לְהוֹשִׁיעַ וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אַחִי, אֱלֹמְלֵא לֹא אֶתִּינָא לְהַאי עֲלֵמָא אֱלֵא לְהַתְּנִידָע מֵעַנְיָן הַתְּבוּדָדוֹת — הִיָּה דִי, וּמְכַל שְׁפִין שְׁתַּהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ כָּל-כֶּף רַבּוּי עֲצוֹת וְהַתְּחִזְקוֹת נְפִלְאוֹת וְנוֹרְאוֹת, אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִתְמִיד בָּהֶם. וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִר' לִוִי יִצְחָק (נְרוּ יֵאִיר) [ו"ל], שְׁאָמַר שְׂאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הָיוּ רְגִילִים לֹמַר עַל עַנְיָן הַתְּבוּדָדוֹת: אֱלֵמְלֵא לֹא זְכִינּוּ לְהַתְּקַרְבַּ אֶל רַבְּנּוּ ו'ל אֱלֵא לְקַבֵּל מִמְּנוּ עַנְיָן הַתְּבוּדָדוֹת, הַעֲצָה — לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ, גַּם-כֵּן הִיָּתָה כְּדֹאִית כָּל הַהַתְּקַרְבוֹת, וּמְכַל שְׁפִין וְכָל שְׁפִין שְׁקַבְּלָנוּ כָּל-כֶּף רַבּוּי עֲצוֹת וְהַתְּחִזְקוֹת נוֹרְאוֹת וְנְפִלְאוֹת, בְּוֹדָאֵי רֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, וְלְשִׁיר וְלְרִנָּן תְּמִיד: אֲשֶׁרִינּוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וּמָה יָפָה יְרוּשָׁתְנוּ, חֲבָלִים נְפָלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' צג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר צוּ ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַכְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, חֵיוֹת נְפִשִׁי, נֵר לְהַצִּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח נְצָחִים.

חֲמִידַת לְבָבִי! כִּכָּר דְּבִרְתִּי עִמָּךְ הִרְבֵּה מְאֹד בְּהִיוֹתְךָ בְּבֵיתִי, שְׂאֵתָה צְרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּמְכַל שְׁפִין מֵאֵלוּ אֲשֶׁר מַחְלִישִׁים דַּעְתְּךָ וְכוּ', אֵתָה בָּרַח לָךְ רַק אֵלִיו יְתַבְּרָךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִרְקַד כָּל הַיּוֹם כְּלוּ עַל נַעַם חֲלָקְךָ אֲשֶׁר בַּנְּחַל שֵׁם גּוֹרְלָךְ, וְעַל-יְדֵי תַקְּףָה שְׂמִיחָה יִפְתַּח לְבָבְךָ, וּפִיָּךְ יִהְיֶה נוֹבֵעַ דְּבוּרִים אֵלִיו יְתַבְּרָךְ בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, זְמִירוֹת וְהוֹדָאוֹת, תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נוֹרְאָה וְנְפִלְאָה לְהַנְשִׂמָה, וּמוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה אֲצִלוּ, וְנַתְּגֵלָה אֵלִיו אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ

רל אָשֶׁר ב' צג בַּנְחֹל

יְתַבְרֶךְ, עַד שְׂזוּכָה לְדַבְּקוֹת אַמֶּת, לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרֶךְ, וַיִּתְעַנֵּג מִנְעָם זֵיו אֹרֻוֹ יְתַבְרֶךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֶקֶר הַתְּכֵלִית הַטּוֹב, שְׂאָדָם צְרִיךְ לְזִכּוֹת אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יְתַבְרֶךְ, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרֶךְ, שְׁנֵת־לְבַשׁ בְּלָבוּשִׁים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לְמֵרְאֵה עֵינֵינוּ, אֲבָל הוּא יְתַבְרֶךְ "אֵל מִסְתַּתֵּר" (יִשְׁעִיָּה מֵה, טו) בְּכָל דְּבָר מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְעֲלֵינוּ לְגַלוֹתוֹ מְכַל דְּבָר בְּפְרִטֵי פְרִטִיּוֹת, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁתִּתְגַּלֶּה לוֹ יְדִיעָה זֹ, לֹא יִירָא וְלֹא יִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה, וְכֵן כְּבָר לֹא יִצְטַרֵּךְ אֵל שׁוּם בְּרִיָּה.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵל תַּנִּיחַ אֶצְלֶךָ הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת אֲפֵלוֹ רַגַע אַחַד, וְתִהְיֶה רְגִיל בְּנִגּוּנִים שֶׁל שְׂמִחָה בֵּינֶךָ לְבֵין עֲצָמֶךָ, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוֹ רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רַעג), וְאָמַר: טוֹב לְאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ שְׁיִוְכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נִגּוּן, כִּי נִגּוּן הוּא דְּבָר גְּדוֹל וְגִבוּהַ מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ כַח גְּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ, וְאֲפֵלוֹ מִי שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְנַגֵּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּבֵיתוֹ וּבֵינוֹ לְבֵין עֲצָמוֹ יוֹכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵיזָה נִגּוּן כְּפִי שְׁיִוְכַל לְזַמֵּר אוֹתוֹ. וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׂאֲפֵלוֹ מִי שְׁנִטְבֵּעַ כְּבָר בְּטִבֵּעַ הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם מִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְנַגֵּן לְעֲצָמוֹ אֵיזָה נִגּוּן שְׂמִחָה, הָרִי זֶה יוֹצֵא מְגֻלוֹתוֹ וְחִשְׁכוֹתוֹ, וְזוּכָה לְהַתְּדַבֵּק עִמוֹ יְתַבְרֶךְ, כִּי מַעֲלַת הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן עוֹלָה עַד אֵין סוּף, וּמִמְשִׁיכָה עַל הָאָדָם דְּבִקּוֹת וּנְבוּאָה מִמֶּשׁ, וְזֶה (שׁוֹפְטִים ה, ג): "אֲנֹכִי לֵה' אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר לֵה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ אִם אֲנִי רוֹצֵה שְׁיִהְיֶה חֻלְקִי בֵה' — "אֲנֹכִי לֵה'", אִזּוֹ הָעֲצָה לָזֶה — "אֲנֹכִי אֲשִׁירָה, אֲזַמֵּר לֵה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", שְׂאֲרִגִיל אֶת עֲצָמֵי בְּנִגּוּן וְשִׁיר, כִּי הַנְּגוּן וְהַשִּׁיר מְדַבֵּק אֶת הָאָדָם אֵלָיו יְתַבְרֶךְ, וְזֶה (תְּהִלִּים ק, ב): "עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה, בָּאוֹ לִפְנֵי בְרִנָּה", אִיךָ עוֹבְדִים אֶת ה' בְּשִׂמְחָה? עַל-יְדֵי שְׂבָאִים לִפְנֵי בְרִנָּה, כִּי הָעֲצָה הַנּוֹרְאָה וְהַנְּפֻלָּאָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הָעֲצוֹת, וּבְפֶרֶט לָךְ, אֶהוּבִי, אַחִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שְׂפָכְרָ עֹבֵר עֲלֶיךָ מֵה שְׂעֵבֵר, וְגַם עֲדִין עוֹבֵר וְכוּ', עַל-כָּל-פְּנִיִם אִיךָ שֶׁהוּא תַדַּע,

אֲשֶׁר ב' צג בַּנְחַל רלא

פי גאלתך הפרטית תלויה בך בעצמך, אם תרגיל את עצמך לילך על-פי העצות הנוראות שקבלנו מרבנו ז"ל, ובפרט העצה היקרה הזו, ואז כבר לא תצטרך את שום ברירה, ולא תהיה לך חלישות הדעת אם זה אינו רוצה לדבר עמך... או אם זה אינו רוצה לדבר עמך... כלך מהם, מה אתה צריך להם, זכר דברי התנא הקדוש (אבות ו, ד): "אל תתאוה לשלחנם של מלכים, ששלחנה גדול משלחנם, וכתרך גדול מכתרם, ונאמן בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך", ואם בגלוי אינו נראה, מה בכך פן הוא בכל דור ודור, היראים והכשרים והצדיקים האמתיים, אין מי שישגים ואין מי שיפירם, כי הם נחבאים ונסתרים מאד מאד, עד שתכלית ההפוך נדמה עליהם וכו', ונופלים קשיות וספקות עליהם וכו'.

אתה ראה, אהובי, אחי, רק להרגיל את עצמך להדבק בו? תברך בתמימות ובפשטות גמורה. תכניס בדעתך אמתת מציאותו? תברך, ותציר בדעתך, כי אינך רואה משום דבר רק אותו? תברך, ובכל הסתכלות שתסתכל על העולם, תראה רק את אלקותו? תברך המלבשת בו, וכן תראה להתחזק בכל מיני אפנים, כי כל מה שעובר עליך, הכל נסיונות לנסות אותך אם תעמד על עמדך, להיות דבוק בו? תברך, ותמעט מאד את הדבור, כי אי אפשר לעלות אל עולם המחשבה, כי אם על-ידי שתיקה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלד), כי מי שרוצה לעלות אל עולם המחשבה (הינו שיחשב רק ממנו? תברך שהוא חש"ב מ"ה (מחשבה), לחשב הנ"ה במלוי אלפין שעולה מ"ה ששתקשר במחשבתך אלקותו? תברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): צריך להרגיל את עצמו לשתק, ואפלו אם ידבר אז דבור הגון, הוא מפסיד המחשבה, וכן הזהיר האר"ל לתלמידו רבי חיים ויטאל, ואמר לו: תנאי הראשון בהשגת החכמה הוא למעט בדבור (עין בהקדמת העץ חיים), ובכלל טוב מאד להרגיל את עצמו במדת השתיקה, שהוא יסוד גדול בהשגת

מ) יו"ד ה"א וא"ו ה"א — שם הנ"ה במלוי האותיות באלפין עולה בגימטריה 45 — מה.

רלב אָשׁר ב' צג בַּנְחֹל

הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ג, יג): "סִיג לַחֲכָמָה שְׁתִּיקָה". וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל (שָׁם א): "כָּל יָמֵי גְדֻלָּתִי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מִצָּאתִי לְגוֹף טוֹב מִשְׁתִּיקָה"; כִּי עַל-יַדֵּי שְׁשׂוּתָק נִשְׁלַם מַחוּ וְדַעְתּוֹ, וְעוֹלָה אֶל הַמַּחְשָׁבָה, בְּחִינַת (מְנַחוֹת כט): שֶׁתָּק כָּף עָלָה בְּמַחְשָׁבָה, שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלד), שֶׁלְעֵלוֹת אֶל הַמַּחְשָׁבָה צָרִיף לְשֶׁתֶּק, עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ (פְּסָחִים צט): יָפָה שְׁתִּיקָה לַחֲכָמִים, קָל וְחֹמֶר לְטַפְּשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יז, כח): "גַּם אֲוִיל מִחֲרִישׁ חָכֵם יִחְשָׁב", כִּי אֶפְלוּ הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים כְּשׂוֹזָכִים לְשֶׁתֶּק, יָפָה וְטוֹב לָהֶם מְאֹד, שְׁעוֹלִים עַל-יַדֵּי-זֶה אֶל סוּד הַמַּחְשָׁבָה (ח"ש"ב מ"ה), שְׁחוֹשְׁבִים לְשׁוֹם מַחְסוֹם לְפִיָּהֶם, וְלֹא יִדְבְּרוּ כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָם, בְּוֹדָאֵי תַּחֲשִׁיב דַּעְתָּם וּמַחָם, כִּי עֵקֶר הַנְּפִילָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגַשְׁמִיּוֹת בָּא לְהֶאֱדָם עַל-יַדֵּי פָּגַם הַדְּבֹר (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שֶׁאֵזוּ הַדְּמִים לוֹחֲצִים מַחוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְנִתְבַּלְבַּל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל-יַדֵּי שְׁתִּיקָה נִצּוֹל מְכָל זֶה, וְאִדְרָבָה מְכַבְּדִים אוֹתוֹ יוֹתֵר עַל-יַדֵּי-זֶה, כִּי חָכֵם יִחְשָׁב... אֶפְלוּ שְׂאִינוּ כָּף... וּבַפֶּרֶט עַל מִי שֶׁעוֹבֵר עֲדִין מֵהַ שְׁעוֹבֵר — מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְקִטְנוֹת וְיִסּוּרִים וּבִלְבוּלִים, הוּא צָרִיף לְשֶׁתֶּק בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת סב): קִבְּלָה דִּיסוּרֵי שְׁתִּיקוּתָא וּמִבְּעֵי רַחֲמֵי, עֵינֵי שָׁם; וּבַפֶּרֶט בַּחוּר שֶׁצָּרִיף לְמִצָּא זְווגוֹ, אֲשֶׁר קָשָׁה כְּקִרְיַעַת יָם סוּף (סוּטָה ב), וּמָר לוֹ מְאֹד, שְׁרוּאָה שְׂאִין מִי שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּרוֹ וְכוּ', הוּא צָרִיף לְקַיֵּם מֵהַ שֶׁהִזְהִיר מִשֶּׁה רַבְּנוּ בְּשַׁעַת קְרִיעַת יָם סוּף (שְׁמוֹת יד, יד): "ה' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תִּתְחַרְשׁוּן"; כִּי בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְסוּף כָּל סוּף עַל-יַדֵּי הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּזְכֶּה עַל-יַדֵּי הַשְׁתִּיקָה, יִזְכֶּה שֶׁיִּשְׁלַם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְיִהְיֶה נֹעֵשֶׂה אָדָם הַשָּׁלֵם לְעִילָא וּלְתַתָּא.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! זְכוֹר כְּמָה פְּעָמִים הֵיִינוּ בְּיַחַד בְּשֶׁדָּה לְהַתְּבוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, זְכוֹר כְּמָה פְּעָמִים הֵיִינוּ בְּיַחַד לְהַפִּיץ סִפְרֵי וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, בְּוֹדָאֵי כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה אֵינָה נֶאֱבָדַת, אוּן עַס וְוַעַס

ג) קִבְּלָנוּ קִבְּלָה שֶׁעָקַר הַשָּׂכָר עַל קִבְּלַת הַיִּסּוּרִים בְּאֵהָבָה הִיא הַשְׁתִּיקָה — (שְׁלֵא לְקִרָא תַּגְר), וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים.

אֲשֶׁר ב' צג בְּנַחֵל רלג

דיר נאף ארויס קומען פון דעם זייער פוהל^ס, חזק ואמץ על-כל-פנים מעכשו ביתר שאת וביתר עז להיות רגיל להתבודד הרבה עמו יתברך ולהפיץ ספריו ודעתו הקדושה של רבנו ז"ל בעולם, ואל תחלש דעתך, ואל יפל רוחך משום ברירה שבועלם כלל, כי השם יתברך עמך, ורבנו ז"ל הולך עמך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית, הן בהיותך עכשו בארץ ישראל, והן בשתחזר לכאן, כי תהלה לאל, זכית את הרבים בזכות כזו, אשר זעירין אינון^ע שזכו, ואם אמנם אני מצטער מאד מאד שהיה לך פה צער ועגמת נפש גדולים מאחד... שרדף אותך בכמה אפנים, אף-על-פי-כן צריך לך לידע, כי ההכרח בזה העולם להיות סבלן גדול, ומכל שפן מי שעוסק בהפצת המעינות, כי יכול להיות שגם שם בארץ ישראל יהיה לך צער ועגמת נפש, אף-על-פי-כן צריכים גם בזה לאחזו במדת השתיקה, ולא לענות ולהשיב למחרפו ולמבזו ולמצער, שזהו עקר התשובה — לשמע בזיונו ולדם ולשתק (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מדרש שוחר טוב, תהלים טז): כל מי ששומע קללתו ושותק, נקרא חסיד, עין שם; ובפרט בענין רבנו ז"ל, ההכרח לשתק למחרפו ולמבזו, הן מבית והן מבחוץ, ולא להתפעל מהם כלל, עלינו רק להשלים פונת הבריא^ה, והיא — לגלות ולפרסם לכל את אמתת מציאותו יתברך ואת רחמנותו יתברך, אשר דבר זה מבאר בגלוי נפלא בדעת רבנו ז"ל. וכבר אמרתי לך כמה פעמים בהיותך אצלי, כי תרגיל עצמך לילך לבדך, אז דיקא תצלית ורפך, כי אז שום ברירה לא תחליש את דעתך ולא תפיל רוחך ולא תכניס בך ספקות וכו'.

אהובי, אחי היקר! אין לשער ואין לספר את גדל האהבה שיש לי אליך, כי תהלה לאל, כמה שזרעת את הספרים בתפוצות ישראל, עכשו מתחילה כבר הצמיחה, תהלה לאל, שמתחילים לאט לאט לצמח נפשות ישראל, ולהתקרב אל דעת רבנו ז"ל, פה מתחיל

(ס) ועוד יצא לך מזה מאד הרבה.
(ע) מעטים המה.

בְּחֹר לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ... וְשֵׁם מִתְחִיל אֲבָרָךְ לְלַמֵּד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן... פֶּה מִחֻזַּק עֲצָמוֹ בְּחֹר, וְנִכְנָסֶת בְּלִבּוֹ תִקְוָה עֲצוּמָה לְצֵאת מִחֲשָׁכוֹת... וְשֵׁם נִתְעוֹרַר אֲבָרָךְ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת, וְדַבֵּר זֶה הוּא בְּכָל עֵיר וּבְכָל יְשִׁיבָה שְׁזָכִיתָ לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים, וְיֹתֵר מִזֶּה אֵין אָנוּ יוֹדְעִים, רַק הַיּוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת יוֹדֵעַ מַה שְּׁנַעֲשֶׂה מִזֶּה וְכוּ', כִּי מַה שְּׁנַעֲשֶׂה מִתְּפִצַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּל־לֵן הֵן בְּפֶה וְהֵן בְּכֶתֶב, כִּי הַדְּבוּר שְׁמֻדְבָּרִים עִם אֶחָד הוּא רַק לְפִי שְׁעָה שְׁנִתְעוֹרַר, וְהוּא רַק בְּמָקוֹם אֶחָד וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל סֵפֶר הוּא כְּמַכְרִיז וְצוּעַק מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ לְדוּרֵי דוּרוֹת, וְעַל־כֵּן מַעֲלַת הַתְּפִצַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם עוֹלָה עַל הַפֶּל, וְאֵין לָךְ עוֹד זְכוּת גְּדוּלָּה מִזְכוּת זוּ, כִּי כְּשֻׁמְדְבָּרִים עִם אֶחָד הַיּוֹם, לְמַחֵר הוּא שׁוֹכֵחַ כְּבָר מַה שְּׁשָׁמַע, אֲבָל הַסֵּפֶר הוּא לְמַעַן הַזְּכָרוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת יז, יד): "כֹּתֵב זֹאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר"; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת, פָּרָק ה', הַלְכָה א'): הַלּוֹמֵד אֲגִידָה מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר לֹא בְּמַהְרָה הוּא מְשַׁכַּח, עֵינֵי שָׁם; וּבְפֶרֶט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׁפָל הָעוֹלָם קוֹרְאִים... מַה שְּׁרַק נִדְפָּס תְּכַף־וּמִיד קוֹרְאִים... עַל־כֵּן עֲלִינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ וּלְהַפִּיץ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְעַל־כָּל־פָּנִים שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּר יִשְׂרָאֵל אֶחָד בְּעוֹלָם, שְׁלֹא יִהְיֶה אֲצִלוֹ עַל־כָּל־פָּנִים סֵפֶר אֶחָד, וְיִקְיַם דְּבָרֵי הַנְּבִיא (יְשַׁעְיָה כט, יח): "וְשָׁמְעוּ בַיּוֹם הַזֶּה הַחֲרָשִׁים דְּבָרֵי סֵפֶר, וּמֵאֲפֵל וּמִחֲשֶׁךְ עֵינֵי עוֹרִים תִּרְאִינָה"; הֵינּוּ עַל־יְדֵי שְׁאֵלוֹ הַחֲרָשִׁים יִזְכוּ לְשָׁמַע דְּבָרֵי סֵפֶר אֶחָד מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַל־יְדֵי־זֶה תִּפְתַּחֲנָה עֵינֵיהֶם לְרֹאוֹת מַרְאוֹת אֱלֹקִים, וְיִתְחִילוּ לְהַרְגִישׁ חַיִּים חֲדָשִׁים וְכוּ' וְכוּ' בְּיָדוּעַ לָנוּ, אֲשֶׁר תְּכַף־וּמִיד שְׁאָדָם זֹכֶה לְשָׁמַע דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, נִפְתַּח לָבוֹ וְדַעְתּוֹ מִהַשְׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁהִיא יִשָּׁן, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בָּהּ (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), וְתִכְף־וּמִיד כְּשֻׁאָדָם מְרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ הוּא מְשִׁיחַ וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ מִתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי, כִּי הַרְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת נֶעֱם זֵיו אֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִשְׁתַּעֲשֶׂע בְּשַׁעֲשׂוֹעַ דְּמִלְכָּא, כִּי הַדְּבוּרִים שְׁמֻדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,

אָשֶׁר ב' צד בַּנְּחָל רְלָה

הם כלים לקבל בהם שכינת עוז יתברך, כי הדבור הוא כלי השפע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), ועל-כן בלא תפלה והתבודדות עדין רחוק הוא לגמרי ממנו יתברך, כי אין לו שום כלים להמשיך אצלו אורו יתברך שהוא השפעתו, ועל-כן כל זמן שאין האדם מרבה לדבר עמו יתברך, עדין הוא מבהל ומבלבל מאד מאד, ועדין הוא מלא פחדים יתרים מזה... או מזה... אבל תהף ומיד פשמרגיל את עצמו לדבר ולשוח עמו יתברך, ושר לפניו יתברך שירות ותשבחות, על-ידי-זה נתחזק לבו ודעתו, ואינו צריך כבר את שום ברירה שבעולם, ואינו מתפחד משום ברירה שבעולם, כי הוא דבוק בו יתברך בדבקות אמת. חזק ואמץ, אהובי, אחי, בכל זה בתמימות ובפשיטות גמורה נאהר אן ליצנות^ב, ואז תזכה לכל טוב אמתו ונצחי.

הדורש שלומך...

תכתב לי אם קבלת מכתבי זה, וחיים חדשים תפח בי. ובכלל תכתב לי משלומך הטוב.

ב' צד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמיני ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל אהובי, אחי ורעי, הפחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך — יסורים ומניעות ובלבולים עצומים מאביך

(ב) רק בלי ליצנות.

ומאמך היקרים, שנתודעו על-ידי השדכן שאתה ברסלבר חסיד, ועכשו אינו רוצה כָּכֵר להציע לפניכם שדוכים, מפני שאתה ברסלבר ואביך ואמך רייסן זיך ביי די קעפֿצ, היתכן שלא גלית להם שאתה ברסלבר וכו' וכו', ומאימים עליך לעזוב הכל וכו' וכו', ומכל זה אתה מבהל ומבלבל מאד, ואין לך שום עצה, ומר ומרור לך עכשו מאד מאד, הנה בראשונה צריך שתדע, שענין שדוכים אינו תלוי ביד בשר נדם כלל יהיה איך שיהיה, כי אין לך עוד דבר בעולם שכתוב בו מפרש בתורה שהוא בידו של הקדוש-ברוך-הוא כמו זווגו של אדם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים במדרש (בראשית רבה פרשה סח, סימן ג): מצינו בתורה, בנביאים ובכתובים שאין זווגו של איש אלא מן הקדוש-ברוך-הוא, בתורה מנין? (בראשית כד, נ): "ויצען לכן ובתואל ויאמרו מה יצא הדבר", בנביאים (שופטים יד, ד): "ואביו ואמו לא ידעו כי מה היא", בכתובים הינו דכתיב (משלי יט, יד): "ומה אשה משפלת", ועל-כן מה לך להתפחד ממה שהשדכן מאים עליך, מדוע לא תזכר כי השדכן האמתי הוא הצדיק האמת בעצמו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט), שהוא משדך ומקשר נשמות ישראל אליו יתברך, וממנו כל השדוכים שבעולם, עין שם; (וראוי לך ללמד עכשו מאמר זה, ולומר עליו התפלה בלקוטי-תפלות, חלק ב', תפלה מ"ה). ואמרו חכמינו הקדושים במדרש (ויקרא רבה, פרשה כט, סימן ז): "אף הבל בני אדם כזב בני איש במאזנים המה מהבל יחד" (תהלים סב, י) — בנהג שבעולם, מה הבריות אומרים: איש פלוני נושא פלונית, אף הבל בני אדם, פלונית תנשא לפלוני, כזב בני איש המה מהבל יחד' — עד שהן במעי אמן הם יחד, עין שם; כי לכל אחד יש זווג פמוכא בזהר הקדוש (תוריע מז): כל רוחין דעלמא כלילן דכר וניקבא וכד נפקין דכר וניקבא נפקין ולבתר מתפרשין בארתייהו אי זכי בר נש לבתר מזדווגי פחדא, והינו בת זוגו וכו', עין שם;

(צ) תולשים שערות ראשם.

(ק) כל רוחות העולם כלולים זכר ונקבה, וכשיוצאים — זכר ונקבה יוצאים, ואחר-כך

אָשׁר ב' צד בַּנְחָל רלוז

הָרִי שְׁעוֹד לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים הֵם אֶחָד, וְאִיךָ יִתְפָּאֵר וַיֵּאִים
עֲלֶיךָ הַשְּׂרָכָן כְּאִלּוּ בְּיָדוֹ תְּלוּי הַשְּׂדוּף שְׁלֶךְ. וְכֵן אָמְרוּ (סוּפָה ב.):
אֲרַבְעִים יוֹם קִדְּם יִצְרָת הַיְלָד בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמְרָת: בֵּת פְּלוֹנִי
לְפִלוֹנִי, עֵינַי שָׁם; וְהָרִי לָךְ עוֹד קִדְּם יִצְרָתְךָ כְּכֹר הַכְּרִז בְּשָׁמַיִם זְוִיגָךְ
(וְכִכְר הָאֲרַכְתִּי בְּעֵינַי זְוִיגִים בְּסִפֵּר "אֲרָךְ אִפִּים" דָּף כג).

וְאוֹדוֹת הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, צְרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, שְׁאִין
עוֹשִׂים לְשׁוּם בְּרִיָּה טוֹבָה בְּזֶה שְׁזוֹכִים לְהִיּוֹת מְקַרְבֵּן אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
כִּי אִם לְעֲצָמוֹ, כִּי כְּשֶׁנִּדְמָה לְאָדָם שְׁעוֹשֶׂה לְמִישֶׁהוּ טוֹבָה בְּזֶה שֶׁהוּא
מְקַרְבֵּן אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הוּא טוֹעֵה מְאֹד, כִּי כָּל עֵינַי רַבְּנוּ ז"ל הוּא דְּכָר
רוֹחֲנִי וְכוּ', וְרַבְּנוּ ז"ל מוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִזִּהְמָתוֹ וּמִטְמָאָתוֹ וְכוּ',
וּמְרַחֲצוֹ וּמְקַשְׁטוֹ בְּקִשׁוּטֵי תוֹרָה וּמְצוּוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן צְרִיף לְהִתְיַשֵּׁב
בְּעֲצָמוֹ הֵיטֵב מִצְבוֹ... מָה עֲשֵׂה עַד עַכְשָׁו... וּבְאִיזָה מְקוֹם הוּא
מְנַח... וּמָה רוֹצֵה מִמֶּנּוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל מָה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהִבְיֹאוֹ
וְכוּ', וְאֵז לְדַעֲתִי כְּשִׁיחֶיָּה לָךְ יָשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי הַזֶּה, אֲנִי חוֹשֵׁב
שְׁכָּכָר שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוֹכֵל לְנַתֵּק אוֹתְךָ מִרַבְּנוּ ז"ל. וְהֵינָה דְּכָר זֶה
צְרִיף לְחַקֵּק הֵיטֵב בְּדַעֲתוֹ, כִּי אָב וְאִם שָׁל כָּל בְּחוֹר רוֹצִים לְרֹאוֹת
נַחַת מִבְּנֵיהֶם, אַחֲרֵי שְׁעֵכֶר עֲלֵיהֶם בְּגִדּוֹל הַבֵּן מָה שְׁעֵכֶר וְכוּ', כִּי
הַרְבֵּה מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וְהִרְפָּתָקָאוֹת עוֹבְרִים עַל הַהוֹרִים עַד
שְׁרוּאִים שֶׁהַבְּנִים נִתְגַּדְּלִים וּבָאִים לְגִיל שְׂדוּכִים, וּמְחַכִּים וּמְצַפִּים
בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם כְּכָר, מִי יִתֵּן וְיַעֲזֹר לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיּוֹלִיכּוּ אֶת
בְּנֵיהֶם תַּחַת הַחֹפֶה וְכוּ', אוֹן דְּעַר זוֹן זָאל זֵיין אַ לֵיִיטֵר וְכוּ', וְעַל-כֵּן
צְרִיכִים לְהִרְגִישׁ גַּם אֶת רִגְשׁ הַהוֹרִים וְכוּ', וְהֵינָה מְאִיֶּדֶךָ גִּיסָא שׁוּם
בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם אֵינָה יוֹדַעַת מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ זֶה כְּמָה שְׁנַיִם בְּפָגַם
הַבְּרִית וְכוּ', וְאַתָּה שְׁבוּר וּמְשֻׁבָּר כְּתָרִס הַנְּשֻׁבָּר וְכוּ', וְלוּלֵא רַבְּנוּ
ז"ל הָיִיתָ מְאֹבֵד אֶת עֲצָמְךָ לְדַעַת לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מֵרַב מְרִירוֹת
נְפִשָׁךְ, אֲשֶׁר שׁוּם בְּרִיָּה לֹא הִיָּתָה יְכוֹל לְעֹזֵר לָךְ, כִּי אִם רַבְּנוּ ז"ל,
לֹא הָאָב וְהָאִם וְלֹא הָאָח וְהָאֲחוֹת וְלֹא הַחֲבֵרִים וְלֹא הָרֵאשׁ יְשִׁיבָה

נִבְדְּלִים לְדַרְכָּם, אִם זוֹכָה בֵּן אָדָם אַחֲרֵי-כֵן מִזְוִיגִים כְּאֶחָד, וְהֵינּוּ בֵּת זְוִיגוֹ.
(ר) וְהַבֵּן כְּכֹר יְהִיָּה 'בֶּן-אָדָם'.

רלה אָשֶׁר ב' צד בַּנְחָל

וְהַמְשִׁיחַ וְכוּ', וְדָבָר זֶה יְדוּעַ רַק לָךְ, וְאַדְרָבָה אִם הָיוּ הוֹרִיף יוֹדְעִים
בְּמָה שְׂזָכָה אוֹתָךְ רַבְּנוּ ז"ל, הָיוּ הֵם מְנַשְׁקִים בְּכָל יוֹם אֶת
הַ"לְקוּי־מוֹהַר"ן" הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁהֲצִיל אֶת בְּנֵם מֵרֶדֶת שַׁחַת וְכוּ'
וְכוּ'.

אך בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בָּא הַסֵּמ"ך-מ"ם וְעָרַבב אֶת הָעוֹלָם,
וְנִתְלַבֵּשׁ בְּמִי שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ וְהַבְּאִישׁ אֶת אֲוִיר הָעוֹלָם, וְהַכְּנִיס בְּלִב
הָעוֹלָם עַל רַבְּנוּ ז"ל וְעַל אֲנָשָׁיו מִה שֶׁהַכְּנִיס, עַד שָׂרַב הָעוֹלָם
חוֹשְׁבִים שֶׁפְּרִסְלָבֵר חֲסִידוֹת הוּא מִי יוֹדֵעַ מָה?! וְכֹאֵלוּ שֶׁחֲסִידֵי
בְּרִסְלָב הֵם אֲנָשִׁים מְשֻׁנִּים וְכוּ', אוּ חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, מִי יוֹדֵעַ
מָה?! אֲשֶׁר בְּאַמֶּת אִם רַק יִסְתַּכְּלוּ בְּעֵין הָאַמֶּת, יֵרְאוּ תַכְף-וּמִיד אֶת
הָאַמֶּת, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים הֵם אֲנָשִׁים כְּשֶׁאָר
אֲנָשִׁים, וּמְנַהֲיִים בֵּית כְּשֶׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם אִם לֹא בְטוֹב יוֹתֵר וְכוּ',
וְכֵן הַתְּנַהֲגוּתָם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ הֵם מְתַנְהֲגִים גַּם בֵּן כְּמוֹ שֶׁאָר בְּנֵי
הָעוֹלָם אִם לֹא בְטוֹב יוֹתֵר וְכוּ', וְכֵן בְּכָל פְּרִטֵי הַחַיִּים, וּמֵה שֵׁיִשׁ
רַק שֵׁם רַע, אֵינֶן זֶה כִּי אִם מְצַד קְנֵאת הַסֵּמ"ך-מ"ם עַל רַבְּנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר בְּאַמֶּת כְּשִׁיתְּחִילוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאַמֶּת, יֵרְאוּ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל
מוֹלִיף וּמְנַהֵיג אֶת אֲנָשָׁיו אֲפֵלוּ הַקֶּטֶן וְהַפְּחוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל גְּדוּלֵי
הַמְּפָרְסָמִים (עֵינֵן תִּיִּי-מוֹהַר"ן, שִׁיב־שִׁיד), מֵה שֶׁאַצֵּל הָעוֹלָם מִפְּרָסָם
לְצַדִּיק גְּדוּל וְכוּ', כִּי מְתַנְהֵג אֲצֵלְנוּ הַקֶּטֶן וְהַפְּחוֹת, כִּי תִהְיֶה לְאֵל,
כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְתַבּוֹדֵד עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְכֵן כָּל
אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יֵשׁ לוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם, וְרַבָּם
חוֹטְפִים חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה, וּמְרַבִּים בְּצַדָּקָה וְתַמִּיד שְׂמֵחִים וְכוּ', וְדָבָר
זֶה נוֹהֵג כָּל בְּחוּר פָּשׁוּט וּבְעַל מְלֶאכָה פָּשׁוּט, מְלַבֵּד אֵיךְ שֶׁמְתַנְהֲגִים
אוֹתָם הַצַּדִּיקִים הַקְדוֹשִׁים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְכוּ', וְכָל זֶה בְּרוּר מְאֹד
מְאֹד, אִם רַק יִתְחִילוּ לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאַמֶּת, וּגְדֵלַת רַבְּנוּ ז"ל הוּא
בְּמָה שֶׁמוֹלִיף אֶת אֲנָשָׁיו בְּהִתְלַבְּשׁוֹת כְּזוֹ, עַד שֶׁאֵינֶן מִי שֵׁיפִיר עַל
אֲנָשָׁיו אֵיזָה הַפְּרֵשׁ, כִּי אֲצֵל הָעוֹלָם מִי שֶׁמְתַנְהֵג בְּדֶרֶךְ זֶה, הוּא
תַכְף-וּמִיד 'רַבִּי' וְכוּ', וְעַל-כֵּן הַסֵּמ"ך-מ"ם מְתַקְנָא מְאֹד מְאֹד עַל
עֲדָה קְדוֹשָׁה כְּזוֹ כְּמוֹ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְדוֹשִׁים, וְעַל-כֵּן הַבְּאִישׁ רִיחַ

אֲשֶׁר ב' צד בַּנְחַל רלט

רע מאד בעולם, עד שרוב העולם מתפחדים מזה וכו'.

ועכשיו הם תרתי דסתר, אתה משתוקק לילך בדרך אמת כפי שקבלת מרבנו ז"ל, ואתה יודע איזו טובה יש לך מרבנו ז"ל, וממה מציל ומוציא אותך וכו' וכו', ואביך שמע דבת העולם, ועל-פן מתפחד מאד וכו', והנה לדעתי יכולים לקיים את שניהם — הן לכבד את אביך והן לאחוז בדרך רבנו ז"ל, הינו בנדאי בזה שתשאר קים בדרך רבנו ז"ל, ותתמיד מאד מאד בתורה הקדושה, ותהיה גיל לברח תמיד אליו יתברך, ותתבודד עמו יתברך, בזה בעצמו תקיים בשלמות כבוד אב ואם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש רבה, פרשת וירא, פרשה מט, סימן ח): כל מי שיש לו בן יגע בתורה כאלו לא מת, עין שם; כי כשהבן מתנהג היטב בזה העולם, כמה נחת רוח גורם לאביו בעלמא דאתי, ומכל שכן וכל שכן כשזוכה להיות דבוק בו יתברך, אז גורם שעשועים גדולים לאביו, ומעלה את אביו מעולם אל עולם ומהיכל אל היכל, עין לא ראתה, אשר אז בנדאי יתנה האב מאד מאד, שזכה בזכיות חנם שבנו נתקרב אל רבנו ז"ל, אך מאחר שכל זמן שהאדם בזה העולם מלבש בלבוש הגשמי, והוא מסתובב בין בעלי בחירה המלבשים בלבוש ההסתרה וכו', ועל-פן לעת עתה מקפיד שלא תהיה לך שיכות אל אנשי שלומנו וכו', על בן מי מבקש ממך שתגלה לו, כי הלא כל ענין ההתקרבות אל רבנו ז"ל, הוא ענין ריחני וכו', שהוא מגלה לנו את אמתת מציאותו יתברך בגלוי נורא ונפלא כזה, עד שנפתח פינו לדבר עמו יתברך פנים אל פנים, כאשר ידבר איש עם רעהו, והלא השם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ועל-פן יכולים למצא אותו יתברך בכל המקומות, ולכן מי צריך שתבוא דוקא אלינו, ועל-ידי-זה תתפשטנה עליך המניעות והמרירות וכו', והבית יתהפך לגיהנום. תראה מעכשיו להסתיר כל התקרבותך, תעשה בחכמה עצומה שיחשב אביך שעזבת וכו', אבל בינה לבין עצמך תרבה בתפלה והתבודדות וכן בשעורים קבועים כסדרן (פנדפס כבר באריכות בקונטרס סדר דרך הלמוד — קחהו משם), ואת ספרי רבנו ז"ל

רמ אֲשֶׁר ב' צד בַּנְחָל

כָּבֵד יִזְמַן לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פֶּעַם בְּבֵית־מִדְרָשׁ זֶה... וּפְעַם בְּבֵית־מִדְרָשׁ זֶה... כִּי כְמַעַט בָּרַב בְּתֵי הַמִּדְרָשׁוֹת תִּמְצָא אֵיזָה מִסְפְּרֵי רַבְנֵי ו'ל, שֶׁהִנַּחְנוּ שָׁם, וְעַל־יְדֵי עֲצָה זו תוּכַל לָקִים שְׁנֵיהֶם; וְעַל־כֵּן לָמָּה לְמַרֵּר לְעֲצָמְכֶם כָּל־כָּף אֶת הַחַיִּים בְּקִטְטוֹת וּבְמַרְיבוֹת אֲשֶׁר מְבַלְבֵּל אֶת שְׁנֵיכֶם וְכוּ', תַּעֲשֶׂה עֲבוֹדַתְךָ בְּהֻצָּעָה, וְאִזּוּ יִהְיֶה נַחַת לְשְׁנֵיכֶם — אֲבִיךָ יִרְאֶה אִיךָ שֶׁבָּנוּ מִתְמִיד גְּדוֹל וִירָא שְׁמַיִם גְּדוֹל וְכוּ', וְאַתָּה תִּהְיֶה לָךְ מְנוּחָה וְכוּ'. וְהִנֵּה בְּיָדַי טוֹב יוֹתֵר לִהְיוֹת בְּצוֹתָא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ תְּמִיד, וּבְפֶרֶט עִם הַיִּרְאִים הַתְּמִימִים הָאֲמִתִּיִּים, אִךְ כָּל זֶה הוּא רַק אִם אֶפְשָׁר, אֲבָל אִם אֵי אֶפְשָׁר — מַה בְּכָךְ, אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, שֶׁיִּהְיֶה תִּכְף־וּמִיד כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה וְכוּ', בְּאַמַּת אִם עוֹשִׂים מְדַעַת רַבְנֵי ו'ל אֵיזָה פּוֹלִיטִיקָה אוּ פֶּאָרְטִיִּישׁ אוּ חֲסִידוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִזּוּ שְׂיָךְ מַחְלָקַת וּדְחִיקַת הַשְּׁעָה — אֲנִי מְכָרַח לִהְיוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲנִי מְכָרַח לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית מִדְרָשׁ וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל אִם יוֹדְעִים שְׁעוֹנֵן רַבְנֵי ו'ל הוּא עֲנִיָּן רוֹחֲנִי, וְלֹא שְׂיָךְ לְצַמְצָמוֹ בְּמִקּוֹם אֶחָד, וְאַצֵּל אֲנָשִׁים מִיַּחַדִּים, אִזּוּ כָּבֵד לֹא אֲכַפֵּת לוֹ אִיפֹה שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל וְאִיפֹה שֶׁרַק הוֹלֵךְ, הוּא מְקַרֵּב אֶל רַבְנֵי ו'ל בְּאַמַּת וּבְתַמִּימוֹת, וּמְקִיִּים דְּבוּרוֹ שֶׁל רַבְנֵי ו'ל, "אִיךָ ווִיל אִיְהֵר זְאֵלֵט זַיִט אוּסִים גְּעַמִּישֵׁט מִיט דִּי וועלֵט"^ה, וְשִׁמְעֵתִי מֵר' לִוִי יִצְחָק (נֵרוֹ זְאִיר) [ו'ל], שְׁאָמַר "ווען מְשִׁיחַ וועט קוּמַען וועט מְעַן זִיךְ דְּעַר וויסַען ווי דְּעַר היִילִיגַעַר רַבִּי הָאֵט אַלְטֵן גִּיהָאֵט אַ פּוּס"^א, וְדַבְּרִי פִי חֲכָם חַן; וְעַל־כֵּן מְדוּעַ וְלָמָּה תִּקְבֵּל עֲצוֹת מְהֻפְכוֹת מִהֶאֱמַת וְכוּ' (אִךְ שֶׁהֵם מְאֵלוֹ הַמְּסֻתוֹבְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ), אַתָּה צְרִיךְ לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ. וְעַקֵּר הַרְחַמְנוֹת הוּא שֶׁתִּרְאֶה שֶׁיִּשְׁאַר גַּם לָךְ מִשְׁהוּ... הֵינּוּ שֶׁתַּחֲטֹף בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֵיזָה מְעַט טוֹב תוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבְפֶרֶט הַתְּבוּדוֹת — שִׁתָּה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, וְאִם תִּתְמִיד בְּתְפִלָּה וּבְקִשָּׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה

ש) מְפֻלְגָה.

ח) אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּהְיֶה מְעַרְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם.

א) כְּשִׁמְשִׁיחַ יְבוֹא, אִזּוּ יִתְנַדְּעוּ אִיךָ שֶׁלְרַבְנֵי ו'ל הִיתָה (דְּרִיסַת) רַגְלֵךְ בְּכָל מְקוֹם.

אֲשֶׁר ב' צד בַּנְחָל רמא

אוֹתָךְ לְהִיּוֹת בְּצוֹתָא בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲזַעַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה
תְּתַפְּכֶנָּה כָּל הַמְּנִיעוֹת לְנַעֲימוֹת, וְאַבִּיךָ יִהְיֶה לְךָ לְעוֹר.

וְהַפְּלֵל, אֶהוּבִי, אַחִי, צְרִיכִים כָּכָל דְּבַר לְעֲשׂוֹת לְעֲצֻמוֹ הַחֲשׁבוֹן
מֵה יוֹצֵא לִי מֵהַסְּכֻסִּים וְהַמְּחֻלְקֹת?! וּמָה אַרְוִיחַ בְּאֵלוֹ הַיּוֹפּוֹחִים
שְׁאֵתוֹכֶם?! הָאֵם אֵינִי חוֹשֵׁב כִּי אוֹלִי תִתְחַלֵּל לְעֵבֵר עָלַי מְרִירוֹת כְּזוֹ
וְכוֹ, עַד שֶׁכָּבֵר לֹא יִהְיֶה בְּכַחֵי לְעַמּוֹד בְּנִסְיוֹן, וְאֲזַעַל אֶתְרַחֵק לְגַמְרֵי
וְכוֹ, וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְקֶשֶׁר אֶת עֲצֻמוֹ רַק בְּעִבּוֹדַת הַתְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת, וְדָבָר זֶה הוּא בְּהֲצַנְעַע, שְׁשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תִדַע מְזֶה,
וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה יְכוּלִים לְפַעֵל אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שְׁצָרִיכִים
— בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וְכָל דְּבַר אֲשֶׁר עוֹבֵר דְּרָךְ צְנוּר הַתְּפִלָּה
פִּירֵט זֵיךְ זֵייעֵר שֵׁיין אוֹיִס². וְדָבָר זֶה בְּרוּר מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן בְּרַח
מִמְּחֻלְקֹת וּמְרִיבוֹת, וְתִרְאֶה לְהִיּוֹת "הַצְּנַע לְכַת עִם ה' אֱלֹקֶיךָ" (מִכָּה
ו, ח), וְהִתְמַד בַּתְּפִלָּה, וְאֲזַעַל סוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, שְׁיִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ מְלֶךְ
הַכְּבוֹד בְּהֶאֱרָה וּבְזוּיוֹ וּבְנֻעָם, וְתִצְלִיחַ דְּרָכֶיךָ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצַּח נְצָחִים.
הָעֵקֶר לְבְרַח מִמְּחֻלְקֹת, אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּל בָּאָה רַק מִהֲדָמִים שְׁלֹא
עֲבָדוּ בָהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוֹטִי-מוֹהַר³, חֶלֶק א', סִימָן עה), וּמִשָּׁם
בָּאוֹת כָּל אֵלוֹ הַדְּעוֹת הַנִּפְסָדוֹת שְׁמִיעֵצִים אוֹתָךְ רַק לְאַחֲזוֹ בְּמִחְלֻקֹת
וְכוֹ, וְלִהְפֹךְ אֶת כָּל הַבֵּית לְגִיּהֲנוּם וְכוֹ. בְּנֻדָּאֵי לְאַחֲזוֹ אֶת עֲצֻמְךָ
בְּרַבְּנוּ ז"ל אֶתָּה צָרִיךְ בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ מִמֶּשׁ פִּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כִּי רַק
זֶה חֲלָקָךְ לְנִצַּח, אֲבָל לְדַעֲתִי יְכוּלִים לְצַאֵת יְדֵי שְׁנִיָּהֶם, וְהַכֵּל יִהְיֶה
בְּשָׁלוֹם וּבְשִׁלְוָה וְוַעֲטָ מְעַן נִישְׁט וְוִיסְעֵן דָּאֵס דּוּ בִּיסְט אַ בְּרִסְלֶכֶר
חֲסִיד, וְוַעֲסְטוֹ נִישְׁט דְּאוּוַעֲנֵעֵן אֵינן בְּרִסְלֶכֶר שְׁטִיבֵל, מֵה בְּכָךְ?!
מְקַעֵן זֵיין אַ בְּרִסְלֶכֶר חֲסִיד אֲנִי דְּעַם אוֹיְךָ, הָעֵקֶר הוּא לְצִיֵּית אֶת
רַבְּנוּ ז"ל לְהִתְמַיֵד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִשְׁקֹד עַל דְּלִתוֹת הַתְּפִלָּה
וְהַרְחֻמִּים, וְלִהְתְּבוּדֵד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ תְּמִיד. וְעַל כָּלֵם — לְהִיּוֹת אַךְ
וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי תִכְף-וּמְיָד כְּשׁוֹזוּכִים לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה,

(ב) יוֹצֵא מִהַכַּח אֶל הַפַּעֵל מֵאֵד יָפָה.

(ג) אֲזַעַל לֹא יִדַעוּ שְׁאֵתָה חֲסִיד בְּרִסְלֵב, אֲזַעַל לֹא תִתְפַּלֵּל בְּשְׁטִיבֵל (בֵּית הַחֲסִידִים) שֶׁל בְּרִסְלֵב;
אֲפִשֵׁר לְהִיּוֹת חֲסִיד בְּרִסְלֵב כְּלִי זֶה גַּם.

רמב אֲשֶׁר ב' צד בַּנְחָל

ומכל שכן כשמציתים אותו ומדברים עמו יתברך, יש ויש לו, תהלה לאל, במה לשמח ולרקד, כי אין לשער ולספר כלל מעלת האיש הזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל וזוכה לדבר עמו יתברך. הארכתי לך קצת, אך באמת כפי מה שיש לכתב מפרט זה, עדין לא התחלתי, והיה כבר בדעתי פעם לכתב מזה הענין קונטרס מיוחד, כי הוא ענין נחויץ למקרבים חדשים, שעובר עליהם מה שעובר, ואין להם מי שיתן להם עצה וכו', ומזה בא שאחר-כך נתרחקים לגמרי לגמרי, ועוד נתהפכים להיות חולקים ולצים, רחמנא לצלן, והענין הוא כנ"ל, כי חושבים שאם אין יכולים לאחז בקצה מטה זה (הינו להיות מקרב לגמרי), אז יאחז בקצה מטה זה (הינו שיתרחק לגמרי, ויהיה נעשה חולק, חס ושלום), ובאמת היא טעות גדולה, כי התקרבות אל רבנו ז"ל הוא דבר רוחני, וכל ענינו של רבנו ז"ל, הוא רק לקרב את האדם אליו יתברך, ולהוציאו מהחשך שנופל לשם וכו'.

חמדת לבבי! חזק, חזק, ואל תפל בדעתך כלל יהיה איך שיהיה אל תפחד כלל, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, והוא מחיה ומקים את כל הבריאה דומם, צומח, חי, מדבר, והכל משגח בהשגחתו הפרטי פרטית, והוא מנהיג את עולמו ברחמים וחסדים גדולים, ועל-כן למה תפחד ותתפעל וכו'?! וכן ברח לך מקנאה, אל תקנא בשום בחור, אדרבה מי יודע מעלת נשמתך, אם עוברות עליך מרירות והסתרות כאלו, בודאי בשרש נשמתך תלויים עוד אלפים ורבבות נשמות וכו', ועל ידך יהיה תקוה גם להם וכו'; ועל-כן, חמדת לבבי, אל תקנא בשום ברנה שהולכת לה ההתקרבות יותר בנקל ממך וכו', ואין לה כל-כך הרבה צרות ומרירות ומחלקת כמודך וכו' — מה בכך, בודאי מעלתך גבוהה מאד מאד, החזק בתפלה והתבודדות, ובקש רק ממנו יתברך כל עניניך, ואז דיקא תבוא אל ענינך.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר ב' צה בנחל רמג
ב' צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַחֶתֶן ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות בְּדָחַן, זֶה מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיָּה בְּחֻתְנָה בְּדָחַן, אָבֵל צְרִיכִים לְהִשְׁמֵר מְאֹד לֹא לְקַחַת בְּדָחַן כְּזֶה שֶׁהוּא לִץ הַמְתְּלוּצֵץ מִפֶּל דָּבָר שֶׁבְקִדְשָׁה, כִּי גְדוֹל עֲוֹנוֹ מִנְּשָׂא, וְאֵלּוּ הַבְּדָחָנִים שֶׁמִּתְבַּדְּחִים כְּלָפֵי מַעֲלָה, עֲתִידִים לִתֵּן אֶת הַדִּין, וְיִקְבְּלוּ עָנֵשׁ חֲמוּר, כִּי צְרִיכִים לְהִשְׁמֵר מְאֹד לֹא לְהִתְלוּצֵץ כְּלָפֵי מַעֲלָה וְאֶפְלוּ בְּדָרְךָ לִיצְנוּת, וְעַכְשָׁו נִתְפַקֵּר הַדּוֹר וְלוֹקָחִים כָּל מֵאֵן דֵּהוּא לְבְדָחְנוּת, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי צָחֻק, וּמְדַבֵּר נִבּוּל פֶּה, וַיֵּשׁ גַּם כְּאֵלּוּ הַמְעֻזִּים לְהִתְלוּצֵץ כְּלָפֵי מַעֲלָה, שֶׁהוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד; וְעַל־כֵּן כֵּלָךְ מְזֵה... כִּי הוּא סֶתֶם צְבוּעַ וְלֵץ גְּדוֹל. וְרֵאִיתִי בְּסִפֵּר יְרֵאִים (סִימָן לד): מֶה נִקְרָא נְבִיא שֶׁקֶר? מִי שֶׁאֹמֵר כֶּךָ אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֶפְלוּ שֶׁאֹמֵר אֶת זֶה בְּדָרְךָ לִיצְנוּת, הוּא כֶּבֶר נְבִיא שֶׁקֶר. וְכֹל שֶׁכֵּן שֵׁישׁ הַיּוֹם כָּל מִינֵי צְבוּעִים וְרַמָּאִים הַמְדַבְּרִים בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂזָה בְּכֹלֵל נְבִיא שֶׁקֶר, וּבְנֵי־אָדָם שׁוֹטִים הוֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם — כִּי הֵרִי אָמַר שֶׁהוּא מְדַבֵּר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא... וְהַכֹּל לִיצֵי לִיצְנוּת. וּבִפְרָט אֵלּוּ שְׁנוֹתָנִים תְּקוּנִים וְאוֹמְרִים שֶׁמְדַבְּרִים בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, זֶה נִקְרָא לְדַעַת הַיְרֵאִים נְבִיא שֶׁקֶר, וּצְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כְּמִטְחָוִי קִשָּׁת. אֲנַחְנוּ אֵינְנוּ יוֹדְעִים כָּלוּם, אֲנַחְנוּ רַק מְאָמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, וְאֵין לָנוּ כַח לְתַת תְּקוּנִים, וְאֵין לָנוּ מַח לְתַת הַנְּהַגוֹת, אֲנַחְנוּ רַק מְחַזְקִים לְאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי אִמוּנָה יְכוּלִים לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשֵׁלוֹם; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁמְדַבֵּר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְאֹמֵר: כֶּךָ אָמַר לִי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ — הוּא, תִּדְעַ שֶׁהוּא צְבוּעַ וְרַמָּאי, וַיֵּשׁ לְכַרַח מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ. וְלֹאֲחַרְוָנָה מְסֻתוֹבֵב אַחַד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמְדַבְּרִים בְּגְדוּלוֹת — שֶׁכֶּךָ דְּבַר אֵלּוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְזוֹ כְּפִירוֹת

רמד אָשֶׁר ב' צו בַּנְחַל

וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְלִיצְנוֹת אַחַת גְּדוֹלָה, וְאוֹי לְמִי שְׁמַטְעָה עֲצָמוּ בּוֹ. וְכִבֵּר יְדוּעַ שְׂאֲצָל רַבְּנוּ ז"ל הָעֵקֶר הוּא רַק אֲמוּנָה פְּשוּטָה, וְלִדְבַר עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ.

תֵּאֱמִין לִי, שְׁלִי זֶה לֹא נוֹגֵעַ כָּלֵל, כִּי אֵינִי לוֹמֵד עִם תְּלָמִידִי כִּי אִם אֲמוּנָה פְּשוּטָה וְשַׁעוּרִים כְּסוּדָרִים, וְתַפְלָה וְהִתְבּוּדוֹת, אֲצָלִי אֵין תְּקוּנִים וְכוּ', וְאֲצָלִי אֵין הִנְהָגוֹת וְכוּ', וּמָה שְׁמַדְבְּרִים עָלַי לְשׁוֹן-הָרַע, לִיצְנוֹת וּרְכִילוֹת, נו... זֶה מְסַתְרִי הַבְּחִירָה, כִּי כָּל אֱלוֹ הַרְמָאִים וְהַצְּבוּעִים, הַגְּנֻבִים וְהַגְּזוּלָנִים, הֵם אֲשֶׁר נוֹתְנִים תְּקוּנִים, וְהֵם אֲשֶׁר מְנַהֲיִים בְּהִנְהָגוֹת וּמְתַחַפְּשִׁים בְּכָל מֵינִי תַחֲפוּשׁוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלִבְסוּף מְשֻׁלְכִים עָלַי זָבָל וְכוּ' וְכוּ', אֵךְ מָה לַעֲשׂוֹת? גְּדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, אֵין לָנוּ שׁוּם עֲצָה — רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יַצִּילֵנוּ מֵהֵם וּמִהַמוֹנָם. אֲנִי אֶת שְׁלִי אֶעֱשֶׂה, אֲנִי אֲגַלֶּה וְאֶפְרָסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲדַפִּיס וְאֶפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַק זֶה יֵשׁ לִי, וְאֵין לִי שׁוּם שְׂיִכוֹת אֶל שׁוּם לֶץ וְאֶל שׁוּם רַמְאִי וְאֶל שׁוּם צְבוּעַ; וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה תִּכְתֵּב לִי דְבָרִים כְּאֵלוֹ, אֵין לִי שְׂיִכוֹת אֶל תְּקוּנִים וְאֵין לִי שְׂיִכוֹת אֶל הִנְהָגוֹת, אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ כְּלוּם — רַק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת הָעֲצָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל תַּפְלָה וְהִתְבּוּדוֹת וְסוּדֵר-דְּרֹךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִקְבֵּל אֶת הָאֱמֶת מִמִּי שְׂאֶמְרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

ב' צו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסוּדֵר שְׁמִינִי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ לְאַבְרָכִים הַיְקָרִים, שׁוֹתִים מִמִּי הַחֶסֶד מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֶכְמָה הַקְּדוּמָה, מְסוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעַתִּיק וְכוּ' ... גַּרְם יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצַחִים.

הִנֵּה כְּפִי בְקִשְׁתַּת יְדִידָנוּ הַרְבֵּה הַחֶסֶד ... נְרוֹ יֵאִיר לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם

אֲשֶׁר ב' צו בַּנְחָל רמה

בַּיְנֵיכֶם, אָמַרְתִּי קֹדֶם לְנִטּוֹת יָדַי בְּכֶתֶב, וְאַחֲר־כֵּן אִם יִהְיֶה בְּרָצוֹנוֹ
 יִתְבָּרַךְ אַרְאֶה לְנִסְעֵ אֲלֵיכֶם וּלְדַבֵּר עִמָּכֶם פָּנִים אֶל פָּנִים.

יְדִידֵי הַיְקָרִים! צְרִיכִים לִידַע, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַרְבֵּי הָאֲמַת
 וְאַנְחָנוּ פָּלְנוּ תַלְמִידָיו; וְעַל-כֵּן רָאוּי וְנִכּוֹן שֶׁתְּהִיֶּה אֲהָבָה רַבָּה וְחֶבֶה
 יִתְרָה בַּיְנֵינוּ, וְ"אִישׁ אֶת רַעְהוּ יַעֲזֹרוּ וּלְאַחֵיו יֹאמֶר חֲזֹק";
 וְכַשְׁנִתְבָּרַרְת יְדִיעָה זֹה הֵיטֵב בַּיְנֵינוּ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַרְבֵּי הָאֲמַת,
 וְאַנְחָנוּ בַּיְנֵינוּ רַק חֲבָרִים וִידִידִים וּבָנִים הַשּׁוֹתִים מִבְּאֵר אַחַת, אֲזוֹ
 בְּוֹדָאֵי יִהְיֶה שְׁלוֹם בַּיְנֵינוּ, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשִׁפּוּגִמִּים בְּאֻמוֹת
 חֲכָמִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְכָל אֶחָד רוֹצֵה לְהַתְגַּדֵּל וּלְהַתְנַשֵּׂא עַל חֲבֵרוֹ,
 עַד שֶׁעוֹלָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא גַם-כֵּן אֵיזוֹ מְצִיאוֹת וַיִּשׁוּת וְכוּ', וַיֵּשׁ לוֹ
 מִקְרָבִים וְכוּ', הוּא בְּכָלֵל מִפְּרָסָם שֶׁל שִׁקָּר וְכוּ', אֲשֶׁר הִזְהִיר רַבְּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁלֹּא לִתֵּן לָהֶם תִּקְוָה וְעוֹ, כִּי אֵלּוּ
 הַנּוֹתְנִים לָהֶם תִּקְוָה וְעוֹ וְכוּ', הֵם עֲתִידִים לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן וְכוּ', עַיִן
 שָׁם; וּמִשָּׁם מִתְחַלֵּת הַמַּחְלָקָת, שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֵה לְמַלְךְ בַּחֲנִינֵת 'אֲנִי
 אֲמַלְךְ', שֶׁאֲזוֹ מִתְחִיל לִילֹךְ שֶׁלֹּא כְּסֻדֵּר (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
 פב), וּמִתְחִילִים הַמְרִיבוֹת וְהַמַּחְלָקָת וְהַסְּכֻסּוֹכִים, שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֵה
 לְהַתְנַשֵּׂאוֹת עַל חֲבֵרוֹ, וְעַל-יְדִידָהּ בֵּין כֵּן מְגַרְשִׁים מִשָּׁם אֶת רַבְּנוּ
 ז"ל, אֲשֶׁר אֵינּוּ יָכוֹל לְסַבֵּל מִחֲלָקָת וַיִּשׁוּת, כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּפִרוּשׁ
 מֵר' לִוִי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], שֶׁרַבְּנוּ ז"ל סוֹבֵל הַכֹּל אֶפְלוּ הַגְּרוּעַ
 שֶׁבְּגִרוּעִים שָׁמַנְח בְּשִׂאוֹל תַּחְתִּית, אֲבָל לֹא אֶת בַּעַל מַחְלָקָת, וְעַל-כֵּן
 הָיוּ תְּמִיד הַיְרָאִים וְהַכְּשָׁרִים וְהַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
 בּוֹרְחִים מִכָּל מִינֵי הַתְּנַשֵּׂאוֹת (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ'), וְכֵן
 סִפֵּר ר' לִוִי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], שֶׁכֵּן הָיְתָה הַנְּהַגְת ר' אַבְרָהָם
 בֵּר' נַחְמָן ז"ל, שֶׁהָיָה תְּמִיד נִחְבָּא אֶל הַכֹּלִים, וְהָיָה חַדוּשׁ נִפְלֵא
 בְּעַנְיַן הַסְּתָרָה, תְּמִיד בִּקְשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּסְתִּירוּ מִכָּל הָעוֹלָם,
 וְתִכְף-וּמִיד אַחַר הַתְּפִלָּה הָיָה נֹעֵלָם כָּל הַיּוֹם עַד זְמַן תְּפִלַּת מְנַחֶה
 וּמַעְרִיב, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים לְהִיכֵן נֹעֵלָם, כִּי הָיוּ לוֹ מְקוֹמוֹת לְהִיכֵן
 שֶׁהַתְּחַבָּא. וְאָמַר ר' לִוִי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], שֶׁהֵם הָיוּ בַּחוּרִים
 וְאַבְרָכִים צְעִירִים וּמְרֹב סִקְרָנוֹת רָצוּ לְמַצֵּא אוֹתוֹ הִיכֵן מִתְּחַבָּא, אֲבָל

רמו אָשֶׁר ב' צו בַּנְחַל

לא היו יכולים, והחדוש הזה, פי בשעת תפלה החליטו בעצמם שאחר התפלה בשעה שר' אברהם ז"ל נעלם יהיו מוכנים לרדף אחריו וכו', אבל בכל יום היתה סבה אחרת שהתחמק מהם ונעלם, וראו והבינו, פי אין זה, פי אם בכח תפלתו שהתפלל ויבכה בכל יום אליו ותברך שיעלימו מהעולם וכו', ועל-כן הצליח כל-כף, וכן היה שזכה למדרגות כאלו, אשר אי אפשר לשער בשכל אנושי כלל, והוא היה הדגמא להראות אל מה האדם יכול לזכות להגיע על-ידי התקרבות אמיתית אל רבנו ז"ל וקיום עצותיו הקדושות.

והנה כלל המחלקת מתחיל רק על-ידי ישות וגאונה, שכל אחד רוצה להתנשא על חברו, ונכנס בדעתו כאלו הוא הרבי וכו', וכאלו הכל מכרחים לקבל רק ממנו וכו', ואם לאו אז אחת דתו וכו', וזה חושב כל אחד, ומזה יוצאים המריבות והסכסוכים וכו', ואף שלמראה עינים אומרים שהוא בגלל ענינים אחרים... שבר ספסל... סבב משגעים... אינו יודע מה שמדבר... וכדומה חסרונות על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות וכו', אבל באמת בשרש הוא רק קנאה בהתנשאות חברו, שכל אחד מקנא את חברו, ראה הוא כבר מדבר עם בני הנעורים... זה עכשו נתקרב על ידי... ועכשו כבר מדבר עם אחרים... וממש מרב קנאה ושינאה הוא מתפוצץ ויוצא לריב ולחלק... וכן זה על זה וזה על זה וכו', הכל נמשך מפגם רע עין, שעינו צרה בהתנשאות חברו.

והנה, ידידי היקרים, העבר אין, ואין לך דבר ועצה שלא ימצא כתוב בספרי רבנו ז"ל, וגם על ענין מדה רעה הזו של רע עין מובאת עצה בדברי רבנו ז"ל (תעינו בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד): "וכשנזכר לרע עין של התנשאות, שעינו צרה בהתנשאות של חברו, צריך להכניע בהשרש של ההתנשאות, הינו בהשרש של ההתנשאות בחינת משיח, והוא שרש המלכות, בבחינת (שמואל-א ב, ל): "ויחן עז למלכו וירם קרן משיחו" וכו', עין שם; הינו פי צרכים להחזיר את המלכות אל הצדיק האמת שהוא שרש נשמת משיח, ולידע כי רק אליו שיכת ההתנשאות, ואנחנו כלנו רק חברים

אֲשֶׁר ב' צו בְּנַחֵל רמז

אהובים, ולכל אחד רשות לדבר עם אנשים, ואדרבה! מצוה רבה על כל אחד ואחד מאנשי שלומנו להרבות גבולי הקדשה, שיראה לדבר עם חבירו וקרוביו, ויגלה להם את הדעת האמת, כמו שפרוש הזהירנו רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים: ז', סח), ואמר בפרוש, שאלו התלמידים יעשו תלמידים אחרים וכן להלן, הרי לכם בפרוש שרבנו ז"ל רצה שענינו יתפשט בכל תפוצות ישראל, והתלמידים האלו יעשו תלמידים אחרים, וכן מדור דור וכו', ועל-כן, אהובי היקרים, אשר אהבת עולם אני אוהב אתכם, תראו תכף-ומיד לעשות שלום, ותתחילו להסתכל אחד על השני בטוב עין, ותרגילו עצמכם לברח אליו בתפלה והתבודדות, ולחשב על התכלית הנצחית וכו', ואז תצליחו דרככם ברוחניות ובגשמיות, וכן צריכים לידע שספרי רבנו ז"ל רשות נתנה לכל אחד ואחד מאנשי שלומנו להדפיסם, ואין רשות לשום בריה לרשם על ספרי רבנו ז"ל: "כל הזכויות שמורות", כי ספרי רבנו ז"ל הם רכוש ישראל, ואדרבה כל מי שידפיס הלקוטי-מוהר"ן וכו' וכו' תבוא עליו ברכה, ומצוה לעזר לו — הן בממון והן ברצון והן בטרחה וכו'. למען השם רק לברח מקנאה ושבגות שמוציאים את האדם מן העולם, ולהרגיל עצמו בטוב עין ובאהבת ישראל ואז ממילא תזכו לשוב הדעת אמתי, ותתענגו בערבות נעימות ידידות זיו חיות אלקותו ותברך השרוי רק במקום השלום. וכן שמעתי מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל] שאמר, אפלו שיהיה להאדם כל מיני עבודות שבעולם, אבל אם אין לו שלום, אין בו ברכה, כי עקר כלי המחזיק ברכה הוא השלום.

הדורש שלומך...

הנה אחר שפכתתי את מכתבי זה כפי בקשת הרב החסיד ...
נרו יאיר, אם תקבלו את האמת ממי שאמרה, ואם אתם רוצים
שאסע אליכם ואדברה לפניכם פנים אל פנים, אז תכתבו לי.

הנ"ל...

ב' צז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר שמיני ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר.

הִנֵּה כְּבֹר כַּמָּה פְּעָמִים אָמַרְתִּי לָךְ, שְׂאֵם תִּכְנִיס עֵין עֵיוֹנָךְ בְּסִפְרֵי
רַבְּנֵנוּ ו"ל, אֲזַ כְּבֹר לֹא תִצְטָרֵךְ לְשׁוֹם דְּבוּרִים שְׁבַעוּלָם מִשׁוֹם בְּרִיָּה
שְׁבַעוּלָם, וְלֹא תִהְיֶה מְבַלְבֵּל כָּל-כָּךְ בְּכֹל פֶּעַם אַחֲרֵי דְבוּרִים חֲדָשִׁים,
כִּי אֲלֵמָלָא כָּל הַיָּמִים הָיוּ וְכֹל הָאֲגָמִים קוֹלְמוּסִים וְכֹל בְּנֵי אָדָם
לְבַלְרִים וְכֹל הַרְקִיעִים גְּוִילִין, אִי אֶפְשָׁר לְרַשֵּׁם לְאָדָם "הַתְּחִזְקוֹת"
עַל יוֹם אֶחָד מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
לְרַשֵּׁם לוֹ דְבוּרִים עַל כָּל יְמֵי חַיָּו, זֶה אִי אֶפְשָׁר וְכוּ', כִּי נִשְׁתַּנֵּים
מִצְבֵּי הָאָדָם בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה וּבְכֹל רִגַע מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר
לְהַכְנִיס עֵין עֵיוֹנָךְ בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא כְּבֹר הַתְּחִזְקוֹת עַל
כָּל עֲנָן בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, הֵן עַל בְּלִבּוּלֵי הַמַּחְשָׁבָה, וְהֵן עַל קִרְשֵׁת
הָעֵינַיִם, הָאֲזֻנַיִם, הַחֹטֵם וְהַפֶּה וְכוּ', וְכֵן עַל כָּל קוֹמַת הָאָדָם וְכוּ'
וְכוּ', וּבְכַמָּה שְׂאֵתָה מְעוֹרֵר אוֹתִי שְׁצֻרוֹתֶיךָ הֵן מִהֲנַאֲמַר בְּהַתּוֹרָה
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב, שְׁמַבְלְבִלִין אוֹתָךְ מִחֲשָׁבוֹת הַפֶּךָ
הָאֲמוּנָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְהַעֲכוּ"ם עוֹמֵד לְפָנֶיךָ וְכוּ', וּבָאִים עָלֶיךָ כְּבֹר
קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת בְּאֲמוּנָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, עַד שְׂאִי אֶפְשָׁר לָךְ לְהַצִּיל
אֶת עֲצָמְךָ מִזֶּה וְכוּ', תַּחֲזוֹר עוֹד פֶּעַם עַל הַתּוֹרָה הַמְּתָקָה הַזֹּאת, וְתֹאמַר
עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מְלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכֹל שֶׁכֵּן בְּשִׁתְּזָכָה לְלִמּוֹד
עָלֶיךָ הַהֲלָכָה בְּלִקוּטֵי-הֲלָכוֹת (שְׁלוֹם הַקָּו, הַלָּכָה ד'), לְדַעֲתִי, אֵינְךָ כְּבֹר
צָרִיךְ אַחֲרֶיךָ שׁוֹם עֲצוֹת מְאַחֲרִים, כִּי הַדְּבוּרִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם יִחִיו
וַיִּחְזְקוּ אוֹתָךְ וַיֵּאִירוּ בְּךָ הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה וְעֲצוֹת נִפְלְאוֹת, אֵיךְ
לְצִאת מִהַפֶּחַ נִשְׁבֵּר שְׁנִפְלֵת לְשֵׁם וְכוּ', אֵךְ עַל זֶה בְּעֲצָמוֹ לְפַתַּח אֶת
הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה, צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה כְּפִי הַכְּבֹדוֹת

אֲשֶׁר ב' צו בַּנְחַל רמט

שֵׁשׁ עַל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (עֵין שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן קה), שֶׁבְּפֶרוּשׁ אָמַר מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שֶׁגַּם עֲכָשְׁיוּ אֶף שֶׁאָנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין מִנְחִים כָּל מִינֵי כְּבִדוֹת לְלַמֵּד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וַיֵּשׁ עֲלֵיהֶם כַּמָּה מְנִיעוֹת, אֶפְלוּ מִי שְׁזוֹכָה לִידַע מְרַבְּנוּ ו"ל, וְרוֹצֶה לְלַמֵּד, גַּם יֵשׁ לוֹ כְּבִדוֹת גְּדוֹלָה וּמְנִיעוֹת רַבּוֹת מְאֹד, עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן אֶצְלֵי בְּלִי שׁוּם סֶפֶק אִם תִּקַּח אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְתַחֲזֹר עֲלֶיהָ הַרְבֵּה פְּעָמִים כְּמוֹ שֶׁאֵתָּה חוֹזֵר סְגִיָּה עֲמָקָה בְּגִמְרָא, וְכֵן תֹּאמַר עֲלֶיהָ הַתְּפִלָּה, וְתַעֲיִן בְּהַחֲדוּשֵׁין שֶׁחֲדַשׁ עַל זֶה מוֹהֲרַנ"ת ו"ל בְּהִלְכָּה הַנִּ"ל, אִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תִּנְצַל וַיִּזְדַּכְּכוּ מִחֶדָּךְ וְדַעְתָּךְ.

וְהִנֵּה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקָּר, מוּבָא בְּסוּף הַמֵּאֲמָר הַנִּ"ל בְּסִימָן ע"ב: "עֲצָבוֹת הֵיא מְזִיק מְאֹד, וְנוֹתֵן כַּח לְזֶה הַיֶּצֵר הָרַע הָעֵב וְהַגְּשָׁמִי, עַל-כֵּן אֲדַרְבֶּה, אִם רוֹצֶה לְהִיּוֹת יָרָא ה', וְרוֹצֶה לְהַתְּפַלֵּל, וְאִינוּ רוֹצֶה בְּאֵלוֹ הַמְּחַשְׁבוֹת רַעוֹת, צָרִיךְ שְׁלֹא לְהִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְשְׁלֹא יִכְפֹּת לִיה מֵה שֶׁעוֹמְדִים לְפָנָיו, וְרַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּמָה שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וְכוּ', וְלֹא יִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם כָּלֵל", עֵין שָׁם; וּפְרַשׁ מוֹהֲרַנ"ת ו"ל אֶת הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת י, ד): "אִם רוּחַ הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עֲלֶיךָ מִקוֹמְךָ אֵל תַּנַּח, כִּי מִרְפָּא יִנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים", הִינוּ אִם יַעֲלֶה וַיִּתְּגַבֵּר עֲלֶיךָ רוּחַ הַמּוֹשֵׁל שֶׁהוּא הַיֶּצֵר הָרַע וְחִילוּתָיו, שֶׁהוּא רוֹצֶה לְמַשֵּׁל בְּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבַחֲיִנַת (שָׁם ד, יג): "מְלֶךְ זָקֵן וְכֹסִיל" (וְעֵין זֶהר, חֶלֶק א' קעט:), שֶׁבְּכָל יַעַת שֶׁהָאָדָם בְּגָלוֹת עֲדִין נִקְרָא הוּא בְּבַחֲיִנַת מְלֶךְ וּמוֹשֵׁל, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְנוֹתֵן לָךְ הַפְּסוּק עֲצָה, שְׂאִם יַעֲלֶה וַיִּתְּגַבֵּר עֲלֶיךָ רוּחַ הַמּוֹשֵׁל שֶׁהוּא הַיֶּצֵר הָרַע וְחִילוּתָיו, אֲזִי עָקַר עֲצָתְךָ "מִקוֹמְךָ אֵל תַּנַּח", שְׁלֹא תַנִּיחַ אֶת מִקוֹמְךָ לְהַבִּיט אַחֲרֶיךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְלַחֵם עִם הַמְּחַשְׁבוֹת הַמְּבַלְבְּלוֹת, רַק תַּעֲמֵד עַל עֲמֻדְךָ בְּתַקְּףָ וּגְבוּרָה, וּמִקוֹמְךָ אֵל תַּנַּח בְּשׁוּם אִפְּן, רַק עֲשֶׂה אֶת שְׁלֹךְ בְּמָה שֶׁאֵתָּה עוֹסֵק בּוֹ, וְאִזּוֹ מִמִּילָא יִסְתַּלְקוּ כָּל הַבְּלָבוּלִים שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת חֲטָאִים גְּדוֹלִים, כִּי כָּלֵם נִמְשָׁכִים מֵהַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, וְזֶהוּ כִּי "מִרְפָּא יִנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים", כִּי עֲצָה שְׁלֹא לְהִסְתַּפֵּל אַחֲרֵיהֶם כָּלֵל הוּא מִרְפָּא, כִּי עַל-יַד־זֶה יִנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים, שֶׁהֵם

הַבְּלוּלִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת, כִּי עַל-יְדֵי עֲצָה זֹאת תִּתְרַפָּא וְתִנִּיחַ וְתַעֲזֹב אוֹתָם מִמִּילָא, כִּי מֵאֲלֵיהֶם יִסְתַּלְקוּ עַל-יְדֵי-זֶה.

וְעַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים לְזָכֹר דְּכָר זֶה הֵיטֵב, שְׁלַעוֹלָם אֲסוּר לְהִסְתַּפֵּל עַל אַחֲוָרָיו כָּלֵל, רַק בְּכָל פַּעַם יִתְחִיל מִחֲדָשׁ וְכוּ' יִהְיֶה אִיף שְׂיִהְיֶה וְכוּ', אֲפֹלוּ תִהְיֶה יִרְדָּתוֹ כְּמוֹ שְׂתִהְיֶה וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יְחוּשׁ עַל זֶה כָּלֵל, רַק יַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְהַרְגִיל אֶת מַח מַחֲשָׁבָתוֹ רַק לְחֹשֵׁב בְּעֵנִינִים טוֹבִים. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבַתְךָ הַנּוֹצְחִית, אַל תִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמְךָ כָּל-כָּף אֶל הַצָּעֵר, וּמִכָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן שְׂאֵל תִּתְיַאֵשׁ לְחֹשֵׁב שְׂכָבֵר אֲבָד מְנוּס מִמֶּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא-כֵן כִּי כְּפִי שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְקַדֵּשׁ אֶת גּוּפוֹ, כֵּן נִזְדַּכְּךָ מֵחוּ, הִינּוּ כְּשֵׁי"ש לֹא מְדוּת טוֹבוֹת, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ אֲצִלוֹ מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כֹּט בְּסוּפּוֹ), "כִּי הַמַּחֲשָׁבָה שְׁבַמַּח הוּא כְּפִי הַמְדוּת שְׁבָאָדָם, וְכְפִי הַמְדָּה שֶׁהָאָדָם אוֹחֵז בָּהּ, כֵּן חוֹלְפִין וְעוֹבְרִין עָלָיו הַמַּחֲשָׁבוֹת שְׁבַמַּח", עֵין שָׁם; וְרוֹאִים עֲנִין פְּלֵא שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ו"ל לְשׁוֹן כְּזוֹ שְׂאִינוּ מְרַגֵּל כָּלֵל בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, "אֵין לוֹ תִקְנָה רַק שְׂיִקְדָּשׁ וִיטְהַר גּוּפוֹ, כְּדִי שְׂיִזְדַּכְּךָ וִיטְהַר דְּמִיו", הִינּוּ שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַפְטִיר מֵהַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, הֵן הַרְהוּרֵי זְנוּת הֵן הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אִם כְּשֶׁיִּקְדָּשׁ וִיטְהַר גּוּפוֹ, וְהִלְשׁוֹן אֵין לוֹ תִקְנָה הוּא פְּלֵא, כִּי אִינוּ רְגִיל לְשׁוֹן כְּזֶה בְּסִפְרֵיו, עַל כָּל פְּנִים מֵאַחַר שְׂכָבֵר יֵצֵא מִפִּי רַבְּנוּ ו"ל, מִשְׁמַע בְּפִשְׁטוֹת שֶׁהִתְכַרַח לְקַדֵּשׁ וּלְטְהַר גּוּפוֹ קָדָם, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְקַדְּשׁ הַמַּח מַחֲשָׁבָה, וְהַכּוֹנֵה שֶׁל קְדָשׁ וְטְהַר הַגּוּף יֵשׁ לוֹמֵר גַּם-כֵּן בְּפִשְׁטוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל בְּטְבִילַת מְקַנָּה בְּכָל יוֹם, וְכֵן יִדְקַדֵּק מְאֹד עַל מַדַּת הַנְּקִיּוֹת, שְׂיִהְיֶה נְקִי הֵן בְּגוּפוֹ וְהֵן בְּמַלְבוּשׁוֹ, וְכֵן יִנְקֶה אֶת מְדוּתָיו, וְיִשְׁתַּדֵּל שְׂתִהְיֶינָה לוֹ מְדוּת טוֹבוֹת, וּבְכַרְטִיּוֹת מַדַּת הָאֱהָבָה, לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה כְּלוֹ טוֹב, כִּי מִי שֶׁנִּכְלָל בְּמִקּוֹם שְׂצָרִיךְ לְהַפְלִיל, הִינּוּ בְּאֵין סוּף, שָׁם כְּלוֹ טוֹב, וְאֵין שָׁם דִּין, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-כֵּן גַּם הוּא צְרִיךְ לְהִיּוֹת רַק כְּלוֹ טוֹב, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי מַדַּת הַנְּקִיּוֹת שְׂיִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה תִהְיֶינָה לוֹ מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהוּא הוּא הַיֵּצֵר טוֹב (עֵין

אָשֶׁר ב' צח בַּנְחָל רנא

לקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מט). וַחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים הַפְּלִיגוּ מְאֹד בְּמַדַּת הַנְּקִיּוֹת, עַד שֶׁאָמְרוּ (שְׁבַת נ:): רוּחַץ אָדָם פָּנָיו יִדְרוּ וְרַגְלָיו בְּכָל יוֹם בְּשִׁבִיל קוֹנוֹ, עַיִן שָׁם; וְאָמְרוּ (ירוּשְׁלָמִי שְׁקָלִים פָּרָק ג', הַלְכָה ג'): נְקִיּוֹת מְבִיאָה לַיָּדִי טְהוּרָה, עַיִן שָׁם; וּמַחֲמַת שְׁעָקֵר הָאָדָם הוּא הַדְּבוּר וְעַל יָדוֹ דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל כָּל הַמַּדּוֹת טוֹבוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, עַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסָחִים ג'): לְעוֹלָם יִסְפָּר אָדָם בְּלִשׁוֹן נְקִיָּה, עַיִן שָׁם; וְעַל־כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, מֵהַ דְּהוּהָ הָיָה, וְעַל־כָּל־פָּנִים מֵהַיּוֹם הַזֶּה רָאָה לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבוּר, שִׁיְהִיָּה לְכֵן בְּלִי כְּתָמִים, וַתְּדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי תוֹרָה וַתְּפַלֶּה וַתַּתְּבוּדְדוּת, וְכֵן תַּרְבֶּה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיהָ וַתַּגְלֶה לָהֶם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה סוּף כָּל סוּף תּוֹכָה לְמַחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפֵי דְבוּרָיו שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ב, ו): "מִפִּי דַעַת וַתְּבוֹנֶה", שֶׁעַל־יְדֵי פִּיּוּ בָּא הַדַּעַת וַתְּבוֹנֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' צח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר צוֹ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבָרֵי אֲמַת כְּרַצוֹנְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבַפֶּרֶט כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם דְּכֹלָא בָּהֶם עֲצוֹת הַתְּחִזְקוֹת וְכוּ'. וּבְאֲמַת תְּאָמִין לִי, אֱהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שֶׁרְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהַתְּנוּעַ מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, וְאָנוּ מִמְּשִׁיכִין אֶת הַרוּחַ חַיִּים עַל יָדוֹ (עַיִן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח'), שֶׁבְּדַאי נִזְכֶּה לְהַשְׁלִים כָּל חֲסְרוֹנֵנוּ, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהָאֹר הַגָּנוּז וְהַצֶּפוּן רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁשָּׁם הוּא בְּרוּר הַטּוֹב מֵהַרַע, וַיִּשְׁאֵר אַךְ טוֹב, וְנִזְכֶּה לְהֶאֱרִיךְ אִפְנוֹ עַל כָּל

רנב אֲשֶׁר ב' צט בַּנְחַל

דָּבָר, וְלֹא נִכְעַס וְלֹא נִקְפִּיד כְּלָל עַל שׁוּם בְּרִיָּה וְשׁוּם מְאוּרַע לֹא יוּכַל לְהַפְלִינּוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק נִהְיֶה חֲזָקִים בְּהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ב' צט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרו יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, אֲכַל לֹא טוֹבָה הָעֲצָה שְׁלַקְחָתָ לְעֲצֻמָּךְ לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשָׁנָה, כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יו, סִימָן ה'): תַּחֲלַת מִפְּלֵה שָׁנָה דְמָךְ לִיָּה וְלֹא לְעֵי בְּאוֹרֵיתָא וְלֹא עֲבִיד עֲבִידְתָּא, עֵינֵן שָׁם; וְדָבָר זֶה בָּא מֵעֲצָלוּת וְעֲצָבוּת שְׁבַעֲקָר נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ (עֵינֵן לְקוּטִי-מוֹהֲרִ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ט), וּמִזֶּה בָּא, שְׁמִתְגַּבְּרַת עָלֶיךָ הַחֹלְאָת יוֹתֵר וְכוּ', עַד שֶׁנִּדְמָה לָךְ כְּאִלּוּ אֲבָד מְנוּס וְכוּ', לֹא-כֵן, חֲמֻדַת לְבָבִי, קִבְּלֵנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, צְרִיכִים רַק לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ (זִיךְ צוֹ דְעַר הַאֲלֻטִּין) בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וּבִפְרָט אֶתָּה שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כְּלִים וְחוּשִׁים טוֹבִים לְחַדוּשִׁים דְּאוֹרֵיתָא, כְּאֲשֶׁר רְאִיתִי חַדוּשִׁיךָ, עַל-כֵּן מִדּוּעַ תַּהֲיֶה כְּל-כֵּן שְׁפַל בְּדַעְתְּךָ, חֲזַק וְאַמֵּץ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרִ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׂיֵשׁ שְׁבָאָה עָלֵיהֶם מִחֲלָקַת מִפְּנֵי שְׂאִינָם מְאֻמִּינִים בְּחַדוּשִׁים שְׁלֵהֶם שְׂיֵשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם מֵהֶם

ד) תַּחֲלַת מִפְּלֵה (שֶׁל אָדָם גַּם בְּעִבּוּדַת בּוֹרָאוֹ וְעַסְקֵי עוֹלָם הַבָּא, וְגַם בְּצָרְכֵי גּוֹפּוֹ לְעוֹלָם הַזֶּה) שָׁנָה יִתְרָה לְשֵׁם תַּעֲנוּג, יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְבְרִיאוֹת גּוֹפּוֹ) יֵשׁן לוֹ, וְלֹא יִגַּע בַּתּוֹרָה וְלֹא עוֹסֵק בְּמִלְאָכָה.
ה) וְלִהְיוֹתִי מֵעַמָּךְ.

אֲשֶׁר ב' ק בְּנַחֵל רַנַּג

שְׁעִשׂוּעִים, עֵינֵי שָׁם; וּבְאֵמֶת מִי יוֹדֵעַ לַפְעָמִים בְּסֵלוֹ שֶׁל הָעֲנִי יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶבֶן טוֹבָה, דִּיקָא אֲצֵל בְּחוּר שְׂבוּר וְרִצּוּץ וְכוּ', יְכוּלִים לְהַמְצִיא חֲדוּשֵׁינֵי נוֹרָאִים הָרְאוּיִין לְגְדוּלִים וְכוּ', וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, אֲפִלּוּ מְעַט דְּמַעַט (וְאִף שְׁלֹא יִדְפֵס — מַה בְּכָךְ, אַתָּה עֹשֶׂה אֶת שְׁלֶךְ, שְׂבֻזָּה תְּבַלֶּה אֶת הַיּוֹם בְּטוֹב וּפְתַח מַחֲךָ לְנִבְעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּדֶרֶךְ מַעֲזֵן, כָּל מַה שֶׁתִּשְׁאָב — יֵצֵא יוֹתֵר וְכוּ').

אֶהוּבִי, אַחִי, רְאֵה וְגַם רְאֵה לְהֵיוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֻלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַבְרָא מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי, וְתַהֲלֵה לְאֵל, אֵינִי אֲנִי חוֹלְקִים עַל אֵמֶת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה כְּזֶה.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם וּלְטוֹבַתְךָ הַנִּצְחִית, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, כִּי מַה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם, הֲלֹא אַתָּה מְשַׁגַּח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטֵי פְּרִטִית, אֹהֵן בְּיָדָי וְנֹעַט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אוֹיִס פִּירְעוֹן, וְתַהֲיֶה לְךָ אַרְיִכוּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים בְּזִכּוֹת הָאֲשֵׁל הַגְּדוֹל שְׁאֲנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ, הַכֹּפֵל הַדְּבָר, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּלְךָ מִבְּלִבּוֹלֵי חֲנָם, שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְהִיטִיב לְךָ אוֹ לְהַרְעֵ לְךָ מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִי שֶׁשִּׁיף אֵל שָׂרֵשׁ נִשְׁמַתְךָ, מִמִּילָא יְהִיָּה קְשׁוֹר אֵלֶיךָ, וּמִי שֶׁאֵינּוּ שִׁיף לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמַתְךָ מִמִּילָא לֹא יְהִיָּה קְשׁוֹר עִמָּךְ, וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לְהַתְּבַלְּבֵל בְּבִלְבוּלֵי חֲנָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ב' ק.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר שְׁמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הָאֲבִרְךָ הַיְקָר

(ו) הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יוֹצִיא עֲנִיָּךְ מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל וְיִגְמֹר בְּעִדְךָ.

לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, נזר ראשי, נר להצדיק, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח ליצח נצחים.

טייערער ברודער, שרייב מיר וואס עס טוט זיך מיט די "אותיות", ווארום איך האב גיהערט מען האט דאס צו גינומען, איך גלייב דאס אלעס איז בהשגחה פרטית, און מסתמא האט אזוי גידארפט זיין, און דער הפסד ממון וואס איך האב דערביי גיהאט, איז ווי דער תקוני זהר (בהשמטות תקון ה') זאגט: אית מאן דפרע בממוניה וכו', נאהר אף-על-פי-כן האף איך צו השם יתברך אזוי ווי מיינ פונה איז גיווען לשם מצוה, און דער פסוק זאגט (קהלת ה, ה): "שומר מצוה לא ידע דבר רע" וגו', און ווי די חכמינו הקדושים זאגן (פסחים ח:): שלוחי מצוה אינן נזוקין לא בהליכתן ולא בחזירתם, וועט זיך נאך אפ זוכען די "אותיות" און עס וועט זיין על צד היותר טוב!

אויך שרייב מיר וואס עצה'ט דיר ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ו"ל] צו טהון, און זיין ענין, אזוי ווי דו ביסט יעצט אין ארץ ישראל זעה אויס צו נוטצען די צייט און זיי רגיל צו גיין אויף די מקומות הקדושים און רייס אין מיט תפלה ווארום דער עקר איז נאהר תפלה, און ווייטער איז אלעס בלויז דמיונות, כל זמן דער מענטש וועט רעדן צו השם יתברך האט ער נאך א תקנה טובה וכו', ולהפוך להפוך, חס ושלום, וכו' איבער דעם שטעלט זיך דער בעל-דבר אויף די לענג און די ברייט אלעס לאזט ער, אבער נישט "התבודדות" ווייל דאס איז חצים בעיניו, חזק ואמץ מאד מאד און

(ז) אחי הקר! כתב לי מה נעשה עם האותיות, היות ששמעתי כי לקחו אותן, אני מאמין שהכל בהשגחה פרטית, ומסתמא כך הנה צריך להיות, וההפסד ממון שהיה לי בעבור זה, הוא כמו שהתקוני-זהר אומר: יש מי שנפרעים ממנו על-ידי ממונו; רק אף-על-פי-כן אני מקנה להשם יתברך, שפיון שפונתי היתה לשם מצוה, והפסוק אומר: "שומר מצוה — לא ידע דבר רע" וגו', וחכמינו הקדושים אומרים: שלוחי מצוה אינן נזוקין — לא בהליכתן ולא בחזירתן; עוד ימצאו האותיות, וזה יהיה על הצד היותר טוב.

אֲשֶׁר ב' קא בַּנְחַל רנה

זיי נאָהר פֿרייליך, און דורך "שְׁמַחַה וְהַתְּבוּדוֹת" בַּעֲקֻשָׁנוֹת
וּבְתַקִּיפוֹת גְּדוּלָּה וְוַעֲט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אוֹיִס
פִּירְעוֹן. זַעֲה מִיר תְּכַף־וּמִיד צו שְׂרִיבְעוֹן".

הדורש שלומך...

ב' קא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמִינִי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר יִנִּיק וְחַפִּים, הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ מְעַרְכוֹת נְעִימוֹת הָאוֹר
הַגְּנוּז, הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה הַקְּדוּמָה מְסוּד רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק
וְכו' ... נְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד עַל הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה,
שֶׁנִּתְעוֹרַר אֲצִלְךָ חֶשֶׁק וְרִצּוֹן לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה וְלְהַתְנַהֵּג עַל־פִּי
עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִינוּ שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּנַדֵּעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה,
וְהַעֲקֹר שֶׁתְּרָאָה לְהִתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרְאִים שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל: לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, סְפָרֵי מְעֻשִׁיּוֹת וְסִפְרֵי הַמְּדוּת וְהַשִּׁיחוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּשִׁיחוֹת־הַר"ן וּבְחַיֵּי־מוֹהַר"ן, עַד שֶׁתִּהְיֶה בְּקֵי בְּהֵם
בְּעַל־פֶּה מִמֶּשׁ, וְכֵן תִּתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּכֹל סְפָרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל:
הַלְּקוּטֵי־הַלְּכוֹת וְהַלְּקוּטֵי־תַּפְּלוֹת וְהַלְּקוּטֵי־עֲצוֹת וְהַקְּצוּר־לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תְּרַגִּישׁ, וּבְפִרְטִיּוֹת תִּהְיֶה רְגִיל לְעֵין

(ח) גַּם תִּכְתֹּב לִי מַה מִּנְעֵץ לְךָ ר' לוי יִצְחָק לְעֲשׂוֹת בְּעִנְיָךְ, וְהִיּוֹת שְׂאֵתָה נִמְצָא עֲכָשׁוּ
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, רֵאָה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַזֶּה לְהִיּוֹת רְגִיל לְלַכֵּת לְמִקְוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְתִקְרַע
(רְקִיעִים) עִם תְּפִלָּה, כִּי הַעֲקֹר הוּא רַק תְּפִלָּה, וְחוּץ מִזֶּה הַכֹּל דְּמִיוֹנוֹת. כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם
יְדַבֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לוֹ עוֹד תְּקוּנָה טוֹבָה וְכו', וְלַהֲפֹךְ — לְהַפְּוֹד, חַס וְשְׁלוֹם וְכו';
וְעַל־כֵּן מֵינִח אֶת עֲצָמוֹ הַבְּעַל־דָּבָר לְאַרְךָ וְלִרְחֹב, וְהַכֹּל הוּא גוֹתֵן, רַק 'הַתְּבוּדוֹת' —
לֹא, כִּי זֶה חֲצִים בְּעִינָיו. חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד וְתִהְיֶה רַק שְׂמֵחַ, וְעַל־יְדֵי שְׂמֵחָה וְהַתְּבוּדוֹת
בַּעֲקֻשָׁנוֹת וּבְתַקִּיפוֹת גְּדוּלָּה, אִזּוּ הוּא יִתְבָּרַךְ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, יִגְמַר עִנְיָךְ. רֵאָה
תְּכַף־וּמִיד לְכַתֵּב.

בְּעֵלִים לְתַרוּפָה מִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוּגָע לְנַפְשְׁךָ, וְכִבֵּר לֹא תִצְטָרֵךְ לְדַבּוּרִים וּלְמִכְתָּבִים שֶׁל אַחֲרִים, וְאֲנִי שָׂמַח מְאֹד מְאֹד שֶׁאַתָּה עוֹסֵק לְעוֹרֵר גַּם אֶת חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים לְהִתְנַהֵג עַל־פִּי דֶרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל, מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אָחִי, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ, שְׂזִכִיתָ לְהִיּוֹת מִמְזוּכָי הַרְבִּים חֵילֶךָ בְּאוֹרֵיטָא, וְחִזּוֹק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּפִי הַנִּרְאָה יֵשׁ בְּךָ כָּלֵם טוֹבִים, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן הַחִזּוֹק בִּירֵאת הַשֵּׁם כָּל הַיָּמִים, וּבִפְרָטִיּוֹת לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת שֶׁאַלְתֶּךָ לָמָּה אֲנִי מְדַפֵּיס אֶת הַמִּכְתָּבִים שְׁלִי בַקֶּבֶץ סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", זֶהוּ נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַבְּחוּרִים וְהַאֲבָרְכִים שֶׁעֲזַרְנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתְּהִיָּה לִי אִיזוֹ שְׂיִכוֹת עִמָּהֶם מִתְחִלַּת הַתְּקַרְבוּתָם, עַד שֶׁעֲזָרָם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּנְכַנְסוּ כְּכֹר קִצַּת בְּעֵבִי הַקּוֹרֵה וְכוּ', וְתִהְיֶה לְאֵל, אוֹחֲזִים אֶת עֲצָמָם כְּכֹר בְּרַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ עֲצוּמָה, אֲשֶׁר שׁוֹם רוּחַ סְעָרָה לֹא תִנְתַּק אוֹתָם וְכוּ', וְלֹא עוֹד אֵלָּא שָׁגַם הֵם כְּכֹר עוֹסְקִים בְּעֶסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְאַחֲרִים, אֲשֶׁר זֶהוּ חֶלְקִי מֵעֲמָלִי שֶׁיִּגְעַתִּי וְעֲמָלְתִּי יָמִים וְשָׁנִים מִמֶּשׁ, עַד שֶׁאוֹחֲזִים כְּכֹר בְּמִדְרָגָה זוּ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ הָאֱמֶת, כִּמָּה מִיָּנִי צְרוּת וְהִרְפַּתְקָאוֹת עָבְרוּ עָלַי עִמָּהֶם, וְכִמָּה בְּטוֹלִים שֶׁבִּטְלָתִי בְּעַבּוּרָם יוֹמָם וְלַיְלָה וְכוּ', וּבְכַמָּה מִיָּנִי סְבָלְנוֹת סְבָלְתִי אוֹתָם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְכוּ' וְכֵן עֲכָשׁוּ וְכוּ', וְתִהְיֶה לְאֵל, הַכֹּל הִיָּה פְּדָאִי לְרֵאוֹת פְּרוֹת טוֹבִים מֵעֲמָלִי וַיִּגִּיעֵי שֶׁעֲמָלְתִּי וַיִּגְעַתִּי, וְהִיָּתָה תְּקוּפָה שֶׁהַמִּכְתָּבִים נִעְתְּקוּ בְּמִכּוֹנֵת סְטֵעֲנוּסִיל וְחֶלְקוֹ בִּישִׁיבוֹת בֵּין הַבְּחוּרִים, עַד שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ הַרְבֵּה בְּחוּרִים וְאַבְרָכִים וְעוֹרְרוּ אוֹתִי לְהִדְפִּיסָם, וְהֵם מְשַׁלְּמִים כָּל הוֹצָאוֹת הַדְּפוּס, וּמֵאֵז שֶׁבָּא חֶלֶק א' לְדְפוּס, חִזְקוּנִי וְזִרְזוּנִי לְהִדְפִּיס הַכֹּל, וְתִהְיֶה לְאֵל, מֵאֵז נִדְפַס חֶלֶק אַחֵר חֶלֶק, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֱמֶתִית וְלֹא אֲטַעָה אֶת עֲצָמֵי וְלֹא אֲטַעָה אֶת אַחֲרִים, חַס וְשָׁלוֹם, רַק יוֹמָם וְלַיְלָה נָשִׁיר וְנִרְנֵן שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת מֵהַפֶּת שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַקְּדוּשׁ (עֵינִ בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֶׂה יב), וּבְאֱמֶת כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁנִּדְפְּסוּ בְּסֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל" הֵם מְדַבְּרִים

אָשֶׁר ב' קב בְּנַחֵל רנז

לְעֶצְמָן, כִּי בָהֶם תִּמְצָא גַם אֶת עֲצֻמָּךְ, כִּי נִאֶמְרוּ בְּכָל־לִיּוֹת, אַף שְׁנֹכַתְּב לְבַחֲוֵרִים וְאַבְרָכִים פְּרֻטִיִּים, אַף-עַל־פִּי-כֵן הֵם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל, אִם תִּעֲיֵן בְּכָל הַמְּרָאֵי מְקוֹמוֹת שְׂצִינְתִּי, וְעֲזַרְנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵיהֶם עַל־פִּי פְּסוּקֵי תנ"ך וּמֵאַמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ, וְלִפְעָמִים גַּם עַל־פִּי סְפָרִים הַקְּדוֹשִׁים אַחֲרֵים. וּבְאַמַּת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם יוֹם מִחֻדָּשׁ, וּכְפִי רַבּוּי הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהֲרַפְתָּאוֹת שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם, הַהֲכָרַח לְהַלְבִּישׁ אֶת דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם בְּכָלִים מְכָלִים שׁוֹנִים. וְאוֹדוֹת שְׂאֵתָה חֲפֵץ לְנִסְע אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, בְּיֹדָאֵי אֵין דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה, אַף תִּרְאֶה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂתַזְכֶּה לְהוֹצִיא רְצוֹנָךְ מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל, וְאִז עַל־יַדֵּי רַבּוּי תִּפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת, יִהְיוּ לְךָ כְּכָר כְּלִים לְהַגִּיעַ לְשֵׁם, כִּי בְּלֹא תִּפְלֶה אֶט בְּרַעֲנֻט דָּאס הָאָרֶץ וְכוּ', אִון אֶט אִיז שׁוֹיֵן אוֹיס גְּעֻלְאַשׁוֹן^ט וְכוּ', וְעַל־כֵּן הָעֵקֶר נֶאֱהָר תִּפְלֶה תְּמִיד'. וּמִחֲמַת שְׂכַתְּבָתָּ שְׂבָקְרוּב תִּתְנוּעַד עַמֵּי פְּנִים אֶל פְּנִים, עַל־כֵּן אֲמַרְתִּי לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְר שְׂמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ עַל הַכַּל בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת כְּרַצוֹנָךְ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְאִין הַפְּנָאֵי מִסְפִּיק מְרַב טְרֹדוֹתֵי הַרְבּוֹת, אֲקַוֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁעוֹד נִתְנוּעַד יַחַד פְּנִים אֶל

(ט) הִנֵּה בּוֹעֵר הַלֵּב, וְהִנֵּה זֶה כְּכָר כְּבֵה.
(י) רַק תִּפְלֶה.

רנח אָשֶׁר ב' קג בְּנַחֵל

פנים, ואז אָשִׁיב לָךְ עַל הַכֹּל בְּפִרְטֵי פִרְטוּיּוֹת וְכוּ', וְלַעֲתָ עִתָּהּ, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, נִכְנָסְתָ שֶׁבֶת חֲדָשָׁה שְׁעָרַי לֹא הִיְתָה בְּעוֹלָם, וְעַלֵּינוּ לְקַבֵּלָהּ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְלִשְׂמַחַת כָּל הַשְּׁבֵת עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ שְׁזָכִינוּ לְהַבְרָאוֹת מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַנּוּ שׁוֹמְרִים שֶׁבֶת-קִדְשׁ, שֶׁהִיא שְׂמָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא (זֶהר ח"ב פח:); וְכִבֵּר יְדוּעַ לָךְ שְׂרַבְנוּ וְ"ל הַזֶּהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה כָּל הַשְּׁבֵת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יז), וְצָרִיכִים לְקַיֵּם דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת עֲצוּמָה. וּבְכֻלָּל צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי, כָּל הַיְסוּד בְּדַעַת רַבְנוּ וְ"ל הוּא תַּמִּימוֹת וּפִשְׁטוּת, וְכָל אֵלוּ מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהֲלָכוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת הֵם גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרֵי עֵין רְאֵתָה אוֹתָם, אֵיךְ שֶׁהָיוּ דְבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, וְכָל דְבוּרָם הָיָה מְלֵא חֵן וְנַעַם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ גַם-כֵּן לֵילֶךְ בְּדַרְךְ הַתָּם וְהַפְּשׁוּט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קִדְשׁ לְסֹדֵר שְׂמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבֵרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלֵּינוּ ... גַּר וְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. מָה אִמַּר לָךְ, רְאוּי לָנוּ לִשְׂמַחַת מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְנוּדַע מֵרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה. וּמִקֵּדָם זְכַנֵּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְחָה", וְאִמְרָתִי עַלֶּיךָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", מִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִכְנָסוּ בִּי, וְאֵין לָךְ עוֹד נְעִימוֹת וְעַרְבוּת יוֹתֵר בְּעוֹלָם מִסְפָּרֵי רַבְנוּ וְ"ל. עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי, תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ בָּהֶם, וְאִז כִּבֵּר לֹא תִצְטָרַךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, כִּי הָעֵקֶר לְהַכְנִיֵס אֶת מִחְךָ בְּסִפְרֵי רַבְנוּ וְ"ל, וְתִקְבֵּל

אָשֶׁר ב' קד בַּנְחַל רנט

אַת כָּל הַשְּׁקִפוּתֶיךָ בַּחַיִּים מִשָּׁם, וְאִזּוּ דִּיקָא תַחֲיָה חַיִּים מְתַקִּים, עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, אֵל תִּקְנֵא בְּשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּמָה שְׁמַיְעַד בְּעַבְרֵיךָ מִמִּילָא יְבוֹא אֵלֶיךָ, וְאִין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכֵן לְחַבְרוֹ (יוֹמָא לַח.). וְאוּדוֹת הָעֶסֶק שְׁנֹכְנִסְתָּ, דַּע לָךְ שְׂאִין שׁוּם עֲצָה, רַק תְּפִלָּה — לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבְּרֵךְ שְׁהַעֲשֶׂר וְהַכְּבוֹד רַק אֲצִלוֹ יִתְבְּרֵךְ, בְּיַדְךָ יִתְבְּרֵךְ הַכֹּל, "וּבְיַדְךָ יִתְבְּרֵךְ לְגַדְל וְלַחֲזֵק לְכֹל, וְהַעֲשֶׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכֹל". וּבְאַמַּת כְּשִׁמְכְנִיסִים אֶת עֲצָמוֹ אֶל תוֹף הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבְּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת יִתְבְּרֵךְ, אִזּוּ דִּיקָא יְכוּלִים לְהַבִּין בְּהַכְּנָה נְפִלְאָה דְּבְרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל בְּשִׁלְמוֹת, וּמִתְחִלִּים לַחַיּוֹת חַיִּים נִצְחִיִּים. הַשֵּׁם יִתְבְּרֵךְ יִזְכְּנֵי לְהַגִּיעַ אֶל זֶה בְּשִׁלְמוֹת, וְיֵאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבְּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קַדְשׁ לְסִדְר שְׁמִינֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיִּקָּר הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ מֵאוֹר הַגְּנוּז וְהַצִּפּוֹן מְקוֹרָא דְּחֻכְמַתָּא עַלְאָה הַנוֹבֵעַ אֶל תוֹף הַנְּחַל וְכוּ' ... גְּרוּ יֵאִיר.

מְכַתְּבָךְ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. וְאוּדוֹת שְׂאֵלְתְךָ לַתָּן לָךְ בְּרָכָה שְׁתַּצְלִיחַ בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, דַּע לָךְ, אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיִּקָּר, בְּעַנְיָן זֶה לֹא שִׁיךְ לַתָּן בְּרָכָה, בְּזֶה צְרִיכִים יְגִיעוֹת וְהַתְּמָדָה רַבָּה. וּכְבָר אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מַגְלָה ו'): יְגַעֲתִי וּמְצָאתִי — תִּאֲמִין, לֹא יְגַעֲתִי וּמְצָאתִי — אֵל תִּאֲמִין, וְאָמְרוּ (בְּרֻכּוֹת סג): בְּמִי אַתָּה מוֹצֵא חֻמְאָה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שְׁמַקִּיא חֵלֶב שְׁיִנֵּק מִשְׂדֵי אָמוֹ; כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּרַבּוּי הַחֲזָרָה, שְׂאִזּוּ הַתּוֹרָה תִּתְקַיֵּם בְּיָדוֹ. וְרַבְּנּוּ וְ"ל נָתַן לָנוּ סִדְר וְדָרְךָ הַלַּמּוּד נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, שְׁעַל יָדוֹ מְצַלִּיחִין מְאֹד

בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְהִיא דֶרֶךְ קְלָה (עֵין שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן עו).
 וּכְבָר נִדְפַס קוֹנְטְרָס "סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלְמוּד" עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל, וְנִכְרַף
 יַחַד עִם סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" — קָחָהּ מִשָּׁם, וַיִּכְנַס בָּהּ חֲשֵׁק
 וַתְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

וּבְאֵמֶת לְזוֹכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁבְכָל הָעוֹלָמוֹת הוּא
 עַל-יְדֵי תַפְלָה כַּמּוּבָא אֲצַלְנוּ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיא),
 שְׂאִישׁ אֶחָד שָׂאֵל אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּעֵנֵין הַנְּהַגַת הַתְּקַרְבוֹת לְהִשָּׁם
 יְתַבְרַךְ, וְצוּהָ לֹא רַבֵּנוּ ז"ל לְלַמֵּד, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הָאִישׁ: "הֲלֹא אֵינִי
 יָכוֹל לְלַמֵּד". וְהַשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: "עַל-יְדֵי תַפְלָה יְכוּלִים לְבוֹא
 לְכָל, לְכָל טוֹב, לְתוֹרָה וְעִבּוּדָה וְלְכָל הַקְדָּשׁוֹת וְלְכָל הָעִבּוּדוֹת וְלְכָל
 הַטּוֹבוֹת שֶׁבְכָל הָעוֹלָמוֹת"; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר, תַּרְגִּיל אֶת
 עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וַתְּדַבֵּר עִם הַשָּׁם
 יְתַבְרַךְ כְּמוֹ שְׂשֻׁנֵי בְנֵי-אָדָם מְדַבְּרִים, וַתְּסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל עֲנִינֶיךָ
 וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וַתְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ בְּרַחֲמִים וַתַּחֲנוּנִים,
 שְׂיִפְתַּח אֶת לְבָבךָ וַיֹּאִיר עֵינֶיךָ, וַיִּזְכֹּךְ אֶת דַּעְתְּךָ, וַיִּנְקֶה אֶת מַחְשַׁבְתְּךָ,
 בְּאִפְּן שְׂתִזְכֶּה לְהִבִּין אֶת כָּל מַה שֶּׁתִּלְמַד וְכוּ'. וְעֵנֵין הַתַּפְלָה הַזֶּה
 לְהַתְּפַלֵּל בְּלִשׁוֹן עֲצוּמוֹ, זֶה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", אֲשֶׁר הִיא שֶׁרֶשׁ וְעַקֵּר
 בַּחֲסִידוֹת בְּרַסְלָב. כִּי הַתַּפְלָה שֶׁהָאָדָם מְחַדֵּשׁ מִדַּעְתּוֹ, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ
 יְתַבְרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לְבוֹ, זֶה נִקְרָא "תַּפְלַת הַמְּשִׁיחַ", כִּי
 כְּשִׁיבוֹא מְשִׁיחַ יְהִיָּה גְלוּי אֱלֻקוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (יְשַׁעְיָה יא, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת ה'" וְגו', וְהַכֹּל יִרְגִּישׁוּ אוֹתוֹ
 יְתַבְרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן"
 וְגו', וְעַל-כֵּן יִקְרָא אֹז (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אֹז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה
 בְּרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבָדוֹ שְׂכֵם אֶחָד" וְגו', כִּי הָעַקֵּר לְמָה
 אֵין אָדָם מְדַבֵּר עִם הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, וְאֵינֹו מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ אֶת כָּל
 מַה שֶּׁצְּרִיךְ וְכוּ', רַק מִסַּבַּת הַכְּפִירוֹת שֶׁמְסַבֶּכֶת אוֹתוֹ; כִּי בְּאֵמֶת אִם
 הָיָה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלִב שְׁלָם, שֶׁ"מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יְשַׁעְיָה
 ו, ג), וְהַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה וְשׁוֹמֵעַ הַתַּפְלָה, וְדַאי
 הָיָה מְתַפְלֵל בְּהַתְּלַהּבוֹת גְּדוֹלָה, וְהָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד לְכוּן בְּדַבְּרָיו (עֵין

אָשֶׁר ב' קד בַּנְחָל רסא

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), ומחמת שאין בהאדם האמונה האמתית, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך, על-ידי-זה מתרשל מתפלה, ועל-ידי-זה מתגבר יצרו וחרמו ונטפש שכלו, ונתבלבלת דעתו ונתעקם לבו, ועל-כן אם תרגיל את עצמך בענין הנורא הזה — להיות רגיל לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא בלשון עצמך, ותבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך וכו', ובפרט שתזכה להבין מה שאתה לומד וכו', אז סוף כל סוף תזכה לכל מה שתבקש וכו'. העקר להיות עקשן גדול על דבר זה מאד. ומה טוב אם היית יכול להפגש עם אחד מחסידי ברסלב, ותבקש ממנו שיסביר לך ענין ה"התבודדות", שהוא הדבר היסודי בחסידות ברסלב.

ומה שאתה כותב להתפלל על אחיך... שנפצע קשה מתאונת דרכים, מאד מאד אני מצטער לשמע צעקתו, ואתפלל בעבורו בכל יום, ותראה גם אתה להתפלל עליו, והשם יתברך ישמע אל תפלתנו בזכות ראש כל הצדיקים, וישלח לו מהרה רפואה שלמה בכל איבריו ובכל גידיו ובכל טפי דמיו. ומה טוב ומה נעים אם היית יכול לתקו ולאמץ שבודאי ישע וכו', אשר דבר זה הוא בכלל בקור חולים, ומכל שכן וכל שכן אם תוכל להאיר בדעתו, שהוא בעצמו רגיל את עצמו לבקש ממנו יתברך ברחמים ובתחנונים שיזכה לרפואה. כי אמרו במדרש (בראשית רבה, פרשה נג, סימן יט): יפה תחלת החולה לעצמו יותר מכל, עין שם; ואמרו (ראש השנה כט): בזמן שישאל מסתפלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתרפאים, עין שם; ועל כלם — צריכים להיות רק בשמחה עצומה על נעם חלקנו וגורלנו, שזכינו להבראות מעם ישראל, ולא עשנו כגויי הארצות. ובפרט אתה צריך להיות בשמחה עצומה, שאתה זוכה לגור בארץ ישראל ארץ החיים — אשריך ואשרי חלקך. ויהי נעם השם אלקינו עלינו.

הדורש שלומך...

אני שולח אליך ספר "שמירת הזמן" בדאר רגיל, ועד ששה

רסב אֲשֶׁר ב' קה בַּנְחַל

שבועות תקבלו, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְשֵׁם תִּמְצָא עֲנִינִים נִפְלְאִים
מֵעַנְנֵי הַתְּחִדְשׁוֹת וְלִשְׁמֹר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְסִדֵּר הַלְמוּד בְּאִפְסָן קַל
וְנָעִים, לְזָכוֹת לֵהִיּוֹת בְּכָל הַמְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

הַנ"ל.

ב' קה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִחוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. רְאֵה
לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר בַּמִּדָּה הַיָּקָרָה שֶׁל סִבְלָנוֹת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר
לְעוֹבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה כִּי אִם בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוֹת; כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת, עַד שְׁמֵת־פּוֹצֵץ מִמֶּשׁ
מֵרַב צַעַר, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוֹת.

וְאֵל מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶלָּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה,
כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), כִּי עַל-יְדֵי
שְׂאֵדָם מְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר הוּא
יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ,
חַי, מְדַבֵּר הֵם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֲלֵקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי יֵשׁ לוֹ אֲרִיכַת
אֲפִים, וְהוּא מְאָרִיף אֶף עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְשׁוֹם רוּחַ רָעָה לֹא
יְכוּלָה לְעַקְרוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְסָן, וְהוּא גָּדֵל וְשִׂמַח, וְעוֹבֵר עַל כָּל
הַרוּחוֹת; וְעַל-כֵּן חֹזֵק וְאֲמֵן שְׁשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
אוֹתָךְ.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִדַּע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ
מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהוּא נִמְצָא אִתְּךָ, וְעַל-כֵּן
מָה אִתְּךָ צְרִיף לְרוּץ אַחַר שְׁטִיּוֹת וְאֵל בְּנֵי-אָדָם שְׂאִינָם מְכַיְנִים אוֹתָךְ

אָשֶׁר ב' קו בַּנְּחָל רסג

וְכוּ', בְּנִי-אָדָם שְׁשׁוּבְרִים אוֹתָךְ וְכוּ', הֲרַגְלֵךְ אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז תִּרְאֶה אֵילָיו נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, הוּא רוֹאֶה נְסִים נְגָלִים, נְסִים פְּתוּחִים, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמוֹ, וְאִם בְּנִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת הַמַּדְבָּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אִזִּי הָיוּ רְגִילִים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אָרִיף אֲנִפִּין לְהִיוֹתוֹ זָכָר בְּלִי נוֹקְבָא, לֹא הֲצַרְךָ לַעֲשׂוֹת כְּלִי לְנוֹקְבָא, מִפְּנֵי שֶׁהַזְּוֹג מִיָּנָה וּבִיָּה, צַד יָמִין עִם צַד שְׂמָאל וְכוּ', כִּי בְּאָרִיף אֲנִפִּין שָׁם הוּא רָצוֹן שְׁפָרְצוֹנוֹת, וְלֹא שִׁיף מְקַבֵּל כָּלֵל, רַק מִשְׁפִּיעַ, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַפְלִיל לְגַמְרֵי בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא; וְעַל-כֵּן הוּא עוֹלָה מַעֲלָה מַעֲלָה, וְנִכְלָל יָמִין בְּשְׂמָאל, וְלִכְן שָׁם אִין שׁוּם יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת כָּלֵל, וְלִכְן מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּתַקְףָה הַרְצוֹן, הוּא נַעֲשֶׂה מִשְׁפִּיעַ וְלֹא מְקַבֵּל; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְגִיעַ אֶל מַדְרָגָה זוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קו.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת מְזִרְיעַ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּר וְיֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַת צוֹ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וּמְרַב טְרַדוֹתֵי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְף-וּמְיָד פְּרָצוֹנָךְ, וְגַם כָּל הַזְּמַן חֲשַׁבְתִּי אוֹלֵי נִזְכָּה לְהַתְּוַעַד יַחַד וּפְנִים אֶל פְּנִים גְּדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ז"ל.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! נִגְדַּד כָּל הַיִּסּוּרִים וְהַבְּלִבוֹלִים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, אִין עֲצָה אַחֲרַת רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִרְאֶה

רסד אָשׁר ב' קז בַּנְחַל

לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל פְּרִטֵי פְּרִטֵי עֲסָקִיָּה וְכוּ', וּמָה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ וְכוּ', אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְשִׁכְל עֲצָמִי,
וּתְבַקֵּשׁ בְּמִתְנַת חַנּוּם וּבְרַחֲמִים וּתְחַנּוּנִים שְׂיַעֲזֹר לְךָ וְכוּ'. וְלִמְעַן
הַשֵּׁם, תִּהְיֶה עֲקֻשָׁן גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ, וְהוּא
יִתְבַּרֵךְ יַעֲשֵׂה רְצוֹנוֹ, וְאִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר
לֹא שְׁעֲרַת מִמִּיָּךְ, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא כְּלִי הַשְּׁפָע (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק
א', סִימָן לֵד), וּכְפִי שְׁמִמְשִׁיף עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁף עָלָיו
רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ וַיֵּשׁ בְּדָבָר זֶה עֲנִינִים עֲמָקִים מֵהַ שְׁאִין הַפֶּה יְכוֹל
לְדַבֵּר וְהֵלֵב לַחֲשֹׁב, כִּי בְּדָבָר זֶה תְּלוּיָה הַבְּחִירָה וְהִידִיעָה, אֲשֶׁר אֵין
מִחַ הָאָדָם יְכוֹל לְתַפְסֹן, כִּי נִרְאִים כְּשֵׁנֵי הַפְּכִים, אִף רַבְּנוֹ ז"ל גָּלָה
לָנוּ שְׁצָרִיכִים לְסַלֵּק אֶת דַּעְתָּנוּ, וְלֹא לְהַפְּגֵס בְּחֻקֵּי אֱלֹהִים, רַק
לְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם כָּל הַנִּלְבָּא מוֹנָה פְּשׁוּטָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְעַבֵּר
עַל הַכָּל, וְנִכְלָלֵת אֲצִלוֹ הִידִיעָה וְהַבְּחִירָה, וְזוֹכָה לִישׁוּעוֹת,
וְלְהַמְשִׁיף חֲסֵד וְרַחֲמִים עַל עֲצָמוֹ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָנִים כֹּא,
סֵד), וְעַל כָּלֵם בְּרַח לְךָ אֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְשַׁקֵּד בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת בְּכָל יוֹם: "מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ" בְּקַבִּיעוֹת
עֲצוּמָה, כִּי כָל מִי שְׁאֲפָשֵׁר לוֹ לְעַסֵּק בְּתוֹרָה, וְאִינוֹ עוֹסֵק הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא עָלָיו יְסוּרִים מְכַעְרִים וְעוֹכְרִין אוֹתוֹ (בְּרִכּוֹת ה.).
וּבְקֻאֲמַת אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּאֲמִירָה הַרְבֵּה, אִזּוֹ תִּהְיֶה עֲסוּק רַב
הַיּוֹם, וְתִהְיֶה נִשְׁמָר מְכָל רַע, כִּי הַתּוֹרָה תִּכְנִיס בְּךָ חַיִּים חֲדָשִׁים,
וּכְבֵּר לֹא תִצְטָרֵךְ אֵל שׁוּם בְּרִיָּה, מְלַבֵּד הַשְּׁעוּרִים הַנִּלְבָּא תִקְבַּע
לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, וְתִלְמַד לְאֵט לְאֵט, וְתִקְשֹׁר כָּל
הַלְכָה לְדַעְתָּךְ, וְכֵן תִּתְמַיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְאִזּוֹ טוֹב לְךָ בְּזֶה וּבְכֹא.
הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת תְּזוּרֵעַ ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוֹר הַיָּקָר

אֲשֶׁר ב' קז בַּנְחַל רסה

לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי זה כמה שבועות, אף מרב הטְרדות בצרכי רבים לא היה לי פנאי להשיבך.

אהובי, אחי היקר! בודאי כבר טעמת מנעם צוף אמרות קדש של רבנו ז"ל המובאים בספריו הקדושים, וכן שמעת כבר בשיחתנו שזכינו להשיח ולספר מתורתו של רבנו ז"ל, אשר על-ידי-זה אתה כבר יכול להתחזק כל ימי חייה, אף כפי שעובר על כל אחד ואחד בכל יום ספקות וחלישות הדעת וקטנות מאחרים וכו', ההכרח לחזור בכל פעם בהדבורים הקדושים, ויהיו בעיניו כחדשים ממש, ויהיו חביבים בעיניו כמו בשעה הראשונה. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ג): חביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שנתנה מהר סיני; ובזה תלויה כל ההצלחה הזו בכלל — למוד התורה הקדושה, שתמיד יהיה רגיל בתורה לחזר הרבה הרבה, ואל יאמר שכבר יודע פרק זה או הלכה זו, רק בכל פעם מחדש, והן בפרט — בהתקרבות אל רבנו ז"ל, שיהיה בכל פעם מקרב חדש. והנה בכל ענין ההתקרבות אל רבנו ז"ל צריכים לחקק היטב בדעתו שאין עושה טובה כי אם לעצמו, ועל-פן עליו להתמיד מאד מאד בדבריו הקדושים, כדי שיקבל התחזקות והתעוררות לשוב אליו תברך על-ידי "תורה ותפלה" מתוך שמחה עצומה, "תורה" צריכים לעשות לעצמו סדר בכל יום "מקרא" — פרשה חמש ורש"י עם התרגום, באפן שעד ערב-שבת-קדש יסיים כבר הפרשה, "משנה" — אם יזכה לחטף בכל יום ח"י פרקים משניות אין למעלה מזה, "גמרא" — יהיה רגיל לומר הרבה דפים גמרא, שמסגל מאד לזכוף הנפש, "מדרש" — אם אפשר לסיים בכל שבוע המדרש של פרשת השבוע — אשרי לו! ובאמת פשוט מרגיל את עצמו בסדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, יכולים לקיים את כל זה בקביעות עצומה בכל יום, מלבד מה שצריכים ללמד שלחן ערוך ולקוטי-הלכות בכל יום, וכן לקוטי-מוהר"ן ולקוטי-תפלות, שהוא

רסו אָשֶׁר ב' קח בַּנְחָל

עֲנִין נֹרָא לֹאמֵר הַתְּפִלָּה אַחֲרֵי הַלְמוּד הַתּוֹרָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁנַעֲשִׂים מִזֶּה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעַלָּה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), "תְּפִלָּה" — לְהַתְּפַלֵּל שְׁחֵרִית, מִנְחָה וּמַעְרִיב חֲצוֹת בְּכָל יוֹם לְאֵט לְאֵט בְּמַלְּה. וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת רַגִּיל לְכַרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּמָקוֹם פְּנוּי, שְׂאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם וְשָׁם יִדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בּוֹ, וְיִרְבֶּה בְּדַבָּר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְיִסְפֹּר וְיִגְלֶה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְדַבֵּר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה תַחֲקֹק בּוֹ "אַמֶּת", מֵאַחַר שְׂמִדְבָר עִם הַשֵּׁם הָאֱמֶת. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּהְיֶה עֲקֻשׁוֹן גְּדוּל עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט, וְאִז סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, וְעַל כָּלֵם תִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרְלֵנוּ שְׁזַכִּינוּ לְהַתְּנַדֵּעַ מֵרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תִּרְאֶה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְלַחֲזָקוֹ, כִּי עוֹבְרִים עָלָיו עֲכָשׁוּ נִסְיוֹנוֹת רַבִּים בְּעֵצָם עֲנִין הַהִתְקַרְבוֹת.

הַנִּ"ל.

ב' קח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר תּוֹרֵיעַ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה אִף שְׂכָבֵר דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה פָּנִים אֶל פָּנִים בְּהִיוֹתָךְ אֶצְלִי, אִף-עַל-פִּי-כֵן מַחֲמַת גְּדֹל הַנִּסְיוֹנוֹת שִׁישׁ לָךְ עֲכָשׁוּ בְּעֲנִין הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וּבְפִרְטִיּוֹת שְׁעוּד מְעַט תַּחֲזוֹר אֶל בֵּיתְךָ וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ מַה שִׁיְהִי וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים תִּרְאֶה לְקַיֵּם אֵת מַה שְׁעוֹרְרִיתִךְ לְאַחֵז

בְּמִדַּת הַשְּׁתִּיקָה לְפָנֵי הוֹרִיךְ, וְלִהְיֶהר מָאד מָאד לֹא לְצַעֲרָם, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק בֵּינְךָ לְבֵין עֲצָמְךָ תַעֲשֶׂה וּתְקִים אֶת כָּל אֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ וְיִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ שְׂזוּכֵינוּ לְהַבְרָאוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְאָנוּ מִתְכוּנְנִים אֶל חַג הַפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא לְהִזְהַר מִמִּשְׁהוּ חֲמִץ וְלֹאֲכַל מִצָּה וְכוּ', שֶׁהוּא מִיְכָלָא דְמַהֲיָמְנוּתָא^כ (זֶהר ח"ב, דף מא. וקפג:); וְאִף שְׂעֲדִין עוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׂעוּבָר, עַל-כָּל-פָּנִים יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה עֲנִין שְׂדוּכִים הוּא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, וּבַפֶּרֶט כְּשִׁתְּהִיָּה רְגִיל לְשִׁית וּלְסַפֵּר אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מֵה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ בַּפֶּרֶט פְּרֻטִיּוֹת אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וּכְבָר אִמְרָתִי לָךְ, שְׂדָכְר זֶה אֶתָּה יְכוֹל לְקַיֵּם גַּם בְּבִיתְךָ בְּקִנְיָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֲדַרְבָּה כְּשִׂעוּבָרְתָּ עַל הָאָדָם קִטְנוּת וּבִלְבוּלִים, הַסְתְּרוֹת וּמְנִיעוֹת, וְלָבוּ שְׂבוּר מָאד, אִז דִּיקָא כְּשָׂבָא אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ בְּאַמְתָּ, תְּפַלְתּוּ נִתְקַבְּלַת בְּיוֹתֵר. וּבַפֶּרֶט אֶתָּה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר, שְׂאֲנִי מְרַגֵּישׁ בְּאַמְתָּ אֶת מְכֹאוֹבֵי נַפְשְׁךָ מְרַבּוּי הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלִבוּלִים שְׂמִסְבְּכִים אוֹתְךָ בְּכָל פַּעַם וְרַבּוּי הַמְּנִיעוֹת מְאֹבֶיךָ וּמְאָמְךָ, שְׂכָל זֶה מְשַׁבֵּר אֶת לְבָבְךָ וּמְחַלֵּשׁ דְּעַתְּךָ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ רַק לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלִים. וְאֵל תִּפְגַּס בְּשׁוּם וּפּוֹחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלִים, רַק הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ בְּעַבּוּדָה קְדוּשָׁה זֹו לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֶתָּה רְגִיל, וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ בַּפֶּרֶט פְּרֻטִיּוֹת, וְחֵן לוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל גְּדֹל נִפְלְאוֹת הַחֲסֵד חֲנֻם שְׂכָבָר עֲשֶׂה עִמָּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחַב לְבָבְךָ לְבַקֵּשׁ עַל לְהַבָּא.

וְהִנֵּה בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה כֵּא, סִימָן ו'): אִמְרוּ: אֵין 'וְעַתָּה' אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שְׂנְאָמַר (דְּבָרִים י, יב): 'וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מֵה ה' אֲלֶיךָ שׁוֹאֵל מִעֲמֶךָ" וְגו', וְיֵשׁ לוֹמַר עַל-פִּי הַיְסוּד מוֹסֵד שְׂקַבְּלָנוּ מְרַבְּנוּ וְיִשְׂרָאֵל, עַל פֶּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ" (עֵין לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֲלֻק א', סִימָן ערב), שְׂכָלֵל גְּדוֹל בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא

(כ) מְאָכַל הָאֲמוּנָה.

להתבלבל מהעבר כָּלֵל, רק לחשב על היום הזה שעומד בו, והוא היסוד מוסד לתשובה, כי כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב ומזכיר לעצמו בכל פעם העבר, הרי נחלשת דעתו, ועל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן כו), שְׂאֲצִלוּ מַעֲלָה גְדוֹלָה הַשְּׂכָחָה, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה יוּכַל הָאָדָם לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, עֵינֵי שָׁם; וְזוֹהִי כְּוִנַּת הַמְּדַרְשׁ הַנ"ל "אֵין יוֹעֵתָה' אֲלֵא תְּשׁוּבָה", הַעֲנִינָן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל 'יוֹעֵתָה' (פּוֹן יַעֲצֹט אָל), אֵין זֶה שִׁיבָה כִּי אִם אֲצִל הַהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, שְׂאֵז הַהֲכָרַח לֹא לְקַיָּם עֲנִינָן זֶה, לְהַשְׁפִּיחַ תְּמִיד מִדַּעְתּוֹ הָעֶבֶר, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבִפְרָט מִי שְׂעוֹסֵק בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, הוּא צָרִיךְ בְּיוֹתֵר לְקַיָּם דְּבַר זֶה, לְהַשְׁפִּיחַ בְּכָל פַּעַם מִדַּעְתּוֹ הָעֶבֶר, וְיַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי אִם יִזְכֹּר שֶׁכָּבַר דְּבַר דְּבוּרִים אֵלּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר הַתְּוֹדָה וְדוּוּיִים אֵלּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֵז לְעוֹלָם לֹא יִהְיֶה לוֹ דְּבוּרִים, אֲבָל כְּשִׁילֵךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ הַנּוֹרָא הַזֶּה לְהַשְׁפִּיחַ בְּכָל פַּעַם מִדַּעְתּוֹ וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, בְּכַחֲנִית 'יוֹעֵתָה', אֵז יִהְיֶה לוֹ בְּכָל פַּעַם דְּבוּרִים חֲדָשִׁים לְדְבַר עֲמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה הוּא יְסוּד גְּדוֹל בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ו"ל. וַיֵּשׁ לוֹמַר שְׂרָאֲשֵׁי תְּבוּת יוֹעֵתָה הֵם: עֶקֶר תְּשׁוּבָה וְדוּוּי עֲזִיבַת ה'חֲטָא, וְדְבַר זֶה צָרִיכִים לְקַיָּם בְּקַבִּיעוּת, כְּמֵאֵמֶר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שְׂצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הֶרְאֵשׁוּנָה, וְצָרִיךְ לְאַחֵז תְּמִיד בְּמִדַּת הַתְּשׁוּבָה, עֵינֵי שָׁם; וְזָכַר מַה שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ו"ל (שָׁם), שְׂעַקֵר הַתְּשׁוּבָה לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ וַיִּדָּם וַיִּשְׁתַּק; וְעַל-כֵּן הַחֲזִיק רַק בְּמִדַּת הַשְּׂתִיקָה, אֵז תְּצַלִּיחַ דְּרַכִּיךְ, וַיִּהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם עִם הַכֹּל. וְכְמֵאֵמֶר הַחֶכֶם: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר הַדְּבוּר מוֹשֵׁל בִּי, וְכְשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אֲנִי מוֹשֵׁל בּוֹ"; וּבְזֶה לְעוֹלָם לֹא תִתְחַרֵּט, וּבִפְרָט כְּשֶׁתְּשַׁתֵּק לְפָנָי הוֹרִיךְ הַיְקָרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר תְּזַרִיעַ הַיְתַשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הָאֲבָרָךְ הַשְׁוֹתָה מִמִּי
הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפְּדִיּוֹן נִפְשׁ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאַשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד
הַתּוֹרָה בְּלִקְוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רטו, וְלוֹמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה
בְּלִקְוּטֵי-תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה קד, הַמְדַבֵּרֵת מִפְּדִיּוֹן, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמַע
אֶת תְּפִלָּתִי בְּתוֹךְ תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל, וַיִּמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מִמֶּךָ, וְתִזְכֶּה
לְצֵאת מִחֻבוֹתֶיךָ, וְהִסְחוֹרָה שְׁלֶךְ תִּתְּפֹשֵׁט בְּכָל הָאֲרָצוֹת, וַיִּתְּרֵבוּ
קוֹנִים עָלֶיךָ, כִּי יֵשׂא חֵן בְּעֵינֶיךָ בְּזִכּוֹת רַבָּנוּ וַיִּלְשָׁנוּ חוֹסִים
בְּצִלוֹ.

וְהִנֵּה בְּדַרְךְ כָּלֵל סְחוֹרָה שֶׁל יְהִלְמִים וְאַכְנִים טוֹבוֹת לוֹקַח קֶצֶת
זְמַן עַד שְׁנִמְכַרְתָּ, וְעַל-כֵּן אָסוּר לָךְ לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וּמִכָּל שְׂכָן
אֵין לָךְ לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי בֵּא תְּבוֹא גַם הַשְּׁעָה שְׁלֶךְ, כִּי אֵין לָךְ
אָדָם שְׂאֵין לוֹ שְׁעָה, וְלֹא מִזֵּל יוֹם גּוֹרֵם אֶלָּא מִזֵּל שְׁעָה (שְׁבַת קנו.),
וּמִי יוֹדֵעַ מִתִּי תְּבוֹא הַשְּׁעָה שְׁלֶךְ, וְעַל-כֵּן אָסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה,
כִּי כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה דוֹחֵקְתּוֹ, וְכָל הַנִּדְחָה מִפְּנֵי
הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה נִדְחִית מִפְּנֵיו (בְּרִכוֹת טו.), וּבְיַדָּאֵי אִם תִּשְׁמֹר בְּכָל
יוֹם עַל שְׁעָה הַתְּבוֹדָדוֹת שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבָּנוּ וַיִּלְ, תִּזְכֶּה שְׁתְּבוֹא הַשְּׁעָה
שֶׁל הַצְּלָחָה, וַיִּתְּרֵבוּ קוֹנִים עַל סְחוֹרְתְּךָ; וְעַל-כֵּן לְמַעַן הַשֵּׁם, לֹא
לִפְלֵ כָּל-כֶּף בְּדַעְתְּךָ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה וְכוּ', וְאַף שֶׁהַשְּׁעָה דְּחוּקָה לָךְ
עַכְשָׁו בְּיוֹתֵר, זְכֹר מֵאַמְרָם וַיִּלְ (הוּא בְּלִקְוּט שְׁמוֹת, רַמְזוֹ קסח): בְּשְׁעָה
שְׂאֵתָה רוּאָה שֶׁהַשְּׁעָה חֲצוּפָה לֹא תַעֲמַד כְּנִגְדָּהּ, כִּי כָּל מִי שֶׁעוֹמֵד
נִגַּד הַשְּׁעָה — נוֹפֵל בְּיָדָהּ, וְכָל מִי שֶׁנוֹתֵן מְקוֹם לְשְׁעָה — הַשְּׁעָה
נוֹפֵלֵת בְּיָדוֹ, עֵינֵי שָׁם; הִינֵנו אִם רוּאָה שְׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּשְׁעָה זוֹ
בְּלְבוּלִים רַבִּים, וַיֵּשׁ לוֹ בְּשְׁעָה זוֹ דְּחִקוֹת וְחוֹבוֹת גְּדוּלִים, שֶׁזֶהוּ
בְּכָלֵל שְׁעָה חֲצוּפָה, אֵל יַעֲמַד עֲצָמוֹ נִגְדָּהּ, הִינֵנו שֶׁמִּכְרַח לְהוֹשִׁיעַ
בְּשְׁעָה זוֹ דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִפֹּל אֶל תוֹךְ הַשְּׁעָה הַרְעָה וַיִּפֹּל

ער אָפּשׂר ב' קי בנחל

בדעתו, אלא עצתו שישים דעתו משעה זו, ויבטח בהשם יתברך, שבודאי לא יעזב אותו, ובפרטיות שכל כוננתו בעסק ובסחורה הוא שיתן מזה צדקה [עין לקוטי-מורה"ן (חלק א', סימן כט), שזהו עקר התקון הכללי של המשא ומתן, עין שם]; ואז אם תסיח דעתך מהשעה, תראה נפלאות שהשעה תפל בידך, כי תצליח בכך דרכיך. העקר לא להיות דוחק את השעה, פאלו מכרח להנשע בשעה זו דיקא, והמשכיל על דבר אמת יבין מדברינו אלה עצות נפלאות בעסק המשא ומתן, ואי אפשר לפרש הכל באר היטב, ותן לחכם ויחכם עוד.

הדורש שלומך...

ב' קי.

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר תזריע ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, הרוצה לצאת מהחשך ולהאיר נפשו באור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. מה אמר לך, אהובי, אחי, אסור להמשיך את עצמו כל-כך אל הצער, בודאי צרתך היא צרה גדולה, אך תהלה לאל, אתה חוטף בכל יום מתקף בלבולך ח"י פרקים משניות, אשר מעלת זה הענין הנורא והנפלא עולה על הכל, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-ה"ן, סימן יט), שאפלו אותן הנפשות שגלגלו במצודה רעה ורגילים בעברות, רחמנא לצלן, אם יעשו לעצמם חק קבוע ללמד בכל יום כך וכך, אזי התורה בעצמה תוציאם מהחשך וכו'. ושמעתי מאנשי שלומנו שהכונה של 'כך וכך' היא ח"י פרקים משניות בכל יום, והנה אף שאתה מסבך בחשך וזהמה כזו, רחמנא לצלן וכו', אף-על-פי-כן אתה מתחזק לחטף בכל יום ח"י פרקים

אֲשֶׁר ב' קי בַּנְחָל רעא

מִשְׁנֵיּוֹת, בְּזֶה לְבַד אַתָּה צָרִיךְ לְהַחְיֹת אֶת נַפְשְׁךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְצֵאת מֵהַחֲשֵׁךְ, כִּי הַתּוֹרָה תִּנְקָה וּתְכַבֵּס אוֹתְךָ וְכוּ', וְאַף שְׂאֵתָה כּוֹתֵב שְׂמַרְבַּח חֲטָאִיךָ אַתָּה מְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עִם דְּמִיּוֹנוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְרַעוֹת וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן אֶהוּבִי, אָחִי, חֲזוּק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד לְאַחֲזוֹ בְּעֵינֶיךָ הַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁגֵב הַזֶּה, כִּי "מִשְׁנָה" אוֹתִיּוֹת "נִשְׁמָה", וּבִזְכוּת הַמִּשְׁנֵיּוֹת תִּזְדַּכֵּךְ נִשְׁמָתְךָ, וְסוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא, שְׂאִיר עֲלֶיךָ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהָאָרֶץ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, אִם לֹא תַעֲזֹב אֶת עַצְמְךָ מֵהַנְּהִיגָה קְדוֹשָׁה זוֹ.

רְאֵה חֲמֻדַּת לְבָבִי, אַתָּה כְּכֹר מִתְנַהֵג בְּדַרְךָ זוֹ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה חֲדָשִׁים, זֹאת אוֹמֶרֶת שְׂסִימָתְךָ כְּכֹר עֲשֹׂר פְּעָמִים שֶׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, הָאֵם יֵשׁ עוֹד שְׂמִחָה בְּעוֹלָם מִשְׂמִחָה זוֹ?! בּוֹדְאִי הָיָו עוֹבְרִים מִמִּילָא עֲלֶיךָ הַיָּמִים וְהַשְּׂבוּעוֹת וְהַחֲדָשִׁים וְכוּ', כְּמוֹ שְׂעָבְרוּ רַחֲמָנָא לְצַלָּן וְכוּ', אַף עַל-יְדֵי הַנְּהִיגָה זוֹ עַל-כָּל-פָּנִים לֹא עָבַר יוֹם שֶׁלֹּא חֲטַפְתָּ מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וְהָרַע וְכוּ' ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא אֱלוֹ הַח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת הָיִיתָ גְרוּעַ הַרְבֵּה יוֹתֵר וְכוּ', וּכְכֹר הִיָּה נִעֲשֶׂה עִמָּךְ מֵה שְׂנַעֲשֶׂה וְכוּ', כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם-כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׂטוֹת (סוּטָה ג.), וְכָל אֶחָד כְּפִי חֲטָאִיו וְעוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ-כֵן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׂטוֹת, כִּי הַיִּצָּר הָרַע רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מִשְׁגָּע מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), וְכִחַ הַתּוֹרָה גְבוּהָ כָּל-כָּף, שְׂמִשְׁבֵּר וּמְבַטֵּל אֶת הַרוּחַ שְׂטוֹת וְשִׁגְעוֹן שְׂנִכְנַס וְנִדְבַק בּוֹ, עַל-כֵּן אֵל תַּחֲשֹׁב דְּבָר כְּזֶה... אֲדַרְבֵּה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׂחַטְפְתָּ בְּכָל יוֹם הִיא אֲשֶׁר הַצִּילְתָּךְ, וּתְהִלָּה לָאֵל, נִשְׂאֲרָתְךָ בְּדַעְתְּךָ... כִּי הַסוּף שֶׁל אֱלוֹ שְׂפָגְמוֹ כָּל-כָּף בַּפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה וְכוּ', אִם אֵינָם מְצִיִּתִים אֶת רַבְּנוֹ ז"ל — נֶאֱכָדִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, לְגַמְרִי, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר מְסַבֵּב מַחֵם כָּל-כָּף עַד שְׂנִתְעַקֵּם וְנִתְבַלְבַּל דַּעְתָּם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן לְגַמְרִי וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אַחֲרֵי שְׂכָכְךָ עָבַר עֲלֶיךָ מֵה שְׂעָבַר, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת מְזֶה, כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעַצְמוֹ, וְזָכִיתָ בְּזִכְיּוֹת חֲנֻם לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, רְאֵה גַם רְאֵה לֹא לְהִיּוֹת חֲכָם בְּדַעְתְּךָ,

עֶרֶב אֲשֶׁר ב' קיָא בְּנַחֵל

וְצִיַת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת בְּעֵנֵן הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁהִזְהִירוּנוּ בְּיוֹתֵר לְהִיּוֹת רְגִיל בְּדַבָּר זֶה מְאֹד מְאֹד, לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְדַבָּר זֶה אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כָל הִיְרִידוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת תִּהְיֶה רְגִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲקָר תְּבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, כִּי שְׂמֻחָה הִיא אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא כְּזֶה אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר לְתוֹפְסוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּפִלָּה שֶׁהוּא הַכְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לר), וְהִנֵּה רְאוּי מְאֹד לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, שֶׁתִּתְנוּעַד עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, וְלִדְבָר עֲמוּ מַעֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֶצֶל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ נִקְדָּה מֵרַבְּנוּ ז"ל, הַעֲקָר לְחַפֵּשׂ אַחַר תָּמִים וּמִי שֵׁשׁ לוֹ סְבָלָנוֹת גְּדוֹלָה וְהוּא בְּטָבְעוֹ רַחֲמָן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קיָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תְּזַרִיעַ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גַּר וְיֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשְׂמֻחָתִי מְאֹד מְאֹד עַל הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה שֶׁבִשְׂרָתָנִי, שֶׁהִתְחַלַּת לְדַבֵּר עִם בַּחּוּרִים מַעֲבֹדֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל. מָה אִמַּר לָךְ, זֶהוּ עֲקָר שְׂמֻחָתָנוּ, שֶׁאֲנוּ זוֹכִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְכָל עֲקָר שִׁיחָתִי וְלַמוּדֵי, שֶׁאֲנִי מְשִׁיחַ עִם הַמְּקַרְבִּים הַחֲדָשִׁים הוּא שִׁיחֵי בְּעֲצָמָם מְשִׁפִּיעִים, וְיִתְחִילוּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָם לְהִשְׁפִּיעַ גַּם לְאַחֲרִים. וְתִהְיֶה לְאֵל, חֶפֶץ הַשֵּׁם בְּיַדֵּי הַצְּלִיחַ בְּזְכוּת בְּרַכְתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק

אֲשֶׁר ב' קיא בַּנְחַל רעג

ר' לוי יצחק (גרו זאיר) [ו"ל], שְׁבַרְכְּנִי לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים וְצִוְנִי וְעוֹרְנִי וְחִזְקִנִי לְעֵסֶק בְּעִבּוּדֵה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה — לְגַלּוֹת וּלְפָרֵסֶם אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, שְׁזַכִּיתִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק בַּחּוּרִים וְאַבְרָכִים מִפְּלִגִּים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, גַּם הֵם כָּבֵר מִשְׁפִּיעִים דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְכֵן כָּבֵר הִדְפִּיסוּ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל וְהַפִּיצוּם בְּעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁעָשִׂיתִי בַּשָּׁנָה תשכ"ה, שֶׁהִדְפַּסְתִּי אֹז בְּמִשְׁךְ שָׁנָה וְחִצִּי יוֹתֵר מִשְׁמוֹנִים וְחֲמֵשֶׁה אֶלֶף סִפְרִים, וְנִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל; עַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, רָאָה גַם רָאָה גַם אֶתָּה לְשׁוֹת וּלְדַבֵּר וּלְלַמֵּד עִם בַּחּוּרִים חֲדָשִׁים שִׁיתְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ו"ל בְּעִצְמוֹ וְלֹא אֵלָיֶךָ... אֹז כְּשֶׁתִּתְּנֶהג בְּדֶרֶךְ זֶה תִּצְלִיחַ דְּרָבְךָ; כִּי עֵקֶר הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁעוֹבֵר בְּעֵינָיִךְ הַזֶּה הוּא רַק כְּשֶׁרוֹצִים אֵיזוֹ הַתְּנַשְׂאוֹת וְיִשׁוּת... שְׂאֹז נִחְלַשְׁתָּ דַּעַתוֹ וְנִתְבַּלְבַּל כְּשֶׁאֵינָם בָּאִים אֲצִלוֹ... אוֹ אוֹלֵי אֲצֵל חֲבֵרוֹ יֵשׁ יוֹתֵר נְפִשׁוֹת... כָּל זֶה הוּא דְמִיּוֹן הָעוֹקֵר אֶת הָאֵדָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, וְהוּא בְּכָלֵל מִפָּרֶסֶם שֶׁל שְׁקֵר... וְכַתְּבִיתִי לָךְ דְּבַר זֶה, כִּי בְּסוֹף מְכַתְּבֶךָ כַּתְּבֵה לִי, "שֵׁישׁ לָךְ כָּבֵר חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁכַּמָּה בַּחּוּרִים הִתְחִילוּ לִילֶךְ אֶל ... הֲלֹא אֶתָּה קִרְבֵּת אוֹתָם" וְכוּ' וְכוּ'; עַל-כֵּן אֲמַרְתִּי לְרִשֵׁם לָךְ שׁוֹרְתִים אֵלוֹ כַּנְּ"ל, לִידַע כִּי הָעֵקֶר לְקִרְבַּ נְפִשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאֵל רַבְּנוּ ו"ל, וְלֹא שִׁיְהִיו מְקַרְבִּים אֶל עִצְמוֹ...

וּבְאֵמַת, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל, הַיְמִים וְהַלִּילוֹת פּוֹרְחִים, אֵט אֵיזוֹ טָאג, אֵט אֵיזוֹ נֶאֱכַט^מ, וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ, מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, "הַזְמַן הוֹלֵךְ וְהוֹמָה וְהַגּוֹף אֶפְשָׁר עֲכָשׁוּ בָּא יוֹמוֹ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עדר אֲשֶׁר ב' קיב בַּנְחַל
ב' קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹרֵיעַ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַגֵּר הַרוֹצֵחַ לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכו', שֶׁהוּא נֶהַר הַמְּטַהֵר מִכָּל הַפְּתָמִים, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲקָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי! בְּאֵתֵי לְקַיִם בְּקִשְׁתְּךָ וּלְכַתֵּב לְךָ שׁוֹרְתִים אֵלּוֹ לְהַחְיֹת אֶת נַפְשְׁךָ, וּלְהַדְבִיקָה אֶל שְׂרֵשֶׁה הָעֲלִיּוֹן. הִנֵּה אַתָּה רוֹאֵה אֶת כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שֶׁכָּבֵר עָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל יֵשׁ לְךָ מִשְׁרָה טוֹבָה בְּפִרְנֶסָה, וְכֵן תְּהִלָּה לְאֵל, בְּעוֹד כַּמָּה יָמִים תִּכְנַס לְמַזְל טוֹב אֶל הַחֲפָה, בְּשַׁעַת טוֹבָה וּמְצַלַּחַת, אֲשֶׁר מִכָּל זֶה רְאוּי לְךָ לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמְךָ, כִּי בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם תִּתְמַיֵּד בְּדָבָר הַנוֹרָא וְהַנְשָׁבֵב הַזֶּה, שֶׁהִרְגַּלְתִּיךָ כְּפִי שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל, וְהוּא — לְבָרַח בְּכָל פַּעַם לְמָקוֹם מֵיְחָד, וּלְסַפֵּר אֶת כָּל לְבוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִרְחַם עָלָיו וְיּוֹצִיאֵנוּ מִהַחֲשֵׁךְ שֶׁנִּפְּל לְשָׁם, וְיַעֲזֹר לּוֹ לְהַכְנִס אֶל תּוֹךְ הַקִּדְשָׁה, וְכֵן לְהִיּוֹת רְגִיל לַתֵּן לּוֹ יִתְבָּרַךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל גְּדֹל נִפְלְאוֹת הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת שֶׁכָּבֵר עָשָׂה עִמָּךְ עַד עַכְשָׁיו, וּבּוֹדָאֵי יַעֲשֶׂה עִמָּךְ עוֹד וְעוֹד נִפְלְאוֹת רַבּוֹת וְכו'. וְכָבֵר גָּלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל, שֶׁחָרַב הַתְּפִלָּה הַמְּנַצַּחַת בְּמַלְחַמַת הַיָּצָר, צָרִיף שֶׁתְּהִיָּה בַת שְׁתֵּי פִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ט, ו): "וְחָרַב 'פְּפִיּוֹת' בְּיָדָם לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בַּגּוֹיִם", אִם יֵשׁ לּוֹ הַחֲרָב שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, שֶׁכָּחוּ שֶׁל מְקוֹם (שֶׁהוּא תּוֹדָה וְהוֹדָאָה) וּשְׂאֵלַת צָרְכָיו (שֶׁהוּא הַבְּקוּשׁ וְהַחֲפוּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ שְׂיַעֲזֹרֵהוּ לְצֵאת מִהַחֲשֵׁךְ), אִזְ חָרַב כּוֹז דִּיקָא עוֹשֶׂה נִקְמָה בַּגּוֹיִם, שֶׁהוּא כָּלֵל הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהֵרַע וְהַחֲשֵׁךְ וְהַתְּאֵאוֹת שֶׁסֹּבְבוּהוּ.

אֱהוֹבֵי, אַחֵי! אָסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אֵיף שִׁיְהִיָּה, וְאִפְלוּ אִם כָּבֵר עָשָׂה בְּזֵה הָעוֹלָם מֵהַ שַׁעֲשֶׂה וְכו', עַדִּין רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ רַבִּים עַד מְאֹד, וְאִדְרָבָה כְּשֶׁאָדָם

אָשֶׁר ב' קיב בַּנְחָל ערה

יורד לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְנִטְמָא כְּבָר כְּל-כְּפָךְ
 כְּל-כְּפָךְ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, דִּיקָא אֲזִי כְּשִׁמְתְּעוּרְרִי לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
 וּמִתְחַרְט עַל הַכֵּל וְכוּ', יְכוּל לְזַכּוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהִתְקַרְבוֹת
 כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפָּר כָּלֵל וְכוּ', כְּמוֹ שְׂרוּאִים בְּפִרְשֵׁה זוֹ, אֲשֶׁר
 בֵּין מְרֵאוֹת הַטְּמֵאָה, בְּהֵרַת עֲזָה בְּשִׁלְג, הֲרִי זֶה טְמֵא (אִם יֵשׁ בוֹ
 כְּתָם לְבָן הוּא טְמֵא) וְאִם כְּלוֹ הַפֶּה לְבָן — טְהוֹר הוּא (אִם נִתְהַפֵּךְ
 כָּל בְּשָׂרוֹ לְהִיּוֹת לְבָן הוּא טְהוֹר), וְלִכְאוּרָה הַדְּבָר פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה,
 כְּשֶׁהוּא רַק כְּתָם אֶחָד — טְמֵא הוּא, וְאִם נִתְהַפֵּךְ כְּלוֹ — טְהוֹר
 הוּא, אִךְ יֵשׁ לוֹמַר בְּזֶה הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, שְׁמֵרָאָה לְנוֹ הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, בְּוֵדָאֵי כְּתָם אֶחָד טְמֵא הוּא, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת נְקִי
 מִחַטָּאִים לְגַמְרִי, אִךְ אִם יֵשׁ עָלָיו הַתְּגַבְּרוֹת כְּזוֹ שְׁבִלְעָה אוֹתוֹ לְגַמְרִי
 הַסְּטָרָא אַחְרָא כְּבָר בְּוֵדָאֵי טְהוֹר הוּא, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּא
 בְּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוּתָיו (עֲבוּדָה זָרָה ג.); וּבְוֵדָאֵי אִם נָפַל כְּבָר בַּחֲשָׁךְ
 וְתַאוּוֹת כְּאֵלוֹ, אֵין זֶה אֶלָּא שֵׁישׁ לוֹ נִשְׁמָה גְבוּהָה עַד מְאֹד, שְׁבִהְכָרַח
 הוֹרִידוּהָ לְמִקּוּמוֹת מְגַנְיִים וּפְחִיתִים כְּאֵלוֹ וְנִבְלַע כְּבָר לְגַמְרִי, כְּדִי
 לְהַרִים עוֹד אֶלְפֵי וְרִבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' הַתְּלוּיּוֹת בְּשֵׁרֶשׁ
 נִשְׁמָתוֹ וְכוּ', הֵינּוּ אִם נִפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל רוּאָה שֶׁהִתְגַּבְּרוֹת עָלָיו
 כְּל-כְּפָךְ, עַד שְׁבָכַל פְּעַם נִבְלַע יוֹתֵר, אֵל יִפַּל בְּדַעְתּוֹ, רַק יִדַע שְׁכָלוֹ
 הַפֶּה לְבָן — טְהוֹר הוּא, כִּי אִם הוּא יִתְעוּרְרִי וְיִתְחַזֵּק לְשׁוּב אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ גַּם מִמְּקוּמוֹ וְכוּ', אֲזִי יַעֲשֶׂה הַתְּעוּרְרוֹת רַבָּה בְּכָל הַנִּשְׁמוֹת
 שְׁשִׁיכוֹת לְשֵׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְגַם-כֵּן מִנְּחוֹת בְּאוֹתָם הַמְּקוּמוֹת שֶׁהוּא
 מְנַח, שְׁגַם הֵם יִשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְדָבָר זֶה הוּא מִנְּפִלְאוֹת תְּמִים
 דְּעִים, וְאֵין יוֹדַע מִזֶּה רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצוּמוֹ; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי
 הַיָּקָר, אֵל תִּקְשֶׁה עָלֶיךָ קִשְׁיוֹת, לְמָה הַצְּרִכְתָּ לַעֲבֹר בִּימֵי נְעוּרֶיךָ
 יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ', עַד שֶׁנִּתְהַפְּכָתָ לְרַע גָּמוֹר,
 רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְנִדְמָה לָךְ כְּאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס מִמֶּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכְאֵלוֹ
 אֵין לָךְ עוֹד תִּקְנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחֵי, דִּיקָא
 כְּשֶׁבֵאתָ לְמַצֵּב כְּזֶה וְכוּ' כְּלוֹ הַפֶּה לְבָן — "טְהוֹר הוּא", הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ אַתָּה, עִמֶּךָ וְאַצְלָךְ, וּבְכָל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת, שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל
 עוֹלָם גְּנוּז, וְזֶה רְאִשֵׁי תְבוֹת: כִּי לְהַנְיָה הַמְּלוּכָה, וְאֵין

רעו אֲשֶׁר ב' קיב בַּנְחַל

עוד מלִבְדוֹ יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, וּכְשִׁבְאֵת לַיְדֵי כִּלּוֹ הַ'פֶּה לְבֶן, צְרִיף שְׂתַדַּע שְׁטֵהוֹר אַתָּה, וְזֵהוּ מְרֻמֹּזִים לָךְ קִדְם כְּנִיסַתְךָ לַחֲפֵה עִם הַכְּלֵ'ה, שְׁאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִכָּל מַה שְׁעֵבֵר בִּימֵי נַעֲוִירֶךָ וְכוּ'. וּכְכַר אָמַר רַבְּנֵי ו' לְאֶחָד מֵאַמְרֵם ו' ל (פְּתוּבוֹת טו): כִּי־צַד מְרַקְדִים לְפָנַי הַכְּלֵה? הֵינּוּ לְרַקֵּד וּלְדַלֵּג וּלְשַׁכַּח מַה שְׁהֵיָה קִדְם הַכָּל, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבְאַמַּת כְּשִׁתְּעִין בְּגִמְרָא סְנֵהֲדִרִין (צו). תִּרְאָה, שְׁדַרְשׁוּ מִפְּסוּק זֶה בַּעֲצָמוֹ: כִּלּוֹ הַ'פֶּה לְבֶן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק: אֵין בֶּן דְּוֹד בָּא עַד שְׂתַתְּהִפֵּף כָּל הַמְּלָכוֹת לְמִינּוֹת, אָמַר רַבָּא: מֵאֵי קָרָא (וַיִּקְרָא יג, ג): "כִּלּוֹ הַ'פֶּה לְבֶן טֵהוֹר הוּא" וְכוּ', ל, דִּיקָא כְּשִׁנְתְּהִפֵּף הַכָּל לְמִינּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְנִדְמָה כִּי אֵבֵד מְנוּס וְתִקְוָה, דִּיקָא אֲזֵ מִתְּנוּצְצַת הַיְשׁוּעָה וּבֶן דְּוֹד בָּא; עַל-בֶּן, אֶהוּבֵי, אֲחֵי הַיָּקָר, מַה דִּהְוָה הָוָה, חֲזַק וְאַמֵּץ עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוּ מִיּוֹם חֲפַתְךָ, שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי בְכוּרִים, פָּרָק ג'): חֲתָן — מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; וְשֹׁמֵר נִפְשֶׁךָ מֵאֵד מֵאֵד לֹא לְשׁוֹב אֶל דְּרַכֶּיךָ הַמְּגֻנִים וְכוּ', וּבְזִכּוֹת הַקְּבֵלָה שְׁתִּקְבֵּל עַל עֲצָמְךָ, יַעֲזוֹר לָךְ הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ שְׂתוּכַל לַעֲמֹד כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּעַבּוּדְתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאַף שְׂכָבֵר קִבְלַת עֲלֶיךָ לֹא לְשׁוֹב וְכוּ' זֶה מֵאוֹת וְאַלְפֵי פְּעָמִים, וְלֹא עָלָה בְּיָדְךָ, אֶף בְּזִכּוֹת הַכְּלֵ' יִתֵּן לָךְ הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ כּוֹחוֹת עֲצוּמִים, הַיְצוֹתָן לַ'יַעֲף כ'ח יִתֵּן לָךְ כַּח, וְכִמוֹ שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יּוֹמָא יח): אֵינּוּ דוּמָה מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּת בְּסִלּוֹ לְמִי שְׁאֵין לוֹ פֶּת בְּסִלּוֹ. וַיְדוּעַ מִהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, לָמָּה נִקְטוּ דִּיקָא הַלְשׁוֹן פִּת' שֶׁהוּא גִימְטְרִיָה שֵׁם הַקְּלִפָּה לִילִית שְׁאוּרְכַת עַל הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית, וְעַל-בֶּן הָעֶקֶר אוֹרְכַת עַל בַּחוּר שְׁאֵין לוֹ אִשָּׁה, וְעַל-בֶּן דִּיקָא כְּשִׁאָדָם זוֹכֵה לְמַצָּא אֶת זְוִיגוֹ, נִסְתַּלְקַת מִמֶּנּוּ הַקְּלִפָּה הַטְּמֵאָה הַזֹּה וְנִצּוּל מִכָּל רַע, הָעֶקֶר לֵהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלֵהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִמָּה תְּמִיד, וְלֵהֲרֹאוֹת לָהּ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְהַתְּקַרְבוֹת גְּדוּלָּה. וְזִכֹּר (מְשַׁלִּי כו, ט): "כְּפָמִים הַפָּנִים לְפָנִים", כָּמוֹ שְׂתֵאִיר פָּנֶיךָ אֵלֶיָהּ, כָּמוֹ-כֵן תֵּאִיר פָּנֶיָהּ אֵלֶיךָ, רַק לְהַתְּנַהֵג עַל-פִּי הַתּוֹרָה, וְתִשְׁמַר וְתִחְזֹר הַרְבֵּה בְּאַרְחַ חַיִּים, סִימֵן רַמ, וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר שָׁם; כִּי רַבְּנֵי ו' ל הַקְּפִיד מֵאֵד לֹא לְנִטּוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, מִהַשְׁלַחַן עֲרוּף, אֶפְלוּ סְעִיף קָטָן, וְתִרְבֵּה בְּצַדִּיקָה בְּכָל

יום "וחטין בצדקה פרק" (דניאל ה, כד).

הדורש שלומך...

ב' קיג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תזריע התשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאוד מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו, זוכה ומזכה את הרבים עם צדקותיו המרבות ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

טייערער ברודער, דא שיק איך דיר אפאר טייפס פון די שעורים אין לקוטי-מוהר"ן, וואס מיר לערנען צוזאמען מיט די חברים, איך האף דו וועסט זיך מחיה זיין ווארום עס איז שוין באוואוסט דאס דעם הייליגען רבינ'ס דבורים, איז מחיה נפשות און לייכט זיי אויף דעם לעבן און גיט אריין א גייע האפענונג און בענקעניש נאך השם יתברך. ברוך השם די ספרים הקדושים ווערין זייער צושפרייט אין אלע מדינות וואס דאס איז זייער א גרויסער זכות, ווארום עס ווערין נתקרב דורך דעם א סאך בני הנעורים, און ברוך השם מיט דיין צדקה וואס דו האסט געשיקט לטובת הדפסה, איז געדרוקט געווארן נאך ספרים, השם יתברך זאל דיר העלפן דו זאלסט קענען מוסיף זיין בצדקה, און ווען דו וועסט קענען שיקן אפאר פרוטות לצדקת ההדפסה והפצה זאלסטו זעהן צו שיקן, דא שיק איך די אפאהר עמודים וואס איז יעצט געדרוקט געווארן אין "אשר בנחל חלק ב'", ווען עס וועט נגמר ווערן וועל איך דיר דאס תכף ומיד צו שיקן, דער עקר זיי נאהר פרייליך, ובפרט יעצט אז מיר גרייטען זיך צום הייליגען יום טוב פסח זמן חרותנו באדארף מען זיך זייער פרייען, ובפרט מיר וועלין עסין די מצה און מקנים

רעה אָשֶׁר ב' קיג בַּנְחָל

זיין אלע הייליגע מצוות פון פסח^י.

מאָרְגָן ביי נאַכט וועט זיין אַ סעֶדָה לְכָבוֹד דִּי הוֹלְדָה פֿון הייליגען רבי'ן וואס מאָרְגָן ביינאַכט ראש חֲדָשׁ נִסָּן ווערט צוויי הונדערט יאהר וואס דעם הייליגען רבינ'ס נשמה איז אַראַפּ געקומען בְּזֶה הָעוֹלָם, און וואויל איז אונז דאס מיר האָבן זוכה גיווען זיך צו דער וויסן פון אזוי איין גרויסן רבי'ן; אַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵי חֲלָקֵנוּ וּמָה נָעִים גוֹרְלָנוּ גְלִיב מִר טִיעֶרער בְּרוּדער אִיך פֿאַרשטיי און פיעל דיין ווייטאג דאס דו ביסט דאָרט אליין אָן חֲבָרִים אָבער וויסען דאָרפֿסטו דאס אַ איד איז קיינמאל נישט אליין, דען ווי ער איז נאר קען ער זיך מִדְבֵּק זיין צו הַשֵּׁם יתְבָרַךְ וואס מלא כל האָרץ כְּבוֹדוֹ, וּבִפְרֵט מִיט דִּי טִיעֶרע עֶצָה וואס דער הייליגער רבי האט אונז געגעבן זיך אויס רעדן דאס האָרץ פֿאַר אֵיהֶם אויף פֿראַסט אַיִדיש זעה זיי דאס מקיים צו זיין יעדען טאג וועט דיר זייער גוט זיין^ס.

נ) אחי הנקר! פה אני שולח לך כמה קלטות מהשעורים בלקוטי-מוהר"ן, שאָנו לומדים ביחד עם החברים, אַני מקנה שתחיה את עצמך, היות וכבר ידוע שהדבורים הקדושים של רבנו ז"ל מחיים נפשות, ומאירים להם את החיים, ומכניסים תקנה חדשה וגעגועים להשם יתברך. ברוך השם, הספרים הקדושים מתפשטים בכל המדינות, אָשֶׁר זו זכות גדולה, היות ונתקרבם על-ידי-זה הרבה בני הנעורים, וברוך השם, עם הצדקה שלך ששלחת לטובת ההדפסה, נדפסו עוד ספרים, השם יתברך יעזרך, שתוכל להוסיף בצדקה, ותמיד כשתוכל לשלח כמה פרוטות לצדקת ההדפסה וההפצה תראה לשלח. פה אני שולח לך כמה עמודים שעכשו נדפסו באשר בנחל, חלק ב', תכף שיגמר אשלח לך; העקר תהיה רק שמח, ובפרט עכשו, שאָנו מתכוננים ליום טוב הקדוש פסח, זמן חרותנו, צריכים לשמח מאד. ובפרט שנאכל מצה ונקיים כל המצוות הקדושות של פסח.

ס) מתר בליזה תתקיים סעדה לכבוד יום הולדתו של רבנו הקדוש, אָשֶׁר זהו ראש חֲדָשׁ נִסָּן, שִׁימְלֵאוּ מֵאַתֶּם שְׁנֵה לְרֵדֵת נִשְׁמַתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם. נאשרינו שזכינו להתודע מרבי גדול כזה, אַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵי חֲלָקֵנוּ וּמָה נָעִים גוֹרְלָנוּ. תאמין לי, אחי הנקר, אַני מבין ומרגיש כאבך שאַתָּה שָׁם לְבַד בְּלִי חֲבָרִים, אַבְּל צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שִׁיהוּדֵי אִף פֿעַם אֵינְנוּ לְבַד, כִּי מֵהִיכֵן שֶׁהוּא רַק נִמְצָא מִשָּׁם יְכוֹל לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּו יתְבָרַךְ, שֶׁהוּא מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבִפְרֵט עִם הָעֶצָה הַיְקָרָה שֶׁהֲרִיב הַקְּדוֹשׁ נָתַן לָנו — לְשִׂיחַ אֶת כָּל הַלֵּב לְפָנָיו בְּאִיִּדִישׁ פֿשוּטָה, רֵאֵה לְקִימָה בְּכָל יוֹם וַיְהִי לָךְ מֵאֵד

אַשֶׁר ב' קיד בַּנְחַל רעט

הַבְּחֹר ... גֵּרוּ יְאִיר, אִיז גֶּעוּוּאַרן אַ חֶתָּן דִּי וואָך, הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ
זאל דיר הַעֲלֵפֶן דו זאלֶסט אויף בְּקָרוֹב אַ חֶתָּן ווערין און אײַף זאל
הַעֲרֵן פֿון דיר נאר בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת².

הדורש שלומך...

ב' קיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ, יום רביעי לסדר מזריע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי ורְעֵי,
הַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי כָּעַל כֹּל הוֹן לְשִׁמְעַה הַטּוֹב
מִמֶּךָ, כִּן יַעֲזֹרְנִי הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ, שְׁנִזְכָּה לְבִשָּׁר וּלְהַתְּבַשֵּׁר תָּמִיד רַק
בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת אַחַד מִן הַשָּׁנִי.

אַהוֹבֵי, אַחֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקָנוּ
וְגוּרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּנַדֵּעַ מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, הַמְּחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָנוּ בְּכֹל
מַצְבָּנוּ, וּמְקַרְבָּנוּ אֵלָיו יתְּבַרְךָ.

וְהִנֵּה, יְדִידֵי הַיְקָר, צְרִיף שְׁתַּדַּע שְׁבִלְבוּלִים עוֹבְרִים עַל כֹּל
אַחַד וְאַחַד בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם בְּלִי שׁוּם יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְאַדְרָבָה! כֹּל
מִי שְׁמַעְלָתוּ יוֹתֵר גְּבוּהָהּ, עוֹבֵר עָלָיו יוֹתֵר וַיּוֹתֵר (עֵין לְקוּיטִי-מִוְהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן עז), וְעַקֵּר גְּדֻלַּת הַצְדִּיק הָאֱמֶת הוּא שְׁמַאִיר בְּאַנְשֵׁי
אוֹר וְדַעַת כְּזֶה, לְמַעַן יתְּחַזְּקוּ בְּכֹל מַצְבֵּיהֶם יִהְיֶה אֵיף שְׂיִהְיֶה.

אַחֵי הַיְקָר! חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כֶּלֶל,

טוב.

(הַבְּחֹר ... גֵּרוּ יְאִיר, נִהְיָה חֶתָּן הַשְּׁבִיעַ, הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתִּהְיֶה גַם אִתָּה בְּקָרוֹב
חֶתָּן, וְאַשְׁמַע מִמֶּךָ רַק בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

וּבִנְדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שְׁעַד עֲכָשׁוּ רְאִיתָ כְּבָר
 נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן עוֹד תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת
 נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּכְבָר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מַח): הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל גֶּשֶׁר צַר מְאֹד,
 וְהַעֲקֹר שֶׁלֹּא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל; כִּי צָרִיךְ לְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ הַיָּטֵב הַיָּטֵב,
 כִּי נִשְׁמָתוֹ הִיא "חֵלֶק אֱלֹהֵי מִמְעַל" (אִיּוֹב לֵא, ב) שֶׁיִּרְדֶּה אֶל זֶה
 הָעוֹלָם בְּהִתְלַבְּשׁוֹת גּוֹף עָכוּר כְּזֶה, וְעַקֵּר הַכּוֹנֵנָה בְּכַרְיָאֵת הָאָדָם
 שְׁמִיּוֹם הַיְלָדוֹ עַד יוֹם הַפְּרָדוֹ יַעֲסֹק בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם
 הַעֲשִׂיָה הַזֶּה, וּבִשְׂבִיל זֶה נָתַן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת תּוֹרָתוֹ
 וּמִצְוֹתָיו, כְּדֵי לְמַצֵּא גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 הַמְּסַתְּרֵת שָׁם, כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,
 וְהַכֵּל לְכֹל הוּא אֱלֻקוֹת גָּמוּר, אֵךְ נִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים אֱלוֹ אֲשֶׁר
 לְמַרְאֵה עֵינֵינוּ: דּוֹמָם, צוֹמָח, חֵי, מְדַבֵּר, וְעַקֵּר עַבְדֵּי-תַנּוּ הוּא
 לְהַסִּיר אֶת הַלְבוּשִׁים וְהַהֲסַתְרוֹת, וּלְגַלוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר זֶה
 צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, לִידַע כִּי בְשַׁעֲהַ שֶׁבָּא אֶל קִטְנוּת וְחֻשְׁךָ
 וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּכֹל הַלְבוּשִׁים וְהַהֲסַתְרוֹת
 הַמְּסַתְּרִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, תִּכְף-וּמִיד יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם
 לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשׁוֹ וּלְחַפְּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁהוּא
 יִתְבָּרַךְ הוּא מְקוֹר הַשְׂמֻחָה, וְהַסְטָרָא אַחֲרָא הִיא מְקוֹר הָעֲצֻבוּת,
 וְעַל-כֵּן כְּשֶׁתִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה וְחִדּוּהַ תְּמִיד, תִּדַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 מְשַׁרְהַ שְׂכִינָתוֹ בָּךְ, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפּוֹךְ — כְּשֶׁאֵתָה בְּעֲצֻבוּת
 וּבְמִרְרוּת, תִּדַע שֶׁהַסְטָרָא אַחֲרָא אוֹרְכִים עֲלֶיךָ מְאֹד, לְלַכְדֶּךָ
 בְּמִצְוֹתָם וְכוּ'; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, בְּרַח לְךָ מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת,
 וְשִׂמְחָה אֶת נַפְשְׁךָ הָעֲלוּבָה עַל כָּל פָּנִים מְרַגַע זֶה, וְתִהְיֶה רַק
 בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת אַחֲרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אֲשֶׁר ב' קטו בַּנְחַל רפא
ב' קטו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תזריע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה הַיָּא, שְׂאֵתָה יוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֹה, וּמָה
הַיִּיתָ עוֹשֶׂה בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?! וְלָכֵן מֵאַחַר שְׂזִכִּיתָ לְהַתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ
ז"ל, תַּעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת לְהַחֲזִיק בְּרַבְּנוּ ז"ל.

אוֹדוֹת עֲנִינִים שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ, אֲמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לָךְ כְּמָה
עֲנִינִים נְחוּצִים שְׂצָרֶיךָ כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְדַעַת, וְהוּא בְּעֲנִין פְּרִיעַת בַּעַל
חֹב, וְהַעֲתִיקְתִּי אוֹתָם מִסִּפְרָא שֶׁהוּא לְקוּיט מִהַפּוֹסְקִים, וְדָבָר זֶה מְאֹד
מְאֹד נְחוּץ לְחֹזֵר תָּמִיד, כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם הַלּוּיִם כְּסָף מְאַחֲרִים, וְאֵינָם
מְשַׁלְּמִים כָּלֵל, וְהֵם בְּכָלֵל: "לֹא רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלָם", וְאֵינִי יוֹדֵעַ
מִהֵיכָן קִבְלוּ הַתֵּר כְּזֹה לְלוֹוֹת וְלֹא לְשַׁלֵּם, וּבְשִׁבִיל זֶה אֲנִי מַעֲתִיק
לָךְ אוֹת בָּאוֹת, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֹזְפָה לְקִיָּמָם.

א. מְצֻנָה לְפָרַע חוֹבוֹ, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַפְטִיר מִזֶּה, כְּמוֹ שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר
לְהַפְטִיר מִשְׂאָר מְצוּוֹת, כְּמוֹ: מְצָה וְשׁוֹפָר וְתַפְלִין.

ב. כְּמָה גְדוֹל הַחַיּוֹב הַזֶּה, שְׂאֵם אֵינּוּ מְשַׁלֵּם מִעֲצָמוֹ, וּבָא הַמַּלְוֶה
לְגַבּוֹת מִכַּח בֵּית-דִּין, מְנִיחִין לוֹ מְזוֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם וּכְסוּת לְשָׁנִים-
עֶשֶׂר חֹדֶשׁ וּכְלֵי אֲמָנוּת שֶׁהוּא מְכָרָח לְמִלְאֲכָתּוֹ, וְכֹל שְׂאָר מְטֻלְטְלוֹ
וּסְפָרִיו וְקַרְקָעוֹתָיו מוֹכְרִין הַכֹּל בְּשִׁבִיל בַּעַל חוֹב, וְאֵין מְנִיחִין אֶפְלוּ
לְמִזוֹנוֹת אֲשֶׁתּוֹ וּבְנֵיהּ, דְּכֹל מָה שְׂיֵשׁ לוֹ מְשַׁעֲבָד בְּשִׁבִיל חוֹבוֹ.

ג. מִי שְׂיֵשׁ לוֹ לְשַׁלֵּם, וּמוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִלְשַׁלֵּם חוֹבוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֵישׁ
אֲלִים, עוֹבֵר עַל "לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ" (ויקרא יט, ג), שְׁכַל שְׂבָא מְמוֹן

רַכַּב אֲשֶׁר ב' קטז בַּנֶּחֱל

לִידוֹ בְּרִצּוֹן הַבְּעָלִים, וּכְשֶׁתִּבְעוּהוּ כְּבֶשׂ הַמָּמוֹן בְּחֻזְקָה וְלֹא הִחְזִירוּ, עוֹבֵר מִשׁוּם "לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ", וְעוֹד שֶׁנִּקְרָא רָשָׁע. וְאִם הוּא תַלְמִיד חֶכֶם, עוֹוֹנוֹ גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, שֶׁמִּתְחַלֵּל שָׁם שָׁמַיִם עַל-יְדֵי-זֶה, וְעוֹבֵר עַל "לֹא תַחַלְלוּ אֶת שֵׁם קְדוֹשִׁי" (וַיִּקְרָא כב, לב), וַיִּדַע הָאָדָם שֶׁמָּמוֹן אַחֲרָיִם שֶׁבִידוֹ לֹא יִצְלִיחַ, וּלְבִסּוֹף יִכְלֶה גַם אֶת מָמוֹן עֲצָמוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּהֵתֵר.

ד. אֶסוּר לַלְוֵה לַקַּחַת הַלְוָאָה וּלְהוֹצִיאָהּ שְׂלֵא לְצַרְךָ וּלְאֲבֹרָה עַד שְׂלֵא יִמְצָא הַמְּלוֹה מִמָּה לְגַבּוֹת חוּבוֹ. וְכֵן כָּל הַנוּטֵל מָמוֹן מִחִבְרוֹ עַל אֵיזָה עֶסֶק, אֶסוּר לְשַׁנּוֹת לְצַרְךָ עֲצָמוֹ, אִם עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יִהְיֶה לוֹ אַחֲרֵי-כֵן בְּמָה לְשַׁלֵּם לַמְּלוֹה, כִּי לֹא עַל אַפֵּן זֶה הַלְוָהוּ, וְנִקְרָא רָשָׁע בְּעִבּוּר זֶה. וְכַתֵּב רַבֵּנוּ הַ"חֲפֵץ חַיִּים" ו"ל: וּבְעוֹוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמִּפְקֵר אֲצֵלָם בְּשֵׂאֵט נֶפֶשׁ מָמוֹן אַחֲרָיִם, שֶׁעָמְלוּ וַיִּגְעוּ בְּהֵן בְּזַעַת אִפְיָהֶם, וְלִפְעָמִים יִגִּיעַ זֹאת עַד נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ בֵּיתָם מִמֶּשׁ, עַל-יְדֵי שְׁמוּרִידִים אוֹתָם פֶּתְאִם מִנְכַּסְיָהֶם וּמֵהוֹנָם וּמִכְבוֹדָם, וְעַל הָעֲלוּבִים הָאֵלּוּ נוֹכַח לֹאמֹר מָה שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב: "וַיִּהְיֶה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מִנְחָם, וּמִיָּד עֲשִׂקְיָהֶם כַּח וְאִין לָהֶם מִנְחָם" (קִהְלֵת ד, א); וְהָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ הַחוֹמְסִים, לְבָם בְּרִיא לָהֶם כְּאוֹלָם, שִׁיּוֹשְׁבִים בְּהִיכְלֵיָהֶם בְּכְבוֹדָם וּמִתְעַנְּגִים עַל דְּמֵי חִבְרֵיָהֶם (דְּמִים מִמֶּשׁ), וְאִינָם יוֹדְעִים כִּי לְבִסּוֹף יִגִּיעַ זֶה לְנֶפֶשׁ גַּם-כֵּן, וְכַדְכְּתִיב: "וְקָבַע אֶת קַבְעֵיָהֶם נֶפֶשׁ" (מִשְׁלֵי כב, כג); הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ מִדַּעְתָּם וּמִחֲשָׁבוֹתָם, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' קטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֹדֵר תְּזַרִיעַ ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבָי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבֵרָךְ הַצְּמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבֵּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַחֶסֶד הַיּוֹצֵאִים וְנוֹבְעִים מֵהָאֵי נֶחֱלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ

אֲשֶׁר ב' קטז בַּנְחָל רפג

ראשונות דעתיק וכו', שהוא מקור החכמה הקדומה וכו' ... נרו
יֵאִיר ויִזְרַח לְנֵצַח נְצָחִים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ומה יש לי להוסיף על דבריך, כי
מצאתי את התשובה בתוך דבריך... אך זאת אוכל להוסיף, כי בענין
העסק שלך, אתה משגח בהשגחה נוראה ונפלאה ממנו יתברך, כי
העסק הקדוש והנורא הזה הוא מסוד קרוב הגאלה וכו', ועל-כן מה
שיך לרדף אחר זה... או אחר זה... שיעזרו לך במעוה וכו', אתה
ברח לך רק אליו יתברך, ותהיה רגיל לספר לפניו יתברך את כל לבך
בפרטי פרטיות בכל פעם מחדש, ותספר לו כל העסק וכו', ומה חסר
לך וכו', ומה צריכים עוד לעסק וכו', ואז תראה נסים ונפלאות,
שיפתחו לך צנורות השפע ממקומות כאלו אשר לא שערך ולא
חשבת; ועל-כן למה תפל כל-כך בדעתך, האם שכחת כבר את עצם
הפליגת גלוי האמונה שרבנו ז"ל מגלה לנו, ואיך שנהיה רגילים
להמשיך את עצמנו רק אליו יתברך, כי רק אצלו יתברך ישועתנו
בפרטי פרטיות, ואז בידיעות אלו נזכה להגאל מגלות יצרנו הרודף
אחרינו, ונזכה להנצל מקנאה ושמא ומחלקת וכו', מאחר שאין אדם
נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתא אפלו
כמלא נימא (יומא לח.), ומה שרשום למעלה בעבורך שום ברירה לא
תוכל לקחת ממך בשום אופן שבעולם. אתה, בני, חביבי, ידידי הקר,
הדבק את עצמך בו יתברך, ו"השליך אל השם יתברך והוא יכלכלך,
לא יתן לעולם מוט לצדיק" (תהלים נה, כג). ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

למען השם, אל תדאג כלל, כי בעזרתו יתברך הפל יהיה על
נכון, תעסק בעסק הקדוש שלך ביתר עז וביתר מרץ, והכל בהצנע
לכת, ששום ברירה לא תדע מהיכן זה בא, אשר זהו סימן,
שמחשבתו רצויה לשמים.

הנ"ל.

רפד אָשֶׁר ב' קיז בנחל
ב' קיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר תְּזַרֵּעַ הַיְתַשְׁלִ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, וַיְדִיֵּד הַיְקָר,
הַבְּחֹזֵר הַשׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וַיִּישֶׁר כַּחֲךָ עַל זֶה,
כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי אֱלוֹ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, אִם לֹא
יִדְפְּסוּ עֲכָשׁוּ, מִי יוֹדֵעַ אִם יִדְפְּסוּ פַעַם, וּבִפְרָטִיּוֹת כָּל הַשִּׁיחוֹת שֵׁישׁ
תַּחַת יָדִי, אִם לֹא יִדְפְּסוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, יִהְיוּ נֹאבְדוֹת, וַיְהִיֶּה הַפְּסֹד
גְּדוֹל, וּבִימֵים הַבָּאִים יִהְיוּ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהַדְפָּסְתִּי לְמַשִּׁיבַת
נֶפֶשׁ וְלַחִיּוֹת וְלַחֲזוּק נִפְלָא לְהַדוֹרוֹת הַבָּאִים, וְאִךְ שֶׁעֲכָשׁוּ עָשׂוּ קֶצֶת
בְּלִבּוֹל וְרַעַשׁ וְכוּ', אֲבָל כְּשִׁיעֵבֵר רוּחַ הַקְּנָאָה — תַּתְּגַלֶּה הָאֱמַת
וְכוּ', וְכֵן הָיָה אֲצֶל ר' אֶלְטֵעֵר טַעֲפֵלִיקֵעֵר ז"ל, כְּשֶׁחִבֵּר אֶת הַסְּפָרִים:
"מַשִּׁיבַת נֶפֶשׁ", "הַשְּׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ" וְכוּ', הֵיוּ הַרְבֵּה לְצִים עוֹשִׂים
לְיַצְנוֹת מִמֶּנּוּ (בֵּן שְׁמַעְתִּי כְּמָה פְּעָמִים מֵר' לױ יִצְחָק (נְרוּ יְאִיר)
[ז"ל]), וְעֲכָשׁוּ רוּאִים מֵה גָּרְמוּ סְפָרֵי הַיְקָרִים בְּעוֹלָם, כִּי עַל יָדָם
נִתְקַרְבוּ כְּמָה מְאֹת וְכוּ' נִפְשׁוֹת אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְנִדְפְּסוּ כְּכָר יוֹתֵר
מִחֲמַשׁ עֲשָׂרָה פְּעָמִים, וְכֵן זַפְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְקַרֵּב וְלַהֲתַנַּדֵּעַ
מִרַבְּנוּ ז"ל עַל-יְדֵי סֵפֶר "מַשִּׁיבַת נֶפֶשׁ", וְגַם זַפְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
לְהַדְפִּיס אֶת הַמַּשִּׁיבַת נֶפֶשׁ וְהַשְּׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּיוֹתֵר מֵעֲשָׂרַת אֲלָפִים
טַפְּסִים בְּשָׁנַת תַּשְׁכ"ה, וְהַפְּצָתִים בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל בְּזוֹל מְאֹד
בְּכַמָּה פְּרוּטוֹת, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאָר אֲצֵלִי כְּלוּם מִכָּל הַסְּפָרִים, וּכְמוֹ-כֵן
יִהְיֶה עִם הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁזַּפְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְחַבְרָם, כִּי כְּמָה
מֵהֶם כְּכָר נִדְפְּסוּ בְּמַהְדוּרָה שְׁנֵי־הָ, וּבִפְרָט הַקְּרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמַּטָּה
נִדְפְּסוּ כְּכָר עַד עֲכָשׁוּ בְּאַרְבַּע מַהְדוּרוֹת, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מֵה
שֶׁאֲמַר לְךָ ... כִּלְךָ מִמֶּנּוּ, יַעֲבְרוּ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר מֵהֶם
זְכָר בְּעוֹלָם, וְעַד־כֵּן הַסְּפָרִים יִדְפְּסוּ וַיִּחְזְרוּ וַיִּדְפְּסוּ וַיִּתְפַּשְׁטוּ בְּעוֹלָם,
וַיִּחְיוּ אֲלָפִים וְרַבּוֹת בְּגֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן לְמָה תִּהְיֶה בְּחִלְשׁוֹת

אָשֶׁר ב' קיח בַּנְחָל רַפָּה

הַדַּעַת מַה שֶּׁפִּטְפֹּט... וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), כִּי יֵשׁ כַּמָּה סִפְרִים עֲכָשׁוּ וְכוּ', וְאָסוּר לְהִלְעִיג עֲלֵיהֶם, כִּי יִהְיֶה נִדוֹן בְּצוּאָה רוֹתַחַת וְכוּ', עֵינַי שָׁם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ חוֹלְקִים עַל שׁוּם סִפְרִים קְדוּשִׁים, שֶׁנִּבְנֵנוּ עַל יְסוּד מוֹסֵד פְּסוּקֵי תנ"ךְ וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוּשׁ, וּבְנוֹיִים עַל סִפְרֵי הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים; טוֹב לְהוֹדוֹת לַה' עַל כָּל הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קיח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לִנְכוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקָר רָאָה לְשִׁמְחַ מְאֹד, וְצָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ עַל מַדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא הַדְּבָר שֶׁמִּגִּיעַ לְאָדָם מְאֹד מְאֹד קֶשֶׁה, כִּי הָאָדָם — מֵרַב צְרוּתָיו וְטְרִדוֹתָיו נוֹפֵל בְּדַכְאוֹן עֲמָק, וְצָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁיִּגִּיעַ אֶל שְׂמִחָה אֱמֵתִית, וְעֲקָר הַשְּׂמִחָה הוּא כְּשׁוֹזְכִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הוּא בֵּין הַשְּׂמִחָה הַמְקַשְׂרָנוּ אֶל שְׂרֵשׁ הַשְּׂמִחָה; וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם אֶת סִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְאֵז לֹא יִצְטָרֵף לְשׁוּם תַּחְלִיף אַחֵר כָּלֵל; כִּי בְּאֱמַת אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר אֶפְלוּ שְׂמִקְרָבִים אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אַף-עַל-פִּי-כֵן הֵם רָצִים וּבָאִים מְזֵה אֶל זֶה וּמְזֵה אֶל זֶה וְכוּ' וְכוּ', וְאֵינָם מוֹצְאִים אֶת מְקוֹמָם, זֶה סִימָן שְׂאֵינָם מְקַרְבִּים בְּאֱמַת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי אִם הָיוּ מִתְמִידִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֵז לֹא הָיוּ צָרִיכִים לְבָרַח מְזֵה אֶל זֶה, אוֹ לְרוּץ מְקַבֵּר

רפו אשר ב' קיט בנחל

צדיק זה אל קבר צדיק זה וכו' וכו', פי הנה להם רק את הקדוש-ברוך-הוא; פי מי שמקרב באמת אל רבנו ז"ל, רבנו ז"ל פותח לו את מחו ודעתו, עד שרואה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ונפתח לו פיו לדבר עמו ותברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, פי הצדיק מעורר את בני-אדם מהשנה (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), וזה הסימן אם אדם מקרב אל רבנו ז"ל אם לאו — אם הוא מרבה בשיחה בינו לבין קונו; ועל-כן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ואז טוב לו כל הימים.

מה אמר לך, ידידי הנקר, אם היית מתמיד מאד בספר הקדוש "לקויטי-מוהר"ן", אז הנה נפתח לך הלב והמח, והיית מדבר הרבה עם הקדוש-ברוך-הוא, ולא היית צריך את אף אחד, רק את הקדוש-ברוך-הוא, והיית הכי מאשר בחיים. ובאמת אין לך מאשר יותר מזה שמקרב אל רבנו ז"ל באמת, שפותח לו את לבו, שזוכה להשיג בהשגת אלקות, וידבר עמו ותברך; אשרי מי שזוכה לזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קיט.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר תזריע ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי הנקר מאד, האברך השותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה להשיבך דברי אמת ככר כתבתי לך כמה פעמים, שעליך לחזור הרבה בספרי רבנו ז"ל, ואז ככר לא תצטרך לדבורים אחרים.

חמדת לכבי! חזק ואמן מאד מאד, ואל תפל בדעתך, פי

אֲשֶׁר ב' קכ בְּנַחֵל רפז

בְּיָדָי תִּזְכֶּה לְצֵאת מִצְרוּתִיךָ וּמִמְצוּקוֹתֶיךָ שֶׁסָּבְבוּ אוֹתְךָ. הֶעֱקַר בְּרַח לְךָ אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתַהֲיֶיהָ עַל זֶה עֵקֶשׁן גָּדוֹל. וְעַל כָּלֶם — שְׂמַח תְּשַׂמַּח אֶת נַפְשְׁךָ, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל עַל-יְדֵי הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים נוֹפְלִים בְּעֵצְבוֹת וְכוּ', עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אָבֵד מְנוּס, חַס וְשְׁלוֹם, עַל-כֵּן הִהְכַרְתָּ לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְתַדְדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי עַל-יְדֵי שְׂבוֹרְחִים מִהַיְסוּרִים אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאַחֲרֵיכֶּךָ מִתְחַזְּקִים לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּעִים עָלָיו חֲדוּשֵׁי דְאוֹרֵי־תֵא (עַיֵן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְכַתֵּב אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּחֲדֵשׁ, וּבְאִפְּן כְּזֶה תִּתֵּן נִיחָא לְמַחֲיִן וְכוּ'.

אַהוּבִי, אַחִי, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, שׁוּם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְהִיטִיב עִמָּךְ אוֹ לְהַרְעֵ לְךָ, כִּי הַכֹּל בְּרִשׁוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה רַק לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמָּךְ אֶלְיוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מְצוּרַע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ עַל גְּדֹל הַבְּלָבוּלִים וְהַתְּגָרוֹת הַיָּצָר שֵׁשׁ עָלֶיךָ וְכוּ', עַד שֶׁכִּמְעַט שֶׁתִּשְׁרַף, רַחֲמָנָא לְצַלָן, מֵרַב הַתְּבַעְרָה שְׂבוּעֶרֶת בְּךָ מִהַתְּאַנְוָה הַכְּלָלִית. מָה אִמַר לְךָ, כְּבָר הַקְּדִים לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רְפוּאָה לְמַכּוֹתֵינוּ, וְשִׁלַּח לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא הַכֵּין אֶת הַכֹּלִים לְמַשִּׁיחַ צְדָקְנוּ שֵׁיכַבֵּשׁ בּוֹ אֶת הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַכְנִיס אֶת עֲצֻמָּנוּ הַיֵּטֵב בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה,

המלאה עצות והתחזקות נוראה ונפלאה מאד, ולקיים את כל הנאמר שם בתמימות ובפשטות גמורה בלי שום חכמות; ועל-כן, אהובי, אחי! תעשה לעצמך שעור בלקוטי-מוהר"ן הקדוש בכל יום, ותבקש מהשם יתברך על כל תורה בפרטי פרטיות, שתזכה לקיים כל הנאמר שם, ומה שאתה מבקש שארשם לך בדרך מכתב כל העצות וההנהגות טובות שיוצאות מכל תורה, לדעתי הוא אף למותר, כי על ענין זה חבר מוהרנ"ת ו"ל את הספר "קצור לקוטי מוהר"ן", אשר נצטנה מפני רבנו ו"ל לתברו, ועל-כן חזר בהספר הנ"ל, ולא תצטרך אל מכתבי ודבורי, אף יען שאתה מפציר שיהיה לך לתועלת גדולה, כי המכתבים שבספר "אשר בנחל" מעוררים ומחיים ומחזקים אותך, אמרתי, בלי גדר, לכתב לך בכל פעם מכתב אחד, ויהיה כלול מתורה אחת.

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איך שיהיה, ואל תניח את עצמך (שקורין זיך אפלאזן^ב) בשום אפן שבעולם יהיה איך שיהיה, ואתחיל במכתב זה לדבר עמך מהמאמר המובא בהתחלת ה"לקוטי-מוהר"ן", שהיא ההתגלות של רבי שמעון בר יוחאי (ואשר כפי המובן) ונעתק בארוכה בספר "שפת הנחל", שפונתו במאמר זה לגלות את נוראות הפלגות מעלת גדלתו ו"ל, ואיך שמשנה רבנו ו"ל נבא עליו בפסוק (דברים לא, כא): כי לא תשכח מפיו זרעו, שהוא סופי תבות: י'ח'א'י, הינו פי יצא אחד שיהיה מזרעו של יוחאי, והוא יגלה גלויים כאלו בסודות התורה וסתרי נסתרות כל העולמות, עד שמי שיעין בהם יתעורר לבו מאד מאד בתשוקה עצומה לשוב אליו יתברך, ויאיר על עצמו אורו הגנוז, כי הלמוד בספר הזהר מסגל מאד מאד, פי הלשון בעצמה מעוררת (עין שיחות-ה"ן, סימן קח), ובפרט ספר התקונים, שהוא כלול מכל החכמות (עין שם); ועל-כן ראה גם ראה, אהובי, אחי, ללמד בכל יום שעור בזהר ותקוני זהר, והיא הצלחת הנפש גדולה מאד

(ב) לעזב את עצמו.

אָשׁוּר ב' קב בְּנַחֵל רפ"ט

מאד. וְתַרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד כְּסִדְרָן שְׁעוֹר אֶחָד בַּזְהַר וְשְׁעוֹר
 בְּתַקּוּנֵי זֶהר לְאֵט לְאֵט, וּבְכֹל יוֹם תִּדְפָּדֶף אֶת הַדְּפִים (מִישׁ דִּי
 בְּלֻעֻטְעֵרֶא) עוֹד מְעַט וְעוֹד מְעַט, עַד שְׁתִּזְכֶּה לְסִיּים וְאִז תִּתְחִיל עוֹד
 פְּעַם, (מְלַבֵּד זֹאת תּוֹכֵל לְלַמֵּד בְּדֶרֶךְ וּבְאִפְסָן שְׁתַּרְצָה. וְרֵאִיתִי אֲצֵל
 אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אִישׁ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא, מְקַבֵּל גְּדוּל, שְׁדַרְכוּ לְלַמֵּד
 בְּכֹל לַיִל שְׁבַת-קָדֵשׁ אֶת הַזְהַר מִפְּרִשְׁתֵּי הַשְּׁבוּעַ, וְאִינוּ הוֹלֵךְ לִישׁוֹן
 עַד שְׁמִסְיָמוֹ). וּמַחֲמַת שְׂרָבֵי שְׁמֵעוֹן בֵּר יוֹחֵאֵי הִיָּה תַחֲלַת הַתְּקוּן
 שְׁלֵאֲחַר הַחֲרָבָן וְכוּ', וְהַתְּחִיל לְהֵאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי
 סְפָרָיו, אִף דְּבָרָיו הֵם סְתוּמִים וְגִנּוּזִים עַד מְאֹד, עַל-כֵּן בָּא הָאֲרִיז"ל
 וּפְרַשׁ אֶת הַגִּנּוּז וְהִנְעִילָם שְׁבַסְפָּרֵי הַזְהַר, וְהֵם דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים
 וְהַנוֹרָאִים שְׁבַסְפָּרֵי עֵץ חַיִּים וּפְרֵי עֵץ חַיִּים וְהַשְּׁמוּנָה שְׁעָרִים וְכוּ'
 וְכוּ', וְעַל-כֵּן אִם נִכְנָסָה בְּךָ תְּשׁוּקָה, תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר גַּם בָּהֶם.
 וּכְמֵאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל סֵפֶר הַ"עֵץ חַיִּים": "עַס אִיז אַ טַייער מוֹסֶר
 סֵפֶר"^פ, וּמַחֲמַת שְׁלָאוּ כָּל מַח הָאֲנוּשִׁי סוּבֵל וּמַבִּין אֶת אֱלוֹ הַרְזִים,
 לְזֹאת בָּא הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְגִלָּה וְהוֹרִיד אֶת שְׁכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְהִלְבִּישׁ וְגִלָּה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלְבוּשִׁים וְגִלוּיִים כְּאֱלוֹ,
 לְהַבִּין וְלְהַשְׁכִּיל עַל יָדָם בְּסֵפֶרֵי הָאֲרִיז"ל וּבְסֵפֶרֵי הַזְהַר, וְהֵם הֵם
 הַחֲדוּשִׁים הַמּוֹבָאִים בְּסֵפֶרֵי תַלְמִידֵי הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ בַּעַל הַתּוֹלְדוֹת
 וּבֶן פֶּרֶת וּכְתַנְתִּי, שְׁסֵפֶרֵי הֵם קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן סֵפֶרֵי תַלְמִידֵי
 תַלְמִידֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת סֵפֶרֵי הַחֲסִידוֹת, כְּגוֹן: הַנֶּעַם
 אֱלִימֶלֶךְ וְשָׂאֵר הַסֵּפֶרִים הַקְּדוּשִׁים (שֶׁהַזְהַר וְצוּה רַבְּנוּ ז"ל לְלַמֵּד
 בָּהֶם, עֵינַי תַּיִי-מוֹהֲרִין [סִימָנִים: שִׁי, תַקְנָן]); וְעַל-כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְךָ
 לַעֲשׂוֹת לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר בְּכֹל שְׁבוּעַ בְּאֵילוֹ סֵפֶרֵי חֲסִידוֹת עַל-פִּי דֶרֶךְ
 הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, תִּרְאֶה לְלַמֵּד וּלְעֵינַי בָּהֶם, וּמִמֶּשׁ חַיִּים
 חֲדָשִׁים תִּרְגִּישׁ. וְהִנֵּה מַחֲמַת שֶׁהַדּוֹר יֵרֵד מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 וְהַבַּעַל-דְּבָר מְטַמֵּא הָעֶקֶר אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּפָגַם

(צ) תִּדְפָּדֶף הַדְּפִים.

(ק) זֶהוּ סֵפֶר מוֹסֶר יֶקֶר.

(ר) הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ רַבֵּי יַעֲקֹב יוֹסֵף מִפּוֹלְנָאָה, מַחֲבֵר הַסֵּפֶרִים: תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף, בֶּן פֶּרֶת
 יוֹסֵף, כְּתַנְתִּי פְּסִים.

הַבְּרִית, וּמִכְשֵׁילִם בְּהַרְהוּרִים וְהַסְתַּכְּלִיּוֹת מְגִנּוֹת וְכוּ', וְכֵן שְׁנִתְּרָבָה הַקְּטָגוֹרָה בֵּין יִשְׂרָאֵל, עַד שְׁמֵרֵב הַתְּמוּרוֹת נִתְּפָרְסְמִים מִפְּרָסְמִים שֶׁל שְׁקֵר וְכוּ', וְאִין אִישׁ יוֹדֵעַ הֵיכֵן מָשָׁה שְׂרוּי וְהֵיכֵן אֶהְרֵן שְׂרוּי וְכוּ', עַד שְׁנִסְכֶּם בְּדַעַת הַמּוֹן הָעַם — שְׁלֹשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִהְשִׁיג מְדַרְגּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִהְאִיר עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת נֵעַם זֵיו אֹורוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה לֹא שֶׁיֵּף לָהֶם, רַק לִיחִידֵי סִגְלָה וְכוּ', לְזֹאת חֵמַל עֲלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשָׁלַח אֲלֵינוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא גָמַר כָּל הַתְּקוּן שְׁלֹאֲחֵר הַחֲרָבָן, וְהוּא הֵכִין אֶת הַפְּלִים לְמַשִּׁיחַ צְדָקָנוּ, שְׂיָבוֹא וְיִתְגַּלֶּה בְּמַהְרָה, וְיָשִׁיב אֶת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמַּשִּׁיחַ בְּדַעַתוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כִּי הַלְמוּד שְׁלוּמֵד רַבְּנוּ ז"ל הוּא לְהִרְאוֹת וּלְגַלּוֹת לְדָרֵי מַעֲלָה שְׁעֵדִין אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל וְכָלֵל בִּידְעֵתוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז', וּבַחֲיִי-מוֹהֲר"ן), וְלְדָרֵי מִטָּה — אֱלוֹ הַמְּנַחִים בְּעַמְקֵי הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמַתְחַתִּיו, הוּא מְגַלֶּה לָהֶם, כִּי אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעֵדִין גַּם מִמְּקוֹמָם הַמְּגִנָּה וְכוּ', יְכוּלִים לְחַזֵּר וּלְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִם רַק יִרְצוּ וַיִּחַפְּשׁוּ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב וּבַחֲיִי-מוֹהֲר"ן), כִּי צְמִצָּם וְהַסְתִּיר בְּאֵלְפִים וּרְבִבוֹת צְמִצּוּמִים וְהַסְתָּרוֹת אֶת לְמוּדֵי הַקְּבֵלָה שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאִי וְכוּ', בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן" בְּשֶׁכֶל גְּדוֹל וְעַמֵּק כְּזֶה, עַד שֶׁעַל יָדוֹ גַּם הַפְּגוּם וְהַרְחוֹק בְּיֹתֵר, אִם יִתְמַד בָּהֶם, יֵאִיר עַל נַפְשׁוֹ הָאֶרֶת אֹורוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכֶּה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלְדַבֵּק נַפְשׁוֹ בְּשִׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן (כַּמּוּבָא וּמוּבָן זֶה בְּהַרְבֵּה מְשִׁיחֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁבַחֲיִי-מוֹהֲר"ן), וְעַל-כֵּן סִיֵּם אֶת הַמְּאָמֵר וְהַגְּלוּי שֶׁל גְּדֻלַּת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאִי עִם "וְעַכְשָׁו יֵשׁ נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, שְׁגָם הָעִיר וְקַדִּישׁ, גַּם-כֵּן צָרִיף לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ", הֵינּוּ כִּי עַכְשָׁו שְׁכָבֵר יֵרֵד הָעוֹלָם כָּל-כָּף אִי אֶפְשָׁר לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלִהְבִּין בְּאֲמַת בְּדַרְף הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל וְרַשְׁבַּ"י, כִּי אִם עַל יָדוֹ, כִּי הוּא מְקִים וּמְרַפָּא אֶת כָּל הַחוּלָּים וְהַנְּפוּלִים וְכוּ', וְנוֹתֵן לָהֶם עֲצוֹת וְהַדְּרָכוֹת אֵיף לְשׁוּב וּלְחַזֵּר וְאֵיף לְהֵאִיר עַל נַפְשׁוֹ וְכוּ' הָאֶרֶת נֵעַם זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן עַכְשָׁו בְּיָמֵינוּ אֱלֹהֵי, הָעֵקֶר לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם "הַלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן"

אֲשֶׁר ב' קב בְּנַחֵל רִצָּא

הפּוֹתְחִים גִּידֵי קִשְׁיֹת הַלֵּב (עַן תִּי-מוֹהֲרִין, מַעֲלַת תּוֹרַתוֹ וּסְפָרִיו), וְכֵן
 "הַסְּפוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת" הַמְּעוֹרָרִים מִהַשְׁנָה הַעֲמֻקָּה (עַן לְקוּטֵי-מוֹהֲרִין, חֵלֶק
 א', סִמֵּן ס'), וְכֵן סֵפֶר הַמַּדּוֹת, שֶׁהוּא מְדַרְיָךְ אֶת הָאָדָם בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת,
 שֶׁהוּא יְסוּד כָּל הָאָדָם, כִּי הַמַּדּוֹת הֵן עֲתִיק [עַן בְּהַקְדַּמַת סֵפֶר
 הַמַּדּוֹת, אֵיךְ שָׂרְבֵנוּ ו"ל הִזְהִיר לְשִׁקֵּד בְּסֵפֶר זֶה, וּבְפֶרוּשׁ אָמַר אֵט
 דָּאֵס הָאֵט מִיךְ גִּימַאכְט פֶּאָר אֵיִין אִיד"ש]. וְדִיקָא עַל-יְדֵי אֵלוֹ הַסְּפָרִים
 יִפְתַּח דְּעַתְנּוּ וּמַחֲנּוּ לְהַבִּין בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים. וְהִנֵּה רַבֵּנוּ ו"ל
 אָמַר, שֶׁהוּא מִשְׁתַּוְּקֵק לְאַבְרָךְ אֶחָד שִׁיְהִיָּה בַעַל לְשׁוֹן וְכוּ', וְעַל יְדוֹ
 יִזְכֶּה לְבָאָר וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, עַד שְׁגַם נַעֲרִים יוּכְלוּ
 לְהַבִּינֵם. וְכִבֵּר יְדוּעַ לָנוּ שֶׁהָאֲבָרָךְ הַזֶּה הִיָּה מוֹהֲרַנְיָתָ ו"ל, שְׁזָכָה
 בְּכַח רַבֵּנוּ ו"ל לְחַבֵּר אֶת סֵפְרֵי הַלְּקוּטֵי-הַלְּכוֹת, שֶׁשָּׁם כְּלוּלִים הַלְּכָה
 וְקַבְּלָה רְזִין וְרִזִּי דְרְזִין, שֶׁפָּרֵשׁ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה עַל-פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ
 ו"ל, אֵף מַחֲמַת שְׁדַבְּרִיו הַקְּדוּשִׁים מְעַרְבִים יַחַד, וְאֵינָם מְסֻדָּרִים,
 עַל-פֶּן קִשְׁיָה לְמַצָּא אֶת הַכֹּל. וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵי הַנְּבֻזָּה וְהַדֵּל
 וְהַשְׁפִּיל, שֶׁכִּבֵּר טַעַמְתִּי מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת אֶלְךָ פְּעָמִים, וּמְסֻרְתִּי נִפְשִׁי,
 גּוּפִי וּמְמוֹנֵי לְהַפְצֵת וּלְפָרְסוּם אוֹרוֹ הַגְּנוּזִי שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם
 בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וְסִבְלָתִי בְּעִבּוּר זֶה בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמִים
 וּמַחֲלַקַת וְקִטְרוּגִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ', וּבְזָכוֹת זֶה עוֹרְרָנִי וְחִזְקָנִי
 לְהַתְּחִיל לְסַדֵּר דְּבָרֵי מוֹהֲרַנְיָתָ ו"ל בְּסֻדֵּר יָפֵה וְנִפְלֵא מְאֹד, דְּבָר דְּבָר
 עַל מְקוּמוֹ, מֵהַ שִׁיף לַתּוֹרָה וּמֵהַ שִׁיף לְמוֹעֲדִים, וּמֵהַ שִׁיף לְסֻדּוֹר
 שֶׁהוּא כְּוִנַת הַתְּפִלָּה, וּמֵהַ שִׁיף לְתַרְי"ג מִצְוֹת, וּמֵהַ שִׁיף לְמַדּוֹת
 הָאָדָם, שֶׁהֵן יְסוּד כָּל הָאָדָם, וְזָכַנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם לְהַעֲמִיק קִצָּת
 בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים, וְצִרְפָּתִי וְשִׁלְבָתִי בֵּינֵיהֶם מֵאֲמָרֵי
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזִהַר הַקְּדוּשׁ, אֲשֶׁר עַל יָדָם
 מְאִירִים דְּבָרֵי וְחִדּוּשֵׁי כְּמִין חֶמֶר, וְהֵם מוּבְנִים לְכֹל, כִּי נִכְתְּבוּ
 בְּלְשׁוֹן פְּשוּטָה וְקִלָּה מְאֹד מְאֹד, וּמֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאֲמַת אֲבַקְשׁ,
 שְׁלֹבַל יֵאמַר פִּי דְבָר שְׂאִינּוּ צְרִיף, וְאֵל תִּרְשֵׁם יְדֵי דְבָר שְׂאִסּוֹר
 לְגִלוֹתוֹ וּלְפָרְסוֹ, וְאִזְכֶּה לְשׁוּב בְּאֲמַת בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית, וּלְבַל

(ש) הִנֵּה זֶה עָשָׂה אוֹתִי לִיהוּדִי.

רצב אָשֶׁר ב' קכא בנחל

אטעצה אַת עֶצְמִי וּמְכַל שְׁכֵן אֶת אַחֲרִים, חס וְשְׁלוֹם, וְאַזְכָּה לְהִיּוֹת
כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכְרִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

הדורש שלומך...

ב' קכא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מצורע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר
לִי מְאֹד, הָאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת שְׁבִרוֹן לִבְךָ לְנִכּוֹן
קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְנַחֲמֶךָ אוֹ לְחַזְקֶךָ הֲלֵא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ, הַפֶּה
בְּהֵם וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ. וּבְאַמֶּת מְבֹאָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן סא, שְׁעַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים הַסִּפְרִים אֵינֶם
נִחְשָׁבִים בְּעֵינָיו, וּמִזֶּה בָּאִים הַמּוֹתְרוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אֶת מַחוּ וְכוּ', עֵינֵי
שָׁם; כִּי בְּאַמֶּת כְּשֵׁיחֵיהָ אָדָם שׁוֹקֵד עַל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִדֵּי יוֹם
בְּיוֹמוֹ, אִזּוֹ לֹא יִהְיֶה צָרִיךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁתַּחֲזִקוּ וּתְאַמְצוּ, כִּי כִּבְר
הַכִּינוּ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהַר"נ"ת ז"ל אוֹצְרוֹת וְאוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת שֶׁל
דְּבוּרִים וְעֻצּוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת עַל כָּל מְאוּרָע בַּחַיִּים וְכוּ', לְשׁוֹב מִשָּׁם
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעָלֵינוּ רַק לְהִכְנִיֵם מַחֲנוּ וְדַעַתְנוּ בְּהֵם, לְחַפֵּשׁ וּלְסַלֵּס
בְּהֵם, לְשֹׂאֵב וּלְהַעֲתִיק מֵהֵם בְּכֻלָּם מְכֻלָּם שׁוֹנִים וְכוּ', וְאִזּוֹ לְעוֹלָם
לֹא נִפְלָ בְּדַעַתְנוּ.

חֲמִדַת לְבָבִי! הֶעֱבַר אֵינִי, עֲשֵׂה הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה עַל-כָּל-פָּנִים
מִעֲכָשׁוֹ, מְרַגֵּע זֶה רֵאָה וְהִבֵּט וְהִבֵּן וְחַכֵּם אֶת נִפְלְאוֹת הַנְּסִים
וְהַנְּפִלְאוֹת הַטּוֹבוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת שֶׁכָּבֵר עָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד
עֲכָשׁוֹ בְּכֻלְלִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת, תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְתַן
תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, כִּי הַתּוֹדָה
וְהוֹדָאָה הוּא שֶׁעָשׂוֹעַ עוֹלָם הֵבָא (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'),

אֲשֶׁר ב' קכא בַּנְחַל רצג

וְצָרִיךְ שְׂתַחַקְק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתָּךְ, כִּי מֵה שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו הַכֹּל לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, כִּי כָּל מְאוֹרְעוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם הֵם לְטוֹבָתוֹ (עֵינְ לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וְאֶפְלוּ אֵלָיו הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת וְכוּ' שֶׁנִּפְלְתָ וְנִשְׁלַכְתָּ כְּבָר עַד עַכְשָׁו, בְּיָדָי יֵשׁ בְּזֶה בְּנֵה עֲמָקָה אֲשֶׁר אֵין אָנוּ יוֹדְעִים כָּלֵל, כִּי הוּא מְסַתְרֵי הַהִשְׁגָּחָה, מִי יוֹדֵעַ שְׂרֵשׁ נִשְׁמַתָּךְ, וּמָה אַתָּה צָרִיךְ לְתַקֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, רַק תִּתְחִיל מִרְגַע זֶה מִחֲדָשׁ, לְהִשְׁתַּוְּקֶךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהֵנָּה מְבָאָר בַּתּוֹלְדוֹת הַקְּדוֹשׁ פְּרָשָׁה זו, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע אֲשֶׁר מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הֵן בְּבֵיתוֹ וְהֵן בַּחוּץ וְהֵן מִבְּגָדָיו וְכוּ', הַכֹּל בְּבַחֲיִנַת נִגְעִים שְׂבָאִים עָלָיו מִחֲמַת חֲטָאָתָיו, וְתַקוּנוֹ — "בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה" (וַיִּקְרָא יג, מו), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה רַחֵם בְּתוֹשֻׁבָה, "וַיָּבֵא אֵלָיו הַכֹּהֵן" שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, "וַיִּטְהַרוּ", עֵינַי שָׁם; הֵינּוּ כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל הוּא עֵצָם אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַזֹּז: דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, שְׁלִפְנֵי מְרָאָה עֵינֵינוּ, וְכַשֵּׁי לְאָדָם לְפַעֲמִים אֵיזוֹ מְרִירוֹת מְאֹדִים אֶחָד אוֹ מִבְּעַל חַיִּים אוֹ מִצוּמַח אוֹ מִדוּמָם (כְּגוֹן דִּירְתוֹ), הַכֹּל הוּא מְסַבֵּת שְׁלֵא קִשְׁרָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהֵיךָ יוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה שְׂאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁל דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִז לֹא הֵיךָ בְּיָדָם לְהַרְע לּוֹ, וְעַכְשָׁו שֶׁנִּפְלַ בְּדַעְתּוֹ, וְנִתְרַחַק מִיְדִיעָה זו, עַל-כֵּן עוֹבֵר עָלָיו מֵהֶם מֵה שֶׁעוֹבֵר, שְׁפָל זֶה בְּכֹלֵל נִגַע, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל-כֵּן תַקוּנוֹ הוּא "בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה", שְׂרִיגִיל אֵת עֵצָמוֹ לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרִיגִיל בָּה, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שְׂיָבוֹא אֵלָיו הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַכֹּהֵן (כִּי כְּשֶׁמִּתְמַיְדִים בְּתַפְלָה וְהַתְּבוֹדוֹת אִז דִּיקָא זוֹכִים שְׂמַאִיר בּוֹ הַצַּדִּיק), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִטְהַר, הֵינּוּ שְׂיַחֲזוּר אֵל מְדוּרְגָתוֹ הָרֵאשׁוֹנָה, לִידַע שְׂאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵל יְדִיעָה זוֹ זוֹכִים לְבוֹא רַק עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֲמַתִּית אֵל הַצַּדִּיק, כִּי הוּא הַמְּגַלָּה אֵת אֲמַתֵּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שְׂאָנוּ זוֹכִים לִידַע מִהַצַּדִּיק

רצד אָשֶׁר ב' קכא בַּנְחַל

הַאֲמַת, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְצִיְתוֹ בְּאֲמַת וּבְתַמִּים, וּלְקַיִם אֶת כָּל דְּבָרָיו בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה נִזְכָּה לְצִיַּת וּלְקַיִם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), וּכְבָר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַל-יְדֵי תַקְףֵהּ הַאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע שְׂאִין בַּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה וּבְהַכֵּל גְּנוּז אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי יְדִיעָה זוֹ יִהְיֶה לוֹ כַח הַגְּדֵל וְכַח הַצּוּמַח, וְיִזְכָּה לְהֶאָרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי אֲרִיכוֹת אִפְסִים תְּלוּיָהּ בְּאֲמוּנָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנח), וְאֶחָד מֵהַתְּנָאִים בְּאֲרִיכוֹת אִפְסִים וּסְבָלְנוֹת שְׁצָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ הוּא לְגַבֵּי עֲצָמוֹ, שְׁרוּאָה שְׁחַבְּרִיו כְּכָר זָכוּ לְמֵה שְׁזָכוּ בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהוּא עֲדִין רְחוּק כָּל-כָּף וְכוּ', וְאֲדַרְבָּה תְּכֻלִּית הַהַפּוּף נַעֲשֶׂה עִמּוֹ וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַתָּם הַקְּדוֹשׁ (עֵין סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט'), שְׂהֵיָה תְּמִיד רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקוֹ וְגוּרְלוֹ וְעַל הַמְּנַעַל שְׁעֲשֶׂה, אֶף שְׂהֵיָה בֶּן שְׁלֹשָׁה קְצוּוֹת, וְלֹא הָיָה לוֹ לֹא טַעַם וְלֹא הָדָר וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, כִּי הֲלֹא זוֹ עַבּוּדַת עֲצָמִי, דָּאֵס אִיז דָּאֶף מִיַּיְנִי ס"ה, וְהָיָה רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! בְּלֶף מְאֻחָרִים, מֵה לֶף עַם אַחֲרִים, כְּכָר אָמַר הַתְּנָא (אָבוֹת ו, ד): "אַל תִּתְּאוּהָ לְשִׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים, כִּי שִׁלְחָנָךְ גְּדוֹל מִשִּׁלְחָנָם", תִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה עַל חֶלְקֶךָ, וְכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה וְכָל שְׁעֵרָה וְשְׁעֵרָה שְׂתַחַטֵּף בְּכָל יוֹם תִּהְיֶה יִקְרָה בְּעֵינֶיךָ מְאֹד מְאֹד, וְתִרְאֶה לְהַחֲבִיא אֶת עֲצָמְךָ מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלֹא תִתְּחִיל לְהַסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל, יִהְיֶה לָהֶם מֵה שְׁלָהֶם, וְכֵן תִּסְגֵּר אֲזוּנֶיךָ לֹא לְשִׂמְעַ שׁוֹם קוֹל וְחִסְרוֹן הָעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא תַחֲיָה חַיִּים אַרְפִּים, חַיִּים מְתַקִּים (עֵין סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י"ג מִיּוֹם הַשְּׁנִי), וְעַל כָּלֵם — לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּמַדַּת אָרֶךְ אִפְסִים, שְׂהִיא הַמְּדָה הַטּוֹבָה שֶׁל סְבָלְנוֹת, לְסַבֵּל הַכֹּל וְלֹא לְכַעַס וְלֹא לְהַקְפִּיד עַל שׁוֹם דְּבָר, שְׂאִז דִּיקָא יִזְכָּה לְהִיּוֹת מְסַבֵּב עִם חוּמָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סח), וְכָל הַנִּפְשׁוֹת יִשְׁתַּוְּקוּ לְהַפְּלֵל בְּשִׂמּוֹ (עֵין שָׁם, סִימָן נט), וּבְכָלֵל טוֹב מְאֹד לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַדְּבוּר, וְלֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה

(ת) זֶה הָרִי שְׁלִי.

אֲשֶׁר ב' קכא בְּנַחֵל רצה

על רוחו, שֶׁהוּא מְבַלְבֵּל וּפּוֹגֵם אֶת הַמֶּחַ, וְגוֹרֵם לְבִלְבוּלִים וְרוּחַ סְעָרָה (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לח), וְאָז עַל-יְדֵי קִדְשָׁת אֱלוֹהֵי הַשְּׁבָעָה גְרוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֵם וְהַפֶּה דִּיקָא, עַל יָדָם יִזְכָּה שְׁשֵׁלֶהֶבֶת אוֹרוֹ יִתְבַרֵךְ תַּעֲלֶה וְתֵאִיר אֶצְלוֹ מֵאֲלֵיהָ, וְיִזְכָּה לְמַח בְּרוּר וּמְזֻכָּף, וְיֵאִיר בּוֹ רוּחַ הַקִּדְשׁ מִמֶּשׁ (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא).

הַכָּלֵל, אֶהוּבֵי, אַחֵי, בְּשִׁמְרָגִילִים אֶת עֲצָמוֹ לְהַכְנִיֵם מִחוּ וְדַעְתּוֹ בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו"ל, וּמְקַשְּׁרִים דְּבַרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, אָז דִּיקָא מְרַגִּישִׁים טַעַם אַחַר בְּחִיִּים. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין תַּעֲנִית ט: וּשְׁמוֹת רַבָּה נב, ג): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ, חֲזִיז בְּפָנָי עֲצָמוֹ; וְעַל-כֵּן עֶסֶק עִם עוֹלָמְךָ, שֶׁהֵם אֵיבְרֵי גּוֹפֶךָ וְכוּ'. וְיִזְכֹּר מֵאֲמָרָם ו"ל (אָבוֹת ד, כא): הַקְּנָאָה, הַתְּאֵנָה וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִהָעוֹלָם. וּפְרָשׁוֹ הַמְּפָרְשִׁים: "מִהָעוֹלָם" — רָצָה לוֹמַר מֵעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְחַשֵּׁב מֵעֲצָמוֹ, וְאָז דִּיקָא עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחִיָּךְ (בְּרֻכּוֹת יז.), מַה שְּׂאִין כֵּן, כְּשֵׁיִשׁ לוֹ קְנָאָה עַל אַחֵר, הוּא כְּבָר יֵצֵא מֵעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, וְהִתְחִיל לְבִלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים. וְעַל דֶּרֶךְ זוֹ גַּם בְּכַבּוֹד, שְׂרוּצָה שְׂאַחֲרִים יְכַבְּדוּ אוֹתוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה גַם-כֵּן יוֹצֵא מֵעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, שֶׁמִּשְׁתּוֹקֵק שְׂאַחֲרִים יְכַבְּדוּ אוֹתוֹ, וְאָז עַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ הַמִּדּוֹת הָרְעוּת הָאֵלוֹ, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, יוֹצֵא מֵעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, וְדִיקָא אָז עוֹבֵר עָלָיו מַה שְּׁעוֹבֵר, כִּי הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד בְּהוֹל וּמְבַלְבֵּל, מֵאַחַר שְׂאִינוֹ בְּעוֹלָמוֹ, מַה שְּׂאִין כֵּן כְּשֶׁרַק מְסַתְּבֵל עַל עֲצָמוֹ, אָז "עוֹלָמְךָ" דִּיקָא, תִּרְאֶה בְּחִיָּךְ, וְדו"ק מְאֹד כִּי נִכּוֹן הוּא; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ וּמַה נְּעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמַה טוֹבָה וּמַה יְפָה יְרוּשָׁתָנוּ, שְׂזָכִינוּ עַל-יְדֵי רַבְנּוּ ו"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

וְאוֹדוֹת עֲגִינְיָךְ, דַּע לָךְ כִּי אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת, רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, לְבַקֵּשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאִם יִרְצֶה אָדָם לְבִלְבֵּל אוֹתְךָ שֵׁשׁ עֲצָה אַחֲרָת מְבַלְעֵדֵי תְּפִלָּה, תַּדַּע שֶׁהוּא מֵהַסְטְרָא אַחֲרָא מִמֶּשׁ

רצו אֲשֶׁר ב' קכב בַּנְחָל

בְּהִתְלַבְּשׁוֹת אָדָם כְּזֶה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אֵי אֶפְשָׁר לְחַיּוֹת בְּלִי תַפְלָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַחַיּוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט), אֶף גַּם בַּתַּפְלָה אֲסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ, שְׂיִהְיֶה לוֹ תַכְף-וּמְיָד מֵה שְׂרוּצָה, שְׂזֶה בְּחִינַת גְּזֻלָּה וּדְחִיקַת הַשְּׁעָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'), רַק לְאֵט לְאֵט, עוֹד תַּפְלָה וְעוֹד בְּקֶשָׁה, וְעוֹד דְּבוּר וְעוֹד שִׂיחָה, עַד שֶׁתְּבוֹא בְּשִׁלְמוֹת יְשׁוּעָתוֹ. וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָאת הַתַּפְלָה בְּחִינַת חֹטֵם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁהוּא עֲנֵן אַרְיכוֹת אַפִּים, צְרִיכִים לְחִכּוֹת וּלְחִכּוֹת וּלְסַבֵּל עַד אֲשֶׁר יִבְנֶה בְּנִינוּ, וְכַד חֵם גְּבִיָּה יִתְהַפֵּף, שֶׁתִּתְהַפֵּף מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים, וַיִּמְשְׁכוּ עָלֶיךָ יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים נִגְלִים מִמֶּשׁ, כִּי הַתַּפְלָה מְשַׁדֶּדֶת אֶת הַטֵּבַע, וּמִמְשִׁיכָה הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ג'), בְּוַדַּאי אִם תִּהְיֶה חֲזֵק בְּזֶה תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת, אֶף סְבוּל תִּסְבֵּל כָּל מֵה שְׂעוּבָר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּצָּא לְרִיב עִם מְצַעְרֶיךָ וְכוּ', וּמִכָּל שָׁפֵן בְּבֵית עִם אֲשֶׁתְּךָ וּבְנֵיךָ וּבְנוֹתֶיךָ צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה, וְאִם יֵשׁ לְךָ פְּנָאִי, תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּסִפֵּר "אֶרֶךְ אַפִּים" שְׁנִבְנָה עַל עֲנֵן אַרְיכוֹת אַפִּים בְּכָל הַמְּצַבִּים, עֵין שָׁם; וַיִּנְעַם לְךָ.

הַנ"ל...

ב' קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מְצוּרַע ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יְשִׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ, הֵלֵא כָּכָר הַקְּדִים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁלַּח רְפוּאָה לְמִכְאוּבֵינוּ, וְהוֹרִיד אֱלֵינוּ אֶת נְשִׁמַּת רַבְּנוּ ו'ל', אֲשֶׁר הוּא שְׂרֵשׁ נְשִׁמַּת מְשִׁיחַ, וְהַמְשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹכָא בְּשִׁיר שְׁבַתְחַלַּת הַלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן: "בֵּין

אָשֶׁר ב' קכג בַּנְחָל רצו

יַחֲפֹשׂ בַּגְּנֹזֵי אָבִיו, נִזְרַע עֲטָרַת נַעֲטָר בְּכֵן חֲבִיב, שִׁיר תְּדַשׁ אֶז נְשִׁיר, מְלַכְנֵנו כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵרְאֵה בְּאֶצְבַּע בְּשֶׁר׃; כִּי הוּא יַחֲפֹשׂ וְיִמְצָא גִלְוִיִּים כְּאֵלוֹ בַּגְּנֹזֵי אָבִיו, עַד שְׂיוֹצִיא וְיִגְלֶה עֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר שִׁיר תְּדַשׁ אֶז נְשִׁיר, וְיִהְיֶה גִלְוֵי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּמִדְרָגָה נִשְׁגָּבָה וְנוֹרְאָה כְּזוֹ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד יֵרְאֶה בְּאֶצְבַּע בְּשֶׁר, וְיֹאמֵר (יִשְׁעִיָּה כה, ט): ״הִנֵּה אֱלֻקֵּינוּ זֶה, קָוִינוּ לוֹ וְיִוֹשִׁיעֵנו״ (עֵין חַיִּי-מוֹהֲרָן, סִימֵן תַּקטז); וְעֲלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנו עוֹד עֲכָשׁוּ הָאוֹרוֹת הָאֵלוֹ. וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו״ל, שְׂאֵז יֵאִיר עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נִפְשָׁנוּ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית שְׂבִשְׂבִיל זֶה הָאָדָם כָּא לְזֶה הָעוֹלָם, לְזִכְרוֹת לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ פְּנִים אֶל פְּנִים, וְלִהְתַּעַנֵּג בְּנַעַם עֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת, אוֹר זֵיו אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׂמַח כָּל הַיּוֹם בְּמַתִּיקוֹת דְּבִקּוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

חֲמִדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעְעוֹלָם לְהַיּוֹת אֶךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִרְגִּיל עֲצָמְךָ לִילֶךְ רַק בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, שְׂאֵז דִּיקָא יֵאִיר בְּךְ אוֹר רַבֵּנוּ ו״ל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֲלַק א', סִימֵן כג), וְעַל-כֵּן אֵל מַה שְׂתַּמְשִׁיךְ עֲצָמְךָ, אֵל זֶה תִּזְכֶּה, אִם תִּהְיֶה תְּמִיד בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, יִשְׂרָה בְּךְ סִטְרָא דְקַדְשָׁה, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם לְהַפּוֹף, אֶז יִהְיֶה הַהַפּוֹף; וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה בְּרִיָּה, וְאֵל תִּנִּיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְפַל בְּשׁוּם אִפֵּן שְׂבַעְעוֹלָם, מַה לְךָ עִם אַחֲרִים, סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו״ל בְּיָדְךָ, הַפּוֹף בְּהֵם בְּקִבְעוֹת עֲצוּמָה, וְהַפַּל מִתּוֹף שְׂמִחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ לְדַבֵּר וְלִשְׁיחַ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאִתָּה רְגִיל בָּהּ, שֶׁהוּא יְסוּד גְּדוֹל בִּיְהוּדוֹת וּבְקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ב' קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מְצוּרַע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, אַחֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַחֶפְצֵן לְהָאִיר נִפְשׁוֹ בְּהֶאֱרַת נֵעַם זִיו אֹר הַגְּנוּז הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', שֶׁהוּא נֶחְלָא עֲמִיקָא וְטְמִירָא דְנִבְיַע בִּיהַּ מְקוּרָא דְחֻמְתָּא עֲלָאָה ... גְרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבָךְ הָאָרְךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְחֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהֵמְהִתִּי לַעֲנוֹת לָךְ, כִּי מִקְרָב חֲדָשׁ יָקָר בְּעֵינַי מְאֹד מְאֹד, וְהַלּוֹאִי שְׁנוּזָה כְּלָנוּ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ, וְלִהְיוֹת מִקְרָב חֲדָשׁ, לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַשׁוּקָה חֲדָשָׁה, וְלִהְתְּחִיל לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּחֻשְׁקֵי חֲדָשׁ, אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְכֵן עָלֶיךָ לְמַסֵּר אֶת נִפְשְׁךָ לְהָאִיר גַּם בְּחֻבְרֵיךָ דַּעַת רַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי בְּיָדָאִי לְכָל בְּחוּר יֵשׁ חֻבְרִים טוֹבִים, שֶׁהוּא בְּאַחַדוֹת אַחַת עִמָּהֶם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁזָּכָה לְהִתְוַדַּע מִרַבְּנֵנוּ ז"ל, עָלָיו מִנַּח חוֹב קְדוֹשׁ לְהִשְׁתַּדֵּל לְהָאִיר גַּם לְחֻבְרָיו אֶת דַּעַת הָאֱמֶת, וְלִהְרֹאוֹת וְלִהְיוֹכִיחַ לָהֶם אֶת אֱמֶת עֲרֻבוֹת דְּרַךְ הָאֱמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַצַּדִּיק הָאֱמֶת — רַבְּנֵנוּ ז"ל. וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁלְקָרֵב רְחוּקִים הוּא תְּקוּן גְּדוֹל לְפָגַם הַבְּרִית (עֵין לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד בְּסוּפּוֹ). וּבְדַבָּר זֶה יְכוֹל הָאָדָם לְהִבִּין אִם בְּאֱמֶת קִבַּל מִרַבְּנֵנוּ ז"ל — אִם מְגַלָּה גַּם לְחֻבְרָיו. וְהַעֲקָר שֶׁיִּהְיֶה בְּעֵין טוֹבָה, כִּי דַּעַת רַבְּנֵנוּ ז"ל אֵינָה מְצַמְצֶמֶת אֶצֶל יַחִיד, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לְגַלוֹתוֹ וּלְפָרְסְמוֹ בְּעוֹלָם.

וְעַל כָּלֵם, חֲמִדַת לְבָבִי, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִקְשֹׁר עֲצָמְךָ בְּמִדַּת אֲהָבַת יִשְׂרָאֵל, לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ תְּמִיד. כִּי עַקֵּר צְמֻצוּם הַמַּחַ וְהַדַּעַת וְעַקֵּר עֲקֻמוּמִיּוֹת הַלֵּב נִמְשָׁךְ רַק מִשְׁנֵאת הַבְּרִיּוֹת, אֲשֶׁר הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֲהָבַת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵב לְבוֹ וְדַעְתּוֹ. וְצָרִיךְ שֶׁתַּחֲזִיק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ מֵאֲמָרָם ז"ל (יּוֹמָא ל.ח.): "בְּשִׁמְךָ יִקְרָאוּךָ וּבְמִקוּמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ" — אֵין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׂמוּכָן לְחֻבְרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֻבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלָא נִימָא; וְעַל-כֵּן אֵין לְהִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ אָדָם הַלֵּא מַה שְׂמִיעַד לָךְ

אֲשֶׁר ב' קכד בַּנְחַל רצט

שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְקַחַת, וְהַכְּבוֹד וְהַפְּרוֹסוּם הַכֹּל הַכֹּל הַבְּלִים, כְּמוֹ
שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ יִרְצֶה בְּן יְהִיָּה, וְעַל־כֵּן מֵה וְלָמָּה לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ בְּחַנּוּם,
קָשֶׁר וְדַבֵּק עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קכד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִצְרַע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבִי, יְדִידֵי
הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַחֲשׁוּב, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
נִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמֵאֵד אָנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִכֹּל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אִךְ בְּמֵה שֶׁאַתָּה קוֹרָא אֶת עֲצָמָךְ רָשָׁע וְכוּ' וְכוּ',
זֶהוּ אֵינּוּ דֶרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל כָּלֵל, כִּי אֲדַרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ
הַנְּעִים וְהַנִּפְלָא שֶׁל לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֵא בְּעֲצָמוֹ תְּמִיד
נִקְדוּת טוֹבוֹת (עֵין לְקוּטִי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְהוֹסִיף מוֹתֵר"נ"ת
ז"ל לְבָאֵר עַל־פִּי זֶה מֵאֲמָרָם ז"ל (נִדָּה ל'): אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ
אוֹמְרִים לָךְ צְדִיק, אַתָּה הָיִה בְּעֵינֶיךָ כְּרָשָׁע, וְאָמְרוּ "כְּרָשָׁע" וְלֹא
רָשָׁע גָּמוּר, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אָסוּר לְהַחְזִיק עֲצָמוֹ לְרָשָׁע גָּמוּר, חֵס
וְשְׁלוֹם, רַק אֲדַרְבֵּה כְּשֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֶפְלוּ
אִם הָאֱמֶת הִיא כֵּן, חֵס וְשְׁלוֹם, אִךְ־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ
לְמִצָּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה לְבַל יְהִיָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, רָשָׁע גָּמוּר (עֵין
לְקוּטִי־הַלְכוּת, הַשְּׂכֵמֶת הַבְּקָר, הַלְכָה א', אוֹת יב), וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף עַל זֶה
מִפְּרֻשָּׁה זוֹ בְּפִסּוּק: "וּבֹא אֲשֶׁר לוֹ הַבִּיט וְהִגִּיד לְכַהֵן לֵאמֹר כִּנְגַע
נִרְאָה לִי בַּבֵּית", וּפְרָשׁ רַש"י: אֶפְלוּ תִלְמִיד חֲכָם שִׁיּוּדַע שֶׁהוּא נִגַּע,
וְדָאִי לֹא יִפְסֹק דְּבַר בְּרוּר, לוֹמֵר 'נִרְאָה לִי', אֲלֵא 'כִּנְגַע נִרְאָה לִי'
וְכַנ"ל, כִּי אָסוּר לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָרַע בְּיָדִים, אִךְ שְׁבַעֲצָם הוּא
רַע גָּמוּר, חֵס וְשְׁלוֹם, אִךְ־עַל־פִּי־כֵן יִטֵּה תְּמִיד כָּל־פִּי חֲסֵד, וְלֹא יִפְסֹק

ש אָשֶׁר ב' קכה בַּנְחָל

על עצמו בּוֹדָאוֹת שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר, חס וְשְׁלוֹם, רק יאמר 'כִּנְגַע נִרְאָה לִי וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אַתָּה עוֹד בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, וְאַתָּה עוֹד יָכוֹל לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, אִם תֵּאָחַז אֶת עַצְמְךָ עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הָאֲמִתִּיִּים "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", וְתִשְׁקַד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ כָּל-כָּף אֶל הַצָּעֵר וְכוּ', רַק שִׂמַּח תִּשְׂמַח נִפְשֶׁךָ בְּלִמּוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא עֵצָם הַחֲדוּדָה וְהַשְׂמֻחָה, כְּמוֹ שִׂכְתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי לֵב". וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בַּמְדָּרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה ל, ב) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים טז, יא): "שִׁבְעַת שְׂמֻחֹת" — בְּחֻמֵּשׁ שְׂמֻחֹת: מִקְרָא, מִשְׁנָה, תְּלִמּוּד, תּוֹסֵפְתָא וְאַגְדוֹת, עֵינֵי שָׁם; אֲשֶׁר עָקַר הַשְׂמֻחָה הוּא הַתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן עָשָׂה לְעַצְמָךְ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכָּךְ, וְעֵינֵי הַיֵּטֵב בְּקוֹנוֹטְרַס "סֵדֶר דְּרַךְ הַלְמוּד" עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל (שְׁנַדְפֵּס כַּעַת), וְשָׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַצְרַע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיִּקָּר, הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּנַעֲם עֲרֻבוֹת זִיו הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל הַנְּחָל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן, שֶׁאַתָּה זוֹכֵה וּמְתוֹעַד עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיִּקָּרִים בְּכָל פַּעַם, וּבְכַפְרֵי שֶׁאַתָּה עִם עוֹד שְׁלֵשָׁה בַּחוּרִים מִיִּשְׁיבֹתְךָ הוֹלְכִים בְּכָל פַּעַם אֶל הָרֵב הַחֲסִיד ... שְׁלִיט"א, טוֹב וַיִּקָּר הַדְּבָר הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, כִּי בּוֹדָאֵי עַל יְדוֹ תוֹכְלוּ לְהַתְּלֵהב בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם, וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ מִמוֹהֲרַי"ת ז"ל, שִׁיִּסוּד גְּדוֹל וְעָקַר הַקַּבְּלָה לְקַבֵּל מִרַבֵּנוּ ז"ל הוּא עַל-יְדֵי נִקְדַּת

אֲשֶׁר ב' קכו בַּנְחָל שֵׁא

הַחֵבֶר, וְעַל-כֵּן הָיָה מְנַהֲגוֹ אִם לֹא בָּא אֵלָיו בְּאֵיזָה יוֹם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו לְדַבֵּר עִמּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִצָּא לַחוּץ לְבַקֵּשׁ אֶת אֵיזָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו לְדַבֵּר עִמּוֹ. כָּל-כֶּף הָיָה מוֹהֲרָנִית ו"ל מוֹסֵר נִפְשׁוֹ בְּקִיּוֹם עֲצוֹת רַבָּנוּ ו"ל, כִּי כַּנְגֵד הַחֲרָפוֹת שֶׁהֵן הַתְּאוּת הַרְעוֹת הַשׁוֹטְפוֹת בְּכָל פֶּעַם עַל לֵב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, אִי אֶפְשָׁר לְבַטְלָן כִּי אִם עַל-יְדֵי הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת (עֵין לְקוּיֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן לר), נִקְדַּת הַרֵב — (לְהַתְמִיד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבָּנוּ ו"ל), נִקְדַּת הַחֵבֶר — (לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֵיזָה חֵבֶר), נִקְדַּת עֲצָמוֹ — (לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת), וְעַל-יְדֵי שְׁלֵשׁ עֲצוֹת אֵלוֹ יִזְכֶּה לְהִסִּיר אֶת כָּל הַחֲרָפוֹת וְהַתְּאוּת הַשׁוֹטְפוֹת עַל לְבוֹ, וְעַל-כֵּן רָאָה וְגַם רָאָה לְקַיֵּם אֶת שְׁלֵשׁ הָעֲצוֹת הָאֵלוֹ, כִּי הוּא רַעֲצָעֶפֶט טוֹב, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכַמְּאֹמֶר אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיִּקְרִים, שֶׁכָּל תּוֹרָה מִ"לְקוּיֵי-מוֹהֲרָן" הִיא רַעֲצָעֶפֶט אַחֵר, וְכִמוֹ שְׂאִי אֶפְשָׁר לְקַחַת רְפוּאָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי מַיִם, נֶאֱדָר טְרִינְקֵעֵן אֶ בִּיסְעֵל וּוּאֶסְעֵר^א; כְּמוֹ-כֵן כָּל תּוֹרָה מִ"לְקוּיֵי-מוֹהֲרָן", שֶׁהִיא רְפוּאָה בְּדוּקָה, הַהִכָּרַח לְקַחַת אוֹתָהּ מְעַרְבָת בַּתְּפִלָּה שֶׁהִיא מַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכָּנֵס הַיֵּטֵב אֶל תּוֹךְ גּוּפוֹ וְיִפְעַל בְּשָׁלְמוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אודות הספרים "שמירת הזמן" "אָרְךְ אַפִּים" "אֲשֶׁר בַּנְחָל" וְיִקְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה" שֶׁבִּקְשָׁתָּ שְׂאֶשְׁלַח לָךְ, כֵּן אַעֲשֶׂה וְאֶקְיִים רְצוֹנָךְ.

הַנִּ"ל...

ב' קכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְצַרֵּעַ הַיִּתְשֵׁל"ו.

א) לַשְׁתוֹת קִצַּת מַיִם אַחֲרֵי זֶה.

שב אֲשֶׁר ב' קכו בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה יְדִידֵי הַיָּקָר, לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּיֹתֵר לְהַחְזִיק בְּרַבְּנוּ ז"ל,
וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתְךָ, וְהַעֲקָר וְהִיָּסוּד שֶׁהַפֶּל
תָּלוּי בּוֹ, הוּא — לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי
הוּא זֶה יַעֲשֶׂה (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא שְׁלֵמוֹת
אֲמוּנַת חֲכָמִים.

הַתְּמִד מְאֹד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הָאָדָם נִמְדָד בְּהַתְקַרְבוֹתוֹ אֶל
רַבְּנוּ ז"ל רַק כְּפִי הַתְּמִדָּתוֹ בְּלִמּוּד סַפְרָיו הַקְּדוּשִׁים וְלֹא בְּשִׁטִּיּוֹת,
מִי שְׂאִינּוֹ לִוְמֵד סַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל אֵין לוֹ שׁוּם שְׂיִכוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
וּמִי שֶׁלֹּוּמֵד סַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, רַבְּנוּ ז"ל שׁוֹרֶה אֶצְלוֹ, כִּי כֶּף מוּכָא
בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב): פְּנִיּוֹ שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ
גְּנוּזִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר. וְעַל־כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְרֹאוֹת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, עָלִיו
לְלַמֵּד וּלְהַתְמִיד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־יָד לְדַעַת שְׁכָל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל
הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְלַחֲשֹׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִית, אֵיךְ שְׂיָבֵא הַיּוֹם,
הַשְּׂעָה וְהַרְגַע שֶׁהוּא צְרִיף לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאִז לֹא יוֹעִיל לוֹ
שׁוּם דְּבַר, וְאִז כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִית אִז הוּא אֵינּוֹ רִץ
אֶל שׁוּם מַפְלְגָה, כִּי שָׁם אֵין שְׂיִכוּת לְשׁוּם מַפְלְגָה וְשׁוּם שְׂקָר, וְלָכֵן
אֵל יִטְעוּ אוֹתְךָ אֵלוֹ הַחֲדָשִׁים מְקֻרֹב בָּאוּ, הַקּוֹרְאִים אֶת עֲצָמָם
"בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה", אֲשֶׁר יוֹתֵר נִכּוֹן לְקֹרֵא אוֹתָם "בְּעָלֵי עֲבָרָה" הָעוֹשִׂים
תְּעַמּוּלָה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק תּוֹרָה
וּתְפִלָּה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְטִיֵּל בְּכָל יוֹם בְּמַקְרָא,
מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, הֶלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפּוֹת, וְלְהַרְבּוֹת
בְּתְפִלָּה, הֵן תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחִרִית, מְנַחֶה, מְעֲרִיב, חֲצוֹת, וְהֵן
בְּאֻמֵּר תְּהֵלִים וּתְפִלוֹת וְהֵן שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, שִׁיחָדֵשׁ הָאָדָם
תְּפִלוֹת מְדַעְתּוֹ, וּמְלַבֵּד זֹאת הַכָּל הֶבֶל וְרַעוֹת רֹחַ, וְעַל־כֵּן שְׁשׁוּם

אָשֶׁר ב' קבו בַּנְחָל שג

בְּרִיָּה לֹא תִבָּא, וַיִּדְבֵּר בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הוּא לֹא מְמַנֶּה מֵאַף אֶחָד, וְאַנְחֵנוּ רוּאִים הַיּוֹם שֶׁבָּאִים לְחַתֵּם שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה פְּרָחִים, וְהֵם הַמְדַבְּרִים בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל וּבְשֵׁם "חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב", וּבִקְאֻמַּת הֵם בּוֹרִים וְרִיקִים וְעַמֵּי אֶרְצוֹת, וּמִי שָׁמַם לְאִישׁ?! וְצָרִיכִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֵת זֶה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֵינן מִי שֶׁיִּדְבֵּר בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא מִי שֶׁמְתַמֵּיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּוֹדַע אֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעַל-פִּיהַ יֵשֶׁר וְהַפּוֹךְ כִּי מִי שֶׁאֵינּוּ שְׂגוּר בְּפִיו סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, חֲצִפָּה גְדוֹלָה מַצְדוֹ לְחַתֵּם עַל אֵיזוֹ מוֹדְעָה בְּשֵׁם "חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב", וְזוֹ עֲזוֹת וְחֲצִיפוֹת גְּדוֹלָה, וְאֵינן צָרִיכִים לְשִׁמְעַ לְהֵם כְּלָל, עֲלֵינוּ לְכַבֵּד רַק אֵת אֱלוֹ עוֹבְדֵי הַשֵּׁם הַלּוֹמְדִים וּמְתַמֵּידִים בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּוֹדְעִים אֵת הָאֻמַּת, הֵינּוּ שֶׁתַּמִּיד מִתְבוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְסַתְּפָלִים עַל תְּכַלִּיתָם הַנִּצְחִית, אֲנָשִׁים כְּאֱלוֹ אֵף פֶּעַם לֹא יִהְיוּ הַדְּיוּטִים הַקּוֹפְצִים בְּרֹאשׁ, אֲדַרְבֵּה מִי שֶׁדְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִי שֶׁרַק שְׂגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הוּא בּוֹרַח מִכָּל הַשְּׁטִיּוֹת הָאֵלוֹ, וְלִהְפֹךְ כָּל אֱלוֹ בְּעַלֵּי הַגְּאוּנָה, אֲשֶׁר כָּל מְגַמְתָּם הֵיא רַק לַעֲשׂוֹת כֶּסֶף, הֵם הַדְּיוּטִים הַקּוֹפְצִים בְּרֹאשׁ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּוֹדַע דְּבַר זֶה.

נָא וְנָא רֵאֵה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאַנְחֵנוּ קִבְעֵנוּ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַשּׁוֹמְעִים דְּבַרֵּינוּ, שֶׁיִּזְכּוּ לְסַיֵּם אֵת הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא בְּכָל חֲדָשׁ, וְאַף שֶׁזֶה נִרְאֶה הַרְבֵּה, אָבָל מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֵת עֲצֻמוֹ בְּזֶה, הוּא רוּאֵה שְׂאוּרֵךְ רַק שְׁעָה אַחַת לְלַמֵּד אֵת הַשְּׁעוּר, וַיִּדְוֶע שְׂאֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה חָשׁוּב שֶׁיִּזְכְּרוּ אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם שְׁעָה. וְכַמוּכָא הַסְּפּוּר כְּשֶׁבָּא הַשּׁוֹחֵט, וְהֵבִיא לְרַבְּנוּ ז"ל מִתְּנָה כֶּסֶף, וּשְׂאֵלוֹ רַבְּנוּ ז"ל: כַּמָּה זְמַן עֲבַדְתָּ עַל זֶה? עָנָה וְאָמַר: חֲצִי שָׁנָה, וּשְׂאֵלוֹ רַבְּנוּ ז"ל: "הֵאֵם כָּל הַיּוֹם עֲבַדְתָּ עָלָיו?" עָנָה וְאָמַר: "לֹא?! אֲלֵא שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם". וְהַפְטִיר רַבְּנוּ ז"ל בְּחִיּוּךְ, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "הֵא, וָא, חֲשַׁבְתָּ מְמַנֵּי בְּכָל יוֹם שְׁעָה?!" (וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים שֶׁרָאוּ שֶׁהִיָּתָה לְרַבְּנוּ ז"ל נַחַת רוּחַ שְׁחוּשְׁבִים מְמַנֵּי שְׁעָה אַחַת), עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁלּוֹמְדִים "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן בְּכָל יוֹם גּוֹרְמִים נַחַת רוּחַ גְּדוֹלָה לְפָנֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמוֹרִידִים אֵת רַבְּנוּ ז"ל אֶל זֶה הָעוֹלָם,

דש אָשֶׁר ב' קכז בַּנְחַל

וְרַק אַנְשִׁים כָּאֵלוּ יְכוּלִים לַחֲתֹם בְּשֵׁם "חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלַב", וְזֶה בְּרוּר, וְאֵין עַל זֶה שׁוֹם מַחֲלָקֶת, וּמִי שֶׁנּוֹבֵחַ וְאוֹמֵר אַחֲרַי, הַזְּמַן יֹאמֵר אֶת שְׁלוֹ.

הַעֲקָר אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן אֲלֵא הַתְּמִד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתַּחֲזֹר עֲכָשׁוּ אֶת הַשִּׁיחָה הַקְּדוּשָׁה הַמְּדַפְּסֶת בְּשִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן ע"ו, שֶׁשֵּׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל מְסַדֵּר דְּרָךְ הַלְמוּד שְׁלוֹ, וְכֵן תִּתְנַהֵג גַּם אִתָּה לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִש"י בְּאֶפֶן שֶׁכָּל שָׁבוּעַ תִּסְיִם פְּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תִּרְגֹּם עִם פְּרוּשׁ רִש"י, וְכֵן לְהִתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְאִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת אֵין לְמַעַלָּה מְזִיָּה, וְכֵן לְהִתְמִיד בְּגִמְרָא דְּף אַחַר דְּף, וּכְשֶׁתִּסְיִם פְּרָק תִּתְחִיל עוֹד פְּרָק, וּכְשֶׁתִּסְיִם מִסְכָּת, תִּתְחִיל מִסְכָּת שְׁנִיָּה, וְכֵן תִּזְכֶּה לְסִיִּם אֶת כָּל הַש"ס וְכֵן בִּירוּשְׁלָמִי וְכֵן בְּתוֹסְפֹתָא, וְכֵן בְּמִדְרָשִׁים וּבְזִהַר הַקְּדוּשׁ וּבְתַקוּנִים, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, כִּי הָעוֹלָם הִזָּה מְטַעֵה אֶת הָאָדָם, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינּוּ נוֹתֵן לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְכָל מֵה שֶׁאִתָּה צְרִיף בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֲנִי, תְּשִׁיחַ וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִבְקֶשׁ וְתִתְחַנֵּן רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שִׁיחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְאִזּוּ תִרְאֶה נְסִיִּם נְגִלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרִי הַמְּחַכֶּה וְיִגְיַע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קכז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסִדֵּר מִצְדַּע ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיִּקָּר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

אֲשֶׁר ב' קז בַּנְחַל שֶׁ

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות התארים שכותבים אחד על השני וכו' וכו', מה אמר לך, ידידי היקר, כבר צעקו ברמה על זה הרבה גאונים, שעושים חוכא ואיטלולא מפל עניני תארים שכותבים על כל מאן דהוא דברים כאלו אשר גורמים צחוק, עין בהקדמת שאלות ותשובות הגאון ר' עקיבא איגר ז"ל, רבוין קשה ומעוטן לא יפה, לפותב הוא אבק חנפה, ולמי שכותבים הוא אבק גאות, כי ירבה לו, או אבק שנאת חנם או ימעטו, עין שם. ועין בשאלות ותשובות זכר יהוסף ארח חיים, סימן רנג, מה שכותב שם בענין התארים שרבותינו ז"ל אין רוחם נוחה בזה בגן-עדן שמפריזים בתארים עליהם, עין שם. ובאמת הכל הבל ורעות רוח, כי מה שאומרים על האדם העקר מה שאומרים שם למעלה, ובכלל צריכים להזהר מאד מאד מדברים כאלו, והחיד"א ז"ל מביא שלא כתבו גאון אלא מי שהיה בקי בששים מסכתות, כי גאון עולה ס', ולא כמו היום שקוראים את כלם הרב הגאון וכו', שזו סתם ליצי ליצנות, ומזהרנ"ת ז"ל הנה רגיל לומר את הפסוק: "קטן וגדול שם הוא", מי שהוא קטן ומי שהוא גדול רק שם למעלה יודעים, ועל-פן מה שיך לכתב תארים על בני-אדם ואצל אנשי שלומנו לא הסתכלו על זה כלל, ומה שכותבים עלי תארים וכו' ומגדילים אותי עד לשמים, זה לעמת זה יש שמורידים אותי עד שאול תחתית... הינו מצד אחד מגביהים אותי ונותנים לי תארים מאד גדולים ומשבחים ומפארים אותי, ועזר הקדוש-ברוך-הוא שנה לעמת זה מחרפים ומגדפים ומדברים עלי כל דבר אסור, ומוציאים עלי כל מיני שם רע, ואצלי זה לא מעלה ולא מוריד, לא מה שנה משבח אותי ולא מה שנה מבזה ומחרף אותי, כי הכל הבל ורעות רוח, אדם צריך להיות דבוק בתי החיים בו יתברך, ולא ירצה שום רצון אחר מפלעדי רצונו יתברך, אשרי מי שזוכה להגיע אל זה.

מה אמר לך, ידידי היקר, צריכים להזהר מאד מאד לכבד אחד את השני, כי הוא פגם גדול מאד פשהאחד מבזה את השני,

שו אֲשֶׁר ב' קכח בְּנַחֵל

וְצָרִיכִים לְבָרַח מֵעֵזֵי פָּנִים כְּמוֹ שְׂבוֹרְחִים מֵאֵשׁ לוֹהֶטֶת. וְסֵפֶר לִי רַבִּי לְוִי יִצְחָק, גֵּרוֹ יְאִיר (ו"ל), שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל אֲנֹשִׁי וְחִסְדֵי פּוֹלִין הָיוּ מְדַבְּרִים בְּגִדְלוֹת וּבְגִסוֹת וּבְעִזּוֹת, לֹא־כֵן אֲנֹשִׁי וְחִסְדֵי רוּסְיָה הָיוּ מְדַבְּרִים בְּכַבּוּד וּבְעֵדִינּוֹת וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וְכִשְׁהוּא בָּא בַּפֶּעַם הִרְאִשׁוֹנָה לְאוֹמֵן, וְשָׁמַע אֵיךְ הִזְקֵנִים מְדַבְּרִים עִם הַצְּעִירִים בְּלִשׁוֹן: "אַתָּם", בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹלָה, וְהָיִיתָ שֶׁהוּא בָּא מִפּוֹלִין הִיָּתָה אֶצְלוֹ פְּלִיאָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי שָׁם בְּפּוֹלִין אֶפְלוּ אֶת הַזְּקֵנִים הָיוּ קוֹרְאִים בְּלִשׁוֹן נוֹכַח וּבְדֶרֶךְ עִזּוֹת, וּמְאֹד מְאֹד הִתְפַּעַל מִהִנְהֵגַת אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְגִדְל הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁהִיָּתָה בִּינֵיהֶם, הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ.

הַעֲקֵר אֶל תְּשִׁים לֵב לְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֹו, כִּי מִי שֶׁדְּבּוֹק בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא זֶה לֹא מַעֲלָה וְלֹא מוֹרִיד שׁוֹם דְּבָר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁדְּבּוֹק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִז אֵין זֶה מַעֲלָה וְאֵינוֹ מוֹרִיד אֶצְלוֹ כְּלוּם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קכח.

בְּעִזָּזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מְצַדַּע הִיתְשֵׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת שְׁלוֹם־בֵּית עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוֹ ו"ל הַקָּפִיד בְּדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי ו"ל (שִׁיחֻת־הַר"ן, סִימָנִים: רסג, רסד) וּבְפִירוּשׁ אָמַר, שֶׁהַסֵּמ"ך־מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת פִּירוּדִים בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אֶת אִשְׁתּוֹ. וְרַבְּנוֹ ו"ל אָמַר (לְקוּשִׁי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט), שֶׁהַכֶּסֶף שֶׁבָּא לְאָדָם הוּא רַק בְּזְכוּת אִשְׁתּוֹ, וּבְאֻמַּת זֶה גְּמָרָא מְפָרֶשֶׁת (קַדוּשֵׁין מ"ט): אוֹקִירוּ

אָשֶׁר ב' קכט בְּנַחֵל שז

לְנַשְׂיִיכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׂוֹתֵיכֶם בְּשִׁבִיל שְׂתַתְּעִשְׂרוּ]. וְהַתְּבוֹנְנָתִי בְּגִמְרָא (חֲלִין קל.ב.), שְׁשֵׁם הַגְּמְרָא מְדַבְּרַת בְּעֵנִין יִשְׂרָאֵל שְׂאוּכַל בְּזָכוֹת אֲשֶׁתּוֹ כּוֹהֲנֵת, רַב פְּפָא אָכַל בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ רַב יִימַר אָכַל בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ רַב אֵידי בַּר אֲבִין אָכַל בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, עֵין שָׁם. וְאַף שְׁנָה מְדַבְּרַת מִמִּתְּנוּת כְּהוֹנָה, עִם כָּל זֹאת זֶה רָמַז שְׂאָדָם אוֹכַל בְּזָכוֹת אֲשֶׁתּוֹ.

וְזֶה שְׂשִׂאלָתָּ אוֹתִי מַה הַשֵּׁם "אַבְיִי"? מוּבָא בְּמִדְרָשׁ תַּלְפִּיּוֹת אֲשֶׁר "אַבְיִי" רֵאשִׁי תְּבוּת: "אֲשֶׁר בְּיָד יְרַחֵם יְתוֹם" (הוֹשֵׁעַ יד, ד); וּבְאֵמַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשִׁין לא.): אַבְיִי כִּי עֲבַרְתּוּ אִמּוֹ — מִת אַבְיִי, יְלַדְתּוּ — מִתָּה אִמּוֹ, וּמְשׁוּם הֵכִי קָרְאוּ לוֹ אַבְיִי מְרַמַּז שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְרַחֵם עָלָיו.

רַבְּנוּ ו'ל רְצָה שְׁכַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יְטִיל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִכְּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים בְּסִפְרִים רַבִּים, וַיִּפְתַּח לְךָ מַחֲךָ וְדַעְתְּךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קכט.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן קָדָם חַג הַפֶּסַח ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אוֹדוֹת שְׂכַתְבָּתָּ בְּעֵנִין חֲטִיפַת שִׁירִים וְכוּ', יְדוּעַ אֲשֶׁר אֶצֶל רַבְּנוּ ו'ל הֵיטָה קְפִידָה גְּדוּלָּה לֹא לַחֲטָף, אֲלֹא כָּל אֶחָד עֹבֵר וְלִקַּח מְעַט מִהַצְּלַחַת בְּדַרְךְ אַרְץ גְּדוּל מְאֹד.

וּבְאֵמַת לְפִי דְבַרִּי הַגְּמְרָא (חֲלִין קל.ג.) מְשֻׁמַּע, שְׁצָרִיכִים לְתַן וְלֹא

שח אֲשֶׁר ב' קל בַּנְחַל

לחטף. הן אמת כי שם מדבר ממתנות כהונה, אבל יש גם רמוז לשירים, וזו לשון הגמרא שם: אמר רבה, בדיק לן רב יוסף האי כהנא דחטיף מתנתא חבובי קא מחבב מצנה, או ולזולי קא מזלזל במצנה? ופשטנא לך (דברים יח) ונתן ולא שיטל מעצמו, אמר אביי מריש הנה חטיפנא מתנתא, אמינא חבובי קא מחביבנא מצנה, פיון דשמענא להא "ונתן", ולא שיטל מעצמו, מיחטף לא חטיפנא, מימר אמרי הבו לי וכיון דשמענא להא דתניא (שמואל א, ח): "ויטו אחרי הבצע", ר' מאיר אומר בני שמואל חלקם שאלו בפיהם, מימר נמי לא אמינא, ואי יהבו לי שקילנא, פיון דשמענא להא דתניא: 'הצנועים מושכין את ידיהם והגרגונים חולקים משקל נמי לא שקילנא', עין שם^א. הרי שלך לפניך, שהרבי צריך לתת ולא לחטף. הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' קל.

בעזרת השם יתברך, יום שני קדם חג הפסח ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, האברך הצמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

א) אמר רבה (שהוא הנה כהן ותלמידו של רב יוסף) הנה מנסה אותנו רב יוסף אם גרע להשיב, הכהן הזה שחוטף את המתנות (מיד התינוקות שנושאין אותם לכהנים) האם אומרים, שבזה מראה שמחבב את המצנה ורפה הוא עושה, או שהוא מזלזל בזלזול בחטיפתו. ופשטנו לו שאלתו מהפסוק שכתוב: "ונתן" ולא שיטל מעצמו, אמר אביי בתחלה הייתי חוטף מתנה, אמרתי אני מחבב בחבוב את המצנה, פיון ששמעתי את הדרשה של ונתן וכי, לא חטפתי אך אמרתי תנו לי, פיון ששמעתי לזה שלמדנו בבבוייתא, איך הפסוק מגנה את בני שמואל "ויטו אחר הבצע", רבי מאיר אומר "בני שמואל שאלו חלקם בפיהם" (שנה הנה כל עוונם, ואף-על-פי-כן קורא להם הפסוק 'נוטים אחר הבצע'), הפסקתי לתבע, ואם נתנו לי לקחתי, פיון ששמעתי הברייתא: 'הצנועים מושכים את ידיהם', הפסקתי לקחת.

אָשֶׁר ב' קל בְּנַחַל שט

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְיִיבְךָ בְּפִרְטוּיּוֹת עֲכָשׁוּ אֵין
הַפְּנָאִי, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אַחַר הַחֵג אֶכְתֵּב לְךָ בְּאַרְיִכוֹת, בְּלִי נֶדֶר.

וְהִנֵּה אֹדוֹת הָעֲנָנִים ... דַּע לְךָ שׁוֹרְבֵנוּ ז' ל' אָמַר "נֶאֱהָר בְּשַׁחוּן"^ב;
וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּבִשְׁחוּן חֲזָק, כִּי בְּנֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ, וְתִזְכֶּה עוֹד לְרֵאוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְתִצָּא מִחוּבוֹתֶיךָ. וְלִדְעָתִי
תִּרְאֶה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל אַפֵּן לְהִתְפַּשֵּׁר עִם ... כִּי הַעֲקָר הוּא שְׁלוֹם,
שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ (שְׁבַת י.), וּבִמְדֵה שְׂאָדָם מוֹדֵד מוֹדֵדִין
לוֹ (סוֹטָה ב'), אִתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל מֵה שְׂיִישׁ לוֹ עַל לְבוֹ,
כִּי עַל-יַדֵי תִקְרָה הָאֱהָבָה שֶׁתִּרְאֶה לוֹ, סוּף כָּל סוּף יִמְחַל לְךָ וְיִתְבַטֵּל
כְּנִגְדֶךָ, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִאָרִיךְ בְּזֶה עֲכָשׁוּ.

וְאוֹדוֹת צָרְכֵי פֶסַח, כְּכֹר יְדוּעַ מֵאֲמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז' ל': "אוֹיף פֶּסַח
וּנְעֻט זַיִן אָבְעֵר וּוִי נְעַמְט מְעַן פֶּסַח אֲלֵיִן"^ג; הֵינּוּ בְּנֹדָאִי יִתְמַלֵּא
חֶסְרוֹנְךָ וְיִהְיֶה לְךָ עַל פֶּסַח מִצֵּה וְאַרְבַּע כּוֹסוֹת וְדָגִים וּבִשָּׁר וְכוּ',
אֲבָל אֵיךְ זֹכִים לְהַשִּׁיג אֶת הַמַּחֲזִין הַקְּדוּשִׁים שְׂמֵאִירִים בְּחֵג הַפֶּסַח?
אֵל זֶה צְרִיכִים לְהִשְׁתַּוְּקֵק וְלִכְסֹף הַרְבֵּה, שְׁנִזְכֶּה לְהִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כָּל
הַמַּחֲזִין הַקְּדוּשִׁים הַמֵּאִירִים בְּחֵג הַפֶּסַח, וְכִימִי צִאֲתָנוּ מֵאַרְץ מִצְרַיִם
יִרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת (עַיִן מִיכָה ז, טו), שְׁנִזְכֶּה לְצִאֲתָנוּ גַם עֲכָשׁוּ מִגְלוּתָנוּ, גְּלוּת
נִפְשָׁנוּ, וְנִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּנֵי חוֹרֵין אֲמַתִּיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אִם אֶפְשֶׁר לְךָ לְהִתְנוּעֵד עִמִּי, אֲזוּ נְדַבֵּר בְּאַרְיִכוֹת, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם.
וְצָרֶיךָ שֶׁתִּדְעַ, אֶהוּבִי, אַחִי, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ מַחֲיֶה וּמְקִיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיָּאָה בְּכָל רָגַע וְדָקָה וְתִנּוּעָה מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן אֵין לְהִאָדָם לְפַל
בְּדַעְתּוֹ אִם לֹא הוֹלֵךְ כְּרִצּוֹנוֹ, כִּי עָלָיו לְבִטֵּל רִצּוֹן עֲצָמוֹ לְרִצּוֹנוֹ
יְתַבְרַךְ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, וְאֲזוּ מִמִּילָא יִתְמַלֵּא רִצּוֹנוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז' ל'
(אֲבוֹת ב, ד): "עֲשֵׂה רִצּוֹנוֹ כְּרִצּוֹנְךָ כְּדִי שִׁיעֲשֵׂה רִצּוֹנְךָ כְּרִצּוֹנוֹ, וּבִטֵּל

(ב) רק בשַׁחוּן.

(ג) עַל (צָרְכֵי) פֶּסַח יִהְיֶה, אִךְ אֵיךְ לּוֹקְחִים אֶת הַפֶּסַח עֲצָמוֹ.

שי אשר ב' קלא בנחל

רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך, כי עקר הנעימות בחיים, כשאדם מבטל רצונו לרצונו יתברך, ואין לו רצון אחר מרצונו יתברך כלל, שאז דוקא שופע עליו רצונו יתברך. כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי עקב): כשהם עושים רצונו, הוא פותח את האוצר, והם אוכלים ושבעים וכו', עין שם; וכן הוא (שם האזינו): בזמן שישאל עושי רצונו של מקום, נאמר בהם: "פתח ה' לך את אוצרו הטוב" וכו', עין שם; על-כן אסור לפל בדתו משום דבר ומשום ברירה שבעולם, רק לבטל את עצמו לגמרי לרצונו יתברך, ואז יעשה השם יתברך חפצו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש שוחר טוב משלי ט'): כל זמן שישאל עושי רצוני, אף אני אעשה חפצם וכו', עין שם.

ב' קלא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי החג ח' למספר בני ישראל ה'תשל"ו.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי קדם החג, אף מרב הטורדות לא היה הפנאי להשיבך, שמחתי מאד לקראת החדושי תורה שלך, שהם יפים מאד, אשריך ואשרי חלקך שזכית לזה, ותראה להתמיד בזה מאד, כי רבנו ו"ל הזהירנו על דבר זה, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קה): טוב מאד כשזוכים לחדש איזה דבר בתורה, כי הוא תקון גדול להרהורים, כי כל הרהורים באין על-ידי כח המדמה, ועל-ידי שמתדשין איזה דבר בתורה, שזה בחינת מדמה מלתא למלתא, על-ידי-זה מתקנין פגם הרהורים שבאין על-ידי המדמה, עין שם; וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק י'): אשרי מי שמתחדישין דברי תורה על פיו, וכל מי שמתחדישין דברי

אֲשֶׁר ב' קלא בנחל שיא

תורה על פיו דומה כמי שמשמיעין אותו מן השמים ואומר לו, כף
אמר הקדוש-ברוך-הוא: בני, בנה לי בית המדרש, ששכר הגדול
שיש לי באוצרי שלך הוא, ובשבילך אני מציל את ישראל, עין שם.

ראה וגם ראה, אהובי, ידידי, מעלת המחדש דברי תורה,
ובפרטיות כשהחדושין הם לחזק ולקרב רחוקים אליו יתברך, אין
למעלה מחדושין כאלו, והם בכלל תורה דרבים, שמאד הפליגו על
זה חכמינו הקדושים, עד שאמרו (מגלה ג): תלמוד תורה דרבים
עדיף מהקרבת תמידים, עין שם; ואמרו (ספה מט): הלומד תורה
על מנת ללמדה, הוי תורת חסד עין שם; וחדושי תורה ובפרט אם
יזכה שידפסו הוי כלומד תורה ברבים, כי דבר הנדפס הוי כמי
שלומד עם כל העולם, שמעלתו גדולה מאד מאד. כמו שאמרו
חכמינו הקדושים (בפסיקתא זוטא יתרו), שלא יעצר אדם התורה
לעצמו ולמשפחתו אלא יפזרה לכל באי העולם, עין שם; וכן אמרו
(ערובין נד): "רוכבי אתונות" (שופטים ה, י) — אלו תלמידי חכמים
שמהלכין מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמד תורה, עין שם;
ובנדאי ראוי לבקש הרבה ממנו יתברך שיזכה לברור המדמה (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן נד), ויזכה לידיע אילו דברי תורה ראוי
להדפיס ואילו אינם ראויים להדפיס, כי יש תורה שלא נתנה אפלו
לדרש, ויש תורה שנתנה לדרש ולא נתנה לכתב, ויש שנתנה לכתב
(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן כח). ובדרך כלל דברים המחדשים על
פי דעת רבנו ז"ל, שהוא התחזקות והתעוררות, מתר להדפיס,
ובלבד שיהיה ברור לו, ולא יגמגם בלשונו, כעין שאמרו חכמינו
הקדושים (שבת קמה:): אם ברור לך הדבר באחותך שהיא אסורה
לך — אמרהו, ואם לאו — אל תאמרהו, ופרש המהרש"א בחדושי
אגדות (סנהדרין ז): דהטעם שדמו חכמינו הקדושים לאחותו, כי אין
לסמוך על שכלו רק על-פי חכמת התורה, כי על-פי שכל היה מתר,
כי הוא תחלת בנינו של עולם, שקיין והבל נשאו אותם, כמו שכתוב
(תהלים פט, ג): "עולם חסד יבנה", ורק התורה אסרה, ועל-פן אם
ברור לך הדבר על-פי התורה — אמרהו, ואם לא — אל תאמרהו,

שיב אשר ב' קלא בנחל

עין שם. כי כשָאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, יְכוּל לְבוֹא לְטַעֲוִיּוֹת וְלִקְלוּלִים רַבִּים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב). וְעַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ רַבְנֵנוּ ו"ל מְאֹד לֹא לְהַמְצִיא אֵיזָה דִּין חֲדָשׁ, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן רסז): מִי שְׂרוּצָה לְחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה מִתֵּר לוֹ לְחֲדָשׁ וְלִדְרָשׁ כָּל מָה שְׂיִרְצָה, כָּל מָה שְׂיִזְכֶּה לְחֲדָשׁ בְּשִׂכְלוֹ, וּבְלִבּוֹ שֶׁלֹּא יוֹצִיא מֵהֶם שׁוּם דִּין, חֵס וְשָׁלוֹם, עֵינֵי שָׁם; וּבְפִרוּשׁ אָמַר (תּוֹרַת-הַר"ן, עֲבוּדַת הַשֵּׁם, סימן עה): אַתֶּם יְכוּלִים לְהַשִּׁיג בְּכַח הַמְדָמָה שְׁלִכְכֶם מֵהַ שְׂאֵנִי יְכוּל לְהַשִּׁיג בְּשִׂכְלִי, עֵינֵי שָׁם; הֵרִי שְׂבִפְרוּשׁ נִתֵּן לָנוּ רַבְנֵנוּ ו"ל רְשׁוּת לְחֲדָשׁ וְהַעֲקֹר כְּשִׂמְדִפְיִסִים אֵיזָה דְבָר צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּדַעַת, וְלֹא לְכַתֵּב כְּמִדְמָה לִי שְׂכַתּוֹב בַּגְּמָרָא, אוּ מוּבָא בְּאֵיזָה מְקוֹם בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְכַדוּמָה לְשׁוֹנוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ', כִּי עַל דְּבָר זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין ל): "וְשִׁנַּנְתֶּם" (דְּבָרִים טו, ז) — שְׂיִהְיוּ דְבָרֵי תּוֹרָה מְחֻדָּדִים בְּפִיךָ, שְׂאֵם יִשְׂאֵל לְךָ אָדָם דְּבָר אֵל תִּגְמַגֵּם וְתֹאמַר לוֹ, אֵלָּא אָמַר לוֹ מִיָּד, וּפְרַשׁ רַש"י: חֲזוּר עֲלֵיהֶם וּבִדֻק בְּעַמְקָם, שְׂאֵם יִשְׂאֵלְךָ אָדָם, לֹא תִצְטַרֵּךְ לְגַמְגֵּם אֵלָּא שְׂתוּכַל לִזְמַר מִיָּד, עֵינֵי שָׁם; כָּל דְּבָר שְׂאַתָּה מְחֻדָּשׁ תִּצְיֵן מְקוּרוֹ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת, וּבְפִרְטֵי אֵם אַתָּה בּוֹנֵה דְבָרֶיךָ עַל דְּבָרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל, רְאֵה לְצִיֵּן אֵת הַמְּקוֹם בְּאַפְּן שְׂיִוְכַל מִי שְׂרוּצָה לְעֵינֵי בְּפָנִים לְמַצָּא תִכְף-וּמִיָּד, וְיִרְאֵה שְׂבִנִית דְּבָרֶיךָ עַל יְסוּד מוֹסֵד, וְתִכְף-וּמִיָּד כְּשְׂאַתָּה רוֹאֵה שְׂדְּבָרֶיךָ מְסֻדְרִים בְּסֻדֵּר יָפֵה, וּמְצִיֵּן כָּל דְּבָר עַל מְקוּמוֹ, אֵינִן לְךָ מֵה לִירָא, וְרֹאוּיִים לְהַדְּפִיסָם אִם אַתָּה רוּצָה, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ, כִּי מִדַּת הַקְּנָאָה נִגְעָה בָּהֶם וְכוּ'. וּכְבָר יְדוּעַ מֵהַ שְׂמוּבָא בְּסִפְרֵי חֲסִידִים (סימן תק"ל): "מִי תִכֵּן אֵת רוּחַ" ה' גּוֹזֵר מִי נִעְשָׂה חֻכְם וּמֵה חֻכְמָתוֹ וְכִמָּה שְׂנִים וְכִמָּה סְפָרִים יַעֲשֶׂה, יֵשׁ שְׂגוֹזֵר עֲלָיו שְׂעוּשָׂה סִפְרֵי אוּ שְׂנִים אוּ שְׂלִשָׁה, וְכֵן בְּתַלְמוּד לְפִתְרֵי קַרְיָיָה וְכֵן בְּסוּדוֹת אַחֲרִים, וְכָל מִי שְׂגִלָּה לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דְבָר וְאֵינּוּ כּוֹתְבוֹ וְיְכוּל לְכַתֵּב, הֵרִי גּוֹזֵל מִי שְׂגִלָּה לוֹ, כִּי לֹא גָלוּ אֵלָּא לְכַתֵּב, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים כה, יד): "סוּד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם", וְכִתִּיב (מִשְׁלֵי ה, טו): "יְפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב, ט): "אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבֵּה אֵל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ". וּפְרָשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים שְׂהַכּוֹנָה אֵל תִּכְבֵּשׁ וְתַחֲזִיק אֵת

אֲשֶׁר ב' קלא בַּנְחָל שיג

הטוב שהיא התורה לעצמה, אלא תפיצם בעולם, כי לכה נוצרת. יכעין שאמר רבנו ז"ל: מהישר לגלות את הסגלה לעם סגלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא). ודעת לנבון, שזה רק בחדושי תורה שיש בהם התגלות המחין, ולא בבחינת עבור וכו', עין שם; על-כל-פנים איך שהוא אמרו חכמינו הקדושים (ספרי האזינו): אין לך דבר ריקם בתורה שאם תדרשנו שאין בו מתן שכר בעולם הזה, והקרבן קיימת לו לעולם הבא, עין שם; ואמרו (בתנא דבי אליהו רבה, פרשה כז): אם יש אדם שהוא מבין בדברי תורה, יפרנס מתורתו גם-כן לאחרים, כדי שתראה חכמתו לו, ומוסיפין לו עליה, וכל העושה כן אינו נמנע מן הטובה העתידה לבוא על ישראל לימות בן דוד, עין שם; ואפלו אם אין בדעתך להדפיסם — מה בכך, אה לכתב את כל חדושיך, ותאמין שיש להשם יתברך נחת רוח מחדושיך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), ואמרו חכמינו הקדושים (ספרי האזינו): אם בנסת דברי תורה בדרך הכונסים מטר לבור, לסוף שאתה מנזל ומשקה אחרים, עין שם; ובפרוש איתא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה), כי אי אפשר לקרר את היסורים, כי אם על-ידי חדושי תורה, מקררין צמאון הנפש, עין שם (וכן מספרים מהגאון המפלא הרוגטשובער ז"ל, שאמר שבשבת יש לו היסורים הכי קשים, כי שוטף עליו שפע הדעת והשכל, ואי אפשר לו לצמצם מחו ודעתו מרב שפע השכל והדעת, מה שאין כן בכל השבוע הוא יכול לרשם על פני הכתב, ועל-ידי-זה מתישב מחו ודעתו).

ועל-כן, חמדת לבבי, בכל עת שתעבר עליך איזו מרירות וכו', תראה לחדש הרבה חדושי תורה. ובפרטיות כי דברי רבנו ז"ל הם זים שאין להם סוף, ונתן להדרש מתורה ומאמר אחד, אל תורה ומאמר אחר, כי כל דברי תורה צריכים זה לזה, שמה שזה נועל — זה פותח (מדרש רבה פרשת חקת, פרשה יט, סימן יז); כי עקר החדוש

(הרב יוסף רוזין זצ"ל, מחבר הספרים "צפנת פענח" ועוד.

שִׁיר אֲשֶׁר ב' קלא בַּנְחַל

נַעֲשֶׂה שְׂמֵחַבְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה מִמְקוֹמוֹת מְפֹרָשִׁים שֶׁהֵם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה, וּמְחַבְרִים אוֹתָם יַחַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַחֲדוּשׁ שְׂמֵחַחֲדוּשִׁים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט). וְאָמְרוּ (מִדְרַשׁ רַבָּה, שִׁיר הַשִּׁירִים, פָּרָשָׁה א', סִימָן נג) עַל פְּסוּק: "צִנְאָרְךָ בְּחֲרוּזִים" — אֵלּוּ פְּרָשִׁיּוֹתֶיהָ שֶׁל תוֹרָה, שֶׁהֵן חֲרוּזוֹת זו בְּזוֹ, וּמְשׁוֹכוֹת זו בְּזוֹ, וּמְדַלְּגוֹת זו בְּזוֹ וְדוֹמוֹת זו לְזוֹ וְקְרוּבוֹת זו לְזוֹ, עֵין שָׁם.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבָךְ עַל מְרִירוֹת נִפְשֶׁךָ, כְּכֹר הַקָּדִים לָנוּ הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה לְמַכּוֹתֵינוּ וְשִׁלַּח לְפָנֵינוּ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַכִּין לָנוּ אוֹצְרוֹת שֶׁל עֲצוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת וְהִנְהִיגוֹת יְשׁוּרוֹת וְדַרְכִּים נִפְלְאוֹת אִיךָ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כֹּל אֶחָד מִמְקוֹמוֹ שֶׁנִּפְלֵ לְשָׁם וְכוּ', וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְקַבֵּעַ בְּקַבִּיעוֹת גְּדוּלָּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים הַמְּלֵאִים כֹּל טוֹב לְבַיִת יִשְׂרָאֵל, וְחֹזֵר חֹזֵר עֲלֵיהֶם עַד שֶׁתִּהְיֶה שְׂגוּר בָּהֶם בְּעַל-פִּיהַ מִמֶּשׁ, וְאֵז כְּכֹר לֹא תִצְטָרֵךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי בְּעֲצָמְךָ יִתְחַיֵּל לְנַבְעַע לְךָ שֶׁפַע הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, וְלִתֵּן עֲצָה לְנִפְשֶׁךָ מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

וּבְעֵינֵי הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁמִּתְחַדְּשׁוֹת עָלֶיךָ בְּכָל פַּעַם, וְאַתָּה נוֹפֵל בְּעַמְּךָ רַע וְחַשְׁשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאַתָּה מִתְלַכְלֵךְ בְּחַטָּאִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַד שֶׁאֵין בְּיָדְךָ עֲצָה וְכוּ', וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה בְּחַלִּישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָּה, כִּי זֶה כְּמָה יָמִים וְשָׁנִים שֶׁאַתָּה חֹפֵץ וּמִשְׁתַּוָּקֵק לְצֵאת, וּבְכָל פַּעַם אַתָּה נוֹפֵל בְּעַמְּךָ בּוֹר יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲשֶׁר מִכָּל זֶה נִחְלָשְׁתָּ דַּעְתָּךְ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁעוֹלוֹת לְךָ מִחֲשָׁבוֹת לְחֹזֵר לְאַחֲרֶיךָ וְכוּ'.

כִּי אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לִידַע עֵינֵינוּ וְשָׂרְשׁ נִשְׁמָתוֹ וּמַהֲיֵכֵן בָּא וּמַה צָרִיךְ לְתַקֵּן וְכוּ', מִי יוֹדֵעַ גְּלוּגוּלָּיו וּמִי מַעֲבֵר בּוֹ וְכוּ', וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לוֹ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּחֻקֵּי רִשׁוּעוֹת וּבְמַחֲשָׁבוֹת עַל עֲצָמוֹ, הַעֲקֵר לְהִיוֹת רָגִיל בְּכָל פַּעַם בְּשִׁכְחָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי — הֵן בְּכֹסוּפֵינּוּ טוֹבִים וְהֵן בְּלִמּוּד שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן וְהֵן בְּתַפְלָה בְּכּוֹנֵנָה וְהֵן בְּקִיּוּם הַמְּצוּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבִפְרָט

אֲשֶׁר ב' קלא בַּנְחַל שטו

בהתבודדות, להיות רגיל לעשות התחלה חדשה לגמרי, ובכל פעם שיתחיל להתבודד, יאמר: "רבנו של עולם, איך וויל פון יעצט אן זיין איין ערליכער איד, איך וויל פון יעצט אן מאכן איין נייע התחלה זיך צוריק קערין צו דיר"^ה וכן בכל פעם (עין תי-מוהר"ן, מעלת התבודדות, סימן א'), ויותר מזה אל תבלבל את עצמך כלל, אתה עשה את שלך, והוא יתברך יודע ועד מה עניניך ומה אתה צריך לתקן ומהיכן נמשכת וכו' וכו', ועל-פן אפלו אם נראה בעיניך שרחוק ממך שיהיה לך עולם הבא, וגם הרבה פעמים נדמה לך שאבדת גם את העולם הזה — מה בכך, אתה עבד את השם יתברך כך, והוא יתברך הטוב בעיניו יעשה, אל תכניס בעצמך שום קשיות וספקות ודמיונות וכו', ולך נא וראה מה שכתוב בשער הגלגולים (הקדמה כ"ז): "לפעמים הנשמות שהם יותר גבוהות ומעלות, עומדות בעמקי הקלפות, ואינן יכולות לצאת משם, עד זמן רב שיזדמן איזה זכות מתיחס אליהם להוציאם", (עוד שם): "גם דע כי האיש הזה מחדש שבא עתה בגלגול בפעם אחת יש לו טרח להכניע יצרו אף-על-פי שנשמתו תהיה גבוהה מאד, לפי שזה הוא התחלת הודפכות מן הקלפות וכו', "מכרח הוא שהאיש הזה יהיה עצוב כל ימיו, ודואג בקרבו תמיד ללא סבה, אבל הסבה האמתית היא, כי הקלפות מהם המשכת העצבון פנודע, וזה סוד טעם מספיק אל דוד המלך, עליו השלום, ידידו יתברך, ומצינו בו שהיה יצרו מתגבר עליו בבת שבע ובאביגיל, והוא פלא גדול, אלא הטעם מובן עם הנזכר, כי אז היתה התחלת יציאתו מעמקי הקלפות, ובזה תבין כמה פסוקים שהיה אומר דוד המלך, עליו השלום, על עצמו (תהלים ט, ג): 'טבעתי בין מצולה וכו', וכיוצא. ודע כי לטעם הנזכר אין עוונות האיש הזה החדש נחשבים לפניו יתברך כשאר בני-אדם, לפי שעדין הוא נתון בין הקלפות וטרחו גדול לצאת מתוכם" וכו', "ולפעמים יארע כי האיש הזה החדש תהיה נשמתו

(ה) רבנו של עולם, אני רוצה מעכשו להיות איש כשר, אני רוצה מעכשו לעשות התחלה חדשה לשוב אליך.

שטז אָשֶׁר ב' קלא בַּנְחָל

מַעֲלָה וּגְבוּהָהּ מְאֹד, וְאִינוּ יְכוּלִים לְהִכְנִיעַ יְצִרוֹ, וְאִם לֹא כֵן בְּקִלּוֹת
הָיָה יְכוּלִים לְהִיזוֹת חֲסִיד גָּדוֹל. וּבְזֶה יִתְבָּאֵר לָךְ סוּד נִמְרָץ, כִּי לְפַעֲמִים
חֲטָא קָטָן שֶׁל אָדָם אֶחָד יַעֲנֹשׂ עָלָיו מְאֹד, וְעוֹן גָּדוֹל שֶׁל אָדָם אֲחֵר
אִינוּ גַּעֲנֹשׂ עָלָיו, וְזֶה סוּד (דְּבָרִים ל"ב, ד'): 'הַצּוֹר תְּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָל
דְּרָכָיו מִשְׁפָּט', וְדִי בְּזֶה לְמִשְׁפִּילִים, וְלִכֵּן אֵין לְהִרְהֹר אַחֵר מִדּוֹתָיו
יִתְבָּרֵךְ, אֲף לֹא אַחֵר הַצַּדִּיקִים אִם יִחְטְאוּ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְהוּא גְלוּי
נֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד כַּמּוֹכֵן לְמִשְׁכִּיל עַל דְּבַר אֱמֶת, כִּי עַל-פִּי-רַב
הָאָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ — מָה עֲמוּ? ! וְלָמָּה אִינוּ יְכוּלִים כָּבֹד לְהִתְגַּבֵּר
עַל הָרַע שְׁלוֹ? ! לָמָּה עוֹלָה וַיּוֹרֵד בְּכָל פַּעַם? ! מְתִי יִזְכֶּה לְנִתְקֵת אֶת
עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מִהָרַע? וּמִדּוּעַ לְאַחֲרִים הוֹלֵכֵת הָעֲבוּדָה כָּל-כָּף בְּנִקְלָה,
וְלוֹ בָּאָה כָּל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה? ! אֲךָ עַל פִּי
הַיְדִיעָה הַנִּי"ל, כִּי הַכֹּל מִסוּד הַגְּלָגוּל, וּמִי יוֹדֵעַ שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ שֶׁהִיא
נִשְׁמָה גְבוּהָהּ מְאֹד, שֶׁנִּפְלָה וְנִסְתַּבְּכָה בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת. וְעַל כֵּן
בִּידִיעוֹת אֵלוֹ (הַנְּזַכְרוֹת לְעִיל), בְּנוֹדָאֵי יִשְׁיב לְעַצְמוֹ, שְׂאִין קָשָׁה כָּלֵל,
וְעָלָיו לְצִיַּת אֶת רַבּנוּ ז"ל, לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ יְהִיֵּה אִיךָ
שִׁיְהִיֵּה וְכוּ', אֲפֵלוֹ יְהִיֵּה כָּךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, שִׁיעֲלָה וַיִּרַד וְכוּ' — מָה
בְּכָךְ, לְעוֹלָם לֹא יִחְזֹר לְאַחֲרָיו, כִּי עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה יִרְדֵּף אַחֲרָיו
יִתְבָּרֵךְ בְּכָלֹת הַנֶּפֶשׁ, וְאֲפֵלוֹ שְׂרוּאָה שְׁלַחֲבָרְיוֹ בְּנֵי גִילוֹ וְאֲפֵלוֹ
תַלְמִידָיו וְכוּ', הוֹלֵךְ לָהֶם הַכֹּל בְּנִקְלָה, וְלוֹ מַגִּיעַ הַכֹּל בְּכַבְדוֹת
וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה וְכוּ', יְהִיֵּה מִיִּשְׁב אֶצְלוֹ שְׂאִין קָשָׁה כָּלֵל, כִּי
זוֹ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ'; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל
תִּירָא וְאֵל תַּחַת כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מֵלֹא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, הַכֹּל
לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן אִיךָ שִׁיךְ אִיזוֹ
הַתְּרַשְׁלוֹת אוֹ אִיזוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת, כִּי הֵלֹא הוּא יִתְבָּרֵךְ בָּךְ, כִּי בְּכָל
תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם.

אָהוּבִי, אַחִי! אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אִפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם יְהִיֵּה אִיךָ
שִׁיְהִיֵּה וְכוּ', וְרֵאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמָךְ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקָּךְ
וְגוֹרְלָךְ, שְׂזַכִּיתָ לְהַתְּנוּדַע מִרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, נַחַל נוֹבֵעַ

אֲשֶׁר ב' קלא בנחל שיז

מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אֲשֶׁר רק הוא מבין אותך, ורק הוא יש ביכולתו לעזור לך, וכבר ראית ממנו נסים ונפלאות שעשה עמך עד עכשו בכל ההשתלשלות, עד שזכית להתקרב אליו וכו', ובנדאי אם תאחז את עצמך בו, עוד תזכה לראות נסים נגלים אשר לא שירת ממידך, ואפלו אם נשמתך היא נשמה קטנה מאד, זכר מה שמוכא בספר אנגרא דפרקא אות כ"ט, שכתב שם: ספרו לי מגידי אמת ששמעו מכבוד הרב הקדוש המגיד ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב, שספר להם בבואו בפעם הראשונה לבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע צוה לכבודו, ואמר: תדעו שהאיש הזה בן הרב הקדוש ר' יצחק מדרוהוביטש, והנני אספר לכם אשר אביו של זה נתנו לו מן השמים נשמה קטנה, אשר אין כמעט בדור נשמה קטנה כמותה, והוא הגביה אותה למעלת התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי, עין שם (ודבר זה ספר הרב הקדוש ר' צבי אלימלך בעל "בני יששכר", אשר בנדאי הספור הוא אמת בלי שום ספק).

ועל-כן ראה וגם ראה, אהובי, אחי, מה לפניך, ובפרטיות שלנו יש כבר הפלים לזה, כי רבנו ז"ל הכין לנו הכל, ואנחנו צריכים רק לצייתו ולקיים דבריו הקדושים והנוראים, כי בשביל זה בעצמו שלחו אותו בדורות אלו אל זה העולם, כדי לתקן את העולם במלכות שדי, ולהרים ולהגביה את כל נשמות ישראל אליו ותברך, אפלו אם עברו כבר על מה שעברו, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ובפרוש אמר: אני אין לי מה לעשות בזה העולם כלל, כי בשבילי איני צריך לעשות כלל, רק באתי להעולם לקרב נפשות ישראל להשם ותברך (עין תיי-מוהר"ן, מעלת המתקדמים אליו, סימן יז), ואמר (שם סימן ל'): כל מי שיציית אותי ויקיים כל מה שאני מצווה, בנדאי יהיה צדיק גדול יהיה מה שיהיה. והעקר להשליך שכל עצמי לגמרי רק באשר יאמר הוא — יקיים כמאמרו, עין שם.

על-כל-פנים איך שהוא ראוי לך להחיות את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ולחזק את נפשך ולהרחיב דעתך במה שתוכל, ותרגיל את עצמך לדבר תמיד עמו ותברך בלשון שאתה רגיל בה,

שיח אֲשֶׁר ב' קלא בַּנְחַל

וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְרַךְ אֶת כָּל לִבָּךְ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וְהַכֹּל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵל תְּסַתְּפֵל בְּזֶה עַל אַחֲרִים כָּלֵל, רַק תָּמִיד לְהִיּוֹת רְגִיל בְּזֶה בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוּלָּה, וְאֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ מִדְּרָכִים וְהִנְהִיגוֹת אַחֲרֵים, כִּי זֶה כּוֹלֵל כָּכֵר הַכֹּל. וְתִרְאֶה לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִהְיֶה רְגִיל בְּוִדּוּיִים, לְהַתְּוֹדוֹת תָּמִיד לְפָנָיו יְתַבְרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאוּ הָעוֹנוֹת מֵעֲצָמוֹתֶיךָ שֶׁנִּחְקְקוּ בָהֶם (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹתֵר״ז, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וְעַל-יְדֵי וְדוּי יִמְחַל לְךָ הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, וְתִהְיֶה נְקִי מִן הַחֲטָא מֵהַיּוֹם וְהַלָּא, שְׁמַיִד שְׁהֵם מִתְּוִדִים עַל עוֹנוֹתֵיהֶם, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם (תּוֹרַת כְּהֻנִּים, פְּרָשַׁת בַּחֲקוּמִי). וְאָמְרוּ בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית נו.): כָּל מֵאֵן דְּאוּדֵי עַל חֲטָאֵיהֶם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂבִיק לִיהּ וּמְחִיל עַל חוּבֵיהִ, עֵינִי שָׁם.

יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לְךָ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל נַעַם חֶלְקְךָ וּגְוַרְלָךְ, שְׂזוּכִיתָ לְהִיּוֹת בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל. לְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה רַק לְבַרַח תָּמִיד אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְתִכְנִיעַ אֶת עֲצָמְךָ לְפָנָיו יְתַבְרַךְ. וּכְכֹר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבִי אֲלֵהוּ רַבָּה, פָּרָק יח): אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שָׂאִין בּוֹ עֲבָרָה וְאִין בּוֹ עוֹן, וַיֵּשׁ בּוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים וְתִלְמוּד תּוֹרָה וּשְׁפֵל בְּרַךְ וְעֲנָנָה, עָלָיו אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: זֶהוּ הַדָּר עָמִי בְּמָרוֹם, שְׁנַאֲמֵר (יִשְׁעִיָּה נו, טו): כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשְׂא שָׁכֵן עַד וְקְדוֹשׁ שְׁמוֹ, מָרוֹם וְקְדוֹשׁ אֲשַׁכּוֹן, וְאֵת דְּכָא וּשְׁפֵל רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נְדָכָאִים"; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמִים (הַמְּשֵׁנָה בְּעֵדִיּוֹת ה, ז): מַעֲשִׂיךָ יִקְרַבּוּךָ וּמַעֲשִׂיךָ יִרְחַקוּךָ וְכוּ', וְלֹא יֹאמֵר אָדָם בְּלִבּוֹ הוֹאִיל וְאִין בִּי עֲבָרָה וְאִין בִּי עוֹן וְחֲטָא אֲתַגָּאָה עַל הַבְּרִיּוֹת וְאֲתַגְּדֵל עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר, אֲלֵא כֶּךָ יֹאמֵר: לֹא אֶעֱשֶׂה כֵן, כִּדִּי שְׂיִתְמַלְאוּ יְמֵי, וַיִּדַע הָאָדָם שְׁרוּת נְמוּכָה וְרוּחַ שְׁפָלָה נַח לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר מִכָּל הַזְּכָחִים שְׂבַתְוִרָה, שְׁנַאֲמֵר (תְּהִלִּים נא, יט): "זְכַחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה, לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה", מִכָּאֵן אָמְרוּ חֲכָמִים, אִם אָדָם מְקַרֵּב עוֹלָה — שְׂכֵר עוֹלָה בְּיָדוֹ, מְנַחֵה — שְׂכֵר מְנַחֵה בְּיָדוֹ, אֲשֶׁם

(ו) כָּל מִי שְׂמוּדָה עַל חֲטָאֵיו, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵב אוֹתוֹ, וּמוֹחֵל לוֹ עַל חֲטָאָיו.

אֲשֶׁר ב' קלב בַּנְחַל שִׁיט

— שְׂכַר אֲשֶׁם בְּיָדוֹ, שְׂלָמִים — שְׂכַר שְׂלָמִים בְּיָדוֹ, אֲכַל כָּל מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׁפֵלָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלּוּ הַקָּרִיב כָּל הַזִּבְחִים שֶׁבַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה", זִבְחַת לֹא נֶאֱמַר אֶלֶּא זִבְחֵי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וּכְבֹר יְדַעְתָּ מַה שֶׁאֱמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב), שֶׁעַקֵר הַגְּדֻלָּה הוּא שְׁפִלוּת, וְדִיקָא עַל-יְדֵי עֲנָנָה וְשְׁפִלוּת, נַעֲשֶׂה בְּלִמֵי גְבוּל, וְיִכּוֹל לְהַשִּׁיג שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא עֲנֵג שְׁפֵת, וְנִפְתַּח מַחוּ וְדַעַתוֹ, וְזוֹכֶה לְחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה וְהַשְׁגוֹת נִפְלְאוֹת בְּאִלְקוּתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְשׁוֹפֵעַ בּוֹ רוּחַ נְבוּאָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, וּכְמוֹ-כֵן זוֹכֶה לְחִדּוּשׁ בַּתּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם; וְרֵאוי לְחֹזֵר וְלוֹמֵר: אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׁזַכֵּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהוֹרִישׁ לָנוּ נִשְׁמָה חֲדָשָׁה עַל-יְדֵי תּוֹרָתוֹ, בְּסוּד: לְמַעַבְדַּ נְשַׁמְתִּין חֲדָתִין בְּתַרְתִּין וּבְתַלְתִּין שֶׁהוּא ל"ב נְתִיבוֹת הַחֻמְכָּה וְכוּ' (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו); וְעַל-כֵּן רֵאוי לָנוּ לְהִתְמִיד בְּיִוְתֵר בַּתּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם בְּכִלְלִיּוֹת וּמֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים בְּפִרְטִיּוֹת, יִהְיֶה לְכֹל אֶחָד אֲשֶׁר לוֹ, וְאַתָּה רֵאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל רַבֵּנוּ ז"ל כְּפִי מְדַרְגָתְךָ וְתִשׁוּקֶתְךָ, וְיִוְתֵר מְזֵה אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ כָּלֵל, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל אֵינוּ מְצַמְצָם אֶצֶל פְּרָטִי, כִּי הוּא נִשְׁמָה כְּלָלִיּוֹת דְּכִלְלִיּוֹת, שְׁכָל הַכּוֹלֵל אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), וְהוּא מְתַנָּה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים; אֲשֶׁרִינוּ אֹן פֶּאֲרֵט אֲשֶׁרִינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדְרֵי אַחֲרֵי אֶסְרוּ חַג ה'תּשֵׁל"ו.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל יוֹבֵעַ מְקוֹר חֻמְכָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצְחָה.

שכ אָשֶׁר ב' קלב בַּנְחָל

שְׁלַחְתִּי לָךְ מֵאֲתִים סִפְרֵי "אָרֶךְ אַפִּים", וְנָא לְהַפִּיעֶם בְּכֹל
תַּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֵפֶה מֵה'): כָּל הָעוֹשֶׂה אִיסוּר לְחַג
בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאִלוֹ בְּנֵה מִזְבֵּחַ וְהַקְּרִיב עָלָיו
כָּל הַקְּרָבָנוֹת, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים קִיח, כז): "אֶסְרוּ חַג בַּעֲבוֹתַיִם עַד קַרְנֹת
הַמִּזְבֵּחַ", וְכֵן נִפְסַק לְהַלְכָה בְּשִׁלְחַן עָרוֹף (אֵרוּחַ חַיִּים, סִימָן תַּכט) בְּדַבְּרֵי
הַרְמ"א, וְנוֹהֲגִין לְהִרְבּוֹת קֶצֶת בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה בְּיוֹם אַחַר הַחֵג וְהוּא
אֶסְרוּ חַג, עֵינַן שָׁם; וַיֵּשׁ לְהִבִּין לָמָּה דִּיקָא אַחַר יוֹם טוֹב אָנוּ עוֹשִׂים
אֶסְרוּ חַג, שְׁמַקְשָׁרִים אֶת יוֹם הַחַל עִם הַיּוֹם טוֹב, וְאִין אָנוּ עוֹשִׂים
זֹאת בְּשִׁבְתָּ? וְכִבְרַ בְּאֵר בְּזֵה הָאֲרִיז"ל לְפִי עֲנִינוּ בְּאֲרִיכוֹת, עֵינַן שָׁם
דְּבָרָיו הַעֲמֻקִּים, וְכֵן הָאֲרִיף בְּזֵה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הַחֲלוּקִים בֵּין שִׁבְתָּ
יּוֹם טוֹב (עֵינַן בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת יוֹם טוֹב וְחַל הַמוֹעֵד, עֵינַן שָׁם); אִךְ כְּבַר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲגִיגָה ג): אִי אֶפְשָׁר לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ בְּלֹא
חֲדוּשׁ, וּבִפְרָטִיּוֹת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל הוּא מְלֵא חֲדוּשִׁים
וּמִתְחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם בְּכַמָּה גִּוְנִין חֲדָשִׁים, לְמִי שְׁמַטָּה דַעֲתוֹ אֵלָיו
הֵיטֵב. וְהִנֵּה מוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן (חֶלֶק א', סִימָן עט), שְׁיֵשׁ תְּשׁוּבָה
שֶׁל שִׁבְתָּ וַיֵּשׁ תְּשׁוּבָה שֶׁל שְׁשֵׁת יָמֵי הַחַל, תְּשׁוּבָה שֶׁל שִׁבְתָּ הוּא
בְּחִינַת נִיחָא, שֶׁהִיא קְבִיעָא וְקִימָא שְׂאֵי אֶפְשָׁר כְּבַר לְבַטְלוֹ, וְתְשׁוּבָה
שֶׁל שְׁשֵׁת יָמֵי הַחַל הוּא בְּחִינַת דְּלֹא נִיחָא, שְׂאִין לוֹ מְנוּחָה, פַּעַם
טָמָא וּפַעַם טָהוֹר וְכוּ', שְׂאִינוּ מֵיִשֵּׁב, פַּעַם מִתְּלַהֵב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ
וּפַעַם נוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ וְכוּ', וּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן (חֶלֶק א', סִימָן כה),
שְׁיֵשׁ שְׁתֵּי עֲבוּדוֹת פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנִיּוֹת, עֲבוּדָה שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְּלָה
וּמִדּוֹת הֵן פְּנִימִיּוֹת, וְעֲבוּדַת אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׂאֵר צְרָכֵי הַגּוּף הֵן
חִיצוֹנִיּוֹת, עֵינַן שָׁם; עַל-כֵּן בְּשִׁבְתָּ שֶׁהִיא קְבִיעָא וְקִימָא אֶסוּר לַעֲסֹק
בְּשׁוּם עֵסֶק, וְלֹא עוֹד אֵלָא שְׂאֵפְלוֹ הָעֲבוּדָה שֶׁל אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה
נִתְהַפְּכַת לְהִיּוֹת קָדֵשׁ, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א',
סִימָנִים נו, קכה, רעז), שְׂאֲכִילַת שִׁבְתָּ הִיא כְּלָה קָדֵשׁ, כְּלָה אֱלֻקוֹת. וְעַקֵּר
קָדֵשׁ שִׁבְתָּ הוּא לְאָכַל וְלִשְׂתוֹת, כִּי מְהַפְּכִים גַּם הָעֲבוּדוֹת
הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל פְּנִימִיּוֹת. מֵה שְׂאִין כֵּן יוֹם טוֹב, שְׂאֵז מִתַּר בַּעֲשִׂיתָ

אֲשֶׁר ב' קלב בְּנַחֵל שְׂכָא

אֲכַל נֶפֶשׁ, וְהוּא סְמוּךְ אֶל הַחֹל, עַל כֵּן עָלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת יוֹם טוֹב, לְקַדֵּשׁ אֲכִילָתָנוּ גַם בְּיַמֵּי הַחֹל, שְׁתִּהְיֶה עֲבוּדָה קְדוֹשָׁה, מֵה שָׂאִין בֶּן שִׁבְתָּ, שָׂאֵז הַקְּדָשָׁה קְבִיעָה וְקִימָא, וְאִין תְּלוּי בְּנוּ, וּמֵה שְׂאָמֵר הַלְשׁוֹן (תְּהֵלִים קיח, כז) "עַד קִרְנוֹת הַמְּזֻבָּח" יֵשׁ לוֹמֵר עַל-פִּי הַמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן (חֶלֶק א', סִימָן יז), שְׂאֲכִילָה נִקְרְאת מְזֻבָּח, כִּי שְׁלַחְנוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר בַּמְּזֻבָּח, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן יוֹם טוֹב, שָׂאֵז נִטְיָנוּ בְּחִירְתָנוּ אֶל הַטוֹב וְאֲכַלְנוּ בְּקִדְשֵׁת יוֹם טוֹב, עַל-כֵּן גַם לְמַחֲרַת הַיּוֹם טוֹב אָנוּ עוֹשִׂים סְעֵדָה בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה דִיקָא, כְּדֵי שְׁגַם בְּיַמֹּת הַחֹל תִּהְיֶה אֲכִילָתָנוּ אֲכִילַת יוֹם טוֹב וְעֲבוּדַת הַחִיצוֹנִיּוֹת תִּתְהַפֵּף גַם לְפָנֵימִיּוֹת. וּבְאֵמַת מוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז), שְׂדִיקָא בְּעַת הָאֲכִילָה יָכוֹל לְהֵאִיר עַל נֶפֶשׁוֹ הָאֶרֶת הָרְצוֹן מִפְּלֶג מְאֹד מְאֹד, עֵינֵי שָׁם; כִּי דִיקָא בְּשַׁעַת אֲכִילָה נַעֲשֶׂה יַחוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכַנְתִּיָּה אִפִּין בְּאִפִּין (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב). וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל: אֲכִילָה הֵם אוֹתִיּוֹת אֲכַל י"ה, שְׁתִּיָּה אוֹתִיּוֹת שְׁתִּיָּה י"ה, כִּי פְּשׁוּזָכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹי יִתְבָּרַךְ, יוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי וְיִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֵז אוֹכֵל אֱלֻקוֹת וְשׁוֹתָה אֱלֻקוֹת וְדו"ק מְאֹד.

חֲמֻדַּת לְבָבִי, רָאוּי לָנוּ לְתַן תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל נִפְלְאוֹת הַחֶסֶד חֲנָם שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מְכַלְלִיּוֹת שְׂכַעָה רוּעֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְכַנִּים בְּנוּ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), וּמֵאִיר בְּנוּ שְׂמִחָה לְשִׂמְחַת בְּאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְעִזּוֹת דְּקִדְשָׁה, לְהַתְגַּבֵּר עַל עִזּוֹת הַגּוֹף וְתַאֲוֹתָיו הָרָעוֹת. וְרָאוּי לָנוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְלִהְיוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה אִין סוֹפִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְעִזּוֹת וְעַקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל כּוֹנֵת הַבְּרִיאָה בְּגִלּוּי אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל כָּאֵי עוֹלָם, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד), לְהַעֲלוֹת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְשִׁרְשׁוֹ, שֶׁהַכֹּל יִירָאוּ מִלְּפָנָיו, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי תּוֹרַת חֶסֶד, לְלַמֵּד תּוֹרָה עַל מִנַּת לְלַמְדָּה (סֵפֶה מֵט:), כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה זוֹכִים לְקַרֵּב גְּרִים וּבְעֲלֵי

שכב אֲשֶׁר ב' קלג בַּנְחַל

תשובה, והעקר שיהיה למוד התורה בבחינת (משלי ה, ט): "יפוצו מעינותיך חוצה", שצריך להשקות אותם שהם מבחוח, להודיע להם הדרך ילכו בה, עין שם; ועל-כן עלינו לעסק בזה במסירות נפש עצומה, ולא להתפעל משום ברירה שבעולם מבית ומבחוץ, כי עלינו אנשי שלומנו היקרים שבדור הזה נפלה חובת היום להדפיס ולהפיץ ספרי ודעת רבנו ז"ל בעולם, וצריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם, ואף שבעל-דבר מתלבש עצמו במצוות ובלבושים שונים... אין אנו חוששים לזה, כי עלינו בני הדור הזה דיקא נפלה חובת היום, וראוי להדפיס ולהדפיס ספרי רבנו ז"ל ולהפיצם בכל קצו תבל, עד שיקים היעוד של (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה את ה'", וכלם יהפכו פניהם אליו יתברך לנצח, שזוהי שלמות הגאולה.

הדורש שלומך...

ב' קלג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר אחרי ה'תשל"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. מה אמר לך על צערך הקשה ועל החלישות הדעת שיש לך, שיצאו אנשי בליעל לריב עליך, עקר עצתנו היא לדם ולשתק ולא לצאת לריב. וכבר גלה לנו רבנו ז"ל, שעקר התשובה הוא לדם ולשתק, שומע בזיונו ידם וישתק (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'). ואמרו אנשי שלומנו, שהוא ראשי תבות י'ש"ו"ב, פי זה הוא עקר התשובה. והנה עקר התכלית לבא בזה העולם הוא לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ויזכה להכירו מפרטי הבריאה, אף אצל כל אדם נמצאים כמה מיני ישות,

אָשֶׁר ב' קלג בַּנְחָל שַׁכַּג

ובפּרטיִות אַם חָטָא, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כְּמוֹ שְׁחָטָא, שְׂאֵז הוּא מְלֵא פְּנִיּוֹת וַיִּשׁוֹת וְכוּ', עַל-כֵּן מְסַבְּבִים עִמּוֹ מְלַמְעֵלָה, שְׂיִבְזוּ וַיִּחְרְפוּ אוֹתוֹ, וּבְזָה בָּא אֵל הַמֶּלֶךְ בְּלֵב אֲמֵת, שְׂפִיל וְנִשְׁבָּר, עַד שְׁנַעֲשֶׂה בְּעַצְמוֹ אֵין מַמָּשׁ, וְאֵז דִּיקָא זֹכָה לְטַעַם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְלִבְר שְׂיִהְיֶה לוֹ דַּעַת, כִּי הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, אֲבָל כְּשִׂיּוּצָא לְרִיב נִגְדַּד הַמַּצְעָרִים וּמְבַזִּים אוֹתוֹ, אֲזִי לֹא דִי שְׂאִינוּ זֹכָה לְבוֹא אֵל עֲנִינוּ, אֲלֵא גַם נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְעוֹד רוֹאֵה מְפֻלְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, "דְּוִם לֵה" וְהַתְּחוּלָל לִו" (תְּהֵלִים לו, ז), וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים (גִּטִּין ז), אֵל תְּהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, תַּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל בְּיָדוֹ; כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מְלַמְטָה אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מְלַמְעֵלָה (חֲלִין ז), וְעַל-יַדֵי שְׂתוֹנְפָה לְהַסְתִּיר אֶת עֲצָמְךָ בְּסִתְרָא צַל כְּנַפְיוֹ יִתְבָּרַךְ, תּוֹנְפָה לְרֵאוֹת בְּמַפְלַת שׁוֹנְאִיךָ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן נה); הַעֲקֵר בְּרַח לָךְ אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֵל רַעְהוּ, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, אֶז תַּמְשִׁיף עַל עֲצָמְךָ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שְׂשָׁם מְקוֹר הָאֲמֵת, וְהָאֲמֵת מְבִיאָה מְפֻלָּה לְרַשְׁעִים (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלָק א', סִימָן סו); וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, עֲצָתְךָ רַק לְמַסֵּר אֶת עֲצָמְךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, וּבְקִשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂתוֹנְפָה לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז לֹא תַרְגִּישׁ עֲקִיצַת הַנְּחָשִׁים שְׁעוֹקְצִים אוֹתְךָ בְּאָרְס לְשׁוֹנֵיָהֶם. הַעֲקֵר רַק זִיף אֵין גְּאֻנְצֵעַן אֵיבְעַר גְּעַבֵּן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יַדֵי-זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וַיִּתְהַפֵּךְ הָרַע עַל שׁוֹנְאִיךָ, אֶז יִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה וַיִּתְחַרַּט עַל הַתְּקֵלָה שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת לָךְ, אוֹ שְׂיִפֵּל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּבוֹר הַמְּרִירוֹת וְהַצְּרוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר כָּבֵר יִשְׁכַּח מִמֶּךָ, עַר וְוַעַט הָאֲבָן צוֹ טָאֵן מֵיט זִיף אוֹן נִישְׁט מֵיט דִּיר".

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה

ז) לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
ח) יִהְיֶה עָסוּק עִם עֲצָמוֹ וְלֹא אֶתְךָ.

שכד אָשֶׁר ב' קלד בַּנְחַל

שְׁבַעֲוֹלָם, בְּרַח לָךְ בְּרַגַע זֶה רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכַטּוֹל גְּמוּר,
וְעַל-יַדֵּי-זֶה לֹא תִרְגֵּישׁ מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה סְבִיבוֹתֶיךָ, אִוֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
וְעַט דִּיר אוֹיִם פִּירְעֵן^ט, וּבִפְרֹט שְׂרַבְנוּ ו"ל לֹא יִנִּית שְׂיָבֹזוּ אוֹתְךָ
בְּבֵית מְדַרְשׁוֹ. זָכַר דְּבָרִים אֱלוֹ, אַתָּה תִּהְיֶה רַק דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קלד.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסִדְר אַחֲרֵי ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אָחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרְךָ הַיְקָר
לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּבְכָר הַשְּׂבָתִי לָךְ תִּשׁוּבָה, אַף עַכְשָׁו בָּא
אֵלַי הַבְּחוּר ... גֵּרוּ יֵאִיר, וְסִפֵּר לִי אֵת שְׂבָרוֹן רוּחְךָ וְאֵיךְ שָׂאתָ עֲצוּב
וְשָׁבוּר וְכוּ'. מַה אִמַּר לָךְ, אֱהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, לְחַזְקֶךָ וּלְנַחֲמֶךָ הֲלֹא
סִפְרֵי רַבְנוּ ו"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּה בְּהֵם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ.

וְהִנֵּה בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דְּבַרְנוּ הִרְבָּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה ע"ט מַעֲנִין
תִּשׁוּבָה שֶׁל שְׂשֵׁת יְמֵי הַחַל וְתִשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת, אֲשֶׁר תִּשׁוּבָה שֶׁל
שְׂשֵׁת יְמֵי הַחַל הִיא דְּלֹא נִיחָא, שְׂאִין לוֹ מְנוּחָה — פְּעַם טְמֵא וּפְעַם
טָהוֹר וְכוּ', פְּעַם נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ וּפְעַם חוֹזֵר לְאַחוֹר וְכוּ', וְכֵן
עַר אִיז קִיִּינְמָאֵל נִישְׁט צוּפְרִידְעֵן, מַה שְׂאִין פֶּן תִּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבַּת
הִיא נִיחָא, שְׂתַמִּיד נִמְשָׁךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְשִׁמַּח בְּחֻלְקוֹ תַּמִּיד, שְׁזֶה
רְאִשֵׁי תַבּוֹת: ש'ב'ת' — ש'מח ב'ח'ל'קוֹ תַּמִּיד. וַיֵּשׁ בְּזֶה כְּמָה
בְּחִינּוֹת, קָדָם בְּעֶצֶם עֲנִין הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְנוּ ו"ל, כֹּל זְמַן שֶׁלֹּא
נִסְכַּם בְּדַעְתּוֹ שְׂפָה יִשְׂאָר לְנַצַּח, אֲזִי הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, כִּי

(ט) הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִגְמֹר בְּעַדְךָ.

(י) אַף פְּעַם הוּא לֹא מְרַצָּה.

אָשׁר ב' קלד בַּנְחַל שְׁכָה

פּעם נסכּם שְׁטוּב לְאַחַז עֲצָמוּ בְּרַבְּנוּ ז"ל וּבְסִפְּרֵי הַקְּדוּשִׁים וּבְאַנְשֵׁי הַיְקָרִים, וּפּעַם כְּשֶׁמְבַלְּבָלִים אוֹתוֹ — "הֲלֹא אָסוּר לְלַמֵּד בְּסִפְּרִים אֵלּוּ... הֲלֹא לֹא אָחִזוּ מִדֶּרֶךְ זוֹ"... וְכוּ' וְכוּ', אֶז חוֹזֵר לְאַחוֹר, וְדָבָר זֶה מְבַלְּבָלוֹ מְאֹד מְאֹד, אֲבָל תַּכְּף־וּמִיד כְּשִׁיקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ קְבֵּלָה חִזְקָה, שְׂיַעֲבֹר עָלָיו מִה שְׂיַעֲבֹר הוּא יִשְׂאֵר כְּכֹר אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, אֶז דִּיקָא יְהִיָּה לוֹ נִיחָא. וְכֵן לְעִנְיַן תַּפְּלָה, כָּל זְמַן שְׂאִינוּ קְבוּעַ בְּעֲצָמוֹ, שְׂתַמִּיד יִתְפַּלֵּל וְיִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, עֲדִין אִינוּ יוֹדֵעַ מִה יְהִיָּה מִמֶּנּוּ, כִּי פּעַם יַעֲלֶה שָׁמַיִם וּפּעַם יֵרֵד תְּהוֹמוֹת, כִּי נִפְשׁוּ בְּרַעַה תְּתַמוּגָג, וְיִנוּעַ כְּשִׁכּוֹר (תְּהִלִּים קז, כו), אֲבָל תַּכְּף־וּמִיד כְּשִׂיִסְכּם בְּדַעְתּוֹ, שְׂאִיךְ שֶׁהוּא תַמִּיד יִדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֶז אֵין לוֹ כְּכֹר מִמֶּה לְהִתְפַּחֵד, כִּי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל מְחוּז חֲפָצוֹ. וְזֶה אֲשֶׁר שְׂבִית' רֵאשֵׁי תְבוֹת: שְׂגוּרָה תִּפְלְתִי ב'פִּי. וְדָבָר זֶה נוֹגַע בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֶט בְּחַיִּים, מִה שְׂעֲדִין לֹא נִקְבַּע בְּלֵב הָאָדָם, זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה שְׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וְעֲדִין הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְּבָל, אֲבָל תַּכְּף־וּמִיד כְּשִׂיִהִיָּה מְחֻלָּט בְּדַעְתּוֹ הַדָּבָר שְׂבִקְדָּשָׁה שְׂיַעֲשֶׂה "עַד הַסּוּף", אֶז דִּיקָא יִזְכֶּה לִישׁוּב הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת, וְלֹא יְהִיָּה כְּכֹר בְּסִפְּקוֹת, שֶׁהִיא קְלַפֶּת עֲמֻלָּה. וְהַמְשָׁכִיל עַל דָּבָר אֵמֶת יוֹצִיא מִזֶּה עֲצוֹת נִפְלְאוֹת, וְאֵי אֲפָשֶׁר לְהַאֲרִיךְ מִזֶּה כָּל־כָּף עַל פְּנֵי הַכְּתָב.

וְכֵן הַדָּבָר הוּא בְּעִנְיַן הָעוֹבֵר עָלֶיךָ, שְׂקָמוּ עָלֶיךָ ... דַּע לָךְ, אֲהוּבִי, רַב הַצְּרוּת וְהַמְרִירוֹת נַעֲמֵעַן זֶיךָ פּוֹן אֵינֶרְעֵדְנִישׁ, שְׂנִדְמָה לוֹ שְׂחִבְרוּ רוּצָה לְהִרְעֵ לוֹ וְכוּ', וּכְאֵלוֹ חִבְרוּ מְדַבֵּר עָלָיו כָּף וְכוּ', וּכְאֵלוֹ חִבְרוּ מִתְנַכֵּל עָלָיו וְכוּ', אֲבָל בְּאַמֶּת יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהַכֹּל רַק דְּמִיּוֹן גְּדוּל, כִּי מִחֲשֻׁבֶת חִבְרוּ הִיא לְעִנְיַן אַחַר לְגַמְרֵי וְכוּ', וְאַפְלוּ יְהִיָּה הָאַמֶּת כֵּן כְּמוֹ שְׂדַמָּה וְכוּ', לְמָה לֹא תַכְּנִים בְּעֲצָמְךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע שְׂאִין בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְעַל־כֵּן מִה וְלְמָה לְדַאֵג הָאֵם חִבְרָךְ יָכוֹל לְהִרְעֵ לָךְ מְרֻצוֹן עֲצָמוֹ? הֲלֹא זוֹ כְּפִירָה גְּמוּרָה, רַחֲמָנָא לִיִּצְלָן, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהַכְּנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה

(כ) נִמְשָׁכוֹת מִזֶּה שְׂמֻטָּעָה אֶת עֲצָמוֹ (בְּדַמִּיּוֹן).

שכו אָשׁר ב' קלה בַּנְחַל

פּרָטִית, לִידַע שְׁלֹא תִמָּצָא פְּעֵלָה גְדוּלָה אוֹ קִטְנָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם
מִבְּלָעֲדֵי רְשׁוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהִכְנִיס בְּדַעְתְּךָ פְּחָדִים
שֶׁל הֶבֶל הַמְּמַרְרִים חֲיִיד כָּל-כָּף?! אֵתָּה רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ
בְּמִדַּת הַטּוֹב, לְהִיּוֹת טוֹב לְכָל, וְאִפְלוּ עִם אֱלוֹ הַמְּצַעְרִים אוֹתְךָ מִצְדָּדְךָ
תֵּאחֲזוּ מִסְטֵרָא דְטוֹב, לְחֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל אוֹהֲבִים אוֹתְךָ... וְכֵלָם יְדִידֶיךָ,
וְתִדּוּן אֶת הַכֹּל לְכָף זְכוּת תְּמִיד... תִּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ רַק טוֹב תְּמִיד, אֲזוּ
דִּיקָא תִּחְיֶה יְמֶיךָ וְשִׁנוּתֶיךָ בְּטוֹב וּבִנְעִימִים, כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי
בְּמַחְשָׁבָה, כִּי כֹלָא בְּמַחְשָׁבָה אֶתְבַּרְרוּ (עֵין זֶהר פְּקוּדֵי רַנְדֵי). וְאֵל
תִּחְשַׁב שֶׁהוּא דְבָר קָל, כִּי הַסְּגִיָּה שֶׁל "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי"
(לְקוּטֵי-מוֹהָרֵן, חֶלֶק א', סִימָן רַפ"ב), הִיא עֲמָקָה מְאֹד מְאֹד, עֲמָק עֲמָק מִי
יִמְצְאוּנוּ, וְצָרִיכִים לְחֹזֵר עֲלֶיהָ פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, אוֹלֵי אוֹלֵי יִזְכֶּה
לְקַיֵּם כָּל הַנְּאָמַר שָׁם; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, כִּלְךָ מִהַדְּמִיוֹנוֹת
שֶׁנִּכְנָסוּ בְּךָ, שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהִרְעֵ לָךְ, וּכְאִלוּ כֵּלָם שׁוֹנְאִים אוֹתְךָ,
כִּי הַכֹּל טְעוֹת וְדַמְיוֹן... וְאִפְלוּ אִם יִהְיֶה כָּךְ, תִּצְמִין עַל-יְדֵי תִקְוָה
הַאֲהָבָה שֶׁתֵּאֱהָב אֶת שׁוֹנְאֵךְ וְתִרְאֶה לוֹ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְתִקְרָבוּ
בְּתַכְלִית הַהִתְקַרְבוּת, תִּהְיֶה לוֹ מִפְּלֵה שְׂאִין לָהּ תְּקוּמָה; וְעַל-כֵּן רְאֵה
מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת וְלֵאמֹר כָּל בְּרִיָּה
שֶׁבְּעוֹלָם, שְׂזָה מוֹרָה שֶׁלְּבַבְךָ נִכּוֹן עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ; כִּי הַמֵּאֲמִין בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ — אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הוּא, וְכֵן לְהַפְּךָ — כְּשִׂאוֹהֵב יִשְׂרָאֵל —
יֵאֱהָב אֶת הָאֵב; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׁזִכִּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת
כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמֵּאִיר עֵינֵינוּ מֵאוּרוֹ יִתְבַּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגִּיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָר, הַבְּחוּר
הַנּוֹפֵלָא, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נַרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

אֲשֶׁר ב' קלה בַּנְחָל שְׂכֹז

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל הָאֲפָנִים, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה וּמְשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְרֵאוּי לָךְ לְהִכְנִים בְּעִצְמָךְ אֶת אַמְתַּת תְּשׁוּקַת נְעִימוֹת זֵיו הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, וְאֵין מִי שְׂיַרְע לָךְ אוּ מִי שְׂיִיטִיב לָךְ, כִּי הַכֵּל בְּרֻשׁוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ תִגָּאֵל מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְעַקְמוּמִיּוֹת. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן ל"ג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד, לְחַשֵּׁב תָּמִיד מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל אֲמוּנָה, וּבְכָל הַסְּתַכְּלוֹת שְׂיִסְתַּכֵּל, יִרְאֶה רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵה שְׂיִשְׁמַע יִכּוֹן שְׂאֵלוֹ הַכְּרוֹזִין שְׂקוֹרָאִים אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ אֲמוּנָה — חֲזִיו חַיִּים וְאֵינוֹ מִתְפַּחַד כָּלֵל; כִּי אֲמוּנָה הִיא שְׂרֵשׁ הַכֵּל, וּבִפְרֻט שְׂאֵתָה זֹכָה לְהִיּוֹת עֹכָשׁוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שְׂשֵׁם הוּא מְקוֹר הָאֲמוּנָה וְהַנְּסִים וְהַתַּפְּלָה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), בְּיִדֵי רֵאוּי לָךְ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּבְיִדֵי בְּזוּכּוֹת הָאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסִים וּנְפִלְאוֹת שְׂעוּד יַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת אִם תִּקְיִם רְצוֹן רַבֵּנוּ ז"ל לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשִׂיחָה זֹת תַּפְּלָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ בִּפְרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת וְכָל עֲגִינוֹ וְכָל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלָיו. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע שְׂתַּחֲבֹף-וּמִיד כְּשִׂתְחַקֵּק דְּבָר זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד אוֹהֵב וְאֵב רַחֲמָן כְּאַבִּיךָ שְׂבִשְׂמִים, תַּחֲבֹף-וּמִיד תִּהְיֶה נִגְאָל מִכָּל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי כָל זְמַן שְׂאֵין הָאָדָם רֵץ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמָה לוֹ שְׂיִשׁוּעָתוֹ תְּלוּיָה בְּיַד בִּשְׂרׁ וְדָם, אֲזִי הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמִפְּחַד מְזֵה... אוּ מְזֵה... וְחוֹנֵף אֶת זֶה... אוּ אֶת זֶה...

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, רַק אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה לְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ (שְׂבֵת קד.). נִאֲמָן פְּשׁוּט נִאֲמָן כְּפוּף, בְּכָל מִינֵי מְצַבִּים שְׂבָעוּלָם, לְהֵאֱמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עִמִּי וְאַצְלִי, בֵּין שְׂאֵנִי כְּפוּף בֵּין שְׂאֵנִי פְּשׁוּט, אֵין לִי רַק אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂבְּיִדֵי עֲזָרָנִי וְיִוִּשְׂעֵנִי וְיִוְצִיאֵנִי

שכח אשר ב' קלה בנחל

מהחשף והרע והצרה שנפלת לישם וכו'. ואמרו לחכם: מהו גדר האמונה? אמר: הבטחון באלקים ורציית בגזרותיו והמסר אליו. וכמאמר רבנו ו"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן לב): על-ידי אמונה יכול לבוא לבטחון, כי בזה שיאמין שיהלל בידו, אז יבטח בו יתברך, וימסר את עצמו אליו יתברך, וירצה בגזרותיו. וכמו שאמר הבעל-שם-טוב הקדוש: ווילסט ווי ס'איז ווען זיין ווי דו ווילסטל ודו"ק; כי העקר למסר רצונו לרצונו יתברך, ואז יעשה השם יתברך רצונו. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ד): "עשה רצונו כרצונו, כדי שיעשה רצונו כרצונו, בטל רצונו מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונו". ותכף-ומיד פשאדם מוסר את עצמו לגמרי לרצונו יתברך, אז זוכה לכל הברכות, ומלאכתו נעשית על-ידי אחרים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לה): בזמן שישאל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על-ידי אחרים, וכן אינו מתירא משום בריה. כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספ"ה טו): בזמן שישאל עושין רצונו של מקום — אין מתיראין; ואמרו (כתובות טו): אשריכם ישראל, בזמן שעושים רצונו של מקום, אין כל אמה ולשון שולטת בהם, עין שם; ואל כל זה זוכים על-ידי אמונה פשוטה. כי דיקא על-ידי אמונה פשוטה יכולים לעלות אל תכלית המדרגה העליונה, שהוא סוד הכתר, "רצון" שברצונות (רעוא דרעוין); כי פשאדם הולך בתמימות באמונה בלבד בלי שום חקירות, יכול לזכות שיעזר לו השם יתברך, שיבוא לבחינת "רצון", שהוא למעלה מתחכמה (עין שיחות-הר"ן, סימן לב), ואז על-ידי תקף הרצון נעשה אצלו "צנור", ונמשכים לו כל מיני השפעות שבעולם, ואינו ירא משום בריה שבעולם, וזה ו'לא ר'איתי צ'דיק נ'עזב, ראשי תבות ר'צו'ן'; כי מי שחזק תמיד ברצונות חזקים אליו יתברך, ומכל שכן פשוטה להוציאם מפיו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), לא יתכן שיעזב אותו השם יתברך, כי הרצון יש לו כח גדול כל-כף, שנמשכים לו כל מיני ישועות; ועל-כן, אהובי, אחי,

(ל) אתה רוצה כמו שזה יהיה כמו שאתה רוצה.

אֲשֶׁר ב' קלו בַּנְחָל שֶׁכֶּט

חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים, וְתַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא תִרְצֶה רִצּוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵה נִקְרָא שְׁלֵמוֹת עֲלִיַת הַמַּלְכוּת (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רעז), שְׁאֵינֶךָ רוֹצֶה שׁוּם רִצּוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁפָל זֶה נִמְשָׁךְ מִתְקָף הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבּוֹדֵאֵי תִזְכֶּה לִישׁוּעוֹת וּלְנִסִּים. הַעֲקֹר זִיךְ נִישֵׁט פֶּאֶרְלִירֵן זִיךְ^מ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ עִמָּךְ, אַתָּךְ וְאַצְלָךְ, וּמִשְׁגִּיחַ עֲלֶיךָ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהֶאֱרִיךְ לָךְ מִמַּעַלֵת הָאֱמוּנָה, יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, וְאִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַכֶּה לְחַבֵּר סֵפֶר "אוֹר הָאֱמוּנָה", אֲשֶׁר בּוֹ תִבְאָר מַעַלֵת נְעִימַת תְּשׁוּקַת זִיו חַיִּית הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּמִיד כ.ח.): אִיזוּהֵי דָרְךָ יִשְׂרָה שְׁיִבּוֹר לוֹ הָאָדָם? יַחֲזִיק בְּאֱמוּנָה יִתְרָה, אֲ שִׁטְאֶרְקֵעַ אֱמוּנָה^י.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאֶהְבָּה רַבָּה, וּמֵאַחַל לָךְ הַצְּלָחָה רַבָּה...

נָא וְנָא לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחָל הַנוֹבֵעַ שָׁם גּוֹרְלֵנוּ, וּבּוֹדֵאֵי אַחֲרִיתֵנוּ תִהְיֶה לְטוֹב, אִם נַחֲזִיק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּרַבְּנוּ וְ"ל וּבְאֲנָשֵׁי הָאֲמֵתִיִּים הַמְּקִימִים עֲצוּתֵנוּ הַקְּדוּשׁוֹת.

יְדִידֶךָ הַנַּ"ל...

ב' קלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קְדוּשִׁים הַזֵּשֵׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֶבְרָךְ הַצָּמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה

(מ) לֹא לֵאבֹד אֶת עֲצָמוֹ.

(נ) אֱמוּנָה חֲזָקָה.

של אשר ב' קלו בנחל

ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי קדם החג, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לשער ואין לספר כלל, כי זה כמה היה בדעתי לכתב לך, מרב תשוקת נפשי הקשורה בנפשך, מאז תחלת התקרבותך אל רבנו ז"ל, וכל הימים והלילות, שבועות וחדשים ושנים ממש שבלינו יחד, עד שנפרדת וזכית לעלות אל עיר קדשנו ותפארתנו, ובודאי אין הפרדה כי אם בגופנו, אך בנפשנו אחד אנחנו, אך מרב טרדותי בעסק הרבים מדי יום ביומו, הן אשר עכבוני. ועכשו כשראיתי כתיבת ידך, שהיא פנימיות נפשך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעג), מאד מאד נתלהבתי בשמחה עצומה לקראת אוהב יקר כזה.

מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו וגורלנו, אשר שם נפשנו בחיים, וזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחיה ומחזק אותנו כל-כף, רבי המאיר עינינו לחזות בנעם השם ולבקר בהיכלו, רבי המוליכנו על הסלם העולה בית אל; אשרינו ואשרי חלקנו, והיא לנו זכות גדולה וחסד נפלא, שאנחנו רק זוכים לדבר ממנו, מכל שכן וכל שכן שאנו מתועדים עם אנשי שלומנו היקרים, תלמידיו היקרים, בודאי ראוי לנו להגדיל שמחתנו, כי (בבא קמא צב:) : כל המחבר לטהור — טהור; והצדיק האמת נמצא בין תלמידיו שבכל דור ודור (עין לקוטי-הלכות, שלוחין, הלכה ה'). ועל-כן ראוי שנאחז את עצמנו יחד באהבה רבה עד מאד, ואיש את רעהו יאמר חזק.

וכבר אמרו חכמינו הקדושים במדרש (בראשית רבה, פרשה סט, סימן א') על הפסוק (משלי כז, יז): "ברזל בברזל יחד", אמר ר' חמא בר ר' חנינא: אין סכין מתחדדה אלא בירך של חברתה, כך אין תלמיד חכם משתבח (מתחדד) אלא בחברו; ובפרט בדעת רבנו ז"ל אי אפשר להתחדד כי אם על-ידי שאר אנשי שלומנו, כי כל אחד ואחד יש לו נקדה והבנה אחרת בתורת רבנו ז"ל, ומנח אצל כל

אֲשֶׁר ב' קלו בַּנְחַל שלא

אֶחָד אוֹצֵר חֲדָשׁ מֵה שְׁאִין בְּחִבְרוּ כָּלָל, וְצָרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְקַבֵּל כָּל הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד, כִּי אֶצֶל זֶה רוֹאִים שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, וְאֶצֶל זֶה רוֹאִים שְׁמִירַת הַדְּבַר, וְאֶצֶל זֶה רוֹאִים שְׁמִיחָה, וְאֶצֶל זֶה רוֹאִים סְבֻלּוֹת וְכוּ'. וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אֶחֱי הַיָּקָר, כָּל חֵיוֹתֵי פֶה בְּחוּץ לְאָרֶץ הַיָּם, שְׁאֵנִי זוֹכֵה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מֵרַבְּנוּ וְ"ל עִם בַּחֲוָרִים וְאַבְרָכִים מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּיָדוּעַ לָךְ. וְזָכַנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁבִיתִי בֵּית וְעַד לְחֻכְמִים, שְׁמֵתִקְבָּצִים בְּכָל פֶּעַם וּמְדַבְּרִים יַחַד מֵרַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר זֶה כָּל תְּקוּנָתוֹ וְנִחְמָתוֹ. כֵּן יַעֲזֹר גַּם לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁתִּזְכֶּה שִׁיְהִי בֵּיתְךָ פְּתוּחַ לְרַחֲמָה, וְלִהְיוֹת אֲוֶרְחִים הַגּוֹנִים, אֲשֶׁר אָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים, סִימָן ג'): הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים מְזַכֶּה אֶת הָאִשָּׁה לְבָנִים, וְתֹאכִילִים וְתִשְׁקֶם וְתִדְבַּר עִמָּהֶם מֵרַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁהִיא זְכוּת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד. וְהֵנָּה מוּבָן מִדְּבַרֵי רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כח), שֵׁשׁ קְלָפָה הַנִּקְרָאת "תּוֹלָע", וְעַל-יָדֵי שְׁמִכְנִיסִים אוֹרְחִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַעַת זֶה הַקְּלָפָה, עֵינֵי שָׁם; וַיֵּשׁ לֹאמַר, כִּי הִנֵּה עַל כָּל אָדָם נוֹפְלֵת כְּבֻדוֹת עֲצוּמָה וְעַנְיָה פְּסוּלָה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְחִזִּיק אֶת עֲצָמוֹ לְנִמּוּךְ כְּתוֹלַעַת הַרוֹחֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשַׁכֵּת הַכְּבֻדוֹת וְהַעֲצָלוּת וְהַעֲצָבוֹת שְׁנוּפְלֵת בְּכָל פֶּעַם עַל הָאָדָם (עֵינֵי לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תּוֹלָעִים, הַלְכָה א'), אֲבָל רַבְּנוּ וְ"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קכה), שְׁבִדְרָכִי ה' וְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ רָאוּי לְהִגְבִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבַרֵי הַיָּמִים-ב' יז, ו): "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדְרָכֵי ה'", וְעַל-כֵּן כִּשְׁהוּא מְחוּץ לְבֵיתוֹ, אֲזִי יְכוּלוֹת לְפַל עָלָיו מְחֻשְׁבוֹת שֶׁל קִטְנוּת וְעַנְיָה פְּסוּלָה, שֶׁהִיא קְלַפַּת הַתּוֹלָע, שְׁמִחִזִּיק אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹלָע, אֲבָל כִּשְׁהוּא בְּבֵיתוֹ אֵינִי לְחוּשׁ לְזֶה כָּל-כָּף, כִּי (אֶסְתֵּר א, כב): "כָּל אִישׁ שֶׁרָר בְּבֵיתוֹ", וְשָׁם יֵשׁ לוֹ גְּדֻלוֹת הַמַּחֲזִין, מְחִין דְּאֶבְרָא, וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים מְכַנְיַעִים קְלַפַּת הַתּוֹלָע, כִּי בְּבֵיתוֹ יֵשׁ לוֹ הַרְחַבַת הַדַּעַת, וְכֵן יְכוּל לְהֵאִיר אֶת דַּעַת הָאָמֶת בְּאַחֲרִים. וְיִבְנֶה יוֹבְנוּ דְבַרֵי רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נג): עַקֵּר

שלב אֲשֶׁר ב' קלז בַּנְחַל

ההולָדָה תְּלוּי בְּדַעַת, וְעַקֵּר הַדַּעַת שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּדַעַתוֹ לְהוֹצִיא שְׂכָלוֹ מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, שֶׁיַּעֲסֹק עִם בְּנֵי אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַמֶּת דַּעַתוֹ, כִּי הֵם מְחַדְדִים דַּעַתוֹ, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה שְׂעוֹסֵק עִם בְּנֵי-אָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְגִדְלוֹת הַמַּחֲיִן, וְעַתָּה נִיחָא לָמָּה הַכְּנַסְתָּ אוֹרְחִים מְזַכֵּה אֶת הָאִשָּׁה לְבָנִים וְכַנְ"ל. וְכִבְרָא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם סוּף בְּרַכּוֹת): כָּל פִּיטְטָא דְאוּרִיתָא טְבִינָא^ס; וּבַפְּרָטִיּוֹת דְּבוּר אֶחָד שְׁמַחְדָּשִׁים עַל-פִּי תוֹרְתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל הוּא יָקָר מְאֹד מְאֹד (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן קה).

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' קלז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, נָר לְהַצְדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נִצָּחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וְהִנֵּה לְהַשְׁיִיבְךָ דְבָרֵי אַמֶּת יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבַפְּרָט שְׁסָפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּיַדֶּיךָ הַפֶּךָ בָּהֶם דְּכֵלָא בָּהֶם — עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת וְהַתְעוֹרְרוֹת, אֲךָ כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חֲגִיגָה ג.): אִי אֶפְשָׁר לְבֵית-הַמְדָּרֵשׁ בְּלֹא חֲדוּשׁ, וּבַפְּרָט בְּבֵית מְדָרְשׁוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁם יֵשׁ תְּמִיד חֲדָשׁוֹת, עַל-כֵּן פְּדָאֵי לְחֹזֵר וְלְדָבָר יָחַד מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל. וּבְאַמֶּת זוֹהִי הַנְּהִיגָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה עַד מְאֹד, לְהַתְעוֹדַת תְּמִיד עִם חֵבֵר טוֹב וְלְדָבָר עִמוֹ מְרַבֵּנוּ ז"ל וּמַעֲצוּתוֹ הַקְדוּשׁוֹת, וּבִיחַד אִישׁ אֶת רַעְהוֹ יֵאמֵר חֲזוֹק. וְכִבְרָא אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תַּיִי-מוֹהֲרָן, סִימָן רצב): הָעוֹלָם רָאוּי שֶׁיִּתְמָהוּ עֲצָמָן עַל הָאֱהָבָה שְׂבִינֵינוּ; וְכִף רָאוּי שֶׁתְּהִיָּה

ס) כָּל פִּטְטוּטֵי הַתּוֹרָה טוֹבִים.

אָשֶׁר ב' קלז בַּנְחָל שֶׁלג

תמיד אהבה אחוה ורעות בין אנשי שלומנו.

ולמען השם לטובתך הנצחית, ראה וגם ראה להתחבר רק עם תמימים אמתיים, אשר אינם חפצים בשום חכמות של הבל, רק בעבודת השם יתברך כל חפצם ורצונם.

והנה אודות ענייניך, נא ונא אל תפל בדעתך, כי גדול אדוננו, וראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו וגורלנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת כזה; אשריך שנתפסת על דברי תורה, ראה כמה בני-אדם סובלים יסורים מענינים גשמיים וכו' וכו', ואתה סובל בשביל דבר קדוש ונורא כזה — הפצת המעיונות מעיני החכמה חוצה, בודאי החובות מעיקים לך, אף כנגד זה יסוריך ובלבולך הם מענין קדוש ונורא כזה, ראה מה שעובר בעולם יסורים שקשה לסבלם. היום לבוד שמעתי מרירות וצער יסורים של אנשים שהיו אצלי, בחור שהוא קרוב לכן ארבעים, וקשה לו למצא זוויו, ושפף את לבו המר לפני מה יעשה... גיסי היה אצלי ובקש ממני שאשתדל בעבורו לעזר למצא לו רופא, כי בתו הקטנה בת כמה חדשים צריכה לעבר נתוח על הלב, רחמנא לצלן... אברך אחד שאבד פרנסתו, ומר לו מאד, כי כל השלום-בית שלו תלוי בזה... ובודאי דברתי עם כל אחד מדברי ועצות רבנו ז"ל, וחזקתי אותם מאד מאד, ובפרט על תפלה והתבודדות, אף פאביהם ויסוריהם המרים נשארו בלבי, ואני שבור מאד, כי רחמנות גדולה עליהם, ודבר זה היה רק היום. מלבד שפמעט יום יום נכנסים אצלי אנשים שבורים וקשי רוח ובעלי חובות וכו' וכו', וכל אחד מספר צערו הקשה, פידוע לך דבר זה, וההכרח להשיב לכל אחד, אף זאת נחמתי, כי תהלה לאל, אנו יודעים מרבי אמת כזה ומעצות נפלאות ונוראות כאלו; ועל-כן אהובי, אחי, ראה וגם ראה מה נקראים יסורים וכאבים ומרירות וכו' וכו'. ותהלה לאל, יסוריך וכאביך ומרירותך הם בשביל עסק רבנו ז"ל, בודאי כזה ראוי לך לנחם את עצמך.

והיום נסעתי עם אברך אחד ועם עוד בחור לישיבה של בני

שלד אשר ב' קלז בנחל

הנעורים למכר ספרי רבנו ז"ל, ותהלה לאל, דברתי שם הרבה עמהם
מרבנו ז"ל, ומכרנו הרבה ספרים, ואף-על-פי-כן לבצעל-דבר יש בכל
מקום שלוחיו, גם שם היו לנו מניעות מבחור אחד שהיה מפטט
דברי התנגדות ובוז, ורמנא לצלן, על ספרי רבנו ז"ל, ואף-על-פי-כן
איך שהוא נמכרו שם הרבה ספרים, יעזר השם יתברך שתתפשט דעת
רבנו ז"ל בעולם ביתר שאת וביתר אמץ, ועלינו להתחזק מאד מאד
בכל האפנים. ובפרט אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם
להיות חזק ואמץ מאד מאד, ועקר ההתחזקות תשאב מהלקוטי-
הלכות הקדושים, פי מי מחזק אותי? כל הנ"ל עבר עלי רק ביום זה,
ומכל שפן מה שעובר בימים אחרים, שהרבה פעמים אני טרוד מבקר
עד חצות לילה, כאשר בעצמך ראית בהיותך אצלי, רק כל התחזקותי
היא רק מהלקוטי-הלכות, וכל שמחתי שיש לי זכות וחסד חנם
לשמש את רבנו ז"ל, לדבר עם בני-אדם מעצותיו הקדושות, פי לפי
גריעותי ופחיתותי וקלקול מעשי ועצם רחוקי, היא לי הזכות הכי
גדולה בחיים, שיש לי רק איזו רשות לעשות משהו לרבנו ז"ל, לדבר
עם אנשים ולהפיץ ספריו וכו', ועל-פן גם עליך לחשב זאת, ואל
תחשב שאתה עושה טובה לרבנו ז"ל בכל העסק שאתה עוסק
בשבילו, אתה עושה טובה לנשמתך, פי היא זכות וחסד נפלא
לנשמה כשזוכים לעשות ולשמש איזו עשיה ושמוש בדבר רבנו ז"ל,
וראוי לך לרקד מאד מאד שהניחו אותך בעסק קדוש ונורא כזה,
ומכל שפן שאין עליך להתרעם על שאר אנשי שלומנו היקרים, אתה
עשה את שלך, אתה תראה לשמש את רבנו ז"ל כפי הבנתך וכפי
רצונך וכפי מסירות נפשך, ולעולם אל תחשב מאחרים כלל יהיה
להם מה שלהם, אתה אחז עצמך בתמימות ובפשטות ברבנו ז"ל,
ואל תסתכל לא על אחרים ולא על עצמך, אל תדבר לא מאחרים
ולא מעצמך, רק מרבנו ז"ל, אז תצליח ורפך בזה ובכא.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ב' קלח בַּנְחַל שְׁלֵה

ב' קלח.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר קדושים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי,
הָאֲבִירָף הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרָף לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְחֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמַהְתִּי לְהַשִּׁיבְךָ.

אודות העסק שלנו, תדע כי הכל נסי נסים, ועלינו רק לתלות
עינינו אליו יתברך אשר לא יעזבנו, ובפרט שבכל העסק הקדוש
והנורא הזה של הדפסת והפצת ספריו הקדושים, אנו בכלל שמשים
שממשים את רבנו ז"ל; כי בפרוש אמר בקול גדול וברתת ובזיע
ובהתלהבות נוראה (שיחות הר"ן, סימן רט): "אייערי קינדער זאלט איהר
מודיע זיין וואס דא האט זיך גיטאן", עין שם; ובכל דור נמצאים
רק יחידים אשר מבינים את גדל נפלאות הזכות של הדפסת והפצת
ספרי רבנו ז"ל בעולם, ותהלה לאל, אפה אחד מהם, ולא עוד שכל
ההפצה בעולם נעשית עכשו על ידי, ועל-פן ראוי לה לשמח מאד
מאד על נעם חלקך. ואודות הטענות שיש להן וכו', דע לה, שאין
נאה בדבר רבנו ז"ל שיהיו אילו סכסוכים וכו', יהיה לכל אחד מה
שלו ואפה עשה את שלך, כי מצות הדפסה שיכת לכל אחד בפרטי
פרטיות מאנשי שלומנו, ואינה מצמצמת אצל פרטי כלל, וכן על
ספרי רבנו ז"ל אין רשות לשום בריה שבועולם לרשם "כל הזכויות
שמורות", ואם אחד מדפיס ספר שאין כתוב עליו "כל הזכויות
שמורות", תבוא עליו ברכה, ואין לו להתפחד כלל, כי דעת רבנו
ז"ל מברחה להתפשט בעולם, ואין לעשות מזה מעות וכו' וכו'.

חַמְדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה שְׁיִהְיֶה לוֹ אֵיזָה חֶלֶק
בְּהַדְפַּסַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַדְפִּיס סֵפֶר אֶחָד

(ע) לבגיקם תודיעו מה שנעשה כאן.

שְׁלוֹ אֲשֶׁר בִּי קִלַּח בְּנַחֵל

מספרי רבנו ז"ל, על-כל-פנים ישתדל לנגדב בכל פעם להדפסה, ויש להאריך הרבה על הנותן ומגדב בכל פעם על הדפסה.

אהובי, ידידי היקר! העקר לא להתבלבל משום דבר ומשום בריה שבעולם. חזק ואמץ בכל מיני אפנים להיות אף ורק בשמחה עצומה תמיד על נעם חלקך וגורלך, ולמען השם, ראה למעט בדבור אשר מבלבל את המוח, כי (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", עקר הרוח סערה שנתהוה במח האדם הוא רק על-ידי פגם הדבור, שמדבר כל העולה על רוחו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח). ולמען השם אל תדאג כלל, כי אתה משגח בהשגחה פרטי פרטית ממנו יתברך, כי אתה עוסק בצרכי צבור באמונה, ובמה שאתה כותב שאתה שבור מאד מאד על רב הבלבולים והטרדות והבטולים שיש לך בעתים הללו, עד שאתה ממעט בלמוד, תדע כי ירא שמים יוצא ידי שניהם. אף אם יש לך טרדות כאלו, צריך שתזכר מאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות, פרק ה', הלכה א'): העוסק בצרכי צבור כעוסק בתורה; ובפרט צרכיך בצרכי צבור הוא עצם קיום התורה, כי אתה עוסק בהפצת מעינות החכמה חוצה, בודאי אין לך לדאג, והעקר שיהיה לשם שמים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ב): "וכל העוסקים עם הצבור, יהיו עוסקים עמהם לשם שמים". אף טוב שתראה גם לחטף איזו שעה ביום לפרש שיחתך אליו יתברך, וכן ללמד על-כל-פנים מעט "מקרא, משנה, גמרא, מדרש", שהוא יסוד גדול, וכן ללמד בכל יום מעט ספרי רבנו ז"ל, וסדר הלמוד השלחן ערוך תכף-ומיד אחר התפלה, אל יחסר לך יום.

הדורש שלומך...

ואודות החובות, אל תדאג כלל, התניצב וראה את ישועת השם אשר יעשה עמך, כי צנורי השפע יפתחו לפניך, ויהיה לך שפע גדול לשלם את כל חובותיך עד הפרוטה האחרונה.

אָשֶׁר ב' קלט בַּנְחַל שְׁלוֹ
ב' קלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום רביעי לסדר קדושים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְזָכֹר מַה שֶּׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: שׁוֹב יוֹם
אֶחָד לְפָנָי מִיַּתְתָּךְ. שֶׁאֵלּוּ תִלְמִידָיו אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ
אֵיזֶהוּ יוֹם יָמוּת? אָמַר לֵהֵן: וְכָל שָׁכֵן, יָשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת לְמַחַר,
וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה. וְאֵף שְׁלֵמָה אָמַר בְּחֻכְמָתוֹ (קִהְלַת ט, ח):
”בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִידֶיךָ לְבָנִים, וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יִחָסֵר”. אָמַר רַבֵּן
יִוְחָנָן בֶּן זַבְדַּי לְמַלְךְ שְׁזַמֵּן אֶת עַבְדָּיו לְסַעֲדָה, וְלֹא קָבַע לָהֶם
זְמַן, פְּקַחִין שְׁבִהֵן קִשְׁטוּ אֶת עֲצָמָן, וְיָשְׁבוּ עַל פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ,
אָמְרוּ: כָּלוּם חָסֵר לְבֵית הַמֶּלֶךְ? טַפְשִׁין שְׁבִהֵן הִלְכוּ לְמִלְאכְתָּן,
אָמְרוּ: כָּלוּם יֵשׁ סַעֲדָה בְּלֹא טָרַח? בְּפִתְאֵם בְּקֵשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת עַבְדָּיו,
פְּקַחִין שְׁבִהֵן נִכְנְסוּ לְפָנָיו כְּשֶׁהָיוּ מְקִשְׁטִין, וְהִטְפְּשִׁים נִכְנְסוּ לְפָנָיו
כְּשֶׁהָיוּ מְלַכְלְכִין. שְׂמַח הַמֶּלֶךְ לְקִרְאָת פְּקַחִים, וְכַעַס לְקִרְאָת טַפְשִׁים.
אָמַר: הִלְלוּ שֶׁקִּשְׁטוּ אֶת עֲצָמָן לְסַעֲדָה יֵשְׁבוּ וְיֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ, הִלְלוּ
שֶׁלֹּא קִשְׁטוּ עֲצָמָן לְסַעֲדָה יַעֲמְדוּ וְיִרְאוּ. חֲתָנוּ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר מִשׁוּם
רַבִּי מֵאִיר אָמַר: אֵף הֵן גִּרְאִין כְּמִשְׁמָשִׁין, אֲלֹא אֵלּוּ וְאֵלּוּ יוֹשְׁבִין,
הִלְלוּ אוֹכְלִין וְהִלְלוּ רַעֲבִין, הִלְלוּ שׁוֹתִין וְהִלְלוּ צָמְאִים, שְׁנֹאָמַר
(יִשְׁעִיָּהוּ סה, יג): ”כֹּה אָמַר ה' הִנֵּה עַבְדֵי יֹאכְלוּ וְאַתֶּם תִּרְעָבוּ הִנֵּה
עַבְדֵי יִשְׁתּוּ וְאַתֶּם תִּצְמְאוּ... הִנֵּה עַבְדֵי יִרְגוּ מִטוֹב לָב, וְאַתֶּם תִּצְעָקוּ
מִפְּאֵב לָב” (שְׁבַת קנג.).

לְדַעֲתִי, אַחַר דְּבוּרִים אֵלּוּ אַתָּה כֹּכֵר לֹא צָרִיךְ לְשַׁמֵּעַ עַל מַה
שֶׁטַּפְּשִׁים מְפַטְפְּטִים, כִּי חָבַל עַל הַזְּמַן. וּמִסְפָּר שְׁמִיּוֹם שְׁמוֹהֶרֶן”ת
ו”ל הַתְּקָרָב אֶל רַבְּנוּ ו”ל, לֹא הִסִּיחַ דַּעֲתוֹ מִזֶּה. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאַחַז

שֶׁלַח אֲשֶׁר ב' קַמ בְּנַחֵל

בְּזֶה וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְהוּא כָּבֵר לֹא יִפְחַד וְלֹא יִירָא מִשׁוּם
בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קַמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִידָה לְדַעַת, אֲשֶׁר מֵדַת הַקְּנָאָה עוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִדַּעַתוֹ
וּמִדַּעַת קוֹנוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹן, וְהַרְבֵּה נֶעְקָרִים מִן הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי
קְנָאָת זוּלָתָם.

מִי שִׁיּוּדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר עָבַר עַל מוֹהַרְנֵי"ת ו"ל מִשְׁאָר תִּלְמִידֵי
רַבֵּנוּ ו"ל יִשְׁתוּמֵם, אִיךָ יְכוּל לְהִיּוֹת דְּבָר כְּזֶה, שְׁעוֹבְדֵי הַשֵּׁם כָּל-כָּף
גְּדוּלִים יֵצְאוּ כְּנִגְדּוֹ, כְּמוֹכָא בְּקוֹנְטֵרַס "שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה" מִר' אֲבִרְהָם
בֶּר' נַחֲמָן ו"ל, שְׁמַבִּיא דְּבָרִים מְרַעִידִים מִמָּה שְׁעָבַר עַל מוֹהַרְנֵי"ת
ו"ל מִשְׁאָר תִּלְמִידֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְהַכֹּל מִחֲמַת קְנָאָה. וּבְאֲמַת מוֹכָא
בְּמִדְרַשׁ "לֶקַח טוֹב" בְּאֶסְתֵּר עַל פְּסוּק "וְרָצוּי לְרַב אֶחָיו", מְלַמֵּד
שְׂאִין אָדָם יְכוּל לְהוֹצִיא יְדֵי חוֹבְתוֹ לְכָל הָעָם, שְׁהָרִי לֹא נִמְצָא טוֹב
לְיִשְׂרָאֵל כְּמִדְרַשׁ, וְכָתוּב בּוֹ "וְרָצוּי לְרַב אֶחָיו" וְלֹא לְכָל אֶחָיו, וְהוּא
הָיָה דוֹרֵשׁ טוֹב לְעַמּוֹ, וְכֹל הַמְּמוֹן שְׁלֶקַח מִבֵּית הַמֶּן גִּתָּן אוֹתוֹ
לְעַבּוּדַת בֵּית הַשֵּׁם, "וְדוֹבֵר שְׁלוֹם לְכָל יִרְעוּ", עֵינֵי שָׁם. וְאִם בְּאֶרְזִים
נִפְלָה שְׁלֵהֶבֶת מָה יֵאמְרוּ אֲזוּבֵי הַקִּיר, שְׁהָרִי הַסְּנֵהֲדָרִין פָּרְשׁוּ מִמֶּנּוּ,
כְּמִאֲמָרַם ו"ל (מְגֵלָה טז): "לְרַב אֶחָיו" וְלֹא לְכָל אֶחָיו, מְלַמֵּד שְׁפָרְשׁוּ
מִמֶּנּוּ מִקְצַת סְנֵהֲדָרִין; עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁהָיָה כָּף עִם מוֹהַרְנֵי"ת

אֲשֶׁר ב' קמ בַּנְחָל שֶׁלֹט

ו"ל, שְׁתַּלְמִידֵי רַבְנוּ ו"ל חִלְקוּ עָלָיו. וּבְאֵמַת מוּבָא בְּסִפְר "מְנוֹת הַלְוִי" לְהָאִישׁ הָאֶלְקִי ר' שְׁלֵמָה אֶלְקָבֶץ זי"ע מֵה הַפְּרוּשׁ שֶׁל רַב אֶחָיו וְלֹא לְכָל אֶחָיו? לְפִי שְׁשׂוּם אֵת יִשְׂרָאֵל בְּצַעַר וּבְסַכְנָה עֲצוּמָה, כְּנֻנְתָּם בְּשָׁבִיל שְׁיִשָּׁב לְיַד שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא כְרַע לְהִמָּן, וְלֹא הִיָּה צָרִיף לִישָׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וּלְהִכְעִיס אֵת הִמָּן, עֵינֵי שָׂם. לְפִי זֶה הִיָּתָה מַחְלֻקַת עַל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל מָה הִיָּה צָרִיף לְצֵאת וּלְפָרֶסֶם אֵת דַּעַת רַבְנוּ ו"ל בְּעוֹלָם וּלְהִכְעִיס אֵת הַמְתַּנַּגְדִּים? אֲבָל בְּאֵמַת הַכָּל יִפְצָה פִּיהֶם שֶׁל מְתַנַּגְדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, כִּי לוּלִי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הִיָּה מְזִמָּן דְּבַר רַבְנוּ ו"ל לְנִשְׁתַּכַּח מִן הָעוֹלָם; וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִי וְאֲשַׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְהוּא מְגַלֵּה וּמְפָרֶסֶם אֵת דַּעַת רַבְנוּ ו"ל, וְאִינוּ מְתַפְעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יְהִיָּה אִיף שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה.

זַכְּנֵי הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַדְפִּיס כַּמָּה פְּעָמִים אֵת סִפְרֵי רַבְנוּ ו"ל: "לְקוּטִי-מוֹהֲרַנְ"ן", "סִפְרוּי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵ-הַמְּדוּת", שִׁיחוֹת-הַר"ן", "חֵי-מוֹהֲרַנְ"ן", לְקוּטִי-עֲצוֹת", "קַצּוֹר לְקוּטִי-מוֹהֲרַנְ"ן", וְלְהַפִּיצֵם בְּכָל שְׁכָבוֹת הָעָם, וְגַדֵּל הַמַּחְלֻקַת שְׁיִצְאוּ נְגִדֵי הֵן יִרְאִים וְשִׁלְמִים וְהֵן פְּרֻחִים — אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֵנִי בְּתַמִּי אֵלֶךְ לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֵת דַּעַת רַבְנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף מֵה יִשְׁאָר מִמֶּנִּי — רַק זֶה שְׁזָכִיתִי לְגַלוֹת אֵת רַבְנוּ ו"ל, וְאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי, וְאֵנִי יוֹדֵעַ מֵה יֵלֵד יוֹם, אֲבָל תְּהִלָּה לְאֵל, זֶה רְצוֹנִי וְחֻפְצִי — לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֵת דַּעַת רַבְנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְאֵנִי אֶסִּיר תוֹדָה לְרַבְנוּ ו"ל, כִּי רַק אֵנִי יוֹדֵעַ מֵה שְׁעָשָׂה רַבְנוּ ו"ל עִמָּדִי, וְלִכֵּן אֵנִי מְכַרַח לְשִׁלְמֵם בַּחֲזָרָה אַחַד מִנֵּי אֵלֶךְ אֵלֶפֶי אֵלֶפֶים וְרַב רַבְבוֹת לְרַבְנוּ ו"ל, לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֵת תּוֹרָתוֹ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְעַל-כֵּן אֵנִי מְתַפְעֵל מֵאֵף אַחַד, וְאִמְשִׁיף בְּשָׁלִי, וְהַרְשָׁעִים כַּיָּם נִגְרַשׁ הַשְּׁקֵט לֹא יוּכְלוּ וְכוּ' וְכוּ', אֵנִי מְפַסֵּיק מִלְּהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֵת אוֹר רַבְנוּ ו"ל.

הִיָּה טוֹב מְאֹד שְׁתַּבָּא אֶל בֵּיתִי וְנִדְבַר בְּאַרְיִכוֹת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְכַתֵּב הַכָּל עַל פְּנֵי הַכְּתָב.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבְּחִיר הַיָּקָר הַשׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּאֵתִי לְהַעֲתִיק לְךָ מִסְפָּר אֶחָד מִמְעַלְת מִצְוֹת אֶהְבֵּת רַעִים וְחֲבָרִים, וְאִיךָ שְׁצָרִיכִים לַעֲזֹר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאַחֲרֵי דְבָרִים אֵלוֹ אֵין לִי מַה לְהוֹסִיף לְךָ, כִּי יִהְיֶה אִךָ לְמוֹתֵר.

א. כַּשֵּׁם שְׁמָקִים מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֵּת לְרַעְךָ כְּמוֹךָ" בְּחֶסֶד שֶׁל מַעֲשֵׂה, כֵּן מְקַיְמוֹ בְּחֶסֶד שֶׁל דְּבוּר, שְׁבָכַל מַשְׁהוֹ שְׁמִיטִיב לְחֲבָרוֹ מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל חֶסֶד.

ב. הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְאַחֲרִים מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל חֶסֶד, וְאִךָ-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ יוֹצֵא יָדֵי חוֹבָתוֹ עַד שְׁיִגְמַל לוֹ חֶסֶד בְּצָרְכֵי גּוֹפּוֹ מִמֶּשׁ.

ג. נִרְאֶה לִי שֶׁזֶהוּ בְּשַׁעַה שֶׁהַזְּמַנִּים כְּתוּבִים, שְׁהָרִי כָּל תְּלָמִיד שְׁצָמָא נִפְשׁוֹ לְתוֹרָה יָכוֹל לְלַכֵּת אֶל כְּמָה וְכְמָה תְּלָמִידֵי חֲכָמִים לְלַמֵּד תּוֹרָה מֵהֶם, אֲבָל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּמָקוֹם שְׁאֵין תְּלָמִידֵי חֲכָמִים מְצוּיִין, וְהַתְּלָמִידִים צְמָאִים לְדַבֵּר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵין מִי שְׁיִלְמָדֵם, אִזּוֹ הַיּוֹשֵׁב וּמְלַמְדֵם מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל חֶסֶד בְּגוֹפּוֹ מִמֶּשׁ, וְהָרִי זֶה כְּאֵלוֹ הָאֶכִיל לְרַעֵב.

ד. בְּכֻלֵּל מִצְוֹת חֶסֶד הוּא לְהִסִּיר כְּעֵס שֶׁל אֶחָד מֵהַשָּׁנִי וּלְהַבִּיא שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם, וְכֵן אִם יָכוֹל בְּדְבוּרוֹ לְסַבֵּב שְׁלֵא יָבֵא רָעָה עַל חֲבָרוֹ אוֹ שְׁיִיטִיבוֹ לוֹ, הַכֹּל בְּכֻלֵּל מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל חֶסֶד.

ה. וְכֵן הַמְיַעֵץ לְחֲבָרוֹ עֲצָה הַגּוֹנָה בְּעֵנֵינוּ, אוֹ מִיעָצוֹ הַיָּאֵךְ

אָשֶׁר ב' קמב בְּנַחֵל שְׁמַא

לְהַשְׁמֵר מִן הַרְעָה הַמִּיַּעֲדָת לְבֹא עָלָיו, הַכֹּל הוּא בְּכֻלֵּל חֶסֶד, וְחִיב אָדָם לְטָרַח בְּדַרְיֵשֶׁת טוֹב לְעֲמוֹ, וְלִשְׁקֹד בְּעֲמַל נִפְשׁוֹ עַל תְּקִנַּת חֲבֵרוֹ אִם דַּל וְאִם עָשִׁיר, וְזֹאת מִן הַחֲמוּרוֹת וּמִן הָעֲקָרִים הַנִּדְרָשִׁים מִן הָאָדָם.

ו. אִם רוֹאֶה בְּחֲבֵרוֹ שֶׁהוּא עֹצֵב מִחֲמַת עֲנִיּוֹת אוֹ מִחֲמַת אִיזוֹ צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יֵשׁ לוֹ לְדַבֵּר עַל לְבוֹ וּלְהַפִּיג דְּאָגָתוֹ, וְאָמְרוּ חַז"ל: הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעַנִּי מִתְּבַרְךָ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת וְהַמְפִּיֵסוֹ מִתְּבַרְךָ בִּי"א בְּרָכוֹת, וְעַל זֶה נֶאֱמַר "וְתַפֵּק לְרַעֲב נִפְשֶׁךָ" (ישעיה נח, י).

ז. יֵשׁ לְאָדָם לְשִׁית עֲצוֹת בְּפָנֵי רַבִּים לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד, וְגִדּוֹל הַמַּעֲשֵׂה יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה, וְכֹל שֶׁכֵּן אִם מְזַכֵּה הַרְבִּים עַל-יְדֵי-זֶה.

ח. וְכֵן בְּכֻלֵּל חֶסֶד לְהַתְּפַלֵּל עַל צַרַּת חֲבֵרוֹ וּלְהַרְגִישׁ בְּעַנְיָנוֹ, וְכֹל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּעֵבֹר חֲבֵרוֹ וְאִינוֹ מִתְּפַלֵּל נִקְרָא חוֹטֵא, וְאִם חֲבֵרוֹ תִּלְמִיד חֶכֶם צָרִיךְ שִׁיחֲלָה עֲצֻמוֹ עָלָיו.

ט. אָמְרוּ חַז"ל: (אבות א, טו) הָיִי מְקַבֵּל כָּל אָדָם בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְגַם זֶה בְּכֻלֵּל חֶסֶד. עוֹד אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁהַמְּלַבֵּין שְׁנַיִם לְחֲבֵרוֹ (שְׁמַחֲךָ וּמְרָאָה לוֹ מְאוֹר פָּנִים) גִּדּוֹל מִמַּשְׁקָהוּ חֵלֶב.

י. כָּל שִׁיּוּדֵעַ בְּחֲבֵרוֹ שֶׁרְגִיל לְתֵן לוֹ שְׁלוֹם, מְצַוָּה לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: "בִּקְשׁ שְׁלוֹם וְרַדְּפֵהוּ" (תהלים לד, טו), וְגִדּוֹלֵי חֲכָמִים הָיוּ מְקַדְּמִים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם, וְאֶפְלוּ לְנִכְרֵי בְּשׁוֹק, אֲבָל לְאִשָּׁה פְּטוּר, וְכֹל שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ שְׁלוֹם וְלֹא הִחְזִיר נִקְרָא גִזְלָן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, וּכְמוֹ-כֵן הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמִכְאוּבִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, זֶה בָּכָה וְזֶה בָּכָה, וַיֵּשׁ אַנְשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כָּף בְּעֵינֵיהֶם שֶׁהֵם כָּבֵר לְאַחַר יְאוּשׁ, וְכָל תּוֹרָה וּמֵאֲמַר מוֹסֵר אוֹ דְרוֹשׁ שֶׁתֵּאֱמַר לָהֶם זֶה לֹא מְעַנֵּין אוֹתָם, כִּי הֵם כָּל-כָּף נְפוּלִים בְּדַעְתָּם, וְעַל-כֵּן הֵם צְרִיכִים רַק הַתְּחַזְּקוֹת, וְעַל קֵטֵב זֶה אָמַרְתִּי לַחֲבֵר הַרְבֵּה סְפָרִים, וְהוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים לְחֻזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבוּרוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף מָה יִשְׁאָר מִבְּנֵי-אָדָם? רַק הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שְׂזוּכִים לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, תְּפִלָּה, תּוֹרָה, שִׁבְת, בְּשֵׁרוֹת, טְהָרַת הַמִּשְׁפָּחָה וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אָמַרְתִּי לְעֶצְמִי, מֵאַחַר שֶׁבִּשְׁנַיִם אֱלוֹ עֲבָרוּ דְרָךְ פְּתַח בֵּיתִי מֵאוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְכָל אֶחָד סִפֵּר לִי אֶת לְבוֹ מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּחַיִּים, אֵיךְ מְרִים לוֹ הַחַיִּים, וְעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ' וְכוּ', אֲזִי אָמַרְתִּי לְעֶצְמִי, מֵאַחַר שֶׁזְּכִיתִי לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּפֶה וּכְמָה פְּעָמִים, אֶקַּח לְעֶצְמִי דְרָךְ לְהִבְיֵא אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל אֶל כָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, בְּכָל מִינֵי לְשׁוֹנוֹת קָלִים עֲרָבִים וְנְעִימִים וְכוּ' וְכוּ', בְּאִפְּן שֶׁיְהִיָּה מוּבָן לְכָל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְאֶפְלוּ אֶת כָּל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל אֶלְבִּישָׁם בְּלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ שֶׁאֶפְלוּ הַכִּי פְּגוּמִים יוּכְלוּ לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת, וַיִּתְּזוּ בַתְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, וַחֲפֹץ הַשֵּׁם בְּיָדֵי הַצְּלִיחַ, שֶׁכָּבֵר זְכִיתִי לַחֲבֵר בְּפֶה סְפָרִים, וְאֲנִי מְקַנְהָ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּמְשִׁיף אֶת חֲסֵדוֹ הַגָּדוֹל עָלַי, וְעוֹד אֲזַכֶּה לַחֲבֵר סְפָרִים עַל כָּל מִינֵי נוֹשְׂאִים וְכוּ', עֵקֶר בְּוַנְתִּי הִיא רַק לְחֻזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבוּרוֹת, וְזֶה מָה שֶׁהוֹלֵךְ לִי בַּחַיִּים וְכוּ', וְעַל-כֵּן לֹא בָחַנָם שֶׁהִסְמַךְ-מ"ם אֹרֵב עָלַי מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', וּמְקִים עָלַי כָּל מִינֵי שׁוֹנְאִים, שׁוֹנְאֵי חֲנָם שֶׁלֹּא עָשִׂיתִי לָהֶם שׁוּם דְּבָר, וְעוֹשִׂים מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי לִיצְנוּת וְכוּ' וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינִי מֵתַפְעֵל מֵהֶם כָּלֵל,

אֲשֶׁר ב' קמג בַּנְחָל שִׁמְג

כִּי כָל זְמַן שְׁאֵנִי עֲדִין אֶחָיָה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲדַפֵּיס וְאֶפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל בַּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה.

וּבְאֵמֶת מִי שְׁמַתְעִינִן עֲכָשׁוּ מֵה קוֹרָה עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, יִרְאֶה וְרַעַד יִפֹּל עָלָיו וְכוּ', וְגֹדֶל הַצִּעֵר וְהַעֲגַמַת נֶפֶשׁ שֵׁשׁ כְּשֵׁרָאִים אֵיךְ שְׁנֵשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִכְשָׁלִים בְּפָגַם הַבְּרִית, עַל-יְדֵי הַפְּרִיצוֹת וְהַתּוֹעֵבוֹת רְעוּת, זֶה אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאֵין לוֹ וְאֵין לְנַפְשׁוֹ שֶׁל הַמַּתְנַגֵּד, שְׁמַתְנַגֵּד עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ הַמְּקַרְבִּים אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, גִּיהֵנוּם יִכְלֶה וְהוּא לֹא יִכְלֶה, וְאֵנִי לֹא מִתְפַּעֵל לֹאמֹר אֶת זֶה עוֹד פַּעַם: גִּיהֵנוּם יִכְלֶה וְהוּא לֹא יִכְלֶה, כִּי מִי שְׁחֹלֵק עֲכָשׁוּ עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ הַמְּקַרְבִּים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, הוּא בְּכָלֵל חוּטֵא וּמַחְטִיא אֶת הַרְבִּים, לֹא דִי שֶׁהוּא מְנַגֵּל וְכוּ', וְאֵף שֶׁהוּא מִתְחַפֵּשׂ וּמִתְרַאֶה כִּי־רֵא שְׁמַיִם, אֲבָל בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ הוּא מְנַגֵּל, כִּי אַחֲרַת לֹא הָיָה חוֹלֵק עַל סְפָרִים הַמְּגֻלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֵךְ. וְתִתְבוּנֵן הֵיטֵב מֵה כְּתוּב בַּסְּפָרִים, הֲאֵם הַתְּרַתִּי אֵיזוֹ עֲגוּנָה? ! רַק כְּתוּב שֶׁם דְּבָרֵי חֲזוֹק לְבְנֵי הַנְּעוּרִים, וּמִי יָכוֹל לְחַלֵּק עַל זֶה אִם לֹא רָשַׁע מְרָשָׁע, וּבְנֹדָאֵי מִי שְׁקִבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע אוֹ שְׁחַד דְּבָרִים שֶׁהוּא בְּכָלֵל לְשׁוֹן-הָרַע, כִּי מֵה זֶה לְשׁוֹן הָרַע? הוּא מְקַבֵּל שְׁחַד דְּבָרִים שְׁמִשְׁחָדִים אוֹתוֹ בְּדְבָרִים, וְעַל שְׁחַד יִתְקִים אֶצְלוֹ הַפְּסוּק (דְּבָרִים טז, יט) "כִּי הַשְׁחַד יַעוֹר עֵינֵי חֲכָמִים", שְׁלִבְסוּף יִהְיֶה נַעֲשֶׂה עוֹר; וְזָכַר הֵיטֵב מֵה שְׁאִמְרַתִּי לָךְ, כִּי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מְסִיתִים וּמְדִיחִים וְכוּ' וְכוּ' עַל לֹא דְבָר, רַק כְּדֵי לְעוֹרֵר מַחְלָקַת וְכוּ' וְכוּ', וּמְבֹאֵשִׁים אֶת שְׁמֵי אֶצְל וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן תִּרְאֶה מֵה יִקְרָה לְבִסוּף, אוֹי לְמִי שְׁחֹלֵק עַל סְפָרִים הַמְּגֻלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, וּמַחְזִיקִים וּמְעוֹדְדִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' קמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְר קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שדמ אָשֶׁר ב' קמד בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, הַבְּחֹר יַנִּיק וְחַפִּים, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר וְהַמְעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְאוֹדוֹת
הַבְּלָבוּלִים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, דַּע לָךְ כִּי כָּל יוֹם כְּשֶׁמִּתְחִיל הוּא קָצֵר
מְאֹד מְאֹד (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), וְכָל עֲבוֹדָתְנוּ הִיא
לְהִרְחִיב אֶת הַיּוֹם, וְלִמְצָא בּוֹ גַּם-כֵּן טוֹב, בְּבַחֲיַנֵּת יוֹם טוֹב, כִּי בְּכָל
יוֹם מֵאִיר הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהוּא הָאוֹר שְׁכָלוֹ טוֹב, שֶׁהוּא הָאֱהָבָה
שְׁלֹמְעֵלָה מִהַדְעַת וְהַשְׁכָּל וְהַשְׁגָּה (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג);
הֵינּוּ בְּכָל יוֹם הוּא בְּרִיאָה תְּדוּשָׁה, וְכִמוֹ שֶׁבִּתְחִלַּת הַבְּרִיאָה הִיְתָה
בְּרִישָׁא חֲשׂוֹכָא וְהָדָר נְהוּרָא (שִׁבְתָּ עו:), "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֵר",
כְּמוֹ-כֵן בְּבְרִיאַת הַיּוֹם כָּל יוֹם מִתְחִיל עִם כְּבִדוּת וְאַטִּימַת הַמַּח,
וְחֲשֻׁכוֹת וְסִפְקוֹת וּבְלָבוּלִים וּמְרָה שְׁחוּרָה וְכוּ' וְכוּ', וְכָל עֲבוֹדָתְנוּ
הִיא לְקַשֵּׁר עֲצָמֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֵנוּ נֵעַם עֲרֻבוֹת זֵיו
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלְהַתְּאֵהֵב עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֱהָבָה שְׁלֹמְעֵלָה
מִהַדְעַת וְהַשְׁכָּל, שֶׁהִיא הָאֱהָבָה שֵׁישׁ בְּמַח הָאֵב; כִּי תִהְיֶה לְאֵל,
אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים בְּנִים לְמָקוֹם, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁמַּח מְאֹד
מְאֹד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַבְּרָאוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְאֲנַחְנוּ מְעֻטְפִים
בְּכָל יוֹם עִם הַצִּיצִית הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא לְבוּשׁ הַמְּלָךְ, וְאֲנַחְנוּ מְעֻטְרִים
עִם כֶּתֶר הַמְּלָךְ שֶׁהֵם הַתְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים, וּבְזֶה רְאוּי לְשִׁמַּח כָּל הַיּוֹם
כָּלוּ, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִזְכָּה שִׁיפְתַּח פִּינוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ
וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבֵנוּ, שֶׁזֶה נִקְרָא הַתְּבוּדוּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' קמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַת קְדוּשִׁים הִתְשַׁל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר,

אֲשֶׁר ב' קמד בַּנְחַל שמה

הָאֲבָרָךְ הַנֶּעֱלָה, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַל־יָנוּ
... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח נֹצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יָרִיעוֹת,
וּבִפְרָטִיּוֹת לְדַעְתִּי כֹּל מֵה שֶׁהֲצַרְכָּתָ לְדַעַת כִּכְר דְּבַרְתָּ עִם ר' לְוִי יִצְחָק
(נֵרוֹ יֵאִיר) [ז"ל], וּמֵה יֵשׁ לְהוֹסִיף עַל דְּבָרָיו הַיְקָרִים. וְרֵאוּי לָנוּ
לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד שֶׁזָּכְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדוֹרוֹת אֱלֹה עִם אִישׁ כְּזֶה
הַמְּגֻלָּה וּמִפְרָסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּלֹא כְּחַל וּבְלֹא שָׂרָק וּבְלֹא פְּרָכּוּס
וַיַּעֲלֵת חֵן, שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר הַיּוֹצֵא מִפִּיו הוּא בְּחֵן שֶׁל אָמֶת, וְאֲנִי
רְגִיל לְשַׁלַּח אֵלָיו כֹּל הַבְּחוּרִים וְהָאֲבָרְכִים הַבָּאִים לְבֵיתִי, וַיִּזְכְּנִי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַדְפִּיס אֶת כֹּל הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים שֶׁזְּכִינוּ לְשִׁמְעַ
מִפִּיו, שֶׁהוּא אוֹצֵר יָקָר וְהַשְּׂאֲרָת רַבְּנוּ ז"ל לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, "בְּנִים
יִקּוּמוּ וַיִּסְפְּרוּ לְבִנְיָהֶם וְלְבִנְיָהֶם" (עֵין תְּהִלִּים עח).

וְאוֹדוֹת עֲסָקִיךָ הַפְּרָטִיִּים, מָה אִמַּר לְךָ, יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, אֵט
אִיזו טָאג, אֵט אִיז נֶאֱכָט^ב, וְאִי אֶפְשָׁר לְתַפְסוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׁיחָה
בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, לְדַבֵּר אֶת כָּל לְבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלַחֲטוֹף מְצוּוֹת בְּכָל
יוֹם יוֹם. וּמֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם אֶפְשָׁר לְךָ לְסַדֵּר לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר
בְּסִפּוּר חֲרָדִים, וְתַחֲזוֹר לְעֲצָמְךָ עַל הַמְּצוּוֹת שֶׁיְכוּלִים לְקַיֵּם בְּכָל
הָאֲבָרִים, וְכֵן שָׁם תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁתְּהַלֵּה לְאֵל, רַב הַמְּצוּוֹת הַמוֹבָאוֹת
שָׁם אַתָּה זוֹכֵה לְקִיּוֹן בְּכָל יוֹם, כִּי אֶפְלוּ הַרִיקָנִים שֶׁבָּךְ מְלֵאִים
מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן (בְּרֻכּוֹת נו.), אִךְ הַבְּעַל־דְּבָר מְשַׁפִּיחַ אֶת הַמְּצוּוֹת שֶׁאֲנוּ
זוֹכִים לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבִיאֵנוּ אֶל עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת.

נָא וְנָא לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם נְקֻדּוֹת הַמְּצוּוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, וְתִהְיֶה
רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁהִיא הַעֲקָרִית בְּקִיּוֹם הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת. וְזָכְנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְחַבֵּר סִפֵּר נִפְלָא "מִקּוֹר הַשְּׂמִחָה",
אֲשֶׁר מוֹבָא שָׁם בְּאֲרִיכוֹת עֲנִין מְעַלֵּת הַזּוֹכֵה לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַכֹּל
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְהַרְגֵּל עֲצָמְךָ בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת,

ב) הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לִילָה.

שמו אשר ב' קמד בנחל

ובפרטיות לסבל בני ביתך בניך ובנותיך, ולהנהיגם בנחת ובסבלנות גדולה, ואל תכניס אימה וקטטות ומריבות בתוך ביתך יהיה איך שיהיה, כי לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי המחזיק ברכה אלא השלום (עקצין פרק ג); ותרגיל את עצמך לדבר תמיד עם כל מידעך רק מרבנו ז"ל יהיה איך שיהיה, לעולם אל תדבר לא מעצמך ולא מאחרים — רק מרבנו ז"ל, אז תצליח דרכך, ותראה לחזק את כל הבאים אליך. ושמעתי מר' לוי יצחק [נרו יאיר] (ז"ל) כתיב (מלאכי ג, טז): "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וגו', ולא כתיב: אז ידברו איש אל רעהו, והפונה לזה — כי על-ידי שרק מתוועדים יחד, ממילא באים כבר דבורים ונדברים מאליהם, ואין צריכים להקין דבורים, ודברי פי חכם חזן. והוא כלל גדול בדרכי רבנו ז"ל, תכף-ומיד פשמתוועדים יחד אנשי שלומנו היקרים, צריכים להתחיל לדבר רק מרבנו ז"ל, וראוי ונכון שתהיה רגיל בדרך זו, ואז תצליח דרכך, כי דבר רבנו ז"ל הוא בשמים פאלו, שצריכים למוסס בהם בכל פעם מחדש באפן שיוציא ריחות טובים.

מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר, אין אתה יכול לציר בדעתך את התועלת הגדולה שיש בדבר זה, כשמדברים רק מרבנו ז"ל, כי הוא טובה לעצמך, והוא טובה לכל העולם כלו בלי שום ספק, כי הדבור בעצמו שמדברים מרבנו ז"ל, הוא זכות והמתקת הדינים.

ואודות הדחקות "קנה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקנה אל ה'" (תהלים כז, יד), ועוד תזכה לראות נסים ונפלאות שדוד הטבע ממש, מען וועט דיר נאך אן קלאפן אין פענסטער קום נעם געלד^x, באשר אמר רבנו ז"ל למשה חינקיס^p, העקר שתכניס את עצמך באמונה

(צ) עוד דפקו לך בחלון — בא תקח פסף.

(ק) משה חינקיס (שבתחלה היה אוהב נאמן לרבנו) ספר מופת מרבנו ז"ל, שפעם כשהיה שסף עם אברהם מל פייעס בעסקות קבלנות עבודה אצל הממשל, ובתחלת הכנסם לענף זה היו מקבלים עבודות אצל הקבלנים הגדולים, ובמשך הזמן נעשו הם לקבלנים גדולים, וכאו לשאל את רבנו ז"ל, אם לקבל עבודה כזו ישירות מהגנרלים נציגי הממשלה, ורבנו ז"ל לא הסכים, ואז אמר את התורה בלקוטי-מוהר"ן, ש"להיות מערב

אֲשֶׁר ב' קמה בַּנְחַל שמו

הַקְדוּשָׁה, שְׁכַל הַצְטַרְכוּתָךְ תְּלוּיָה רַק בְּיָדוֹ יִתְבַרַךְ וְלֹא בְּיַד בֶּשָׂר וְדָם,
עַל-כֵּן אֵל תַּחֲנִיף אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק רְאֵה לְדַבֵּר עִם נִקְדַּת הָאֱמֶת
שְׁבִלְבְּכָךְ. מֵה אָמַר לָךְ, יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר, אֲךָ הַהֶכְרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' קמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים ה'תשל"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר
הַרוֹצֵה לְשִׁתּוֹת מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

פֹּה רְצוּף תִּקְבַּל הַ"לְקוּי־מִוֵּהֲרִי"ן" אֲשֶׁר בְּקִשְׁתָּ, וְלִנְכוֹן קִבְּלִיתִי
הַמְּעוֹת לְהַדְפַּסֵּת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל; אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֵלְקֶךָ שְׁזָכִיתָ לְתַן
יָד וְכֹתֵף, לְמַעַן נוּכַל לְהַדְפִּיס וְלְהַפִּיץ דַּעַת הָאֱמֶת בְּעוֹלָם. וְלְהַרְחִיב
לָךְ אֶת הַדְּבוּר מִמַּעַלֵּת מִצְוֹת צְדָקָה לְהַדְפַּסֵּת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל יִקְצְרוּ
הַמוֹן יְרִיעוֹת, כִּי בְּכָלֵל מִצְוֹת צְדָקָה גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, עַד שְׁאֲמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַי פֶּאֶה): צְדָקָה וּגְמִילוּת חֻסְדִּים שְׁקוּלוֹת
כַּנְּגִיד כָּל מִצְוֹתֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה, עֵינֵן שָׁם; וְכָל זֶה צְדָקָה בְּגִשְׁמִיּוֹת, עַל

בֵּין הַגּוֹיִים קָשָׁה מְאֹד לְעִבּוֹרֵת הַבוֹרָא", וְהֵם לֹא שָׁמְעוּ לְעֲצָתוֹ. וְהַסּוֹף הָיָה, שְׁלֹכֵל
עִבּוֹדוֹת הַקְּבָלָנוֹת פָּרְעָה הַמְּמַשְׁלָה אֶת חוֹבָה חוּץ מִקְּבָלָנוֹתָם שֶׁל הַשָּׂנִיִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִפְּלוּ לְחֹבוֹת וְהָיוּ לְזִיִּם וְאֵינָם מְשֻׁלְּמִים, אֲךָ בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן הַצְּלִיחוּ לְהַתְּבַסֵּס וְהָיוּ מַעֲנִיקִים
לְרַבְּנֵנוּ ז"ל נְחִינּוֹת הַגּוֹנוֹת, וְהֵם הָיוּ גַם חֲכִים אֵינָה חוֹב לְרַבְּנֵנוּ ז"ל, [וּכְשֶׁהֲגִיעוּ לְמַעֲמַד
טוֹב, הִתְזַוְּרוּ אֶת כָּל חוֹבוֹתֵיהֶם לְמַלְוִיִּם חוּץ מִלְּרַבְּנֵנוּ ז"ל. וְכִשְׁתַּבְּעִם רַבְּנֵנוּ ז"ל, הִתְחַצְּפוּ
מִשֶּׁה חִינְקִיס וְעֵנָה: כִּכָּר נִתְתִּי לָכֶם יוֹתֵר כֶּסֶף מִמֶּה שְׁאֲנִי חַב], וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר אֲזוּ, שְׁבָכֵל
זֹאת הַחוֹב בְּעֵד עִבּוֹרֵת הַקְּבָלָנוֹת הַנִּ"ל עוֹד יִסְלַק. וְהַתְּבַשֵּׂא: "עוֹד יִדְפְּקוּ לָךְ בַּחֲלוֹן שְׁתִּלַּף
לְקַחֵת כֶּסֶף". וְכֵן הָיָה, שְׁאֲחַר עֲבַר עֲשָׂרִים שָׁנָה מִהַסְּתַלְקוֹת רַבְּנֵנוּ ז"ל, בְּקָרָה הַמְּמַשְׁלָה
אֶת הַתְּשׁוּבוֹת, וּמִצָּאָה חוֹב לֹא פְּרוּעַ שֶׁל הַעִבּוֹדָה הַהִיא, וְתַכְּף שְׁלַחוּ הַמְּמַנִּים שְׁלִיחַ
מִהִיר לְטוֹלְטִישִׁין, וְאָז ר' יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנוּ"ת ז"ל הָיָה עוֹבֵד הַדָּאָר, וּכְשֶׁהֲגִיעָה הַיְדִיעָה
אֵלָיו לְדָאָר, שְׁלַח אֶת הַשְּׁלִיחַ לְכַרְסֵלֵב, וְלִשְׁם הוּא הִגִּיעַ בְּחִצּוֹת, וְדַפֵּק בַּחֲלוֹן שֶׁל מִשֶּׁה
חִינְקִיס שְׁיָקוּם וְיִסַּע לְגַבּוֹת הַחוֹב הַזֶּשֶׁן, וְנִתְקַיְמָה נְבוֹאָת רַבְּנֵנוּ ז"ל.

שמח אשר ב' קמה בנחל

אחת כמה וכמה כשעושים צדקה ברוחניות עם השכינה, שנותנים ומנדבים מעות להפצת מעינות החכמה המתיים ומחזקים ומאמצים את נפש כל חי, אין לשער ואין לספר מעלתו. ועל צדקה זו אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י'): כל צדקה וחסד שישראל עושין בעולם הזה, שלום גדול ופרקליטין גדולים בין ישראל לאביהם שבשמים, עין שם; כי בעוונותינו הרבים, יש אנשים שמרב צרותיהם והרפתקאותיהם שעברו עליהם מרירות דמרירות, רחמנא לצלן, על-ידי-זה נתעקם לבכם ממנו יתברך, ויש להם קשיות וספקות באמונה הקדושה, רחמנא לצלן, והם מבהלים ומבלבלים מאד מאד, רחמנא לצלן, אשר שום בריה לא יודעת מזה, וספרי רבנו ז"ל מכניסים בהם אור ותקנה וחייות ודבקות אמתית, ונתישבת דעתם ונתפשטת העקמומיות מלבכם, ועל-ידי-זה עושים שלום בינם לבין אביהם שבשמים, על-פני צדקה כזו עולה על כל הצדקות, ובפרט אתה אברך יקר שלא די שנתת מפספף עוד השתדלת לאסף אצל אחרים, שעל דבר זה אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט): גדול המעשה יותר מן העושה, שנאמר (ישעיה לב): "והיה מעשה הצדקה שלום", כי היא זכות הרבים לדורי דורות, ועל-פני חזק נאמן להוסיף הון רב לצדקת ההדפסה שנופה להדפיס כל ספרי רבנו ז"ל ולהפיצם בכל קצוי תבל, ולחזור ולהדפיסם כל ימי חיינו. הדורש שלומך...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

ברוך רחמנא, שזכנו לסיים את כל החבור הנפלא הזה, והוא כרך ט"ו, יזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את כרך ט"ז להגדיל תורה ולהאדירה. אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.

תְּכֵן הָעֲנִינִים

חֶלֶק טו

פְּתַח דְּבַר ג

הַקְדָּמָה ה

ב' י יא

יְדַבֵּר מִזְכוֹת הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל וּמִהֲנַקְדָּה שֵׁישׁ לְכֹל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ', וּמִמַּעַלַת הַהִתְוַעְדוֹת שְׁלֵנוּ, וְיִזְכִּיחַ לְהִסְתוֹכֵב בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, וְיִזְהִיר לְבָרַח מִדְּמִיוֹן שֶׁל שְׁטוֹת לְהִשְׁבֵּר עַל שְׂלֵא מִתְפָּרָסִים אוֹ מִתְגַּדְּלִים וְכוּ', וְיִיַסֵּר מְאֹד לְחֹשֶׁב מִתְכַּלִּיתָנוּ הַנּוֹצְחִית, וְיִזְהִיר מְאֹד לְבָרַח מִמַּחְלַקַת לְרֵדֶף אִיזָה אֲבָרָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ מָה, מִי וְכוּ'.

ב' יא יד

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת אֲהַבַת חֲבָרִים וּמִיִּרְדוֹת וּנְפִילוֹת עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית וּמִלְמוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּמִשְׁמַחַה וְהַתְּבוּדָרוֹת וְלִהְיִיתוֹת עֲצָמוּ בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְיִגְלֶה מַעַלַת הַמַּתְקַרֵּב בְּאֶמֶת לְרַבְּנוּ ו"ל, וְזוֹכֶה לְצִיַּת אוֹתוֹ, אֲזִי זוֹכֶה לְתַקֵּן הַכֹּל וְכוּ', וְיִאֲרִיף בְּדַבּוּרֵי אֱמוּנָה, לִידַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ וְכוּ', וְיִגְלֶה מַעַלַת הַמַּרְבֵּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין מִי שִׁיעֲזוֹר לוֹ רַק הוּא יִתְבָּרַךְ, וְיִחַזֵּק מְאֹד מְאֹד.

ב' יב יח

יַעֲתִיק לְאֶחָד הַמְּבֻזָּז כָּל יוֹם שְׁעָה נְסִיעָה הַלּוֹף וְשְׁעָה חֲזוֹר בְּרַכְּבַת מְדַרְשׁ הַנִּקְרָא "מְדַרְשׁ לְעוֹלָם", וּמְחַלֵּק לְעֹשְׂרִים פְּרָקִים מִכֹּל מִינֵי מִדּוֹת טוֹבוֹת.

ב' יג לג

יִזְכִּיחַ בְּצַעַר אֶת אֶחָד שֶׁקָּבַל לְשׁוֹן-הָרַע עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיִבְהִיר כִּי אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים אֵין מְדַבְּרִים עַל צַדִּיקִים, חַס וְשְׁלוֹם, וְרַבְּנוּ ו"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּמַעַלַת הַצַּדִּיקִים, וְיִבְיֵא דְבָרֵי מוֹהֲרֵינָּה ו"ל שֶׁהַצַּדִּיק הוּא בַחֲנִינַת שְׁבַת וְכוּ', וְאֵף שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְרַבְּתָה מַחְלַקַת בֵּין תְּלִמְיָדֵי חֲכָמִים בְּעֲצָמָם, אֲסוּר לָנוּ לְחַלֵּק עֲלֵיהֶם, אֲלֵא לְהֵאמִין בְּכֹל

תִּכְן הָעֲנִינִים

צדיק שְׁמַנְהִיג עֲדָתוֹ עַל-פִּי תוֹרָה שֶׁבְּכָתָב וּבְעַל-פֶּה, וְלִהְיֶה רַחֵק מְאֹד מִכַּתּוֹת הָאֲפִיקוֹרְסִים לְמִינֵיהֶן, וְלִבְקֵשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא לְזִכּוֹת לְמַצֵּא אֶת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁעַל יָדוֹ יִזְכֶּה לְתַקּוּנוֹ וְלִהְיֶה שֶׁכַּת הָאֵמוּנָה, וַיִּבָּאֵר שֶׁעֲנִינֵי רַבְּנוֹ ז"ל הוּא מִתְּנָה לְכָלֵּל יִשְׂרָאֵל, וְכָל עֲנִינֵי הוּא לְעַבְדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוּת, לִיְדַע הַתְּכִלִּית — שֶׁהַהֲכָרַח לְמוֹת, וּמִי שֶׁאֵינוֹ מִתְּבוּדָּד וּמְכַל שֶׁכֵּן אִם מְקַלֵּל אוֹ מְזַלְזֵל בִּירְאִים אֵינָנו "בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד", וְכִשְׁיִשְׁכַּב הָאָדָם עִם רַגְלָיו אֶל הַדֶּלֶת, אֲזִי יִרְאֶה אִם הֵיךְ מְקַרֵּב לְרַבְּנוֹ ז"ל, וְעַל-כֵּן יֵשׁ לְהִתְחַבֵּר לִירְאִים וְלִרְחֵק מִבְּעֲלֵי מַחְלָקָת, אֲשֶׁר אֲזִי זֹכִים לְבֹא לְתַכְלִית הַנִּצְחִית.

ב' יד לט

יִחְזַק אֹדוֹת הָעֶסֶק — אֲשֶׁר אֵין עֲצָה אַחֲרַת רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי "טוֹב ה' לְכָל", וְלִיְדַע שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְרַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בָּא הַשִּׁפְעַ, וְזֹכִים לְצֵאת מִהַצָּרָה.

ב' טו מ

יִשְׁתַּחֲוֶה מְאֹד בְּצַעְרוֹ שֶׁל בַּחּוֹר, מִחֲמַת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר, וְעַקֵּר עֲצָתוֹ — לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל לְבוֹ, כִּי מַעֲלַת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ — אֵין לְתֹאֵר, וְאֵל לְאָדָם לְחַפֵּץ אֶת שֶׁל חֲבֵרוֹ.

ב' טז מב

יִחְזַק לְחֻטֵּף נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת עַל אֵף שֶׁעוֹבֵר, כִּי אוֹר רַבְּנוֹ ז"ל נִזְרָא וְנִפְלָא, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְשַׁקֵּד בְּתוֹרָתוֹ וְכוּ', וְלִשְׁמַע אֶת הַכְּרוֹזִין הַיּוֹצֵאִים מִלְּמַעְלָה לְחֻזַּק אֶת הָאָדָם לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְצָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת כָּל יְהוּדֵי וְלֹא לְהִתְקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁר עַל אֵף אַחַד, כִּי כָּל הַמְרִיבוֹת הֵן דִּמְיוֹן גְּדוֹל, וַיֵּשׁ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֵמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית.

ב' יז מג

יִחְזַק בַּחּוּרִים לְחַשֵּׁב עַל הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִיְדַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ, וְאוֹי לְאֵלוֹ הַרוֹצִים לְהַחְרִיב הַבְּנֵי, כִּי הֵמָּה יִתְפָּרְדוּ וּמִחֲשֻׁבְתָם תִּתְבַּטֵּל, כִּי "נִצְחָתִי וְאֵנְצַח" אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל, וְעַל-כֵּן יֵשׁ לְהִתְגַּבֵּר בְּיָתֵר שְׂאֵת לְשֹׁבֵר אֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא עַל-יְדֵי אֵמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה, לְמוֹד גְּמָרָא נְחֻצוֹת, וְאֵין אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל הָעֲנִינֵי שֶׁל נִי' ט' ל', אֲלֵא צָרִיכִים לְהִתְבוּדָּד לְבִטְל ט' מֵאֵת יֵשׁוּ נְיוֹצָרִי, וְדַעַת רַבְּנוֹ ז"ל הָעַקֵּר — אַחֲדוֹת וְעֲזָרָה הַדְּדִית לְזוּלָת, עַל-כֵּן יֵשׁ לְכַרֵּחַ מוֹכּוֹחִים וְלָדוֹן אֶת כָּלֵם לְכַף זְכוּת, וְחַס וְשְׁלוֹם, לֹא לְצֵאת וְלָרִיב, כִּי יִתְבַּטֵּל קֶשֶׁר הַקּוֹשְׁרִים וְיִפּוּצוּ

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנא

מעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה כְּצוֹאת מוֹהַרְנִי תּוֹ"ל.

ב' יח מו

יִחֹזַק שְׁלֹא לְקַנֵּא בְּזוּלָתוֹ אֶלֶּא לְבָרַח תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁמַח
שְׁנִתְּוֹדַעְנוּ מִרְבֵּנוּ וְ"ל, וְהִלּוּאֵי שִׁיפְרָסֶם שֵׁם הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם, כִּי דָבַר רַבְּנוּ
וְ"ל אֵינוֹ מְצַמֵּץ אֶצֶל יְחִיד, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַן גְּלוֹת מְצָרִים וּגְאֻלָּתָם עַל-יְדֵי
מִשָּׁה, אֲשֶׁר עָקַר הַגְּלוֹת הוּא הַתְּגַבְרוֹת הַסְטָרָא אַחְרָא — לְהַכְנִיס
וּלְהַגְבִּיר עֲצָבוֹת וַיֵּאוֹשׁ בְּאָדָם, שְׂזוּ גְזֵרַת פְּרַעָה — לְהַמִּית הַבְּנִים —
הֵינּוּ הַטּוֹב, וְלְהַחֲיֹת סְטָרָא דְנוֹקְבָא — הֵרַע וְהַעֲצָבוֹת. וְעָקַר הַגְּאֻלָּה
— לְהַסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹב שְׂבִי שְׂרָאֵל, וְזֶה הַצַּדִּיק בְּחֵינַת "יוֹסֵף" וּבְחֵינַת
"הַמְּיַלְדוֹת הָעֵבְרִיּוֹת" שֶׁמְשַׁמְּעוֹת שְׁמָן — שִׁפְרָה וּפּוּעָה, הֵינּוּ בְּחֵינַת
הַצַּדִּיקִים שֶׁמְשַׁפְּרִים וּפּוּעִים וּמְחַזְקִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִנְּפִילוֹתֵיהֶם. אֲזַי עָקַר
הַגְּאֻלָּה — עַל-יְדֵי שְׁנִתְּעוֹרְרוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ לְהַסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹב
שְׂבִי שְׂרָאֵל וּלְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת, וְזֶה שְׂרַמְזוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשָּׁה
בַּמַּטָּה.

ב' יט נא

יְדַבֵּר מֵעֵינַן שֶׁהַזְּמַן חוֹלֵף וַיֵּשׁ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ קְבִיעוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
כְּסֻדְרוֹן, וּבְרִיחָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלִמּוּד בְּש"ס, וְאַמִּירַת חֲצוֹת, אֲשֶׁר מִמֶּתִיק
הַדִּינִים וְכוּ'.

ב' כ נג

יִחֹזַק שְׁכָל עֲסָקְנוּ יְהִיָּה לְפָרְסֶם שֵׁם רַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר עַל זֶה הַסֵּמ"ך-מ"ם
נִלְחַם, וְעַלֵּינוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ וְ"ל עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת, לִמּוּד שְׁלֶחַן עֲרוּף,
שִׁמְחָה וְלְבָרַח מִלְּצִים וְכוּ'.

ב' כא נה

יְדַבֵּר בְּעֵינַן הַמְּנִיעוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְאַמֶּת — וּמַעֲלָתָן, וַיִּחֹזַק עַל
כְּבוֹד אָב וְאִם, לִמּוּד תּוֹרָה, הַתְּבוּדָדוֹת וְשִׁמְחָה.

ב' כב נו

יִוָּרָה לְאַחַד שְׂאֵינְנוּ בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, וְלוֹמַר שִׁיר
הַשִּׁירִים כְּלוֹ קָדָם אֹרֵךְ הַיּוֹם, וַיִּסְפַּר מֵעֲצָמוֹ שְׂזָכָה לְרַפּוּאָה הַזּוֹדוֹת
לְאַמִּירַת שִׁיר הַשִּׁירִים, וַיְדַבֵּר מִקְּדָשֶׁת שִׁיר הַשִּׁירִים, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי
אַמִּירַתוֹ מְבַטֵּל זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, וְזֶהוּ בְּכַלֵּל לִמּוּד הַתּוֹרָה, וַיִּחֹזַק לְהִיֹּת
בְּשִׁמְחָה, שֶׁהִיא גַם-כֵּן רַפּוּאָה גְּמוּרָה עַל כָּל הַחֲלָאִים.

ב' כג. ס

ידבר ממצלת התמדה בספר "לקוטי מוהר"ן", ולעזר למי שרוצה להדפיסו ברצון, בממון ובטרחתו, ולהפיצו בין בני משפחתו ובכל התפוצות.

ב' כד. סא

יחזק להתמיד ב"לקוטי הלכות", ולידע שהשם יתברך מנסה ויגא את הצדיקים, ואסור להקשות קשיות עליו יתברך, כי הכל בחשבון צדק מלמעלה, ויאמצו שלא יפל בדעתו על שפטר למישהו, ויביא ספור ממוהרנ"ת ו"ל על זה, אף להבא יש להשמר לא להרים יד על חברו ולא להכות הילדים, ומפל הצער שעובר עליו יברח אל תוף התורה בהתמדה ויתחבא אצלו יתברך, ויסבל השונאים וידם למחרפים, ותפלה קצרה על זה. וראוי לשמח שזכינו להתנדע מרבנו ועצותיו הקדושות, אשר אין ספרים המתזקים יותר מספריו הקדושים ואין רחמן יותר מרבנו ו"ל, ויש לברח ממחלקת וכו'.

ב' כה. סט

יעודד שמפל צרה יכולים לצאת ובפרט על ידי רבנו ו"ל שהוא הרחמן האמתי, ועל ידו מבטלים העצבות, ועקר עבודתנו — להמשיך עלינו אור הצדיק שנקרא "אבוקה", שתבתה עולה בק"י וכו', ולהתחזק ולא לפל מפל מה שעובר, וללמד קל וחסד מאלו שעברו את מלחמת העולם השנייה, ולהתחיל התחלה חדשה ולשפח את העבר, וככל שאדם גדול מתברר סובל יותר, ואף עבודתו את השם היא בתוספת קדשה, אף אלו שנופלים בעצבון הכל מפגם הדבור, אף עקר ההצלה מהצרות — לחזור לרבנו ו"ל ולשמשו במה דאפשר, ולא להסתכל על שום לץ, ולעשות שעורים כסדרן ואז יתקן הכל.

ב' כו. עה

ידבר מנקדת השמחה, ושאסור לפל בדעתו אף פעם, כי הרגיל לדבר עמו יתברך — אינו צריך שום בריה, ויעורר על קדשת הדבור ועל אמונה ובטחון התלויות זו בזו.

ב' כז. עט

ידבר מענין המתקת הדינים, התבודדות ושמירת הדבור.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

שנג

ב' כח פ

יחזק שְׁלֵא לִפְל בְּדַעְתּוֹ, בְּגִשְׁמִיּוֹת — לִילֵךְ עִם הַגְּלוּי שֶׁל "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִי", וּבְרוּחַנִּיּוֹת — עִם הַמְּאָמֵר: "אֲזַמְּרָה", וְהֶעֱקֵר — לְסַפֵּר לוֹ יְתִבְרָךְ כֹּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְאִז יֵרָאֶה יִשׁוּעוֹת.

ב' כט פא

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ בְּזֶה שֶׁהוּא מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִנְּפִלְאוֹת גְּדֻלַּת הַבוּרָא יְתִבְרָךְ שָׁמוּ לְעַד וּלְגִצַּח נְצָחִים, וַיִּסְפֹּר סְפוּר מִמִּזְהָרְנֵת ז"ל.

ב' ל פג

יחזק בְּלִמּוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל אֲשֶׁר בָּהֶם כֹּל הָעֲצוֹת, וּבְעֲנִין שְׂדוּכִים, וַיִּבְהִיר מִיְהוּ חֲסִיד בְּרִסְלָב אֲמֵתִי.

ב' לא פה

יְדַבֵּר מִגְּדֹל הַהִתְמַדָּה בְּ"לְקוּטֵי-מִזְהָרֵן", וְתַהֲלָה לְאֵל, זָכָהוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּר פְּרוּשׁ "שִׁפְת הַנַּחַל" עַל זֶה, וַיִּבְאֵר תַּקּוּן לְפָגַם לְשׁוֹן-הָרַע וְשִׁתּוּף הַגְּבוּרוֹת בְּחֻסְדִּים, וְלִבְרַח אֵלָיו יְתִבְרָךְ, אֲשֶׁר בְּוִדְאֵי יַעֲשֶׂה עִמָּךְ נִסִּים.

ב' לב פז

יְדַבֵּר מִגְּנוּת הַבִּטּוּלָה, וְלִהְיוֹדְרוֹ לְקִים עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל: שְׂמִחָה, הַתְּבוּדוּת, שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, חֲצוֹת, מְקָנָה, לְמוּד "לְקוּטֵי-מִזְהָרֵן" וְכו', וַיִּבְיֵא אֶת דְּבָרֵי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עַל הָעֲצָל, וְעֲצַת מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְבִטּוּל הָעֲצָלוֹת, וַיִּזְהִיר עַל קְדֻשַׁת הָעֵינִים, וַיִּחְזַק עַל אֲמוּנָה.

ב' לג צב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַצְּדָקָה — הֵן גִּשְׁמִית, וְהֵן רוּחַנִּית — עֲדוּד וְחִזּוּק הָעֵנִי, וְזֹאת עַל-יְדֵי שְׁנוֹתָנִים לוֹ סֵפֶר מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמִמַּעַלְת הַשְּׂמִחָה וְהַתְּבוּדוּת.

ב' לד צד

יְדַבֵּר מִעֲנִין הַמַּעוֹת לְפִדְיוֹן, וְשֵׁלֵא לִפְל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹנְאָיו, וְלְדוֹנָם לְכַף זְכוּת.

ב' לה צה

יִזְהִיר לְנַצֵּל הַזְּמַן הַיָּקָר לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְרַק בְּזִמְן הַפְּנוּי יְדַבֵּר עִם תְּחִבֵּרִים מִרַבְּנוּ ז"ל וְכו'.

תְּכֵן הָעֲנִינִים

ב' לו צו

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַשׁוֹמֵר פִּיּוֹ, וּמַעֲשֵׂית הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְהַסְתַּכְּלוֹת עַל
הַתְּכֵלִית — שֶׁהֶכְרַח לָמוֹת, וְאִזּוּ יִרְחַק מִמַּחְלַקַת וּמִלְצִים, וְיִכְרַח אֵלָיו
יְתִבְרַךְ וְאֵל הַתּוֹרָה.

ב' לז צח

יְדַבֵּר מִטְרַדְתּוֹ בְּהַדְפַּסַּת הַסְּפָרִים, וּמַעֲנִין הַכָּאֵת יְלָדִים, וּמִבְּלוּלִים
שְׁעוֹשָׂה אֵיזָה זָקֵן שׁוֹטֵה שְׁחָדֵר לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיִּגְלֶה מֵהוּ עֲנִין רַבְּנוּ
ו"ל — תּוֹרָה וְתַפְלָה וְתַכְלִית, וְיִזְהִיר לְבָרַח מִמַּחְלַקַת וְקִנְיָה וְלַחֲזֹק אֵת
עֲצָמוֹ בְּאִמּוֹנָה.

ב' לח ק

יָשִׁיב עַל שְׂאֵלָה אִם מִתָּר לְקִנּוּת בֵּית עֲבוּדָה זָרָה וְלַעֲשׂוֹת מְזֵה
בֵּית-הַכְּנֶסֶת.

ב' לט ק

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת רַבְּנוּ ו"ל וּלְאִילוֹ טוֹבוֹת מִבִּיא אֵת מְקַרְבָּיו לְהַנְצִל וְכוּ'
וְלִלְמַד, וַיְדַבֵּר מִדְּבוּר מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, שֶׁהַגְּדֻלוֹת שְׁלָנוּ לֹא תַחֲפָה עַל הַיְפִי
וְכוּ', וַיִּסְבְּרוּ עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, וַיְדַבֵּר מִזְכוּת הַתְּקַרְבוֹת לְקַדְשָׁה אַף
לְפִי שְׁעָה, וַיַּעֲוֹר לְהַתְחַזֵּק לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל הָעֲנִינִים, וּבַפְּרָט
בְּעֲנִין הַגְּדוֹל שֶׁל צְדָקָה, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין "אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל" וּמִשְׁמַחָה.

ב' מ' קג

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִהַפְּלֵגַת מַעַלְת הַפְּצַת דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם
וּמִמְדַּרְגַּת מִי שְׁמוֹרִיד אֵת עֲצָמוֹ לְאַחֲרִים לְקַרְבָּם, וַיִּגְלֶה שְׂאִין לוֹ מֵה
לְהַתְבַּיֵּשׁ עִם הַסְּפָרִים שֶׁנִּדְפְּסוּ עַל יָדוֹ וְלֹא זֶה הַסְּבָה שְׂאִינוֹ שׁוֹלְחִם לְאַרְץ
רַק אֲדַרְבֵּה וְכוּ'.

ב' מא קו

יְדַבֵּר מַעֲנִין רַפּוּאָה וּבְרִיאוֹת וְיִזְהִיר לְבָרַח מִקְשִׁיּוֹת וּמַחְלַקַת עַל תְּלַמִּידֵי
חֲכָמִים וּבַפְּרָט מִי שְׁקָרְבוּ וְכוּ', וַיַּעֲוֹר עַל תְּפִלָּה וּבִטּוּל אֵלָיו יְתִבְרַךְ,
וַיְדַבֵּר מִהַשִּׁיחּוֹת שֶׁנִּדְפְּסוּ בְּאֵילָן הַחַיִּים שֶׁהֵן אֲמַת וּמְדִיקוֹת וְכוּ', וַיְדַבֵּר
מֵאֵיזָה חֻשְׁבוֹן כְּסָפִי וּמִשְׁלוּחַ סְפָרִים.

ב' מב קח

יְדַבֵּר מִנוֹרְאוֹת הַפְּלֵגַת מַעַלְת וְהַדְפַּסַּת וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל וְאֵיךְ
שְׂאִסוֹר לְהַתְּבַלְבֵּל מֵאַף מוֹנֵעַ וְיִרְחִיב הַדְּבוּר עַל מַעַלְת הַנוֹתֵן צְדָקָה לְזָה,

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

שנה

ולא להסתכל על שום חלישות הדעת.

ב' מג קי

יְדַבֵּר מִהַלְמוּד שֶׁל "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִי", וְלֹהֵמֹשִׁיף כָּל הַיְגוֹן אֶל הַשְּׂמֵחָה וַיִּחְזַק בְּאַמוּנָה וּבְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְלִדְבַר וְלִסְפָּר הַכֹּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּדְבַר מֵעַנְיָן חָרֵב שֶׁל שְׂתֵי פִיּוֹת שֶׁמִּבְּטָלְתָּ שְׂתֵי קַלְפוֹת עָשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל שֵׁשׁ עַל הַתְּפִלָּה, וּמֵעַנְיָן חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׂפָאִים עַל-יַדִּי בַלְבוּלִים שֶׁחֲשׂוּבִים מְאֹד, וַיִּזְהֵר וַיִּזְרוּ מְאֹד עַל זֶה.

ב' מד קיג

יְדַבֵּר מִהֶזְכּוֹת הַגְּדוּלָּה וְהַמְּפִלְגָּת לְקָרֵב אֲחֵרִים לְרַבְּנוּ וְ"ל וְלַעוֹרֵר לְהַתְּבַדְּדוֹת, וַיִּתְאַר דְּמוּתוֹ שֶׁל ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטֵר עֲשָׂסֵק בְּזָה, וְאִיף בְּטָלוּ אוֹתוֹ וְחָלְקוּ עָלָיו, וַיִּחְזַק לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מְזַקְנִים כְּאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מֵה וְכוּ', וַיִּתְאַר הַחֲלוּק הַגְּדוֹל בֵּין צְעִירִים שֶׁהֵם מְצִיִּיתִים אֶת רַבְּנוּ וְ"ל וַיִּוֹדְעִים עֲנִינֵנוּ לְבִין זְקֵנִים רִיקִים וּבְעֲלֵי מַחֲלָקָת, וַיִּסְפָּר אֶת מֵה שֶׁעֲבַר עַל עוֹד מְגֹדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיִּחְזַק מְאֹד עַל הָעַנְיָן הַנִּ"ל.

ב' מה קיז

יְעוֹרֵר עַל לְמוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וַיִּדְבַר מִגְּמַר הַדְּפַסֵּת "מְקוֹר הַשְּׂמֵחָה", וַיְגַלֶּה גְּנוּת הַחֲמֻרוֹת יְתָרוֹת וּמֵה עֲנִינֵם הַמָּר, וַיִּדְבַר מֵעַנְיָן חֲרוּת הַמַּחִין וּמִהֶזְקָה שֶׁלֹּא לְהִיּוֹת בְּעַל חוֹב, וַיִּדְבַר מֵעַנְיָן פְּתוּדִים וְהַבְּטוּל לְזֶה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּמֵעַנְיָן חַיִּים וּמְנוֹת רוּחָנִיִּים. וַיִּחְזֹר לְבָאֵר עֲנִיָּן חֲמֻרוֹת יְתָרוֹת עַל-פִּי "לְקוּטֵי-מוֹהַר" וְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" וּבְצֻרוֹף תוֹרָה עַל עֲבוּדוֹת קָשׁוֹת, שֶׁצְּרִיכִים הַקְּטַנִּי אֲמוּנָה וְכוּ', וַיִּזְהֵר לְבָרַח מִפְּחַד שֶׁל הַכֹּל, וַיִּדְבַר מֵעַנְיָן גָּרִים וְעֲנִינֵם בְּזֶה הָעוֹלָם וּמִנְקֻדַּת אַכְרָהֶם אֲבִינוּ בְּדַבּוּרִים נִפְלְאִים.

ב' מו קכא

יְעוֹרֵר עַל לְמוּד בְּסֵפֶר "עֲלִים לְתַרוּפָּה", וְלֹהֵתְחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיִּקְשֹׁר מְאֻמָּרָם וְ"ל עַל מַדַּת הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַצְּרִף לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל וְהַחֲדוּשִׁים שֵׁשׁ בָּהֶם, וַיִּדְבַר מֵעַנְיָן רְצוֹן טוֹב וְסִדְר דְּרָף הַלְמוּד, וַיִּתְאַר אֶת הַבְּחוּרִים מְאֻמָּרֵי שְׁלוֹמְנוּ אִיף שֶׁמְצַלִּיחִים עַל-יַדִּי הַתְּמַדָּת.

ב' מז קכב

יִחְזַק אֶחָד שֶׁנִּכְנָס לְאִיזָה עֵסֶק, וְהִיזָה הַכֹּל לְבִטְלָה וְכוּ', וַיֹּאמְצוּ עַל מַדַּת הַבְּטָחוֹן וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְלֹהֵמֹשִׁיף רַק אֲחֵרָיו יִתְבָּרַךְ בְּבִטְחוֹן תְּזַק

ידבור וספור לו יתברך הכל בפרטי-פרטיות ולא לירא משום דבר וכו'.

ב' מח קכד

יעורר על מעלת ענין התפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו'.

ב' מט קכה

יחזק נוראות אחד שנוכנס בחובות בעבור עסק ההדפסה ויגלה לו מעלתו, ויחזקו שלא יפל בדעתו ובנדאי ירחיב לו השם יתברך מחובותיו ומבעלי מחלקת שרודפים אותו, ויאמצו שךף הנה בכל דור וצריף רק לכרח אליו יתברך.

ב' נ קכו

ישבח את המחדש בתורתו של רבנו ז"ל, ויחזק על ענין הדמימה והשתיקה למבזים ויגלה מעלת הזוכה לזה, וידבר נפלאות מהשגחה פרטית, שעל-ידי-זה לא מפחד מבעל בחירה המאים וכו', ויחזק על תפלה כנגד המבזים שזה מכניעם וכו'.

ב' נא קכח

יחזק את העובר עליו בלבולים מענין הדפסת ספרים המקרבים גאלתנו שיקח מוסר, מה הנה עושה אם בלבוליו היו שהוא בעל בית חרשת וכו', וידבר מענין חולקים ומתנגדים ומרודף ונרדף, ויחזק לא להתבלבל מרבויה המחלקת והרדיפות, ויספר מה עבר על מהרנ"ת ז"ל ויחזקו על בטחון בהשם.

ב' נב קל

ידבר מהגשר צר מאד שזהו העולם, ויזכיר אפסיות החיים ויום המיתה והתפקיד בחיים וההזדרזות בעבודה ושמירת הזמן ויגנה ענין קריאת עתונים, וידבר מבטול תורה שחמור מאד, ויחזק לחטף טוב נצחי ולא לפחד ולסמוך בבטחון על השם.

ב' נג קלב

יתן דרך ועצה לאחד שעשה איזו עולה באיזה עסק, ועכשו מתחרט וכו', ויגלה לו שעל-ידי שיעשה תשובה ויתחרט באמת יוכל לצאת מכל עסק ביש, וידבר מענין "אחד הנה אברהם", ומענין התם הקדוש שלא התבלבל מאחרים, ויוכיח מאד שלא להכנס לעסקים מפקפקים בדבורי חזוק נעימים, ויתן עצה ללמד "לקוטי-מהר"ן", ולומר "לקוטי-תפלות" ולהרבות בתהלים.

תִּכְוֵן הָעֲנָנִים

שנו

ב' נד קלד

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו יְשׁוּעָה, וַיְבָאֵר מִהֵן חֲכָמָה בִּינָה דַעַת עַל-פִּי דְרָף עֲבוּדָה
שְׁאֵלוּ הֵן הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוּת: הַחֲבֵר, הָרֵב וְעֲצָמוּ, וַיַּחֲזֵק לְהַחֲיוֹת עֲצָמָנוּ
בְּרַבְנוּ ז"ל.

ב' נה קלו

יֵאָרִיף לְחֻזֵק לְשִׁמְעַ דְּבוּרֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, וְלִהְיוֹת מְקַבֵּל וּמְשַׁמֵּשׁ תְּלַמִּידֵי
חֲכָמִים, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת מַדַּת הַתְּמִימוּת, וַיְדַבֵּר מִשְׁמָחָה וּמִצִּיאַת הַזְּיוּג.

ב' נו קלז

יְדַבֵּר מִהַמְעֲלָה שֶׁהַטְרָדוֹת הֵן עַל-כָּל-פָּנִים עַל צְרָכֵי רַבִּים וְקְרוּיָכֶם לְדַעַת
רַבְנוּ ז"ל, שְׁזָה תוֹרָה מִמֶּשׁ, וַיִּשְׁבַּח מְאֹד מַעֲלַת הַהִתְנַעְדוֹת לְדַבֵּר מִרַבְנוּ
ז"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁעַקֵּר הַכְּלִי לְקַבֵּל מִהַנַּחֵל הוּא הַשִּׁיחָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיְדַבֵּר
מֵאַהֲבַת חֲבָרִים, יִזְכִּיר מִדְּבוּרוֹ בְּשִׁבְת־קִדְשׁ שְׁאוּר רַבְנוּ ז"ל הוּא כְּמוֹ
אֵשׁ, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְחַמֵּם וְלֹא לְהִשָּׂרֵף, וַיִּגְלֶה הַהִפְרָשׁ שֶׁהִיָּה בֵּין
מוֹהֲרֵי ת"ת ז"ל לְשֶׁאֵר תְּלַמִּידֵי רַבְנוּ ז"ל, וַיַּחֲזֵק עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים.

ב' נז קלט

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מַדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא עֵנִין הַתְּפִלָּה שֶׁהִזְהִיר עָלֶיהָ רַבְנוּ
ז"ל, וַיַּחֲזֵק עַל חוֹבוֹת וְהַצְּלָה מֵהֶם, וּבִפְרָט כְּשֶׁזָּה עַל דְּבַר רַבְנוּ ז"ל,
וַיִּזְהִיר לְבָרַח מִוִּפְחִים וְלַעֲסֹק בַּתוֹרָה.

ב' נח קמ

יִזְרוּ עַל לְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר" וְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וַיִּזְהִיר לְבָרַח
מִדְּאֲגוּת וְרַק לְבִטָּח עַל ה', וְלִסְפֹּר לוֹ הַכֹּל, וַיֵּאָרִיף לְחֻזֵק עַל לְמוּד גְּמָרָא
בִּפְרָטִיּוֹת, וַיְדַבֵּר מִהַתְחַזְּקוֹת בְּסִדְרֵי דְרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְנוּ ז"ל.

ב' נט קמב

יְדַבֵּר מִהַזְּמַן הַזֶּה שֶׁנִּסְתַּר הָאֱמֶת, שְׁזָהוּ זְמַן מְכַשֵּׁר לְהַסְתַּר וְלְחַטֹּף טוֹב
נִצְחִי בְּסִדְרֵי-דְרָף-הַלְמוּד וְכוּ', וַיֵּאָרִיף בְּמַעֲלַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְחִבּוּר סְפָרִים
לְעֲצָמוֹ וְלְבָרַח מִלְּצִים, וַיִּגְלֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה, וַיִּגְּהַ מַדַּת הַחֲנֻפָּה
שֶׁהִיא מִמֶּשׁ כְּפִירָה.

ב' ס קמה

יַחֲזֵק לְצִיאַת מִהַדְּמִיּוֹן וּמִפְחַד שֶׁל הֶבֶל עַל-יְדֵי אֱמוּנָה וְשִׁמְחָה.

ב' סא קמה

יְדַבֵּר בְּאֲרִיכוֹת מִהַתוֹרָה רְטוֹ שֶׁבְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', מַעֲבוֹדָת

הַצְדִּיק שְׁעוֹמֵד בֵּין שְׂמֵד לְרִצּוֹן וּבְאֶרֶה בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת, וַיִּקְשֶׁר לָזֶה עֲנִין אָמוּנָה, סְבֻלָּנוֹת דְּבִקּוֹת הַבוֹרָא וּתְמִימוֹת, וַיִּסְפֵּר מַעֲשֵׂה מַאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַמְּגֵלָה נִפְלְאוֹת בְּהַשְׁגוֹת בְּאָמוּנָה.

ב' סב קמח

יְדַבֵּר מִמִּדַּת הַסְּבֻלָּנוֹת, וְאֵיךְ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי הַמְּדָה הַיְקָרָה הַזֶּה שֶׁל סְבֻלָּנוֹת, וְיִרְבֶּה לְדַבֵּר מֵעֲנִין סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, וְיִמְתִּי הוּא הַזְּמַן הַנֶּכּוֹן לִוְמַר תְּקוּן חֲצוֹת, וְשֶׁהוּא זְמַן הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים, וְכִשְׁמַתְבוֹדֵדִים אֲזֵי נִתְקַבְּלָת הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה.

ב' סג קנ

יֵאָרִיךְ לַחֲזוֹק וּלְאַמֵּץ עַל קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, וַיִּזְהֵר שֶׁלֹּא לְהַפְסִיד הַמַּחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת שֶׁזָּכָה עַל-יְדֵי הַפּוֹכֵן וְכוּ', וַיִּגְלֶה אֵיךְ לְזַכּוֹת לָזֶה.

ב' סד קנא

יַעֲוֹרר עַל הַנַּחַת תְּפִלִּין וְחוֹלָה שְׁצָרִיךְ רְפוּאָה, שְׂיַנִּיחַ תְּפִלִּין.

ב' סה קנב

יִזְהֵר מֵאֵד עַל קִדְשַׁת הַדְּבֹר לְהִזְהֵר שֶׁלֹּא לְדַבֵּר עַל אַחֲרִים וּלְהַחֲשִׁיב כָּל יְהוּדֵי יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וַיַּחֲזֹק שְׂרַבְנוּ ו"ל לֹא יַעֲזֹב אֶת הַמוֹסְרִים נַפְשָׁם בְּעַבְרוֹ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַכֹּל רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, וַיִּגְלֶה מֵהֵיכָן לְקַח אֶת הַדָּרֶךְ שֶׁל יְחוּדִים שֶׁזֶה מְזַכֵּר בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ו"ל בְּפָרוּשׁ, וַיַּעֲוֹרר לְצִיר שְׂמוֹ יִתְבַּרַךְ תָּמִיד לְפָנָי עֵינָיו וְלִכְרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּלְהִזְהֵר מִלְּצִים, וַיִּפְלִיג בְּגִדְלַת קִדְשַׁת רַבְנוּ ו"ל וְעֲנִינוּ וַיַּעֲוֹרר לְפָרְסָם וּלְגִלוֹת, כִּי מְכַרְח לְצֵאת מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל עַל-יְדֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

ב' סו קנה

יְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה 'אֲזַמְרָה' שֶׁהִיא עֲנִין מְצִיאת נְקֻדוֹת טוֹבוֹת וְשִׂמְחָה עֲלֵיהֶן, וַיִּגְלֶה שֶׁזֶהוּ מַהוֹת הַהֶבְדֵּל בֵּין מוֹהֲרַנ"ת ו"ל לְר' שְׂמוּאֵל אֵיזִיק, שְׁדַרְכוּ הֵיטֵה שְׁלֵמוֹת בְּלִי פְשָׁרוֹת וְהַלְמוּד שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ו"ל הוּא הַתְּחִזְקוֹת בְּכָל מַצָּב.

ב' סז קנו

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַתְּבוּדָּוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוּנוּ, וְלִכְרַח מְלִיצָנוֹת, וַיִּשְׁבַּח מִדַּת הַתְּמִימוֹת שֶׁמְצַלֵּת מִמּוֹת רוּחָנִי, וַיַּעֲוֹרר לְנַצֵּל אֶת יְמֵי הַבְּחִירוֹת לְלַמֵּד בְּסֵדֵר הַלְמוּד לְהַסְפִּיק הַמוֹן, וַיַּחֲזֹק עַל אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחַה פְּרָטִית.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנט

ב' סח קנח

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת עֲנִין הַחֵבֶר לְדַבֵּר שֶׁבְקִדְשָׁה וְעֲנִין אֲהַבְתָּ חֲבָרִים, וְיַעֲתִיק קָטַע נוֹרָא מִהִזְהָר הַקְּדוֹשׁ עַל עֲנִין הַבְּטָחוֹן שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ רַק בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וַיִּחְזַק מְאֹד עַל-יְדֵי-זֶה, וַיֵּאמֶץ לְסַפֵּר כָּל לְבוֹ אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְרוּ לְבָרַח אֶל שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, וַיִּגְלֶה מַעַלְת הַהִשְׁתַּדְּלוּת וְעַסֵּק הַתּוֹרָה עַל-פִּי זֶה־הַקְּדוֹשׁ, וַיִּחְזַק מְאֹד עַל-פִּי דְרָךְ רַבְּנוּ ו"ל.

ב' סט קסא

יְדַבֵּר מִגִּנּוּת הַמַּדָּה הַרְעָה שֶׁל קִנְיָה וְצָרוֹת עֵין וּבִפְרָט בְּכַבּוּד שְׂשִׁישׁ לְזוּלַת, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין כְּבוֹד מְדַמָּה וְכַבּוּד הָאֱלֹקִי, וַיִּגְלֶה שְׂדֵי־קָא אֲזוּ כְּשִׁמְרָגִישׁ עֲצָמוֹ מִזְנַח וְכו', אֲזוּ יָכוֹל לְרֹאוֹת עוֹלָמוֹ בְּחַיָּיו, וַיּוֹרֶה לְשִׁכַּח הַכֹּל, וְלִלְמַד הַתּוֹרָה ו', בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן קמא, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מְרִדִּיפָה אַחַר הַכְּבוֹד, וַיֵּאָרִיךְ הַרְבֵּה מִעֲנִין כְּבוֹד, וַאֲיֵךְ זוֹכִים לְזֶה בְּקִדְשָׁה, וַאֲיֵךְ שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת מִפִּיר אֶת מְקוֹמוֹ.

ב' ע קסד

יְדַבֵּר מִיַּד הַשֵּׁם שְׂרוּאָה בְּהַדְּפָסָה, וַיְדַבֵּר מִהַקְּמַת הַמִּשְׁפָּן, וַיִּגְלֶה שֶׁכָּף הוֹלֵךְ בְּהַדְּפָסָה, וַיִּבָּאֵר פְּסָקָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז', בְּעֲנִין הַלִּיכָה בְּדֶרֶךְ הַצַּדִּיק.

ב' עא קסו

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַלְמוּד בְּ"לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וַחֲזָרָה עָלָיו פְּעָמִים רַבּוֹת וְכו', וַיִּזְכִּיר עֲנִין הַקְּצוּרִים וְהַתְּמַצִּיּוֹת שֶׁעָשׂוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּדוֹרוֹת הַקְּוֹדְמִים מִסְּפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל וּמוֹהַר"נ"ת ו"ל, וַיֵּאָרִיךְ מְאֹד בְּמַעַלְת הַהַדְּפָסָה וְהַהֶפְצָה, וַיִּזְכִּיר סְפוּרִים רַבִּים וְזִכְרוֹנוֹת נִפְלְאִים מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁל פְּעַם אֶיךְ הַתְּקַרְבוּ, וַאֲיֵךְ עֲסָקוֹ בְּהַדְּפָסָה, וַאֲיֵךְ חֲבָרוּ סְפָרִים, אֶיךְ חֶלְקוֹ עָלֵיהֶם, וַיֵּאָרִיךְ מְאֹד בְּתֵאוֹר סֵדֶר הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת הַהַדְּפָסָה וּמֵה פְּעָלוֹ וַאֲצֵל מִי כָּבֵר פְּעָלוֹ הַסְּפָרִים אֶת שְׁלֵהֶם, וַיִּחְזַק מְאֹד, וַיַּעֲזֹרֵר עַל נְתִינַת צְדָקָה לְהַדְּפָסָה בְּדַבּוּרִים יְקָרִים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד.

ב' עב קעג

וַיִּזְכִּיר הַדַּבּוּרִים שֶׁדַּבֵּר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'אֲזַמְרָה' לְדוֹן אֶת כָּל־לְכָף זְכוֹת וְגַם אֶת עֲצָמוֹ, וַיֵּאָרִיךְ לְתֵאוֹר גְּדֻלַּת עֲנִין הַתּוֹרָה הַזֹּה, וַיִּסְפֵּר חֲלוּם נִפְלֵא שֶׁהָיָה לוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁבַּת-קִדְשׁ וְחִדּוּשׁ שְׁנַתְחַדֵּשׁ לוֹ בְּתוֹכוֹ עַל-פִּי תּוֹרָה זוֹ, וַיַּעֲזֹרֵר עַל הַתּוֹעֲדוֹת הַחֲבָרִים בְּשִׁמְחָה וְאַהֲבָה, וַיִּכְרַר בְּקֶשֶׁר לְעוֹד שְׁנַיִם שְׁנַתְקַרְבוּ וְכו'.

ב' עג קעה

ידבר מחוב החזיק לאתר שזה תלמוד תורה דרבים, ויחזק ויאמץ בחור
 חתן על שעובר עליו נוראות בירידות וכו', ויארץ לחזקו שיחזיק מעמד
 ויברח אליו יתברך, ויתנה את ענין הרע איך שמשקיעים בבחורים
 ואברכים ולבסוף נעשים שונאים, ויאמץ להשאר אצל רבנו ו"ל שהוא
 מתקן את כל הפגומים, ויזהיר מאד להודרו לתקן עון זמה וכו', וירעיף
 נחומים באריכות נפלאה עד מאד.

ב' עד קפג

ידבר מלמוד בספר "עלים לתרופה" וירבה לחזק על אמונה ונפלאות
 ההשגחה פרטית שעל ידי זה אדם יכול להחזיק מעמד, ובורח אליו
 יתברך בתפלה והתבודדות, וידבר מצדיקים שעוסקים בזה שפועלים
 ישועות לישראל בהסתה, וידבר מהכח הבחירה, ויספר על בחורים
 פגומים שהתעלו מאד כשציתו את רבנו ו"ל בתפלה והתבודדות, וידבר
 משמירת הזמן ומפרוש אנשי שלומנו על הפסוק "לעת מצא", ודבור
 מר' לוי יצחק ויחזק להיות בשמחה ולחטף נקדות טובות.

ב' עה קפז

יחזק על למוד ספרי רבנו ו"ל ויאמץ על אמונה ובטחון, ויגלה שדוקא
 בעת שמר אז התפלות מתקבלות ביותר, ויחזק להתחיל לעסק
 בהתבודדות ולהיות בשמחה, ועקר שלמות התפלה כשהיא בשמחה,
 וידבר מענין נסים ויחזק מאד.

ב' עו קפט

ידבר מהתורה ג' שבלקוטי מוהר"ן, חלק א', ותורה נד ותורה א', וירמז
 על סוד הנבואה, ויפרש על פי זה פסוק ראשון שבניקרא, ויחזק לבטל
 כל הרצון רק לרצונו יתברך, ויעורר על למוד גמרא, ויחזק מאד לא
 להתבלבל ולחפש אחר דבר שלא בא אליו, ושלא להסתפל על אחר,
 רק לידע שהכל ממנו יתברך, שזה ענין נבואה ורוח הקדש וסוד מלאך
 שהוא יחוד הו"ה אדנ"י וכו'.

ב' עז קצב

ידבר מהגלוי של רבנו ו"ל על הפסוק "בצר הרחבת לי", ויחזק אחד
 שעובר עליו עניות ונצרך לאסוף כסף ליד הכתל המערבי, ויחזקו מאד
 על פי מדרשי חז"ל וספור מאחד מאנשי שלומנו איך היה מקבל את
 המסרב לתת, ומאמרים מהזהר הקדוש, וישבח מעלת המקבל בזיונות

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שסא

בְּאֵהָבָה וּבִוְרָח מְלִיצָנִים, וַיֹּאמֶן עַל לְמוֹד כְּסֻדְרָן וְכו'.

ב' עח קצה

יֹזְכִיחַ אֶחָד שֶׁלְקַח לְעֲצָמוֹ דֶּרֶךְ לַיְלֵךְ בְּיַד קָשָׁה בְּבֵיתוֹ, וַיֹּרֶה לוֹ דֶּרֶךְ
בְּעֵיל וְנָפִיק, וַיְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֲנֵן עֲצָה וְתַקוּנָה בְּקִדְשָׁה כְּשֶׁהִיא כְּלוּלָה
בְּרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

ב' עט קצז

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַמְּקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, וַיִּזְהֵר מִלְצִים הַמְּסֻתּוֹכְבִּים בְּפָנִים,
וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁמְכִיר אֶת יָרְאֵי ה', וַיְבִיא עֲנֵן נִפְלֵא מִסְפֵּר הַרוֹקֵחַ אֵיךְ נוֹלֵד
רַבִּי יִשְׁמַעֵאל כֹּהֵן גָּדוֹל, וְהַנְּהִיגָה לְיוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּית הַטְּבִילָה.

ב' פ קצח

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַתְּשׁוּבָה, וְאֵיךְ שֶׁאֵדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק, וְעַקֵּר הַנְּסִיּוֹן שְׁלוֹ,
שֶׁהֶחֱרַח לוֹ לְעֵבֵר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁו.

ב' פא קצט

וַיְגַלֵּה מִעַלְתַּת לְמוֹד קְבוּעַ בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל הַקְּדוּשִׁים וְלָמָּה זֹזְכִים
עַל-יַד־יְיָ, וַיְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת מַעַלְתַּת עֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְחֹשֶׁב רַק
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וַיְשִׁיב הָאֵם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צָרִיכִים לְנִסְעַ לְמִפְרָסְמֵי הַזְּמַן
עַל-פִּי מַעֲשֵׂה נְחֻמָּה, וַיְגַלֵּה מֵהוּ וּמִיְהוּ צָדִיק, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַטְּבִילָה
בַּמְּקוּנָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְאֵיךְ שֶׁהָיוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נִזְהָרִים בָּזֶה, וּמֵעֲנֵן
פְּרִשְׁתַּת זְכוּר וּמִלְחַמַּת עַמְלָק וּמֵאֵלֶיךָ שֶׁל וַיִּקְרָא, וּמֵעֲנֵן עֲשִׂית הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה.

ב' פב רג

יִחְזַק אֶחָד שֶׁנִּפְלַ לְצָרָה צְרוּרָה אֵיךְ שֶׁצָּרִיךְ לְבָרַח אַךְ וְרַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְעַקֵּר הַיְשׁוּעָה כְּשִׁינְדָעִים שֶׁאֵין שׁוֹם עֲצָה רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיֹּאמֶר בְּזֶה
בְּדַבְרֵי חֲזוֹק נִפְלְאִים, וַיִּסְפֵּר מִמְּדֻרְגַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֵיךְ שֶׁעָשָׂה מְכַל צָרָה
תְּפִלָּה וְכו', וַיַּעֲוֹרֵר עַל שְׁפִיכַת לֵב לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל מַדַּת הָאָמוּנָה
שֶׁמַּצְלַת מִקְנָאָה וְשִׁנְאָה.

ב' פג רז

יְדַבֵּר מִמַּשְׁלַח סִפְרִים וּמִמַּדַּת הַשְּׂמִחָה וּמֵעֲנֵן הַמְּלוֹכָה שֶׁתִּתְגַּלֵּה לְכָל
הָעוֹלָם עַל-יַד־הַצָּדִיק, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן יְחִוּד יְסוּד וּמִלְכוּת וַיִּחְזַק בְּדֶרֶךְ זֶה
הַרְבֵּה עַל הַפְּצָה בִּיְתֵר שְׂאֵת, וַיִּחְזַק עַל שְׂמִחָה וְאַתְבַּת ה' וַיִּחְזַק אַחֲרֵים
וַיִּשְׁחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ וְשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן.

ב' פד **רט**
יִדְבַר שְׁצַרְיָה לְמִצָּא חֲסָדִים בְּכָל הָעוֹבֵר וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הָאֲפָנִים
לְמִצָּא נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּעֲצָמוֹ תְּמִיד.

ב' פה **ריא**
יִזְהִיר לֹא לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַצָּעֵר וַיִּגְלֶה מַעֲלַת יוֹם הַפּוֹרִים הַקָּדוֹשׁ
וּמָה וְאִיךָ צָרִיךְ לִפְעַל אֹז עֲנִינִים גְּדוֹלִים, וַיִּדְבַר שֶׁעַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר,
וַיִּסְפָּר קֶצֶת מִהָעוֹבֵר עָלָיו אֹז מִכָּל הַצָּדִידִים, וַיִּסְכֵּם שֶׁהַעֲקָר לְהַפִּיךְ הַכֹּל
לְטוֹבָה שְׂזוֹ הָאֲמַת וְכוּ'.

ב' פו **ריג**
יִחַזֵּק בְּיוֹם הַפּוֹרִים בְּשִׁפְתַי הָאִיִּדִישׁ עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה שֶׁהִיא הַקִּדְוָשָׁה,
וְצָרִיךְ לְהַשְׁפִּיעַ גַּם עַל אַחֲרִים אַחֲרֵי שְׂאוּחָז בְּשִׂמְחָה בְּעֲצָמוֹ וְלִיהוּדִים
יֵשׁ בָּמָה לְשִׂמְחָה וּבַפְּרָט בְּפּוֹרִים וְכוּ' וּלְהַמְשִׁיךְ שְׂמִיחַת פּוֹרִים עַל כָּל
הַשָּׁנָה וְלֶאֱחָז בְּעִבּוּדַת הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ.

ב' פז **רטו**
יִחַזֵּק אֶחָד שֶׁהַדְּפִיס כְּמָה פְּעָמִים הַ"לְקוּוֹטִי-מוֹהֲרִין", וְרוֹצֶה גַם לְהַדְּפִיס
אֶת הַ"חִי-מוֹהֲרִין", וְעוֹבֵר עָלָיו מִחֲמַת הַחֹבוֹת, וַיִּדְבַר מַעֲנֵן שְׂמִיחָה
בְּשִׁעַת מְסִירַת נַפְשׁ וְעֵנֵן חֲזוּק עִם חֲבֵרִים, וַיִּגְלֶה אִיךָ זוֹכִים לְשִׂמְחָה
— עַל-יְדֵי תַפְלָה.

ב' פח **רטז**
יִרְעִיף חֲזוּקִים וְעוֹדוּדִים לְאֶחָד שְׂזוֹכָה לְעוֹר לְהַדְּפִיס וְהַפְּצָה וּבַפְּרָט
בְּדַרְךָ הַלְוָאָה — גַּמ"ח, וַיִּתְאַר לוֹ מָה זְכוּתוֹ בְּזָה וּבְכָא עַל-יְדֵי שְׂמִיחָה
נִדְפָּסִים סְפָרִים הַמְכַנִּיטִים הַרְהוּרִי תְּשׁוּבָה בְּלֵב יְהוּדִים, וְדַרְךָ אַגַּב יַחֲדָשׁ
כְּמָה חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים בְּדַבְרֵי חַו"ל בְּעֵנֵן תּוֹרָה צְדָקָה וְגַמ"ח.

ב' פט **רכ**
יִזְכִּיחַ מְאֹד אֶחָד שְׂנוּפֵל לְקַטְנוֹת הַמַּחֲזִין מִצַּד קִנְיָה, וַיִּגְלֶה דְרָכּוֹ אִיךָ
שְׂדָבֵר רַבְנוֹ ו"ל לֹא שִׁיךְ לְמִישָׁהוּ פְרָטִי אֲלֵא מִתְּנָה לְכֹלל יִשְׂרָאֵל וַיִּזְהִיר
עַל הָאֲהָבָה הַמְכַרְחַת לְהִיּוֹת בֵּין אֲנָשִׁי שְׂלוֹמְנוֹ, וַיִּחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
כְּמִדְרַגַּת הַתָּם הַקָּדוֹשׁ.

ב' צ **רכא**
יִגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנֵן שְׂמִתְקָרֵב לְדַרְכָּנוֹ מְקָרֵב תְּדַשׁ שְׂמִיחַת הַתְּלַהֲבוֹת
מִתְעוֹרְרִים הַנְּתִיקִים, וַיִּדְבַר מִמִּדַּת טוֹב עֵין, וַיַּמְעִינֵן מִחֲשֶׁבֶת הַתְּכֵלִית

הנצחית, ומסוד הנבואה — קבלת הרמזים מכל פרט וכו', וידבר מענין התורה נד ויקשרה אל תורה רפב.

ב' צא רכד

ידבר מענין הדפסת הספרים החדשים שהיא ההשגרה מרבנו ז"ל, ושהיא זכות הרבים לדורי דורות, ומגדלת רבנו ז"ל וממעלת ארץ ישראל הקדושה, ויגלה שהם קשורים זה בזה, שאי אפשר לקבל מרבנו ז"ל שממנו תוצאות חיים של תשובה ומעשים טובים, כי אם על-ידי ארץ ישראל.

ב' צב רכה

יוכיח אחד שברח מבית מדרשנו ויזרוז לתקן זאת, וילמדו דרך איה להסתכל על אחד שגראה שלילי בעין חיובית, ויזהיר לברח מלצים ולהתחבר רק אל אנשי שלומנו האמתיים, וידבר מצער גדול בנים למצא רק הרחבות ויארף בשבח הענין של התבודדות ושיחה בינו לבין קונו.

ב' צג רכט

יחזק מאד מי שמתבלבל, וצריך אל אחרים, ויורה דרך איה להנצל מכל מיני חלישות הדעת, וידבר מעצת רבנו ז"ל של שירים ונגון שיכול להחיות האדם, ויעורר למצא את השם יתברך בכל פרטי הבריאה, ולהסתכל עליו כבכול תמיד, ויארף לחזק בענין קדשת הדבור, שעל-ידי-זה המחשבה נדבקת בו יתברך, ויגלה מעלת השתיקה, וידבר מענין שדוף וקריעת ים-סוף, וידבר מענין התבודדות ויארף לחזק על ענין ההדפסה והתפצה, ויגלה מעלת הפעלות מה שפועלים בין אנשי העולם, וירעיף נחומים של דבורי דבקות באפן נעלה ונפלא.

ב' צד רלה

יחזק מאד בחור שנודע עליו לשדכן המטפל בענינו שהוא תסיד ברסלב, ומאים לעזב את הטפול בענינו, ויש לו מרירות מהוריו שממש מצערים, ויחזק על כלליות ענין שדוכים, שזה ממנו יתברך בעצמו וכו', ויתן עצה נכונה על עצם עקר ההתקרבות איה אפשר עם חכמה לאחז בשגי הקצוות מצד אחד, חס ושלום, שלא לעזב התקרבות לצדיק המציל את האדם, ומצד שני לעשות שההורים יהיו מרצים לגמרי, שיקח את ענין רבנו ז"ל לדבר רוחני שאינו מצמצם באיזה מקום, ועל-ידי תורה ותפלה בשפע כלם יהיו מרצים וכו'.

ב' צה רמג

ידבר מבדחנות בתתנה, איך צריך לשמור לא להתלוצץ משום דבר
שבקדשה, ומכל שכן שלא יאמר נבול פה בעת בדחנותו, ומכל שכן
שלא יתלוצץ כלפי מעלה שזה עון חמור מאד, ויקבל ענשו, רחמנא
לצלן, וכן יגלה מה זה נביא שקר ואיך שהוא סתם לץ, וצריכים לשמור
מצבועים ושקרנים המצויים עכשו גם בין אנשי שלומנו, ומכל שכן
בחויץ.

ב' צו רמד

ידבר שלום אל חברים מאנשי שלומנו, ויגלה להם, שעקר המחלקת
באה מבחינת פרסום של שקר שקל אחד אומר קבלו דעתי וכו', וצריך
לידע שכלם חברים המקבלים מרבי אחד, ולכל אחד יש רשות לדבר
ממנו וכו', וידבר ממדה גרועה של צרות עין בהתנשאות של חברו
על-פי דבור מרבנו ו"ל, ויספר מגדלת ר' אברהם בר' נתמן איך שהיה
מסתיר את עצמו, ויגלה החיוב לעשות תלמידים, וידבר מענין הדפסת
ספרים בלי "כל הזכיות שמורות", וממדת השלום.

ב' צז רמח

יחזק מאד על למוד ספרי רבנו ו"ל, שבהם נמצאות עצות על כל פרט,
ויחזק אחד שיש לו בלבולים באמונה על-פי התורה ע"ב, ויוציא נקדות
נפלאות מזאת התורה, וירעיף נחומים ותזוק עצום איך לעמד על עמדו
ולקדש ולטהר עצמו בפשטות בגשמיות וכרוחניות ואת הדבור
שעל-ידי-זה יזכה למחשבות זכות.

ב' צח רנא

ידבר מהמשכת הרוח חיים שאנו מקבלים על-ידי הצדיק וממדת
הסבלנות.

ב' צט רנב

ידבר מגנות השנה המיתרת ומענין התזקת מעמד ומחדושי תורה
ומהשגחה פרטית.

ב' ק רנג

ידבר מאיזו אבדה, ויצדיק הדין, וידבר מהדרך העקרית, שהיא תפלה
והתבודדות, ויחזק על שמחה.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסה

ב' קא רנה

יחזק אַחַד שְׁנַתְעוֹרֵר לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ו'ל עַל לַמּוֹד סְפָרֵי ו'ל
בְּהַתְמָדָה וְכוּ' וַיֵּאמְרוּ מֵאֵד, וַיְדַבֵּר מֵעֵינֵי הַסֵּפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" אִיף וְלָמָּה
וְלָמִי נִדְפָּס, וַיְדַבֵּר מִצִּיּוֹן רַבְנוּ ו'ל.

ב' קב רנז

יְדַבֵּר מִקְדָּשֶׁת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, וּמִמַּעַלְת מַדַּת הַתְּמִימוֹת.

ב' קג רנח

יְדַבֵּר מִלְמוֹד סְפָרֵי רַבְנוּ ו'ל וּמַעֲצָה לְעֶסֶק, שֶׁהִיא — תְּפִלָּה, וּמַמְדַּת
הָאֲמוּנָה.

ב' קד רנט

יְדַבֵּר מַעֲצָה לְהַצְלִיחָה בַתּוֹרָה, וּמַעֲצָת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת בְּאֲרִיכוֹת
קִצָּת, שֶׁהִיא עֲצָה גַם לְזֶה, וּמֵעֵינֵי רְפוּאָה עַל תְּאוּנַת דְּרָכִים וּבִקּוּר חוֹלִים
וְתַפְלַת הַחוֹלָה וְכוּ'.

ב' קה רסב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאִי אֲפֹשֶׁר לְעִבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם רַק עִם
הַמְּדָה הַיְקָרָה הַזֶּה, וְאִיף זוֹכִים לְזֶה? רַק עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה, וַיַּעֲוֹר
אֶת הָאָדָם לְהִיּוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ וְתַבְרֵף תְּמִיד, וְאִזּוּ כָּבֵר אֵינּוּ צָרִיף אֶת
אִף אַחַד בְּעוֹלָם, וַיִּגְלֶה סוֹד אֲרִיף אֲנִפִּין שֶׁהוּא רְצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת.

ב' קו רסג

יַעֲוֹר לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחַתּוֹ אֵלָיו וְתַבְרֵף, וַיְדַבֵּר מֵעֵינֵי הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה
וַיַּחֲזֵק עַל שְׁעוּרִים כְּסוּדָרָן.

ב' קז רסד

יְדַבֵּר מִתּוֹרָה וְתַפְלָה בְּכִלְלִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת וְשַׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְאַמֵּת,
וַיַּעֲוֹר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים וְתַפְלָה בְּכּוּנָה.

ב' קח רסו

יְדַבֵּר מִמַּדַּת הַשְּׁתִיקָה לְפָנֵי הַהוֹרִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְצַעֲרֵם, וּמִשִּׁיחָה בֵּינוֹ
לְבֵין קוּנוֹ, שֶׁאֵת זֶה מְקַיְמִים בְּכָל מְקוֹם בְּלֵי מְנִיעוֹת, וַיְבַאֵר לְשׁוֹן
הַמְדָרֵשׁ "אֵין וַעֲתָה אֵלֹא תְשׁוּבָה" עַל-פִּי דְרָף רַבְנוּ ו'ל לְעַבְדָּה
וְלַמַּעֲשָׂה.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שסו

- ב' קט** **רסט**
יְדַבֵּר מִפְּדִיּוֹן נַפְשׁוֹ, וַיִּחַזַּק עַל סְחוּרָה הַמִּתְעַבְּבָת, וַיִּבְאֵר עֲנָנִים דְּחִיָּקָה
הַשְּׁעָה לְעֵבֶדָה וּלְמַעֲשֵׂה בָאֶפֶן נִפְלֵא מְאֹד.
- ב' קי** **ער**
יִחַזַּק בְּחֹר אֶחָד שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו וַיִּרְדּוֹת גְּדוּלוֹת, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן חוֹטֵף
בְּכָל יוֹם תִּי פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וַיִּגְלֶה לוֹ מַעֲלָתוֹ וַיִּזְרְזוּ לְקַח אֶת עֲצָמוֹ
לְדֶרֶךְ הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.
- ב' קיא** **ערב**
יִשְׁבַּח אֶחָד שֶׁהֵחֵל לְעִסֵּק עִם בַּחוּרִים, וְלִדְבַר עֲמָהֶם מְרַבְּנוּ וְ"ל, וַיִּסְפֹּר
מֵעֲנִינָיו אִיךָ הֵחֵל בְּזֶה וַיִּגְלֶה הַפְּלִגָּת מַעֲלַת עֲנָנִים גְּדוּל זֶה.
- ב' קיב** **עדר**
יְדַבֵּר מִתְּרַב הַתְּפִלָּה, וַיִּחַזַּק חֲתָן שְׁעָבֵר עָלָיו בִּימֵי נְעוּרָיו מִה שְׁעָבֵר
וְהוּא שָׁבוּר מְאֹד, וַיִּתֵּן דֶּרֶךְ אֲגַב כַּמָּה רְמָזִים וּפְרָפְרָאוֹת בְּצִרוּף מַלְת
כָּל"ה עַל דֶּרֶךְ הַהִתְחַזְּקוֹת.
- ב' קיג** **רעז**
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַנוֹתֵן מְעוֹת לְצַדִּיקַת הַהֶדְפָּסָה, וַיִּסְפֹּר מִזְכוּת קִיּוֹם מִצְנֹת
הַפְּסָח וְכוּ', וּמִתְּכִנִּית הַסְּעָדָה לְכַבוֹד יוֹם הַלְּדֹת רַבְּנוּ וְ"ל בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ
נִיֶּסֶן, וַיִּזְכִּיר גְּדֻלַּת עֲנָנִים הוֹרְדֹת נִשְׁמָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וַיִּגְלֶה שְׂיֵהוּדֵי הוּא אִף
פַּעַם לֹא לְבַד.
- ב' קיד** **רעט**
יְדַבֵּר מִהַבְּלוּלִים שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם וַיִּרְבֶּה חֲזוּק בָּאֶפֶן נִפְלֵא אִיךָ
צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלַהֲתַחַזֵּק דְּוָקָא
מִתּוֹךְ הַמְּנִיעוֹת.
- ב' קטו** **רפא**
יְדַבֵּר מִחֻבַּת בַּעַל חוֹב לְשֵׁלֵם אֶת חוֹבוֹתָיו, וַיִּסְבִּיר אֶת חֲמַר הָעוֹן שְׁמִי
שְׁחִיב כְּסָף שְׂשִׁילָמוֹ, וְאִם אֵינּוּ מְשֵׁלֵם גְּדוּל עוֹוֹנוֹ מִנְּשָׂא, וַיִּקְבַּל עַל זֶה
עֹנֵשׁ גְּדוּל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.
- ב' קטז** **רפב**
יִגְלֶה הַבַּט חֲדָשׁ וְנֹעִים עַל אֵיזָה עִסֵּק שְׁבַקְדָּשָׁה אִיךָ צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ
רַק אֵלָיו וְתִבְרָךְ וְלַהֲתַחַזֵּק בְּאִמוּנַת עוֹלָם שֶׁהַכֹּל מְשֻׁגָּח וְלִבְרַח מֵעִסְקֵי
רִיב וְקִנְיָה וְחִנְפָּה אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שסז

ב' קיז רפד

יגלה מעלת הספרים החדשים שנדפסים היום, ואיך אסור לזלזל בהם ולפגם באמונת חכמים על-ידי שאינם נחשבים אצלו מחמת קנאה, יספר שמחלקת כזו כבר היתה לעולמים על ר' אלטר טפליקער איך זלזלו בו, ויגלה מה פעל בעולם על-ידי ספריו היקרים וכו'.

ב' קיח רפה

ידבר ממעלת השמחה, ואשרי מי שמקרב אל רבנו ז"ל באמת, ולמד את ספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן, ואז לא יצטרף שום תחליף אחר כלל, וירבה לדבר ממעלת השיחה בינו לבין קונו, שבוה בעצמו מראה לדעת שהוא מקרב באמת אל רבנו ז"ל, כי אי אפשר לקבל את ההנהגה הנפלאה הזו של התבודדות בשלמות, אלא כשמקרב אל רבנו ז"ל, ובוה נבחן האדם אם הוא באמת מקרב אליו ז"ל.

ב' קיט רפו

יעורר ללמד ספרי רבנו ז"ל בקביעות, ויחזק על הדבור אליו יתברך ועל שמחה, וידבר מחדושי תורה שבאים לאחר שמתבטלים לה' על-ידי היסורין וכו'.

ב' קכ רפז

יחזק על הליכה בדרך רבנו ז"ל וקיום עצותיו למעשה בתמימות וכו', ויאריך במכתב על-פי ההתגלות מגדלת רבי שמעון בר יוחאי הנדפסת בתחילת הלקוטי מוהר"ן. ויזרז על למוד וגרסא בזהר הקדוש בכל יום, ועל למוד ספרי חסידות. ומשם יעורר מאד לאמץ את הלמוד העקרי בספרי אדמו"ר זי"ע שעל ידו אפשר להבין בכל הספרים, ויגלה איך היתה כל השתלשלות מרבי שמעון בר יוחאי לאריז"ל ולבעל-שם טוב ותלמידיו ורבנו ז"ל ומוהר"ן ז"ל, ויגלה למה זכה אותו השם יתברך לחדש בדברי רבנו ז"ל וכו'.

ב' קכא רצב

יגלה ממה נמשך שאיננו שוקדים פראוי על דברי רבנו ז"ל, וידבר ממדת התודה והודאה, ויחזק להתחדש מעתה, ויעתיק קטע נפלא מהתולדות על ענין התקרבות לצדיק ויבארו על-פי דרכנו ויוציא מזה רמו שדיקא על-ידי שעוסק בהתבודדות מאיר בו אור הצדיק, וידבר מאמונה ואריכות אפים וסבלנות, ויחזק להיות בשמחה ולשמח עם כל נקדה טובה מאחר שזה חלקו וכו', ולא להתבלבל מאחרים ולא לכעס

תִּכְן הָעֲנִינִים

וידבר מפלליות קדשת שבעת הנרות ומקדשת הדבור בפרט, וכאר
 בדרך תדשה ונפלאה המשנה של "הקנאה התאנה והכבוד" וכו' על
 ענין הנ"ל — שלא להתבלבל מאחרים ויחזק על תפלה ויארף קצת
 לגלות ששקר בפי האומר שיש עצה אחרת זולת תפלה וכו'.

ב' קכב רצו

ידבר מגדלת רבנו ז"ל, וממה שכתב בשירו הנדפס ב"לקוטי מוהר"ן",
 ענין אור דלעתיד שמחפשים בגנזי המלך ומוצאים וכו', ויחזק להמשיך
 את עצמו אל השמחה ולהתקרב על-ידי-זה לרבנו ז"ל, ועל-ידי-זה
 יהיה שיף אל הקדשה.

ב' קכג רצז

ידבר מענין "מקרב חדש" שצריך להעשות בזה בכל יום ניום מחדש,
 ויעורר לגלות זולתו מה שנתודע לו מאור בזה, וידבר מקרוב רחוקים,
 ויעורר על "אהבת ישראל", ולידע ששום דבר לא יכולים לקח ממנו,
 מה שמגיע לו מן השמים.

ב' קכד רצט

יוכיח אחד שקורא לעצמו רשע, ויחזקו ויוכיחו על-פי דבורי מוהר"ת
 ז"ל על מאמר חז"ל, שענינו שצריך ללמד על עצמו זכות, ויחזק על
 למוד התורה, ויגלה שעקר השמחה היא התורה.

ב' קכה ש

ידבר ממעלת הדבור מרבנו ז"ל בכל יום עם חבר, ויספר איך נהג
 מוהר"ת ז"ל בענין זה, וידבר מענין השלש נקודות: הרב, עצמו והחבר,
 ויגלה איך כל תורה מ"לקוטי מוהר"ן" היא מרשם אחר לתרופה
 אחרת, שעל כל זה משלים ענין התפלה.

ב' קכו שא

יחזק את האדם להחזיק ברבנו ז"ל ובעצותיו הקדושות, ויזהיר לא
 להתחבר אל לצים, ולא לעשות את דבר רבנו ז"ל כקדום לחפר בה,
 ענין רבנו ז"ל הוא רק תורה ותפלה ולהסתכל על התכלית הנצחית,
 ויזכר תמיד את יום המיתה, ושם אין כבר שום "מפלגה" ושום "שקר",
 ויעורר על התמדת הלמוד בפרטיות כפי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל,
 וכן להתמיד ביותר בלמוד "לקוטי מוהר"ן", אשר רק על-ידי-זה
 נתקראים מקרבים אל רבנו ז"ל, ויוכיח אשר אין דבר בזה ששני

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסט

פְּרַחְחִים יַחְתְּמוּ בוֹ "חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב", וְאִין דְּבַר כְּזֶה שְׁסַתֵּם הַדְּיוּטִים
קוֹפְצִים בְּרֹאשׁ יְדֻבְרוּ בְּשֵׁם "חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב", מְקַרְבֵּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא
רַק מִי שֶׁשְׁגוּרִים עַל פִּיו כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִשָּׁר וְהַפּוּךְ, וְרַק הוּא יָכוֹל
לְדַבֵּר בְּשֵׁם "חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב".

ב' קכז דש

יְדַבֵּר בְּעֲנֵן תְּאָרִים שְׁכוּתֵיכִים הַיּוֹם, וְאִיךָ שְׂאֲצֵל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִין
מִסְתַּפְּלִים עַל זֶה, וְצָרִיכִים לְנַהֵג מְנַהֵג דְּרָךְ אַרְץ, וְלִבְרַח מַעְזֵי פָּנִים,
וְיִדַבֵּר מִתְּהַבְדֵּל בֵּין אֲנִשִּׁי פּוֹלֵין וּבֵין אֲנִשִּׁי רוֹסְיָה.

ב' קכח שו

יְדַבֵּר מִכְּבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, וְאֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שֶׁהִכְסֵּף בָּא לְאָדָם רַק
עַל-יְדֵי אֲשֶׁתּוֹ, וְיָבִיא רְאִיָּה מִתְּנָאִים שֶׁנִּשְׂאָו לְכַהֲנֹת וְאָכְלוּ בְּזֻכוֹת
נְשׁוּתֵיהֶם, וְכֵן יְדַבֵּר מֵאֲבֵי וְלָמָּה קוֹרְאִים לוֹ כֵּן.

ב' קכט שז

יְדַבֵּר מִעֲנֵן חֲטִיפַת שִׁירִים.

ב' קל שח

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת מַדַּת הַבְּטָחוֹן וְלַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם וְלַהֲשִׁילִים עִם הַזּוּלָּת, וְיִדַבֵּר
מִצָּרְכֵי פֶסַח בְּמִישׁוֹר הַרוּחָנִי שְׁלֵהֶם, וְיִאָּרִיךְ קֶצֶת בְּדַבְּרוּרֵי אָמֶת וְאֶמוּנָה
מִעֲנֵן בְּטוֹל הַרְצוּנוֹת וְלַעֲשׂוֹת רַק רְצוּנוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

ב' קלא שי

יִאָּרִיךְ מְאֹד לְגַלוֹת נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּכֻלָּל וְעַל-פִּי
יְסוֹד דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּפֶרֶט, וְיִגְלֶה אִיךָ מְחַדְּשִׁים וְלָמִי מִתָּר לְחַדֵּשׁ
וּבְאִיזָה אַפֵּן וַיַּעֲוֹדֵד עַל זֶה, וַיִּשְׂבַּח מְאֹד הָעוֹסֵק בְּזֶה עַל-פִּי מְקוֹרוֹת
רַבִּים, וַיַּחְזֵק עַל מְרִירוֹת הַנֶּפֶשׁ וַיַּעֲוֹרֵר לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וַיֵּאֱמָן עַל
יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת שְׁנֵיגְרָמוֹת בְּכָל פֶּעַם בְּדַבְּרוּרֵי חֲזוּק נִפְלְאִים, שְׂאִין יוֹדְעִים
כָּלֵל, וְאִין מַה לְהַשְׁבֵּר וְלִפְּלֵל, וְלַהֲתַחַדֵּשׁ וְלַשְׂכַּח הָעֵבֶר, וַיַּעֲתִיק קְטָעִים
מִשְׁעַר הַגְּלִגּוּלִים שֶׁמִּשֵּׁם נִמְשַׁכַּת הַתְּחַזְּקוֹת לְכָל אֶחָד שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ
מִנְפִילוֹתָיו, וְיִדְרֹבֵן לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַשְׂכַּח מִתְּכֵל, וְלֹא
לְהַבִּיט עַל כְּלוֹם וְכוּ' וַיַּעֲתִיק מִתְּסַפֵּר הַקְּדוּשׁ אֲגָרָא דְּפָרְקָא הַסְּפוּר עַל
נְמִיכוֹת מְדַרְגַּת נְשִׁמַת הַרַב הַקְּדוּשׁ מְדֻרְהוּבִיטֵשׁ וְאִיךָ שְׁזָכָה עַל-יְדֵי
יַגִּיעָתּוֹ וְכוּ', וְיִדַבֵּר מִמָּה שֶׁעוֹשֶׂה רַבְּנוּ ז"ל עִם נְשִׁמוֹתֵינוּ, שֶׁמִּתְקֵן אֶת
כָּל הָעוֹלָם וְכוּ', וְיִדַבֵּר מִעֲנֵן תְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵו וְדוּוֵי דְּבָרִים,

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ויחזק על שמחה, וידבר ממדת הענוה והשפלות וההתבטלות אליו
יתברך, ויבקש לא להתבלבל מאף ברִיָּה שבעולם וכו'.

ב' קלב שיט

יגלה מהות וענין 'אסרו חג' על-פי דברי רבנו ז"ל, וישלב בתוכו ענינים
נוספים, ויבאר שענין היום טוב הוא לקדש אכילתנו בימי החל, ועל-כֵּן
באסרו חג סועדים כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ קִדְשָׁהּ זו על הימים הבאים, שנעבד
אותו יתברך גם בתוך עבודות חיצוניות של אכילה ושתיה, וידבר
מעזות דקדשה שמתגברים בכח על עזות הגוף ויעורר לעסק בהפצת
המעיינות חוצה וכו'.

ב' קלג שכב

ידבר מענין תשובה שהיא סוד ש'ומע בזיונו ידם וי'שתק, ויגלה מה
מטרת הזיונות ומה רוצים בשמים לפעל על-ידי-זה, ויחזק אחר
שעובר עליו משונאיו ויעורר לביטל את עצמו לגמרי אליו יתברך
במסירות נפש וכו', ויחזקו מאד.

ב' קלד שכד

ידבר משני סוגי תשובות, תשובה של שבת ותשובה של ימות החל,
וירמז בצרוף תבת שב"ת, ויפרט זאת על עצם ההתקרבות לרבנו ז"ל,
וידבר מענין תפלה, ומרמזה בתבת שב"ת, ויגלה שלעתים מה שהאדם
נדרף מחבריו זה מחמת שהוא בדמיון, ויגלה שהכל תלוי במחשבתו
שיכול להפך לב שונאו, ויעורר על אהבת ישראל שזה תלוי באמונה
בה'.

ב' קלה שכו

ידבר ממעלת מי שזוכה להכניס בעצמו אמונה בהשם יתברך בתכלית
השלמות וידע שאין לו אוהב כהשם יתברך ומדבר אליו יתברך תמיד,
ויבכל דבר רואה אותו יתברך, וידבר ממעלת מדת הבטחון, ויגלה מעלת
המוסר כל רצונותיו להשם יתברך, ורוצה רק רצונו יתברך, וידבר מענין
"רצון" ומהותו, וישעל ידו נמשכים כל מיני ישועות ויחזק על מדת
האמונה הקדושה.

ב' קלו שכט

יגלה מעלת העסק לדבר עם אחרים מעניני רבנו ז"ל, ויספר שזו כל
חיותו שזוכה לזה בכל יום, וביתו בית ועד לחכמים ויבאר ענין שאמר

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שעא

רבנו ז"ל "הַכְּנַסְתָּ אוֹרְחִים מִזֶּפֶה הָאִשָּׁה לְבָנִים" על קטב נקדה זו.

ב' קלז **שלב**

יגלה מעלת ההתחברות עם חברים להתנעד ולדבר מרבנו ז"ל באהבה וכו', ויחזק הנמצא שפיל לחובות בעבור דבר רבנו ז"ל ומרירותו זועקת מאד וינחמו על ידי הצרות של אחרים ששומע בכל יום, והוא צריך להחיות את עצמו שחובותיו הם בעבור הרבי, ויספר מהפצתו את הספרים באיזו שיבה קטנה, ויחיה עצמו מזה שעסוק בעבור רבנו ז"ל, ורואה זאת כזכות וחסד חנם לעצמו וכו'.

ב' קלח **שלה**

ידבר ממעלת עסק בהדפסת ספרי רבנו ז"ל, ומענין הבלבולים והסכסוכים שמפיל הפעל-דבר לפעמים בענין נורא בזה, וידבר משטות של "כל הזכיות" וכו', ויחזק את כל אחד שיהיה לו חלק בזה, ויחזק על שמחה ושמירת הדבור ובכל אופן לעסק בלמוד התורה על אף הטרדות, וישתדל לעסק בסדר הדרך הלאמוד וכו'.

ב' קלט **שלו**

ידבר מהתכלית הנצחית, ואיך שאסור להסיח דעתו מזה, ואז יהיה הכי מאשר בחיים.

ב' קמ **שלה**

ידבר מגדלת מזהרנ"ת ז"ל, ומגדל המחלקת שעברה עליו בימי חייו משאר תלמידי רבנו ז"ל, וידבר נפלאות ממרדכי הצדיק ומהמחלקת שעברה עליו, וממעלת הדפסת ספרי רבנו ז"ל.

ב' קמא **שמ**

ידבר ממעלת אהבת חברים ועשית חסד עם זולתו, ויבאר מה נכלל בענין חסד.

ב' קמב **שמא**

ידבר אשר כל ענינו הוא רק הדפסת והפצת אורו של רבנו ז"ל, ואוי לחולקים עליו שלא ישאר מהם כלום, וכל מי שחולק על ספרים קדושים המגלים אלקותו יתברך, מגלה שהוא מגול, רחמנא לצלן.

ב' קמג **שמג**

יגלה בקצור דרך נפלאה איך הופכים כל יום שבתחלתו הוא צר מאד לרחבות וגדלות המחין ושמחת הנפש בו יתברך.

ב' קמד שדמ

יְדַבֵּר מִגְדֵּלֶת וּמַעֲלֵת ר' לוי יִצְחָק ז"ל, ויעורר לְשִׁיחַ אֶל ה', וְלַחֲטֹף מִצְוֹת וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּהֵן, וּבְלִמּוּד "סֵפֶר הַתְּרָדִים", וְנִזְהֵיר לְהִנְהִיג בֵּיתוֹ בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְיַעֲתִיק פְּרוּשׁ נִפְלֵא מֵר' לוי יִצְחָק עַל אִפְּן הַהִתְוַעְדוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שֶׁתִּכְף כָּבֵר יֵשׁ דְּבוּרִים וְכוּ', וַיַּחֲזֵק עַל הַדַּחְקוֹת שֶׁעוֹר בְּנֹדָאֵי יְהִיָּה לֹא כֶּסֶף, רַק צְרִיף לִידַע שֶׁכָּל הַהֲצֻטָּרוֹת בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִבָּד.

ב' קמה שמז

יְדַבֵּר מִמַּעֲלֵת מִדַּת הַצְּדָקָה בְּכֻלָּל, וּבִפְרָט צְדָקָה בְּרוּחָנִיּוֹת לְמַעַן הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה, שֶׁבְּזֶה מִצִּילִים בְּנֵי-אָדָם, וּבִפְרָט לִילֵף לְאַסֵּף אֲצֵל אֲחֵרִים בְּעִבּוֹר זֶה.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הכללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרו בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי
חסיד ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון
זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: פי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם
יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה ברחילו ורחימו על-ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לךוד שמרני אל פי-חסייתי בך: אמרת ליהוה
אדני אתה, טובתי בל-עליך: לקדושים אשר-בארץ
המה, ואדירי כל-חפצי-כם: ירבו עצבותם אחר מהרו,
בל-אסיף נספיהם מדם, ובל-אשא את-שמותם על-
שפתי: יהוה מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי:

חֲבָלִים נָפְלוּ-לִי בַּנְּעִימִים, אֶף-נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: אֲבָרָךְ
 אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצָנִי, אֶף לַיְלֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתַי: שְׂוִיֹתִי
 יְהוָה לְנִגְדֵי תָמִיד, כִּי מִימִינִי בַל-אָמוּט: לָכֵן שָׂמַח לְבִי
 וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבֶטֶח: כִּי לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי
 לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת: תּוֹדִיעֵנִי אֲרַח
 חַיִּים שְׁבַע שְׂמָחוֹת אֶת-פְּנֵיךָ נְעֻמוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח:

לב.

לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשָׁרֵי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה: אֲשָׁרֵי-
 אָדָם, לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי
 הִחַרְשֹׁתִי בָּלוּ עֲצָמַי, בְּשֹׂאֲגָתִי כָּל-הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה
 תִּכְבֵּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפֵּף לְשִׁדֵי בְּחַרְבְּנֵי קִיץ סָלָה: חֲטָאתִי
 אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא-כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי
 לְיְהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצָא, רַק לְשֹׁטֶף מִים רַבִּים אֱלֹהֵי
 לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רַגְלֵי פִלַּט תִּסּוּבְּבֵנִי
 סָלָה: אֲשֶׁפִילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדַרְךָ זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי:
 אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרֶד אִין הָבִין בְּמִתְגַּוְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: רַבִּים מְכַאוּבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בְּיְהוָה
 חֲסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ: שְׂמַחוּ בְּיְהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ
 כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (ע"י בלקו"מ ח"א סי' רי"ג).

מ.א.

לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל בְּיוֹם רָעָה
 יִמְלִטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל
 תַּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עָרֶשׁ דְּוִי. כָּל
 מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֶתָּ בְּחִלּוֹ: אֲנִי-אֲמַרְתִּי יְהוָה חַנּוּנִי, רִפְּאָה
 נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתִּי יְמוֹת
 וְאֶבֶד שְׁמוֹ: וְאִם-כָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֲנִי
 לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאָי,
 עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר-בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר
 שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לְקוֹם: גַּם-אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי
 בּוֹ, אוֹכַל לַחֲמִי, הִגְדִּיל עָלַי עֶקֶב: וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּנִי
 וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֶמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חִפְצָתָּ בִּי,
 כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבֵי עָלַי: וְאֲנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי
 לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מ.ב.

לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי קִרַח: כָּאֵיל תַּעְרַג עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם,
 כֵּן נַפְשִׁי תַעְרַג אֵלַיךָ אֱלֹהִים: צַמָּאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים
 לֹא חִי מִתִּי אֲבוֹא וְאֵרָאָה פְּנֵי אֱלֹהִים: הִיתָה לִי

דַּמַּעְתִּי לְחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאָמֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיִה
אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְבֹּר
בַּסֶּף, אֲדַדִּם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן
חוּגֵג: מֵהַתְּשׁוּחָחַי נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים
כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲחַח
עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן, וְחַרְמוֹנִים, מִהַר מְצָעֵר:
תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךָ
עָלַי עָבְרוּ: יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסִדֹו וּבְלִילָה שִׁירָה עָמִי,
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אִמְרָה לְאֵל סְלַעִי לְמָה שְׂכַחְתָּנִי,
לְמָה-קִדַּר אֱלֹהֶיךָ, בְּלַחֲץ אוֹיֵב: בְּרַצַּח בַּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי
צוֹרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיִה אֱלֹהֶיךָ: מֵהַתְּשׁוּחָחַי
נַפְשִׁי וּמֵהַתְּהִמִּי עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֹו,
יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהִי:

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַח לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת-הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: הִצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי אֱלֹהִי, מִמֵּתִקוּמִי
תִּשְׁגָּבֵנִי: הִצִּילֵנִי מִפְּעָלֵי אֶזְרוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי:
כִּי הִנֵּה אֲרָבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-
חַטָּאתִי יְהוָה: בְּלִי-עוֹן יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנִי, עוֹרָה לְקַרְאתִי
וּרְאָה: וְאַתָּה יְהוָה-אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הִקִּיצָה
לְפָקֹד כָּל-הַגּוֹיִם אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגֵדֵי אֶזְרוֹן סָלָה: יִשׁוּבוּ
לְעָרָב יִהְמוּ כַּכֶּלֶב, וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יִבְיַעוֹן בְּפִיהֶם,

חַרְבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי־מִי שָׁמַע: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֲזוֹ, אֲלִיךָ אֲשַׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים
 מִשְׁגָּבִי: אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יְקֻדְמֹנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוֹרְרֵי:
 אֶל־תִּהְרַגְם פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עָמִי, הִנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ,
 מִגִּנּוּ אֲדֹנָי: חֲטֹאת־פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם,
 וַיִּמְאָלָה וַיִּמְכַּחֵשׁ יִסְפְּרוּ: כָּלָה בְּחֻמָּה, כָּלָה וַאֲיַנְמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁלַל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה: וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יִהְמוּ כַּכָּלֵב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלֵל,
 אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגִּין לְבַקֵּר
 חֲסִדְךָ, כִּי־הֵייתָ מִשְׁגָּב לִי, וּמְנוּס, בְּיוֹם צַר־לִי: עֲזֵי
 אֲלִיךָ אֲזַמְרָה, כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז.

לְמַנְצַח עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מְזֻמּוֹר: קוֹלִי* אֶל־אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי
 דָּרַשְׁתִּי, יָדִי לִיִּלָּה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הַנַּחֵם נַפְשִׁי:
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטָּף רוּחִי סָלָה:
 אַחֲזַת שְׁמֵרוֹת עֵינָי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה, עִם־לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא־יִסְיָף
 לְרַצוֹת עוֹד: הֶאֱפֵס לְנִצַּח חֲסָדוֹ, גָּמַר אֲמָר לְדוֹר וָדוֹר:
 הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל, אִם־קִפְץ בְּאֵף רַחֲמָיו סָלָה: וְאָמַר

* באמרוך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הי"ו יו"ד מ"ם.

חלוּתִי הִיא, שְׁנוֹת יְמִין עֲלִיּוֹן: אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי יְהוָה, כִּי
אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֶךָ: וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבְעַלְלֵי־לִוְיָתָיִךְ
אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָכֶךָ, מִי-אֵל גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים:
אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָרָךְ: גָּאַלְתָּ בְּזִרְוֹעַ
עַמֶּךָ, בְּגִי יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סִלָּה: רְאוּךָ מִים אֱלֹהִים, רְאוּךָ
מִים יַחֲלִילוּ אִךְ יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: זָרְמוּ מִים עֲבוֹת קוֹל
נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אִךְ-חֲצֹצְרֵיךָ יִתְהַלְּכוּ: קוֹל רַעַמְךָ בַּגִּלְגָּל,
הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְלִל, רָגְזָה וַתַּרְעֵשׂ הָאָרֶץ: בְּיַם דְּרָכֶךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים, וַעֲקֹבוּתֶיךָ לֹא נוֹדְעוּ: נִחִיתָ כְּצֹאן
עַמֶּךָ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

.צ.

תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מְעוֹן אַתָּה הָיִיתָ
לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטָרֶם הָרִים יְלָדוּ וַתַּחֲוִלֵּל אָרֶץ וַתִּבְלִל,
וּמְעוֹלָם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד-דָּכָא,
וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם
אַתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרַמְתָּם, שָׁנָה יְהִיוּ,
בַּבֶּקֶר כְּחֻצִיר יַחֲלֶף: בַּבֶּקֶר יֵצֵיץ וַחֲלֶף, לְעָרֵב יִמּוֹלֵל
וַיִּבֶשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאַפֶּךָ, וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ: שָׁתָה עֲוֹנוֹתֵינוּ
לְנִגְדֶךָ עַל־מִנּוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: כִּי כָל-יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ
כְּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָה: יְמֵי שְׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׂבָעִים שָׁנָה,
וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרַחֲבָם עָמַל וְאָוֶן, כִּי
גֹז חִישׁ וַנֶּעֱפָה: מִי יוֹדֵעַ עַז אַפֶּךָ, וּכְיִרְאָתְךָ עִבְרָתְךָ:

לְמִנּוֹת יְמִינוּ כֵּן הוֹדַע, וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה: שׁוֹכָה יְהוָה
עַד-מָתִי וְהִנַּחֵם עַל עֲבֹדָיךָ: שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר חֲסֵדְךָ, וַיִּגְרָנָה
וַיִּשְׁמַחָה בְּכָל-יְמִינוּ, שִׁמְחָנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת רָאִינוּ
רָעָה: יִרְאֶה אֶל-עֲבֹדֶיךָ פָּעֻלְךָ וְהִדְרֶךָ עַל בְּנֵיהֶם: וַיְהִי
נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וַיַּעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ,
וַיַּעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: שִׁירוּ
לוֹ זִמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קִדְשׁוֹ
יִשְׁמַח לֵב מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו
תָּמִיד: זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְּתִיו וּמִשְׁפִּטֵי-פִיו:
זֶרַע אַבְרָהָם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
בְּכָל-הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צְוָה לְאֶלֶף
דוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ
לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לָךְ אֶתֵּן אֶת
אָרֶץ כְּנָעַן חֻבְל גַּחְלֹתְכֶם: בְּהִיוֹתְם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעֲט
וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְּהֶלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם
אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעַשְׂקֶם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אֵל
תִּגְעֶנּוּ בְּמִשִּׁיחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֵל תִּרְעֶנּוּ: וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ
כָּל מִטְּהַלְּחֵם שָׁבַר: שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכָּר
יוֹסֵף: עָנּוּ בַכָּבֶל רָגְלוֹ בְּרִזָּל בָּאָה נִפְשׁוֹ: עַד עֵת בָּא
דָּבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צָרְפָתָהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל

עַמִּים וַיִּפְתַּח־הוּ: שָׁמוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמוֹשֵׁל בְּכָל־קַנְיָנוּ:
 לְאִסּוֹר שְׁרִיּוֹ בְּנִפְשׁוֹ וּזְקַנְיֹו יַחֲכֶם: וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
 וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ־חַם: וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ
 מִצְרַיִם: הִפְּךָ לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדֵי־וֹ: שְׁלַח
 מֹשֶׁה עֲבָדוֹ אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׁמוּ־כֶם דְּבַרִי אֹתוֹתַי,
 וּמוֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: שְׁלַח חֲשֹׁף וַיַּחֲשִׁיף וְלֹא מָרוּ אֶת
 דְּבָרוֹ: הִפְּךָ אֶת מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת דָּגְתָם: שְׁרַץ
 אֲרָצָם צִפְרֻדָּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב כְּנִים
 בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֹד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם:
 וַיָּדוּ גִפְנָם וּתְאֲנַתָּם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֵא אַרְבֶּה,
 וַיִּלְקַח וַאֲיִן מִסֶּפֶר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי
 אֲדָמָתָם: וַיָּדוּ כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
 וַיּוֹצִיָאם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטֵי כּוֹשֵׁל: שָׁמַח מִצְרַיִם
 בְּצִאתָם, כִּי־נָפַל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּה, וַאֲשׁ
 לְהַאֲוִיר לְיִלְהָה: שָׁאַל וַיָּבֵא שְׁלֵיוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם:
 פָּתַח צוּר וַיִּזּוּבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נֹהָר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר
 קִדְשׁוֹ, אֶת־אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
 אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירָשׁוּ: בְּעַבּוֹר יִשְׁמְרוּ חֻקֵּי וְתוֹרֹתַי וַיִּנְצְרוּ, הִלְלוּיָהּ:

קלז.

עַל נִהְרוֹת בְּבָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם־בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ אֶת־
 צִיּוֹן, עַל עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תְּלִינוּ כְּנִרוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם

תקוּן הַכְּלָלִי

י

שְׂאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְדֵינוּ שְׂמֻחָה, שִׁירוּ
לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדַמַּת
גֶּכָר: אִם־אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי
לְחִפֵי, אִם לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ, אִם־לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם
עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: זָכֹר יְהוָה לְבִנְיָאָדוֹם אֶת יוֹם
יְרוּשָׁלַיִם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ: בַּת־בְּכֹל
הַשְּׂדוּדָה, אֲשָׁרֵי שִׁישְׁלֶם־לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ:
אֲשָׁרֵי, שְׂיֵאחֲזוּ וְנִפְץ אֶת־עַלְלֵיךְ אֶל הַסֶּלַע:

ק.נ.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּגְבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר
הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמַחֲוֹל, הַלְלוּהוּ
בְּמִנִּים וְעֶגְב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שֹׁמֵר, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְּרוּעָה: כָּל הַנְּשָׂמָה תְּהִלֵּל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מִי יִתֵּן מְצִיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹב יְהוָה שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב
יְשַׂמַּח יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מְעֲזֵם בְּעַת צָרָה:
וַיַּעֲזֵרֵם יְהוָה וַיִּפְלְטֵם, וַיִּפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ:

הספר הקדוש הזה מוקדש לכבוד נשמת
כ"ק עט"ר צדיק דורנו נזר עלי ראשנו
האדמו"ר אליעזר שלמה בן מלכה זצוק"ל

ולעילוי נשמת

רחמים בן אברהם ושרה
חנה טובה בת שמחה ויעקב

משה בן חנה טובה

והצלחת משפחת רחמים

בן צבי בן חנה טובה

אדל בת גילה

רבקה בת גילה

רות בת גילה

להצלחת משפ' יהי שלום:

יעקב בן רבקה, חנה בת גילה וילדהם: אליעזר שלמה, לאה שמחה, טובה רחל וטליה.

להצלחת משפ' צ'רטקוב:

מאיר בן רבקה, רחל הודיה בת גילה וילדיהם מלכה ואדל.

להצלחת משפ' דומן:

אביאל בן סיגלית ומלכה בת גילה וילדיהם: פייגא ואליעזר שלמה.

להצלחת מש' רחמים:

מרדכי בן גילה ואסתר בת יפה וילדהם: אליעזר שלמה ונחמן נתן.

להצלחת משפ' סמוכיאן:

בן ציון בן לאה ושרה שמחה בת גילה.
שיזכו כל ימיהם להיות מקורבים לצדיק האמת ולציית אותו בתמימות ופשיטות מתוך שפע גדול ברוחניות בגשמיות.

להצלחת המשפחות: רחמים, סליגר, אברהם חי, רוב, רם, ברין, קורען ועמר

ולרפואת שרה בת חנה טובה, שמחה בת חנה טובה ומרים בת שמחה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

עמית ושרית אברג'ל: שלום בית, נחת

מהילדים, פרנסה רפואה והצלחה

וילדיהם: **אביגיל, רחלי, דוד, אליעזר שלמה,**

יעל, נחמן נתן, יוסף, רבקה שירה

שיזכו לגדול בקדושה וטהרה ושיהיו תמיד מקורבים

לצדיק האמת

ולהצלחת

גבריאל בן מסעודה, ארז בן סימונה, הדר

בת סימונה, הילה חנוכה,

אסתר בת מזל: זיווג הגון,

סימונה בת עליזה: רפואה שלמה

רויטל בת מזל, מזל הכהן כל הישועות

בצלאל הכהן

**הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות**

נאור בן עופרה

ויהודית חיה בת מרים

**שיזכו עוד השנה לבית בלי
חובות**

**ושתמיד תשרה שם השמחה
והברכה והשלום**

**ושיזכו לנחת מבתם יעל
ושהבית החדש יהיה מלא
מילדים וכל טוב**

הספר הקדוש הזה מוקדש לכבוד נשמת

זוהרה בת שמחה

רחל בת שרה

שלמה בן מזל טוב

אברהם בן סעדה

ולהצלחת

כל משפחת פרץ ויוצאי חלציהם

מאיר בן רחל

שמחה בת זוהרה

ולזיווג הגון וחזרה בתשובה

שמואל אליעזר בן שמחה

יוסף חיים בן שמחה

ולרפואה שלמה בגוף ובנפש

אילנית בת אוליביה

הספר הקדוש הזה נדפס לע"נ

ג'ני אושר בת חנה ואליהו

להצלחת כל משפחת גסר

ארז בן חנה

טל בת יעל

עילאי בן טל

עידו בן טל

יהושוע בן מלכה - רפואה שלמה

ורד בת מזל טוב - שיצאו בכל החובות והוצאה לפועל

הודיה רחל בת ורד - חזרה בתשובה וזיווג הגון

אדל בת ורד - הצלחה בלימודים, זיווג הגון וחזרה בתשובה

אברהם בן ורד - חזרה בתשובה וזיווג הגון

דוד בן ורד - שיגדל לתורה, מידות טובות, וזיווג הגון

אליעזר שלמה בן ורד - שיגדל למידות טובות לתורה

וזיווג הגון

